Holy Bible

Aionian Edition®

Biblia Takatifu

Swahili Bible

Holy Bible Aionian Edition ®
Biblia Takatifu
Swahili Bible

CC Attribution NoDerivatives 4.0, 2018-2024
Source text: eBible.org
Source version: 7/13/2024
Source copyright: Public Domain
Dr. Johann Ludvig Krapf, 1850

Formatted by Speedata Publisher 4.19.18 (Pro) on 7/19/2024
100% Free to Copy and Print
TOR Anonymously
https://AionianBible.org

Published by Nainoia Inc
https://Nainoia-Inc.signedon.net

We pray for a modern public domain translation in every language
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Utangulizi

Kiswahili at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aïdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aïdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Take the time to understand these eleven words. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org, with Android, and TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal… and purple is the color of royalty!

History

Kiswahili at AionianBible.org/History

04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
10/28/19 - Aionian Bible nursed as J. and J. pray.
10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
02/04/24 - 352 translations now available in 135 languages.
05/01/24 - 371 translations now available in 151 languages.

Yaliyomo

AGANO JIPYA

Mathayo 1
Marko 26
Luka 42
Yohana 70
Matendo 91
Warumi 119
1 Wakorintho 131
2 Wakorintho 143
Wagalatia 151
Waefeso 155
Wakolosai 159
1 Wathesalonike 162
2 Wathesalonike 165
1 Timotheo 167
2 Timotheo 171
Tito 174
Filemoni 176
Wahebrania 177
Yakobo 186
1 Petro 189
2 Petro 193
1 Yohana 195
2 Yohana 198
3 Yohana 199
Yuda 200
Ufunuo 201

KIAMBATISHO

Mwongozo kwa Msomaji
Kamusi
Ramani
Hatima
Michoro, Doré

AGANO JIPYA

Yesu akasema, “Baba, uwasamehe kwa maana hawajui wanalofanya.”
Kisha wakagawana mavazi yake kwa kuyapigia kura.
Luka 23:34

Mathayo

1 Yesu Kristo alikuwa mzawa wa Daudi, mzawa
wa Abrahamu. Hii ndiyo orodha ya ukoo wake:
2 Abrahamu alimzaa Isaka, Isaka alimzaa Yakobo,
Yakobo alimzaa Yuda na ndugu zake, 3 Yuda alimzaa
Faresi na Zera (mama yao alikuwa Tamari), Faresi
alimzaa Hesroni, Hesroni alimzaa Rami, 4 Rami
alimzaa Aminadabu, Aminadabu alimzaa Nashoni,
Nashoni alimzaa Salmoni, 5 Salmoni alimzaa Boazi
(mama yake Boazi alikuwa Rahabu). Boazi na
Ruthi walikuwa wazazi wa Obedi, Obedi alimzaa
Yese, 6 naye Yese alimzaa Mfalme Daudi. Daudi
alimzaa Solomoni (mama yake Solomoni alikuwa
mke wa Uria). 7 Solomoni alimzaa Rehoboamu,
Rehoboamu alimzaa Abiya, Abiya alimzaa Asa, 8 Asa
alimzaa Yehoshafati, Yehoshafati alimzaa Yoramu,
Yoramu alimzaa Uzia, 9 Uzia alimzaa Yothamu,
Yothamu alimzaa Ahazi, Ahazi alimzaa Hezekia, 10
Hezekia alimzaa Manase, Manase alimzaa Amoni,
Amoni alimzaa Yosia, 11 Yosia alimzaa Yekonia
na ndugu zake. Huo ulikuwa wakati Wayahudi
walipopelekwa uhamishoni Babuloni. 12 Baada ya
Wayahudi kupelekwa uhamishomi Babuloni: Yekonia
alimzaa Shealtieli, Shealtieli alimzaa Zerobabeli, 13
Zerobabeli alimzaa Abiudi, Abiudi alimzaa Eliakimu,
Eliakimu alimzaa Azori, 14 Azori alimzaa Zadoki,
Zadoki alimzaa Akimu, Akimu alimzaa Eliudi, 15
Eliudi alimzaa Eleazeri, Eleazeri alimzaa Mathani,
Mathani alimzaa Yakobo, 16 Yakobo alimzaa Yosefu,
aliyekuwa mume wake Maria, mama yake Yesu,
aitwaye Kristo. 17 Basi, kulikuwa na vizazi kumi na
vinne tangu Abrahamu mpaka Daudi, vizazi kumi na
vinne tangu Daudi mpaka Wayahudi walipochukuliwa
mateka Babuloni, na vizazi kumi na vinne tangu
kuchukuliwa mateka mpaka wakati wa Kristo. 18 Basi,
hivi ndivyo Yesu Kristo alivyozaliwa: Maria, mama
yake, alikuwa ameposwa na Yosefu. Lakini kabla
hawajakaa pamoja kama mume na mke, alionekana
kuwa mja mzito kwa uwezo wa Roho Mtakatifu.
19 Yosefu, mumewe, kwa vile alikuwa mwadilifu,
hakutaka kumwaibisha hadharani; hivyo alikusudia
kumwacha kwa siri. 20 Alipokuwa bado anawaza
jambo hilo, malaika wa Bwana alimtokea katika
ndoto, akamwambia, "Yosefu, mwana wa Daudi,
usiogope kumchukua Maria awe mke wako, maana
amekuwa mja mzito kwa uwezo wa Roho Mtakatifu. 21
Atajifungua mtoto wa kiume, nawe utampa jina Yesu,
kwa kuwa yeye atawaokoa watu wake kutoka katika
dhambi zao." 22 Basi, haya yote yalitukia ili litimie lile
neno Bwana alilosema kwa njia ya nabii: 23 "Bikira
atachukua mimba, atamzaa mtoto wa kiume, naye
ataitwa Emanueli" (maana yake, "Mungu yu pamoja
nasi"). 24 Hivyo, Yosefu alipoamka usingizini alifanya
kama malaika huyo alivyomwambia, akamchukua
mke wake nyumbani. 25 Lakini hakumjua kamwe
kimwili hata Maria alipojifungua mtoto wa kiume.
Naye Yosefu akampa jina Yesu.

2 Yesu alizaliwa mjini Bethlehemu, mkoani Yudea,
wakati Herode alipokuwa mfalme. Punde tu baada
ya kuzaliwa kwake, wataalamu wa nyota kutoka
mashariki walifika Yerusalemu, 2 wakauliza, "Yuko
wapi mtoto, Mfalme wa Wayahudi, aliyezaliwa?
Tumeiona nyota yake ilipotokea mashariki, tukaja
kumwabudu." 3 Mfalme Herode aliposikia hayo,
alifadhaika, yeye pamoja na wakazi wote wa
Yerusalemu. 4 Basi akawaita pamoja makuhani
wakuu wote na walimu wa Sheria, akawauliza, "Kristo
atazaliwa wapi?" 5 Nao wakamjibu, "Mjini Bethlehemu,
mkoani Yudea. Ndivyo nabii alivyoandika: 6 Ewe
Bethlehemu katika nchi ya Yuda, kwa vyovyote wewe
si mdogo kabisa kati ya viongozi wa Yuda; maana
kwako atatokea kiongozi atakayewaongoza watu
wangu, Israeli." 7 Hapo, Herode aliwaita faraghani
hao wataalamu wa nyota, akawauliza wakati hasa ile
nyota ilipowatokea. 8 Kisha akawatuma Bethlehemu
akisema, "Nendeni mkachunguze kwa makini habari
za mtoto huyo. Mkisha mpata nileteeni habari ili
nami niende nikamwabudu." 9 Baada ya kumsikiliza
mfalme, hao wataalamu wa nyota wakaenda.
Kumbe ile nyota waliyokuwa wameiona upande wa
mashariki iliwatangulia hata ikaenda kusimama juu
ya mahali pale alipokuwa mtoto. 10 Walipoiona
hiyo nyota, walifurahi mno. 11 Basi, wakaingia
nyumbani, wakamwona yule mtoto pamoja na Maria
mama yake; wakapiga magoti, wakamsujudia. Kisha
wakafungua hazina zao, wakampa zawadi: dhahabu,
ubani na manemane. 12 Mungu aliwaonya katika
ndoto wasimrudie Herode; hivyo wakarudi makwao
kwa njia nyingine. 13 Baada ya wale wageni
kuondoka, malaika wa Bwana alimtokea Yosefu
katika ndoto, akamwambia, "Amka! Mchukue mtoto
pamoja na mama yake, mkimbilie Misri. Kaeni huko
mpaka nitakapokwambia, maana Herode anakusudia
kumwua huyu mtoto." 14 Hivyo, Yosefu aliamka,
akamchukua mtoto pamoja na mama yake, akaondoka
usiku, akaenda Misri. 15 Akakaa huko mpaka Herode
alipokufa. Jambo hilo lilifanyika ili neno alilosema
Bwana kwa njia ya nabii litimie: "Nilimwita Mwanangu
kutoka Misri." 16 Herode alipogundua kwamba

wale wataalamu wa nyota walikuwa wamemhadaa,
alikasirika sana. Akaamuru watoto wote wa kiume
mjini Bethlehemu na kandokando yake wenye umri
wa miaka miwili na chini yake wauawe. Alifanya
hivyo kufuatana na muda aliopata kujua kutoka kwa
wale wataalamu wa nyota. 17 Ndivyo yalivyotimia
maneno yaliyosemwa kwa njia ya nabii Yeremia: 18
“Sauti imesikika mjini Rama, kilio na maombolezo
mengi. Raheli anawalilia watoto wake, wala hataki
kutulizwa, maana wote wamefariki.” 19 Baada ya kifo
cha Herode, malaika wa Bwana alimtokea Yosefu
katika ndoto kule Misri, 20 akamwambia, “Amka!
Mchukue mtoto pamoja na mama yake, urudi tena
katika nchi ya Israeli, maana wale waliotaka kumwua
mtoto huyo wamekwisha kufa.” 21 Basi, Yosefu
aliamka, akamchukua mtoto pamoja na mama yake,
akarejea katika nchi ya Israeli. 22 Lakini Yosefu
aliposikia kwamba Arkelao mwanawe Herode alikuwa
mfalme wa Yudea mahali pa baba yake, aliogopa
kwenda huko. Naye baada ya kuonywa katika ndoto,
alikwenda katika mkoa wa Galilaya, 23 akahamia
katika mji uitwao Nazareti. Ndivyo yalivyotimia maneno
yaliyonenwa kwa njia ya manabii: “Ataitwa Mnazare.”

3 Siku hizo Yohane Mbatizaji alitokea, akaanza
kuhubiri katika jangwa la Yudea: 2 “Tubuni,
maana Ufalme wa mbinguni umekaribia.” 3 Huyu
Yohane ndiye yule ambaye nabii Isaya alinena juu
yake aliposema: “Sauti ya mtu imesikika jangwani:
Mtayarishieni Bwana njia yake, nyoosheni vijia vyake.”
4 Yohane alivaa vazi lililoshonwa kwa manyoya
ya ngamia, na ukanda wa ngozi kiunoni mwake.
Chakula chake kilikuwa nzige na asali ya mwituni.
5 Basi, watu kutoka Yerusalemu, kutoka mkoa
wote wa Yudea na sehemu zote za kandokando
ya mto Yordani, walimwendea, 6 wakaziungama
dhambi zao, naye akawabatiza katika mto Yordani. 7
Lakini alipowaona Mafarisayo wengi na Masadukayo
wanamjia ili awabatize, aliwaambia, “Enyi kizazi cha
nyoka! Ni nani aliyewadokezea kwamba mnaweza
kuiepuka ghadhabu inayokuja? 8 Onyesheni basi
kwa matendo, kwamba mmetubu kweli. 9 Msidhani
kwamba mtaweza kujitetea kwa kusema, Baba yetu
ni Abrahamu! Nawaambieni hakika, Mungu anaweza
kuyafanya mawe haya yawe watoto wa Abrahamu.
10 Basi, shoka liko tayari kuikata mizizi ya miti;
hivyo, kila mti usiozaa matunda mazuri, utakatwa na
kutupwa motoni. 11 Mimi ninawabatizeni kwa maji
kuonyesha kwamba mmetubu. Lakini yule anayekuja
baada yangu ana uwezo kuliko mimi. Mimi sistahili
hata kubeba viatu vyake. Yeye atawabatizeni kwa
Roho Mtakatifu na kwa moto. 12 Yeye anashika
mkononi chombo cha kupuria nafaka, ili aipure nafaka
yake; akusanye ngano ghalani, na makapi ayachome
kwa moto usiozimika.” 13 Wakati huo Yesu alitoka
Galilaya akafika katika mto Yordani, akamwendea
Yohane ili abatizwe naye. 14 Lakini Yohane alijaribu
kumzuia akisema, “Je, wewe unakuja kwangu? Mimi
hasa ndiye ninayehitaji kubatizwa nawe.” 15 Lakini
Yesu akamjibu, “Acha tu iwe hivyo kwa sasa, maana
kwa namna hii inafaa tuyatekeleze yale yote Mungu
anayotaka.” Hapo Yohane akakubali. 16 Mara tu Yesu
alipokwisha batizwa, alitoka majini; na ghafla mbingu
zikafunguka, akaona Roho wa Mungu akishuka
kama njiwa na kutua juu yake. 17 Sauti kutoka
mbinguni ikasema, “Huyu ndiye Mwanangu mpendwa,
nimependezwa naye.”

4 Kisha Roho alimwongoza Yesu mpaka jangwani
ili ajaribiwe na Ibilisi. 2 Akafunga siku arubaini
mchana na usiku, na mwishowe akaona njaa.
3 Basi, mshawishi akamjia, akamwambia, “Ikiwa
wewe ni Mwana wa Mungu, amuru mawe haya
yawe mikate.” 4 Yesu akamjibu, “Imeandikwa katika
Maandiko Matakatifu: Binadamu hataishi kwa mikate
tu, ila kwa kila neno asemalo Mungu.” 5 Kisha
Ibilisi akamchukua mpaka Yerusalemu, mji mtakatifu,
akamweka juu ya mnara wa hekalu, 6 akamwambia,
“Ikiwa wewe ni Mwana wa Mungu, jitupe chini;
maana imeandikwa: Mungu atawaamuru malaika
wake kwa ajili yako; watakuchukua mikononi mwao,
usije ukajikwaa kwenye jiwe.” 7 Yesu akamwambia,
“Imeandikwa pia: Usimjaribu Bwana, Mungu wako.” 8
Kisha Ibilisi akamchukua mpaka juu ya mlima mrefu,
akamwonyesha falme zote za ulimwengu na fahari
zake, 9 akamwambia, “Hivi vyote nitakupa kama
tu ukipiga magoti na kuniabudu.” 10 Hapo, Yesu
akamwambia, “Nenda zako Shetani! Imeandikwa:
Utamwabudu Bwana Mungu wako na kumtumikia yeye
peke yake.” 11 Basi, Ibilisi akamwacha, na malaika
wakaja, wakamhudumia. 12 Yesu aliposikia kwamba
Yohane ametiwa gerezani alikwenda Galilaya. 13
Aliondoka Nazareti, akaenda Kafarnaumu, mji ulio
kando ya bahari ya Genesareti, mpakani mwa wilaya
za Zabuloni na Naftali, akakaa huko. 14 Ndivyo
lilivyotimia lile neno lililosemwa kwa njia ya nabii
Isaya: 15 “Nchi ya Zabuloni na nchi ya Naftali,
kuelekea baharini ng'ambo ya mto Yordani, Galilaya
nchi ya watu wa Mataifa! 16 Watu waliokaa gizani
wameona mwanga mkubwa. Nao walioishi katika nchi
ya giza na kivuli cha kifo, mwanga umewaangazia!”
17 Tangu wakati huo Yesu alianza kuhubiri akisema,

“Tubuni, maana ufalme wa mbinguni umekaribia!” 18
Yesu alipokuwa anatembea kando ya ziwa Galilaya,
aliwaona ndugu wawili wavuvi; Simoni (aitwae Petro)
na Andrea, ndugu yake; walikuwa wakivua samaki
kwa nyavu ziwani. 19 Basi, akawaambia, “Nifuateni,
nami nitawafanya ninyi wavuvi wa watu.” 20 Mara
wakaziacha nyavu zao, wakamfuata. 21 Alipokwenda
mbele kidogo, aliwaona ndugu wengine wawili:
Yakobo na Yohane, wana wa Zebedayo. Hao walikuwa
ndani ya mashua pamoja na baba yao Zebedayo,
wakitengeneza nyavu zao. Basi Yesu akawaita, 22
nao mara wakaiacha mashua pamoja na baba yao,
wakamfuata. 23 Yesu alikuwa anakwenda kila mahali
wilayani Galilaya, akifundisha katika masunagogi na
kuhubiri Habari Njema juu ya ufalme wa Mungu.
Aliponya kila namna ya maradhi na magonjwa
waliyokuwa nayo watu. 24 Habari zake zikaenea
katika mkoa wote wa Siria. Wagonjwa wote wenye
maradhi ya kila namna na wale waliosumbuliwa na
kila namna ya taabu: waliopagawa na pepo, wenye
kifafa na watu waliokuwa wamelemaa, walipelekwa
kwake; naye akawaponya wote. 25 Makundi mengi ya
watu kutoka Galilaya, Dekapoli, Yerusalemu, Yudea
na ng'ambo ya mto Yordani, walimfuata.

5 Yesu alipoyaona makundi ya watu, alipanda
mlimani, akaketi. Wanafunzi wake wakamwendea,
2 naye akaanza kuwafundisha: 3 “Heri walio maskini
rohoni, maana ufalme wa mbinguni ni wao. 4 Heri walio
na huzuni, maana watafarijiwa. 5 Heri walio wapole,
maana watairithi nchi. 6 Heri wenye njaa na kiu ya
kufanya atakavyo Mungu, maana watashibishwa.
7 Heri walio na huruma, maana watahurumiwa. 8
Heri wenye moyo safi, maana watamwona Mungu. 9
Heri wenye kuleta amani, maana wataitwa watoto
wa Mungu. 10 Heri wanaoteswa kwa sababu ya
kufanya atakavyo Mungu, maana ufalme wa mbinguni
ni wao. 11 “Heri yenu ninyi watu wakiwatukana,
wakiwadhulumu na kuwasingizia kila aina ya uovu kwa
ajili yangu. 12 Furahini na kushangilia maana tuzo lenu
ni kubwa mbinguni. Hivyo ndivyo walivyowadhulumu
manabii waliokuwako kabla yenu. 13 “Ninyi ni
chumvi ya dunia! Lakini chumvi ikipoteza ladha yake
itakolezwa na nini? Haifai kitu tena, ila hutupwa nje
na kukanyagwa na watu. 14 “Ninyi ni mwanga wa
ulimwengu! Mji uliojengwa juu ya mlima hauwezi
kufichika. 15 Wala watu hawawashi taa na kuifunika
kwa chungu, ila huiweka juu ya kinara ili iwaangazie
wote waliomo nyumbani. 16 Vivyo hivyo, ni lazima
mwanga wenu uangaze mbele ya watu, ili wayaone
matendo yenu mema, wamtukuze Baba yenu aliye
mbinguni.” 17 “Msidhani ya kuwa nimekuja kutangua
Sheria ya Mose na mafundisho ya manabii. Sikuja
kutangua bali kukamilisha. 18 Kweli nawaambieni,
mpaka hapo mbingu na dunia zitakapopita, hakuna
hata nukta moja au sehemu ndogo kabisa ya Sheria
itakayoondolewa, mpaka yote yametimia. 19 Basi,
yeyote atakayevunja hata amri moja ndogo kuliko
zote, na kuwafundisha wengine wafanye hivyo,
huyo atakuwa mdogo kabisa katika Ufalme wa
mbiguni. Lakini yule atakayezishika na kuwafundisha
wengine, huyo atakuwa mkubwa katika Ufalme wa
mbinguni. 20 Ndiyo maana nawaambieni, wema wenu
usipozidi ule wa Mafarisayo na walimu wa Sheria,
hamtaingia kamwe katika Ufalme wa mbinguni. 21
“Mmekwisha sikia ya kuwa watu wa kale waliambiwa:
Usiue! Atakayeua lazima ahukumiwe. 22 Lakini
mimi nawaambieni, yeyote anayemkasirikia ndugu
yake, lazima ahukumiwe. Anayemdharau ndugu yake
atapelekwa mahakamani. Anayemwita ndugu yake:
Pumbavu atastahili kuingia katika moto wa Jehanamu.
(Geenna g1067) 23 Basi, ukipeleka sadaka yako mbele
ya madhabahu na hapo ukakumbuka kwamba ndugu
yako ana ugomvi nawe, 24 iache sadaka yako mbele
ya madhabahu, nenda kwanza ukapatane na ndugu
yako, ndipo urudi ukatoe sadaka yako. 25 “Patana
na mshtaki wako upesi mkiwa bado njiani, kwenda
mahakamani. La sivyo, mshtaki wako atakukabidhi
kwa hakimu, naye hakimu atakukabidhi kwa askari,
nawe utafungwa gerezani. 26 Kweli nakwambia,
hutatoka humo mpaka umemaliza kulipa senti ya
mwisho. 27 “Mmesikia ya kuwa watu waliambiwa:
Usizini! 28 Lakini mimi nawaambieni, atakayemtazama
mwanamke kwa kumtamani, amekwisha zini naye
moyoni mwake. 29 Basi, kama jicho lako la kulia
linakukosesha, ling'oe ukalitupe mbali. Afadhali zaidi
kwako kupoteza kiungo kimoja cha mwili wako,
kuliko mwili wako wote kutupwa katika moto wa
Jehanamu. (Geenna g1067) 30 Na kama mkono wako wa
kulia unakukosesha, ukate ukautupe mbali. Afadhali
zaidi kupoteza kiungo kimoja cha mwili, kuliko mwili
wako wote uende katika moto wa Jehanamu. (Geenna
g1067) 31 “Ilikwisha semwa pia: Anayemwacha mke
wake, yampasa ampe hati ya talaka. 32 Lakini mimi
nawaambieni, anayempa mkewe talaka, isipokuwa
kwa sababu ya uzinzi, anamfanya azini; na mtu
akimwoa mwanamke aliyepewa talaka, anazini. 33
“Tena mmesikia kuwa watu wa kale waliambiwa:
Usivunje kiapo chako, bali ni lazima utimize kiapo
chako kwa Bwana. 34 Lakini mimi nawaambieni,
msiape kamwe; wala kwa mbingu, maana ni kiti cha
enzi cha Mungu; 35 wala kwa dunia, maana ni kiti

chake cha kuwekea miguu; wala kwa Yerusalemu,
maana ni mji wa Mfalme mkuu. **36** Wala usiape
kwa kichwa chako, maana huwezi kuufanya hata
unywele mmoja kuwa mweupe au mweusi. **37**
Ukisema, Ndiyo, basi iwe Ndiyo; ukisema Siyo,
basi iwe kweli Siyo. Chochote kinachozidi hayo
hutoka kwa yule Mwovu. **38** “Mmesikia kwamba
ilisemwa: Jicho kwa jicho, jino kwa jino. **39** Lakini
mimi nawaambieni, usimlipize kisasi mtu mbaya. Mtu
akikupiga kofi shavu la kulia, mgeuzie pia shavu la pili.
40 Mtu akikupeleka mahakamani kutaka kukuchukulia
shati lako, mwache achukue pia koti lako. **41** Mtu
akikulazimisha kubeba mzigo wake kilomita moja,
ubebe kilomita mbili. **42** Akuombaye mpe, na mtu
akitaka kukukopa kitu usimnyime. **43** “Mmesikia
kwamba ilisemwa: Mpende jirani yako na kumchukia
adui yako. **44** Lakini mimi nawaambieni, wapendeni
adui zenu na kuwaombea wale wanaowadhulumu
ninyi **45** ili mpate kuwa watoto wa Baba yenu aliye
mbinguni. Kwa maana yeye huwaangazia jua lake
watu wabaya na wema, na kuwanyeshea mvua watu
wanyofu na waovu. **46** Je, mtapata tuzo gani kwa
kuwapenda tu wale wanaowapenda ninyi? Hakuna!
Kwa maana hata watoza ushuru hufanya hivyo! **47**
Kama mkiwasalimu ndugu zenu tu, je, mmefanya kitu
kisicho cha kawaida? Hata watu wasiomjua Mungu
nao hufanya vivyo hivyo. **48** Basi, muwe wakamilifu
kama Baba yenu wa mbinguni alivyo mkamilifu.

6 “Jihadharini msije mkafanya matendo yenu mema
mbele ya watu kusudi mwonekane nao. La sivyo,
Baba yenu aliye mbinguni hatawapeni tuzo. **2** “Basi,
unapomsaidia maskini, usijitangaze. Usifanye kama
wanafiki wafanyavyo katika masunagogi na njiani ili
watu wawasifu. Kweli nawaambieni, hao wamekwisha
pata tuzo lao. **3** Lakini wewe unapomsaidia maskini,
fanya hivyo kwamba hata rafiki yako asijue ufanyalo.
4 Toa msaada wako kwa siri, na Baba yako aonaye
yaliyofichika, atakutuza. **5** “Mnaposali, msifanye
kama wanafiki. Wao hupenda kusimama na kusali
katika masunagogi na katika pembe za njia ili watu
wawaone. Kweli nawaambieni, hao wamekwisha pata
tuzo lao. **6** Lakini wewe unaposali, ingia chumbani
mwako, funga mlango, kisha umwombe Baba yako
asiyeonekana. Naye Baba yako aonaye yaliyofichika,
atakutuza. **7** “Mnaposali, msipayuke maneno kama
watu wasiomjua Mungu. Wao hudhani kwamba Mungu
atawasikiliza ati kwa sababu ya maneno mengi. **8**
Msiwe kama wao. Baba yenu anajua mnayoyahitaji
hata kabla ya kumwomba. **9** Basi, hivi ndivyo
mnavyopaswa kusali: Baba yetu uliye mbinguni: Jina
lako litukuzwe. **10** Ufalme wako ufike. Utakalo lifanyike
duniani kama mbinguni. **11** Utupe leo chakula chetu
tunachohitaji. **12** Utusamehe makosa yetu, kama
nasi tunavyowasamehe waliotukosea. **13** Usitutie
katika majaribu, lakini utuokoe na yule Mwovu. is
Baadhi ya makala za zamani zina; Kwa kuwa ufalme
ni wako, na nguvu, na utukufu, hata milele. Amina.
14 “Maana mkiwasamehe watu makosa yao, Baba
yenu wa mbinguni atawasamehe ninyi pia. **15** Lakini
msipowasamehe watu makosa yao, naye Baba yenu
hatawasamehe ninyi makosa yenu. **16** “Mnapofunga,
msiwe na huzuni kama wanafiki. Wao hukunja nyuso
zao wapate kuonekana na watu kuwa wanafunga.
Nawaambieni hakika, hao wamekwisha pata tuzo
lao. **17** Wewe lakini unapofunga, paka kichwa chako
mafuta, nawa uso wako, **18** ili mtu yeyote asijue
kwamba unafunga, ila ujulikane tu kwa Baba yako
asiyeonekana. Naye Baba yako aonaye yaliyofichika
atakutuza. **19** “Msijiwekee hazina hapa duniani
ambako nondo na kutu huharibu, na wezi huingia na
kuiba. **20** Jiwekeeni hazina mbinguni ambako nondo
na kutu hawawezi kuiharibu, wala wezi hawaingii
wakaiba. **21** Maana pale ilipo hazina yako, ndipo pia
utakapokuwa moyo wako. **22** “Jicho ni taa ya mwili.
Kama jicho lako ni zima, mwili wako wote utakuwa
katika mwanga. **23** Lakini ikiwa jicho lako ni bovu, mwili
wako wote utakuwa katika giza. Basi, ikiwa mwanga
ulioko ndani yako ni giza, basi, hilo ni giza la kutisha
mno. **24** “Hakuna mtu awezaye kutumikia mabwana
wawili. Maana atamchukia mmoja na kumpenda huyo
wa pili; au ataambatana na mmoja na kumdharau
huyo mwingine. Hamwezi kumtumikia Mungu na mali
pamoja. **25** “Ndiyo maana nawaambieni, msiwe na
wasiwasi juu ya chakula na kinywaji mnavyohitaji
ili kuishi, wala juu ya mavazi mnayohitaji kwa ajili
ya miili yenu. Je, maisha ni chakula tu au zaidi? Na
mwili, je, si zaidi ya mavazi? **26** Waangalieni ndege
wa mwituni: hawapandi, hawavuni, wala hawana
ghala yoyoye. Hata hivyo, Baba yenu wa mbinguni
huwalisha. Je, ninyi si wa thamani kuliko hao? **27** Ni
nani miongoni mwenu kwa kuwa na wasiwasi sana
anaweza kuuongeza muda wa maisha yake? **28** “Na
kuhusu mavazi, ya nini kuwa na wasiwasi? Tazameni
maua ya porini jinsi yanavyostawi. Hayafanyi kazi wala
hayasokoti. **29** Lakini nawaambieni, hata Solomoni
mwenyewe na fahari zake zote hakupata kuvikwa
vizuri kama ua mojawapo. **30** Ikiwa basi Mungu
hulivika hivyo jani la shambani ambalo leo liko na
kesho latupwa motoni, je, hatafanya zaidi kwenu
ninyi? Enyi watu wenye imani haba! **31** “Basi, msiwe
na wasiwasi: Tutakula nini, tutakunywa nini, tutavaa

nini! 32 Maana hayo yote yanahangaikiwa na watu
wasiomjua Mungu. Baba yenu wa mbinguni anajua
kwamba mnahitaji vitu hivyo vyote. 33 Bali, zingatieni
kwanza Ufalme wa Mungu na matakwa yake, na
hayo mengine yote mtapewa kwa ziada. 34 Basi,
msiwe na wasiwasi juu ya kesho; kesho inayo yake.
Matatizo ya siku moja yanawatosheni kwa siku hiyo.

7 “Msiwahukumu wengine, msije nanyi
mkahukumiwa na Mungu; 2 kwa maana
jinsi mnavyowahukumu wengine, ndivyo nanyi
mtakavyohukumiwa; na kipimo kilekile mnachotumia
kwa wengine ndicho Mungu atakachotumia kwenu. 3
Kwa nini wakiona kibanzi kilicho jichoni mwa ndugu
yako, na papo hapo huioni boriti iliyoko jichoni
mwako? 4 Au, wawezaje kumwambia ndugu yako,
Ndugu, ngoja nikuondoe kibanzi jichoni mwako,
wakati wewe mwenyewe unayo boriti jichoni mwako?
5 Mnafiki wewe! Ondoa kwanza boriti iliyoko jichoni
mwako na hapo ndipo utaona waziwazi kiasi cha
kuweza kuondoa kibanzi kilichoko jichoni mwa
ndugu yako. 6 “Msiwape mbwa vitu vitakatifu wasije
wakageuka na kuwararua ninyi; wala msiwatupie
nguruwe lulu zenu wasije wakazikanyaga. 7 “Ombeni,
nanyi mtapewa; tafuteni, nanyi mtapata; bisheni, nanyi
mtafunguliwa. 8 Maana, aombaye hupewa, atafutaye
hupata, na abishaye hufunguliwa. 9 Je, kuna yeyote
miongoni mwenu ambaye mtoto wake akimwomba
mkate, atampa jiwe? 10 Au je, akimwomba samaki,
atampa nyoka? 11 Kama basi ninyi, ingawa ni waovu,
mwajua kuwapa watoto wenu vitu vizuri, hakika Baba
yenu wa mbinguni atafanya zaidi: atawapa mema
wale wanaomwomba. 12 “Watendeeni wengine yale
mnayotaka wao wawatendee ninyi. Hii ndiyo maana
ya Sheria ya Mose na mafundisho ya manabii. 13
“Ingieni kwa kupitia mlango mwembamba. Kwa
maana njia inayoongoza kwenye maangamizi ni pana,
na mlango wa kuingilia humo ni mpana; waendao njia
hiyo ni wengi. 14 Lakini njia inayoongoza kwenye
uzima ni nyembamba, na mlango wa kuingilia humo
ni mwembamba; ni watu wachache tu wanaoweza
kuigundua njia hiyo. 15 “Jihadharini na manabii
wa uongo. Wao huja kwenu wakionekana kama
kondoo kwa nje, lakini kwa ndani ni mbwa mwitu
wakali. 16 Mtawatambua kwa matendo yao. Je, watu
huchuma zabibu katika miti ya miiba, au tini katika
mbigili? La! 17 Basi, mti mwema huzaa matunda
mema, na mti mbaya huzaa matunda mabaya. 18
Mti mwema hauwezi kuzaa matunda mabaya, wala
mti mbaya hauwezi kuzaa matunda mema. 19 Kila
mti usiozaa matunda mema utakatwa na kutupwa
motoni. 20 Kwa hiyo, mtawatambua kwa matendo
yao. 21 “Si kila aniambiaye, Bwana, Bwana, ataingia
katika Ufalme wa mbinguni; ila ni yule tu anayetimiza
mapenzi ya Baba yangu aliye mbinguni. 22 Wengi
wataniambia Siku ile ya hukumu: Bwana, Bwana!
kwa jina lako tulitangaza ujumbe wako, na kwa jina
lako tuliwatoa pepo na kufanya miujiza mingi. 23
Hapo nitawaambia: Sikuwajua ninyi kamwe; ondokeni
mbele yangu, enyi watenda maovu. 24 “Kwa sababu
hiyo, kila mtu anayeyasikia maneno yangu na
kuyazingatia, anafanana na mtu mwenye busara,
aliyejenga nyumba yake juu ya mwamba. 25 Mvua
ikanyesha, mito ikafurika, pepo kali zikavuma na
kuipiga nyumba hiyo. Lakini haikuanguka kwa sababu
ilikuwa imejengwa juu ya mwamba. 26 “Lakini yeyote
anayesikia maneno yangu haya bila kuyazingatia,
anafanana na mtu mpumbavu aliyejenga nyumba
yake juu ya mchanga. 27 Mvua ikanyesha, mito
ikafurika, pepo kali zikavuma na kuipiga nyumba
hiyo, nayo ikaanguka; tena kwa kishindo kikubwa.” 28
Yesu alipomaliza kusema maneno hayo, umati wa
watu ukashangazwa na mafundisho yake. 29 Hakuwa
kama walimu wao wa Sheria, bali alifundisha kwa
mamlaka.

8 Yesu aliposhuka kutoka mlimani, makundi mengi
ya watu yalimfuata. 2 Basi, akaja mtu mmoja
mwenye ukoma, akamsujudia akisema, “Bwana,
ukitaka, waweza kunitakasa!” 3 Yesu akanyosha
mkono wake, akamgusa na kusema, “Nataka!
Takasika.” Mara huyo mtu akapona ukoma wake.
4 Kisha Yesu akamwambia, “Sikiliza, usimwambie
mtu yeyote, ila nenda ukajionyeshe kwa kuhani, na
ukatoe sadaka iliyoamriwa na Mose kuwathibitishia
kwamba umepona.” 5 Yesu alipokuwa anaingia
mjini Kafarnaumu, ofisa mmoja Mroma alimwendea,
akamsihi 6 akisema, “Mheshimiwa, mtumishi wangu
amelala nyumbani, mgonjwa wa kupooza na anaumwa
sana.” 7 Yesu akamwambia, “Nitakuja kumponya.”
8 Huyo ofisa akamwambia, “Mheshimiwa, sistahili
uingie nyumbani mwangu. Lakini sema tu neno,
na mtumishi wangu atapona. 9 Maana, hata mimi
niliye mtu chini ya mamlaka ya wengine, ninao
askari chini yangu. Namwambia mmoja, Nenda!
naye huenda; na mwingine, Njoo! naye huja; na
mtumishi wangu, Fanya kitu hiki! naye hufanya.”
10 Yesu aliposikia hayo, alistaajabu, akawaambia
watu waliokuwa wanamfuata, “Kweli nawaambieni,
sijapata kumwona mtu yeyote katika Israeli aliye
na imani kama hii. 11 Basi, nawaambieni kwamba
watu wengi watakuja kutoka mashariki na magharibi,

nao wataketi karamuni pamoja na Abrahamu, Isaka
na Yakobo katika Ufalme wa mbinguni. **12** Lakini
wale ambao wangalipaswa kuwa katika Ufalme huo
watatupwa nje, gizani, ambako watalia na kusaga
meno." **13** Kisha Yesu akamwambia huyo ofisa
Mroma, "Nenda nyumbani; na iwe kama ulivyoamini."
Na mtumishi wake akapona saa ileile. **14** Yesu
alifika nyumbani kwa Petro, akamkuta mama mkwe
wa Petro amelala kitandani, ana homa kali. **15**
Basi, Yesu akamgusa huyo mama mkono, na homa
ikamwacha; akasimama, akamtumikia. **16** Ilipokuwa
jioni, walimletea watu wengi waliokuwa wamepagawa
na pepo; naye, kwa kusema neno tu, akawafukuza
hao pepo. Aliwaponya pia watu wote waliokuwa
wagonjwa. **17** Alifanya hivyo ili yale aliyosema
nabii Isaya yatimie: "Yeye mwenyewe ameondoa
udhaifu wetu, ameyachukua magonjwa yetu." **18** Yesu
alipoona kundi la watu limemzunguka, aliwaamuru
wanafunzi wake waende ng'ambo ya ziwa. **19** Mwalimu
mmoja wa Sheria akamwendea, akamwambia,
"Mwalimu, mimi nitakufuata kokote uendako." **20**
Yesu akamjibu, "Mbweha wana mapango, na ndege
wana viota; lakini Mwana wa Mtu hana mahali pa
kupumzikia." **21** Kisha mtu mwingine miongoni mwa
wanafunzi wake akamwambia, "Bwana, niruhusu
kwanza niende nikamzike baba yangu." **22** Lakini
Yesu akamwambia, "Nifuate! Waache wafu wazike
wafu wao." **23** Yesu alipanda mashua, na wanafunzi
wake wakaenda pamoja naye. **24** Ghafla, dhoruba kali
ikatokea ziwani, hata mawimbi yakaanza kuifunika
mashua. Yesu alikuwa amelala usingizi. **25** Wanafunzi
wakamwendea, wakamwamsha wakisema, "Bwana,
tuokoe, tunaangamia!" **26** Yesu akawaambia, "Enyi
watu wenye imani haba; mbona mnaogopa?" Basi,
akainuka, akazikemea pepo na mawimbi; kukawa
shwari kabisa. **27** Watu wakashangaa, wakasema, "Ni
mtu wa namna gani huyu? Hata pepo na mawimbi
vinamtii!" **28** Yesu alifika katika nchi ya Wagerasi,
ng'ambo ya ziwa, na huko watu wawili waliopagawa na
pepo wakakutana naye wakitokea makaburini. Watu
hawa walikuwa wenye kutisha mno, hata hakuna mtu
aliyethubutu kupita katika njia hiyo. **29** Nao wakaanza
kupiga kelele, "Una shauri gani nasi, wewe Mwana wa
Mungu? Je, umekuja kututesa kabla ya wakati wake?"
30 Karibu na mahali hapo kulikuwa na nguruwe
wengi wakichungwa. **31** Basi, hao pepo wakamsihi,
"Ikiwa utatutoa, basi uturuhusu tuwaingie nguruwe
wale." **32** Yesu akawaambia, "Haya, nendeni." Hapo
wakawatoka watu hao, wakawaingia nguruwe. Kundi
lote la nguruwe likaporomoka kwenye ule mteremko
mkali, likatumbukia ziwani; nguruwe wote wakafa
maji. **33** Wachungaji wa hao nguruwe walikimbia,
wakaenda mjini. Huko walitoa habari zote na mambo
yaliyowapata wale watu waliokuwa wamepagawa. **34**
Basi, watu wote katika mji ule walitoka, wakamwendea
Yesu; na walipomwona, wakamsihi aondoke katika
nchi yao.

9 Yesu alipanda mashua, akavuka ziwa na kufika
katika mji wake. **2** Hapo watu walimletea mtu
mmoja aliyepooza mwili, amelazwa juu ya kitanda.
Yesu alipoona imani yao, akamwambia huyo mtu
aliyepooza, "Jipe moyo mwanangu! Umesamehewa
dhambi zako." **3** Baadhi ya walimu wa Sheria
wakaanza kufikiri, "Mtu huyu anamkufuru Mungu!"
4 Yesu aliyajua mawazo yao, akasema, "Kwa nini
mnawaza mabaya mioyoni mwenu? **5** Ni lipi lililo
rahisi zaidi: kusema, Umesamehewa dhambi zako,
au kusema, Simama, utembee? **6** Basi, nataka mjue
kwamba Mwana wa Mtu anao uwezo wa kuwasamehe
watu dhambi duniani." Hapo akamwambia huyo mtu
aliyepooza, "Inuka, chukua kitanda chako, uende
nyumbani kwako." **7** Huyo mtu aliyekuwa amepooza
akainuka, akaenda nyumbani kwake. **8** Watu wote
katika ule umati walipoona hayo, walishangaa na
kuogopa; wakamtukuza Mungu aliyewapa binadamu
uwezo wa namna hiyo. **9** Yesu aliondoka hapo, na
alipokuwa anakwenda zake, alimwona mtu mmoja
aitwaye Mathayo, ameketi katika ofisi ya ushuru.
Basi, Yesu akamwambia, "Nifuate." Naye Mathayo
akainuka, akamfuata. **10** Yesu alipokuwa nyumbani
ameketi kula chakula, watoza ushuru wengi na
wahalifu walikuja wakaketi pamoja naye na wanafunzi
wake. **11** Mafarisayo walipoona hayo, wakawaambia
wanafunzi wake, "Mbona mwalimu wenu anakula
pamoja na watoza ushuru na wenye dhambi?" **12** Yesu
aliwasikia, akasema, "Watu wenye afya hawahitaji
daktari; wanaomhitaji ni wale walio wagonjwa. Sikuja
kuwaita watu wema, ila wenye dhambi. **13** Basi,
kajifunzeni maana ya maneno haya: Nataka huruma,
wala si dhabihu. Sikuja kuwaita watu wema, bali
wenye dhambi." **14** Kisha wanafunzi wa Yohane
mbatizaji walimwendea Yesu, wakamwuliza, "Sisi na
Mafarisayo hufunga mara nyingi; mbona wanafunzi
wako hawafungi?" **15** Yesu akawajibu, "Je, walioalikwa
arusini wanaweza kuomboleza wakati bwana arusi
yupo pamoja nao? La hasha! Lakini wakati utafika
ambapo bwana arusi ataondolewa kati yao; wakati huo
ndipo watakapofunga. **16** "Hakuna mtu atiaye kiraka
cha nguo mpya katika vazi kuukuu. Maana kiraka
hicho kitararua hilo vazi kuukuu, na pale palipokuwa
pameraruka pataongezeka. **17** Wala hakuna mtu

awekaye divai mpya katika viriba vikuukuu. Akifanya
hivyo, viriba hupasuka na divai ikamwagika, navyo
viriba vikaharibika. Ila divai mpya hutiwa katika viriba
vipya, na vyote viwili, viriba na divai, vikahifadhiwa
salama." **18** Yesu alipokuwa akisema hayo, ofisa
mmoja Myahudi alifika, akamwinamia na kusema,
"Binti yangu amekufa sasa hivi. Lakini, tafadhali
njoo umwekee mkono wako naye ataishi." **19** Yesu
akaondoka pamoja na wanafunzi wake, akamfuata.
20 Mama mmoja, mgonjwa wa kutokwa damu kwa
muda wa miaka kumi na miwili, alimfuata Yesu nyuma,
akagusa pindo la vazi lake. **21** Alifanya hivyo kwani
alifikiri moyoni: "Nikigusa tu vazi lake, nitapona."
22 Basi, Yesu akageuka akamwona, akamwambia,
"Binti, jipe moyo! Imani yako imekuponya." Mama
huyo akapona saa ileile. **23** Kisha Yesu akaingia
nyumbani kwa yule ofisa. Na alipowaona wapiga
filimbi na umati wa watu wanaofanya matanga, **24**
akasema, "Ondokeni hapa! Msichana huyu hakufa,
amelala tu." Nao wakamcheka. **25** Basi, umati wa
watu ulipoondolewa, Yesu aliingia ndani, akamshika
huyo msichana mkono, naye akasimama. **26** Habari
hiyo ikavuma sana katika nchi ile yote. **27** Yesu
aliondoka hapo, na alipokuwa anakwenda, vipofu
wawili walimfuata wakipiga kelele, "Mwana wa Daudi,
utuhurumie!" **28** Yesu alipoingia nyumbani, vipofu
hao wawili wakamwendea, naye akawauliza, "Je,
mnaamini kwamba naweza kuwafanyia jambo hilo?"
Nao wakamjibu, "Naam, Mheshimiwa." **29** Hapo Yesu
akayagusa macho yao, akasema, "Na iwe kwenu
kama mnavyoamini." **30** Macho yao yakafunguliwa.
Naye Yesu akawaonya kwa ukali: "Msimwambie
mtu yeyote jambo hili." **31** Lakini wao wakaondoka,
wakaeneza habari za Yesu katika nchi ile yote.
32 Watu walipokuwa wanakwenda zao, wengine
walimletea Yesu mtu mmoja aliyekuwa bubu kwa
sababu alikuwa amepagawa na pepo. **33** Mara tu huyo
pepo alipotolewa, mtu huyo aliyekuwa bubu akaanza
kuongea tena. Watu wakashangaa na kusema,
"Jambo kama hili halijapata kuonekana katika Israeli!"
34 Lakini Mafarisayo wakawa wanasema, "Anawatoa
pepo kwa nguvu ya mkuu wa pepo wabaya." **35**
Yesu alitembelea miji yote na vijiji, akafundisha katika
masunagogi yao akihubiri Habari Njema ya Ufalme
wa Mungu, na kuponya magonjwa yote na udhaifu wa
kila namna. **36** Basi, alipowaona watu, makundi kwa
makundi, aliwaonea huruma kwa sababu walikuwa
hoi na wenye wasiwasi kama kondoo wasio na
mchungaji. **37** Hapo akawaambia wanafunzi wake,
"Mavuno ni mengi, lakini wavunaji ni wachache.
38 Kwa hivyo mwombeni mwenye shamba atume
wavunaji shambani mwake."

10 Yesu aliwaita wanafunzi wake kumi na wawili,
akawapa uwezo wa kutoa pepo wachafu na
kuponya magonjwa na maradhi yote. **2** Majina ya hao
mitume kumi na wawili ni haya: wa kwanza ni Simoni
aitwae Petro, na Andrea ndugu yake; Yakobo mwana
wa Zebedayo, na Yohane ndugu yake; **3** Filipo na
Bartholomayo, Thoma na Mathayo aliyekuwa mtoza
ushuru; Yakobo mwana wa Alfayo, na Thadayo; **4**
Simoni Mkanaani, na Yuda Iskarioti ambaye alimsaliti
Yesu. **5** Yesu aliwatuma hao kumi na wawili na
kuwapa maagizo haya: "Msiende kwa watu wa mataifa
mengine, wala msiingie katika mji wa Wasamaria. **6** Ila
nendeni kwa watu wa Israeli waliopotea kama kondoo.
7 Mnapokwenda hubirini hivi: Ufalme wa mbinguni
umekaribia. **8** Ponyeni wagonjwa, fufueni wafu,
takaseni wenye ukoma, toeni pepo. Mmepewa bure,
toeni bure. **9** Msichukue mifukoni mwenu dhahabu,
wala fedha, wala sarafu za shaba. **10** Msichukue
mkoba wa kuombea njiani, wala koti la ziada, wala
viatu, wala fimbo. Maana mfanyakazi anastahili riziki
yake. **11** "Mkiingia katika mji wowote au kijiji, tafuteni
humo mtu yeyote aliye tayari kuwakaribisheni, na
kaeni naye mpaka mtakapoondoka mahali hapo. **12**
Mnapoingia nyumbani wasalimuni wenyeji wake. **13**
Kama wenyeji wa nyumba hiyo wakiipokea salamu
hiyo, basi, amani yenu itakaa pamoja nao. Lakini
ikiwa hawaipokei, basi amani yenu itawarudia ninyi.
14 Kama mtu yeyote atakataa kuwakaribisheni au
kuwasikilizeni, basi mtokapo katika nyumba hiyo
au mji huo, yakung'uteni mavumbi miguuni mwenu
kama onyo kwao. **15** Kweli nawaambieni, Siku ya
hukumu mji huo utapata adhabu kubwa kuliko ile
iliyoipata miji ya Sodoma na Gomora. **16** "Sasa, mimi
nawatuma ninyi kama kondoo kati ya mbwa mwitu.
Muwe na busara kama nyoka, na wapole kama njiwa.
17 Jihadharini na watu, maana watawapeleka ninyi
mahakamani na kuwapiga viboko katika masunagogi
yao. **18** Mtapelekwa mbele ya watawala na wafalme
kwa sababu yangu, mpate kutangaza Habari Njema
kwao na kwa mataifa. **19** Basi, watakapowapeleka
ninyi mahakamani, msiwe na wasiwasi mtasema
nini au namna gani; wakati utakapofika, mtapewa
la kusema. **20** Maana si ninyi mtakaosema, bali ni
Roho wa Baba yenu asemaye ndani yenu. **21** "Ndugu
atamsaliti ndugu yake auawe, na baba atamsaliti
mwanawe, nao watoto watawashambulia wazazi wao
na kuwaua. **22** Watu wote watawachukieni kwa sababu
ya jina langu. Lakini atakayevumilia mpaka mwisho,

ataokolewa. **23** “Watu wakiwadhulumu katika mji
mmoja, kimbilieni mji mwingine. Kweli nawaambieni,
hamtamaliza ziara yenu katika miji yote ya Israeli
kabla Mwana wa Mtu hajafika. **24** “Mwanafunzi
si mkuu kuliko mwalimu wake, wala mtumishi si
mkuu kuliko bwana wake. **25** Yatosha mwanafunzi
kuwa kama mwalimu wake, na mtumishi kuwa kama
bwana wake. Ikiwa wamemwita mkubwa wa jamaa
Beelzebuli, je hawatawaita watu wengine wa jamaa
hiyo majina mabaya zaidi? **26** “Basi, msiwaogope
watu hao. Kila kilichofunikwa kitafunuliwa, na kila
kilichofichwa kitafichuliwa. **27** Ninalowaambieni ninyi
katika giza, lisemeni katika mwanga; na jambo
mlilosikia likinong'onezwa, litangazeni hadharani.
28 Msiwaogope wale wauao mwili, lakini hawawezi
kuiua roho. Afadhali zaidi kumwogopa yule awezaye
kuuangamiza mwili pamoja na roho katika moto
wa Jehanamu. **(Geenna g1067)** **29** Shomoro wawili
huuzwa kwa senti tano. Lakini hata mmoja wao
haanguki chini bila kibali cha Baba yenu. **30** Lakini
kwa upande wenu, hata nywele za vichwa vyenu
zimehesabiwa zote. **31** Kwa hiyo msiogope; ninyi
mu wa thamani kuliko shomoro wengi. **32** “Kila mtu
anayekiri hadharani kwamba yeye ni wangu, mimi
pia nitamkiri mbele ya Baba yangu aliye mbinguni.
33 Lakini yeyote atakayenikana hadharani, nami
nitamkana mbele ya Baba yangu aliye mbinguni. **34**
“Msidhani kwamba nimekuja kuleta amani duniani.
Sikuja kuleta amani bali upanga. **35** Maana nimekuja
kuleta mafarakano kati ya mtu na baba yake, kati ya
binti na mama yake, kati ya mkwe na mkwe wake. **36**
Na maadui wa mtu ni watu wa nyumbani mwake. **37**
“Ampendaye baba au mama yake kuliko anipendavyo
mimi, hanistahili. Ampendaye mwana au binti kuliko
mimi, hanistahili. **38** Mtu asiyechukua msalaba wake
na kunifuata, hanistahili. **39** Anayeyashikilia maisha
yake, atayapoteza; lakini anayeyapoteza maisha yake
kwa ajili yangu, atayapata. **40** “Anayewakaribisha
ninyi, ananikaribisha mimi; na anayenikaribisha mimi,
anamkaribisha yule aliyenituma. **41** Anayemkaribisha
nabii kwa sababu ni nabii, atapokea tuzo la nabii.
Anayemkaribisha mtu mwema kwa sababu ni mtu
mwema, atapokea tuzo la mtu mwema. **42** Kweli
nawaambieni, yeyote atakayempa mmojawapo wa
wadogo hawa kikombe cha maji baridi kwa sababu ni
mfuasi wangu, hatakosa kamwe kupata tuzo lake.”

11 Yesu alipomaliza kuwapa wanafunzi kumi
na wawili maagizo, alitoka hapo, akaenda
kufundisha na kuhubiri katika miji yao. **2** Yohane
mbatizaji akiwa gerezani alipata habari juu ya matendo
ya Kristo. Basi, Yohane akawatuma wanafunzi wake,
3 wamwulize: “Je, wewe ni yule anayekuja, au
tumngoje mwingine?” **4** Yesu akawajibu, “Nendeni
mkamwambie Yohane mambo mnayoyasikia na
kuyaona: **5** vipofu wanaona, viwete wanatembea,
wenye ukoma wanatakaswa na viziwi wanasikia,
wafu wanafufuliwa na maskini wanahubiriwa Habari
Njema. **6** Heri mtu yule asiyekuwa na mashaka
nami.” **7** Basi, hao wajumbe wa Yohane walipokuwa
wanakwenda zao, Yesu alianza kuyaambia makundi
ya watu habari za Yohane: “Mlikwenda kutazama nini
kule jangwani? Je, mlitaka kuona mwanzi unaotikiswa
na upepo? **8** Lakini mlikwenda kuona nini? Mlikwenda
kumtazama mtu aliyevaa mavazi maridadi? Watu
wanaovaa mavazi maridadi hukaa katika nyumba
za wafalme. **9** Basi, mlikwenda kuona nini? Nabii?
Naam, hakika ni zaidi ya nabii. **10** “Huyu ndiye
anayesemwa katika Maandiko Matakatifu: Tazama,
hapa namtuma mjumbe wangu, asema Bwana,
akutangulie na kukutayarishia njia yako. **11** Kweli
nawaambieni, miongoni mwa watoto wote wa watu,
hajatokea aliye mkuu kuliko Yohane mbatizaji. Hata
hivyo, yule aliye mdogo kabisa katika Ufalme wa
mbinguni, ni mkubwa kuliko yeye. **12** Tangu wakati wa
Yohane mbatizaji mpaka leo hii, Ufalme wa mbinguni
unashambuliwa vikali, na watu wakali wanajaribu
kuunyakua kwa nguvu. **13** Mafundisho yote ya manabii
na sheria yalibashiri juu ya nyakati hizi. **14** Kama
mwaweza kukubali basi, Yohane ndiye Eliya ambaye
angekuja. **15** Mwenye masikio na asikie! **16** “Basi,
nitakifananisha kizazi hiki na kitu gani? Ni kama vijana
waliokuwa wamekaa uwanjani, wakawa wakiambiana
kikundi kimoja kwa kingine: **17** Tumewapigieni ngoma
lakini hamkucheza; tumeimba nyimbo za huzuni lakini
hamkulia! **18** Kwa maana Yohane alikuja, akafunga na
wala hakunywa divai, nao wakasema: Amepagawa na
pepo. **19** Mwana wa Mtu akaja, anakula na kunywa,
nao wakasema: Mtazameni huyu, mlafi na mlevi, rafiki
yao watoza ushuru na wahalifu! Hata hivyo, hekima
ya Mungu inathibitishwa kuwa njema kutokana na
matendo yake.” **20** Kisha Yesu akaanza kuilaumu
miji ambayo, ingawaje alifanya miujiza mingi humo,
watu wake hawakutaka kubadili nia zao mbaya: **21**
“Ole wako Korazini! Ole wako Bethsaida! Maana,
kama miujiza iliyofanyika kwako ingalifanyika kule
Tiro na Sidoni, watu wake wangalikwisha vaa mavazi
ya gunia na kujipaka majivu zamani, ili kuonyesha
kwamba wametubu. **22** Hata hivyo nawaambieni, Siku
ya hukumu, ninyi mtapata adhabu kubwa kuliko Tiro
na Sidoni. **23** Na wewe Kafarnaumu, je, utajikweza
mpaka mbinguni? Utaporomoshwa mpaka Kuzimu!

Maana, kama miujiza iliyofanyika kwako ingalifanyika
kule Sodoma, mji huo ungalikuwako mpaka hivi
leo. **(Hadēs g86)** **24** Lakini nawaambieni, Siku ya
hukumu itakuwa nafuu zaidi kwa watu wa Sodoma,
kuliko kwako wewe.” **25** Wakati huo Yesu alisema,
“Nakushukuru ee Baba, Bwana wa mbingu na dunia,
maana umewaficha wenye hekima mambo haya,
ukawafumbulia watoto wadogo. **26** Naam Baba,
ndivyo ilivyokupendeza. **27** “Baba yangu amenikabidhi
vitu vyote. Hakuna amjuaye Mwana ila Baba, wala
amjuaye Baba ila Mwana, na yeyote yule ambaye
Mwana atapenda kumjulisha. **28** Njoni kwangu ninyi
nyote msumbukao na kulemewa na mizigo, nami
nitawapumzisha. **29** Jifungeni nira yangu, mkajifunze
kwangu, maana mimi ni mpole na mnyenyekevu wa
moyo, nanyi mtatulizwa rohoni mwenu. **30** Maana, nira
niwapayo mimi ni laini, na mzigo wangu ni mwepesi.”

12 Wakati huo, Yesu alikuwa anapita katika
mashamba ya ngano siku ya Sabato. Basi,
wanafunzi wake wakaona njaa, wakaanza kukwanyua
masuke ya ngano, wakala punje zake. **2** Mafarisayo
walipoona hayo, wakamwambia Yesu, “Tazama,
wanafunzi wako wanafanya jambo ambalo si halali
siku ya Sabato.” **3** Yesu akawajibu, “Je, hamjasoma
alivyofanya Daudi pamoja na wenzake wakati
walipokuwa na njaa? **4** Yeye aliingia katika Nyumba
ya Mungu pamoja na wenzake, wakala ile mikate
iliyowekwa mbele ya Mungu. Yeye wala hao wenzake
hawakuruhusiwa kula mikate hiyo isipokuwa tu
makuhani peke yao. **5** Au je, hamjasoma katika
Sheria kwamba kila siku ya Sabato makuhani huivunja
Sheria Hekaluni, lakini hawafikiriwi kuwa na hatia? **6**
Basi, nawaambieni kwamba hapa pana kikuu kuliko
Hekalu. **7** Kama tu mngejua maana ya maneno haya:
Nataka huruma wala si dhabihu, hamngewahukumu
watu wasio na hatia. **8** Maana Mwana wa Mtu ni
Bwana wa Sabato.” **9** Yesu alitoka hapo, akaenda
katika sunagogi lao. **10** Kulikuwa na mtu mmoja
mwenye mkono uliopooza. Basi, watu wakamwuliza
Yesu, “Je, ni halali kumponya mtu siku ya Sabato?”
Walimwuliza hivyo wapate kisa cha kumshtaki. **11**
Lakini Yesu akawaambia, “Tuseme mmoja wenu
ana kondoo wake ambaye ametumbukia shimoni; je,
hatamshika na kumtoa humo siku ya Sabato? **12** Mtu
ana thamani kuliko kondoo! Basi, ni halali kutenda
mema siku ya Sabato.” **13** Kisha akamwambia
yule mtu, “Nyosha mkono wako.” Akaunyosha,
nao ukawa mzima kabisa kama ule mwingine.
14 Basi, Mafarisayo wakatoka nje, wakashauriana
jinsi watakavyomwangamiza Yesu. **15** Lakini Yesu
alipojua jambo hilo, akatoka mahali pale. Watu
wengi walimfuata, akawaponya wagonjwa wote, **16**
akawaamuru wasiwaambie watu habari zake, **17** ili yale
aliyosema nabii Isaya yatimie: **18** “Hapa ni mtumishi
wangu niliyemteua, mpendwa wangu anipendezaye
moyoni. Nitaiweka Roho yangu juu yake, naye
atatangaza hukumu yangu kwa mataifa yote. **19**
Hatakuwa na ubishi wala kupiga kelele, wala sauti
yake haitasikika barabarani. **20** Mwanzi uliopondeka
hatauvunja, wala utambi ufukao moshi hatauzima,
mpaka atakapoifanya hukumu ya haki itawale. **21**
Katika jina lake mataifa yatakuwa na tumaini.” **22**
Hapo watu wakamletea Yesu kipofu mmoja ambaye
alikuwa bubu kwa sababu alikuwa amepagawa na
pepo. Yesu akamponya hata, akaweza kusema na
kuona. **23** Umati wote wa watu ulishangaa ukasema,
“Je, huenda ikawa huyu ndiye Mwana wa Daudi?” **24**
Lakini Mafarisayo waliposikia hayo, wakasema, “Mtu
huyu anawafukuza pepo kwa uwezo wa Beelzebuli,
mkuu wa pepo.” **25** Yesu, akiwa anayajua mawazo
yao, akawaambia, “Ufalme wowote uliogawanyika
makundimakundi yanayopingana, hauwezi kudumu,
na mji wowote au jamaa yoyote iliyogawanyika
makundimakundi yanayopingana, itaanguka. **26** Ikiwa
Shetani anamfukuza Shetani, anajipinga mwenyewe.
Basi, ufalme wake utasimamaje? **27** Ninyi mnasema
ati nawafukuza pepo kwa uwezo wa Beelzebuli;
je, watoto wenu huwafukuza kwa uwezo wa nani?
Kwa sababu hiyo wao ndio watakaowahukumu ninyi.
28 Lakini ikiwa ninawafukuza pepo kwa nguvu ya
Roho wa Mungu, basi jueni kwamba Ufalme wa
Mungu umekwisha fika kwenu. **29** “Au, anawezaje
mtu kuivamia nyumba ya mtu mwenye nguvu na
kumnyang'anya mali yake, bila kwanza kumfunga
huyo mtu mwenye nguvu? Hapo ndipo atakapoweza
kumnyang'anya mali yake. **30** “Yeyote asiyejiunga
nami, anapingana nami; na yeyote asiyekusanya
pamoja nami, hutawanya. **31** Kwa sababu hiyo,
nawaambieni, watu watasamehewa dhambi na
kufuru zao zote, lakini hawatasamehewa dhambi ya
kumkufuru Roho Mtakatifu. **32** Tena, asemaye neno
la kumpinga Mwana wa Mtu atasamehewa, lakini
yule asemaye neno la kumpinga Roho Mtakatifu,
hatasamehewa, wala katika ulimwengu huu, wala
katika ulimwengu ujao. **(aiōn g165)** **33** “Ufanyeni mti
kuwa mzuri na matunda yake yatakuwa mema;
ufanyeni kuwa mbaya na matunda yake yatakuwa
mabaya. Mti hujulikana kwa matunda yake. **34** Enyi
kizazi cha nyoka! Mnawezaje kusema mambo mema
hali ninyi ni waovu? Maana mtu husema kutokana na
yale yaliyojaa moyoni. **35** Mtu mwema hutoa mambo

mema katika hazina yake njema; na mtu mbaya hutoa
mambo mabaya katika hazina yake mbaya. 36 "Basi,
nawaambieni, Siku ya hukumu watu watapaswa kujibu
juu ya kila neno lisilofaa wanalosema. 37 Maana
kwa maneno yako, utakubaliwa kuwa mwadilifu, na
kwa maneno yako, utahukumiwa kuwa na hatia." 38
Kisha baadhi ya walimu wa Sheria na Mafarisayo
wakamwambia Yesu, "Mwalimu, tunataka kuona
ishara kutoka kwako." 39 Naye akawajibu, "Kizazi
kiovu kisicho na uaminifu! Mnataka ishara; hamtapewa
ishara nyingine, ila tu ile ishara ya nabii Yona. 40 Jinsi
Yona alivyokaa siku tatu kutwa kucha tumboni mwa
nyangumi, ndivyo naye Mwana wa Mtu atakavyokaa
ndani ya ardhi siku tatu kutwa kucha. 41 Watu wa
Ninewi watatokea siku ya hukumu, nao watakihukumu
kizazi hiki kwamba kina hatia. Maana Waninewi
walitubu kwa sababu ya mahubiri ya Yona, na
kumbe hapa kuna kikuu kuliko Yona! 42 Malkia wa
kusini atatokea wakati kizazi hiki kitakapohukumiwa,
naye atakihukumu kwamba kina hatia. Maana yeye
alisafiri kutoka mbali akaja kusikiliza maneno ya
hekima ya Solomoni, na kumbe hapa kuna kikuu
kuliko Solomoni. 43 "Pepo mchafu akifukuzwa kwa
mtu, huzururazurura jangwani akitafuta mahali pa
kupumzika asipate. 44 Hapo hujisemea: Nitarudi
nyumbani kwangu nilikotoka. Lakini anaporudi na
kuikuta tupu, imefagiwa na kupambwa, 45 huenda
kuwachukua pepo wengine saba, wabaya kuliko
yeye; na wote huja wakamwingia huyo mtu. Na hali
ya mtu huyo sasa huwa mbaya kuliko hapo mwanzo.
Ndivyo itakavyokuwa kwa watu hawa waovu." 46
Yesu alikuwa bado anasema na umati wa watu wakati
mama yake na ndugu zake walipofika na kusimama
nje, wakitaka kusema naye. 47 Basi, mtu mmoja
akamwambia, "Mama yako na ndugu zako wako nje,
wanataka kusema nawe." 48 Lakini Yesu akamjibu
mtu huyo, "Mama yangu ni nani? Na ndugu zangu
ni kina nani?" 49 Kisha akaunyosha mkono wake
kuelekea wanafunzi wake, akasema, "Hawa ndio
mama yangu na ndugu zangu! 50 Maana yeyote
anayefanya anavyotaka Baba yangu aliye mbinguni,
huyo ndiye ndugu yangu, dada yangu na mama
yangu."

13 Siku hiyohiyo, Yesu alitoka katika ile nyumba,
akaenda na kuketi kando ya ziwa. 2 Makundi
makubwa ya watu yalimzunguka hata Yesu akapanda
mashua, akaketi. Hao watu walisimama kwenye
ukingo wa ziwa, 3 naye Yesu akawaambia mambo
mengi kwa mifano. "Sikilizeni! Mpanzi alikwenda
kupanda mbegu. 4 Alipokuwa akipanda, nyingine
zilianguka njiani, ndege wakaja wakazila. 5 Nyingine
zilianguka penye mawe pasipokuwa na udongo
mwingi. Zikaota mara kwa kuwa udongo haukuwa
na kina. 6 Jua lilipochomoza, zilichomeka; na kwa
kuwa mizizi yake haikuwa na nguvu, zikanyauka.
7 Nyingine zilianguka kwenye miti ya miiba, nayo
ikakua na kuzisonga. 8 Lakini nyingine zilianguka
penye udongo mzuri, zikaota, zikazaa: nyingine punje
mia moja, nyingine sitini na nyingine thelathini. 9
Mwenye masikio na asikie!" 10 Wanafunzi wake
wakamwendea, wakamwuliza, "Kwa nini unasema
na watu kwa mifano?" 11 Yesu akawajibu, "Ninyi
mmejaliwa kuzijua siri za Ufalme wa mbinguni,
lakini wao hawakujaliwa. 12 Maana, aliye na kitu
atapewa na kuzidishiwa; lakini yule asiye na kitu,
hata kile alicho nacho kitachukuliwa. 13 Ndiyo maana
ninasema nao kwa mifano, kwa sababu wanatazama
lakini hawaoni, wanasikiliza lakini hawasikii, wala
hawaelewi. 14 Kwao yametimia yale aliyosema nabii
Isaya: Kusikia mtasikia, lakini hamtaelewa; Kutazama
mtatazama, lakini hamtaona. 15 Maana akili za
watu hawa zimepumbaa, wameyaziba masikio yao,
wameyafumba macho yao. La sivyo, wangeona kwa
macho yao. wangesikia kwa masikio yao, wangeelewa
kwa akili zao, na kunigeukia, asema Bwana, nami
ningewaponya. 16 "Lakini heri yenu ninyi, maana
macho yenu yanaona na masikio yenu yanasikia. 17
Kweli nawaambieni, manabii na watu wengi wema
walitamani kuyaona yale mnayoyaona, wasiyaone, na
kuyasikia yale mnayoyasikia, wasiyasikie. 18 "Basi,
ninyi sikilizeni maana ya mfano huo wa mpanzi. 19
Yeyote asikiaye ujumbe wa ufalme bila kuuelewa,
ni kama zile mbegu zilizoanguka njiani; yule Mwovu
huja na kunyakua kile kilichopandwa moyoni mwake.
20 Ile mbegu iliyopandwa penye mawe ni mfano
wa mtu asikiaye ujumbe huo na mara akaupokea
kwa furaha. 21 Lakini haumwingii na kuwa na mizizi
ndani yake; huendelea kuuzingatia ujumbe huo kwa
kitambo tu, na wakati taabu au udhalimu vinapotokea
kwa sababu ya ujumbe huo, anakata tamaa mara.
22 Ile mbegu iliyoanguka kati ya miti ya miiba, ni
mfano wa mtu asikiaye huo ujumbe, lakini wasiwasi
wa ulimwengu huu na anasa za mali huusonga
ujumbe huo, naye hazai matunda. **(aiōn g165)** 23 Ile
mbegu iliyopandwa katika udongo mzuri ni mfano
wa mtu ausikiaye ujumbe huo na kuuelewa, naye
huzaa matunda; mmoja mia, mwingine sitini na
mwingine thelathini." 24 Yesu akawaambia watu mfano
mwingine: "Ufalme wa mbinguni unafanana na mtu
aliyepanda mbegu nzuri katika shamba lake. 25 Lakini
watu wakiwa wamelala, adui yake akaja akapanda

magugu kati ya ngano, akaenda zake. 26 Basi, mimea
ilipoota na kuanza kuchanua, magugu pia yakaanza
kuonekana. 27 Watumishi wa yule mwenye shamba
wakamwendea, wakamwambia, Mheshimiwa, bila
shaka ulipanda mbegu nzuri katika shamba lako.
Sasa magugu yametoka wapi? 28 Yeye akawajibu,
Adui ndiye aliyefanya hivyo. Basi, watumishi wake
wakamwuliza, Je, unataka twende tukayang'oe 29
Naye akawajibu, La, msije labda mnapokusanya
magugu, mkang'oa na ngano pia. 30 Acheni vikue
pamoja mpaka wakati wa mavuno. Wakati huo
nitawaambia wavunaji: kusanyeni kwanza magugu
mkayafunge mafungumafungu ya kuchomwa. Lakini
ngano ikusanyeni mkaiweke ghalani mwangu.” 31
Yesu akawaambia watu mfano mwingine: “Ufalme wa
mbinguni unafanana na mbegu ya haradali aliyotwaa
mtu mmoja, akaipanda katika shamba lake. 32
Yenyewe ni ndogo kuliko mbegu zote, lakini ikishaota
huwa kubwa kuliko mimea yote. Hukua ikawa mti,
na ndege wa angani huja na kujenga viota katika
matawi yake.” 33 Yesu akawaambia mfano mwingine:
“Ufalme wa mbinguni umefanana na chachu aliyotwaa
mama mmoja, akaichanganya na unga pishi tatu,
hata unga wote ukaumuka.” 34 Yesu aliwaambia
watu hayo yote kwa mifano. Hakuwaambia chochote
bila kutumia mifano, 35 ili jambo lililonenwa na
nabii litimie: “Nitasema kwa mifano; nitawaambia
mambo yaliyofichika tangu kuumbwa ulimwengu.” 36
Kisha Yesu aliwaaga wale watu, akaingia nyumbani.
Wanafunzi wake wakamwendea, wakamwambia,
“Tufafanulie ule mfano wa magugu shambani.” 37
Yesu akawaambia, “Mpanzi wa zile mbegu nzuri ni
Mwana wa Mtu. 38 Lile shamba ni ulimwengu. Zile
mbegu nzuri ni watu wale ambao Ufalme ni wao.
Lakini yale magugu ni wale watu wa yule Mwovu. 39
Adui aliyepanda yale magugu ni Ibilisi. Mavuno ni
mwisho wa nyakati na wavunaji ni malaika. **(aiōn g165)**
40 Kama vile magugu yanavyokusanywa kuchomwa
moto, ndivyo itakavyokuwa mwishoni mwa nyakati;
(aiōn g165) 41 Mwana wa Mtu atawatuma malaika
wake wawakusanye kutoka katika Ufalme wake wale
wote wenye kusababisha dhambi, na wote wenye
kutenda maovu, 42 na kuwatupa katika tanuru ya
moto, na huko watalia na kusaga meno. 43 Kisha,
wale wema watang'ara kama jua katika Ufalme
wa Baba yao. Sikieni basi, kama mna masikio! 44
“Ufalme wa mbinguni umefanana na hazina iliyofichika
shambani. Mtu mmoja aliigundua, akaificha tena.
Alifurahi sana hata akaenda kuuza yote aliyokuwa
nayo, akalinunua shamba lile. 45 “Tena, Ufalme
wa mbinguni umefanana na mfanyabiashara mmoja
mwenye kutafuta lulu nzuri. 46 Alipopata lulu moja ya
thamani kubwa, alienda akauza yote aliyokuwa nayo,
akainunua lulu ile. 47 “Tena, Ufalme wa mbinguni
unafanana na wavu uliotupwa baharini, ukanasa
samaki wa kila aina. 48 Ulipojaa, watu waliuvuta pwani,
wakaketi, wakachagua samaki wazuri wakawaweka
ndani ya vikapu vyao, na wabaya wakawatupa. 49
Ndivyo itakavyokuwa mwishoni mwa nyakati: malaika
watatokea, watawatenganisha watu wabaya na watu
wema, **(aiōn g165)** 50 na kuwatupa hao wabaya katika
tanuru ya moto. Huko watalia na kusaga meno.”
51 Yesu akawauliza, “Je, mmeelewa mambo haya
yote?” Wakamjibu, “Naam.” 52 Naye akawaambia,
“Hivyo basi, kila mwalimu wa Sheria aliye mwanafunzi
wa Ufalme wa mbinguni anafanana na mwenye
nyumba atoaye katika hazina yake vitu vipya na
vya kale.” 53 Yesu alipomaliza kusema mifano hiyo
alitoka mahali hapo, 54 akaenda kijijini kwake. Huko
akawa anawafundisha watu katika sunagogi hata
wakashangaa, wakasema, “Huyu amepata wapi
hekima hii na maajabu? 55 Je, huyu si yule mwana
wa seremala? Je, mama yake si anaitwa Maria, na
ndugu zake si kina Yakobo, Yosefu, Simoni na Yuda?
56 Na dada zake je, si wote wako hapa pamoja nasi?
Basi amepata wapi haya yote?” 57 Basi, wakawa
na mashaka naye. Lakini Yesu akawaambia, “Nabii
hakosi kuheshimiwa, isipokuwa katika nchi yake na
nyumbani mwake!” 58 Kwa hiyo, hakutenda miujiza
mingi pale kwa sababu ya kutoamini kwao.

14 Wakati huo, mtawala Herode alisikia sifa za
Yesu. 2 Basi, akawaambia watumishi wake,
“Mtu huyu ni Yohane mbatizaji, amefufuka kutoka
wafu; ndiyo maana nguvu za miujiza zinafanya kazi
ndani yake.” 3 Herode ndiye aliyekuwa amemtia
Yohane nguvuni, akamfunga minyororo na kumtia
gerezani kwa sababu ya Herodia, mke wa Filipo,
ndugu yake. Sababu hasa ni 4 kwamba alikuwa
amemwambia Herode, “Si halali kwako kuishi na huyo
mwanamke!” 5 Herode alitaka kumwua Yohane, lakini
aliogopa watu kwa sababu kwao Yohane alikuwa
nabii. 6 Katika sherehe za sikukuu ya kuzaliwa kwake
Herode, binti ya Herodia alicheza mbele ya wageni.
Herode alifurahiwa, 7 hata akaahidi kwa kiapo kumpa
huyo msichana chochote atakachoomba. 8 Naye,
huku akichochewa na mama yake, akaomba, “Nipe
papahapa katika sinia kichwa cha Yohane mbatizaji.”
9 Mfalme alihuzunika, lakini kwa sababu ya kile kiapo
chake na kwa sababu ya wale wageni karamuni,
akaamuru apewe. 10 Basi, Herode akatuma mtu
gerezani amkate kichwa Yohane. 11 Kichwa chake

kikaletwa katika sinia, wakampa yule msichana,
naye akampelekea mama yake. 12 Wanafunzi wa
Yohane wakaja, wakauchukua mwili wake, wakauzika.
Kisha wakaenda kumpasha habari Yesu. 13 Yesu
alipopata habari hiyo, aliondoka mahali pale kwa
mashua, akaenda mahali pa faragha peke yake.
Lakini watu walipata habari, wakamfuata kwa miguu
toka mijini. 14 Basi, aliposhuka pwani, aliona umati
mkubwa wa watu, akawaonea huruma, akawaponya
wagonjwa wao. 15 Kulipokuwa jioni, wanafunzi wake
walimwendea wakamwambia, "Mahali hapa ni nyikani,
na saa zimepita. Basi, uwaage watu ili waende vijijini
wakajinunulie chakula." 16 Yesu akawaambia, "Si
lazima waende, wapeni ninyi chakula." 17 Lakini wao
wakamwambia, "Tunayo mikate mitano tu na samaki
wawili." 18 Yesu akawaambia, "Nileteeni hapa." 19
Akawaamuru watu waketi katika nyasi. Kisha akaitwaa
ile mikate mitano na wale samaki wawili, akatazama
juu mbinguni, akamshukuru Mungu. Halafu akaimega
hiyo mikate, akawapa wanafunzi wake, nao wakawapa
watu. 20 Watu wote wakala, wakashiba. Kisha
wanafunzi wakakusanya mabaki, wakajaza vikapu
kumi na viwili. 21 Jumla ya waliokula ilikuwa wanaume
wapatao elfu tano, bila kuhesabu wanawake na
watoto. 22 Mara, Yesu akawaamuru wanafunzi wake
wapande mashua, wamtangulie ng'ambo ya ziwa
wakati yeye anawaaga watu. 23 Baada ya kuwaaga,
alipanda mlimani peke yake kusali. Ilipokuwa jioni,
yeye alikuwa huko peke yake, 24 na wakati huo ile
mashua ilikwishafika karibu katikati ya ziwa, lakini
ilikuwa inakwenda mrama kwa sababu upepo ulikuwa
unaipinga. 25 Usiku, karibu na mapambazuko, Yesu
aliwaendea wanafunzi akitembea juu ya maji. 26
Wanafunzi wake walipomwona akitembea juu ya maji
waliingiwa na hofu, wakasema, "Ni mzimu!" Wakapiga
kelele kwa hofu. 27 Mara, Yesu akasema nao,
"Tulieni, ni mimi. Msiogope!" 28 Petro akamwambia,
"Bwana, ikiwa ni wewe kweli, amuru nitembee juu
ya maji nije kwako." 29 Yesu akasema, "Haya,
njoo." Basi, Petro akashuka kutoka ile mashua,
akatembea juu ya maji, akamwendea Yesu. 30 Lakini
alipouona ule upepo, aliogopa, akaanza kuzama;
akalia kwa sauti, "Bwana, niokoe!" 31 Hapo, Yesu
akaunyosha mkono wake, akamshika na kumwambia,
"Ewe mwenye imani haba! Kwa nini uliona shaka?"
32 Basi, wakapanda mashuani, na upepo ukatulia.
33 Wote waliokuwa ndani ya mashua walimsujudia,
wakasema, "Hakika wewe ni Mwana wa Mungu."
34 Walivuka ziwa, wakafika nchi ya Genesareti. 35
Watu wa huko walipomtambua, wakaeneza habari
pote katika sehemu hizo. Basi, wakamletea Yesu
wagonjwa wote, 36 wakamwomba awaruhusu waguse
tu pindo la vazi lake; wote waliomgusa walipona.

15 Kisha Mafarisayo na walimu wa Sheria wakafika
kutoka Yerusalemu, wakamwendea Yesu,
wakamwuliza, 2 "Kwa nini wanafunzi wako hawajali
mapokeo tuliyopokea kutoka kwa wazee wetu?
Hawanawi mikono yao kama ipasavyo kabla ya kula!"
3 Yesu akawajibu, "Kwa nini nanyi mnapendelea
mapokeo yenu wenyewe na hamuijali Sheria ya
Mungu? 4 Mungu amesema: Waheshimu baba yako
na mama yako, na Anayemkashifu baba yake au
mama yake, lazima auawe. 5 Lakini ninyi mwafundisha
ati mtu akiwa na kitu ambacho angeweza kuwasaidia
nacho baba au mama yake, lakini akasema: Kitu hiki
nimemtolea Mungu, 6 basi, hapaswi tena kumheshimu
baba yake! Ndivyo mnavyodharau neno la Mungu
kwa kufuata mafundisho yenu wenyewe. 7 Enyi
wanafiki! Isaya alitabiri sawa kabisa juu yenu: 8 Watu
hawa, asema Mungu, huniheshimu kwa maneno tu,
lakini mioyoni mwao wako mbali nami. 9 Kuniabudu
kwao hakufai, maana mambo wanayofundisha ni
maagizo ya kibinadamu tu." 10 Yesu aliuita ule umati
wa watu, akawaambia, "Sikilizeni na muelewe! 11
Kitu kinachomtia mtu najisi si kile kiingiacho kinywani,
bali kile kitokacho kinywani. Hicho ndicho kimtiacho
mtu najisi." 12 Kisha wanafunzi wakamwendea,
wakamwambia, "Je, unajua kwamba Mafarisayo
walichukizwa waliposikia maneno yako?" 13 Lakini
yeye akawajibu, "Kila mmea ambao Baba yangu aliye
mbinguni hakuupanda, utang'olewa. 14 Waacheni
wenyewe! Wao ni vipofu, viongozi wa vipofu; na
kipofu akimwongoza kipofu, wote wawili hutumbukia
shimoni." 15 Petro akadakia, "Tufafanulie huo mfano."
16 Yesu akasema, "Hata nyinyi hamwelewi? 17
Je, hamwelewi kwamba kila kinachoingia kinywani
huenda tumboni na baadaye hutupwa nje chooni?
18 Lakini yale yatokayo kinywani hutoka moyoni, na
hayo ndiyo yanayomtia mtu najisi. 19 Maana moyoni
hutoka mawazo maovu yanayosababisha uuaji, uzinzi,
uasherati, wizi, ushahidi wa uongo na kashfa. 20 Hayo
ndiyo yanayomtia mtu najisi. Lakini kula chakula bila
kunawa mikono hakumtii mtu najisi." 21 Yesu aliondoka
mahali hapo akaenda kukaa katika sehemu za Tiro
na Sidoni. 22 Basi, mama mmoja Mkaanani wa nchi
hiyo alimjia, akapaaza sauti: "Mheshimiwa, Mwana
wa Daudi, nionee huruma! Binti yangu anasumbuliwa
na pepo." 23 Lakini Yesu hakumjibu neno. Basi,
wanafunzi wake wakamwendea, wakamwambia,
"Mwambie aende zake kwa maana anatufuatafuata
akipiga kelele." 24 Yesu akajibu, "Sikutumwa ila

kwa watu wa Israeli waliopotea kama kondoo.” 25
Hapo huyo mama akaja, akapiga magoti mbele
yake, akasema, “Mheshimiwa, nisaidie.” 26 Yesu
akamjibu, “Si sawa kuchukua chakula cha watoto
na kuwatupia mbwa.” 27 Huyo mama akajibu, “Ni
kweli, Mheshimiwa; lakini hata mbwa hula makombo
yanayoanguka kutoka meza ya bwana wao.” 28
Hapo Yesu akamjibu, “Mama, imani yako ni kubwa;
basi, ufanyiwe kama unavyotaka.” Yule binti yake
akapona tangu saa hiyo wakati huohuo. 29 Yesu
alitoka hapo akaenda kando ya ziwa Galilaya,
akapanda mlimani, akaketi. 30 Watu wengi sana
wakamjia wakiwaleta vilema, vipofu, viwete, bubu na
wengine wengi waliokuwa wagonjwa, wakawaweka
mbele ya miguu yake, naye Yesu akawaponya.
31 Umati ule wa watu ulishangaa sana ulipoona
bubu wakiongea, waliokuwa wamelemaa wamepona,
viwete wakitembea na vipofu wakiona; wakamsifu
Mungu wa Israeli. 32 Basi, Yesu aliwaita wanafunzi
wake, akasema, “Nawaonea watu hawa huruma kwa
sababu kwa siku tatu wamekuwa nami, wala hawana
chakula. Sipendi kuwaacha waende bila kula wasije
wakazimia njiani.” 33 Wanafunzi wakamwambia,
“Hapa tuko nyikani; tutapata wapi chakula cha
kuwatosha watu wengi hivi?” 34 Yesu akawauliza,
“Mnayo mikate mingapi?” Wakamjibu, “Saba na
visamaki vichache.” 35 Basi, Yesu akawaamuru watu
wakae chini. 36 Akaitwaa ile mikate saba na vile
visamaki, akamshukuru Mungu, akavimega, akawapa
wanafunzi, nao wakawagawia watu. 37 Wote wakala,
wakashiba. Kisha wakakusanya makombo, wakajaza
vikapu saba. 38 Hao waliokula walikuwa wanaume
elfu nne, bila kuhesabu wanawake na watoto. 39 Basi,
Yesu akawaaga watu, akapanda mashua, akaenda
katika eneo la Magadani.

16 Mafarisayo na Masadukayo walimwendea Yesu,
na kwa kumjaribu, wakamwomba afanye ishara
itokayo mbinguni. 2 Lakini Yesu akawajibu, “Wakati wa
jioni ukifika ninyi husema: Hali ya hewa itakuwa nzuri
kwa maana anga ni jekundu! 3 Na alfajiri mwasema:
Leo hali ya hewa itakuwa ya dhoruba, maana anga
ni jekundu na tena mawingu yametanda! Basi, ninyi
mnajua sana kusoma majira kwa kuangalia anga,
lakini kutambua dalili za nyakati hizi hamjui. 4 Kizazi
kiovu kisicho na uaminifu! Mnataka ishara, lakini
hamtapewa ishara yoyote isipokuwa tu ile ya Yona.”
Basi, akawaacha, akaenda zake. 5 Wanafunzi wake
walipokwisha vukia upande wa pili wa ziwa, walijikuta
wamesahau kuchukua mikate. 6 Yesu akawaambia,
“Muwe macho na mjihadhari na chachu ya Mafarisayo
na Masadukayo!” 7 Lakini wao wakawa wanajadiliana:
“Anasema hivyo kwa kuwa hatukuchukua mikate.” 8
Yesu alijua mawazo yao, akawaambia, “Enyi watu
wenye imani haba! Mbona mnajadiliana juu ya
kutokuwa na mikate? 9 Je, hamjaelewa bado? Je,
hamkumbuki nilipoimega ile mikate mitano kwa ajili
ya wale watu elfu tano? Je, mlijaza vikapu vingapi
vya makombo? 10 Au, ile mikate saba waliyogawiwa
wale watu elfu nne, je, mlikusanya vikapu vingapi vya
mabaki? 11 Inawezekanaje hamwelewi ya kwamba
sikuwa nikisema juu ya mikate? Jihadharini na chachu
ya Mafarisayo na Masadukayo!” 12 Hapo wanafunzi
wakafahamu kwamba aliwaambia wajihadhari siyo na
chachu ya mikate, bali na mafundisho ya Mafarisayo
na Masadukayo. 13 Yesu alipofika pande za Kaisarea
Filipi, aliwauliza wanafunzi wake, “Watu wanasema
Mwana wa Mtu kuwa ni nani?” 14 Wakamjibu,
“Wengine wanasema kuwa ni Yohane mbatizaji,
wengine Eliya, wengine Yeremia au mmojawapo
wa manabii.” 15 Yesu akawauliza, “Na ninyi je,
mwasema mimi ni nani?” 16 Simoni Petro akajibu,
“Wewe ndiwe Kristo, Mwana wa Mungu aliye hai.”
17 Yesu akasema, “Heri wewe Simoni mwana wa
Yona, kwa maana si binadamu aliyekufunulia ukweli
huu, ila Baba yangu aliye mbinguni. 18 Nami
nakwambia: wewe ni Petro, na juu ya mwamba
huu nitalijenga kanisa langu; wala kifo chenyewe
hakitaweza kulishinda. **(Hadēs g86)** 19 Nitakupa funguo
za Ufalme wa mbinguni; kila utakachofunga duniani,
kitafungwa pia mbinguni; kila utakachofungua duniani,
kitafunguliwa pia mbinguni.” 20 Kisha akawaonya
wanafunzi wasimwambie mtu yeyote kwamba yeye
ndiye Kristo. 21 Tangu wakati huo Yesu alianza
kuwajulisha waziwazi wanafunzi wake: “Ni lazima
mimi niende Yerusalemu, na huko nikapate mateso
mengi yatakayosababishwa na wazee, makuhani
wakuu na walimu wa Sheria. Nitauawa, na siku ya
tatu nitafufuliwa.” 22 Hapo Petro akamchukua kando,
akaanza kumkemea: “Isiwe hivyo Bwana! Jambo hili
halitakupata!” 23 Lakini Yesu akageuka, akamwambia
Petro, “Ondoka mbele yangu Shetani! Wewe ni
kikwazo kwangu. Mawazo yako si ya mungu bali ni ya
kibinadamu!” 24 Kisha Yesu akawaambia wanafunzi
wake, “Kama mtu yeyote anataka kuwa mfuasi wangu,
ni lazima ajikane mwenyewe, auchukue msalaba
wake, anifuate. 25 Maana, mtu anayetaka kuyaokoa
maisha yake mwenyewe, atayapoteza; 26 lakini
mtu anayeyapoteza maisha yake kwa ajili yangu,
atayapata. Je, mtu atafaidi nini akiupata utajiri wote
wa ulimwengu na hali amepoteza maisha yake? Au,
mtu atatoa kitu gani kiwe badala ya maisha yake? 27

Maana, Mwana wa Mtu atakuja katika utukufu wa
Baba yake pamoja na malaika wake, na hapo ndipo
atakapomlipa kila mtu kadiri ya matendo yake. 28
Kweli nawaambieni, wako wengine papahapa ambao
hawatakufa kabla ya kumwona Mwana wa Mtu akija
katika Ufalme wake.”

17 Baada ya siku sita, Yesu aliwachukua Petro,
Yakobo na Yohane nduguye, akaenda nao
peke yao juu ya mlima mrefu. 2 Huko, wakiwa
wanamtazama, akageuka sura, uso wake ukang'aa
kama jua na mavazi yake yakawa meupe kama nuru. 3
Mose na Eliya wakawatokea, wakawa wanazungumza
naye. 4 Hapo Petro akamwambia Yesu, “Bwana, ni
vizuri sana kwamba tupo hapa! Ukipenda nitajenga
vibanda vitatu: kimoja chako, kimoja cha Mose na
kimoja cha Eliya.” 5 Alipokuwa bado anasema hivyo,
wingu jeupe likawafunika, na sauti ikasikika kutoka
katika hilo wingu: “Huyu ni Mwanangu mpendwa,
ninayependezwa naye, msikilizeni.” 6 Wanafunzi
waliposikia hivyo wakaanguka kifudifudi, wakaogopa
sana. 7 Yesu akawaendea, akawagusa, akasema,
“Simameni, msiogope!” 8 Walipoinua macho yao
hawakumwona mtu, ila Yesu peke yake. 9 Basi,
walipokuwa wanashuka mlimani, Yesu akawaonya:
“Msimwambie mtu mambo mliyoyaona mpaka Mwana
wa Mtu atakapofufuliwa kutoka wafu.” 10 Kisha
wanafunzi wakamwuliza, “Mbona walimu wa Sheria
wanasema ati ni lazima kwanza Eliya aje?” 11
Yesu akawajibu, “Kweli, Eliya atakuja kutayarisha
mambo yote. 12 Lakini nawaambieni, Eliya amekwisha
kuja nao hawakumtambua, bali walimtendea jinsi
walivyotaka. Mwana wa Mtu atateswa vivyo hivyo
mikononi mwao.” 13 Hapo hao wanafunzi wakafahamu
kwamba alikuwa akiwaambia juu ya Yohane mbatizaji.
14 Walipojiunga tena na ule umati wa watu, mtu
mmoja alimwendea Yesu, akampigia magoti, 15
akasema, “Mheshimiwa, mwonee huruma mwanangu
kwa kuwa ana kifafa, tena anateseka sana; mara
nyingi yeye huanguka motoni na majini. 16 Nilimleta
kwa wanafunzi wako lakini hawakuweza kumponya.”
17 Yesu akajibu, “Enyi kizazi kisicho na imani,
kilichopotoka! Nitakaa nanyi mpaka lini? Nitawavumilia
ninyi mpaka lini? Mleteni hapa huyo mtoto.” 18 Basi,
Yesu akamkemea huyo pepo, naye akamtoka, na yule
mtoto akapona wakati huohuo. 19 Kisha wanafunzi
wakamwendea Yesu kwa faragha, wakamwuliza,
“Kwa nini sisi hatukuweza kumtoa yule pepo?” 20
Yesu akawajibu, “Kwa sababu ya imani yenu haba.
Nawaambieni kweli, kama tu mkiwa na imani, hata iwe
ndogo kama mbegu ya haradali, mtaweza kuuambia
mlima huu: Toka hapa uende pale, nao utakwenda.
Hakuna chochote ambacho hakingewezekana kwenu.”
21 “Pepo wa namna hii hawezi kuondolewa ila
kwa sala na kufunga.” 22 Walipokuwa pamoja
huko Galilaya, Yesu aliwaambia, “Mwana wa Mtu
atakabidhiwa kwa watu. 23 Watamuua, lakini siku ya
tatu atafufuliwa.” Wanafunzi wakahuzunika mno. 24
Walipofika Kafarnaumu watu wenye kukusanya fedha
ya zaka ya Hekalu walimwendea Petro, wakamwuliza,
“Je, mwalimu wenu hulipa fedha ya zaka?” 25
Petro akajibu, “Naam, hulipa.” Basi, Petro alipoingia
ndani ya nyumba, kabla hata hajasema neno, Yesu
akamwuliza, “Simoni, wewe unaonaje? Wafalme
wa dunia hukusanya ushuru au kodi kutoka kwa
kina nani? Kutoka kwa wananchi ama kutoka kwa
wageni?” 26 Petro akajibu, “Kutoka kwa wageni.”
Yesu akamwambia, “Haya basi, wananchi hawahusiki.
27 Lakini kusudi tusiwakwaze, nenda ziwani ukatupe
ndoana; chukua samaki wa kwanza atakayenaswa,
fungua kinywa chake, na ndani utakuta fedha taslimu
ya zaka. Ichukue ukawape kwa ajili yangu na kwa ajili
yako.”

18 Wakati ule wanafunzi walimwendea Yesu,
wakamwuliza, “Ni nani aliye mkuu katika
Ufalme wa mbinguni?” 2 Yesu akamwita mtoto
mmoja, akamsimamisha kati yao, 3 kisha akasema,
“Nawaambieni kweli, msipogeuka na kuwa kama
watoto, hamtaingia kamwe katika Ufalme wa mbinguni.
4 Yeyote anayejinyenyekesha kama mtoto huyu, huyo
ndiye aliye mkubwa katika Ufalme wa mbinguni.
5 Yeyote anayemkaribisha mtoto mmoja kama
huyu kwa jina langu, ananikaribisha mimi. 6
“Yeyote atakayemkosesha mmoja wa hawa wadogo
wanaoniamini, ingekuwa afadhali afungwe shingoni
jiwe kubwa la kusagia na kuzamishwa kwenye kilindi
cha bahari. 7 Ole wake ulimwengu kwa sababu
ya vikwazo vinavyowaangusha wengine. Vikwazo
hivyo ni lazima vitokee lakini ole wake mtu yule
atakayevisababisha. 8 “Kama mkono au mguu wako
ukikukosesha, ukate na kuutupa mbali nawe. Ni
afadhali kwako kuingia katika uzima bila mkono
au mguu, kuliko kutupwa katika moto wa milele
ukiwa na mikono miwili na miguu yako miwili. **(aiōnios
g166)** 9 Na kama jicho lako likikukosesha, ling'oe
na kulitupa mbali nawe. Ni afadhali kwako kuingia
katika uzima ukiwa chongo, kuliko kutupwa katika
moto wa Jehanamu ukiwa na macho yako yote
mawili. **(Geenna g1067)** 10 “Jihadharini! Msimdharau
mmojawapo wa wadogo hawa. Nawaambieni, malaika
wao huko mbinguni wako daima mbele ya Baba

yangu aliye mbinguni. 11 Maana Mwana wa Mtu
alikuja kuwaokoa wale waliopotea. 12 Mnaonaje? Mtu
akiwa na kondoo mia, akimpoteza mmoja, hufanyaje?
Huwaacha wale tisini na tisa mlimani, na huenda
kumtafuta yule aliyepotea. 13 Akimpata, nawaambieni
kweli, humfurahia huyo kuliko awafurahiavyo wale
tisini na tisa ambao hawakupotea. 14 Hali kadhalika,
Baba yenu wa mbinguni hapendi hata mmoja wa
hawa wadogo apotee. 15 "Ndugu yako akikukosea,
mwendee ukamwonye mkiwa ninyi peke yenu.
Akikusikia utakuwa umempata ndugu yako. 16
Asipokusikia, chukua mtu mmoja au wawili pamoja
nawe, ili kwa mawaidha ya mashahidi wawili au
watatu, kila tatizo litatuliwe. 17 Asipowasikia hao,
liambie kanisa. Na kama hatalisikia kanisa, na awe
kwako kama watu wasiomjua Mungu na watoza
ushuru. 18 "Nawaambieni kweli, mtakachofunga
duniani kitafungwa mbinguni, na mtakachofungua
duniani kitafunguliwa mbinguni. 19 Tena nawaambieni,
wawili miongoni mwenu wakikubaliana hapa duniani
kuhusu jambo lolote la kuomba, Baba yangu wa
mbinguni atawafanyia jambo hilo. 20 Kwa maana
popote pale wanapokusanyika wawili au watatu kwa
jina langu, mimi nipo hapo kati yao." 21 Kisha Petro
akamwendea Yesu, akamwuliza, "Je, ndugu yangu
akinikosea, nimsamehe mara ngapi? Mara saba?"
22 Yesu akamjibu, "Sisemi mara saba tu, bali sabini
mara saba. 23 Ndiyo maana Ufalme wa mbinguni
umefanana na mfalme mmoja aliyeamua kukagua
hesabu za watumishi wake. 24 Ukaguzi ulipoanza,
akaletewa mtu mmoja aliyekuwa na deni la fedha
talanta elfu kumi. 25 Mtu huyo hakuwa na chochote
cha kulipa; hivyo bwana wake aliamuru wauzwe, yeye,
mke wake, watoto wake na vitu vyote alivyokuwa
navyo, ili deni lilipwe. 26 Basi, huyo mtumishi
akapiga magoti mbele yake, akasema, Unisubiri
nami nitakulipa deni lote. 27 Yule bwana alimwonea
huruma, akamsamehe lile deni, akamwacha aende
zake. 28 "Lakini huyo mtumishi akaondoka, akamkuta
mmoja wa watumishi wenzake aliyekuwa na deni lake
fedha denari mia moja. Akamkamata, akamkaba koo
akisema, Lipa deni lako! 29 Huyo mtumishi mwenzake
akapiga magoti, akamwomba, Unisubiri nami nitalipa
deni langu lote. 30 Lakini yeye hakutaka, bali alimtia
gerezani mpaka hapo atakapolipa lile deni. 31 "Basi,
watumishi wenzake walipoona jambo hilo walisikitika
sana, wakaenda kumpasha habari bwana wao juu ya
mambo hayo yaliyotukia. 32 Hapo yule bwana alimwita
huyo mtumishi, akamwambia, Wewe ni mtumishi
mbaya sana! Uliniomba, nami nikakusamehe deni
lako lote. 33 Je, haikukupasa nawe kumhurumia
mtumishi mwenzako kama nilivyokuhurumia? 34
"Basi, huyo bwana alikasirika sana, akamtoa huyo
mtumishi aadhibiwe mpaka hapo atakapolipa deni
lote. 35 Na baba yangu aliye mbinguni atawafanyieni
vivyo hivyo kama kila mmoja wenu hatamsamehe
ndugu yake kwa moyo wake wote."

19 Yesu alipomaliza kusema maneno hayo, alitoka
Galilaya, akaenda katika mkoa wa Yudea,
ng'ambo ya mto Yordani. 2 Watu wengi walimfuata
huko, naye akawaponya. 3 Mafarisayo kadhaa
walimjia, wakamwuliza kwa kumtega, "Je, ni halali
mume kumpa talaka mkewe kwa kisa chochote?" 4
Yesu akawajibu, "Je, hamkusoma katika Maandiko
Matakatifu kwamba Mungu aliyemuumba mtu tangu
mwanzo alimfanya mwanamume na mwanamke, 5 na
akasema: Kwa sababu hiyo mwanamume atamwacha
baba yake na mama yake, ataungana na mke wake,
nao wawili watakuwa mwili mmoja? 6 Kwa hiyo wao si
wawili tena, bali mwili mmoja. Basi, alichounganisha
Mungu, binadamu asikitenganishe." 7 Lakini wao
wakamwuliza, "Kwa nini basi, Mose alituagiza
mwanamke apewe hati ya talaka na kuachwa?" 8
Yesu akawajibu, "Mose aliwaruhusu kuwaacha wake
zenu kwa sababu ya ugumu wa mioyo yenu. 9 Lakini
haikuwa hivyo tangu mwanzo. Basi nawaambieni,
yeyote atakayemwacha mke wake isipokuwa kwa
sababu ya uzinzi, akaoa mke mwingine, anazini." 10
Wanafunzi wake wakamwambia, "Ikiwa mambo ya
mume na mkewe ni hivyo, ni afadhali kutooa kabisa."
11 Yesu akawaambia, "Si wote wanaoweza kulipokea
fundisho hili, isipokuwa tu wale waliojaliwa na Mungu.
12 Maana kuna sababu kadhaa za kutoweza kuoa:
wengine ni kwa sababu wamezaliwa hivyo, wengine
kwa sababu wamefanywa hivyo na watu, na wengine
wameamua kutooa kwa ajili ya Ufalme wa mbinguni.
Awezaye kulipokea fundisho hili na alipokee." 13
Kisha watu wakamletea Yesu watoto wadogo ili
awawekee mikono na kuwaombea. Lakini wanafunzi
wakawakemea. 14 Yesu akasema, "Waacheni hao
watoto waje kwangu, wala msiwazuie; maana Ufalme
wa mbinguni ni wa watu walio kama watoto hawa." 15
Basi, akawawekea mikono, kisha akaondoka mahali
hapo. 16 Mtu mmoja alimjia Yesu, akamwuliza,
"Mwalimu, nifanye kitu gani chema ili niupate uzima
wa milele?" **(aiōnios g166)** 17 Yesu akamwambia,
"Mbona unaniuliza kuhusu jambo jema? Kuna mmoja
tu aliye mwema. Ukitaka kuingia katika uzima, shika
amri." 18 Yule mtu akamwuliza, "Amri zipi?" Yesu
akasema, "Usiue, usizini, usiibe, usitoe ushahidi
wa uongo, 19 waheshimu baba yako na mama

yako; na, mpende jirani yako kama unavyojipenda
mwenyewe." 20 Huyo kijana akamwambia, "Hayo yote
nimeyazingatia tangu utoto wangu; sasa nifanye nini
zaidi?" 21 Yesu akamwambia, "Kama unapenda kuwa
mkamilifu, nenda ukauze mali yako uwape maskini
hiyo fedha, nawe utakuwa na hazina mbinguni, kisha
njoo unifuate." 22 Huyo kijana aliposikia hayo, alienda
zake akiwa mwenye huzuni, maana alikuwa na
mali nyingi. 23 Hapo Yesu akawaambia wanafunzi
wake, "Kweli nawaambieni, itakuwa vigumu sana
kwa tajiri kuingia katika Ufalme wa mbinguni. 24
Tena nawaambieni, ni rahisi zaidi kwa ngamia kupita
katika tundu la sindano, kuliko kwa tajiri kuingia
katika Ufalme wa mbinguni." 25 Wale wanafunzi
waliposikia hivyo walishangaa, wakamwuliza, "Ni nani
basi, awezaye kuokoka?" 26 Yesu akawatazama,
akasema, "Kwa binadamu jambo hili haliwezekani,
lakini kwa Mungu mambo yote huwezekana." 27
Kisha Petro akasema, "Na sisi je? Tumeacha yote
tukakufuata; tutapata nini basi?" 28 Yesu akawaambia,
"Nawaambieni kweli, Mwana wa Mtu atakapoketi
katika kiti cha enzi cha utukufu wake katika ulimwengu
mpya, ninyi mlionifuata mtaketi katika viti kumi na
viwili mkiyahukumu makabila kumi na mawili ya
Israeli. 29 Na kila aliyeacha nyumba, au ndugu, au
dada, au baba, au mama, au watoto, au mashamba,
kwa ajili yangu, atapokea mara mia zaidi, na kupata
uzima wa milele. **(aiōnios g166)** 30 Lakini walio wa
kwanza watakuwa wa mwisho, na walio wa mwisho
watakuwa wa kwanza.

20 "Ufalme wa mbinguni unafanana na mtu mwenye
shamba la mizabibu, ambaye alitoka asubuhi
na mapema kuwaajiri wafanyakazi katika shamba
lake. 2 Akapatana nao kuwalipa dinari moja kwa
siku, kisha akawapeleka katika shamba lake la
mizabibu. 3 Akatoka mnamo saa tatu asubuhi, akaona
watu wengine wamesimama sokoni, hawana kazi. 4
Akawaambia, Nendeni nanyi mkafanye kazi katika
shamba la mizabibu, nami nitawapeni haki yenu.
5 Basi, wakaenda. Huyo mwenye shamba akatoka
tena mnamo saa sita na saa tisa, akafanya vivyo
hivyo. 6 Hata mnamo saa kumi na moja jioni, akatoka
tena; akakuta watu wengine wamesimama pale
sokoni. Basi, akawauliza, Mbona mmesimama hapa
mchana kutwa bila kazi? 7 Wakamjibu: Kwa sababu
hakuna mtu aliyetuajiri. Yeye akawaambia, Nendeni
nanyi mkafanye kazi katika shamba la mizabibu. 8
"Kulipokuchwa, huyo mwenye shamba alimwambia
mtunza hazina wake, Waite wafanyakazi ukawalipe
mshahara wao, ukianzia na wale walioajiriwa mwisho,
na kumalizia na wale wa kwanza. 9 Basi, wakaja wale
walioajiriwa mnamo saa kumi na moja, wakapokea
kila mmoja dinari moja. 10 Wale wa kwanza walipofika,
walikuwa wanadhani watapewa zaidi; lakini hata wao
wakapewa kila mmoja dinari moja. 11 Wakazipokea
fedha zao, wakaanza kumnung'unikia yule bwana. 12
Wakasema, Watu hawa walioajiriwa mwisho walifanya
kazi kwa muda wa saa moja tu, mbona umetutendea
sawa na wao hali sisi tumevumilia kazi ngumu kutwa
na jua kali? 13 "Hapo yule bwana akamjibu mmoja
wao, Rafiki, sikukupunja kitu! Je, hukupatana nami
mshahara wa denari moja? 14 Chukua haki yako,
uende zako. Napenda kumpa huyu wa mwisho sawa
na wewe. 15 Je, sina haki ya kufanya na mali yangu
nipendavyo? Je, unaona kijicho kwa kuwa mimi ni
mwema?" 16 Yesu akamaliza kwa kusema, "Hivyo,
walio wa mwisho watakuwa wa kwanza na wa kwanza
watakuwa wa mwisho." 17 Yesu alipokuwa anakwenda
Yerusalemu, aliwachukua wale wanafunzi kumi na
wawili faraghani, na njiani akawaambia, 18 "Sikilizeni!
Tunakwenda Yerusalemu, na huko Mwana wa Mtu
atakabidhiwa kwa makuhani wakuu na walimu wa
Sheria, nao watamhukumu auawe. 19 Watamkabidhi
kwa watu wa mataifa mengine ili adhihakiwe, apigwe
viboko na kusulubiwa; lakini siku ya tatu atafufuliwa."
20 Hapo mama yao wana wa Zebedayo alimjia Yesu
pamoja na wanawe, akapiga magoti mbele yake na
kumwomba kitu. 21 Yesu akamwuliza, "Unataka nini?"
Huyo mama akamwambia, "Ahidi kwamba katika
Ufalme wako, hawa wanangu wawili watakaa mmoja
upande wako wa kulia na mwingine upande wako wa
kushoto." 22 Yesu akajibu, "Hamjui mnaomba nini. Je,
mnaweza kunywa kikombe nitakachokunywa mimi?"
Wakamjibu, "Tunaweza." 23 Yesu akawaambia, "Kweli
mtakunywa kikombe changu, lakini kuketi kulia au
kushoto kwangu si kazi yangu kupanga; jambo hilo
watapewa wale waliowekewa tayari na Baba yangu."
24 Wale wanafunzi wengine kumi waliposikia hayo,
wakawakasirikia hao ndugu wawili. 25 Hivyo Yesu
akawaita, akawaambia, "Mnajua kwamba watawala
wa mataifa hutawala watu wao kwa mabavu na wakuu
hao huwamiliki watu wao. 26 Lakini kwenu isiwe hivyo,
ila yeyote anayetaka kuwa mkuu kati yenu sharti awe
mtumishi wa wote; 27 na anayetaka kuwa wa kwanza
kati yenu sharti awe mtumishi wenu. 28 Jinsi hiyohiyo,
Mwana wa Mtu hakuja kutumikiwa, bali kutumikia na
kutoa maisha yake kuwa fidia ya watu wengi." 29
Yesu alipokuwa anaondoka mjini Yeriko, umati wa
watu ulimfuata. 30 Basi, kulikuwa na vipofu wawili
wameketi kando ya njia, na waliposikia kwamba Yesu
alikuwa anapitia hapo, walipaaza sauti: "Mheshimiwa,

Mwana wa Daudi, utuhurumie!" 31 Ule umati wa watu
ukawakemea na kuwaambia wanyamaze. Lakini wao
wakazidi kupaaza sauti: "Mheshimiwa, Mwana wa
Daudi, utuhurumie!" 32 Yesu akasimama, akawaita na
kuwauliza, "Mnataka niwafanyie nini?" 33 Wakamjibu,
"Mheshimiwa, tunaomba macho yetu yafumbuliwe."
34 Basi, Yesu akawaonea huruma, akawagusa macho
yao, na papo hapo wakaweza kuona, wakamfuata.

21 Yesu na wanafunzi wake walipokaribia
Yerusalemu na kufika Bethfage katika mlima
wa Mizeituni, aliwatuma wanafunzi wake wawili,
2 akawaambia, "Nendeni hadi kijiji kilicho mbele
yenu na mtamkuta punda amefungwa na mtoto
wake. Wafungueni mkawalete kwangu. 3 Kama mtu
akiwauliza sababu, mwambieni, Bwana anawahitaji,
naye atawaachieni mara." 4 Jambo hili lilifanyika ili
yale yaliyosemwa na nabii yatimie: 5 "Uambieni mji wa
Sioni: Tazama, Mfalme wako anakujia! Ni mpole na
amepanda punda, mwana punda, mtoto wa punda."
6 Hivyo, wale wanafunzi walienda wakafanya kama
Yesu alivyowaagiza. 7 Wakamleta yule punda na mtoto
wake, wakatandika nguo zao juu yao na Yesu akaketi
juu yake. 8 Umati mkubwa wa watu ukatandaza nguo
zao barabarani, na watu wengine wakakata matawi ya
miti wakayatandaza barabarani. 9 Makundi ya watu
waliomtangulia na wale waliomfuata wakapaaza sauti:
"Hosana Mwana wa Daudi! Abarikiwe huyo ajaye
kwa jina la Bwana! Hosana Mungu juu mbinguni!"
10 Yesu alipokuwa anaingia Yerusalemu, mji wote
ukajaa ghasia. Watu wakawa wanauliza, "Huyu ni
nani?" 11 Watu katika ule umati wakasema, "Huyu ni
nabii Yesu, kutoka Nazareti katika mkoa wa Galilaya."
12 Basi, Yesu akaingia Hekaluni, akawafukuza nje
watu waliokuwa wanauza na kununua vitu ndani
ya Hekalu; akazipindua meza za wale waliokuwa
wanavunja fedha, na viti vya wale waliokuwa wanauza
njiwa. 13 Akawaambia, "Imeandikwa katika Maandiko
Matakatifu: Nyumba yangu itaitwa nyumba ya sala.
Lakini ninyi mmeifanya kuwa pango la wanyang'anyi."
14 Vipofu na vilema walimwendea huko Hekaluni,
naye Yesu akawaponya. 15 Basi, makuhani wakuu na
walimu wa Sheria walipoyaona maajabu aliyoyafanya
Yesu, na pia watoto walipokuwa wanapaaza sauti
zao Hekaluni wakisema: "Sifa kwa Mwana wa Daudi,"
wakakasirika. 16 Hivyo wakamwambia, "Je, husikii
wanachosema?" Yesu akawajibu, "Naam, nasikia! Je
hamjasoma Maandiko haya Matakatifu? Kwa vinywa
vya watoto wadogo na wanyonyao unajipatia sifa
kamilifu." 17 Basi, akawaacha, akatoka nje ya mji na
kwenda Bethania, akalala huko. 18 Yesu alipokuwa
anarudi mjini asubuhi na mapema, aliona njaa. 19
Akauona mtini mmoja kando ya njia, akauendea;
lakini aliukuta hauma chochote ila majani matupu.
Basi akauambia, "Usizae tena matunda milele!" Papo
hapo huo mtini ukanyauka. (aiōn g165) 20 Wanafunzi
walipouona walishangaa wakisema, "Kwa nini mtini
huu umenyauka ghafla?" 21 Yesu akawajibu, "Kweli
nawaambieni, kama mkiwa na imani bila kuwa na
mashaka, mnaweza si tu kufanya hivyo, bali hata
mkiuambia mlima huu: Ng'oka ukajitose baharini,
itafanyika hivyo. 22 Na mkiwa na imani, chochote
mtakachoomba katika sala, mtapata." 23 Yesu aliingia
Hekaluni, akawa anafundisha. Alipokuwa akifundisha,
makuhani wakuu na wazee wa watu wakamwuliza,
"Unafanya mambo haya kwa mamlaka gani? Nani
amekupa mamlaka haya?" 24 Yesu akawajibu, "Na
mimi nitawaulizeni swali moja; mkinijibu, basi nami
nitawaambieni ninafanya mambo haya kwa mamlaka
gani. 25 Je, mamlaka ya Yohane ya kubatiza yalitoka
kwa nani? Je, yalitoka mbinguni ama kwa watu?" Lakini
wakajadiliana wao kwa wao hivi: "Tukisema, Yalitoka
mbinguni, atatuuliza, Basi, mbona hamkumsadiki? 26
Na tukisema, Yalitoka kwa watu, tunaogopa umati
wa watu maana wote wanakubali kwamba Yohane
ni nabii." 27 Basi, wakamjibu, "Hatujui!" Naye Yesu
akawaambia, "Nami pia sitawaambieni ninafanya
mambo haya kwa mamlaka gani. 28 "Ninyi mnaonaje;
mtu mmoja alikuwa na wana wawili. Akamwambia
yule wa kwanza, Mwanangu, leo nenda ukafanye
kazi katika shamba la mizabibu. 29 Yule kijana
akamwambia, Sitaki! Lakini baadaye akabadili nia,
akaenda kufanya kazi. 30 Yule baba akamwambia
mtoto wake wa pili vivyo hivyo, naye akamjibu, Naam
baba! Lakini hakwenda kazini. 31 Je, ni nani kati ya
hawa wawili aliyetimiza matakwa ya baba yake?"
Wakamjibu, "Yule mtoto wa kwanza." Basi, Yesu
akawaambia, "Kweli nawaambieni, watoza ushuru na
waasherati wataingia katika Ufalme wa Mungu kabla
yenu. 32 Maana Yohane alikuja kwenu akawaonyesha
njia njema ya kuishi, nanyi hamkumwamini; lakini
watoza ushuru na waasherati walimwamini. Hata
baada ya kuona hayo yote ninyi hamkubadili mioyo
yenu, na hamkusadiki." 33 Yesu akasema, "Sikilizeni
mfano mwingine. Mtu mmoja mwenye nyumba alilima
shamba la mizabibu; akalizungushia ukuta, akachimba
kisima cha kusindikia divai, akajenga humo mnara
pia. Kisha akalikodisha kwa wakulima, akasafiri
kwenda nchi ya mbali. 34 Wakati wa mavuno ulipofika,
aliwatuma watumishi wake kwa wale wakulima, ili
wakachukue sehemu ya mavuno yake. 35 Wale
wakulima wakawakamata hao watumishi; mmoja

wakampiga, mwingine wakamwua na mwingine
wakampiga mawe. **36** Huyo mtu akawatuma tena
watumishi wengine, wengi kuliko wa safari ya
kwanza. Wale wakulima wakawatendea namna ileile.
37 Mwishowe akamtuma mwanawe huku akifikiri:
Watamheshimu mwanangu. **38** Lakini wale wakulima
walipomwona mwanawe wakasemezana wao kwa
wao: Huyu ndiye mrithi; na tumuue ili tuuchukue
urithi wake! **39** Basi, wakamkamata, wakamtoa nje
ya lile shamba la mizabibu, wakamwua. **40** “Sasa,
huyo mwenye shamba la mizabibu atakapokuja,
atawafanyaje hao wakulima?” **41** Wao wakamjibu,
“Atawaangamiza vibaya hao waovu, na lile shamba
atawapa wakulima wengine ambao watampa sehemu
ya mavuno wakati wa mavuno.” **42** Hapo Yesu
akawaambia, “Je, hamkusoma jambo hili katika
Maandiko Matakatifu? Jiwe walilokataa waashi sasa
limekuwa jiwe kuu la msingi. Bwana ndiye aliyefanya
jambo hili, nalo ni la ajabu sana kwetu! **43** “Kwa
hiyo nawaambieni, Ufalme wa Mungu utaondolewa
kwenu na kupewa watu wa mataifa mengine wenye
kutoa matunda yake.” **44** “Atakayeanguka juu ya jiwe
hilo atavunjika vipandevipande; na likimwangukia
mtu yeyote, litamponda.” **45** Makuhani wakuu na
Mafarisayo waliposikia hiyo mifano yake walitambua
kwamba alikuwa anawasema wao. **46** Kwa hiyo
wakawa wanatafuta njia ya kumtia nguvuni, lakini
waliwaogopa watu kwa sababu wao walimtambua
yeye kuwa nabii.

22 Yesu alisema nao tena kwa kutumia mifano:
2 “Ufalme wa mbinguni umefanana na mfalme
aliyemwandalia mwanawe karamu ya arusi. **3**
Basi, akawatuma watumishi kuwaita walioalikwa
waje arusini, lakini walioalikwa hawakutaka kufika.
4 Akawatuma tena watumishi wengine, akisema,
Waambieni wale walioalikwa: karamu yangu iko
tayari sasa; fahali wangu na ng'ombe wanono
wamekwisha chinjwa; kila kitu ni tayari, njoni
arusini. **5** Lakini wao hawakujali, wakaenda zao;
mmoja shambani kwake, mwingine kwenye shughuli
zake, **6** na wengine wakawakamata wale watumishi
wakawatukana, wakawaua. **7** Yule mfalme akakasirika,
akawatuma askari wake wakawaangamize wauaji
hao na kuuteketeza mji wao. **8** Kisha akawaambia
watumishi wake: Karamu ya arusi iko tayari kweli,
lakini walioalikwa hawakustahili. **9** Basi, nendeni
kwenye barabara na wowote wale mtakaowakuta
waiteni waje arusini. **10** Wale watumishi wakatoka,
wakaenda njiani, wakawaleta watu wote, wabaya
na wema. Nyumba ya arusi ikajaa wageni. **11**
“Mfalme alipoingia kuwaona wageni, akamwona mtu
mmoja ambaye hakuvaa mavazi ya arusi. **12** Mfalme
akamwuliza, Rafiki, umeingiaje hapa bila vazi la
arusi? Lakini yeye akakaa kimya. **13** Hapo mfalme
akawaambia watumishi, Mfungeni miguu na mikono
mkamtupe nje gizani; huko atalia na kusaga meno.”
14 Yesu akamaliza kwa kusema, “Wengi wamealikwa,
lakini wachache wameteuliwa.” **15** Kisha, Mafarisayo
wakaenda zao, wakashauriana jinsi ya kumnasa Yesu
kwa maneno yake. **16** Basi, wakawatuma wafuasi
wao pamoja na wafuasi wa kikundi cha Herode.
Wakamwuliza, “Mwalimu, tunajua kwamba wewe
ni mtu mwaminifu, na kwamba wafundisha njia ya
Mungu kwa uaminifu; humwogopi mtu yeyote, maana
cheo cha mtu si kitu kwako. **17** Haya, twambie
maoni yako. Je, ni halali au la, kulipa Kaisari?”
18 Lakini Yesu alitambua uovu wao, akawaambia,
“Enyi **19** Nionyesheni fedha ya kulipia kodi.” Nao
wakamtolea sarafu ya fedha. sarafu ya fedha. **20**
Basi, Yesu akawauliza, “Sura na chapa hii ni ya
nani?” **21** Wakamjibu, “Ni vya Kaisari.” Hapo Yesu
akawaambia, “Basi, mpeni Kaisari yaliyo yake Kaisari,
na Mungu yaliyo yake Mungu.” **22** Waliposikia hivyo
wakashangaa; wakamwacha, wakaenda zao. **23** Siku
hiyo, baadhi ya Masadukayo walimwendea Yesu.
Hao ndio wale wasemao kwamba wafu hawafufuki.
24 Basi, wakamwambia, “Mwalimu, Mose alisema
mtu aliyeoa akifa bila kuacha watoto, lazima ndugu
yake amwoe huyo mama mjane, amzalie ndugu
yake watoto. **25** Sasa, hapa petu palikuwa na
ndugu saba. Wa kwanza alioa kisha akafa bila
kujaliwa watoto, akamwachia ndugu yake huyo mke
wake mjane. **26** Ikawa vivyo hivyo kwa ndugu wa
pili, na wa tatu, mpaka wa saba. **27** Baada ya
ndugu hao wote kufa, akafa pia yule mama. **28**
Je, siku wafu watakapofufuka mama huyo atakuwa
mke wa nani miongoni mwa wale ndugu saba?
Maana Wote saba walimwoa.” **29** Yesu akawajibu,
“Kweli mmekosea kwa sababu hamjui Maandiko
Matakatifu wala nguvu ya Mungu! **30** Maana wafu
watakapofufuliwa hawataoa wala kuolewa, watakuwa
kama malaika mbinguni. **31** Lakini kuhusu suala
la wafu kufufuka, hamjasoma yale aliyowaambieni
Mungu? **32** Aliwaambia, Mimi ni Mungu wa Abrahamu,
Isaka na Yakobo! Basi, yeye si Mungu wa wafu, bali ni
Mungu wa walio hai.” **33** Ule umati wa watu uliposikia
hivyo ukayastaajabia mafundisho yake. **34** Mafarisayo
waliposikia kwamba Yesu alikuwa amewanyamazisha
Masadukayo, wakakutana pamoja. **35** Mmoja wao,
mwanasheria, akamwuliza Yesu kwa kumjaribu, **36**
“Mwalimu, ni amri ipi iliyo kuu katika Sheria ya Mose?”

37 Yesu akamjibu, “Mpende Bwana Mungu wako kwa
moyo wako wote, kwa roho yako yote na kwa akili
yako yote. 38 Hii ndiyo amri kuu ya kwanza. 39
Ya pili inafanana na hiyo: Mpende jirani yako kama
unavyojipenda wewe mwenyewe. 40 Sheria yote ya
Mose na mafundisho ya manabii vinategemea amri
hizi mbili.” 41 Mafarisayo walipokusanyika pamoja,
Yesu aliwauliza, 42 “Ninyi mwaonaje juu ya Kristo?
Je, ni mwana wa nani?” Wakamjibu, “Wa Daudi.” 43
Yesu akawaambia, “Basi, inawezekanaje kwamba
kwa nguvu ya Roho Mtakatifu Daudi anamwita yeye
Bwana? Maana alisema: 44 Bwana alimwambia
Bwana wangu: keti upande wangu wa kulia, mpaka
niwaweke adui zako chini ya miguu yako. 45 Basi,
ikiwa Daudi anamwita Kristo Bwana, anawezaje kuwa
mwanawe?” 46 Hakuna mtu yeyote aliyeweza kumjibu
neno. Na tangu siku hiyo hakuna aliyethubutu tena
kumwuliza swali.

23 Kisha Yesu akauambia umati wa watu pamoja
na wanafunzi wake, 2 “Walimu wa Sheria na
Mafarisayo wana mamlaka ya kufafanua Sheria ya
Mose. 3 Kwa hiyo shikeni na kutekeleza chochote
watakachowaambieni. Lakini msiyaige matendo yao,
maana hawatekelezi yale wanayoyahubiri. 4 Hufunga
mizigo mizito na kuwatwika watu mabegani, lakini
wao wenyewe hawataki kunyosha hata kidole wapate
kuibeba. 5 Wao hufanya matendo yao yote ili watu
wawaone. Huvaa tepe zenye maandishi ya Sheria
juu ya panda la uso na mikononi na hupanua pindo
za makoti yao. 6 Hupenda nafasi za heshima katika
karamu na viti vya heshima katika masunagogi.
7 Hupenda kusalimiwa kwa heshima sokoni na
kupendelea kuitwa na watu: Mwalimu. 8 Lakini ninyi
msiitwe kamwe Mwalimu, maana mwalimu wenu ni
mmoja tu, nanyi nyote ni ndugu. 9 Wala msimwite
mtu yeyote Baba hapa duniani, maana Baba yenu ni
mmoja tu aliye mbinguni. 10 Wala msiitwe Viongozi,
maana kiongozi wenu ni mmoja tu, ndiye Kristo.
11 Aliye mkubwa miongoni mwenu ni lazima awe
mtumishi wenu. 12 Anayejikweza atashushwa, na
anayejishusha atakwezwa. 13 “Ole wenu walimu wa
Sheria na Mafarisayo, wanafiki! Mnaufunga mlango
wa Ufalme wa mbinguni mbele ya macho ya watu.
Ninyi wenyewe hamwingii ndani, wala hamwaruhusu
wanaotaka kuingia waingie. 14 Ole wenu walimu
wa Sheria na Mafarisayo, wanafiki! Mnawanyonya
wajane na kujisingizia kuwa watu wema kwa kusali
sala ndefu. Kwa sababu hiyo mtapata adhabu kali. 15
“Ole wenu walimu wa Sheria na Mafarisayo, wanafiki!
Mnasafiri baharini na nchi kavu ili kumpata mtu
mmoja afuate dini yenu. Mnapompata, mnamfanya
astahili maradufu kwenda katika moto wa Jehanamu
kuliko ninyi wenyewe. **(Geenna g1067)** 16 “Ole wenu
viongozi vipofu! Ninyi mwasema ati mtu akiapa kwa
Hekalu, kiapo hicho si kitu; lakini akiapa kwa dhahabu
ya Hekalu, kiapo hicho kinamshika. 17 Enyi vipofu
wapumbavu! Kipi kilicho cha maana zaidi: dhahabu
au Hekalu linalofanya hiyo dhahabu kuwa takatifu?
18 Tena mwasema ati mtu akiapa kwa madhabahu
si kitu; lakini akiapa kwa zawadi iliyowekwa juu
ya madhabahu, kiapo hicho humshika. 19 Enyi
vipofu! Ni kipi kilicho cha maana zaidi: ile zawadi,
au madhabahu ambayo hufanya hiyo zawadi kuwa
takatifu? 20 Anayeapa kwa madhabahu ameapa kwa
hiyo madhabahu, na kwa chochote kilichowekwa juu
yake. 21 Na anayeapa kwa Hekalu ameapa kwa hilo
Hekalu na pia kwa yule akaaye ndani yake. 22 Na
anayeapa kwa mbingu ameapa kwa kiti cha enzi cha
Mungu, na kwa huyo aketiye juu yake. 23 Ole wenu
walimu wa Sheria na Mafarisayo, wanafiki! Mnatoza
watu zaka, hata juu ya majani yenye harufu nzuri,
bizari na jira, na huku mnaacha mambo muhimu
ya Sheria kama vile haki, huruma na imani. Haya
ndiyo hasa mliyopaswa kuyazingatia bila kusahau
yale mengine. 24 Viongozi vipofu! Mnatoa nzi katika
kinywaji, lakini mnameza ngamia! 25 “Ole wenu
walimu wa Sheria na Mafarisayo, wanafiki! Mnasafisha
kikombe na bakuli kwa nje, lakini ndani mnaacha
kumejaa vitu mlivyopata kwa unyang'anyi na uchoyo.
26 Mfarisayo kipofu! Kisafishe kikombe ndani kwanza
na nje kutakuwa safi pia. 27 “Ole wenu walimu wa
Sheria na Mafarisayo, wanafiki! Mko kama makaburi
yaliyopakwa chokaa ambayo kwa nje yanaonekana
kuwa mazuri, lakini ndani yamejaa mifupa ya maiti
na kila namna ya uchafu. 28 Hali kadhalika ninyi
mnaonekana na watu kwa nje kuwa wema, lakini
kwa ndani mmejaa unafiki na uovu. 29 “Ole wenu
walimu wa Sheria na Mafarisayo, wanafiki! Mnajenga
makaburi ya manabii na kuyapamba makaburi ya watu
wema. 30 Mwasema: Kama sisi tungaliishi nyakati za
wazee wetu hatungalishirikiana nao katika mauaji
ya manabii! 31 Hivyo mnathibitisha ninyi wenyewe
kwamba ninyi ni watoto wa watu waliowaua manabii.
32 Haya, kamilisheni ile kazi wazee wenu waliyoianza!
33 Enyi kizazi cha nyoka wenye sumu! Mnawezaje
kuiepa hukumu ya moto wa Jehanamu? **(Geenna
g1067)** 34 Ndiyo maana mimi ninawapelekea ninyi
manabii, watu wenye hekima na walimu; mtawaua na
kuwasulubisha baadhi yao, na wengine mtawapiga
viboko katika masunagogi yenu na kuwasaka katika
kila mji. 35 Hivyo lawama yote itawapateni kwa ajili ya

damu yote ya watu wema iliyomwagwa juu ya ardhi.
Naam, tangu kuuawa kwa Abeli ambaye hakuwa
na hatia, mpaka kuuawa kwa Zakariya, mwana wa
Barakia, ambaye mlimuua Hekaluni kati ya patakatifu
na madhabahu. **36** Nawaambieni kweli, kizazi hiki
kitapata adhabu kwa sababu ya mambo haya. **37**
“Yerusalemu, Ee Yerusalemu! Unawaua manabii
na kuwapiga mawe wale waliotumwa kwako. Mara
ngapi nimejaribu kuwakusanya watoto wako kwangu,
kama vile kuku anavyokusanya vifaranga vyake chini
ya mabawa yake, lakini hukutaka. **38** Haya basi,
nyumba yako itaachwa mahame. **39** Nakwambia
kweli, hutaniona tena mpaka wakati utakaposema:
Abarikiwe huyo ajaye kwa jina la Bwana.”

24 Yesu alitoka Hekaluni, na alipokuwa akienda
zake, wanafunzi wake walimwendea,
wakamwonyesha majengo ya Hekalu. **2** Yesu
akawaambia, “Sawa, mnaweza kuyatazama haya
yote! Kweli nawaambieni, hakuna hata jiwe moja
litakalosalia hapa juu ya lingine; kila kitu kitaharibiwa.”
3 Yesu alipokuwa ameketi juu ya mlima wa Mizeituni,
wanafunzi walimwendea faraghani, wakamwuliza,
“Twambie mambo haya yatatukia lini? Ni ishara gani
itakayoonyesha kuja kwako na mwisho wa nyakati?”
(aiōn g165) **4** Yesu akawajibu, “Jihadharini msije
mkadanganywa na mtu. **5** Maana wengi watatokea
na kulitumia jina langu wakisema: Mimi ndiye Kristo,
nao watawapotosha watu wengi. **6** Mtasikia juu ya
vita na fununu za vita; lakini msifadhaike, maana
hayo hayana budi kutokea, lakini mwisho wenyewe
ungali bado. **7** Taifa moja litapigana na taifa lingine;
ufalme mmoja utapigana na ufalme mwingine. Hapa
na pale patakuwa na njaa na mitetemeko ya ardhi.
8 Yote hayo ni kama mwanzo wa maumivu ya
kujifungua mtoto. **9** “Kisha watawatoeni ili mteswe
na kuuawa. Mataifa yote yatawachukieni kwa ajili
ya jina langu. **10** Tena, wengi wataiacha imani yao,
watasalitiana na kuchukiana. **11** Watatokea manabii
wengi wa uongo watakaowapotosha watu wengi.
12 Kwa sababu ya ongezeko la uhalifu, upendo
wa watu wengi utafifia. **13** Lakini atakayevumilia
mpaka mwisho, ataokoka. **14** Ila, kabla ya mwisho
kufika, hii Habari Njema ya Ufalme wa Mungu
itahubiriwa ulimwenguni kote kama ushuhuda kwa
mataifa yote. **15** “Basi, mtakapoona Chukizo Haribifu
lililonenwa na nabii Danieli limesimama mahali
patakatifu, (msomaji na atambue maana yake), **16**
hapo, walioko Yudea na wakimbilie milimani. **17** Aliye
juu ya paa la nyumba yake asishuke kuchukua kitu
nyumbani mwake. **18** Aliye shambani asirudi nyuma
kuchukua vazi lake. **19** Ole wao kina mama waja
wazito na wanaonyonyesha siku hizo! **20** Ombeni
ili kukimbia kwenu kusiwe siku za baridi au siku
ya Sabato! **21** Maana wakati huo kutakuwa na
dhiki kuu ambayo haijapata kuwako tangu mwanzo
wa ulimwengu mpaka leo, wala haitapata kutokea
tena. **22** Kama siku hizo hazingalipunguzwa, hakuna
binadamu yeyote ambaye angeokoka; lakini siku hizo
zitapunguzwa kwa ajili ya wale walioteuliwa. **23** “Basi,
mtu akiwaambieni siku hizo: Kristo yuko hapa au
Yuko pale, msimsadiki. **24** Maana watatokea kina
Kristo wa uongo na manabii wa uongo. Watafanya
ishara kubwa na maajabu ya kuweza kuwapotosha
ikiwezekana hata wateule wa Mungu. **25** Sikilizeni,
nimekwisha kuwaonya kabla ya wakati. **26** Basi,
wakiwaambieni, Tazameni, yuko jangwani, msiende
huko; au, Tazameni, amejificha ndani, msisadiki;
27 maana, kama vile umeme uangazavyo toka
mashariki hadi magharibi, ndivyo kutakavyokuwa kuja
kwake Mwana wa Mtu. **28** Pale ulipo mzoga, ndipo
watakapokusanyika tai. **29** “Mara baada ya dhiki
ya siku hizo, jua litatiwa giza, mwezi hautaangaza,
nyota zitaanguka kutoka angani, na nguvu za mbingu
zitatikiswa. **30** Kisha, ishara ya Mwana wa Mtu
itaonekana angani, na hapo makabila yote duniani
yatalalamika; watamwona Mwana wa Mtu akija juu
ya mawingu ya angani mwenye nguvu na utukufu
mwingi. **31** Naye atawatuma malaika wake wenye
tarumbeta la kuvuma sana, nao watawakusanya
wateule wake kutoka pande zote nne za dunia,
toka mwisho huu wa mbingu hadi mwisho huu. **32**
“Kwa mtini jifunzeni mfano huu: Mara tu matawi
yake yanapoanza kuwa laini na kuchanua majani,
mnajua kwamba wakati wa kiangazi umekaribia. **33**
Hali kadhalika nanyi mtakapoona mambo haya yote
yakitendeka, jueni kwamba yuko karibu sana. **34**
Nawaambieni kweli, kizazi hiki hakitapita kabla ya
mambo hayo yote kutukia. **35** Naam, mbingu na dunia
zitapita, lakini maneno yangu hayatapita kamwe. **36**
“Lakini, juu ya siku au saa hiyo, hakuna mtu ajuaye
itakuja lini; wala malaika wa mbinguni, wala Mwana,
ila Baba peke yake ndiye ajuaye. **37** Kwa maana
kama ilivyokuwa nyakati za Noa, ndivyo itakavyokuwa
kuja kwake Mwana wa Mtu. **38** Maana nyakati hizo,
kabla ya gharika kuu, watu walikuwa wakila na
kunywa, wakioa na kuolewa, mpaka Noa alipoingia
ndani ya ile safina. **39** Hawakujua kuna nini mpaka
ile gharika ilipotokea, ikawakumba wote. Ndivyo
itakavyokuwa wakati Mwana wa Mtu atakapokuja.
40 Wakati huo watu wawili watakuwa shambani;
mmoja atachukuliwa na mwingine ataachwa. **41**

Kina mama wawili watakuwa wanasaga nafaka,
mmoja atachukuliwa na mwingine ataachwa. 42
Basi, kesheni, kwa maana hamjui siku atakayokuja
Bwana wenu. 43 Lakini kumbukeni jambo hili: kama
mwenye nyumba angejua siku mwizi atakapofika,
angekesha, wala hangeiacha nyumba yake ivunjwe.
44 Kwa hiyo, nanyi pia muwe tayari, kwa maana
Mwana wa Mtu atakuja saa msiyoitazamia.” 45
Yesu akaendelea kusema, “Ni nani basi mtumishi
mwaminifu na mwenye busara, ambaye bwana wake
atamweka juu ya watu wake, awape chakula kwa
wakati wake? 46 Heri mtumishi yule ambaye bwana
wake atakapokuja atamkuta akifanya hivyo. 47 Kweli
nawaambieni, atamweka mtumishi huyo aisimamie
mali yake yote. 48 Lakini kama mtumishi mbaya
akijisemea moyoni: Bwana wangu anakawia kurudi,
49 kisha akaanza kuwapiga watumishi wenzake,
akaanza kula na kunywa pamoja na walevi, 50 bwana
wake atakuja siku asiyoitazamia na saa asiyoijua.
51 Atamkatilia mbali na kumweka kundi moja na
wanafiki. Huko kutakuwa na kilio na kusaga meno.

25 “Wakati huo, Ufalme wa mbinguni utafanana na
wasichana kumi waliochukua taa zao, wakaenda
kumlaki bwana arusi. 2 Watano miongoni mwao
walikuwa wapumbavu na watano walikuwa wenye
busara. 3 Wale wapumbavu walichukua taa zao, lakini
hawakuchukua akiba ya mafuta. 4 Lakini wale wenye
busara walichukua mafuta katika chupa pamoja na
taa zao. 5 Kwa kuwa bwana arusi alikawia kuja,
wale wanawali wote wote walisinzia, wakalala. 6
Usiku wa manane kukawa na kelele: Haya, haya!
Bwana arusi anakuja; nendeni kumlaki. 7 Hapo
wale wanawali wote wakaamka, wakazitayarisha
taa zao. 8 Wale wapumbavu wakawaambia wale
wenye busara: Tupeni mafuta yenu kidogo maana
taa zetu zinazimika. 9 Lakini wale wenye busara
wakawaambia, Hayatatutosha sisi na ninyi! Afadhali
mwende dukani mkajinunulie wenyewe! 10 Basi,
wale wanawali wapumbavu walipokwenda kununua
mafuta, bwana arusi akafika, na wale wanawali
waliokuwa tayari wakaingia pamoja naye katika jumba
la arusi, kisha mlango ukafungwa. 11 Baadaye wale
wanawali wengine wakaja, wakaita: Bwana, bwana,
tufungulie! 12 Lakini yeye akawajibu, Nawaambieni
kweli, siwajui ninyi.” 13 Kisha Yesu akasema, “Kesheni
basi, kwa maana hamjui siku wala saa. 14 “Itakuwa
kama mtu mmoja aliyetaka kusafiri ng'ambo: aliwaita
watumishi wake, akawakabidhi mali yake. 15 Alimpa
kila mmoja kadiri ya uwezo wake: mmoja sarafu tano
za fedha ziitwazo talanta, mwingine talanta mbili
na mwingine talanta moja, kisha akasafiri. 16 Mara
yule aliyekabidhiwa talanta tano akafanya kazi nazo
akapata faida talanta tano. 17 Hali kadhalika na yule
aliyekabidhiwa talanta mbili akapata faida talanta
mbili. 18 Lakini yule aliyekabidhiwa talanta moja
akaenda akachimba shimo ardhini, akaificha fedha ya
bwana wake. 19 “Baada ya muda mrefu, yule bwana
alirudi, akaanza kukagua hesabu ya matumizi na
mapato ya fedha yake. 20 Mtumishi aliyekabidhiwa
talanta tano akaja amechukua zile talanta tano faida,
akamwambia, Bwana, ulinikabidhi talanta tano, hapa
pana talanta tano zaidi faida niliyopata. 21 Bwana
wake akamwambia, Vema, mtumishi mwema na
mwaminifu. Umekuwa mwaminifu katika mambo
madogo nitakukabidhi makubwa. Njoo ufurahi pamoja
na bwana wako. 22 “Mtumishi aliyekabidhiwa talanta
mbili akaja, akatoa talanta mbili faida, akisema,
Bwana, ulinikabidhi talanta mbili. Chukua talanta mbili
zaidi faida niliyopata. 23 Bwana wake akamwambia,
Vema, mtumishi mwema na mwaminifu. Umekuwa
mwaminifu katika mambo madogo, nitakukabidhi
makubwa. Njoo ufurahi pamoja na bwana wako.
24 “Lakini yule aliyekabidhiwa talanta moja akaja,
akasema, Bwana, najua wewe ni mtu mgumu; wewe
huvuna pale ambapo hukupanda, na kukusanya
pale ambapo hukutawanya. 25 Niliogopa, nikaificha
fedha yako katika ardhi. Chukua basi mali yako.
26 “Bwana wake akamwambia, Wewe ni mtumishi
mwovu na mvivu! Unajua kuwa mimi huvuna mahali
ambapo sikupanda, na hukusanya pale ambapo
sikutawanya. 27 Ilikupasa basi, kuiweka fedha yangu
katika benki, nami ningelichukua mtaji wangu na faida
yake! 28 Basi, mnyang'anyeni hiyo fedha mkampe
yule mwenye talanta kumi. 29 Maana, aliye na kitu
atapewa na kuzidishiwa. Lakini yule asiye na kitu,
hata kile alicho nacho kitachukuliwa. 30 Na kuhusu
huyu mtumishi asiye na faida, mtupeni nje gizani!
Huko kutakuwa na kilio na kusaga meno. 31 “Wakati
Mwana wa Mtu atakapokuja katika utukufu wake na
malaika wote wakiwa pamoja naye, hapo ataketi juu
ya kiti chake cha enzi kitukufu, 32 na mataifa yote
yatakusanyika mbele yake, naye atawatenganisha
watu kama mchungaji anavyotenganisha kondoo
na mbuzi. 33 Atawaweka kondoo upande wake
wa kulia na mbuzi upande wake wa kushoto. 34
“Kisha Mfalme atawaambia wale walio upande wake
wa kulia, Njoni enyi mliobarikiwa na Baba yangu;
pokeeni Ufalme mliotayarishiwa tangu kuumbwa
kwa ulimwengu. 35 Maana nilikuwa na njaa nanyi
mkanipa chakula; nilikuwa na kiu nanyi mkanipa maji;
nilikuwa mgeni nanyi mkanikaribisha; 36 nilikuwa uchi,

mkanivika; nilikuwa mgonjwa nanyi mkaja kunitazama;
nilikuwa gerezani nanyi mkaja kunitembelea. **37**
Hapo, hao watu wema watamjibu mfalme Bwana, ni
lini tulikuona mwenye njaa nasi tukakupa chakula,
au ukiwa na kiu nasi tukakunywesha maji? **38** Ni
lini tulikuona ukiwa mgeni nasi tukakukaribisha, au
bila nguo nasi tukakuvika? **39** Ni lini tulikuona ukiwa
mgonjwa au mfungwa nasi tukaja kukutazama?
40 Mfalme atawajibu, Kweli nawaambieni, kila kitu
mlichomtendea mmojawapo wa hawa ndugu zangu
wadogo, mlinitendea mimi. **41** “Kisha atawaambia
wale walio upande wake wa kushoto, Ondokeni mbele
yangu enyi mliolaaniwa! Nendeni katika moto wa
milele aliotayarishiwa Ibilisi na malaika wake. **(aiōnios
g166)** **42** Maana nilikuwa na njaa nanyi hamkunipa
chakula; nilikuwa na kiu nanyi hamkunipa maji. **43**
Nilikuwa mgeni nanyi hamkunikaribisha; nilikuwa
mgonjwa na mfungwa nanyi hamkuja kunitazama. **44**
“Hapo nao watajibu, Bwana, ni lini tulikuona ukiwa
na njaa au kiu, ukiwa mgeni au bila nguo, ukiwa
mgonjwa au mfungwa, nasi hatukuja kukuhudumia?
45 Naye atawajibu, Nawaambieni kweli, kila mlipokataa
kumtendea mambo haya mmojawapo wa hawa
wadogo, mlikataa kunitendea mimi. **46** Basi, hawa
watakwenda kwenye adhabu ya milele, lakini wale
waadilifu watakwenda kwenye uzima wa milele.”
(aiōnios g166)

26 Yesu alipomaliza kusema hayo yote, aliwaambia
wanafunzi wake, **2** “Mnajua kwamba baada
ya siku mbili tutakuwa na sikukuu ya Pasaka, na
Mwana wa Mtu atatolewa ili asulubiwe.” **3** Wakati
huo makuhani wakuu na wazee wa watu walikutana
pamoja katika ukumbi wa Kayafa, Kuhani Mkuu. **4**
Wakashauriana jinsi ya kumtia Yesu nguvuni kwa hila
wamuue. **5** Lakini wakaamua jambo hilo lisifanyike
wakati wa sikukuu, kusije kukatokea ghasia kati ya
watu. **6** Yesu alipokuwa Bethania, nyumbani kwa
Simoni, aitwaye Mkoma, **7** mama mmoja aliyekuwa na
chupa ya alabasta yenye marashi ya thamani kubwa,
alimjia pale mezani alipokuwa amekaa kula chakula,
akammiminia hayo marashi kichwani. **8** Wanafunzi
wake walipoona hayo wakakasirika, wakasema, “Ya
nini hasara hii? **9** Marashi haya yangaliweza kuuzwa
kwa bei kubwa, maskini wakapewa hizo fedha.” **10**
Yesu alitambua mawazo yao, akawaambia, “Mbona
mnamsumbua huyu mama? Yeye amenitendea jambo
jema. **11** Maskini mnao daima pamoja nanyi, lakini
mimi sitakuwapo pamoja nanyi daima. **12** Huyu mama
amenimiminia marashi ili kunitayarisha kwa maziko. **13**
Nawaambieni kweli, popote ambapo hii Habari Njema
itahubiriwa ulimwenguni, kitendo hiki alichofanya
mama huyu kitatajwa kwa kumkumbuka yeye.” **14**
Kisha, Yuda Iskarioti, mmoja wa wale kumi na wawili,
akaenda kwa makuhani wakuu, **15** akawaambia,
“Mtanipa kitu gani kama nikimkabidhi Yesu kwenu?”
Wakamhesabia sarafu thelathini za fedha; **16** na tangu
wakati huo Yuda akawa anatafuta nafasi ya kumsaliti.
17 Siku ya kwanza kabla ya Sikukuu ya Mikate
Isiyotiwa Chachu, wanafunzi walimwendea Yesu
wakamwuliza, “Unataka tukuandalie wapi chakula
cha Pasaka?” **18** Yeye akawajibu, “Nendeni mjini
kwa mtu fulani, mkamwambie: Mwalimu anasema,
wakati wangu umefika; kwako nitakula Pasaka pamoja
na wanafunzi wangu.” **19** Wanafunzi wakafanya
kama Yesu alivyowaagiza, wakaandaa Pasaka. **20**
Kulipokuwa jioni, Yesu akakaa mezani pamoja na
wanafunzi wake kumi na wawili. **21** Walipokuwa
wakila, Yesu akasema, “Nawaambieni kweli, mmoja
wenu atanisaliti.” **22** Wanafunzi wakahuzunika sana,
wakaanza kuuliza mmojammoja, “Bwana! Je, ni mimi?”
23 Yesu akajibu, “Atakayechovya mkate pamoja
nami katika bakuli ndiye atakayenisaliti. **24** Naam,
Mwana wa Mtu anakwenda zake kama Maandiko
Matakatifu yasemavyo, lakini ole wake mtu yule
atakayemsaliti Mwana wa Mtu! Ingalikuwa afadhali
kwa mtu huyo kama hangalizaliwa.” **25** Yuda, ambaye
ndiye aliyetaka kumsaliti, akamwuliza, “Mwalimu!
Je, ni mimi?” Yesu akamjibu, “Wewe umesema.”
26 Walipokuwa wanakula, Yesu akatwaa mkate,
akashukuru, akaumega, akawapa wanafunzi wake
akisema, “Twaeni mle; huu ni mwili wangu.” **27** Kisha
akatwaa kikombe, akamshukuru Mungu, akawapa
akisema, “Nyweni nyote; **28** maana hii ni damu
yangu inayothibitisha agano, damu inayomwagwa
kwa ajili ya watu wengi ili kuwaondolea dhambi.
29 Nawaambieni, sitakunywa tena divai ya zabibu
mpaka siku ile nitakapoinywa mpya pamoja nanyi
katika Ufalme wa Baba yangu.” **30** Baada ya kuimba
wimbo, wakaondoka, wakaenda katika mlima wa
Mizeituni. **31** Kisha Yesu akawaambia, “Usiku huu wa
leo, ninyi nyote mtakuwa na mashaka nami, maana
Maandiko Matakatifu yasema: Nitampiga mchungaji,
na kondoo wa kundi watatawanyika. **32** Lakini baada
ya kufufuka kwangu, nitawatangulieni Galilaya.” **33**
Petro akamwambia Yesu “Hata kama wote watakuwa
na mashaka nawe na kukuacha, mimi sitakuacha
kamwe.” **34** Yesu akamwambia, “Kweli nakwambia,
usiku huu kabla jogoo hajawika, utanikana mara tatu.”
35 Petro akamwambia, “Hata kama ni lazima nife
pamoja nawe, sitakukana kamwe.” Wale wanafunzi
wengine wote wakasema vivyo hivyo. **36** Kisha

Yesu akaenda pamoja nao bustanini Gethsemane,
akawaambia wanafunzi wake, “Kaeni hapa nami
niende pale mbele kusali.” **37** Akawachukua Petro na
wana wawili wa Zebedayo, akaanza kuwa na huzuni
na mahangaiko. **38** Hapo akawaambia, “Nina huzuni
kubwa moyoni hata karibu kufa. Kaeni hapa mkeshe
pamoja nami.” **39** Basi, akaenda mbele kidogo,
akaanguka kifudifudi, akasali: “Baba yangu, kama
inawezekana, aacha kikombe hiki cha mateso kinipite;
lakini isiwe nitakavyo mimi, ila utakavyo wewe.” **40**
Akawaendea wale wanafunzi, akawakuta wamelala.
Akamwambia Petro, “Ndiyo kusema hamkuweza
kukesha pamoja nami hata saa moja? **41** Kesheni
na kusali ili msije mkaingia katika majaribu. Roho
i tayari lakini mwili ni dhaifu.” **42** Akaenda tena
mara ya pili akasali: “Baba yangu, kama haiwezekani
kikombe hiki kinipite bila mimi kukinywa, basi, mapenzi
yako yafanyike.” **43** Akawaendea tena, akawakuta
wamelala, maana macho yao yalikuwa yamebanwa
na usingizi. **44** Basi, akawaacha, akaenda tena
kusali mara ya tatu kwa maneno yaleyale. **45**
Kisha akawaendea wale wanafunzi, akawaambia,
“Je, mngali mmelala na kupumzika? Tazameni! Saa
yenyewe imefika, na Mwana wa Mtu atatolewa kwa
watu wenye dhambi. **46** Amkeni, twendeni zetu.
Tazameni! Anakuja yule atakayenisaliti.” **47** Basi,
Yesu alipokuwa bado anasema nao, mara akaja
Yuda, mmoja wa wale kumi na wawili. Pamoja
naye walikuja watu wengi wenye mapanga na
marungu ambao walitumwa na makuhani wakuu
na wazee wa watu. **48** Huyo aliyetaka kumsaliti
Yesu, alikuwa amekwisha wapa ishara akisema:
“Yule nitakayembusu ndiye; mkamateni.” **49** Basi,
Yuda akamkaribia Yesu, akamwambia, “Shikamoo,
Mwalimu!” Kisha akambusu. **50** Yesu akamwambia,
“Rafiki, fanya ulichokuja kufanya.” Hapo wale watu
wakaja, wakamkamata Yesu, wakamtia nguvuni.
51 Mmoja wa wale waliokuwa pamoja na Yesu
akanyosha mkono, akauchomoa upanga wake,
akampiga mtumishi wa Kuhani Mkuu, akamkata sikio.
52 Hapo Yesu akamwambia, “Rudisha upanga wako
alani, maana yeyote anayeutumia upanga, atakufa
kwa upanga. **53** Je, hamjui kwamba ningeweza
kumwomba Baba yangu naye mara angeniletea
zaidi ya majeshi kumi na mawili ya malaika? **54**
Lakini yatatimiaje Maandiko Matakatifu yasemayo
kwamba ndivyo inavyopaswa kuwa?” **55** Wakati
huohuo Yesu akauambia huo umati wa watu waliokuja
kumtia nguvuni, “Je, mmekuja kunikamata kwa
mapanga na marungu kama kwamba mimi ni
mnyang'anyi? Kila siku nilikuwa Hekaluni nikifundisha,
na hamkunikamata! **56** Lakini haya yote yametendeka
ili Maandiko ya manabii yatimie.” Kisha wanafunzi
wote wakamwacha, wakakimbia. **57** Basi, hao watu
waliomkamata Yesu walimpeleka nyumbani kwa
Kayafa, Kuhani Mkuu, walikokusanyika walimu wa
Sheria na wazee. **58** Petro alimfuata kwa mbali mpaka
uani kwa Kuhani Mkuu, akaingia ndani pamoja na
walinzi ili apate kuona mambo yatakavyokuwa. **59**
Basi, makuhani wakuu na Baraza lote wakatafuta
ushahidi wa uongo dhidi ya Yesu wapate kumwua, **60**
lakini hawakupata ushahidi wowote, ingawa walikuja
mashahidi wengi wa uongo. Mwishowe wakaja
mashahidi wawili, **61** wakasema, “Mtu huyu alisema:
Ninaweza kuliharibu Hekalu la Mungu na kulijenga
tena kwa siku tatu.” **62** Kuhani Mkuu akasimama,
akamwuliza Yesu, “Je, hujibu neno? Watu hawa
wanashuhudia nini dhidi yako?” **63** Lakini Yesu akakaa
kimya. Kuhani Mkuu akamwambia, “Nakuapisha
kwa Mungu aliye hai, twambie kama wewe ndiwe
Kristo, Mwana wa Mungu!” **64** Yesu akamwambia,
“Wewe umesema! Lakini nawaambieni, tangu sasa
mtamwona Mwana wa Mtu ameketi upande wa kulia
wa Mwenyezi, akija juu ya mawingu ya mbinguni.” **65**
Hapo, Kuhani Mkuu akararua mavazi yake, akasema,
“Amekufuru! Tuna haja gani tena ya mashahidi? Sasa
mmesikia kufuru yake. **66** Ninyi mwaonaje?” Wao
wakamjibu, “Anastahili kufa!” **67** Kisha wakamtemea
mate usoni, wakampiga makofi. Wengine wakiwa
wanampiga makofi, **68** wakasema, “Haya Kristo,
tutabirie; ni nani amekupiga!” **69** Petro alikuwa
ameketi nje uani. Basi, mtumishi mmoja wa kike
akamwendea, akasema, “Wewe ulikuwa pamoja
na Yesu wa Galilaya.” **70** Petro akakana mbele
ya wote akisema, “Sijui hata unasema nini.” **71**
Alipokuwa akitoka mlangoni, mtumishi mwingine wa
kike akamwona, akawaambia wale waliokuwa pale,
“Mtu huyu alikuwa pamoja na Yesu wa Nazareti.” **72**
Petro akakana tena kwa kiapo: “Simjui mtu huyo.” **73**
Baadaye kidogo, watu waliokuwa pale wakamwendea
Petro, wakamwambia, “Hakika, wewe pia ni mmoja
wao, maana msemo wako unakutambulisha.” **74**
Hapo Petro akaanza kujilaani na kuapa akisema,
“Simjui mtu huyo!” Mara jogoo akawika. **75** Petro
akakumbuka maneno aliyoambiwa na Yesu: “Kabla
jogoo hajawika, utanikana mara tatu.” Basi, akatoka
nje akalia sana.

27 Kulipopambazuka, makuhani wakuu wote na
wazee wa watu walifanya mashauri juu ya
Yesu wapate kumwua. **2** Wakamfunga pingu,
wakamchukua, wakamkabidhi kwa Pilato, mkuu wa

mkoa. 3 Hapo, Yuda ambaye ndiye aliyemsaliti,
alipoona kwamba wamekwisha mhukumu Yesu,
akajuta, akawarudishia makuhani wakuu zile sarafu
thelathini za fedha. 4 Akawaambia, “Nimekosa
kwa kumtoa mtu asiye na hatia auawe.” Lakini
wao wakasema, “Yatuhusu nini sisi? Hilo ni shauri
lako.” 5 Naye akazitupa zile fedha Hekaluni, akatoka
nje, akaenda akajinyonga. 6 Makuhani wakuu
wakazichukua zile fedha, wakasema, “Haifai kuziweka
katika hazina ya Hekalu kwa maana ni fedha za
damu.” 7 Basi, wakashauriana, wakazitumia kununua
shamba la mfinyanzi liwe mahali pa kuzika wageni. 8
Ndiyo maana mpaka leo shamba hilo linaitwa Shamba
la Damu. 9 Hivyo maneno ya nabii Yeremia yakatimia:
“Walizichukua sarafu thelathini za fedha, thamani
ya yule ambaye watu wa Israeli walipanga bei, 10
wakanunua nazo shamba la mfinyanzi, kama Bwana
alivyoniagiza.” 11 Yesu alisimamishwa mbele ya mkuu
wa mkoa. Basi, mkuu wa mkoa akamwuliza, “Je, wewe
ndiwe Mfalme wa Wayahudi?” Yesu akamwambia,
“Wewe umesema.” 12 Lakini makuhani wakuu na
wazee walipokuwa wanamshtaki, hakujibu neno. 13
Hivyo Pilato akamwuliza, “Je, husikii mashtaka hayo
yote wanayotoa juu yako?” 14 Lakini Yesu hakumjibu
hata neno moja; hata huyo mkuu wa mkoa akashangaa
sana. 15 Ilikuwa kawaida wakati wa Sikukuu ya
Pasaka mkuu wa mkoa kuwafungulia Wayahudi
mfungwa mmoja waliyemtaka. 16 Wakati huo kulikuwa
na mfungwa mmoja, jina lake Baraba. 17 Hivyo, watu
walipokusanyika pamoja, Pilato akawauliza, “Mwataka
nimfungue yupi kati ya wawili hawa, Baraba ama
Yesu aitwae Kristo?” 18 Alisema hivyo maana alijua
wazi kwamba walimleta kwake kwa sababu ya wivu.
19 Pilato alipokuwa amekaa katika kiti cha hukumu,
mke wake akampelekea ujumbe: “Usijitie katika
shauri la mtu huyu mwema, maana leo nimeteseka
sana katika ndoto kwa sababu yake.” 20 Lakini
makuhani wakuu na wazee wakawashawishi watu
waombe Baraba afunguliwe na Yesu auawe. 21 Mkuu
wa mkoa akawauliza, “Ni yupi kati ya hawa wawili
mnayetaka nimfungue?” Wakamjibu, “Baraba!” 22
Pilato akawauliza, “Sasa, nifanye nini na Yesu aitwaye
Kristo?” Wote wakasema, “Asulubiwe!” 23 Pilato
akauliza, “Kwa nini? Amefanya kosa gani?” Wao
wakazidi kupaaza sauti: “Asulubiwe!” 24 Basi, Pilato
alipotambua kwamba hafanikiwi chochote na kwamba
maasi yalikuwa yanaanza, alichukua maji, akanawa
mikono mbele ya ule umati wa watu, akasema, “Mimi
sina lawama juu ya kifo cha mtu huyu; shauri lenu
wenyewe.” 25 Watu wote wakasema, “Damu yake na
iwe juu yetu na juu ya watoto wetu!” 26 Hapo Pilato
akawafungulia Baraba kutoka gerezani, lakini akamtoa
Yesu asulubiwe. 27 Kisha askari wa mkuu wa mkoa
wakamwingiza Yesu ndani ya ikulu, wakamkusanyikia
kikosi kizima. 28 Wakamvua nguo zake, wakamvika
joho la rangi nyekundu. 29 Kisha wakasokota taji ya
miiba, wakamvika kichwani, wakamwekea pia mwanzi
katika mkono wake wa kulia. Wakapiga magoti mbele
yake, wakamdhihaki wakisema, “Shikamoo mfalme
wa Wayahudi!” 30 Wakamtemea mate, wakauchukua
ule mwanzi, wakampiga nao kichwani. 31 Baada
ya kumdhihaki, wakamvua lile joho, wakamvika
nguo zake, kisha wakampeleka kumsulubisha. 32
Walipokuwa wakienda, wakamkuta mtu mmoja jina
lake Simoni, mwenyeji wa Kurene, wakamlazimisha
kuuchukua msalaba wake Yesu. 33 Walipofika
mahali paitwapo Golgotha, maana yake, “Mahali pa
Fuvu la kichwa,” 34 wakampa mchanganyiko wa
divai na nyongo. Lakini Yesu alipoonja akakataa
kunywa. 35 Walimsulubisha, kisha wakagawana
mavazi yake kwa kuyapigia kura. 36 Wakaketi,
wakawa wanamchunga. 37 Juu ya kichwa chake
wakaweka shtaka dhidi yake lilioandikwa, “Huyu ni
Yesu, Mfalme wa Wayahudi.” 38 Wanyang'anyi wawili
walisulubishwa pia pamoja naye, mmoja upande
wa kushoto na mwingine upande wa kulia. 39
Watu waliokuwa wanapita mahali hapo walimtukana
wakitikisa vichwa vyao na kusema, 40 “Wewe! Si
ulijidai kulivunja Hekalu na kulijenga kwa siku tatu?
Sasa jiokoe mwenyewe. Kama wewe ni Mwana wa
Mungu, basi shuka msalabani!” 41 Hali kadhalika
na makuhani wakuu pamoja na walimu wa Sheria
na wazee walimdhihaki wakisema, 42 “Aliwaokoa
wengine, lakini kujiokoa mwenyewe hawezi! Eti yeye
ni mfalme wa Wayahudi! Basi, sasa na ashuke
msalabani, nasi tutamwamini. 43 Alimtumainia Mungu
na kusema eti yeye ni Mwana wa Mungu; basi, Mungu
na amwokoe kama anamtaka.” 44 Hali kadhalika na
wale waliosulubiwa pamoja naye wakamtukana. 45
Tangu saa sita mchana mpaka saa tisa, nchi yote
ikawa katika giza. 46 Mnamo saa tisa Yesu akalia kwa
sauti kubwa, “Eli, Eli, lema sabakthani?” Maana yake,
“Mungu wangu, Mungu wangu, mbona umeniacha?”
47 Lakini wale waliosimama pale waliposikia hivyo
wakasema, “Anamwita Eliya.” 48 Mmoja wao
akakimbia, akachukua sifongo, akaichovya katika
siki, akaiweka juu ya mwanzi, akampa anywe. 49
Wengine wakasema, “Acha tuone kama Eliya anakuja
kumwokoa.” 50 Basi, Yesu akalia tena kwa sauti
kubwa, akakata roho. 51 Hapo pazia la Hekalu
likapasuka vipande viwili, toka juu mpaka chini;
nchi ikatetemeka; miamba ikapasuka; 52 makaburi

yakafunguka na watu wengi wa Mungu waliokufa
wakafufuliwa; 53 nao, baada ya kufufuka kwake,
wakatoka makaburini, wakaingia katika Mji Mtakatifu,
wakaonekana na watu wengi. 54 Basi, jemadari na
wale waliokuwa wakimlinda Yesu walipoona tetemeko
la ardhi na yale mambo yaliyotukia, wakaogopa sana,
wakasema, “Hakika mtu huyu alikuwa Mwana wa
Mungu.” 55 Mahali hapo walikuwapo wanawake wengi
wakitazama kwa mbali. Hao ndio wale waliomfuata
Yesu kutoka Galilaya wakimtumikia. 56 Miongoni
mwao walikuwa Maria Magdalene, Maria mama yao
Yakobo na Yosefu, pamoja na mama yao wana wa
Zebedayo. 57 Ilipokuwa jioni, akaja mtu mmoja tajiri
mwenyeji wa Armathaya, jina lake Yosefu. Yeye
pia alikuwa mwanafunzi wa Yesu. 58 Akamwendea
Pilato, akaomba apewe mwili wa Yesu. Basi, Pilato
akaamuru apewe. 59 Yosefu akauchukua ule mwili
akauzungushia sanda safi ya kitani, 60 akauweka
ndani ya kaburi lake jipya alilokuwa amelichonga katika
mwamba. Kisha akavingirisha jiwe kubwa mbele ya
mlango wa kaburi, akaenda zake. 61 Maria Magdalene
na yule Maria mwingine walikuwa wameketi kulielekea
kaburi. 62 Kesho yake, yaani siku iliyofuata ile
ya Maandalio, makuhani wakuu na Mafarisayo
walimwendea Pilato, 63 Wakasema, “Mheshimiwa,
tunakumbuka kwamba yule mdanganyifu alisema
kabla ya kufa ati, Baada ya siku tatu nitafufuka. 64
Kwa hiyo amuru kaburi lilindwe mpaka siku ya tatu ili
wanafunzi wake wasije wakamwiba na kuwaambia
watu kwamba amefufuka. Uongo huu wa mwisho
utakuwa mbaya kuliko ule wa awali.” 65 Pilato
akawaambia, “Haya, mnao walinzi; nendeni mkalinde
kadiri mjuavyo.” 66 Basi, wakaenda, wakalilinda
kaburi, wakatia mhuri juu ya lile jiwe na kuacha hapo
askari walinzi.

28 Baada ya Sabato, karibu na mapambazuko ya
siku ile ya Jumapili, Maria Magdalene na yule
Maria mwingine walikwenda kutazama lile kaburi. 2
Ghafla kutatokea tetemeko kubwa la nchi; malaika
wa Bwana alishuka kutoka mbinguni, akalivingirisha
lile jiwe, akalikalia. 3 Alionekana kama umeme na
mavazi yake yalikuwa meupe kama theluji. 4 Walinzi
wa lile kaburi wakatetemeka kwa hofu kubwa, hata
wakawa kama wamekufa. 5 Lakini yule malaika
akawaambia wale wanawake, “Ninyi msiogope!
Najua kwamba mnamtafuta Yesu aliyesulubiwa. 6
Hayupo hapa maana amefufuka kama alivyosema.
Njoni mkaone mahali alipokuwa amelala. 7 Basi,
nendeni upesi mkawaambie wanafunzi wake kwamba
amefufuka kutoka wafu, na sasa anawatangulieni kule
Galilaya; huko mtamwona. Haya, mimi nimekwisha
waambieni.” 8 Wakiwa wenye hofu na furaha
kubwa, hao wanawake walitoka upesi kaburini,
wakakimbia kwenda kuwaambia wanafunzi wake. 9
Mara, Yesu akakutana nao, akawasalimu: “Salamu.”
Hao wanawake wakamwendea, wakapiga magoti
mbele yake, wakashika miguu yake. 10 Kisha Yesu
akawaambia, “Msiogope! Nendeni mkawaambie
ndugu zangu waende Galilaya, na huko wataniona.”
11 Wale wanawake walipokuwa wanakwenda zao,
baadhi ya walinzi wa lile kaburi walikwenda mjini
kutoa taarifa kwa makuhani wakuu juu ya mambo
yote yaliyotukia. 12 Basi, wakakutana pamoja na
wazee, na baada ya kushauriana, wakawapa wale
askari kiasi kikubwa cha fedha 13 wakisema, “Ninyi
mtasema hivi: Wanafunzi wake walikuja usiku,
wakamwiba sisi tukiwa tumelala. 14 Na kama mkuu
wa mkoa akijua jambo hili, sisi tutasema naye na
kuhakikisha kuwa ninyi hamtapata matatizo.” 15
Wale walinzi wakazichukua zile fedha, wakafanya
kama walivyofundishwa. Habari hiyo imeenea kati
ya Wayahudi mpaka leo. 16 Wale wanafunzi kumi
na mmoja walikwenda Galilaya kwenye ule mlima
aliowaagiza Yesu. 17 Walipomwona, wakamwabudu,
ingawa wengine walikuwa na mashaka. 18 Yesu
akaja karibu, akawaambia, “Nimepewa mamlaka yote
mbinguni na duniani. 19 Nendeni basi, mkawafanye
watu wa mataifa yote wawe wanafunzi wangu;
mkiwabatiza kwa jina la Baba, na la Mwana, na la
Roho Mtakatifu. 20 Wafundisheni kushika maagizo
yote niliyowapeni. Nami nipo pamoja nanyi siku zote;
naam, mpaka mwisho wa nyakati.” **(aiōn g165)**

Marko

1 Habari Njema ya Yesu Kristo, Mwana wa Mungu.
2 Ilianza kama ilivyoandikwa katika kitabu cha nabii
Isaya: “Tazama, namtuma mjumbe wangu akutangulie;
yeye atakutayarishia njia yako. 3 Sauti ya mtu
imesikika jangwani: Mtayarishieni Bwana njia yake,
nyoosheni mapito yake.” 4 Yohane Mbatizaji alitokea
jangwani, akahubiri kwamba ni lazima watu watubu
na kubatizwa ili Mungu awasamehe dhambi zao. 5
Watu kutoka sehemu zote za Yudea na wenyeji wote
wa Yerusalemu walimwendea, wakaziungama dhambi
zao, naye akawabatiza katika mto Yordani. 6 Yohane
alikuwa amevaa vazi lililofumwa kwa manyoya ya
ngamia, na mkanda wa ngozi kiunoni mwake. Chakula
chake kilikuwa nzige na asali ya mwituni. 7 Naye
alihubiri akisema, “Baada yangu anakuja mwenye
uwezo zaidi kuliko mimi, ambaye mimi sistahili hata
kuinama na kufungua kamba za viatu vyake. 8 Mimi
ninawabatiza kwa maji, lakini yeye atawabatiza kwa
Roho Mtakatifu.” 9 Siku hizo, Yesu alifika kutoka
Nazareti, mji wa Galilaya, akabatizwa na Yohane
katika mto Yordani. 10 Mara tu alipotoka majini,
aliona mbingu zimefunguliwa, na Roho akishuka juu
yake kama njiwa. 11 Sauti ikasikika kutoka mbinguni:
“Wewe ni Mwanangu mpendwa, nimependezwa
nawe.” 12 Mara akaongozwa na Roho kwenda
jangwani, 13 akakaa huko siku arubaini akijaribiwa
na Shetani. Alikuwa huko pamoja na wanyama
wa porini, nao malaika wakawa wanamtumikia. 14
Yohane alipokwisha fungwa gerezani, Yesu alikwenda
Galilaya, akahubiri Habari Njema ya Mungu, akisema,
15 “Wakati umetimia, na Ufalme wa Mungu umekaribia.
Tubuni na kuiamini Habari Njema!” 16 Alipokuwa
anapita kando ya ziwa Galilaya, aliwaona wavuvi
wawili: Simoni na Andrea ndugu yake wakivua
samaki kwa wavu. 17 Yesu akawaambia, “Nifuateni
nami nitawafanya ninyi wavuvi wa watu.” 18 Mara
wakaziacha nyavu zao, wakamfuata. 19 Alipokwenda
mbele kidogo, aliwaona Yakobo na Yohane, wana wa
Zebedayo. Nao pia walikuwa ndani ya mashua yao
wakizitengeneza nyavu zao. 20 Yesu akawaita mara,
nao wakamwacha baba yao Zebedayo katika mashua
pamoja na wafanyakazi, wakamfuata. 21 Wakafika
mjini Kafarnaumu, na mara ilipofika Sabato, Yesu
akaingia katika Sunagogi, akaanza kufundisha. 22
Watu wote waliomsikia walishangazwa na mafundisho
yake, maana hakuwa anafundisha kama walimu wao
wa Sheria, bali kama mtu mwenye mamlaka. 23 Mara
akatokea mle ndani ya sunagogi mtu mmoja mwenye
pepo mchafu, 24 akapaaza sauti, “Una nini nasi,
wewe Yesu wa Nazareti? Je, umekuja kutuangamiza?
Najua wewe ni nani: wewe ni Mtakatifu wa Mungu!”
25 Yesu akamkemea, “Nyamaza! Mtoke mtu huyu.”
26 Basi, huyo pepo mchafu akamtikisatikisa mtu
huyo, kisha akalia kwa sauti kubwa, akamtoka. 27
Watu wote wakashangaa, wakaulizana, “Ni mambo
gani haya? Je, ni mafundisho mapya? Mtu huyu
anayo mamlaka ya kuamuru hata pepo wachafu, nao
wanamtii!” 28 Habari za Yesu zikaenea upesi kila
mahali katika wilaya ya Galilaya. 29 Wakatoka katika
sunagogi, wakaenda moja kwa moja hadi nyumbani
kwa Simoni na Andrea; Yakobo na Yohane walikwenda
pamoja nao. 30 Basi, mama mmoja, mkwewe Simoni,
alikuwa kitandani ana homa kali. Wakamwarifu
Yesu mara alipowasili. 31 Yesu akamwendea huyo
mama, akamshika mkono, akamwinua. Na ile homa
ikamwacha, akaanza kuwatumikia. 32 Jioni, jua
lilipokwisha tua, wakamletea Yesu wagonjwa wote
na watu waliopagawa na pepo. 33 Watu wote
wa mji ule wakakusanyika nje ya mlango. 34
Naye Yesu akawaponya watu wengi waliokuwa
na magonjwa mbalimbali; aliwafukuza pepo wengi,
lakini hakuwaruhusu kusema kitu maana walikuwa
wanamjua yeye ni nani. 35 Kesho yake, kabla ya
mapambazuko, Yesu alitoka, akaenda mahali pa
faragha kusali. 36 Simoni na wenzake wakaenda
kumtafuta. 37 Walipomwona wakamwambia, “Kila
mtu anakutafuta.” 38 Yesu akawaambia, “Twendeni
katika miji mingine ya jirani nikahubiri huko pia,
maana nimekuja kwa sababu hiyo.” 39 Basi, akaenda
kila mahali Galilaya akihubiri katika masunagogi
na kufukuza pepo. 40 Mtu mmoja mwenye ukoma
alimwendea Yesu, akapiga magoti, akamwomba,
“Ukitaka, waweza kunitakasa!” 41 Yesu akamwonea
huruma, akanyosha mkono wake, akamgusa na
kumwambia, “Nataka, takasika!” 42 Mara ukoma
ukamwacha mtu huyo, akatakasika. 43 Kisha Yesu
akamwambia aende zake upesi na kumwonya vikali,
44 “Usimwambie mtu yeyote jambo hili, ila nenda
ukajionyeshe kwa kuhani; kisha utoe sadaka kwa
ajili ya kutakasika kwako kama alivyoamuru Mose,
iwe uthibitisho kwao kwamba umepona.” 45 Lakini
huyo mtu akaenda, akaanza kueneza habari hiyo
kila mahali na kusema mambo mengi hata Yesu
hakuweza tena kuingia katika mji wowote waziwazi;
ikamlazimu kukaa nje, mahali pa faragha. Hata hivyo,
watu wakamwendea kutoka kila upande.

2 Baada ya siku kadhaa, Yesu alirudi Kafarnaumu,
watu wakapata habari kwamba alikuwa nyumbani.

2 Basi, wakaja watu wengi sana hata nafasi yoyote
ikakosekana mlangoni. Yesu alikuwa akiwahubiria
ujumbe wake, 3 wakati mtu mmoja aliyepooza
alipoletwa kwake akiwa amechukuliwa na watu wanne.
4 Kwa sababu ya huo umati wa watu, hawakuweza
kumpeleka karibu na Yesu. Basi, wakatoboa sehemu
ya dari iliyokuwa juu ya mahali alipokuwa Yesu.
Walipokwisha pata nafasi, wakamteremsha huyo mtu
akiwa amelala juu ya mkeka. 5 Yesu alipoona imani
yao, akamwambia huyo mtu aliyepooza, “Mwanangu,
umesamehewa dhambi zako.” 6 Baadhi ya walimu wa
Sheria waliokuwa wameketi hapo wakawaza mioyoni
mwao, 7 “Anathubutuje kusema hivyo? Anamkufuru
Mungu! Hakuna mtu awezaye kusamehe dhambi
isipokuwa Mungu peke yake.” 8 Yesu alitambua
mara mawazo yao, akawaambia, “Mbona mnawaza
hivyo mioyoni mwenu? 9 Ni lipi lililo rahisi zaidi:
kumwambia mtu huyu aliyepooza, Umesamehewa
dhambi zako, au kumwambia, Inuka! Chukua mkeka
wako utembee? 10 Basi, nataka mjue kwamba
Mwana wa Mtu anayo mamlaka ya kuwasamehe
watu dhambi duniani.” Hapo akamwambia huyo mtu
aliyepooza, 11 “Nakwambia simama, chukua mkeka
wako uende nyumbani!” 12 Mara, watu wote wakiwa
wanamtazama, huyo mtu akainuka, akauchukua
mkeka wake, akaenda zake. Watu wote wakashangaa
na kumtukuza Mungu wakisema, “Hatujapata kamwe
kuona jambo kama hili.” 13 Yesu alikwenda tena kando
ya ziwa. Umati wa watu ukamwendea, naye akaanza
kuwafundisha. 14 Alipokuwa akipita, akamwona Lawi
mwana wa Alfayo, ameketi katika ofisi ya ushuru. Yesu
akamwambia, “Nifuate!” Lawi akasimama, akamfuata.
15 Baadaye, Yesu alikuwa amekaa mezani, nyumbani
kwa Lawi, kula chakula. Watoza ushuru wengi na
wenye dhambi walikuwa wamemfuata Yesu na wengi
wao wakawa wamekaa mezani pamoja naye na
wanafunzi wake. 16 Basi, baadhi ya walimu wa
Sheria ambao walikuwa Mafarisayo walipomwona
Yesu akila pamoja na watu wenye dhambi na watoza
ushuru, wakawauliza wanafunzi wake, “Kwa nini
anakula pamoja na watoza ushuru na wenye dhambi?”
17 Yesu alipowasikia, akawaambia, “Watu wenye
afya hawahitaji daktari; wanaomhitaji ni wale walio
wagonjwa. Sikuja kuwaita watu wema, ila wenye
dhambi.” 18 Wakati mmoja wanafunzi wa Yohane
na wanafunzi wa Mafarisayo walikuwa wanafunga.
Basi, watu wakaja, wakamwuliza Yesu, “Kwa nini
wanafunzi wa Yohane na wa Mafarisayo wanafunga,
lakini wanafunzi wako hawafungi?” 19 Yesu akajibu,
“Walioalikwa harusini wanawezaje kufunga kama
bwana harusi yupo pamoja nao? Wakati wote wawapo
pamoja na bwana harusi hawawezi kufunga. 20 Lakini
wakati utafika ambapo bwana harusi ataondolewa kati
yao; wakati huo ndipo watakapofunga. 21 “Hakuna
mtu anayekata kiraka kutoka katika nguo mpya na
kukishonea katika nguo kuukuu. Kama akifanya hivyo,
hicho kiraka kipya kitararuka kutoka hilo vazi kuukuu,
nalo litaharibika zaidi. 22 Wala hakuna mtu atiaye
divai mpya katika viriba vikuukuu. Kama akifanya
hivyo, divai itavipasua hivyo viriba, nayo divai pamoja
na hivyo viriba vitaharibika. Divai mpya hutiwa katika
viriba vipya!” 23 Siku moja ya Sabato, Yesu alikuwa
anapita katika mashamba ya ngano. Walipokuwa
wanatembea, wanafunzi wake wakaanza kukwanyua
masuke ya ngano. 24 Mafarisayo wakawaambia,
“Tazama! Kwa nini wanafanya jambo ambalo si halali
kufanya wakati wa Sabato?” 25 Yesu akawajibu,
“Je, hamjapata kusoma juu ya kile alichofanya
Daudi wakati alipohitaji chakula? Yeye pamoja na
wenzake waliona njaa, 26 naye akaingia ndani ya
Nyumba ya Mungu, akala ile mikate iliyowekwa mbele
ya Mungu. Jambo hili lilifanyika wakati Abiathari
alikuwa Kuhani Mkuu. Na ni makuhani tu peke yao
waliokuwa wameruhusiwa kula mikate hiyo. Lakini
Daudi aliila, tena akawapa na wenzake.” 27 Basi,
Yesu akawaambia, “Sabato iliwekwa kwa ajili ya
binadamu na si binadamu kwa ajili ya Sabato! 28 Kwa
hiyo, Mwana wa Mtu ni Bwana hata wa Sabato.”

3 Yesu aliingia tena katika sunagogi na mle ndani
mlikuwa na mtu aliyekuwa na mkono uliopooza.
2 Humo baadhi ya watu walimngojea amponye
mtu huyo siku ya sabato ili wapate kumshtaki. 3
Yesu akamwambia huyo mtu aliyekuwa na mkono
uliopooza, “Njoo hapa katikati.” 4 Kisha, akawauliza,
“Je, ni halali siku ya Sabato kutenda jambo jema
au kutenda jambo baya; kuokoa maisha au kuua?”
Lakini wao hawakusema neno. 5 Hapo akawatazama
wote kwa hasira, akaona huzuni kwa sababu ya
ugumu wa mioyo yao. Kisha akamwambia huyo
mtu, “Nyosha mkono wako!” Naye akaunyosha
mkono wake, ukawa mzima tena. 6 Mara Mafarisayo
wakatoka nje, wakafanya shauri pamoja na watu wa
kikundi cha Herode jinsi ya kumwangamiza Yesu. 7
Yesu aliondoka hapo pamoja na wanafunzi wake,
akaenda kando ya ziwa, na umati wa watu ukamfuata.
Watu hao walikuwa wametoka Yerusalemu, Yudea,
8 Idumea, ng'ambo ya mto Yordani, Tiro na Sidoni.
Watu hao wengi walimwendea Yesu kwa sababu
ya kusikia mambo mengi aliyokuwa ameyatenda. 9
Yesu akawaambia wanafunzi wake wamtayarishie
mashua moja, ili umati wa watu usije ukamsonga.

10 Alikuwa amewaponya watu wengi, na wagonjwa
wote wakawa wanamsonga ili wapate kumgusa. 11
Na watu waliokuwa wamepagawa na pepo wachafu
walipomwona, walijitupa chini mbele yake na kupaaza
sauti, “Wewe ni Mwana wa Mungu!” 12 Lakini Yesu
akawaamuru kwa ukali wasimjulishe kwa watu. 13
Yesu alipanda kilimani, akawaita wale aliowataka.
Basi, wakamwendea, 14 naye akawateua watu kumi
na wawili ambao aliwaita mitume, wakae naye,
awatume kuhubiri 15 na wawe na mamlaka ya
kuwafukuza pepo. 16 Basi, hao kumi na wawili
walioteuliwa ndio hawa: Simoni (ambaye Yesu alimpa
jina, Petro), 17 Yakobo na Yohane, wana wa Zebedayo
(Yesu aliwapa hawa ndugu wawili jina Boanerge,
maana yake “wanangurumo”), 18 Andrea na Filipo,
Batholomayo, Mathayo, Thoma, Yakobo mwana
wa Alfayo, Thadayo, Simoni Mkanani na 19 Yuda
Iskarioti ambaye alimsaliti Yesu. 20 Kisha Yesu
alikwenda nyumbani. Umati wa watu ukakusanyika
tena, hata Yesu na wafuasi wake wasiweze kupata
nafasi ya kula chakula. 21 Basi, watu wa jamaa yake
walipopata habari hiyo wakatoka kwenda kumchukua
maana walikuwa wanasema kwamba amepatwa
na wazimu. 22 Nao walimu wa Sheria waliokuwa
wametoka Yerusalemu, wakasema, “Ana Beelzebuli!
Tena, anawafukuza pepo kwa nguvu ya mkuu wa
pepo.” 23 Hapo Yesu akawaita, akawaambia kwa
mifano, “Shetani anawezaje kumfukuza Shetani? 24
Ikiwa utawala mmoja umegawanyika makundimakundi
yanayopigana, utawala huo hauwezi kudumu. 25 Tena,
ikiwa jamaa moja imegawanyika makundimakundi
yanayopingana, jamaa hiyo itaangamia. 26 Ikiwa basi,
utawala wa Shetani umegawanyika vikundivikundi
hauwezi kudumu, bali utaangamia kabisa. 27 “Hakuna
mtu awezaye kuivamia nyumba ya mtu mwenye nguvu
na kumnyang'anya mali yake, isipokuwa kwanza
amemfunga huyo mtu mwenye nguvu; hapo ndipo
atakapoweza kumnyang'anya mali yake. 28 “Kweli
nawaambieni, watu watasamehewa dhambi zao zote
na kufuru zao zote; 29 lakini anayesema mabaya
dhidi ya Roho Mtakatifu, hatasamehewa kamwe;
ana hatia ya dhambi ya milele.” **(aiōn g165, aiōnios
g166)** 30 (Yesu alisema hivyo kwa sababu walikuwa
wanasema, “Ana pepo mchafu.”) 31 Mama yake
Yesu na ndugu zake walifika hapo, wakasimama
nje, wakampelekea ujumbe kutaka kumwona. 32
Umati wa watu ulikuwa umekaa hapo kumzunguka.
Basi, wakamwambia, “Mama yako na ndugu zako
wako nje, wanataka kukuona.” 33 Yesu akawaambia,
“Mama yangu na ndugu zangu ni kina nani?” 34
Hapo akawatazama watu waliokuwa wamemzunguka,
akasema, “Tazameni! Hawa ndio mama yangu na
ndugu zangu. 35 Mtu yeyote anayefanya anayotaka
Mungu, huyo ndiye kaka yangu, dada yangu na
mama yangu.”

4 Yesu alianza kufundisha tena akiwa kando ya
ziwa. Umati mkubwa wa watu ulimzunguka hata
ikambidi aingie katika mashua na kuketi. Watu
wakawa wamekaa katika nchi kavu, kando ya ziwa. 2
Aliwafundisha mambo mengi kwa mifano, na katika
mafundisho yake aliwaambia, 3 “Sikilizeni! Mpanzi
alikwenda kupanda mbegu. 4 Alipokuwa akipanda,
nyingine zilianguka njiani, ndege wakaja wakazila.
5 Nyingine zilianguka penye mawe pasipokuwa na
udongo mwingi. Mbegu hizo ziliota mara kwa kuwa
udongo haukuwa na kina. 6 Jua lilipochomoza,
zikachomeka; na kwa kuwa mizizi yake haikuwa na
nguvu, zikanyauka. 7 Nyingine zilianguka kwenye miti
ya miiba, nayo ikakua na kuzisonga, nazo hazikuzaa
nafaka. 8 Nyingine zilianguka katika udongo mzuri,
zikakua na kuzaa: moja punje thelathini, moja sitini
na nyingine mia.” 9 Kisha akawaambia, “Mwenye
masikio na asikie!” 10 Yesu alipokuwa peke yake,
baadhi ya wale waliomsikia walimwendea pamoja na
wale kumi na wawili, wakamwuliza juu ya hiyo mifano.
11 Naye akawaambia, “Ninyi mmejaliwa kujua siri ya
Utawala wa Mungu, lakini wale walio nje wataambiwa
kila kitu kwa mifano, 12 ili, Watazame kweli, lakini
wasione. Wasikie kweli, lakini wasielewe. La sivyo,
wangemgeukia Mungu, naye angewasamehe.” 13
Basi, Yesu akawauliza, “Je, ninyi hamwelewi mfano
huu? Mtawezaje basi, kuelewa mfano wowote? 14
Mpanzi hupanda neno la Mungu. 15 Watu wengine ni
kama wale walio njiani ambapo mbegu zilianguka.
Hawa hulisikia hilo neno lakini mara Shetani huja na
kuliondoa neno hilo lililopandwa ndani yao. 16 Watu
wengine ni kama zile mbegu zilizopandwa penye
mawe. Mara tu wanapolisikia hilo neno hulipokea
kwa furaha. 17 Lakini haliwaingii na kuwa na mizizi
ndani yao; huendelea kulizingatia kwa kitambo tu,
na wakati taabu au udhalimu vinapotokea kwa
sababu ya hilo neno mara wanakata tamaa. 18 Watu
wengine ni kama zile mbegu zilizoanguka penye
miti ya miiba. Huo ni mfano wa wale wanaolisikia
hilo neno, 19 lakini wasiwasi wa ulimwengu huu,
anasa za mali na tamaa za kila namna huwaingia
na kulisonga hilo neno, nao hawazai matunda.
(aiōn g165) 20 Lakini wengine ni kama zile mbegu
zilizopandwa katika udongo mzuri. Hawa hulisikia
hilo neno, wakalipokea, wakazaa matunda: wengine
thelathini, wengine sitini na wengine mia moja.” 21

Yesu akaendelea kuwaambia, “Je, watu huwasha taa
wakaileta ndani na kuifunika kwa pishi au kuiweka
mvunguni? La! Huiweka juu ya kinara. **22** Basi,
kila kilichofichwa kitafichuliwa, na kila kilichofunikwa
kitafunuliwa. **23** Mwenye masikio na asikie!” **24**
Akawaambia pia, “Sikilizeni kwa makini mnachosikia!
Kipimo kilekile mnachowapimia watu wengine, ndicho
mtakachopimiwa; tena mtazidishiwa. **25** Aliye na
kitu atapewa zaidi; asiye na kitu, hata kile alicho
nacho kitachukuliwa.” **26** Yesu akaendelea kusema,
“Ufalme wa Mungu ni kama ifuatavyo. Mtu hupanda
mbegu shambani. **27** Usiku hulala, mchana yu macho
na wakati huo mbegu zinaota na kukua; yeye hajui
inavyofanyika. **28** Udongo wenyewe huiwezesha
mimea kukua na kuzaa matunda: kwanza huchipua
jani changa, kisha suke, na mwishowe nafaka ndani
ya suke. **29** Nafaka inapoiva, huyo mtu huanza
kutumia mundu wake, maana wakati wa mavuno
umefika.” **30** Tena, Yesu akasema, “Tuufananishe
Utawala wa Mungu na nini? Tuueleze kwa mifano
gani? **31** Ni kama mbegu ya haradali ambayo ni
ndogo kuliko mbegu zote. **32** Lakini ikisha pandwa,
huota na kuwa mmea mkubwa kuliko mimea yote
ya shambani. Matawi yake huwa makubwa hata
ndege wa angani huweza kujenga viota vyao katika
kivuli chake.” **33** Yesu aliwahubiria ujumbe wake
kwa mifano mingine mingi ya namna hiyo; aliongea
nao kadiri walivyoweza kusikia. **34** Hakuongea nao
chochote bila kutumia mifano; lakini alipokuwa pamoja
na wanafunzi wake peke yao alikuwa akiwafafanulia
kila kitu. **35** Jioni, siku hiyohiyo, Yesu aliwaambia
wanafunzi wake, “Tuvuke ziwa, twende ng'ambo.” **36**
Basi, wakauacha ule umati wa watu, wakamchukua
Yesu katika mashua alimokuwa. Palikuwapo pia
mashua nyingine hapo. **37** Basi, dhoruba kali ikaanza
kuvuma, mawimbi yakaipiga ile mashua hata ikaanza
kujaa maji. **38** Yesu alikuwa sehemu ya nyuma
ya mashua, amelala juu ya mto. Basi, wanafunzi
wakamwamsha na kumwambia, “Mwalimu, je, hujali
kwamba sisi tunaangamia?” **39** Basi, akaamka,
akaukemea ule upepo na kuyaamrisha mawimbi ya
ziwa, “Kimya! Tulia!” Hapo upepo ukakoma, kukawa
shwari kabisa. **40** Kisha Yesu akawaambia wanafunzi
wake, “Mbona mnaogopa? Je, bado hamna imani?”
41 Nao wakaogopa sana, wakawa wanaulizana, “Huyu
ni nani basi, hata upepo na mawimbi vinamtii?”

5 Basi, wakafika katika nchi ya Wagerase, ng'ambo
ya ziwa. **2** Mara tu Yesu aliposhuka mashuani,
mtu mmoja aliyepagawa na pepo mchafu alitoka
makaburini, akakutana naye. **3** Mtu huyo alikuwa
akiishi makaburini wala hakuna mtu aliyeweza tena
kumfunga kwa minyororo. **4** Mara nyingi walimfunga
kwa pingu na minyororo lakini kila mara aliweza
kuikata hiyo minyororo na kuzivunja hizo pingu, wala
hakuna mtu aliyeweza kumzuia. **5** Mchana na usiku
alikaa makaburini na milimani akipaaza sauti na
kujikatakata kwa mawe. **6** Alipomwona Yesu kwa
mbali, alimkimbilia, akamwinamia **7** akisema kwa
sauti kubwa, “Una shauri gani nami, wewe Yesu
Mwana wa Mungu aliye juu? Kwa jina la Mungu,
nakusihi usinitese!” **8** (Alisema hivyo kwa kuwa Yesu
alikuwa amemwambia, “Pepo mchafu, mtoke mtu
huyu.”) **9** Basi, Yesu akamwuliza, “Jina lako nani?”
Naye akajibu, “Jina langu ni Jeshi, maana sisi tu
wengi.” **10** Kisha akamsihi Yesu asiwafukuze hao
pepo katika nchi ile. **11** Kulikuwa na kundi kubwa
la nguruwe malishoni kwenye mteremko wa mlima.
12 Basi, hao pepo wakamsihi, “Utupeleke kwa hao
nguruwe, tuwaingie.” **13** Naye akawaruhusu. Basi,
hao pepo wachafu wakatoka, wakawaingia wale
nguruwe. Kundi lote la nguruwe wapatao elfu mbili
likaporomoka kwenye ule mteremko mkali mpaka
ziwani, likatumbukia majini. **14** Wachungaji wa hao
nguruwe walikimbia, wakatangaza jambo hilo mjini na
mashambani. Watu wakafika kuona yaliyotukia. **15**
Wakamwendea Yesu, wakamwona na mtu yuleyule
aliyekuwa amepagawa na jeshi la pepo ameketi chini,
amevaa nguo na ana akili yake sawa, wakaogopa.
16 Watu walishuhudia tukio hilo wakaeleza wengine
mambo yaliyompata huyo mtu aliyekuwa amepagawa
na pepo na juu ya wale nguruwe. **17** Basi, wakaanza
kumwomba aondoke katika nchi yao. **18** Yesu
alipokuwa anapanda mashuani, yule mtu aliyekuwa
amepagawa na pepo akamwomba amruhusu kwenda
naye. **19** Lakini Yesu akamkatalia. Badala yake
akamwambia, “Nenda nyumbani kwa jamaa yako,
ukawaambie mambo yote Bwana aliyokutendea
na jinsi alivyokuonea huruma.” **20** Basi, huyo mtu
akaenda, akaanza kutangaza huko Dekapoli mambo
yote Yesu aliyomtendea; watu wote wakashangaa.
21 Yesu alivukia tena upande wa pili wa ziwa kwa
mashua. Umati mkubwa wa watu ukakusanyika mbele
yake, naye akawa amesimama kando ya ziwa. **22**
Hapo akaja mmojawapo wa maofisa wa sunagogi,
jina lake Yairo. Alipomwona Yesu, akajitupa mbele
ya miguu yake, **23** akamsihi akisema, “Binti yangu
mdogo ni mgonjwa karibu kufa. Twende tafadhali,
ukamwekee mikono yako, apate kupona na kuishi.”
24 Basi, Yesu akaondoka pamoja naye. Watu wengi
sana wakamfuata, wakawa wanamsonga kila upande.
25 Mmojawapo alikuwa mwanamke mwenye ugonjwa

wa kutokwa damu kwa muda wa miaka kumi na
miwili. 26 Mwanamke huyo alikuwa amekwisha
sumbuka sana kuwaendea waganga wengi. Na
ingawa alikuwa amekwisha tumia mali yake yote,
hakupata nafuu bali hali yake ilizidi kuwa mbaya. 27
Alikuwa amesikia habari za Yesu, na hivyo akaupenya
msongamano wa watu kutoka nyuma, akagusa vazi
lake. 28 Alifanya hivyo, maana alijisemea, “Nikigusa
tu vazi lake, nitapona.” 29 Mara chemchemi ya damu
yake ikakauka, akajisikia mwilini mwake kwamba
ameponywa ugonjwa wake. 30 Yesu alitambua mara
kwamba nguvu imemtoka. Basi akaugeukia ule
umati wa watu, akauliza, “Nani aliyegusa mavazi
yangu?” 31 Wanafunzi wake wakamjibu, “Unaona
jinsi watu wanavyokusonga; mbona wauliza nani
aliyekugusa?” 32 Lakini Yesu akaendelea kutazama
amwone huyo aliyefanya hivyo. 33 Hapo huyo
mwanamke, akifahamu yaliyompata, akajitokeza
akitetemeka kwa hofu, akajitupa chini mbele ya Yesu
na kusema ukweli wote. 34 Yesu akamwambia,
“Binti, imani yako imekuponya. Nenda kwa amani,
upone kabisa ugonjwa wako.” 35 Yesu alipokuwa
bado anaongea, watu walifika kutoka nyumbani kwa
yule ofisa wa sunagogi, wakamwambia, “Binti yako
amekwisha kufa. Ya nini kuendelea kumsumbua
Mwalimu?” 36 Lakini, bila kujali walichosema, Yesu
akamwambia mkuu wa sunagogi, “Usiogope, amini
tu.” 37 Wala hakumruhusu mtu yeyote kufuatana
naye ila Petro, Yakobo na Yohane nduguye Yakobo.
38 Wakafika nyumbani kwa ofisa wa sunagogi naye
Yesu akasikia makelele, kilio na maombolezo mengi.
39 Akaingia ndani, akawaambia, “Mbona mnapiga
kelele na kulia? Msichana hakufa, amelala tu.” 40
Lakini wao wakamcheka. Basi, akawaondoa wote
nje, akawachukua baba na mama ya huyo msichana
na wale wanafunzi wake, wakaingia chumbani
alimokuwa huyo msichana. 41 Kisha akamshika
mkono, akamwambia, “Talitha, kumi,” maana yake,
“Msichana, nakwambia, amka!” 42 Mara msichana
akasimama, akaanza kutembea. (Alikuwa na umri
wa miaka kumi na miwili.) Hapo watu wakashangaa
kupita kiasi. 43 Yesu akawakataza sana wasimjulishe
mtu jambo hilo. Kisha akawaambia wampe huyo
msichana chakula.

6 Yesu aliondoka hapo akaenda katika kijiji chake,
akifuatwa na wanafunzi wake. 2 Siku ya Sabato
ilipofika, alianza kufundisha katika sunagogi. Wengi
waliomsikia walishangaa, wakasema, “Je, ameyapata
wapi mambo haya? Ni hekima gani hii aliyopewa?
Tena, anatendaje maajabu haya anayoyafanya? 3 Je,
huyu si yule seremala mwana wa Maria, na ndugu
yao kina Yakobo, Yose, Yuda na Simoni; Je, dada
zake si wanaishi papa hapa kwetu?” Basi, wakawa
na mashaka naye. 4 Yesu akawaambia, “Nabii hakosi
heshima isipokuwa katika nchi yake, kwa jamaa
zake na nyumbani mwake.” 5 Hakuweza kutenda
miujiza hapo, ila aliwawekea mikono wagonjwa
wachache, akawaponya. 6 Alishangaa sana kwa
sababu ya kutoamini kwao. Kisha Yesu alivitembelea
vijiji vya pale karibu akiwafundisha watu. 7 Aliwaita
wale wanafunzi kumi na wawili, akaanza kuwatuma
wawiliwawili. Aliwapa uwezo wa kuwatoa pepo
wachafu, 8 na kuwaamuru, “Msichukue chochote
mnapokwenda isipokuwa fimbo tu. Msichukue mkate,
wala mkoba, wala fedha kibindoni. 9 Vaeni viatu
lakini msivae kanzu mbili.” 10 Tena aliwaambia,
“Popote mtakapokaribishwa nyumbani, kaeni humo
mpaka mtakapoondoka mahali hapo. 11 Mahali
popote ambapo watu watakataa kuwakaribisheni
au kuwasikiliza, ondokeni hapo na kuyakung'uta
mavumbi miguuni mwenu kama onyo kwao.” 12
Basi, wakaondoka, wakahubiri watu watubu. 13
Waliwafukuza pepo wengi wabaya; wakawapaka
mafuta wagonjwa wengi, wakawaponya. 14 Basi,
mfalme Herode alisikia juu ya hayo yote, maana
sifa za Yesu zilienea kila mahali. Baadhi ya watu
walikuwa wakisema, “Yohane Mbatizaji amefufuka
kutoka wafu, ndiyo maana nguvu za miujiza zinafanya
kazi ndani yake.” 15 Wengine walisema, “Mtu huyu
ni Eliya.” Wengine walisema, “Huyu ni nabii kama
mmojawapo wa manabii wa kale.” 16 Lakini Herode
alipopata habari hizi alisema, “Huyu ni Yohane!
Nilimkata kichwa, lakini amefufuka.” 17 Hapo awali
Herode mwenyewe alikuwa ameamuru Yohane atiwe
nguvuni, akamfunga gerezani. Herode alifanya hivyo
kwa sababu ya Herodia ambaye Herode alimwoa
ingawaje alikuwa mke wa Filipo, ndugu yake. 18
Yohane alikuwa amemwambia Herode, “Si halali
kwako kumchukua mke wa ndugu yako.” 19 Basi
Herodia alimchukia sana Yohane, akataka kumwua,
asiweze. 20 Herode alimwogopa Yohane kwa maana
alijua kwamba yeye ni mtu mwema na mtakatifu,
na hivyo akamlinda. Herode alipenda kumsikiliza
Yohane, ingawaje baada ya kumsikiliza, alifadhaika
sana. 21 Ikapatikana nafasi, wakati wa sikukuu
ya kuzaliwa kwake Herode. Herode aliwafanyia
karamu wazee wa baraza lake, majemadari na
viongozi wa Galilaya. 22 Basi, binti yake Herodia
aliingia, akacheza, akawafurahisha sana Herode na
wageni wake. Mfalme akamwambia huyo msichana,
“Niombe chochote utakacho, nami nitakupa.” 23 Tena

akamwapia, “Chochote utakachoniomba, nitakupa:
hata ikiwa ni nusu ya ufalme wangu.” 24 Hapo huyo
msichana akatoka, akamwuliza mama yake, “Niombe
nini?” Naye akamjibu, “Kichwa cha Yohane mbatizaji.”
25 Msichana akamrudia mfalme mbio akamwomba,
“Nataka unipe sasa hivi katika sinia kichwa cha Yohane
mbatizaji.” 26 Mfalme akahuzunika sana, lakini kwa
sababu ya kiapo chake, na kwa ajili ya wale wageni
wake karamuni, hakutaka kumkatalia. 27 Basi, mfalme
akamwamuru askari kukileta kichwa cha Yohane.
Askari akaenda, akamkata kichwa Yohane mle
gerezani, 28 akakileta katika sinia, akampa msichana
naye msichana akampa mama yake. 29 Wanafunzi wa
Yohane walipopata habari, walikwenda wakachukua
mwili wake, wakauzika kaburini. 30 Wale mitume
walirudi, wakakusanyika mbele ya Yesu wakamwarifu
yote waliyotenda na kufundisha. 31 Alisema hivyo kwa
kuwa kulikuwa na watu wengi mno walikuwa wanafika
hapo na kuondoka hata Yesu na wanafunzi wake
hawakuweza kupata nafasi ya kula chakula. Basi,
Yesu akawaambia, “Twendeni peke yetu mahali pa
faragha kula chakula, mkapumzike kidogo.” 32 Basi,
Wakaondoka peke yao kwa mashua, wakaenda mahali
pa faragha. 33 Lakini watu wengi waliwaona wakienda,
wakawatambua. Hivyo wengi wakatoka katika kila
mji, wakakimbilia huko Yesu na wanafunzi wake
walikokuwa wanakwenda, wakawatangulia kufika. 34
Waliposhuka pwani, Yesu aliona umati mkubwa wa
watu, akawahurumia, kwa sababu walikuwa kama
kondoo wasio na mchungaji. Akaanza kuwafundisha
mambo mengi. 35 Saa za mchana zilikwisha pita.
Basi, wanafunzi wakamwendea Yesu, wakamwambia,
“Hapa ni nyikani, na sasa kunakuchwa. 36 Afadhali
uwaage watu waende mashambani na katika vijiji vya
jirani, wanunue chakula.” 37 Lakini Yesu akawaambia,
“Wapeni ninyi chakula.” Nao wakamwuliza, “Je,
twende kununua mikate kwa fedha dinari mia mbili,
na kuwapa chakula?” 38 Yesu akawauliza, “Mnayo
mikate mingapi? Nendeni mkatazame.” Walipokwisha
tazama, wakamwambia, “Kuna mikate mitano na
samaki wawili.” 39 Basi, Yesu akawaamuru wanafunzi
wawaketishe watu wote makundimakundi penye
nyasi. 40 Nao wakaketi makundimakundi ya watu mia
moja na ya watu hamsini. 41 Kisha Yesu akaitwaa ile
mikate mitano na wale samaki wawili, akatazama juu
mbinguni, akamshukuru Mungu, akaimega mikate,
akawapa wanafunzi wake wawagawie watu. Na wale
samaki wawili pia akawagawia wote. 42 Watu wote
wakala, wakashiba. 43 Wakaokota mabaki ya mikate
na samaki pia, wakajaza vikapu kumi na viwili. 44 Nao
waliokula hiyo mikate walikuwa wanaume elfu tano.
45 Mara Yesu akawaamuru wanafunzi wake wapande
mashua, wamtangulie kwenda Bethsaida, ng'ambo
ya ziwa, wakati yeye anauaga umati wa watu. 46
Baada ya kuwaaga watu alikwenda mlimani kusali.
47 Ilipokuwa jioni, mashua ilikuwa katikati ya ziwa,
naye alikuwa peke yake katika nchi kavu. 48 Basi,
akawaona wanafunzi wake wakitaabika kwa kupiga
makasia, maana upepo ulikuwa unawapinga. Karibu
na mapambazuko, Yesu aliwaendea akitembea juu ya
maji. Alitaka kuwapita. 49 Lakini walimwona akitembea
juu ya maji, wakadhani ni mzimu, wakapiga yowe. 50
Maana wote walipomwona waliogopa sana. Mara Yesu
akasema nao, “Tulieni, ni mimi. Msiogope!” 51 Kisha
akapanda mashuani walimokuwa, na upepo ukatulia.
Nao wakashangaa sana. 52 maana hawakuwa bado
wameelewa maana ya ile mikate. Akili zao zilikuwa
bado zimepumbazika. 53 Walivuka ziwa, wakafika
nchi ya Genesareti, wakatia nanga. 54 Walipotoka
mashuani, mara watu wakamtambua Yesu. 55
Basi, kwa haraka wakazunguka katika nchi ile yote,
wakaanza kuwachukua wagonjwa wamelala juu ya
mikeka yao, wakawapeleka kila mahali waliposikia
Yesu yupo. 56 Kila mahali Yesu alipokwenda, vijijini,
mijini, au mashambani, watu waliwaweka wagonjwa
uwanjani, wakamsihi waguse walau pindo la vazi
lake. Nao wote waliomgusa walipona.

7 Baadhi ya Mafarisayo na walimu wa Sheria
waliokuwa wametoka Yerusalemu walikusanyika
mbele ya Yesu. 2 Waliona kwamba baadhi ya
wanafunzi wake walikula mikate kwa mikono najisi,
yaani bila kunawa. 3 Maana Mafarisayo na Wayahudi
wengine wote huzingatia mapokeo ya wazee wao:
hawali kitu kabla ya kunawa mikono ipasavyo. 4
Tena hawali kitu chochote kutoka sokoni mpaka
wamekiosha kwanza. Kuna pia desturi nyingine
walizopokea kama vile namna ya kuosha vikombe,
sufuria na vyombo vya shaba. 5 Basi, Mafarisayo
na walimu wa Sheria wakamwuliza Yesu, “Mbona
wanafunzi wako hawayajali mapokeo tuliyopokea
kwa wazee wetu, bali hula chakula kwa mikono
najisi?” 6 Yesu akawajibu, “Wanafiki ninyi! Nabii Isaya
alitabiri ukweli juu yenu alipoandika: Watu hawa,
asema Mungu, huniheshimu kwa maneno matupu,
lakini mioyoni mwao wako mbali nami. 7 Kuniabudu
kwao hakufai, maana mambo wanayofundisha ni
maagizo ya kibinadamu tu. 8 Ninyi mnaiacha amri
ya Mungu na kushikilia maagizo ya watu.” 9 Yesu
akaendelea kusema, “Ninyi mnajua kuepa kwa ujanja
sheria ya Mungu kwa ajili ya kufuata mapokeo yenu.
10 Maana Mose aliamuru: Waheshimu baba yako

na mama yako, na, Anayemlaani baba au mama,
lazima afe. 11 Lakini ninyi mwafundisha, Kama mtu
anacho kitu ambacho angeweza kuwasaidia nacho
baba au mama yake, lakini akasema kwamba kitu
hicho ni Korbani (yaani ni zawadi kwa Mungu), 12
basi, halazimiki tena kuwasaidia wazazi wake. 13
Hivyo ndivyo mnavyodharau neno la Mungu kwa
ajili ya mafundisho mnayopokezana. Tena mnafanya
mambo mengi ya namna hiyo." 14 Yesu aliuita tena
ule umati wa watu, akawaambia, "Nisikilizeni nyote,
mkaelewe. 15 Hakuna kitu kinachoingia ndani ya
mtu toka nje ambacho chaweza kumtia mtu najisi.
Lakini kinachotoka ndani ya mtu ndicho kinachomtia
mtu najisi." 16 Mwenye masikio na asikie! 17
Alipouacha umati wa watu na kuingia nyumbani,
wanafunzi wake walimwuliza maana ya huo mfano.
18 Naye akawaambia, "Je, hata ninyi hamwelewi?
Je, hamwelewi kwamba kitu kinachomwingia mtu
toka nje hakiwezi kumtia unajisi, 19 kwa maana
hakimwingii moyoni, ila tumboni, na baadaye hutolewa
nje chooni?" (Kwa kusema hivyo, Yesu alivihalalisha
vyakula vyote.) 20 Akaendelea kusema, "Kinachotoka
ndani ya mtu ndicho kinachomtia najisi. 21 Kwa maana
kutoka ndani, katika moyo wa mtu, hutoka mawazo
mabaya, uasherati, wizi, uuaji, 22 uzinzi, uchoyo,
uovu, udanganyifu, ufisadi, wivu, kashfa, kiburi na
upumbavu. 23 Maovu hayo yote yatoka ndani ya mtu,
nayo humtia mtu najisi." 24 Yesu aliondoka hapo,
akaenda hadi wilaya ya Tiro. Huko aliingia katika
nyumba moja na hakutaka mtu ajue; lakini hakuweza
kujificha. 25 Mwanamke mmoja ambaye binti yake
alikuwa na pepo, alisikia habari za Yesu. Basi, akaja
akajitupa chini mbele ya miguu yake. 26 Mama
huyo alikuwa Mgiriki, mwenyeji wa Sirofoinike. Basi,
akamwomba Yesu amtoe binti yake pepo mchafu. 27
Yesu akamwambia, "Kwanza watoto washibe; kwa
maana si vizuri kuchukua chakula cha watoto na
kuwatupia mbwa." 28 Lakini huyo mama akasema,
"Sawa, Bwana, lakini hata mbwa walio chini ya meza
hula makombo ya watoto." 29 Yesu akamwambia, "Kwa
sababu ya neno hilo, nenda. Pepo amemtoka binti
yako!" 30 Basi, akaenda nyumbani kwake, akamkuta
mtoto amelala kitandani, na pepo amekwisha mtoka.
31 Kisha Yesu aliondoka wilayani Tiro, akapitia Sidoni,
akafika ziwa Galilaya kwa kupitia nchi ya Dekapoli.
32 Basi, wakamletea bubu-kiziwi, wakamwomba
amwekee mikono. 33 Yesu akamtenga na umati wa
watu, akamtia vidole masikioni, akatema mate na
kumgusa ulimi. 34 Kisha akatazama juu mbinguni,
akapiga kite, akamwambia, "Efatha," maana yake,
"Funguka." 35 Mara masikio yake yakafunguka na
ulimi wake ukafunguliwa, akaanza kusema sawasawa.
36 Yesu akawaamuru wasimwambie mtu juu ya jambo
hilo. Lakini kadiri alivyowakataza, ndivyo walivyozidi
kutangaza habari hiyo. 37 Watu walishangaa sana,
wakasema, "Amefanya yote vyema: amewajalia viziwi
kusikia, na bubu kusema!"

8 Wakati huo umati mkubwa wa watu ulikusanyika
tena, na hawakuwa na chakula. Basi, Yesu
akawaita wanafunzi wake, akawaambia, 2
"Nawahurumia watu hawa kwa sababu wamekuwa
nami kwa muda wa siku tatu, wala hawana chakula.
3 Nikiwaacha waende nyumbani wakiwa na njaa
watazimia njiani, maana baadhi yao wametoka
mbali." 4 Wanafunzi wake wakamwuliza, "Hapa
nyikani itapatikana wapi mikate ya kuwashibisha
watu hawa wote?" 5 Yesu akawauliza, "Mnayo
mikate mingapi?" Nao wakamjibu, "Saba." 6 Basi,
akawaamuru watu wakae chini. Akaitwaa ile mikate
saba, akamshukuru Mungu, akaimega, akawapa
wanafunzi wake wawagawie watu, nao wakawagawia.
7 Walikuwa pia na visamaki vichache. Yesu akavibariki,
akaamuru vigawiwe watu vilevile. 8 Watu wakala,
wakashiba. Wakaokota mabaki yaliyosalia wakajaza
makapu saba. 9 Nao waliokula walikuwa watu wapatao
elfu nne. Yesu akawaaga, 10 na mara akapanda
mashua pamoja na wanafunzi wake, akaenda
wilaya ya Dalmanutha. 11 Mafarisayo walikuja,
wakaanza kujadiliana na Yesu. Kwa kumjaribu,
wakamtaka awafanyie ishara kuonyesha anayo idhini
kutoka mbinguni. 12 Yesu akahuzunika rohoni,
akasema, "Mbona kizazi hiki kinataka ishara? Kweli
nawaambieni, kizazi hiki hakitapewa ishara yoyote!"
13 Basi, akawaacha, akapanda tena mashua, akaanza
safari kwenda ng'ambo ya pili ya ziwa. 14 Wanafunzi
walikuwa wamesahau kuchukua mikate; walikuwa na
mkate mmoja tu katika mashua. 15 Yesu akawaonya,
"Angalieni sana! Jihadharini na chachu ya Mafarisayo
na chachu ya Herode." 16 Wanafunzi wakaanza
kujadiliana wao kwa wao, "Anasema hivyo kwa
kuwa hatuna mikate." 17 Yesu alitambua hayo,
akawaambia, "Mbona mnajadiliana juu ya kutokuwa
na mikate? Je, bado hamjafahamu, wala hamjaelewa?
Je, mioyo yenu imeshupaa? 18 Je, Mnayo macho
na hamwoni? Mnayo masikio na hamsikii? Je,
hamkumbuki 19 wakati ule nilipoimega ile mikate
mitano na kuwapa watu elfu tano? Mlikusanya vikapu
vingapi vya mabaki ya makombo?" Wakamjibu,
"Kumi na viwili." 20 "Na nilipoimega ile mikate
saba na kuwapa watu elfu nne, mlikusanya makapu
mangapi ya makombo?" Wakamjibu, "Saba." 21 Basi,

akawaambia, “Na bado hamjaelewa?” 22 Yesu alifika
Bethsaida pamoja na wanafunzi wake. Huko watu
wakamletea kipofu mmoja, wakamwomba amguse.
23 Yesu akamshika mkono huyo kipofu, akampeleka
nje ya kijiji. Akamtemea mate machoni, akamwekea
mikono, akamwuliza, “Je, unaweza kuona kitu?” 24
Huyo kipofu akatazama, akasema, “Ninawaona watu
wanaoonekana kama miti inayotembea.” 25 Kisha
Yesu akamwekea tena mikono machoni, naye akakaza
macho, uwezo wake wa kuona ukamrudia, akaona
kila kitu sawasawa. 26 Yesu akamwambia aende zake
nyumbani na kumwamuru, “Usirudi kijijini!” 27 Kisha
Yesu na wanafunzi wake walikwenda katika vijiji vya
Kaisarea Filipi. Walipokuwa njiani, Yesu aliwauliza
wanafunzi wake, “Watu wanasema mimi ni nani?” 28
Wakamjibu, “Wengine wanasema wewe ni Yohane
Mbatizaji, wengine Eliya na wengine mmojawapo wa
manabii.” 29 Naye akawauliza, “Na ninyi je, mnasema
mimi ni nani?” Petro akamjibu, “Wewe ndiwe Kristo.”
30 Kisha Yesu akawaonya wasimwambie mtu yeyote
habari zake. 31 Yesu alianza kuwafundisha wanafunzi
wake: “Ni lazima Mwana wa Mtu apatwe na mateso
mengi na kukataliwa na wazee na makuhani wakuu
na walimu wa Sheria. Atauawa na baada ya siku tatu
atafufuka.” 32 Yesu aliwaambia jambo hilo waziwazi.
Basi, Petro akamchukua kando, akaanza kumkemea.
33 Lakini Yesu akageuka, akawatazama wanafunzi
wake, akamkemea Petro akisema, “Ondoka mbele
yangu, Shetani! Fikira zako si za kimungu ila ni
za kibinadamu!” 34 Kisha akauita umati wa watu
pamoja na wanafunzi wake, akawaambia, “Mtu
yeyote akitaka kuwa mfuasi wangu, lazima ajikane
mwenyewe, auchukue msalaba wake, anifuate.
35 Maana mtu anayetaka kuyaokoa maisha yake
mwenyewe, atayapoteza, lakini mtu atakayepoteza
maisha yake kwa ajili yangu na kwa ajili ya Habari
Njema, atayaokoa. 36 Je, kuna faida gani mtu kuupata
ulimwengu wote na kuyapoteza maisha yake? 37
Ama mtu atatoa kitu gani badala ya maisha yake?
38 Mtu yeyote katika kizazi hiki kiovu na kisichomjali
Mungu anayenionea aibu mimi na mafundisho yangu,
Mwana wa Mtu atamwonea aibu mtu huyo wakati
atakapokuja katika utukufu wa Baba yake pamoja na
malaika watakatifu.”

9 Yesu akaendelea kuwaambia, “Kweli nawaambieni,
wako wengine papa hapa ambao hawatakufa
kabla ya kuuona Ufalme wa Mungu ukija kwa enzi.”
2 Baada ya siku sita, Yesu aliwachukua Petro,
Yakobo na Yohane juu ya mlima mrefu peke yao.
Huko, Yesu akageuka sura mbele yao, 3 mavazi
yake yakang'aa, yakawa meupe sana, jinsi dobi
yeyote duniani asingeweza kuyafanya meupe. 4
Eliya na Mose wakawatokea, wakazungumza na
Yesu. 5 Petro akamwambia Yesu, “Mwalimu, ni vizuri
sana kwamba tuko hapa. Basi, afadhali tujenge
vibanda vitatu: kimoja chako, kimoja cha Mose na
kimoja cha Eliya.” 6 Yeye na wenzake waliogopa
hata hakujua la kusema. 7 Kisha likatokea wingu
likawafunika, na sauti ikasikika kutoka katika hilo
wingu, “Huyu ni Mwanangu mpendwa, msikilizeni.”
8 Mara wanafunzi hao wakatazama tena, lakini
hawakumwona mtu mwingine, ila Yesu peke yake
pamoja nao. 9 Walipokuwa wakishuka mlimani,
Yesu aliwakataza wasimwambie mtu yeyote mambo
waliyoyaona, mpaka Mwana wa Mtu atakapokuwa
amefufuka kutoka wafu. 10 Basi, wakashika agizo hilo,
lakini wakawa wanajadiliana wao kwa wao maana
ya kufufuka kutoka wafu. 11 Wakamwuliza Yesu,
“Mbona walimu wa Sheria wanasema kwamba ni
lazima Eliya aje kwanza?” 12 Naye akawajibu, “Naam,
Eliya anakuja kwanza kutayarisha yote. Hata hivyo,
kwa nini basi imeandikwa katika Maandiko Matakatifu
kwamba Mwana wa Mtu atapatwa na mateso mengi
na kudharauliwa? 13 Lakini nawaambieni, Eliya
amekwisha kuja, nao wakamtendea walivyotaka
kama ilivyoandikwa juu yake.” 14 Walipowafikia wale
wanafunzi wengine, waliona umati mkubwa wa watu
hapo. Na baadhi ya walimu wa Sheria walikuwa
wanajadiliana nao. 15 Mara tu ule umati wa watu
ulipomwona, wote walishangaa sana, wakamkimbilia
wamsalimu. 16 Yesu akawauliza, “Mnajadiliana nini
nao?” 17 Hapo mtu mmoja katika ule umati wa
watu akamjibu, “Mwalimu, nimemleta mwanangu
kwako, ana pepo aliyemfanya kuwa bubu. 18
Kila mara anapomvamia, humwangusha chini na
kumfanya atokwe na povu kinywani, akisaga meno
na kuwa mkavu mwili wote. Niliwaomba wanafunzi
wako wamtoe huyo pepo lakini hawakuweza.” 19
Yesu akawaambia, “Enyi kizazi kisicho na imani!
Nitakaa nanyi mpaka lini? Nitawavumilia mpaka
lini? Mleteni kwangu.” 20 Wakampeleka. Mara tu
huyo pepo alipomwona Yesu, alimtia mtoto kifafa,
naye mtoto akaanguka chini, akagaagaa na kutoka
povu kinywani. Yesu akamwuliza baba yake huyo
mtoto, 21 “Amepatwa na mambo hayo tangu
lini?” Naye akamjibu, “Tangu utoto wake. 22 Na
mara nyingi pepo huyo amemwangusha motoni na
majini, ili amwangamize kabisa. Basi, ikiwa waweza,
utuhurumie na kutusaidia!” 23 Yesu akamwambia,
“Eti ikiwa waweza! Mambo yote yanawezekana kwa
mtu aliye na imani.” 24 Hapo, huyo baba akalia kwa

sauti, “Naamini! Lakini imani yangu haitoshi, nisaidie!”
25 Yesu alipouona umati wa watu unaongezeka
upesi mbele yake, alimkemea yule pepo mchafu,
“Pepo unayemfanya huyu mtoto kuwa bubu-kiziwi,
nakuamuru, mtoke mtoto huyu wala usimwingie tena!”
26 Hapo huyo pepo alipaaza sauti, akamwangusha
huyo mtoto chini, kisha akamtoka. Mtoto alionekana
kama maiti, hata wengine walisema, “Amekufa!” 27
Lakini Yesu akamshika mkono, akamwinua, naye
akasimama. 28 Yesu alipoingia nyumbani, wanafunzi
wake walimwuliza kwa faragha, “Kwa nini sisi
hatukuweza kumtoa?” 29 Naye akawaambia, “Pepo
wa aina hii hawezi kutoka isipokuwa kwa sala
tu.” 30 Yesu na wanafunzi wake waliondoka hapo,
wakaendelea na safari kupitia wilaya ya Galilaya.
Yesu hakupenda watu wajue alipokuwa, 31 kwa
sababu alikuwa anawafundisha wanafunzi wake.
Aliwaambia, “Mwana wa Mtu atakabidhiwa kwa watu
ambao watamuua; lakini siku ya tatu baada ya
kuuawa atafufuka.” 32 Wanafunzi hawakufahamu
jambo hilo. Wakaogopa kumwuliza. 33 Basi, walifika
Kafarnaumu. Na alipokuwa nyumbani, aliwauliza,
“Mlikuwa mnajadiliana nini njiani?” 34 Lakini wao
wakanyamaza, maana njiani walikuwa wamebishana
ni nani aliye mkuu kati yao. 35 Yesu akaketi
chini, akawaita wale kumi na wawili, akawaambia,
“Yeyote anayetaka kuwa wa kwanza lazima awe
wa mwisho na kuwa mtumishi wa wote.” 36
Kisha akamchukua mtoto mdogo, akamsimamisha
kati yao, akamku mbatia, halafu akawaambia, 37
“Anayempokea mtoto kama huyu kwa jina langu,
ananipokea mimi; na anayenipokea mimi, hanipokei
mimi tu, bali anampokea yule aliyenituma.” 38 Yohane
akamwambia, “Mwalimu, tumemwona mtu mmoja
akitoa pepo kwa kulitumia jina lako, nasi tukajaribu
kumkataza kwa kuwa yeye si mmoja wetu.” 39 Lakini
Yesu akasema, “Msimkataze, maana hakuna mtu
anayefanya muujiza kwa jina langu, na papo hapo
akaweza kusema mabaya juu yangu. 40 Maana,
asiyepingana nasi, yuko upande wetu. 41 Mtu yeyote
atakeyewapeni kikombe cha maji ya kunywa kwa
sababu ninyi ni watu wake Kristo, hakika hatakosa
kupata tuzo lake. 42 “Mtu yeyote atakayemfanya
mmoja wa hawa wadogo wanaoniamini atende
dhambi, ingekuwa afadhali kwa mtu huyo kufungiwa
shingoni mwake jiwe kubwa la kusagia na kutupwa
baharini. 43 Mkono wako ukikukosesha, ukate!
Afadhali kuingia kwenye uzima bila mkono mmoja,
kuliko kuwa na mikono miwili na kwenda katika
moto wa Jehanamu. **(Geenna g1067)** 44 Humo, wadudu
wake hawafi na moto hauzimiki. 45 Na mguu wako
ukikukosesha, ukate! Afadhali kuingia katika uzima
bila mguu mmoja, kuliko kuwa na miguu yote miwili
na kutupwa katika moto wa Jehanamu. **(Geenna g1067)**
46 Humo, wadudu wake hawafi na moto hauzimiki. 47
Na jicho lako likikukosesha, ling'oe! Afadhali kuingia
katika utawala wa Mungu ukiwa na jicho moja tu,
kuliko kuwa na macho yako yote mawili na kutupwa
katika moto wa Jehanamu. **(Geenna g1067)** 48 Humo
wadudu wake hawafi, na moto hauzimiki. 49 “Maana
kila mmoja atakolezwa kwa moto. 50 Chumvi ni nzuri,
lakini ikipoteza ladha yake, itakolezwa na nini? Muwe
na chumvi ndani yenu na kudumisha amani kati
yenu.”

10 Yesu alitoka hapo akaenda mkoani Yudea
na hata ng'ambo ya mto Yordani. Umati wa
watu ukamwendea tena, naye akawafundisha tena
kama ilivyokuwa desturi yake. 2 Basi, Mafarisayo
wakamwendea, na kwa kumjaribu wakamwuliza,
“Je, ni halali mtu kumpa talaka mkewe?” 3 Yesu
akawajibu, “Mose aliwapa maagizo gani?” 4 Nao
wakasema, “Mose aliagiza mume kumpatia mkewe
hati ya talaka na kumwacha.” 5 Yesu akawaambia,
“Mose aliwaandikia amri hiyo kwa sababu ya ugumu
wa mioyo yenu. 6 Lakini tangu kuumbwa ulimwengu,
Mungu aliumba mwanamume na mwanamke. 7
Hivyo mwanamume atawaacha baba yake na mama
yake, ataungana na mkewe, 8 nao wawili watakuwa
mwili mmoja. Kwa hiyo, wao si wawili tena bali mwili
mmoja. 9 Basi, alichounganisha Mungu, binadamu
asitenganishe.” 10 Walipoingia tena ndani ya nyumba,
wanafunzi wake walimwuliza juu ya jambo hilo. 11
Naye akawaambia, “Anayemwacha mkewe na kuoa
mwingine, anazini dhidi ya mkewe. 12 Na mwanamke
anayemwacha mumewe na kuolewa na mwingine
anazini.” 13 Watu walimletea Yesu watoto wadogo ili
awaguse, lakini wanafunzi wakawakemea. 14 Yesu
alipoona hivyo, alikasirika akawaambia, “Waacheni
hao watoto waje kwangu, wala msiwazuie, kwa maana
Ufalme wa Mungu ni kwa ajili ya watu walio kama
watoto hawa. 15 Nawaambieni kweli, mtu yeyote
asiyeupokea Ufalme wa Mungu kama mtoto mdogo
hataingia katika Ufalme huo.” 16 Kisha akawapokea
watoto hao, akawawekea mikono, akawabariki. 17
Yesu alipoanza tena safari yake, mtu mmoja alimjia
mbio, akapiga magoti mbele yake, akamwuliza,
“Mwalimu mwema, nifanyeje ili niupate uzima wa
milele?” **(aiōnios g166)** 18 Yesu akamjibu, “Mbona
unaniita mwema? Hakuna aliye mwema ila Mungu
peke yake. 19 Unazijua amri: Usizini; Usiue; Usiibe;
Usitoe ushahidi wa uongo; Usidanganye; Waheshimu

baba na mama yako." **20** Naye akamjibu, "Mwalimu,
hayo yote nimeyazingatia tangu ujana wangu."
21 Yesu akamtazama, akampenda, akamwambia,
"Umepungukiwa na kitu kimoja: nenda ukauze vitu
ulivyo navyo, uwape maskini, nawe utakuwa na
hazina mbinguni; kisha njoo unifuate." **22** Aliposikia
hayo, alisikitika, akaenda zake akiwa na huzuni, kwa
maana alikuwa na mali nyingi. **23** Yesu akatazama
pande zote, akawaambia wanafunzi wake, "Jinsi gani
itakavyokuwa vigumu kwa matajiri kuingia katika
Ufalme wa Mungu!" **24** Wanafunzi walishangazwa
na maneno yake. Yesu akawaambia tena, "Watoto
wangu, ni vigumu sana kuingia katika Ufalme wa
Mungu! **25** Ni rahisi zaidi ngamia kupenya katika
tundu la sindano, kuliko tajiri kuingia katika Ufalme
wa Mungu." **26** Wanafunzi wake wakashangaa
sana wakaulizana, "Ni nani basi, atakayeweza
kuokoka?" **27** Yesu akawatazama, akawaambia, "Kwa
binadamu haiwezekani, lakini kwa Mungu si hivyo,
maana kwa Mungu mambo yote huwezekana." **28**
Petro akamwambia, "Na sisi je? Tumeacha yote,
tukakufuata!" **29** Yesu akasema, "Kweli nawaambieni,
kila mtu aliyeacha nyumba, au ndugu, au dada,
au mama, au baba, au watoto au mashamba
kwa ajili yangu na kwa ajili ya Habari Njema,
30 atapokea mara mia zaidi wakati huu wa sasa
nyumba, ndugu, dada, mama, watoto na mashamba
pamoja na mateso; na katika wakati ujao atapokea
uzima wa milele. **(aiōn g165, aiōnios g166)** **31** Lakini
wengi walio wa kwanza watakuwa wa mwisho, na
walio wa mwisho watakuwa wa kwanza." **32** Basi,
walikuwa njiani kwenda Yerusalemu, na Yesu alikuwa
anawatangulia. Wanafunzi wake walijawa na hofu,
na watu waliofuata waliogopa. Yesu akawachukua
tena kando wale kumi na wawili, akaanza kuwaambia
yale yatakayompata: **33** "Sikilizeni! Tunakwenda
Yerusalemu, na huko Mwana wa Mtu atakabidhiwa
kwa makuhani wakuu na walimu wa Sheria, nao
watamhukumu auawe na kumkabidhi kwa watu
wa mataifa. **34** Nao watamdhihaki; watamtemea
mate, watampiga mijeledi na kumwua. Na baada ya
siku tatu atafufuka." **35** Yakobo na Yohane, wana
wa Zebedayo, walimwendea Yesu wakamwambia,
"Mwalimu, tunataka utufanyie kitu tutakachokuomba."
36 Yesu akawauliza, "Mnataka niwafanyie nini?" **37**
Wakamjibu, "Uturuhusu tuketi mmoja upande wako
wa kulia na mwingine upande wako wa kushoto katika
utukufu wa Ufalme wako." **38** Yesu akawaambia,
"Hamjui mnachoomba! Je, mnaweza kunywa
kikombe nitakachokunywa, au kubatizwa kama
nitakavyobatizwa?" **39** Wakamjibu, "Tunaweza." Yesu
akawaambia, "Kikombe nitakachokunywa mtakinywa
kweli, na mtabatizwa kama nitakavyobatizwa. **40**
Lakini ni nani atakayeketi kulia au kushoto kwangu si
wajibu wangu kupanga, bali nafasi hizo watapewa
wale waliotayarishiwa." **41** Wale wanafunzi wengine
kumi waliposikia hayo, walianza kuchukizwa na
Yakobo na Yohane. **42** Yesu akawaita, akawaambia,
"Mnajua kwamba wale wanaofikiriwa kuwa watawala
wa mataifa huwatawala watu wao kwa mabavu, na
wakuu hao huwamiliki watu wao. **43** Lakini kwenu
isiwe hivyo, ila anayetaka kuwa mkuu kati yenu, sharti
awe mtumishi wenu. **44** Anayetaka kuwa wa kwanza,
sharti awe mtumishi wa wote. **45** Maana Mwana
wa Mtu hakuja kutumikiwa, ila alikuja kutumikia, na
kutoa maisha yake kuwa fidia ya watu wengi." **46**
Basi, wakafika Yeriko, naye Yesu alipokuwa anatoka
katika mji huo akiwa na wanafunzi wake pamoja na
umati mkubwa wa watu, kipofu mwombaji aitwaye
Bartimayo mwana wa Timayo alikuwa ameketi kando
ya barabara. **47** Aliposikia kwamba ni Yesu wa
Nazareti aliyekuwa anapita mahali hapo, alianza
kupaaza sauti, "Yesu, Mwana wa Daudi, nihurumie!"
48 Watu wengi walimkemea ili anyamaze, lakini
yeye akazidi kupaaza sauti, "Mwana wa Daudi,
nihurumie!" **49** Yesu alisimama, akasema, "Mwiteni."
Basi, wakamwita huyo kipofu, wakamwambia, "Jipe
moyo! Simama, anakuita." **50** Naye akatupilia mbali
vazi lake, akaruka juu, akamwendea Yesu. **51** Yesu
akamwuliza, "Unataka nikufanyie nini?" Huyo kipofu
akamwambia, "Mwalimu, naomba nipate kuona." **52**
Yesu akamwambia, "Nenda, imani yako imekuponya."
Mara huyo kipofu akaweza kuona, akamfuata Yesu
njiani.

11 Walipokuwa wanakaribia Yerusalemu walifika
Bethfage na Bethania, karibu na mlima wa
Mizeituni. Hapo aliwatuma wawili wa wanafunzi wake,
2 akawaambia, "Nendeni katika kijiji kilicho mbele
yenu. Mtakapokuwa mnaingia humo, mtakuta mwana
punda amefungwa ambaye bado hajatumiwa na mtu.
Mfungueni mkamlete. **3** Kama mtu akiwauliza, Mbona
mnafanya hivyo? Mwambieni, Bwana anamhitaji
na atamrudisha hapa mara." **4** Basi, wakaenda,
wakamkuta mwana punda barabarani amefungwa
mlangoni. Walipokuwa wakimfungua, **5** baadhi ya watu
waliokuwa wamesimama hapo wakawauliza "Kwa
nini mnamfungua huyo mwana punda?" **6** Wanafunzi
wakajibu kama Yesu alivyokuwa amewaambia; nao
wakawaacha waende zao. **7** Wakampelekea Yesu
huyo mwana punda. Wakatandika mavazi yao juu
ya huyo mwana punda, na Yesu akaketi juu yake. **8**

Watu wengi wakatandaza mavazi yao barabarani;
wengine wakatandaza matawi ya miti waliyoyakata
mashambani. 9 Watu wote waliotangulia na wale
waliofuata wakapaaza sauti zao wakisema, “Hosana!
Abarikiwe huyo ajaye kwa jina la Bwana! 10 Ubarikiwe
Ufalme ujao wa baba yetu Daudi. Hosana juu
mbinguni!” 11 Yesu aliingia mjini Yerusalemu akaenda
moja kwa moja mpaka Hekaluni, akatazama kila
kitu kwa makini. Lakini kwa vile ilikwisha kuwa jioni,
akaenda Bethania pamoja na wale kumi na wawili. 12
Kesho yake, walipokuwa wanatoka Bethania, Yesu
aliona njaa. 13 Basi, akaona kwa mbali mtini wenye
majani mengi. Akauendea ili aone kama ulikuwa na
tunda lolote. Alipoufikia, aliukuta bila tunda lolote ila
majani matupu, kwa vile hayakuwa majira ya mtini
kuzaa matunda. 14 Hapo akauambia mtini, “Tangu leo
hata milele mtu yeyote asile matunda kwako.” Nao
wanafunzi wake walisikia maneno hayo. (aiōn g165) 15
Basi, wakafika Yerusalemu. Yesu akaingia Hekaluni,
akaanza kuwafukuza nje watu waliokuwa wanauza
na kununua vitu humo ndani. Akazipindua meza za
wale waliokuwa wakibadilishana fedha na viti vya
wale waliokuwa wakiuza njiwa. 16 Hakumruhusu
mtu yeyote kupitia Hekaluni akichukua kitu. 17 Kisha
akawafundisha, “Imeandikwa: Nyumba yangu itaitwa
nyumba ya sala kwa ajili ya mataifa yote! Lakini
ninyi mmeifanya kuwa pango la wanyang'anyi!” 18
Makuhani wakuu na walimu wa Sheria waliposikia
hayo, walianza kutafuta njia ya kumwangamiza.
Lakini walimwogopa kwa sababu umati wa watu
ulishangazwa na mafundisho yake. 19 Ilipokuwa jioni,
Yesu na wanafunzi wake waliondoka mjini. 20 Asubuhi
na mapema, walipokuwa wanapita, waliuona ule mtini
umenyauka wote, hata mizizi. 21 Petro aliukumbuka,
akamwambia Yesu, “Mwalimu, tazama! Ule mtini
ulioulaani, umenyauka!” 22 Yesu akawaambia,
“Mwaminini Mungu. 23 Nawaambieni kweli, mtu
akiuambia mlima huu: Ng'oka ukajitose baharini bila
kuona shaka moyoni mwake, ila akaamini kwamba
mambo yote anayosema yanafanyika, atafanyiwa
jambo hilo. 24 Kwa hiyo nawaambieni, mnaposali na
kuomba kitu, aminini kwamba mmekipokea, nanyi
mtapewa. 25 Mnaposimama kusali, sameheni kila
mtu aliyewakosea chochote, ili Baba yenu aliye
mbinguni awasamehe ninyi makosa yenu. 26 Lakini
msipowasamehe wengine, hata Baba yenu aliye
mbinguni hatawasamehe ninyi makosa yenu.” 27 Basi,
wakafika tena Yerusalemu. Yesu alipokuwa akitembea
Hekaluni, makuhani wakuu, walimu wa Sheria na
wazee walimwendea, 28 wakamwuliza, “Unafanya
mambo haya kwa mamlaka gani? Nani aliyekupa
mamlaka ya kufanya mambo haya?” 29 Lakini Yesu
akawaambia, “Nitawaulizeni swali moja; mkinijibu, na
pia nitawaambieni ni kwa mamlaka gani ninafanya
mambo haya. 30 Je, mamlaka ya Yohane ya kubatiza
yalitoka mbinguni ama kwa watu? Nijibuni.” 31
Wakaanza kujadiliana, “Tukisema, Yalitoka mbinguni,
atatuuliza, Basi, mbona hamkumsadiki? 32 Na
tukisema, Yalitoka kwa watu...” (Waliogopa umati wa
watu maana wote waliamini kwamba Yohane alikuwa
kweli nabii.) 33 Basi, wakamjibu Yesu, “Sisi hatujui.”
Naye Yesu akawaambia, “Nami pia sitawaambieni
ninafanya mambo haya kwa mamlaka gani.”

12 Yesu alianza kusema nao kwa mifano:
“Mtu mmoja alilima shamba la mizabibu.
Akalizungushia ukuta, na katikati yake akachimba
kisima cha kusindikia divai, akajenga mnara pia.
Akalikodisha shamba hilo kwa wakulima, akasafiri
hadi nchi ya mbali. 2 Wakati wa mavuno, alimtuma
mtumishi wake kwa wale wakulima akamletee sehemu
ya mazao ya shamba lake. 3 Wale wakulima
wakamkamata, wakampiga, wakamrudisha mikono
mitupu. 4 Akatuma tena mtumishi mwingine; huyu
wakamuumiza kichwa na kumtendea vibaya. 5
Mwenye shamba akatuma mtumishi mwingine tena, na
huyo wakamuua. Wengine wengi waliotumwa, baadhi
yao walipigwa, na wengi wakauawa. 6 Alibakiwa bado
na mtu mmoja, yaani mwanawe mpendwa. Mwishowe
akamtuma huyo akisema, Watamheshimu mwanangu.
7 Lakini hao wakulima wakaambiana, Huyu ndiye
mrithi, basi, tumuue ili urithi wake uwe wetu! 8
Kwa hiyo wakamkamata, wakamuua na kumtupa
nje ya lile shamba la mizabibu. 9 “Basi, mwenye
shamba atafanya nini? Atakuja kuwaangamiza hao
wakulima na kulikodisha hilo shamba la mizabibu
kwa watu wengine. 10 Je, hamjasoma Maandiko
haya? Jiwe walilokataa waashi sasa limekuwa jiwe
kuu la msingi. 11 Bwana ndiye aliyefanya jambo hili,
nalo ni la ajabu sana kwetu.” 12 Makuhani wakuu,
walimu wa Sheria na wazee walifahamu ya kwamba
mfano huo ulikuwa unawahusu. Kwa hiyo walijaribu
kumtia nguvuni, lakini waliogopa umati wa watu.
Basi, wakamwacha wakaenda zao. 13 Basi, baadhi
ya Mafarisayo na wafuasi wa kikundi cha Herode
walitumwa ili wamtege Yesu kwa maneno yake. 14
Wakamwendea, wakamwambia, “Mwalimu, tunajua
kwamba wewe ni mtu mwaminifu unayesema ukweli
mtupu, wala humjali mtu yeyote. Wala cheo cha mtu
si kitu kwako, lakini wafundisha ukweli kuhusu njia
ya Mungu. Je, ni halali kulipa kodi kwa Kaisari, au
la? Tulipe au tusilipe?” 15 Lakini Yesu alijua unafiki

wao, akawaambia, “Mbona mnanijaribu? Nionyesheni
sarafu.” 16 Wakamwonyesha. Naye akawauliza,
“Sura na chapa hii ni ya nani?” Wakamjibu, “Ni
ya Kaisari.” 17 Basi, Yesu akawaambia, “Mpeni
Kaisari yaliyo yake Kaisari na Mungu yaliyo yake
Mungu.” Wakashangazwa sana naye. 18 Masadukayo
wasemao kwamba hakuna ufufuo walimwendea Yesu,
wakamwuliza, 19 “Mwalimu, Mose alituagiza hivi: Mtu
akifa na kuacha mke bila mtoto, ndugu yake lazima
amchukue huyo mama mjane amzalie watoto ndugu
yake marehemu. 20 Basi, kulikuwa na ndugu saba.
Wa kwanza alioa, akafa bila kuacha mtoto. 21 Ndugu
wa pili akamwoa huyo mjane, naye pia akafa bila
kuacha mtoto; na ndugu watatu hali kadhalika. 22
Wote saba walikufa bila kuacha mtoto. Mwishowe
yule mama mjane naye akafa. 23 Basi, siku watu
watakapofufuka, mama huyo atakuwa mke wa nani?
Maana wote saba walikuwa wamemwoa.” 24 Yesu
akawaambia, “Ninyi mmekosea sana, kwa sababu
hamjui Maandiko Matakatifu wala nguvu ya Mungu. 25
Maana wafu watakapofufuka, hawataoa wala kuolewa;
watakuwa kama malaika wa mbinguni. 26 Lakini
kuhusu kufufuliwa kwa wafu, je, hamjasoma kitabu
cha Mose katika sehemu inayohusu kile kichaka
kilichokuwa kinawaka moto? Mungu alimwambia
Mose, Mimi ni Mungu wa Abrahamu, Mungu wa
Isaka, na Mungu wa Yakobo. 27 Basi, yeye si Mungu
wa wafu, bali ni Mungu wa walio hai. Ninyi mmekosea
sana!” 28 Mmojawapo wa walimu wa Sheria alifika,
akasikia mabishano yao. Alipoona kwamba Yesu
aliwajibu vyema, akajitokeza akamwuliza, “Katika amri
zote ni ipi iliyo ya kwanza?” 29 Yesu akamjibu, “Ya
kwanza ndiyo hii: Sikiliza, Israeli! Bwana Mungu wetu
ndiye peke yake Bwana. 30 Mpende Bwana Mungu
wako kwa moyo wako wote, kwa roho yako yote, kwa
akili yako yote na kwa nguvu zako zote. 31 Na ya pili
ndiyo hii: Mpende jirani yako kama unavyojipenda
mwenyewe. Hakuna amri nyingine iliyo kuu kuliko
hizi.” 32 Basi, yule mwalimu wa Sheria akamwambia,
“Vyema Mwalimu! Umesema kweli kwamba Mungu ni
mmoja tu wala hakuna mwingine ila yeye. 33 Na ni
lazima mtu kumpenda Mungu kwa moyo wote, kwa
akili yote, na kwa nguvu zote, na kumpenda jirani
yake kama anavyojipenda mwenyewe. Jambo hili
ni muhimu zaidi kuliko dhabihu na sadaka zote za
kuteketezwa.” 34 Yesu alipoona kwamba huyu mtu
alimjibu kwa ujasiri, akamwambia, “Wewe huko mbali
na Ufalme wa Mungu.” Baada ya hayo, hakuna mtu
aliyethubutu tena kumwuliza kitu. 35 Wakati Yesu
alipokuwa akifundisha Hekaluni, aliuliza, “Mbona
walimu wa Sheria wanasema ya kwamba Kristo ni
mwana wa Daudi? 36 Daudi mwenyewe akiongozwa
na Roho Mtakatifu alisema: Bwana alimwambia
Bwana wangu: Keti upande wangu wa kulia, Mpaka
nitakapowaweka adui zako chini ya miguu yako.” 37
“Daudi mwenyewe anamwita Kristo Bwana. Basi,
Kristo atakuwaje mwanae?” Umati wa watu ulikuwa
ukimsikiliza kwa furaha. 38 Katika mafundisho yake,
Yesu alisema, “Jihadharini na walimu wa Sheria
ambao hupenda kupitapita wamejivalia kanzu ndefu
na kusalimiwa na watu kwa heshima sokoni; hupenda
kuketi mahali pa heshima katika masunagogi, 39
na kuchukua nafasi za heshima katika karamu. 40
Huwanyonya wajane huku wakijisingizia kusali sala
ndefu. Siku ya hukumu watapata adhabu kali!” 41
Yesu alikuwa ameketi karibu na sanduku la hazina.
Akawa anatazama jinsi watu wengi walivyokuwa
wakitoa fedha na kuzitia katika hazina ya Hekalu.
Matajiri wengi walitoa fedha nyingi. 42 Hapo akaja
mama mmoja mjane maskini, akatoa sarafu mbili
ndogo za fedha. 43 Yesu akawaita wanafunzi wake,
akawaambia, “Kweli nawaambieni, huyu mama mjane
maskini ametoa zaidi kuliko wengine wote waliotia
fedha katika sanduku la hazina. 44 Maana wote
walitoa kutokana na ziada ya mali zao, lakini huyu
mama, ingawa ni maskini, ametoa yote aliyokuwa
nayo, ametoa kila kitu alichohitaji kwa kuishi.”

13 Yesu alipokuwa anatoka Hekaluni, mmoja wa
wanafunzi wake alimwambia, “Mwalimu, tazama
jinsi mawe haya na majengo haya yalivyo ya ajabu!”
2 Yesu akamwambia, “Je, unayaona majengo haya
makubwa? Hakuna hata jiwe moja litakalosalia juu ya
lingine; kila kitu kitabomolewa.” 3 Yesu alipokuwa
ameketi juu ya mlima wa Mizeituni akielekea Hekalu,
Petro, Yakobo, Yohane na Andrea wakamwuliza kwa
faragha, 4 “Twambie mambo haya yatatukia lini? Ni
ishara gani itakayoonyesha kwamba mambo haya
karibu yatimizwe?” 5 Yesu akaanza kuwaambia,
“Jihadharini msije mkadanganywa na mtu. 6 Maana
wengi watakuja wakilitumia jina langu, wakisema, Mimi
ndiye! nao watawapotosha watu wengi. 7 Mtakaposikia
juu ya vita na fununu za vita, msifadhaike. Mambo
hayo lazima yatokee, lakini mwisho wenyewe ungali
bado. 8 Taifa moja litapigana na taifa lingine;
utawala mmoja utapigana na utawala mwingine; kila
mahali kutakuwa na mitetemeko ya ardhi na njaa.
Mambo haya ni kama tu maumivu ya kwanza ya
kujifungua mtoto. 9 “Lakini ninyi jihadharini. Maana
watu watawapelekeni mahakamani, na kuwapigeni
katika masunagogi. Mtapelekwa mbele ya watawala
na wafalme kwa sababu yangu ili mpate kunishuhudia

kwao. 10 Lakini lazima kwanza Habari Njema
ihubiriwe kwa mataifa yote. 11 Nao watakapowatieni
nguvuni na kuwapeleka mahakamani, msiwe na
wasiwasi juu ya yale mtakayosema; saa ile itakapofika,
semeni chochote mtakachopewa, maana si ninyi
mtakaosema, bali Roho Mtakatifu. 12 Ndugu atamsaliti
ndugu yake auawe; baba atamsaliti mwanae; watoto
watawashambulia wazazi wao na kuwaua. 13 Watu
wote watawachukieni ninyi kwa sababu ya jina
langu. Lakini atakayevumilia mpaka mwisho ndiye
atakayeokolewa. 14 "Mtakapoona Chukizo Haribifu
limesimama mahali ambapo si pake, (msomaji na
atambue maana yake!) Hapo watu walioko Yudea
wakimbilie milimani. 15 Mtu aliye juu ya paa la
nyumba asishuke kuingia nyumbani mwake kuchukua
kitu. 16 Aliye shambani asirudi nyuma kuchukua vazi
lake. 17 Ole wao waja wazito na wanaonyonyesha
siku hizo! 18 Ombeni ili mambo hayo yasitukie
nyakati za baridi. 19 Maana wakati huo kutakuwa
na dhiki ambayo haijatokea tangu Mungu alipoumba
ulimwengu mpaka leo, wala haitatokea tena. 20 Kama
Bwana asingepunguza siku hizo, hakuna binadamu
ambaye angeokolewa. Lakini kwa ajili ya wateule
wake, Bwana amezipunguza siku hizo. 21 "Basi mtu
akiwaambieni, Tazama, Kristo yupo hapa! au Yupo
pale! msimsadiki. 22 Maana watatokea kina Kristo
wa uongo na manabii wa uongo, watafanya ishara
na maajabu, ili kuwapotosha wateule wa Mungu,
kama ikiwezekana. 23 Lakini ninyi jihadharini. Mimi
nimewaambieni mambo yote kabla hayajatokea. 24
"Basi, siku hizo baada ya dhiki hiyo, jua litatiwa giza
na mwezi hautaangaza. 25 Nyota zitaanguka kutoka
angani, na nguvu za mbingu zitatikiswa. 26 Hapo
watamwona Mwana wa Mtu akija katika mawingu
kwa nguvu nyingi na utukufu. 27 Kisha atawatuma
malaika wake; atawakusanya wateule wake kutoka
pande zote nne za dunia, kutoka mwisho wa dunia
mpaka mwisho wa mbingu. 28 "Kwa mtini jifunzeni
mfano huu: Mara tu matawi yake yanapoanza kuwa
laini na kuchanua majani, mnajua kwamba wakati
wa kiangazi umekaribia. 29 Hali kadhalika nanyi
mtakapoona mambo hayo yakitendeka, jueni kwamba
Mwana wa Mtu yuko karibu sana. 30 Nawaambieni
kweli, kizazi hiki hakitapita kabla ya mambo hayo yote
kutukia. 31 Mbingu na dunia zitapita, lakini maneno
yangu hayatapita kamwe. 32 "Lakini hakuna mtu
ajuaye siku au saa hiyo itakuja lini; wala malaika wa
mbinguni, wala Mwana; Baba peke yake ndiye ajuaye.
33 Muwe waangalifu na kesheni, maana hamjui wakati
huo utafika lini. 34 Itakuwa kama mtu anayeondoka
nyumbani kwenda safari akiwaachia watumishi wake
madaraka, kila mmoja na kazi yake; akamwambia
mlinzi wa mlango awe macho. 35 Kesheni, basi, kwa
maana hamjui mwenye nyumba atarudi lini; huenda
ikawa jioni, usiku wa manane, alfajiri au asubuhi. 36
Kesheni ili akija ghafla asije akawakuta mmelala. 37
Ninayowaambieni ninyi, nawaambia wote: Kesheni!"

14 Ilikuwa siku mbili tu kabla ya sikukuu ya Pasaka
na ya Mikate Isiyotiwa Chachu. Makuhani wakuu
na walimu wa Sheria walikuwa wakitafuta njia ya
kumtia Yesu nguvuni kwa hila wamuue. 2 Lakini
walisema, "Tusimtie nguvuni wakati wa sikukuu, watu
wasije wakafanya ghasia." 3 Yesu alikuwa Bethania,
nyumbani kwa Simoni, Mkoma. Alipokuwa mezani
kula chakula, mama mmoja aliyekuwa na chupa ya
alabasta yenye marashi ya nardo safi ya thamani
kubwa alikuja, akaivunja hiyo chupa, akammiminia
Yesu marashi hayo kichwani. 4 Baadhi ya watu
waliokuwa hapo walikasirika wakajisemea, "Kwa nini
kupoteza ovyo marashi haya? 5 Yangaliweza kuuzwa
kwa fedha kiasi cha denari mia tatu, wakapewa
maskini!" Wakamkemea huyo mama. 6 Lakini Yesu
akawaambia, "Mwacheni; kwa nini mnamsumbua?
Amenitendea jambo jema. 7 Maskini mnao daima
pamoja nanyi; mnaweza kuwasaidia wakati wowote
mnaopenda. Lakini mimi sitakuwapo pamoja nanyi
daima. 8 Yeye amefanya alivyoweza; ameupaka
mwili wangu marashi kuutayarisha kwa maziko.
9 Nawaambieni kweli, popote ulimwenguni Habari
Njema itakapohubiriwa, kitendo hiki alichofanya
kitatajwa kwa ajili ya kumkumbuka." 10 Kisha Yuda
Iskarioti, mmoja wa wale kumi na wawili, alienda kwa
makuhani wakuu ili kumsaliti Yesu. 11 Makuhani wakuu
waliposikia habari hiyo, walifurahi, wakaahidi kumpa
fedha. Basi, Yuda akaanza kutafuta nafasi ya kumsaliti
Yesu. 12 Siku ya kwanza ya sikukuu ya Mikate
Isiyotiwa Chachu, wakati ambapo mwana kondoo
wa Pasaka huchinjwa, wanafunzi wake walimwuliza,
"Wataka tukuandalie wapi karamu ya Pasaka?" 13
Basi Yesu akawatuma wawili wa wanafunzi wake
akiwaambia, "Nendeni mjini, nanyi mtakutana na
mtu anayebeba mtungi wa maji. Mfuateni 14 mpaka
katika nyumba atakayoingia, mkamwambie mwenye
nyumba, Mwalimu anasema: wapi chumba changu
ambamo nitakula Pasaka pamoja na wanafunzi
wangu? 15 Naye atawaonyesha chumba kikubwa
ghorofani kilichotayarishwa na kupambwa. Tuandalieni
humo." 16 Wanafunzi wakaondoka, wakaenda mjini,
wakakuta kila kitu sawa kama Yesu alivyokuwa
amewaambia. Wakaandaa karamu ya Pasaka. 17
Ilipokuwa jioni, Yesu alifika pamoja na wanafunzi wake

kumi na wawili. **18** Walipokuwa mezani wakila, Yesu
alisema, “Kweli nawaambieni, mmoja wenu anayekula
pamoja nami, atanisaliti.” **19** Hapo wanafunzi wake
wakaanza kuhuzunika, wakamwuliza mmojammoja,
“Je, ni mimi?” **20** Yesu akawaambia, “Ni mmoja
wenu ninyi kumi na wawili, anayechovya mkate
pamoja nami katika bakuli. **21** Kweli Mwana wa
Mtu anakwenda zake kama Maandiko Matakatifu
yanavyosema juu yake; lakini, ole wake mtu yule
anayemsaliti Mwana wa Mtu! Ingalikuwa afadhali
kwa mtu huyo kama hangalizaliwa!” **22** Walipokuwa
wanakula, Yesu alitwaa mkate, akashukuru, akaumega
na kuwapa wanafunzi wake akisema, “Twaeni;
huu ni mwili wangu.” **23** Kisha akatwaa kikombe,
akamshukuru Mungu, akawapa; nao wote wakanywa
katika kikombe hicho. **24** Akawaambia, “Hii ni
damu yangu inayothibitisha agano la Mungu, damu
inayomwagwa kwa ajili ya watu wengi. **25** Kweli
nawaambieni, sitakunywa tena divai ya zabibu mpaka
siku ile nitakapoinywa upya katika Ufalme wa Mungu.”
26 Kisha wakaimba wimbo, wakaondoka, wakaenda
katika mlima wa Mizeituni. **27** Yesu akawaambia
wanafunzi wake, “Ninyi nyote mtakuwa na mashaka
nami; maana Maandiko Matakatifu yasema: Nitampiga
mchungaji nao kondoo watatawanyika. **28** Lakini
nikisha fufuka, nitawatangulieni kule Galilaya.” **29**
Petro akamwambia “Hata kama wote watakuwa
na mashaka nawe na kukuacha, mimi sitakukana
kamwe!” **30** Yesu akamwambia, “Kweli nakwambia,
usiku huu, kabla jogoo hajawika mara mbili, utanikana
mara tatu.” **31** Lakini Petro akasisitiza, “Hata kama
ni lazima nife pamoja nawe, sitakuacha kamwe.”
Wanafunzi wote pia wakasema vivyo hivyo. **32**
Basi, wakafika katika bustani iitwayo Gethsemane.
Yesu akawaambia wanafunzi wake, “Kaeni hapa
wakati mimi nasali.” **33** Kisha akawachukua Petro,
Yakobo na Yohane; akaanza kufadhaika sana na
kuhangaika. **34** Akawaambia, “Nina huzuni kubwa
moyoni hata karibu kufa. Kaeni hapa mkeshe.” **35**
Akaenda mbele kidogo, akajitupa chini kifudifudi,
akasali kwamba, kama ingewezekana, asiipitie saa
hiyo ya mateso. **36** Akasema, “Baba yangu, kwako
mambo yote yanawezekana. Uniondolee kikombe
hiki; lakini isiwe kama nitakavyo mimi, bali utakavyo
wewe.” **37** Kisha akarudi kwa wanafunzi wale
watatu, akawakuta wamelala. Basi, akamwuliza Petro,
“Simoni, je umelala? Hukuweza kukesha hata saa
moja?” **38** Kisha akawaambia, “Kesheni na kusali ili
msije mkaingia katika majaribu. Roho i radhi, lakini
mwili ni dhaifu.” **39** Akaenda kusali tena akirudia
maneno yaleyale. **40** Kisha akarudi tena, akawakuta
wamelala. Macho yao yalikuwa yamebanwa na
usingizi. Hawakujua la kumjibu. **41** Alipowajia mara ya
tatu aliwaambia, “Mnalala bado na kupumzika? Sasa
imetosha! Saa imefika! Mwana wa Mtu anakabidhiwa
kwa watu waovu. **42** Amkeni, twendeni zetu. Tazameni,
yule atakayenisaliti amekaribia.” **43** Yesu alipokuwa
bado anasema, Yuda, mmoja wa wale kumi na wawili,
akafika pamoja na umati wa watu wenye mapanga
na marungu. Watu hao walikuwa wametumwa na
makuhani wakuu, walimu wa Sheria na wazee.
44 Msaliti Yuda alikuwa amewapa ishara: “Yule
nitakayembusu ndiye; mkamateni, mkampeleke chini
ya ulinzi.” **45** Yuda alipofika tu, alimwendea Yesu moja
kwa moja, akasema, “Mwalimu!” Kisha akambusu.
46 Basi, hao watu wakamkamata Yesu, wakamtia
nguvuni. **47** Mmoja wa wale waliokuwa wamesimama
hapo pamoja na Yesu akauchomoa upanga wake,
akampiga mtumishi wa Kuhani Mkuu, akamkata sikio.
48 Yesu akawaambia, “Je, mmekuja na mapanga
na marungu kunikamata kana kwamba mimi ni
mnyang'anyi? **49** Kila siku nilikuwa pamoja nanyi
nikifundisha Hekaluni, wala hamkunikamata. Lakini
sasa lazima Maandiko Matakatifu yatimie.” **50** Hapo
wanafunzi wote wakamwacha, wakakimbia. **51**
Kulikuwa na kijana mmoja aliyekuwa anamfuata Yesu
akiwa amevaa shuka. Nao wakajaribu kumkamata.
52 Lakini yeye akaponyoka, akaiachilia ile shuka,
akakimbia uchi. **53** Basi, wakampeleka Yesu kwa
Kuhani Mkuu ambapo makuhani wakuu wote, wazee
na walimu wa Sheria walikuwa wamekutanika. **54**
Petro alimfuata Yesu kwa mbali, akaingia ndani
ya ya wa Kuhani Mkuu, akaketi pamoja na walinzi
akiota moto. **55** Makuhani wakuu na Baraza lote
wakatafuta ushahidi wa kumshtaki Yesu wapate
kumwua, lakini hawakupata. **56** Watu wengi walitoa
ushahidi wa uongo juu ya Yesu, lakini ushahidi wao
haukupatana. **57** Kisha wengine walisimama, wakatoa
ushahidi wa uongo wakisema: **58** “Tulimsikia mtu
huyu akisema, Nitaliharibu Hekalu hili lililojengwa kwa
mikono, na kwa siku tatu nitajenga lingine lisilojengwa
kwa mikono.” **59** Lakini hata hivyo, ushahidi wao
haukupatana. **60** Basi, Kuhani Mkuu akasimama
katikati yao, akamwuliza Yesu, “Je, hujibu neno?
Watu hawa wanashuhudia nini dhidi yako?” **61**
Lakini yeye akakaa kimya; hakusema hata neno
moja. Kuhani Mkuu akamwuliza tena, “Je, wewe
ndiwe Kristo, Mwana wa Mungu Mtukufu?” **62** Yesu
akajibu, “Naam, mimi ndiye. Tena, mtamwona Mwana
wa Mtu amekaa upande wa kulia wa Mwenyezi,
akija katika mawingu ya mbinguni.” **63** Hapo Kuhani
Mkuu akararua joho lake, akasema, “Tuna haja

gani tena ya mashahidi? **64** Mmesikia kufuru
yake! Ninyi mwaonaje?” Wote wakaamua kwamba
anastahili kuuawa. **65** Basi, baadhi yao wakaanza
kumtemea mate, wakamfunika uso, wakampiga na
kumwambia, “Bashiri ni nani aliyekupiga!” Hata
watumishi wakamchukua, wakampiga makofi. **66**
Petro alipokuwa bado chini ukumbini, mmoja wa
wajakazi wa kuhani Mkuu alikuja. **67** Alipomwona
Petro akiota moto, alimtazama, akamwambia, “Hata
wewe ulikuwa pamoja na Yesu Mnazareti.” **68** Lakini
Petro akakana, “Sijui, wala sielewi unayosema!”
Kisha Petro akaondoka, akaenda nje uani. Hapo
jogoo akawika. **69** Yule mjakazi alipomwona tena
Petro, akaanza tena kuwaambia watu waliokuwa
wamesimama hapo, “Mtu huyu ni mmoja wao.” **70**
Petro akakana tena. Baadaye kidogo, watu waliokuwa
wamesimama hapo wakamwambia Petro, “Hakika
wewe ni mmoja wao, maana wewe ni Mgalilaya.”
71 Lakini Petro akaanza kulaani na kuapa akisema,
“Mimi simjui mtu huyu mnayesema habari zake.”
72 Hapo jogoo akawika mara ya pili. Basi, Petro
akakumbuka jinsi Yesu alivyokuwa amemwambia:
“Kabla jogoo hajawika mara mbili, utanikana mara
tatu.” Petro akabubujika machozi.

15 Kulipopambazuka, makuhani wakuu walifanya
shauri pamoja na wazee, walimu wa Sheria na
Baraza lote, wakamfunga Yesu pingu, wakampeleka
na kumkabidhi kwa Pilato. **2** Pilato akamwuliza Yesu,
“Je, wewe ni mfalme wa Wayahudi?” Yesu akajibu,
“Wewe umesema.” **3** Makuhani wakuu wakamshtaki
Yesu mambo mengi. **4** Pilato akamwuliza tena Yesu,
“Je, hujibu neno? Tazama wanavyotoa mashtaka
mengi juu yako.” **5** Lakini Yesu hakujibu neno, hata
pilato akashangaa. **6** Kila wakati wa sikukuu ya
Pasaka, Pilato alikuwa na desturi ya kuwafungulia
mfungwa mmoja waliyemtaka. **7** Basi, kulikuwa na mtu
mmoja aitwaye Baraba, ambaye alikuwa amefungwa
pamoja na waasi wengine kwa kusababisha uasi
na mauaji. **8** Watu wengi wakamwendea Pilato
wakamwomba awafanyie kama kawaida yake. **9** Pilato
akawauliza, “Je, mwataka niwafungulieni Mfalme wa
Wayahudi?” **10** Alisema hivyo kwa sababu alijua
wazi kwamba makuhani wakuu walimkabidhi Yesu
kwake kwa sababu ya wivu. **11** Lakini makuhani
wakuu wakawachochea watu wamwombe Pilato
awafungulie Baraba. **12** Pilato akawauliza tena,
“Basi, sasa mwataka nifanye nini na mtu huyu
mnayemwita Mfalme wa Wayahudi?” **13** Watu wote
wakapaaza sauti tena: “Msulubishe!” **14** Lakini
Pilato akawauliza, “Kwa nini! Amefanya kosa gani?”
Lakini wao wakazidi kupaaza sauti, “Msulubishe!” **15**
Pilato alitaka kuuridhisha huo umati wa watu; basi,
akamwachilia Baraba kutoka gerezani. Akaamuru
Yesu apigwe viboko, kisha akamtoa asulubiwe. **16**
Kisha askari walimpeleka Yesu ndani ukumbini, katika
ikulu, wakakusanya kikosi kizima cha askari. **17**
Wakamvika vazi la rangi ya zambarau, wakasokota
taji ya miiba, wakamwekea kichwani. **18** Wakaanza
kumsalimu, “Shikamoo Mfalme wa Wayahudi!” **19**
Wakampiga kichwani kwa mwanzi, wakamtemea
mate; wakampigia magoti na kumsujudia. **20** Baada
ya kumdhihaki, walimvua lile joho, wakamvika
nguo zake, kisha wakampeleka kumsulubisha. **21**
Walipokuwa njiani, walikutana na mtu mmoja aitwaye
Simoni, mwenyeji wa Kurene. Yeye alikuwa baba wa
Aleksanda na Rufo, na wakati huo alikuwa akitoka
shambani. Basi, wakamlazimisha auchukue msalaba
wa Yesu. **22** Kisha wakampeleka Yesu mpaka mahali
palipoitwa Golgotha, maana yake, “Mahali pa Fuvu
la Kichwa.” **23** Wakampa divai iliyochanganywa
na manemane, lakini yeye akaikataa. **24** Basi,
wakamsulubisha, wakagawana mavazi yake kwa
kuyapigia kura waamue nani angepata nini. **25** Ilikuwa
saa tatu asubuhi walipomsulubisha. **26** Na mshtaka
wake ulikuwa umeandikwa: “Mfalme wa Wayahudi.”
27 Pamoja naye waliwasulubisha wanyang'anyi wawili,
mmoja upande wake wa kulia na mwingine upande
wake wa kushoto. **28** Hapo yakatimia Maandiko
Matakatifu yanayosema, “Aliwekwa kundi moja na
waovu.” **29** Watu waliokuwa wanapita mahali hapo
walimtukana, wakitikisa vichwa vyao na kusema,
“Aha! Wewe mwenye kuvunja Hekalu na kulijenga
kwa siku tatu! **30** Sasa, shuka msalabani ujiokoe
mwenyewe!” **31** Nao makuhani wakuu pamoja na
walimu wa Sheria walimdhihaki wakisema, “Aliwaokoa
wengine, lakini kujiokoa mwenyewe hawezi! **32** Eti
yeye ni Kristo, Mfalme wa Israeli! Basi, na ashuke
msalabani ili tuone na kuamini.” Hata watu wale
waliosulubiwa pamoja naye walimtukana. **33** Tangu
saa sita mchana mpaka saa tisa kulikuwa giza nchini
kote. **34** Saa tisa alasiri Yesu akalia kwa sauti kubwa,
“Eloi, Eloi, lema sabakthani?” Maana yake, “Mungu
wangu, Mungu wangu, mbona umeniacha?” **35**
Baadhi ya watu waliosimama pale waliposikia hivyo,
walisema, “Sikiliza! Anamwita Eliya!” **36** Mtu mmoja
akakimbia, akachovya sifongo katika siki, akaiweka
juu ya mwanzi, akampa anywe akisema, “Hebu
tuone kama Eliya atakuja kumteremsha msalabani!”
37 Yesu akapaaza sauti kubwa, akakata roho. **38**
Basi, pazia la Hekalu likapasuka vipande viwili toka
juu mpaka chini. **39** Jemadari mmoja aliyekuwa

amesimama mbele yake aliona jinsi Yesu alivyolia
kwa sauti na kukata roho, akasema, “Kweli mtu
huyu alikuwa Mwana wa Mungu!” **40** Walikuwako pia
wanawake waliotazama kwa mbali, miongoni mwao
akiwa Maria toka mji wa Magdala, Salome, na Maria
mama wa kina Yakobo mdogo na Yose. **41** Hawa
walimfuata Yesu alipokuwa Galilaya na kumtumikia.
Kulikuwa na wanawake wengine wengi waliokuja
Yerusalemu pamoja naye. **42** Wakati wa jioni ulikuwa
umekwisha fika. Hiyo ilikuwa siku ya Maandalio, yaani
siku inayotangulia Sabato. **43** Hapo akaja Yosefu
mwenyeji wa Armathaya, mjumbe wa Baraza Kuu,
aliyeheshimika sana. Yeye pia alikuwa anatazamia
kuja kwa Ufalme wa Mungu. Basi, alimwendea Pilato
bila uoga, akaomba apewe mwili wa Yesu. **44** Pilato
alishangaa kusikia kwamba Yesu alikuwa amekwisha
kufa. Basi, akamwita jemadari, akamwuliza kama
Yesu alikuwa amekufa kitambo. **45** Pilato alipoarifiwa
na huyo jemadari kwamba Yesu alikuwa amekwisha
kufa, akamruhusu Yosefu auchukue mwili wake. **46**
Hapo Yosefu akanunua sanda ya kitani, akauteremsha
chini huo mwili, akauzungushia sanda. Akauweka
katika kaburi lililokuwa limechongwa mwambani,
kisha akavingirisha jiwe kubwa mbele ya mlango. **47**
Nao Maria Magdalene na Maria mama yake Yose
walipaona hapo alipolazwa.

16 Baada ya siku ya Sabato, Maria Magdalene,
Salome na Maria mama yake Yakobo walinunua
manukato ili wakaupake mwili wa Yesu. **2** Basi,
alfajiri na mapema siku ya Jumapili, jua lilipoanza
kuchomoza, walienda kaburini. **3** Nao wakawa
wanaambiana, “Nani atakayetuondolea lile jiwe
mlangoni mwa kaburi?” **4** Lakini walipotazama,
waliona jiwe limekwisha ondolewa. (Nalo lilikuwa
kubwa mno.) **5** Walipoingia kaburini, walimwona
kijana mmoja aliyevaa vazi jeupe, ameketi upande
wa kulia; wakashangaa sana. **6** Lakini huyo kijana
akawaambia, “Msishangae. Mnamtafuta Yesu wa
Nazareti aliyesulubiwa. Amefufuka, hayumo hapa.
Tazameni mahali walipokuwa wamemlaza. **7** Nendeni
mkawaambie wanafunzi wake pamoja na Petro
ya kwamba anawatangulieni kule Galilaya. Huko
mtamwona kama alivyowaambieni.” **8** Basi, wakatoka
pale kaburini mbio, maana walitetemeka kwa hofu
na kushangaa. Hawakumwambia mtu yeyote kitu,
kwa sababu waliogopa mno. **9** **(note: The most
reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-
20.)** Yesu alipofufuka mapema Jumapili, alijionyesha
kwanza kwa Maria Magdalene, ambaye Yesu alikuwa
amemtoa pepo saba. **10** Maria Magdalene akaenda,
akawajulisha wale waliokuwa pamoja na Yesu, na
wakati huo walikuwa wanaomboleza na kulia. **11**
Lakini waliposikia ya kwamba Yesu yu hai na kwamba
Maria Magdalene amemwona, hawakuamini. **12**
Baadaye Yesu aliwatokea wanafunzi wawili akiwa na
sura nyingine. Wanafunzi hao walikuwa wanakwenda
shambani. **13** Nao pia wakaenda wakawaambia
wenzao. Hata hivyo hawakuamini. **14** Mwishowe, Yesu
aliwatokea wanafunzi kumi na mmoja walipokuwa
pamoja mezani. Akawakemea sana kwa sababu ya
kutoamini kwao na ukaidi wao, maana hawakuwaamini
wale waliokuwa wamemwona baada ya kufufuka.
15 Basi, akawaambia, “Nendeni ulimwenguni kote
mkahubiri Habari Njema kwa kila mtu. **16** Anayeamini
na kubatizwa ataokolewa; asiyeamini atahukumiwa. **17**
Na ishara hizi zitaandamana na wale wanaoamini: kwa
jina langu watatoa pepo na watasema kwa lugha mpya.
18 Wakishika nyoka au wakinywa kitu chochote chenye
sumu, hakitawadhuru. Watawawekea wagonjwa
mikono, nao watapona.” **19** Basi, Bwana Yesu
alipokwisha sema nao, akachukuliwa mbinguni,
akaketi upande wa kulia wa Mungu. **20** Wanafunzi
wakaenda wakihubiri kila mahali. Bwana akafanya
kazi pamoja nao na kuimarisha ujumbe huo kwa
ishara zilizoandamana nao.

Luka

1 Mheshimiwa Theofilo: Watu wengi wamejitahidi
kuandika juu ya mambo yale yaliyotendeka kati
yetu. 2 Waliandika kama tulivyoelezwa na wale
walioyaona kwa macho yao tangu mwanzo, na
waliotangaza ujumbe huo. 3 Inafaa nami pia,
Mheshimiwa, baada ya kuchunguza kwa makini
mambo yote tangu mwanzo, nikuandikie kwa mpango,
4 ili nawe uweze kujionea mwenyewe ukweli wa
mambo yale uliyofundishwa. 5 Wakati Herode
alipokuwa mfalme wa Yudea, kulikuwa na kuhani
mmoja jina lake Zakaria, wa kikundi cha Abia. Mke
wake alikuwa anaitwa Elisabeti, naye alikuwa wa
ukoo wa kuhani Aroni. 6 Wote wawili walikuwa
wanyofu mbele ya Mungu, wakiishi kwa kufuata amri
na maagizo yote ya Bwana bila lawama. 7 Lakini
hawakuwa wamejaliwa watoto kwa vile Elisabeti
alikuwa tasa, nao wote wawili walikuwa wazee
sana. 8 Siku moja, ilipokuwa zamu yake ya kutoa
huduma ya ukuhani mbele ya Mungu, 9 Zakariya
alichaguliwa kwa kura, kama ilivyokuwa desturi,
kuingia hekaluni ili afukize ubani. 10 Watu, umati
mkubwa, walikuwa wamekusanyika nje wanasali
wakati huo wa kufukiza ubani. 11 Malaika wa
Bwana akamtokea humo ndani, akasimama upande
wa kulia wa madhabahu ya kufukizia ubani. 12
Zakariya alipomwona alifadhaika, hofu ikamwingia.
13 Lakini malaika akamwambia, "Zakariya, usiogope,
kwa maana sala yako imesikilizwa, na Elisabeti
mkeo atakuzalia mtoto wa kiume, nawe utampa
jina Yohane. 14 Utakuwa na furaha kubwa na watu
wengi watashangilia kwa sababu ya kuzaliwa kwake.
15 Atakuwa mkuu mbele ya Bwana. Hatakunywa
divai wala kileo, atajazwa Roho Mtakatifu tangu
tumboni mwa mama yake. 16 Atawaelekeza wengi
wa watu wa Israeli kwa Bwana Mungu wao. 17
Atamtangulia Bwana akiongozwa na nguvu na roho
kama Eliya. Atawapatanisha kina baba na watoto
wao; atawafanya wasiotii wawe na fikira za uadilifu,
na hivyo amtayarishie Bwana watu wake." 18
Zakariya akamwambia huyo malaika, "Ni kitu gani
kitakachonihakikishia jambo hilo? Mimi ni mzee, hali
kadhalika na mke wangu." 19 Malaika akamjibu,
"Mimi ni Gabrieli, nisimamaye mbele ya Mungu,
na nimetumwa niseme nawe, nikuletee hii habari
njema. 20 Sikiliza, utakuwa bubu kwa sababu
huyasadiki haya maneno yatakayotimia kwa wakati
wake. Hutaweza kusema mpaka hayo niliyokuambia
yatakapotimia." 21 Wakati huo, wale watu walikuwa
wanamngoja Zakariya huku wakishangaa juu ya
kukawia kwake Hekaluni. 22 Alipotoka nje, hakuweza
kusema nao. Ikawa dhahiri kwao kwamba alikuwa
ameona maono Hekaluni. Lakini akawa anawapa
ishara kwa mikono, akabaki bubu. 23 Zamu yake ya
kuhudumu ilipokwisha, alirudi nyumbani. 24 Baadaye
Elisabeti mkewe akapata mimba. Akajificha nyumbani
kwa muda wa miezi mitano, akisema: 25 "Hivi ndivyo
alivyonitendea Bwana; ameniangalia na kuniondolea
aibu niliyokuwa nayo mbele ya watu." 26 Mnamo
mwezi wa sita, malaika Gabrieli alitumwa na Mungu
aende kwenye mji uitwao Nazareti huko Galilaya, 27
kwa msichana mmoja aitwaye Maria, mchumba wa
mtu mmoja jina lake Yosefu, wa ukoo wa Daudi. 28
Malaika akamwendea, akamwambia, "Salamu Maria!
Umejaliwa neema nyingi! Bwana yu pamoja nawe."
29 Maria aliposikia maneno hayo alifadhaika sana,
akawaza: maneno haya yanamaanisha nini? 30
Malaika akamwambia, "Usiogope Maria, kwa maana
Mungu amekujalia neema. 31 Utachukua mimba,
utamzaa mtoto wa kiume na utampa jina Yesu. 32
Yeye atakuwa mkuu na ataitwa Mwana wa Mungu
Mkuu. Bwana Mungu atampa kiti cha mfalme Daudi,
babu yake. 33 Kwa hivyo atautawala ukoo wa Yakobo
milele, na ufalme wake hautakuwa na mwisho." **(aiōn
g165)** 34 Maria akamjibu, "Yatawezekanaje hayo, hali
mimi ni bikira?" 35 Malaika akamjibu, "Roho Mtakatifu
atakushukia, na uwezo wake Mungu Mkuu utakujia
kama kivuli; kwa sababu hiyo, mtoto atakayezaliwa
ataitwa Mtakatifu, Mwana wa Mungu. 36 Ujue pia
kwamba hata Elisabeti, jamaa yako, naye amepata
mimba ingawa ni mzee, na sasa ni mwezi wa sita
kwake yeye ambaye watu walimfahamu kuwa tasa.
37 Kwa maana hakuna jambo lisilowezekana kwa
Mungu." 38 Maria akasema, "Mimi ni mtumishi wa
Bwana, nitendewe kama ulivyosema." Kisha yule
malaika akaenda zake. 39 Siku kadhaa baadaye,
Maria alifunga safari akaenda kwa haraka hadi mji
mmoja ulioko katika milima ya Yuda. 40 Huko, aliingia
katika nyumba ya Zakariya, akamsalimu Elisabeti.
41 Mara tu Elisabeti aliposikia sauti ya Maria, mtoto
mchanga tumboni mwake Elisabeti akaruka. Naye
Elisabeti akajazwa Roho Mtakatifu, 42 akasema kwa
sauti kubwa, "Umebarikiwa kuliko wanawake wote,
naye utakayemzaa amebarikiwa. 43 Mimi ni nani
hata mama wa Bwana wangu afike kwangu? 44
Nakwambia, mara tu niliposikia sauti yako, mtoto
mchanga tumboni mwangu aliruka kwa furaha. 45
Heri yako wewe uliyesadiki kwamba yatatimia yale
Bwana aliyokwambia." 46 Naye Maria akasema,
47 "Moyo wangu wamtukuza Bwana, roho yangu

inafurahi kwa sababu ya Mungu Mwokozi wangu.
48 Kwa kuwa amemwangalia kwa huruma mtumishi
wake mnyenyekevu. Hivyo tangu sasa watu wote
wataniita mwenye heri. **49** Kwa kuwa Mwenyezi
Mungu amenitendea makuu, jina lake ni takatifu.
50 Huruma yake kwa watu wanaomcha hudumu
kizazi hata kizazi. **51** Amefanya mambo makuu
kwa mkono wake: amewatawanya wenye kiburi
katika mawazo ya mioyo yao; **52** amewashusha
wenye nguvu kutoka vitu vyao vya enzi, akawakweza
wanyenyekevu. **53** Wenye njaa amewashibisha
mema, matajiri amewaacha waende mikono mitupu.
54 Amemsaidia Israeli mtumishi wake, akikumbuka
huruma yake. **55** Kama alivyowaahidia wazee wetu
Abrahamu na wazawa wake hata milele." **(aiōn g165)**
56 Maria alikaa na Elisabeti kwa muda upatao miezi
mitatu, halafu akarudi nyumbani kwake. **57** Wakati wa
kujifungua kwake Elisabeti ulifika, akajifungua mtoto
wa kiume. **58** Jirani na watu wa jamaa yake walipopata
habari kwamba Bwana amemwonea huruma kubwa,
walifurahi pamoja naye. **59** Halafu siku ya nane
walifika kumtahiri mtoto, wakataka kumpa jina la
baba yake, Zakariya. **60** Lakini mama yake akasema,
"La, sivyo, bali ataitwa Yohane." **61** Wakamwambia,
"Mbona hakuna yeyote katika ukoo wake mwenye
jina hilo?" **62** Basi, wakamwashiria baba yake wapate
kujua alitaka mtoto wake apewe jina gani. **63**
Naye akaomba kibao cha kuandikia, akaandika hivi:
"Yohane ndilo jina lake." Wote wakastaajabu. **64** Papo
hapo midomo na ulimi wake Zakariya vikafunguliwa,
akawa anaongea akimsifu Mungu. **65** Hofu ikawaingia
jirani wote, na habari hizo zikaenea kila mahali katika
milima ya Yudea. **66** Wote waliosikia mambo hayo
waliyatafakari mioyoni mwao wakisema: "Mtoto huyu
atakuwa mtu wa namna gani?" Maana, hakika nguvu
ya Bwana ilikuwa pamoja naye. **67** Zakariya, baba
yake mtoto, akajazwa Roho Mtakatifu, akatamka
ujumbe wa Mungu: **68** "Asifiwe Bwana Mungu wa
Israeli, kwani amekuja kuwasaidia na kuwakomboa
watu wake. **69** Ametupatia Mwokozi shujaa, mzawa
wa Daudi mtumishi wake. **70** Aliahidi hapo kale
kwa njia ya manabii wake watakatifu, **(aiōn g165)** **71**
kwamba atatuokoa mikononi mwa adui zetu na kutoka
mikononi mwa wote wanaotuchukia. **72** Alisema
atawahurumia wazee wetu, na kukumbuka agano
lake takatifu. **73** Kiapo alichomwapia Abrahamu
baba yetu, ni kwamba atatujalia sisi **74** tukombolewe
kutoka adui zetu, tupate kumtumikia bila hofu, **75** kwa
unyofu na uadilifu mbele yake, siku zote za maisha
yetu. **76** Nawe mwanangu, utaitwa, nabii wa Mungu
Mkuu, utamtangulia Bwana kumtayarishia njia yake;
77 kuwatangazia watu kwamba wataokolewa kwa
kuondolewa dhambi zao. **78** Mungu wetu ni mpole na
mwenye huruma. Atasababisha pambazuko angavu
la ukombozi litujie kutoka juu, **79** na kuwaangazia
wote wanaokaa katika giza kuu la kifo, aongoze hatua
zetu katika njia ya amani." **80** Mtoto akakua, akapata
nguvu rohoni. Alikaa jangwani mpaka alipojionyesha
rasmi kwa watu wa Israeli.

2 Siku zile, tangazo rasmi lilitolewa na Kaisari
Augusto kuwataka watu wote chini ya utawala
wake wajiandikishe. **2** Kuandikishwa huku kulikuwa
mara ya kwanza, wakati Kirenio alipokuwa mkuu wa
mkoa wa Siria. **3** Basi, wote waliohusika walikwenda
kujiandikisha, kila mtu katika mji wake. **4** Yosefu pia
alifanya safari kutoka mjini Nazareti mkoani Galilaya.
Kwa kuwa alikuwa wa jamaa na ukoo wa Daudi
alikwenda mjini Bethlehemu mkoani Yuda alikozaliwa
Mfalme Daudi. **5** Alikwenda kujiandikisha pamoja na
mchumba wake Maria ambaye alikuwa mja mzito. **6**
Walipokuwa huko, siku yake ya kujifungua ikawadia,
7 akajifungua mtoto wake wa kwanza wa kiume,
akamvika nguo za kitoto, akamlaza horini kwa sababu
hawakupata nafasi katika nyumba ya wageni. **8** Katika
sehemu hizo, walikuwako wachungaji wakikesha
usiku mbugani kulinda mifugo yao. **9** Malaika wa
Bwana akawatokea ghafla, na utukufu wa Bwana
ukawaangazia pande zote. Wakaogopa sana. **10**
Malaika akawaambia, "Msiogope! Nimewaleteeni
habari njema ya furaha kuu kwa watu wote. **11**
Kwa maana, leo hii katika mji wa Daudi, amezaliwa
Mwokozi kwa ajili yenu, ndiye Kristo Bwana. **12** Na
hiki kitakuwa kitambulisho kwenu: mtamkuta mtoto
mchanga amevikwa nguo za kitoto, amelazwa horini."
13 Mara kundi kubwa la jeshi la mbinguni likajiunga
na huyo malaika, wakamsifu Mungu wakisema:
14 "Utukufu kwa Mungu juu mbinguni, na amani
duniani kwa watu aliopendezwa nao!" **15** Baada
ya hao malaika kuondoka na kurudi mbinguni,
wachungaji wakaambiana: "Twendeni moja kwa
moja mpaka Bethlehemu tukalione tukio hili Bwana
alilotujulisha." **16** Basi, wakaenda mbio, wakamkuta
Maria na Yosefu na yule mtoto mchanga amelazwa
horini. **17** Hao wachungaji walipomwona mtoto huyo
wakawajulisha wote habari waliyokuwa wamesikia
juu yake. **18** Wote waliosikia hayo walishangaa juu
ya habari walizoambiwa na wachungaji. **19** Lakini
Maria aliyaweka na kuyatafakari mambo hayo yote
moyoni mwake. **20** Wale wachungaji walirudi makwao
huku wakimtukuza na kumsifu Mungu kwa yote
waliyokuwa wamesikia na kuona; yote yalikuwa kama

walivyokuwa wameambiwa. 21 Siku nane baadaye,
wakati wa kumtahiri mtoto ulipofika, walimpa jina
Yesu, jina ambalo alikuwa amepewa na malaika kabla
hajachukuliwa mimba. 22 Siku zilipotimia za Yosefu
na Maria kutakaswa kama walivyotakiwa na Sheria
ya Mose, wazazi hao walimchukua mtoto, wakaenda
naye Yerusalemu ili wamweke mbele ya Bwana. 23
Katika Sheria ya Bwana imeandikwa: "Kila mzaliwa
wa kwanza wa kiume atawekwa wakfu kwa Bwana."
24 Pia walikwenda ili watoe sadaka: hua wawili au
makinda wawili ya njiwa, kama ilivyotakiwa katika
Sheria ya Bwana. 25 Wakati huo huko Yerusalemu
kulikuwa na mtu mmoja, mwema na mcha Mungu,
jina lake Simeoni. Yeye alikuwa akitazamia kwa hamu
ukombozi wa Israeli. Roho Mtakatifu alikuwa pamoja
naye. 26 Roho Mtakatifu alikuwa amemhakikishia
kwamba hatakufa kabla ya kumwona Masiha wa
Bwana. 27 Basi, akiongozwa na Roho Mtakatifu,
Simeoni aliingia Hekaluni; na wazazi wa Yesu
walipomleta Hekaluni mtoto wao ili wamfanyie kama
ilivyotakiwa na Sheria, 28 Simeoni alimpokea mtoto
Yesu mikononi mwake huku akimtukuza Mungu na
kusema: 29 "Sasa Bwana, umetimiza ahadi yako,
waweza kumruhusu mtumishi wako aende kwa amani.
30 Maana kwa macho yangu nimeuona wokovu utokao
kwako, 31 ambao umeutayarisha mbele ya watu
wote: 32 Mwanga utakaowaangazia watu wa mataifa,
na utukufu kwa watu wako Israeli." 33 Baba na mama
yake Yesu walikuwa wakistaajabia maneno aliyosema
Simeoni juu ya mtoto. 34 Simeoni akawabariki,
akamwambia Maria mama yake, "Mtoto huyu atakuwa
sababu ya kupotea na kuokoka kwa watu wengi katika
Israeli. Naye atakuwa ishara itakayopingwa na watu;
35 na hivyo mawazo ya watu wengi yataonekana
wazi. Nawe mwenyewe, uchungu ulio kama upanga
mkali utauchoma moyo wako." 36 Palikuwa na nabii
mmoja mwanamke, mzee sana, jina lake Ana, binti
Fanueli, wa kabila la Asheri. Alikuwa ameishi na
mumewe kwa miaka saba tangu alipoolewa. 37
Halafu alibaki mjane hadi wakati huo akiwa mzee
wa miaka themanini na minne. Wakati huo wote
alikaa Hekaluni akifunga na kusali usiku na mchana.
38 Saa hiyohiyo alijitokeza mbele, akamshukuru
Mungu, na akaeleza habari za huyo mtoto kwa
watu wote waliokuwa wanatazamia ukombozi wa
Yerusalemu. 39 Hao wazazi walipokwisha fanya
yote yaliyoamriwa na Sheria ya Bwana, walirudi
makwao Nazareti, mkoani Galilaya. 40 Mtoto akakua,
akazidi kupata nguvu, akajaa hekima, na neema ya
Mungu ilikuwa pamoja naye. 41 Wazazi wa Yesu
walikuwa na desturi ya kwenda Yerusalemu kila
mwaka wakati wa sikukuu ya Pasaka. 42 Mtoto
alipokuwa na umri wa miaka kumi na miwili, wote
walikwenda kwenye sikukuu hiyo kama ilivyokuwa
desturi. 43 Baada ya sikukuu, walianza safari ya
kurudi makwao, lakini Yesu alibaki Yerusalemu bila
wazazi wake kuwa na habari. 44 Walidhani alikuwa
pamoja na kundi la wasafiri, wakaenda mwendo wa
kutwa, halafu wakaanza kumtafuta miongoni mwa
jamaa na marafiki. 45 Kwa kuwa hawakumwona,
walirudi Yerusalemu wakimtafuta. 46 Siku ya tatu
walimkuta Hekaluni kati ya walimu, akiwasikiliza
na kuwauliza maswali. 47 Wote waliosikia maneno
yake walistaajabia akili yake na majibu yake ya
hekima. 48 Wazazi wake walipomwona walishangaa.
Maria, mama yake, akamwuliza, "Mwanangu, kwa
nini umetutenda hivyo? Baba yako na mimi tumekuwa
tukikutafuta kwa huzuni." 49 Yeye akawajibu, "Kwa
nini mlinitafuta? Hamkujua kwamba inanipasa kuwa
katika nyumba ya Baba yangu?" 50 Lakini wazazi
wake hawakuelewa maana ya maneno aliyowaambia.
51 Basi, akarudi pamoja nao hadi Nazareti, akawa
anawatii. Mama yake akaweka mambo hayo yote
moyoni mwake. 52 Naye Yesu akaendelea kukua
katika hekima na kimo; akazidi kupendwa na Mungu
na watu.

3 Mwaka wa kumi na tano wa utawala wa Kaisari
Tiberio, Pontio Pilato alikuwa anatawala mkoa wa
Yudea. Herode alikuwa mkuu wa mkoa wa Galilaya,
na Filipo, ndugu yake, alikuwa mkuu wa mikoa ya
Iturea na Trakoniti. Lusania alikuwa mkuu wa mkoa
wa Abilene, 2 na Anasi na Kayafa walikuwa makuhani
wakuu mjini Yerusalem. Wakati huo ndipo neno la
Mungu lilipomjia Yohane, mwana wa Zakariya, kule
jangwani. 3 Basi, Yohane akaenda katika sehemu zote
zilizopakana na mto Yordani, akihubiri watu watubu
na kubatizwa ili Mungu awaondolee dhambi. 4 Ndivyo
ilivyoandikwa katika kitabu cha nabii Isaya: "Sauti
ya mtu imesikika jangwani: Mtayarishieni Bwana njia
yake; nyosheni mapito yake. 5 Kila bonde litafukiwa,
kila mlima na kilima vitasawazishwa; palipopindika
patanyooshwa, njia mbaya zitatengenezwa. 6 Na,
watu wote watauona wokovu utokao kwa Mungu."
7 Basi, Yohane akawa anawaambia watu wengi
waliofika ili awabatize: "Enyi kizazi cha nyoka! Ni
nani aliyewadokezea kwamba mngeweza kuiepuka
ghadhabu inayokuja? 8 Basi, onyesheni kwa matendo
kwamba mmetubu. Msianze sasa kusema: Sisi ni
watoto wa Abrahamu. Nawaambieni hakika, Mungu
anaweza kuyageuza mawe haya yawe watoto wa
Abrahamu! 9 Lakini, sasa hivi shoka limewekwa

tayari kukata mizizi ya miti. Kila mti usiozaa matunda
mazuri utakatwa na kutupwa motoni.” 10 Umati wa
watu ukamwuliza, “Tufanye nini basi?” 11 Akawajibu,
“Aliye na nguo mbili amgawie yule asiye na nguo;
aliye na chakula afanye vivyo hivyo.” 12 Nao watoza
ushuru wakaja pia ili wabatizwe, wakamwuliza,
“Mwalimu, tufanye nini?” 13 Naye akawaambia,
“Msitoze ushuru zaidi ya kima kilichowekwa.” 14 Nao
askari wakamwuliza, “Na sisi tufanye nini?” Naye
akawajibu, “Msichukue vitu vya mtu yeyote kwa nguvu
wala kumshtaki yeyote kwa uongo. Toshekeni na
mishahara yenu.” 15 Wote walikuwa wanatazamia kitu
fulani; basi, wakaanza kujiuliza mioyoni mwao kuhusu
Yohane: kuwa labda yeye ndiye Kristo. 16 Hapo
Yohane akawaambia wote, “Mimi ninawabatiza kwa
maji, lakini anakuja mwenye uwezo zaidi kuliko mimi
ambaye sistahili hata kumfungulia kamba za viatu
vyake. Yeye atawabatizeni kwa Roho Mtakatifu na
kwa moto. 17 Yeye ni kama mtu anayeshika mikononi
mwake chombo cha kupuria nafaka, aipure nafaka
yake, akusanye ngano ghalani mwake, na makapi
ayachome kwa moto usiozimika.” 18 Hivyo, pamoja
na mawaidha mengine mengi, Yohane aliwahimiza
watu akiwahubiria Habari Njema. 19 Lakini Yohane
alimgombeza Herode, mkuu wa mkoa, kwa sababu
alikuwa amemchukua Herodia, mke wa ndugu yake,
na kumfanya mke wake; na pia kwa ajili ya mabaya
yote aliyokuwa amefanya. 20 Kisha Herode akazidisha
ubaya wake kwa kumtia Yohane gerezani. 21 Watu
wote walipokuwa wamekwisha batizwa, Yesu naye
alibatizwa. Na alipokuwa akisali, mbingu zilifunguka,
22 na Roho Mtakatifu akamshukia akiwa na umbo
kama la njiwa. Sauti ikasikika kutoka mbinguni: “Wewe
ndiwe Mwanangu mpendwa, nimependezwa nawe.”
23 Yesu alipoanza kazi yake hadharani, alikuwa na
umri upatao miaka thelathini, na watu walidhani yeye
ni mwana wa Yosefu, mwana wa Heli. 24 Heli alikuwa
mwana wa Mathati, mwana wa Lawi, mwana wa
Melki, mwana wa Yanai, mwana wa Yosefu, 25
mwana wa Matathia, mwana wa Amosi, mwana wa
Nahumu, mwana wa Hesli, mwana wa Nagai, 26
mwana wa Maathi, mwana wa Matathia, mwana wa
Shemeni, mwana wa Yoseki, mwana wa Yuda, 27
mwana wa Yohanani, mwana wa Resa, mwana wa
Zerubabeli, mwana wa Shealtieli, mwana wa Neri,
28 mwana wa Melki, mwana wa Adi, mwana wa
Kosamu, mwana wa Elmadamu, mwana wa Eri, 29
mwana wa Yoshua, mwana wa Eliezeri, mwana wa
Yorimu, mwana wa Mathati, mwana wa Lawi, 30
mwana wa Simeoni, mwana wa Yuda, mwana wa
Yosefu, mwana wa Yonamu, mwana wa Eliakimu,
31 mwana wa Melea, mwana wa Mena, mwana wa
Matatha, mwana wa Nathani, mwana wa Daudi, 32
mwana wa Yese, mwana wa Obedi, mwana wa Boazi,
mwana wa Salmoni, mwana wa Nashoni, 33 mwana
wa Aminadabu, mwana wa Admini, mwana wa Arni,
mwana wa Hesroni, mwana wa Feresi, mwana wa
Yuda, 34 mwana wa Yakobo, mwana wa Isaka,
mwana wa Abrahamu, mwana wa Tera, mwana wa
Nahori, 35 mwana wa Serugi, mwana wa Reu, mwana
wa Pelegi, mwana wa Eberi, mwana wa Sala, 36
mwana wa Kainani, mwana wa Arfaksadi, mwana
wa Shemu, mwana wa Noa, mwana wa Lameki, 37
mwana wa Mathusala, mwana wa Henoki, mwana wa
Yaredi, mwana wa Mahalaleli, mwana wa Kenani,
38 mwana wa Enosi, mwana wa Sethi, mwana wa
Adamu, aliyekuwa wa Mungu.

4 Yesu alitoka katika mto Yordani akiwa amejaa Roho
Mtakatifu, akaongozwa na Roho mpaka jangwani.
2 Huko alijaribiwa na Ibilisi kwa muda wa siku arubaini.
Wakati huo wote hakula chochote, na baada ya
siku hizo akasikia njaa. 3 Ndipo Ibilisi akamwambia,
“Kama wewe ni Mwana wa Mungu, amuru jiwe hili
liwe mkate.” 4 Yesu akamjibu, “Imeandikwa: Mtu
haishi kwa mkate tu.” 5 Kisha Ibilisi akamchukua hadi
mahali pa juu, akamwonyesha kwa mara moja falme
zote za ulimwengu. Huyo Shetani akamwambia, 6
“Nitakupa uwezo juu ya falme zote hizi na fahari
zake, kwa maana nimepewa hivi vyote; nikitaka
kumpa mtu ninaweza. 7 Hivi vyote vitakuwa mali
yako wewe, kama ukiniabudu.” 8 Yesu akamjibu,
“Imeandikwa: Utamwabudu Bwana Mungu wako, na
utamtumikia yeye peke yake.” 9 Ibilisi akamchukua
mpaka Yerusalemu, kwenye mnara wa Hekalu,
akamwambia, “Kama wewe ni Mwana wa Mungu, 10
kwa maana imeandikwa: Atawaamuru malaika wake
wakulinde, 11 na tena, Watakuchukua mikononi mwao
usije ukajikwaa mguu wako kwenye jiwe.” 12 Lakini
Yesu akamjibu, “Imeandikwa: Usimjaribu Bwana
Mungu wako.” 13 Ibilisi alipokwishamjaribu kwa kila
njia, akamwacha kwa muda. 14 Yesu alirudi Galilaya
akiwa amejaa nguvu za Roho Mtakatifu, na habari
zake zikaenea katika sehemu zote za jirani. 15 Naye
akawa anawafundisha watu katika masunagogi yao,
akasifiwa na wote. 16 Basi, Yesu alikwenda Nazareti,
mahali alipolelewa, na siku ya Sabato, aliingia katika
sunagogi, kama ilivyokuwa desturi yake. Akasimama
ili asome Maandiko Matakatifu kwa sauti. 17 Akapokea
kitabu cha nabii Isaya, akakifungua na akakuta mahali
palipoandikwa: 18 “Roho wa Bwana yu juu yangu,
kwani amenipaka mafuta niwahubirie maskini Habari

Njema. Amenituma niwatangazie mateka watapata
uhuru, vipofu watapata kuona tena; amenituma
niwakomboe wanaoonewa, 19 na kutangaza mwaka
wa neema ya Bwana.” 20 Baada ya kusoma, akafunga
kile kitabu, akampa mtumishi, kisha akaketi; watu wote
wakamkodolea macho. 21 Naye akaanza kuwaambia,
“Andiko hili mlilosikia likisomwa, limetimia leo.” 22
Wote wakavutiwa sana naye, wakastaajabia maneno
mazuri aliyosema. Wakanena, “Je, huyu si mwana
wa Yosefu?” 23 Naye akawaambia, “Bila shaka
mtaniambia msemo huu: Mganga jiponye mwenyewe,
na pia mtasema: Yote tuliyosikia umeyafanya kule
Kafarnaumu, yafanye hapa pia katika kijiji chako.”
24 Akaendelea kusema, “Hakika nawaambieni, nabii
hatambuliwi katika kijiji chake. 25 Lakini, sikilizeni!
Kweli kulikuwa na wajane wengi katika nchi ya Israeli
nyakati za Eliya. Wakati huo mvua iliacha kunyesha
kwa muda wa miaka mitatu na nusu; kukawa na
njaa kubwa katika nchi yote. 26 Hata hivyo, Eliya
hakutumwa kwa mjane yeyote ila kwa mwanamke
mjane wa Sarepta, Sidoni. 27 Tena, katika nchi ya
Israeli nyakati za Elisha kulikuwa na wenye ukoma
wengi. Hata hivyo, hakuna yeyote aliyetakaswa ila tu
Naamani, mwenyeji wa Siria.” 28 Wote waliokuwa
katika lile sunagogi waliposikia hayo walikasirika
sana. 29 Wakasimama, wakamtoa nje ya mji wao
uliokuwa umejengwa juu ya kilima, wakampeleka
mpaka kwenye ukingo wa kilima hicho ili wamtupe
chini. 30 Lakini Yesu akapita katikati yao, akaenda
zake. 31 Kisha Yesu akashuka mpaka Kafarnaumu
katika mkoa wa Galilaya, akawa anawafundisha watu
siku ya Sabato. 32 Wakastaajabia uwezo aliokuwa
nao katika kufundisha. 33 Na katika lile sunagogi
kulikuwa na mtu aliyekuwa amepagawa na roho ya
pepo mchafu; akapiga ukelele wa kuziba masikio:
34 “We! Yesu wa Nazareti! Kwa nini unatuingilia?
Je, umekuja kutuangamiza? Ninakufahamu wewe
ni nani. Wewe ni mjumbe Mtakatifu wa Mungu!”
35 Lakini Yesu akamkemea huyo pepo akisema:
“Nyamaza! Mtoke mtu huyu!” Basi, huyo pepo baada
ya kumwangusha yule mtu chini, akamtoka bila
kumdhuru hata kidogo. 36 Watu wote wakashangaa,
wakawa wanaambiana, “Hili ni jambo la ajabu,
maana kwa uwezo na nguvu anawaamuru pepo
wachafu watoke, nao wanatoka!” 37 Habari zake
zikaenea mahali pote katika mkoa ule. 38 Yesu
alitoka katika lile sunagogi, akaenda nyumbani kwa
Simoni. Mama mmoja, mkwewe Simoni, alikuwa na
homa kali; wakamwomba amponye. 39 Yesu akaenda
akasimama karibu naye, akaikemea ile homa, nayo
ikamwacha. Mara yule mama akainuka, akawatumikia.
40 Jua lilipokuwa linatua, wote waliokuwa na wagonjwa
wao mbalimbali waliwaleta kwake; naye akaweka
mikono yake juu ya kila mmoja wao, akawaponya
wote. 41 Pepo waliwatoka watu wengi, wakapiga
kelele wakisema: “Wewe u Mwana wa Mungu!” Lakini
Yesu akawakemea, wala hakuwaruhusu kusema,
maana walimfahamu kwamba yeye ndiye Kristo.
42 Kesho yake asubuhi Yesu aliondoka akaenda
mahali pa faragha. Watu wakawa wanamtafuta, na
walipofika mahali alipokuwa, wakajaribu kumzuia
ili asiondoke kwao. 43 Lakini yeye akawaambia,
“Ninapaswa kuhubiri Habari Njema za Ufalme wa
Mungu katika miji mingine pia, maana nilitumwa kwa
ajili hiyo.” 44 Akawa anahubiri katika masunagogi ya
Yudea.

5 Siku moja Yesu alikuwa amesimama kando
ya ziwa Genesareti, na watu wengi walikuwa
wamemzunguka wakisongana wanalisikiliza neno la
Mungu. 2 Akaona mashua mbili ukingoni mwa ziwa;
wavuvi wenyewe walikuwa wametoka, wanaosha
nyavu zao. 3 Baada ya Yesu kuingia katika mashua
moja, iliyokuwa ya Simoni, alimtaka Simoni aisogeze
majini, mbali kidogo na ukingo wa ziwa. Akaketi,
akafundisha umati wa watu akiwa ndani ya mashua.
4 Alipomaliza kufundisha, akamwambia Simoni,
“Peleka mashua mpaka kilindini, mkatupe nyavu zenu
mpate kuvua samaki.” 5 Simoni akamjibu, “Bwana,
tumejitahidi kuvua samaki usiku kucha bila kupata
kitu, lakini kwa kuwa umesema, nitatupa nyavu.” 6
Baada ya kufanya hivyo, wakavua samaki wengi,
hata nyavu zao zikaanza kukatika. 7 Wakawaita
wenzao waliokuwa katika mashua nyingine waje
kuwasaidia. Wakaja, wakazijaza mashua zote mbili
samaki, hata karibu zingezama. 8 Simoni Petro
alipoona hayo, akapiga magoti mbele ya Yesu
akisema, “Ondoka mbele yangu, ee Bwana, kwa
kuwa mimi ni mwenye dhambi!” 9 Simoni pamoja na
wenzake wote walishangaa kwa kupata samaki wengi
vile. 10 Hali kadhalika Yakobo na Yohane, wana wa
Zebedayo, waliokuwa wavuvi wenzake Simoni. Yesu
akamwambia Simoni, “Usiogope; tangu sasa utakuwa
ukivua watu.” 11 Basi, baada ya kuzileta zile mashua
ukingoni mwa ziwa, wakaacha yote, wakamfuata. 12
Ikawa, Yesu alipokuwa katika mmojawapo wa miji
ya huko, mtu mmoja mwenye ukoma mwili mzima
akamwona. Basi, mtu huyo akaanguka kifudifudi
akamwomba Yesu: “Mheshimiwa, ukitaka, waweza
kunitakasa.” 13 Yesu akaunyosha mkono wake,
akamgusa na kusema, “Nataka, takasika!” Mara
ule ukoma ukamwacha. 14 Yesu akamwamuru:

“Usimwambie mtu yeyote; bali nenda ukajionyeshe
kwa kuhani, ukatoe sadaka kwa ajili ya kutakasika
kwako kama inavyotakiwa na Sheria ya Mose, iwe
uthibitisho kwao kwamba umepona.” **15** Lakini habari
za Yesu zilizidi kuenea kila mahali. Watu makundi
mengi wakakusanyika ili kumsikiliza na kuponywa
magonjwa yao. **16** Lakini yeye alikwenda zake
mahali pasipo na watu, akawa anasali huko. **17**
Siku moja Yesu alikuwa akifundisha. Mafarisayo
na walimu wa Sheria kutoka katika kila kijiji cha
Galilaya, Yudea na Yerusalemu, walikuwa wameketi
hapo. Nguvu ya Bwana ilikuwa pamoja naye kwa
ajili ya kuponyea wagonjwa. **18** Mara watu wakaja
wamemchukua mtu mmoja aliyepooza maungo,
amelala kitandani; wakajaribu kumwingiza ndani
wamweke mbele ya Yesu. **19** Lakini kwa sababu
ya wingi wa watu, hawakuweza kuingia ndani.
Basi, wakapanda juu ya dari, wakaondoa vigae,
wakamshusha huyo aliyepooza pamoja na kitanda
chake, wakamweka mbele ya Yesu. **20** Yesu alipoona
jinsi walivyokuwa na imani kubwa, akamwambia
huyo mtu, “Rafiki, umesamehewa dhambi zako.” **21**
Walimu wa Sheria na Mafarisayo wakaanza kujiuliza:
“Nani huyu anayemkufuru Mungu kwa maneno
yake? Hakuna mtu awezaye kusamehe dhambi ila
Mungu peke yake!” **22** Yesu alitambua mawazo
yao, akawauliza, “Mnawaza nini mioyoni mwenu?
23 Ni lipi lililo rahisi zaidi: kusema, Umesamehewa
dhambi, au kusema, Simama utembee? **24** Basi,
nataka mjue kwamba Mwana wa Mtu anao uwezo wa
kusamehe dhambi duniani.” Hapo akamwambia huyo
mtu aliyepooza, “Simama, chukua kitanda chako
uende zako nyumbani.” **25** Mara, huyo mtu aliyepooza
akasimama mbele yao wote, akachukua kitanda
chake akaenda zake nyumbani huku akimtukuza
Mungu. **26** Wote wakashangaa na kushikwa na
hofu; wakamtukuza Mungu wakisema: “Tumeona
maajabu leo.” **27** Baada ya hayo, Yesu akatoka
nje, akamwona mtoza ushuru mmoja aitwaye Lawi,
ameketi ofisini. Yesu akamwambia, “Nifuate!” **28**
Lawi akaacha yote, akamfuata. **29** Kisha Lawi
akamwandalia Yesu karamu kubwa nyumbani mwake;
na kundi kubwa la watoza ushuru na watu wengine
walikuwa wameketi pamoja nao. **30** Mafarisayo na
walimu wa Sheria wakawanung'unikia wafuasi wake
wakisema: “Mbona mnakula na kunywa pamoja na
watoza ushuru na wenye dhambi?” **31** Yesu akawajibu,
“Wenye afya hawahitaji daktari, lakini wanaomhitaji
ni wale walio wagonjwa. **32** Sikuja kuwaita watu
wema, bali wenye dhambi, ili wapate kutubu.” **33**
Watu wengine wakamwambia Yesu, “Wafuasi wa
Yohane mbatizaji hufunga mara nyingi na kusali; hata
wafuasi wa Mafarisayo hufanya vivyo hivyo. Lakini
wafuasi wako hula na kunywa.” **34** Yesu akawajibu,
“Je, mnaweza kuwataka wale walioalikwa arusini
wafunge hali bwana arusi yuko pamoja nao? **35** Lakini
wakati utafika ambapo bwana arusi ataondolewa kati
yao, na wakati huo ndipo watakapofunga.” **36** Yesu
akawaambia mfano huu: “Hakuna mtu akataye kiraka
cha nguo mpya na kukitia katika vazi kuukuu; kama
akifanya hivyo, atakuwa amelikata hilo vazi jipya, na
hicho kiraka hakitachukuana na hilo vazi kuukuu.
37 Wala hakuna mtu atiaye divai mpya katika viriba
vikuukuu; kwani hiyo divai mpya itavipasua hivyo
viriba, divai itamwagika, na viriba vitaharibika. **38**
Divai mpya hutiwa katika viriba vipya! **39** Wala hakuna
mtu ambaye hutamani kunywa divai mpya baada ya
kunywa ya zamani, kwani husema: Ile ya zamani ni
nzuri zaidi.”

6 Siku moja ya Sabato, Yesu alikuwa anapita
katika mashamba ya ngano, na wanafunzi wake
wakaanza kukwanyua masuke ya ngano, wakaondoa
punje zake kwa mikono, wakala. **2** Baadhi ya
Mafarisayo wakawauliza, “Mbona mnafanya jambo
ambalo si halali siku ya Sabato?” **3** Yesu akawajibu,
“Je, hamjasoma jinsi alivyofanya Daudi pamoja
na wenzake wakati walipokuwa na njaa? **4** Yeye
aliingia ndani ya nyumba ya Mungu, akachukua ile
mikate iliyowekwa mbele ya Mungu, akala na kuwapa
wenzake. Kisheria, ni makuhani tu peke yao ndio
walioruhusiwa kula mikate hiyo.” **5** Hivyo akawaambia,
“Mwana wa Mtu ni Bwana wa Sabato.” **6** Siku
nyingine ya Sabato, Yesu aliingia katika sunagogi,
akafundisha. Mle ndani mlikuwa na mtu ambaye
mkono wake wa kuume ulikuwa umepooza. **7** Walimu
wa Sheria na Mafarisayo walitaka kupata kisingizio
cha kumshtaki Yesu na hivyo wakawa wanangojea
waone kama angemponya mtu siku ya Sabato. **8**
Lakini Yesu alijua mawazo yao, akamwambia yule
mwenye mkono uliopooza, “Inuka, simama katikati.”
Yule mtu akaenda akasimama katikati. **9** Kisha
Yesu akawaambia, “Nawaulizeni, je, ni halali siku
ya Sabato kutenda jambo jema au kutenda jambo
baya; kuokoa maisha au kuyaangamiza?” **10** Baada
ya kuwatazama wote waliokuwa pale, akamwambia
yule mtu, “Nyosha mkono wako.” Naye akafanya
hivyo, na mkono wake ukawa mzima tena. **11**
Lakini wao wakakasirika sana, wakajadiliana jinsi
ya kumtendea Yesu maovu. **12** Siku moja Yesu
alikwenda mlimani kusali, akakesha huko usiku kucha
akimwomba Mungu. **13** Kesho yake aliwaita wanafunzi

wake, na miongoni mwao akachagua kumi na wawili
ambao aliwaita mitume: **14** Simoni (ambaye Yesu
alimpa jina Petro) na Andrea ndugu yake, Yakobo
na Yohane, Filipo na Bartholomayo, **15** Mathayo
na Thoma, Yakobo wa Alfayo na Simoni (aliyeitwa
Zelote), **16** Yuda wa Yakobo na Yuda Iskarioti ambaye
baadaye alikuwa msaliti. **17** Baada ya kushuka
mlimani pamoja na mitume, Yesu alisimama mahali
palipokuwa tambarare. Hapo palikuwa na kundi
kubwa la wanafunzi wake na umati wa watu waliotoka
pande zote za Yudea na Yerusalemu na pwani ya
Tiro na Sidoni. Wote walifika kumsikiliza Yesu na
kuponywa magonjwa yao. **18** Aliwaponya pia wote
waliokuwa wanasumbuliwa na pepo wachafu. **19**
Watu wote walitaka kumgusa, kwa maana nguvu
ilikuwa inatoka ndani yake na kuwaponya wote. **20**
Yesu akawageukia wanafunzi wake, akasema: "Heri
ninyi mlio maskini, maana Ufalme wa Mungu ni wenu.
21 Heri ninyi mnaosikia njaa sasa, maana baadaye
mtashiba. Heri ninyi mnaolia sasa, maana baadaye
mtacheka kwa furaha. **22** "Heri yenu ninyi iwapo
watu watawachukia, watawatenga, watawatukana
na kuwaharibieni jina kwa ajili ya Mwana wa Mtu!
23 Wakati hayo yatakapotokea, furahini na kucheza,
maana hakika tuzo lenu ni kubwa mbinguni. Kwa
maana wazee wao waliwatendea manabii vivyo
hivyo. **24** Lakini ole wenu ninyi mlio matajiri, maana
mmekwisha pata faraja yenu. **25** Ole wenu ninyi
mnaoshiba sasa, maana baadaye mtasikia njaa. Ole
wenu ninyi mnaocheka kwa furaha sasa, maana
baadaye mtaomboleza na kulia. **26** Ole wenu ninyi
iwapo watu wote wanawasifu, maana wazee wao
waliwafanyia manabii wa uongo vivyo hivyo. **27** "Lakini
nawaambieni ninyi mnaonisikiliza: wapendeni adui
zenu, watendeeni mema wale wanaowachukieni. **28**
Watakieni baraka wale wanaowalaani, na waombeeni
wale wanaowatendea vibaya. **29** Mtu akikupiga
shavu moja mgeuzie na la pili. Mtu akikunyang'anya
koti lako mwachie pia shati lako. **30** Yeyote
anayekuomba mpe, na mtu akikunyang'anya mali
yako usimtake akurudishie. **31** Watendeeni wengine
kama mnavyotaka wawatendee ninyi. **32** "Na ikiwa
mnawapenda tu wale wanaowapenda ninyi, je,
mtapata tuzo gani? Hakuna! Kwa maana hata
wenye dhambi huwapenda wale wanaowapenda
wao. **33** Tena, kama mkiwatendea mema wale
tu wanaowatendeeni mema, mtapata tuzo gani?
Hata wenye dhambi hufanya vivyo hivyo! **34**
Na kama mnawakopesha wale tu mnaotumaini
watawalipeni, je, mtapata tuzo gani? Hata wenye
dhambi huwakopesha wenye dhambi wenzao ili
warudishiwe kima kilekile! **35** Ila nyinyi wapendeni
adui zenu, na kuwatendea mema; kopesheni bila
kutazamia malipo, na tuzo lenu litakuwa kubwa, nanyi
mtakuwa watoto wa Mungu aliye juu. Kwa maana
yeye ni mwema kwa wale wasio na shukrani na
walio wabaya. **36** Muwe na huruma kama Baba
yenu alivyo na huruma. **37** "Msiwahukumu wengine,
nanyi hamtahukumiwa; msiwalaumu wengine,
nanyi hamtalaumiwa; wasameheni wengine, nanyi
mtasamehewa. **38** Wapeni wengine wanavyohitaji,
nanyi mtapewa. Naam, mtapokea mikononi mwenu
kipimo kilichojaa, kikashindiliwa na kusukwasukwa
hata kumwagika. Kwa maana kipimo kilekile
mnachotumia kwa wengine ndicho ambacho Mungu
atatumia kwenu." **39** Akawaambia mfano huu: "Je,
kipofu anaweza kumwongoza kipofu mwenzake? La!
Wote wataanguka shimoni. **40** Mwanafunzi hamshindi
mwalimu wake, lakini kila mwanafunzi akisha hitimu
huwa kama mwalimu wake. **41** Unawezaje kukiona
kibanzi kilicho katika jicho la mwenzio, usione boriti
iliyo katika jicho lako mwenyewe? **42** Au, unawezaje
kumwambia mwenzako, Ndugu, ngoja nikuondoe
kibanzi katika jicho lako, na huku huioni boriti iliyoko
katika jicho lako mwenyewe? Mnafiki wewe! Toa
kwanza boriti iliyoko jichoni mwako, na hivyo utaona
sawasawa kiasi cha kuweza kuondoa kibanzi kilicho
katika jicho la ndugu yako. **43** "Mti mwema hauzai
matunda mabaya, wala mti mbaya hauzai matunda
mazuri. **44** Watu huutambua mti kutokana na matunda
yake. Ni wazi kwamba watu hawachumi tini katika
michongoma, wala hawachumi zabibu katika mbigili.
45 Mtu mwema hutoa yaliyo mema kutoka katika
hazina bora iliyo moyoni mwake; na mtu mbaya hutoa
yaliyo mabaya katika hazina mbaya iliyo moyoni
mwake, kwa maana mtu huongea kutokana na
yale yaliyojaa moyoni mwake. **46** "Mbona mwaniita
Bwana, Bwana, na huku hamtimizi yale ninayosema?
47 Nitawapeni mfano unaofaa kuonyesha alivyo
yeyote yule anayekuja kwangu, akasikia maneno
yangu na kuyatimiza: **48** Huyo anafanana na mtu
ajengaye nyumba, ambaye amechimba chini na
kuweka msingi wake juu ya mwamba; kukatokea
mafuriko ya mto, mkondo wa maji ukaipiga nyumba
ile, lakini haukuweza kuitikisa, kwa sababu ilikuwa
imejengwa imara. **49** Lakini yeyote anayesikia maneno
yangu lakini asifanye chochote, huyo anafanana na
mtu aliyejenga nyumba juu ya udongo, bila msingi.
Mafuriko ya mto yakatokea, mkondo wa maji ukaipiga
nyumba ile, ikaanguka na kuharibika kabisa!"

7 Baada ya kusema yale aliyotaka watu wasikie,
Yesu alikwenda Kafarnaumu. 2 Huko kulikuwa na
jemadari mmoja Mroma ambaye alikuwa na mtumishi
wake aliyempenda sana. Huyu mtumishi alikuwa
mgonjwa karibu kufa. 3 Yule jemadari aliposikia habari
za Yesu, aliwatuma wazee fulani Wayahudi waende
kumwomba aje amponye mtumishi wake. 4 Walipofika
kwa Yesu, walimsihi sana, wakasema: "Huyu anastahili
afanyiwe jambo hilo, 5 maana analipenda taifa
letu, na ndiye aliyetujengea lile sunagogi." 6
Basi, Yesu akaenda pamoja nao. Alipokuwa karibu
kufika nyumbani kwa yule jemadari Mroma, yule
jemadari aliwatuma marafiki zake wamwambie Yesu:
"Bwana, usijisumbue zaidi, maana mimi sistahili uingie
nyumbani mwangu. 7 Ndio maana sikujiona nastahili
hata kuja kwako; amuru tu, na mtumishi wangu
atapona. 8 Mimi pia ni mtu niliye chini ya mamlaka, na
ninao askari chini yangu. Namwambia mmoja, Nenda!,
naye huenda; namwambia mwingine, Njoo! naye
huja; na nikimwambia mtumishi wangu, Fanya hiki!,
hufanya." 9 Yesu aliposikia hayo, alishangaa; halafu
akauelekea ule umati wa watu uliokuwa unamfuata,
akasema, "Sijaona imani kubwa namna hii hata
katika Israeli." 10 Wale watu walipowasili nyumbani
walimkuta yule mtumishi hajambo kabisa. 11 Baadaye
kidogo Yesu alikwenda katika mji mmoja uitwao Naini,
na wafuasi wake pamoja na kundi kubwa la watu
waliandamana naye. 12 Basi, alipokuwa anakaribia
lango la mji, walitokea watu wamebeba maiti ya
kijana mmoja, mtoto wa pekee wa mama mjane.
Watu wengi wa mji ule walikuwa pamoja na huyo
mama. 13 Bwana alipomwona mama huyo, alimwonea
huruma, akamwambia, "Usilie." 14 Kisha akaenda,
akaligusa lile jeneza, na wale waliokuwa wanalichukua
wakasimama. Halafu akasema, "Kijana! Nakuamuru,
amka!" 15 Yule aliyekufa akaketi, akaanza kuongea.
Na Yesu akamkabidhi kwa mama yake. 16 Watu
wote walishikwa na hofu, wakawa wanamtukuza
Mungu wakisema: "Nabii mkuu ametokea kati yetu.
Mungu amekuja kuwakomboa watu wake." 17
Habari hizo zikaenea kote katika Uyahudi na katika
nchi za jirani. 18 Wanafunzi wa Yohane walimpa
habari Yohane juu ya mambo hayo yote. Naye
Yohane, baada ya kuwaita wawili kati ya wanafunzi
wake, 19 aliwatuma kwa Bwana wamwulize: "Wewe
ndiye yule ajaye, au tumtazamie mwingine?" 20
Wale wanafunzi walipomfikia Yesu wakamwambia,
"Yohane Mbatizaji ametutuma kwako tukuulize: Wewe
ndiye yule ajaye, au tumtazamie mwingine?" 21
Wakati huohuo, Yesu alikuwa anawaponya watu
wengi waliokuwa wanateseka kwa magonjwa na
waliopagawa na pepo wabaya, akawawezesha vipofu
wengi kuona tena. 22 Basi, Yesu akawajibu, "Nendeni
mkamwambie Yohane yale mliyojionea na kuyasikia:
vipofu wanaona, viwete wanatembea, wenye ukoma
wanatakaswa, viziwi wanasikia, wafu wanafufuliwa,
na maskini wanahubiriwa Habari njema. 23 Heri
mtu yule ambaye hana mashaka nami!" 24 Hapo
wajumbe wa Yohane walipokwisha kwenda zao, Yesu
alianza kuyaambia makundi ya watu juu ya Yohane:
"Mlikwenda kule jangwani, hivi mlitaka kuona kitu
gani? Mlitaka kuona unyasi unaotikiswa na upepo?
25 Basi, mlikwenda kuona nini? Mlikwenda kumwona
mtu aliyevalia mavazi maridadi? La hasha! Wanaovaa
mavazi maridadi na kuishi maisha ya anasa, hukaa
katika majumba ya wafalme! 26 Basi, niambieni,
mlikwenda kuona nini? Mlikwenda kumwona nabii?
Naam, hakika ni zaidi ya nabii. 27 Huyu Yohane
ndiye anayesemwa katika Maandiko Matakatifu:
Hapa ni mtumishi wangu, asema Bwana; ninamtuma
akutangulie, akutayarishie njia." 28 Yesu akamalizia
kwa kusema, "Nawaambieni, kati ya binadamu wote
hakuna aliye mkubwa zaidi kuliko Yohane Mbatizaji.
Hata hivyo, yule aliye mdogo kabisa katika ufalme wa
Mungu ni mkubwa zaidi kuliko yeye." 29 Waliposikia
hayo watu wote na watoza ushuru waliusifu wema
wa Mungu; hao ndio wale waliokuwa wameupokea
ubatizo wa Yohane. 30 Lakini Mafarisayo na walimu
wa Sheria walikataa mpango wa Mungu uliowahusu
wakakataa kubatizwa na Yohane. 31 Yesu akaendelea
kusema, "Basi, nitawafananisha watu wa kizazi hiki
na kitu gani? Ni watu wa namna gani? 32 Ni kama
vijana waliokuwa wamekaa sokoni na kuambiana,
kikundi kimoja na kingine: Tumewapigieni ngoma,
lakini hamkucheza! Tumeomboleza, lakini hamkulia!
33 Kwa maana Yohane alikuja, yeye alifunga na
hakunywa divai, nanyi mkasema: Amepagawa na
pepo! 34 Akaja Mwana wa Mtu; anakula na kunywa,
mkasema: Mwangalieni mlafi huyu na mlevi; rafiki
ya watoza ushuru na wenye dhambi! 35 Hata
hivyo, hekima ya Mungu imethibitishwa kuwa njema
na wote wale wanaoikubali." 36 Mfarisayo mmoja
alimwalika Yesu kula chakula nyumbani kwake.
Akaingia nyumbani mwa huyo Mfarisayo, akakaa
kula chakula. 37 Basi, katika mji ule kulikuwa na
mama mmoja aliyekuwa anaishi maisha mabaya.
Alipopata habari kwamba Yesu yuko nyumbani kwa
huyo Mfarisayo, alichukua chupa ya alabasta yenye
marashi. 38 Akaja, akasimama karibu na miguu yake
Yesu, akilia, na machozi yake yakamdondokea Yesu
miguuni. Huyo mwanamke akaipangusa miguu ya
Yesu kwa nywele zake. Kisha akaibusu na kuipaka

yale marashi. 39 Yule Mfarisayo aliyemwalika Yesu
alipoona hayo, akawaza moyoni mwake, “Kama mtu
huyu angekuwa kweli nabii angejua huyu mwanamke
ni wa namna gani, ya kwamba ni mwenye dhambi.” 40
Yesu akamwambia huyo Mfarisayo, “Simoni, ninacho
kitu cha kukwambia.” Naye Simoni akamwambia,
“Ndio Mwalimu, sema.” Yesu akasema, 41 “Watu
wawili walikuwa wamemkopa mtu fedha: mmoja
alikuwa amekopa dinari mia tano, na mwingine
hamsini. 42 Waliposhindwa kulipa madeni yao, huyo
mtu aliwasamehe wote wawili. Sasa ni yupi kati ya
hao wawili atampenda zaidi huyo bwana?” 43 Simoni
akamjibu, “Ni dhahiri kwamba yule aliyesamehewa
deni kubwa zaidi atampenda zaidi yule bwana.”
Yesu akamwambia, “Sawa.” 44 Halafu akamgeukia
yule mwanamke na kumwambia Simoni, “Unamwona
huyu mwanamke, sivyo? Basi, mimi nilipoingia hapa
nyumbani kwako hukunipa maji ya kunawa miguu
yangu; lakini mwanamke huyu ameniosha miguu
yangu kwa machozi yake na kunipangusa kwa nywele
zake. 45 Wewe hukunisalimu kwa kunibusu, lakini huyu
mwanamke tangu nilipoingia hapa amekuwa akiibusu
miguu yangu. 46 Wewe hukunionyesha ukarimu wako
kwa kunipaka mafuta kichwani, lakini huyu mwanamke
amefanya hivyo kwa kunipaka mafuta miguu yangu.
47 Kwa hiyo nakwambia amesamehewa dhambi zake
nyingi kwa kuwa ameonyesha upendo mkubwa.
Mwenye kusamehe kidogo, hupenda kidogo.” 48 Basi,
Yesu akamwambia yule mwanamke, “Umesamehewa
dhambi zako.” 49 Na hapo wale waliokuwa pamoja
naye mezani wakaulizana, “Ni mtu wa namna
gani huyu awezaye kusamehe dhambi?” 50 Naye
Yesu akamwambia yule mwanamke, “Imani yako
imekuokoa; nenda kwa amani.”

8 Baada ya hayo, Yesu alipitia katika miji na
vijiji akitangaza Habari Njema za Ufalme wa
Mungu. Wale kumi na wawili waliandamana naye.
2 Pia wanawake kadhaa ambao Yesu alikuwa
amewatoa pepo wabaya na kuwaponya magonjwa,
waliandamana naye. Hao ndio akina Maria (aitwaye
Magdalene), ambaye alitolewa pepo wabaya saba; 3
Yoana, mke wa Kuza, mfanyakazi mkuu wa Herode;
Susana na wengine kadhaa. Hao wanawake walikuwa
wakiwatumikia kwa mali yao wenyewe. 4 Kundi kubwa
la watu lilikuwa linakusanyika, na watu walikuwa
wanamjia Yesu kutoka kila mji. Naye akawaambia
mfano huu: 5 “Mpanzi alikwenda kupanda mbegu
zake. Alipokuwa akipanda zile mbegu, nyingine
zilianguka njiani, na wapita njia wakazikanyaga,
na ndege wakazila. 6 Nyingine zilianguka penye
mawe, na baada ya kuota zikanyauka kwa kukosa
maji. 7 Nyingine zilianguka kati ya miti ya miiba.
Ile miti ya miiba ilipoota ikazisonga. 8 Nyingine
zilianguka katika udongo mzuri, zikaota na kuzaa
asilimia mia.” Baada ya kusema hayo, akapaaza
sauti, akasema, “Mwenye masikio na asikie!” 9
Wanafunzi wake wakamwuliza Yesu maana ya mfano
huo. 10 Naye akajibu, “Ninyi mmejaliwa kujua siri
za Ufalme wa Mungu, lakini hao wengine sivyo; ila
hao huambiwa kwa mifano, ili wakitazama wasiweze
kuona, na wakisikia wasifahamu. 11 “Basi, maana ya
mfano huu ni hii: mbegu ni neno la Mungu. 12 Zile
zilizoanguka njiani zinaonyesha watu wale wanaosikia
lile neno, halafu Ibilisi akaja na kuliondoa mioyoni
mwao wasije wakaamini na hivyo wakaokoka. 13
Zile zilizoanguka penye mawe zinaonyesha watu
wale ambao wanaposikia juu ya lile neno hulipokea
kwa furaha. Hata hivyo, kama zile mbegu, watu hao
hawana mizizi maana husadiki kwa kitambo tu, na
wanapojaribiwa hukata tamaa. 14 Zile zilizoanguka
kwenye miti ya miiba ni watu wale wanaosikia lile
neno, lakini muda si muda, wanapokwenda zao,
husongwa na wasiwasi, mali na anasa za maisha, na
hawazai matunda yakakomaa. 15 Na zile zilizoanguka
kwenye udongo mzuri ndio watu wale wanaolisikia
lile neno, wakalizingatia kwa moyo mwema na wa
utii. Hao huvumilia mpaka wakazaa matunda. 16
“Watu hawawashi taa na kuifunika kwa chombo au
kuiweka mvunguni. Lakini huiweka juu ya kinara ili
watu wanapoingia ndani wapate kuona mwanga. 17
“Chochote kilichofichwa kitafichuliwa na siri yoyote
itagunduliwa na kujulikana hadharani. 18 “Kwa
hiyo, jihadharini jinsi mnavyosikia; maana aliye na
kitu ataongezewa, lakini yule asiye na kitu, hata
kile anachodhani kuwa anacho, kitachukuliwa.” 19
Hapo mama na ndugu zake Yesu wakamjia, lakini
hawakuweza kumkaribia kwa sababu ya umati wa
watu. 20 Yesu akapewa habari kwamba mama na
ndugu zake walikuwa nje, wanataka kumwona. 21
Lakini Yesu akawaambia watu wote, “Mama yangu
na ndugu zangu ni wale wanaolisikia neno la Mungu
na kulishika.” 22 Siku moja, Yesu alipanda mashua
pamoja na wanafunzi wake, akawaambia, “Tuvuke
ziwa twende mpaka ng'ambo.” Basi, wakaanza safari.
23 Walipokuwa wanasafiri kwa mashua, Yesu alishikwa
na usingizi, akalala. Dhoruba kali ikaanza kuvuma,
maji yakaanza kuingia ndani ya mashua, wakawa
katika hatari. 24 Wale wanafunzi wakamwendea
Yesu, wakamwamsha wakisema, “Bwana, Bwana!
Tunaangamia!” Yesu akaamka, akaikemea dhoruba
na mawimbi, navyo vikatulia, kukawa shwari. 25

Kisha akawaambia, “Iko wapi imani yenu?” Lakini wao
walishangaa na kuogopa huku wakiambiana, “Huyu ni
nani basi, hata anaamuru dhoruba na mawimbi, navyo
vinamtii?” **26** Wakaendelea na safari, wakafika pwani
ya nchi ya Wagerase inayokabiliana na Galilaya,
ng'ambo ya ziwa. **27** Alipokuwa anashuka pwani,
mtu mmoja aliyekuwa amepagawa na pepo alimjia
kutoka mjini. Kwa muda mrefu mtu huyo, hakuwa
anavaa nguo, wala hakuwa anaishi nyumbani bali
makaburini. **28** Alipomwona Yesu, alipiga kelele na
kujitupa chini mbele yake, na kusema kwa sauti
kubwa “We, Yesu Mwana wa Mungu Aliye Juu
una shauri gani nami? Ninakusihi usinitese!” **29**
Alisema hivyo kwa kuwa Yesu alikwishamwambia
huyo pepo mchafu amtoke mtu huyo. Pepo huyo
mchafu alikuwa anamvamia mtu huyo mara nyingi,
na ingawa watu walimweka ndani na kumfunga kwa
minyororo na pingu, lakini kila mara alivivunja vifungo
hivyo, akakimbizwa na pepo huyo mchafu hadi
jangwani. **30** Basi, Yesu akamwuliza, “Jina lako nani?”
Yeye akajibu, “Jina langu ni Jeshi” —kwa sababu
pepo wengi walikuwa wamempagaa. **31** Hao pepo
wakamsihi asiwaamuru wamtoke na kwenda kwenye
shimo lisilo na mwisho. **(Abyssos g12)** **32** Kulikuwa na
kundi kubwa la nguruwe wakilisha mlimani. Basi,
hao pepo wakamsihi awaruhusu wawaingie. Naye
Yesu akawapa ruhusa. **33** Kwa hiyo pepo hao
wakamtoka yule mtu, wakawaingia wale nguruwe,
nao wakaporomoka kwenye ule mteremko mkali,
wakatumbukia ziwani, wakazama majini. **34** Wale
wachungaji walipoona yote yaliyotokea walikimbia,
wakaenda kuwapa watu habari, mjini na mashambani.
35 Watu wakaja kuona yaliyotokea. Wakamwendea
Yesu, wakamwona yule mtu aliyetokwa na pepo
ameketi karibu na Yesu, amevaa nguo, ana akili
zake, wakaogopa. **36** Wale watu walioshuhudia tukio
hilo waliwaeleza hao jinsi yule mtu alivyoponywa.
37 Wakazi wa nchi ya Gerase walishikwa na hofu
kubwa. Kwa hiyo wakamwomba Yesu aondoke, aende
zake. Hivyo Yesu alipanda tena mashua, akaondoka.
38 Yule mtu aliyetokwa na wale pepo akamsihi
aende pamoja naye. Lakini Yesu hakumruhusu,
bali akamwambia, **39** “Rudi nyumbani ukaeleze
yote Mungu aliyokutendea.” Basi, yule mtu akaenda
akitangaza kila mahali katika mji ule mambo yote Yesu
aliyomtendea. **40** Yesu aliporudi upande mwingine
wa ziwa, kundi la watu lilimkaribisha, kwa maana
wote walikuwa wanamngojea. **41** Hapo akaja mtu
mmoja aitwaye Yairo, ofisa wa sunagogi. Alijitupa
miguuni pa Yesu, akamwomba aende nyumbani
kwake, **42** kwa kuwa binti yake wa pekee, mwana
wa pekee mwenye umri wa miaka kumi na miwili,
alikuwa mahututi. Yesu alipokuwa akienda, watu
wakawa wanamsonga kila upande. **43** Kulikuwa na
mwanamke mmoja kati ya lile kundi la watu, ambaye
alikuwa na ugonjwa wa kutokwa damu kwa muda
wa miaka kumi na miwili, ingawa alikuwa amekwisha
tumia mali yake yote kwa waganga, hakuna aliyefaulu
kumponya. **44** Huyo mwanamke alimfuata Yesu
nyuma, akagusa pindo la vazi lake. Papo hapo
akaponywa ugonjwa wake wa kutokwa damu. **45** Yesu
akasema, “Ni nani aliyenigusa?” Wote wakasema
kwamba hapakuwa na mtu aliyemgusa. Naye Petro
akasema, “Mwalimu, umati wa watu umekuzunguka
na kukusonga!” **46** Lakini Yesu akasema, “Kuna mtu
aliyenigusa, maana nimehisi nguvu imenitoka.” **47**
Yule mwanamke alipoona kwamba hawezi kujificha,
akajitokeza akitetemeka kwa hofu, akajitupa mbele
ya Yesu. Hapo akaeleza mbele ya wote kisa cha
kumgusa Yesu na jinsi alivyoponyeshwa mara moja.
48 Yesu akamwambia, “Binti, imani yako imekuponya.
Nenda kwa amani.” **49** Alipokuwa bado akiongea,
Yairo akaletewa habari kutoka nyumbani: “Binti
yako ameshakufa, ya nini kumsumbua Mwalimu
zaidi?” **50** Yesu aliposikia hayo akamwambia Yairo,
“Usiogope; amini tu, naye atapona.” **51** Alipofika
nyumbani hakumruhusu mtu kuingia ndani pamoja
naye, isipokuwa Petro, Yohane, Yakobo na wazazi wa
huyo msichana. **52** Watu wote walikuwa wakilia na
kuomboleza kwa ajili yake. Lakini Yesu akawaambia,
“Msilie, kwa maana mtoto hajafa, amelala tu!” **53**
Nao wakamcheka kwa sababu walijua kwamba
alikuwa amekufa. **54** Lakini Yesu akamshika mkono
akasema, “Mtoto amka!” **55** Roho yake ikamrudia,
akaamka mara. Yesu akaamuru wampe chakula. **56**
Wazazi wake walishangaa, lakini Yesu akawaamuru
wasimwambie mtu yeyote hayo yaliyotendeka.

9 Yesu aliwaita wale kumi na wawili, akawapa uwezo
juu ya pepo wote, na uwezo wa kuponya wagonjwa.
2 Halafu akawatuma waende kuhubiri Ufalme wa
Mungu na kuponya wagonjwa. **3** Akawaambia,
“Mnaposafiri msichukue chochote: msichukue fimbo,
wala mkoba, wala chakula, wala fedha, wala hata
koti la ziada. **4** Nyumba yoyote mtakayoingia na
kukaribishwa, kaeni humo mpaka mtakapoondoka
katika kijiji hicho. **5** Watu wakikataa kuwakaribisha,
tokeni katika mji huo, nanyi mnapotoka kung'uteni
mavumbi miguuni mwenu kama onyo kwao.” **6**
Basi, wakaanza safari, wakapitia vijijini wakihubiri
Habari Njema na kuponya wagonjwa kila mahali. **7**
Sasa, mtawala Herode, alipata habari za mambo

yote yaliyokuwa yanatendeka, akawa na wasiwasi
kwa vile walikuwa wakisema: “Yohane amefufuka
kutoka wafu!” **8** Wengine walisema kwamba Eliya
ametokea, na wengine walisema kwamba mmojawapo
wa manabii wa kale amerudi duniani. **9** Lakini Herode
akasema, “Huyo Yohane nilimkata kichwa; sasa
ni nani huyu ninayesikia habari zake?” Akawa na
hamu ya kumwona. **10** Wale mitume waliporudi,
walimweleza yote waliyoyafanya. Yesu akawachukua,
wakaenda peke yao mjini Bethsaida. **11** Lakini
wale watu walipojua alikokwenda, walimfuata. Yesu
akawakaribisha akawazungumzia juu ya Ufalme wa
Mungu, akawaponya wale waliohitaji kuponywa. **12**
Jua lilipokuwa linaanza kutua, wale kumi na wawili
walimwendea wakamwambia, “Waage watu waende
kwenye vijiji na mashamba ya karibu, wakajipatie
chakula na mahali pa kulala, kwa maana hapa tulipo
ni nyikani.” **13** Lakini Yesu akawaambia, “Wapeni
ninyi chakula.” Wakamjibu, “Hatuna chochote ila
mikate mitano na samaki wawili. Labda twende
wenyewe tukawanunulie chakula watu wote hawa!” **14**
(Walikuwepo pale wanaume wapatao elfu tano.) Basi,
Yesu akawaambia wanafunzi wake, “Waambieni watu
waketi katika makundi ya watu hamsinihamsini.” **15**
Wanafunzi wakafanya walivyoambiwa, wakawaketisha
wote. **16** Kisha Yesu akaitwaa ile mikate mitano
na wale samaki wawili, akatazama juu mbinguni,
akamshukuru Mungu, akavimega, akawapa wanafunzi
wake wawagawie watu. **17** Wakala wote, wakashiba;
wakakusanya makombo ya chakula, wakajaza vikapu
kumi na viwili. **18** Siku moja, Yesu alikuwa anasali
peke yake, na wanafunzi wake walikuwa karibu. Basi,
akawauliza, “Eti watu wanasema mimi ni nani?” **19**
Nao wakamjibu, “Wengine wanasema kuwa wewe
ni Yohane mbatizaji, wengine wanasema wewe
ni Eliya, hali wengine wanasema kuwa wewe ni
mmoja wa manabii wa kale ambaye amefufuka.”
20 Hapo akawauliza, “Na ninyi je, mwasema mimi
ni nani?” Petro akajibu, “Wewe ndiwe Kristo wa
Mungu.” **21** Halafu Yesu akawaamuru wasimwambie
mtu yeyote habari hiyo. **22** Akaendelea kusema:
“Ni lazima Mwana wa Mtu apate mateso mengi na
kukataliwa na wazee na makuhani wakuu na walimu
wa Sheria; atauawa, lakini siku ya tatu atafufuliwa.”
23 Kisha akawaambia watu wote, “Mtu yeyote akitaka
kuwa mfuasi wangu, ni lazima ajikane nafsi yake,
auchukue msalaba wake kila siku, anifuate. **24** Maana,
mtu anayetaka kuyaokoa maisha yake mwenyewe,
atayapoteza; lakini atakayeyapoteza maisha yake
kwa ajili yangu, atayaokoa. **25** Je, kuna faida gani
mtu kuupata utajiri wote wa dunia kwa kujipoteza au
kujiangamiza yeye mwenyewe? **26** Mtu akinionea
aibu mimi na mafundisho yangu, Mwana wa Mtu
atamwonea aibu mtu huyo wakati atakapokuja katika
utukufu wake na wa Baba na wa malaika watakatifu.
27 Nawaambieni kweli, kuna wengine papa hapa
ambao hawatakufa kabla ya kuuona Ufalme wa
Mungu.” **28** Yapata siku nane baada ya kusema
hayo, Yesu aliwachukua Petro, Yohane na Yakobo,
akaenda nao mlimani kusali. **29** Alipokuwa akisali,
sura yake ilibadilika, mavazi yake yakawa meupe
na kung'aa sana. **30** Na watu wawili wakaonekana
wakizungumza naye, nao ni Mose na Eliya, **31** ambao
walitokea wakiwa wenye utukufu, wakazungumza
naye juu ya kifo chake ambacho angekikamilisha
huko Yerusalemu. **32** Petro na wenzake walikuwa
wamelemewa na usingizi mzito, hata hivyo waliamka,
wakauona utukufu wake, wakawaona na wale watu
wawili waliokuwa wamesimama pamoja naye. **33**
Basi, watu hao wawili walipokuwa wakiondoka, Petro
alimwambia Yesu, “Bwana, ni vizuri kwamba tupo
hapa: basi, tujenge vibanda vitatu: kimoja chako,
kimoja cha Mose na kimoja cha Eliya.” —Kwa kweli
hakujua anasema nini. **34** Petro alipokuwa akisema
hayo, mara wingu likatokea na kuwafunika; na wingu
hilo lilipowajia, wale wanafunzi waliogopa sana. **35**
Sauti ikasikika kutoka katika hilo wingu: “Huyu ndiye
Mwanangu niliyemchagua, msikilizeni.” **36** Baada
ya hiyo sauti kusikika, Yesu alionekana akiwa peke
yake. Wanafunzi walikaa kimya juu ya tukio hilo, na
wakati ule hawakumwambia mtu yeyote mambo hayo
waliyoyaona. **37** Kesho yake walipokuwa wakishuka
kutoka kule mlimani, kundi kubwa la watu lilikutana na
Yesu. **38** Hapo, mtu mmoja katika lile kundi akapaaza
sauti, akasema, “Mwalimu! Ninakusihi umwangalie
mwanangu—mwanangu wa pekee! **39** Pepo huwa
anamshambulia, na mara humfanya apige kelele;
humtia kifafa, na povu likamtoka kinywani. Huendelea
kumtesa sana, asimwache upesi. **40** Niliwaomba
wanafunzi wako wamfukuze, lakini hawakuweza.”
41 Yesu akasema, “Enyi kizazi kisicho na imani,
kilichopotoka! Nitakaa nanyi na kuwavumilia mpaka
lini?” Kisha akamwambia huyo mtu, “Mlete mtoto wako
hapa.” **42** Wakati mtoto huyo alipokuwa anamjia Yesu,
yule pepo alimwangusha chini na kumtia kifafa. Lakini
Yesu akamkemea yule pepo mchafu akamponya
mtoto na kumkabidhi kwa baba yake. **43** Watu wote
wakashangazwa na uwezo mkuu wa Mungu. Wale
watu walipokuwa bado wanashangaa juu ya mambo
yote aliyofanya, Yesu aliwaambia wanafunzi wake,
44 “Tegeni masikio, myasikie mambo haya: Mwana
wa Mtu anakwenda kutiwa mikononi mwa watu.”

45 Lakini wao hawakuelewa maana ya usemi huo.
Jambo hilo lilikuwa limefichwa kwao ili wasitambue;
nao wakaogopa kumwuliza juu ya msemo huo.
46 Kukatokea majadiliano kati ya wale wanafunzi
kuhusu nani kati yao aliyekuwa mkuu zaidi. 47 Yesu
aliyajua mawazo yaliyokuwa mioyoni mwao; basi
akamchukua mtoto mdogo akamweka karibu naye, 48
akawaambia, “Mtu yeyote anayempokea mtoto huyu
mdogo kwa jina langu, ananipokea mimi; na yeyote
anayenipokea mimi, anampokea yule aliyenituma.
Maana yule aliye mdogo kuliko wote kati yenu ndiye
aliye mkubwa kuliko wote.” 49 Yohane alidakia na
kusema, “Bwana, tumemwona mtu mmoja akitoa pepo
kwa kulitumia jina lako nasi tukajaribu kumkataza
kwa kuwa yeye si mmoja wetu.” 50 Lakini Yesu
akamwambia, “Msimkataze; kwani asiyepingana nanyi
yuko upande wenu.” 51 Wakati ulipokaribia ambapo
Yesu angechukuliwa juu mbinguni, yeye alikata shauri
kwenda Yerusalemu. 52 Basi, akawatuma wajumbe
wamtangulie, nao wakaenda wakaingia kijiji kimoja
cha Wasamaria ili wamtayarishie mahali. 53 Lakini
wenyeji wa hapo hawakutaka kumpokea kwa sababu
alikuwa anaelekea Yerusalemu. 54 Basi, wanafunzi
wake, kina Yohane na Yakobo, walipoona hayo,
wakasema, “Bwana, wataka tuamuru moto ushuke
kutoka mbinguni uwateketeze?” 55 Lakini yeye
akawageukia, akawakemea akasema, “Hamjui ni roho
ya namna gani mliyo nayo; 56 kwa maana Mwana
wa Mtu hakuja kuyaangamiza maisha ya watu, bali
kuyaokoa.” Wakatoka, wakaenda kijiji kingine. 57
Walipokuwa wakisafiri njiani, mtu mmoja akamwambia
Yesu, “Nitakufuata kokote utakakokwenda.” 58 Yesu
akasema, “Mbweha wana mapango, na ndege
wana viota; lakini Mwana wa Mtu hana mahali pa
kupumzikia.” 59 Kisha akamwambia mtu mwingine,
“Nifuate.” Lakini huyo akasema, “Bwana, niruhusu
kwanza niende kumzika baba yangu.” 60 Yesu
akamwambia, “Waache wafu wazike wafu wao; bali
wewe nenda ukatangaze Ufalme wa Mungu.” 61
Na mtu mwingine akamwambia, “Nitakufuata, lakini
niruhusu kwanza nikawaage wale walio nyumbani
kwangu.” 62 Yesu akamwambia, “Yeyote anayeshika
jembe tayari kulima na huku anaangalia nyuma, hafai
kwa Ufalme wa Mungu.”

10 Baada ya hayo, Bwana aliwachagua wengine
sabini na wawili, akawatuma wawiliwawili,
wamtangulie katika kila kijiji na mahali ambapo
yeye mwenyewe alitaka kwenda. 2 Akawaambia,
“Mavuno ni mengi, lakini wavunaji ni wachache. Kwa
hivyo, mwombeni mwenye shamba atume wavunaji
shambani mwake. 3 Sasa nendeni; fahamuni kwamba
ninawatuma ninyi kama kondoo wanaokwenda kati
ya mbwa mwitu. 4 Msichukue mfuko wa fedha,
mkoba, wala viatu; msimsalimu mtu yeyote njiani. 5
Mkiingia katika nyumba yoyote, kwanza wasalimuni
hivi: Amani iwe katika nyumba hii! 6 Kama akiwako
mwenye kupenda amani, amani yenu itakaa naye,
la sivyo, itawarudieni. 7 Kaeni katika nyumba hiyo
mkila na kunywa wanavyowapeni, maana mfanyakazi
anastahili mshahara wake. Msiende mara nyumba
hii mara nyumba ile. 8 Kama mkifika mji fulani na
watu wakiwakaribisha, kuleni wanavyowapeni. 9
Ponyeni wagonjwa walioko huko, waambieni watu:
Ufalme wa Mungu umekaribia kwenu. 10 Lakini
mkiingia katika mji wowote, wasipowakaribisheni,
tokeni; nanyi mpitapo katika barabara zao semeni: 11
Hata mavumbi ya mji wenu yaliyoshikamana na miguu
yetu tunawakung'utieni. Lakini, jueni kwamba Ufalme
wa Mungu umekaribia. 12 Hakika nawaambieni, siku
ile mji huo utapata adhabu kubwa zaidi kuliko ile
ya watu wa Sodoma. 13 “Ole wako Korazini! Ole
wako Bethsaida! Maana, kama miujiza iliyofanyika
kwenu ingalifanyika kule Tiro na Sidoni, watu wake
wangalikwishavaa mavazi ya gunia kitambo, na kukaa
katika majivu kuonyesha kwamba wametubu. 14
Hata hivyo, Siku ya Hukumu ninyi mtapata adhabu
kubwa zaidi kuliko ile ya watu wa Tiro na Sidoni. 15
Na wewe Kafarnaumu, unataka kujikweza mpaka
mbinguni? La; utaporomoshwa mpaka Kuzimu.”
(Hadēs g86) 16 Halafu akasema, “Anayewasikiliza
ninyi, ananisikiliza mimi; na anayekataa kuwapokea
ninyi, anakataa kunipokea mimi. Yeyote anayekataa
kunipokea, anakataa kumpokea yule aliyenituma.”
17 Baadaye, wale sabini na wawili walirudi wamejaa
furaha, wakisema, “Bwana, hata pepo wametutii
tulipolitaja jina lako.” 18 Yeye akawaambia, “Nilimwona
Shetani jinsi alivyokuwa anaporomoka kama umeme
kutoka mbinguni. 19 Naam, nimewapeni uwezo wa
kukanyaga nyoka na ng'e, na uwezo juu ya nguvu zote
za yule adui; hakuna chochote kitakachowadhuru. 20
Hata hivyo, msifurahi kwa sababu pepo wamewatii,
bali furahini kwa sababu majina yenu yameandikwa
mbinguni.” 21 Saa ileile, Yesu akafurahi kwa uwezo
wa Roho Mtakatifu, akasema, “Nakushukuru ee Baba,
Bwana wa mbingu na dunia, kwa kuwa umewaficha
wenye hekima na elimu mambo haya, ukawafumbulia
wadogo. Naam, Baba, ndivyo ilivyokupendeza.” 22
Kisha akasema, “Baba yangu ameweka yote mikononi
mwangu. Hakuna amjuaye Mwana ni nani ila Baba,
wala amjuaye Baba ni nani ila Mwana, na yeyote
yule ambaye Mwana anataka kumfunulia hayo.” 23

Halafu akawaelekea wafuasi wake akawaambia, “Heri
wanaoona yale mnayoyaona ninyi! 24 Hakika, manabii
na wafalme walitamani kuona yale mnayoyaona ninyi
wasiyaone, na kusikia yale mnayoyasikia wasiyasikie.”
25 Baadaye mwalimu mmoja wa Sheria alisimama
akamwuliza akitaka kumtega, “Mwalimu, nifanye
nini ili nipate uzima wa milele?” **(aiōnios g166)** 26
Yesu akamwuliza, “Imeandikwa nini katika Sheria?
Unaelewaje?” 27 Akamjibu, “Mpende Bwana Mungu
wako kwa moyo wako wote, kwa roho yako yote,
kwa nguvu zako zote na kwa akili yako yote. Na,
mpende jirani yako kama unavyojipenda mwenyewe.”
28 Yesu akawaambia, “Vema! Fanya hivyo, nawe
utaishi.” 29 Lakini yeye akitaka kujihakikishia kuwa
mwema akamwuliza Yesu, “Na jirani yangu ni nani?”
30 Yesu akamjibu, “Mtu mmoja alikuwa anashuka
kutoka Yerusalemu kwenda Yeriko. Alipokuwa njiani,
alivamiwa na majambazi, wakamnyang'anya mali yake
na kumpiga, wakamwacha amelala pale nusu mfu.
31 Kumbe, kuhani mmoja akawa anapita barabara
ileile, akamwona, akapita kando. 32 Hali kadhalika na
Mlawi mmoja, alipofika mahali akamwona, akapita
kando. 33 Lakini Msamaria mmoja aliyekuwa anasafiri,
alifika pale yule mtu alipokuwa, naye alipomwona,
alimwonea huruma. 34 Akamwendea, akamtibu
majeraha yake kwa kumtia mafuta na divai; na
kuyafunga halafu akampandisha juu ya punda
wake akampeleka katika nyumba moja ya wageni
akamuuguza. 35 Kesho yake akatoa fedha dinari
mbili akampa yule mwenye nyumba, akamwambia,
Muuguze mtu huyu; na chochote utakachotumia zaidi,
nitakulipa nitakaporudi.” 36 Kisha Yesu akauliza,
“Kati ya hao watatu, ni yupi aliyeonyesha kuwa jirani
yake yule aliyevamiwa na majambazi?” 37 Yule
mwalimu wa Sheria akamjibu, “Ni yule aliyemwonea
huruma.” Yesu akamwambia, “Nenda ukafanye vivyo
hivyo.” 38 Walipokuwa safarini, waliingia katika
kijiji kimoja na mwanamke mmoja, aitwaye Martha,
alimkaribisha nyumbani kwake. 39 Martha alikuwa na
dada yake aitwaye Maria; huyu aliketi karibu na Yesu
akisikiliza mafundisho yake. 40 Lakini Martha alikuwa
anashughulika na mambo mengi. Basi, akamwendea
Yesu, akamwambia, “Bwana, hivi hujali kwamba
dada yangu ameniacha nishughulike peke yangu?
Mwambie basi, anisaidie.” 41 Lakini Bwana akamjibu,
“Martha, Martha, unahangaika na kusumbuka kwa
mambo mengi. 42 Kitu kimoja tu ni muhimu. Maria
amechagua kitu bora zaidi ambacho hakuna mtu
atakayemnyag'anya.”

11 Siku moja, Yesu alikuwa mahali fulani akisali.
Alipomaliza kusali, mmoja wa wanafunzi wake
akamwambia, “Bwana, tunakuomba utufundishe
kusali kama Yohane mbatizaji alivyowafundisha
wanafunzi wake.” 2 Yesu akawaambia, “Mnaposali,
semeni: Baba! Jina lako litukuzwe; Ufalme wako
ufike. 3 Utupe daima chakula chetu cha kila siku. 4
Utusamehe dhambi zetu, maana sisi tunawasamehe
wote waliotukosea; wala usitutie katika majaribu.” 5
Kisha akawaambia, “Tuseme mmoja wenu anaye
rafiki, akaenda kwake usiku wa manane, akamwambia:
Rafiki, tafadhali niazime mikate mitatu, 6 kwa kuwa
rafiki yangu amepitia kwangu akiwa safarini nami
sina cha kumpa. 7 Naye, akiwa ndani angemjibu:
Usinisumbue! Nimekwisha funga mlango. Mimi na
watoto wangu tumelala; siwezi kuamka nikupe! 8
Hakika, ingawa hataamka ampe kwa sababu yeye
ni rafiki yake, lakini, kwa sababu ya huyo mtu
kuendelea kumwomba, ataamka ampe chochote
anachohitaji. 9 Kwa hiyo, ombeni, nanyi mtapewa,
tafuteni, nanyi mtapata, bisheni nanyi mtafunguliwa.
10 Maana yeyote aombaye hupewa, atafutaye hupata
na abishaye hufunguliwa. 11 Mtoto akimwomba baba
yake samaki, je, atampa nyoka badala ya samaki?
12 Na kama akimwomba yai, je, atampa ng'e? 13
Ninyi, ingawa ni waovu, mnajua kuwapa watoto wenu
vitu vizuri. Basi, baba yenu wa mbinguni atafanya
zaidi; atawapa Roho Mtakatifu wale wanaomwomba.”
14 Siku moja Yesu alikuwa anamfukuza pepo
aliyemfanya mtu mmoja kuwa bubu. Basi, huyo pepo
alipomtoka, yule mtu akaweza kuongea hata umati
wa watu ukashangaa. 15 Lakini baadhi ya watu
hao wakasema, “Anamfukuza pepo kwa uwezo wa
Beelzebuli, mkuu wa pepo.” 16 Wengine, wakimjaribu,
wakamtaka afanye ishara kuonyesha kama alikuwa
na idhini kutoka mbinguni. 17 Lakini yeye, akiwa
anayajua mawazo yao, akawaambia, “Ufalme
wowote uliofarakana wenyewe, hauwezi kudumu;
kadhalika, jamaa yeyote inayofarakana huangamia.
18 Kama Shetani anajipinga mwenyewe, utawala
wake utasimamaje? Mnasemaje, basi, kwamba
ninawafukuza pepo kwa uwezo wa Beelzebuli? 19
Kama ninafukuza pepo kwa uwezo wa Beelzebuli,
watoto wenu huwafukuza kwa uwezo wa nani? Kwa
sababu hiyo, wao ndio watakaowahukumu ninyi. 20
Lakini ikiwa ninawafukuza pepo kwa uwezo wa Mungu,
basi jueni kwamba Ufalme wa Mungu umekwisha fika
kwenu. 21 “Mtu mwenye nguvu anapolinda jumba
lake kwa silaha, mali yake yote iko salama. 22
Lakini akija mwenye nguvu zaidi akamshambulia na
kumshinda, huyo huziteka silaha zake alizotegemea

na kugawanya nyara. **23** Yeyote asiyejiunga nami,
ananipinga; na yeyote asiyekusanya pamoja nami,
hutawanya. **24** “Pepo mchafu akifukuzwa kwa mtu
fulani, huzururazurura jangwani akitafuta mahali pa
kupumzikia. Asipopata, hujisemea: Nitarudi kwenye
makao yangu nilikotoka. **25** Anaporudi, huikuta ile
nyumba imefagiwa na kupambwa. **26** Basi, huenda
na kuwachukua pepo wengine saba waovu zaidi
kuliko yeye; wote huenda na kumwingia mtu yule.
Hivyo, basi hali ya mtu huyo sasa huwa mbaya
zaidi kuliko pale mwanzo.” **27** Alipokuwa akisema
hayo, mwanamke mmoja katika lile kundi la watu,
akasema kwa sauti kubwa: “Heri tumbo lililokuzaa,
na maziwa yaliyokunyonyesha!” **28** Lakini Yesu
akasema, “Lakini heri zaidi wale wanaolisikia neno
la Mungu na kulishika.” **29** Umati wa watu ulipozidi
kuongezeka, Yesu akawaambia, “Kizazi hiki ni kizazi
kiovu. Kinataka ishara, lakini hakitapewa ishara yoyote
isipokuwa ile ya Yona. **30** Jinsi Yona alivyokuwa
ishara kwa watu wa Ninewi, ndivyo pia Mwana wa Mtu
atakavyokuwa ishara kwa kizazi hiki. **31** Malkia wa
kusini atatokea wakati kizazi hiki kitakapohukumiwa,
naye atashuhudia kwamba kina hatia. Yeye alisafiri
kutoka mbali, akaja kusikiliza maneno ya hekima
ya Solomoni; kumbe hapa pana mkuu zaidi kuliko
Solomoni. **32** Watu wa Ninewi watatokea wakati kizazi
hiki kitakapohukumiwa, na watashuhudia kwamba
kizazi hiki kina hatia. Hao watu wa Ninewi walitubu
kwa sababu ya mahubiri ya Yona; na hapa pana mkuu
zaidi kuliko Yona! **33** “Hakuna mtu anayewasha taa na
kuifunika kwa pishi, bali huiweka juu ya kinara ili watu
wanaoingia ndani wapate kuona mwanga. **34** Jicho
lako ni kama taa ya mwili wako; likiwa zima, mwili
wako wote utakuwa katika mwanga. Jicho lako likiwa
bovu, na mwili wako pia utakuwa katika giza. **35** Uwe
mwangalifu basi mwanga ulio ndani yako usije ukawa
giza. **36** Basi, kama mwili wako wote una mwanga,
bila kuwa na sehemu yoyote yenye giza, mwili huo
utang'aa kikamilifu kama vile taa inavyokuangazia
kwa mwanga wake.” **37** Yesu alipokuwa akiongea,
Mfarisayo mmoja alimkaribisha chakula nyumbani
kwake, naye akaenda, akaketi kula chakula. **38**
Huyo Mfarisayo alistaajabu kuona kwamba alikula
chakula bila kunawa. **39** Bwana akamwambia, “Ninyi
Mafarisayo huosha kikombe na sahani kwa nje, lakini
ndani mmejaa udhalimu na uovu. **40** Wapumbavu
ninyi! Je, aliyetengeneza nje si ndiye aliyetengeneza
ndani pia? **41** Toeni kwa maskini vile vitu vilivyomo
ndani, na vingine vyote vitakuwa halali kwenu. **42**
“Lakini ole wenu Mafarisayo, kwa sababu mnatoza
watu zaka hata juu ya majani ya kukolezea chakula,
mchicha na majani mengine, na huku hamjali juu ya
haki na upendo kwa Mungu. Mambo haya iliwapasa
muwe mmeyazingatia bila kuyasahau yale mengine.
43 “Ole wenu ninyi Mafarisayo, kwa sababu mnapenda
kuketi mbele mahali pa heshima katika masunagogi,
na kusalimiwa kwa heshima hadharani. **44** Ole wenu,
kwa sababu mko kama makaburi yaliyofichika; watu
hutembea juu yake bila kufahamu.” **45** Mmoja wa
walimu wa Sheria akamwambia, “Mwalimu, maneno
yako yanatukashifu na sisi pia.” **46** Yesu akamjibu, “Na
ninyi walimu wa Sheria, ole wenu; maana mnawatwika
watu mizigo isiyochukulika, huku ninyi wenyewe
hamnyoshi hata kidole kuwasaidia. **47** Ole wenu, kwa
kuwa mnajenga makaburi ya manabii wale ambao
wazee wenu waliwaua. **48** Kwa hiyo mnashuhudia na
kukubaliana na matendo ya wazee wenu; maana wao
waliwaua hao manabii, nanyi mnajenga makaburi
yao. **49** Kwa hiyo, Hekima ya Mungu ilisema hivi:
Nitawapelekea manabii na mitume, lakini watawaua
baadhi yao, na kuwatesa wengine. **50** Matokeo yake
ni kwamba kizazi hiki kitaadhibiwa kwa sababu ya
damu ya manabii wote iliyomwagika tangu mwanzo
wa ulimwengu; **51** tangu kumwagwa damu ya Abeli
mpaka kifo cha Zakariya ambaye walimuua kati ya
madhabahu na mahali patakatifu. Naam, hakika kizazi
hiki kitaadhibiwa kwa matendo haya. **52** “Ole wenu
ninyi walimu wa Sheria, kwa sababu mmeuficha
ule ufunguo wa mlango wa elimu; ninyi wenyewe
hamkuingia na mmewazuia waliokuwa wanaingia
wasiingie.” **53** Alipokuwa akitoka pale, wale Mafarisayo
na walimu wa Sheria wakaanza kumshambulia vikali
na kumsonga kwa maswali mengi **54** ili wapate
kumnasa kwa maneno yake.

12 Wakati watu kwa maelfu walipokuwa
wamekusanyika hata wakawa wanakanyagana,
Yesu aliwaambia kwanza wanafunzi wake, “Jihadharini
na chachu ya Mafarisayo, yaani unafiki. **2**
Kila kilichofunikwa kitafunuliwa, kila kilichofichika
kitafichuliwa. **3** Kwa hiyo, kila mliyosema gizani, watu
watayasikia katika mwanga, na kila mliyonong'ona
faraghani milango imefungwa, yatatangazwa juu
ya nyumba. **4** “Nawaambieni ninyi rafiki zangu:
msiwaogope wale wanaoua mwili, wasiweze kufanya
kitu kingine zaidi. **5** Nitawaonyesheni yule ambaye ni
lazima kumwogopa: mwogopeni yule ambaye baada
ya kuua ana uwezo wa kumtupa mtu katika moto wa
Jehanamu. Naam, ninawaambieni, mwogopeni huyo.
(Geenna g1067) **6** Inajulikana kwamba shomoro watano
huuzwa kwa senti kumi, au sivyo? Lakini mbele ya
Mungu hasahauliki hata mmoja. **7** Lakini hata nywele

za vichwa vyenu zimehesabiwa zote. Msiogope, basi,
ninyi mna thamani zaidi kuliko shomoro wengi! 8
“Nawaambieni kweli, kila mtu anayekiri hadharani
kwamba yeye ni wangu, Mwana wa Mtu naye atakiri
mbele ya malaika wa Mungu kwamba mtu huyo ni
wake. 9 Lakini, mtu yeyote anayenikana mbele ya
watu, naye atakanwa mbele ya malaika wa Mungu. 10
“Yeyote anayesema neno la kumpinga Mwana wa Mtu
atasamehewa; lakini anayemkufuru Roho Mtakatifu
hatasamehewa. 11 “Watakapowapeleka ninyi mbele
ya masunagogi na mbele ya wakuu na watawala
msiwe na wasiwasi juu ya jinsi mtakavyojitetea au
jinsi mtakavyosema. 12 Kwa maana wakati huo
Roho Mtakatifu atawafundisheni kile mnachopaswa
kusema.” 13 Mtu mmoja katika ule umati wa watu
akamwambia, “Mwalimu, mwambie ndugu yangu
tugawane urithi aliotuachia baba.” 14 Yesu akamjibu,
“Rafiki, ni nani aliyeniweka mimi mwamuzi au
msuluhishi kati yenu?” 15 Basi, akawaambia wote,
“Jihadharini na kila aina ya tamaa; maana uzima wa
mtu hautegemei wingi wa vitu alivyo navyo.” 16 Kisha
akawaambia mfano: “Kulikuwa na tajiri mmoja ambaye
shamba lake lilizaa mavuno mengi. 17 Tajiri huyo
akafikiri moyoni mwake: Nitafanyaje nami sina mahali
pa kuhifadhia mavuno yangu? 18 Nitafanya hivi:
nitabomoa ghala zangu na kujenga kubwa zaidi, na
humo nitahifadhi mavuno yangu yote na mali yangu.
19 Hapo nitaweza kuiambia roho yangu: sasa unayo
akiba ya matumizi kwa miaka na miaka. Ponda mali,
ule, unywe na kufurahi. 20 Lakini Mungu akamwambia:
Mpumbavu wewe; leo usiku roho yako itachukuliwa.
Na vitu vile vyote ulivyojilundikia vitakuwa vya nani?”
21 Yesu akamaliza kwa kusema “Ndivyo ilivyo kwa mtu
anayejilundikia mali kwa ajili yake mwenyewe, lakini
si tajiri mbele ya Mungu.” 22 Kisha Yesu akawaambia
wanafunzi wake, “Kwa sababu hiyo nawaambieni,
msiwe na wasiwasi juu ya chakula mnachohitaji ili
kuishi, wala juu ya mavazi mnayohitaji kwa ajili ya
miili yenu. 23 Kwa sababu uzima ni bora kuliko
chakula, na mwili ni bora kuliko mavazi. 24 Chukueni
kwa mfano, kunguru: hawapandi, hawavuni wala
hawana ghala yoyote. Hata hivyo, Mungu huwalisha.
Ninyi mna thamani zaidi kuliko ndege! 25 Ni nani
kati yenu kwa kuwa na wasiwasi anaweza kuongeza
urefu wa maisha yake? 26 Basi, kama hamwezi
kufanya jambo dogo kama hilo, kwa nini kuwa na
wasiwasi juu ya yale mengine? 27 Angalieni maua
jinsi yanavyomea. Hayafanyi kazi wala hayafumi.
Hata hivyo, nawahakikishieni kwamba hata Solomoni
mwenyewe na fahari zake zote hakupata kuvikwa
vizuri kama ua mojawapo. 28 Lakini, kama Mungu
hulivika vizuri jani la shambani ambalo leo liko na
kesho latupwa motoni, je, hatawafanyia ninyi zaidi?
Enyi watu wenye imani haba! 29 “Basi, msivurugike
akili, mkihangaika daima juu ya mtakachokula au
mtakachokunywa. 30 Kwa maana hayo yote ndiyo
yanayohangaikiwa na watu wasiomjua Mungu. Baba
yenu anajua kwamba mnahitaji vitu hivyo. 31
Shughulikieni kwanza Ufalme wa Mungu, na hayo yote
mtapewa kwa ziada. 32 “Msiogope, enyi kundi dogo!
Maana Baba yenu amependa kuwapeni Ufalme. 33
Uzeni mali yenu mkawape maskini misaada. Jifanyieni
mifuko isiyochakaa, na jiwekeeni hazina mbinguni
ambako haitapungua. Huko wezi hawakaribii, wala
nondo hawaharibu. 34 Pale ilipo hazina yako, ndipo pia
utakapokuwa moyo wako. 35 “Muwe tayari! Jifungeni
mkanda kiunoni, na taa zenu ziwe zinawaka; 36 muwe
kama watumishi wanaomngojea bwana wao arudi
kutoka arusini, ili wamfungulie mara atakapobisha
hodi. 37 Heri yao watumishi wale ambao bwana wao
atakaporudi atawakuta wanakesha! Nawaambieni
hakika, huyo bwana atajifunga mkanda kiunoni,
atawaketisha mezani na kuwahudumia. 38 Heri
yao watumishi hao ikiwa bwana wao atawakuta
wanakesha hata ikiwa atarudi usiku wa manane au
alfajiri. 39 Jueni kwamba, kama mwenye nyumba
angejua saa ambayo mwizi atakuja, angekesha,
wala hangeiacha nyumba yake ivunjwe. 40 Nanyi,
kadhalika muwe tayari, maana Mwana wa Mtu atakuja
saa msiyoitazamia.” 41 Petro akamwambia, “Bwana,
mfano huo ni kwa ajili yetu tu, au ni kwa ajili ya watu
wote?” 42 Bwana akajibu, “Ni nani basi, mtumishi
aliye mwaminifu na mwenye busara, ambaye bwana
wake atamweka juu ya watumishi wake ili awape
chakula wakati ufaao? 43 Heri yake mtumishi huyo
ikiwa bwana wake atakaporudi atamkuta akifanya
hivyo. 44 Hakika atampa madaraka juu ya mali yake
yote. 45 Lakini, kama mtumishi huyo atafikiri moyoni
mwake: na kusema: Bwana wangu amekawia sana
kurudi halafu aanze kuwapiga watumishi wenzake,
wa kiume au wa kike, na kula, kunywa na kulewa,
46 bwana wake atarudi siku asiyoitazamia na saa
asiyoijua; atamkatilia mbali na kumweka fungu
moja na wasioamini. 47 Mtumishi ambaye anajua
matakwa ya bwana wake lakini hajiweki tayari kufanya
anavyotakiwa, atapigwa sana. 48 Lakini yule afanyaye
yanayostahili adhabu bila kujua, atapigwa kidogo.
Aliyepewa vingi atatakiwa vingi; aliyekabidhiwa vingi
zaidi atatakiwa kutoa vingi zaidi. 49 “Nimekuja
kuwasha moto duniani, laiti ungekuwa umewaka
tayari! 50 Ninao ubatizo ambao inanipasa niupokee;
jinsi gani ninavyohangaika mpaka ukamilike! 51

Mnadhani nimekuja kuleta amani duniani? Hata
kidogo; si amani bali utengano. 52 Na tangu sasa,
jamaa ya watu watano itagawanyika; watatu dhidi ya
wawili, na wawili dhidi ya watatu. 53 Baba atakuwa
dhidi ya mwanawe, mwana dhidi ya baba yake; mama
dhidi ya bintiye, binti dhidi ya mama yake; mama mkwe
dhidi ya mke wa mwanawe na huyo dhidi ya mama
mkwe wake." 54 Yesu akayaambia tena makundi
ya watu, "Mnapoona mawingu yakitokea upande
wa magharibi, mara mwasema: Mvua itanyesha,
na kweli hunyesha. 55 Mnapoona upepo wa kusi
unavuma, mwasema Kutakuwa na hali ya joto na
ndivyo inavyokuwa. 56 Enyi wanafiki! Mnajua kutabiri
hali ya hewa kwa kuangalia dunia na anga; kwa nini
basi, hamwezi kujua maana ya nyakati hizi? 57 "Na
kwa nini hamwezi kujiamulia wenyewe jambo jema la
kufanya? 58 Maana kama mshtaki wako anakupeleka
mahakamani, ingekuwa afadhali kwako kupatana
naye mkiwa bado njiani, ili asije akakupeleka mbele
ya hakimu, naye hakimu akakutoa kwa polisi, nao
wakakutia ndani. 59 Hakika hutatoka huko nakwambia,
mpaka utakapomaliza kulipa senti ya mwisho."

13 Wakati huo watu fulani walikuja, wakamweleza
Yesu juu ya watu wa Galilaya ambao Pilato
alikuwa amewaua wakati walipokuwa wanachinja
wanyama wao wa tambiko. 2 Naye Yesu akawaambia,
"Mnadhani Wagalilaya hao walikuwa wahalifu
zaidi kuliko Wagalilaya wengine, ati kwa sababu
wameteseka hivyo? 3 Nawaambieni hakika sivyo;
lakini nanyi, hali kadhalika, msipotubu, mtaangamia
kama wao. 4 Au wale kumi na wanane walioangukiwa
na mnara kule Siloamu wakafa; mnadhani wao
walikuwa wakosefu zaidi kuliko wengine wote walioishi
Yerusalemu? 5 Nawaambieni sivyo; lakini nanyi
msipotubu, mtaangamia kama wao." 6 Kisha, Yesu
akawaambia mfano huu: "Mtu mmoja alikuwa na
mtini katika shamba lake. Mtu huyu akaenda akitaka
kuchuma matunda yake, lakini akaukuta haujazaa hata
tunda moja. 7 Basi, akamwambia mfanyakazi wake:
Angalia! Kwa miaka mitatu nimekuwa nikija kuchuma
matunda ya mtini huu, nami nisiambulie kitu. Ukate!
Kwa nini uitumie ardhi bure? 8 Lakini naye akamjibu:
Bwana, tuuache tena mwaka huu; nitauzungushia
mtaro na kuutilia mbolea. 9 Kama ukizaa matunda
mwaka ujao, vema; la sivyo, basi utaweza kuukata."
10 Yesu alikuwa akifundisha katika sunagogi moja
siku ya Sabato. 11 Na hapo palikuwa na mwanamke
mmoja aliyekuwa mgonjwa kwa miaka kumi na minane
kutokana na pepo aliyekuwa amempagaa. Kwa
sababu hiyo, mwili wake ulikuwa umepindika vibaya
hata asiweze kusimama wima. 12 Yesu alipomwona,
alimwita, akamwambia, "Mama, umeponywa ugonjwa
wako." 13 Akamwekea mikono, na mara mwili wake
ukawa wima tena, akawa anamtukuza Mungu. 14
Lakini mkuu wa sunagogi alikasirika kwa sababu
Yesu alikuwa amemponya siku ya Sabato. Hivyo
akawaambia wale watu walikusanyika pale, "Mnazo
siku sita za kufanya kazi. Basi, fikeni siku hizo
mkaponywe magonjwa yenu; lakini msije siku ya
Sabato." 15 Hapo Bwana akamjibu, "Enyi wanafiki!
Nani kati yenu hangemfungua ng'ombe au punda
wake kutoka zizini ampeleke kunywa maji, hata kama
siku hiyo ni ya Sabato? 16 Sasa, hapa yupo binti
wa Abrahamu ambaye Shetani alimfanya kilema
kwa muda wa miaka kumi na minane. Je, haikuwa
vizuri kumfungulia vifungo vyake siku ya Sabato?" 17
Alipokwisha sema hayo, wapinzani wake waliona aibu
lakini watu wengine wote wakajaa furaha kwa sababu
ya mambo yote aliyotenda. 18 Yesu akauliza: "Ufalme
wa Mungu unafanana na nini? Nitaulinganisha na nini?
19 NI kama mbegu ya haradali aliyotwaa mtu mmoja
na kuipanda shambani mwake; ikaota hata ikawa mti.
Ndege wa angani wakajenga viota vyao katika matawi
yake." 20 Tena akauliza: "Nitaulinganisha Ufalme wa
Mungu na nini? 21 Ni kama chachu aliyoitwaa mama
mmoja na kuichanganya pamoja na unga debe moja
kisha unga wote ukaumuka wote." 22 Yesu alindelea
na safari yake kwenda Yerusalemu huku akipitia mijini
na vijijini, akihubiri. 23 Mtu mmoja akamwuliza, "Je,
Mwalimu, watu watakaookoka ni wachache?" 24 Yesu
akawaambia, "Jitahidini kuingia kwa kupitia mlango
mwembamba; maana nawaambieni, wengi watajaribu
kuingia lakini hawataweza. 25 "Wakati utakuja ambapo
mwenye nyumba atainuka na kufunga mlango. Ninyi
mtasimama nje na kuanza kupiga hodi mkisema:
Bwana, tufungulie mlango. Lakini yeye atawajibu:
Sijui mmetoka wapi. 26 Nanyi mtaanza kumwambia:
Sisi ndio wale tuliokula na kunywa pamoja nawe; na
wewe ulifundisha katika vijiji vyetu. 27 Lakini yeye
atasema: Sijui ninyi mmetoka wapi; ondokeni mbele
yangu, enyi nyote watenda maovu. 28 Ndipo mtakuwa
na kulia na kusaga meno, wakati mtakapowaona
Abrahamu, Isaka na Yakobo, na manabii wote wapo
katika Ufalme wa Mungu, lakini ninyi wenyewe
mmetupwa nje! 29 Watu watakuja kutoka mashariki
na magharibi, kutoka kaskazini na kusini, watakuja na
kukaa kwenye karamu katika Ufalme wa Mungu. 30
Naam, wale walio wa mwisho watakuwa wa kwanza;
na wale walio wa kwanza watakuwa wa mwisho."
31 Wakati huohuo, Mafarisayo na watu wengine
walimwendea Yesu wakamwambia, "Ondoka hapa

uende mahali pengine, kwa maana Herode anataka
kukuua." 32 Yesu akawajibu, "Nendeni mkamwambie
huyo mbweha hivi: Leo na kesho ninafukuza pepo
na kuponya wagonjwa, na siku ya tatu nitakamilisha
kazi yangu. 33 Hata hivyo, kwa leo, kesho na kesho
kutwa, ni lazima niendelee na safari yangu, kwa
sababu si sawa nabii auawe nje ya Yerusalemu. 34
"Yerusalemu! We Yerusalemu! Unawaua manabii
na kuwapiga mawe wale waliotumwa kwako! Mara
ngapi nimetaka kuwakusanya watoto wako pamoja
kama kuku anavyokusanya vifaranga vyake chini
ya mabawa yake, Lakini wewe umekataa. 35 Haya,
utaachiwa mwenyewe nyumba yako. Naam, hakika
nawaambieni, hamtaniona mpaka wakati utakapofika
mseme: Abarikiwe huyo ajaye kwa jina la Bwana."

14 Siku moja ya Sabato, Yesu alikwenda kula
chakula nyumbani kwa mmoja wa viongozi
wa Mafarisayo; watu waliokuwapo hapo wakawa
wanamchunguza. 2 Mbele yake Yesu palikuwa na mtu
mmoja aliyekuwa na ugonjwa wa kuvimba mwili. 3
Yesu akawauliza walimu wa Sheria na Mafarisayo, "Je,
ni halali au la kumponya mtu siku ya sabato?" 4 Lakini
wao wakakaa kimya. Yesu akamshika huyo mgonjwa,
akamponya, akamwacha aende zake. 5 Halafu
akawaambia, "Ni nani kati yenu ambaye mtoto wake
au ng'ombe wake akitumbukia shimoni, hangemtoa
hata kama ni siku ya Sabato?" 6 Nao hawakuweza
kumjibu swali hilo. 7 Yesu aliona jinsi wale walioalikwa
walivyokuwa wanajichagulia nafasi za heshima,
akawaambia mfano: 8 "Kama mtu akikualika arusini,
usiketi mahali pa heshima isije ikawa amealikwa
mwingine mheshimiwa kuliko wewe; 9 na mwenyeji
wenu ninyi wawili atakuja na kukwambia: Mwachie
huyu nafasi. Hapo utaaibika mbele ya wote na
kulazimika kwenda kuchukua nafasi ya mwisho.
10 Bali ukialikwa kwenye karamu, keti mahali pa
mwisho, ili mwenyeji wako atakapokuja akwambie:
Rafiki, njoo hapa mbele, mahali pazuri zaidi. Hapo
utakuwa umeheshimika mbele ya wote wanaoketi
pamoja nawe. 11 Kwa maana yeyote anayejikweza
atashushwa, na anayejishusha, atakwezwa." 12
Halafu akamwambia na yule aliyemwalika, "Kama
ukiwaandalia watu karamu mchana au jioni, usiwaalike
rafiki zako au jamaa zako au jirani zako walio matajiri,
wasije nao wakakualika nawe ukawa umelipwa kile
ulichowatendea. 13 Badala yake, unapofanya karamu,
waalike maskini, vilema viwete na vipofu, 14 nawe
utakuwa umepata baraka, kwa kuwa hao hawana cha
kukulipa. Maana Mungu atakupa tuzo lako wakati watu
wema watakapofufuka." 15 Mmoja wa wale waliokuwa
wameketi pamoja na Yesu akasema, "Ana heri mtu
yule atakayekula chakula katika Ufalme wa Mungu."
16 Yesu akamjibu, "Mtu mmoja alifanya karamu kubwa,
akaalika watu wengi. 17 Wakati wa karamu ulipofika
alimtuma mtumishi wake awaambie walioalikwa, Njoni,
kila kitu ni tayari. 18 Lakini wote, kwa namna moja,
wakaanza kuomba radhi. Wa kwanza akamwambia
mtumishi: Nimenunua shamba, kwa hiyo sina budi
kwenda kuliangalia; nakuomba uniwie radhi. 19
Mwingine akasema: Nimenunua ng'ombe jozi tano
wa kulima; sasa nimo njiani kwenda kuwajaribu;
nakuomba uniwie radhi. 20 Na mwingine akasema:
Nimeoa mke, kwa hiyo siwezi kuja. 21 Mtumishi huyo
akarudi na kumwarifu bwana wake jambo hilo. Yule
mwenye nyumba alikasirika, akamwambia mtumishi
wake: Nenda upesi kwenye barabara na vichochoro
vya mji, uwalete hapa ndani maskini, viwete, vipofu
na waliolemaa. 22 Baadaye, mtumishi huyo akasema:
Bwana mambo yamefanyika kama ulivyoamuru,
lakini bado iko nafasi. 23 Yule bwana akamwambia
mtumishi: Nenda katika barabara na vichochoro vya
mji uwashurutishe watu kuingia ili nyumba yangu ijae.
24 Kwa maana, nawaambieni, hakuna hata mmoja
wa wale walioalikwa atakayeonja karamu yangu."
25 Hapo, makundi mengi yakawa yanaandamana
pamoja na Yesu. Basi, akawageukia akawaambia, 26
"Mtu yeyote akija kwangu, asipowachukia baba na
mama yake, mke wake, watoto, ndugu na dada zake,
naam, hata na nafsi yake mwenyewe, hawezi kuwa
mwanafunzi wangu. 27 Mtu asipochukua msalaba
wake na kunifuata hawezi kuwa mwanafunzi wangu.
28 Kwa maana, ni nani miongoni mwenu ambaye
akitaka kujenga mnara hataketi kwanza akadirie
gharama zake ili ajue kama ana kiasi cha kutosha cha
kumalizia? 29 La sivyo, baada ya kuweka msingi na
kushindwa kumaliza, watu watamcheka 30 wakisema:
Mtu huyu alianza kujenga, lakini hakumalizia. 31 "Au,
ni mfalme gani ambaye, akitaka kwenda kupigana na
mfalme mwingine, hataketi kwanza chini na kufikiri
kama ataweza, kwa askari wake elfu ishirini? 32
Kama anaona hataweza, atawatuma wajumbe kutaka
masharti ya amani wakati mfalme huyo mwingine
angali mbali. 33 Vivyo hivyo, basi, hakuna hata
mmoja wenu atakayekuwa mwanafunzi wangu kama
asipoachilia kila kitu alicho nacho. 34 "Chumvi ni nzuri;
lakini ikipoteza ladha yake, itakolezwa na nini? 35
Haifai kitu wala kwa udongo wala kwa mbolea. Watu
huitupilia mbali. Sikieni basi, kama mna masikio!"

15 Siku moja, watoza ushuru na wahalifu wengi
walikwenda kumsikiliza Yesu. 2 Mafarisayo

na walimu wa Sheria wakaanza kunung'unika:
“Mtazameni mtu huyu! Anawakaribisha wenye dhambi,
na tena anakula nao.” 3 Yesu akawajibu kwa mfano:
4 “Hivi, mtu akiwa na kondoo mia, akigundua kwamba
mmoja wao amepotea, atafanya nini? Atawaacha
wale tisini na tisa mbugani, na kwenda kumtafuta yule
aliyepotea mpaka ampate. 5 Akimpata, atambeba
mabegani kwa furaha. 6 Anapofika nyumbani, atawaita
rafiki zake akiwaambia, Furahini pamoja nami, kwa
sababu nimempata yule kondoo wangu aliyepotea. 7
Kadhalika nawaambieni, ndivyo kutakavyokuwa na
furaha mbinguni kwa ajili ya kutubu kwa mwenye
dhambi mmoja, kuliko kwa ajili ya watu tisini na
tisa wanaojiona kuwa wema, wasiohitaji kutubu.
8 “Au mwaonaje? Tuseme mwanamke fulani ana
sarafu kumi za fedha, akipoteza moja, atafanya
nini? Atawasha taa, aifagie nyumba na kuitafuta
kwa uangalifu mpaka aipate. 9 Akiipata, atawaita
rafiki na jirani zake akisema, Furahini pamoja nami,
kwa sababu nimeipata ile sarafu yangu iliyopotea.
10 Kadhalika nawaambieni, ndivyo watakavyofurahi
malaika wa Mungu kwa sababu ya mwenye dhambi
mmoja anayetubu.” 11 Yesu akaendelea kusema,
“Kulikuwa na mtu mmoja mwenye wana wawili. 12
Yule mdogo, alimwambia baba yake: Baba, nipe urithi
wangu. Naye akawagawia mali yake. 13 Baada ya
siku chache, yule mdogo aliuza urithi wake, akasafiri
na fedha aliyopata, akaenda nchi ya mbali ambako
aliitumia ovyo. 14 Alipomaliza kutumia kila kitu,
kukatokea njaa kali katika nchi ile, naye akaanza
kuhangaika. 15 Akaomba kazi kwa mwananchi
mtu mmoja wa huko naye akampeleka shambani
mwake kulisha nguruwe. 16 Alitamani kula maganda
waliyokula wale nguruwe, ila hakuna mtu aliyempa
kitu. 17 Alipoanza kupata akili akafikiri: Mbona kuna
wafanyakazi wengi wa baba yangu wanaokula na
kusaza, nami ninakufa njaa? 18 Nitarudi kwa baba
yangu na kumwambia: Baba, nimemkosea Mungu,
na nimekukosea wewe pia. 19 Sistahili hata kuitwa
mwanao. Nifanye kama mmoja wa wafanyakazi wako.
20 Basi, akaanza safari ya kurudi kwa baba yake.
Alipokuwa bado yu mbali, baba yake alimwona, na
kwa moyo wa huruma alimkimbilia, akamkumbatia
na kumbusu. 21 “Mwanawe akamwambia: Baba,
nimemkosea Mungu, na nimekukosea wewe pia.
Sistahili hata kuitwa mwanao. 22 Lakini baba
yake akawaambia watumishi wake: Haraka! Leteni
nguo nzuri mkamvike! Mvisheni pete na viatu! 23
Mchinjeni ndama mnono; tule kusherehekea! 24 Kwa
sababu huyu mwanangu alikuwa amekufa, kumbe yu
mzima alikuwa amepotea, lakini sasa amepatikana.
Wakaanza kufanya sherehe. 25 “Wakati huo kaka
yake alikuwa bado shambani. Alipokuwa akirudi na
kukaribia nyumbani akasikia vifijo na ngoma. 26
Akamwita mmoja wa watumishi, akamwuliza: Kuna
nini? 27 Huyo mtumishi akamwambia: Ndugu yako
amerudi nyumbani, na baba yako amemchinjia ndama
mnono kwa kuwa amempata akiwa salama salimini.
28 Huyo kijana mkubwa akawaka hasira hata akakataa
kuingia nyumbani. Baba yake akatoka nje na kumsihi
aingie. 29 Lakini yeye akamjibu: Kumbuka! Miaka
yote nimekutumikia, sijavunja amri yako hata mara
moja. Umenipa nini? Hujanipa hata mwana mbuzi
mmoja nikafanye sherehe pamoja na rafiki zangu! 30
Lakini mtoto wako huyu aliyekula mali yako pamoja
na makahaba, mara tu alipokuja umemchinjia yule
ndama mnono. 31 Baba yake akamjibu: Mwanangu,
wewe uko pamoja nami siku zote, na kila nilicho nacho
ni chako. 32 Ilitubidi kufanya sherehe na kufurahi, kwa
sababu huyu ndugu yako alikuwa amekufa, kumbe yu
mzima; alikuwa amepotea, lakini sasa amepatikana.”

16

Yesu aliwaambia wanafunzi wake: “Tajiri
mmoja alikuwa na karani wake. Huyu karani
alichongewa kwamba alitumia ovyo mali ya tajiri
wake. 2 Yule tajiri akamwita akamwambia: Ni mambo
gani haya ninayosikia juu yako? Toa hesabu ya
mapato na matumizi ya mali yangu, kwa maana
huwezi kuwa karani tena. 3 Yule karani akafikiri:
Bwana wangu amenifukuza kazi ya ukarani; nitafanya
nini? Kwenda kulima siwezi; kwenda kuombaomba
kama maskini ni aibu. 4 Naam, najua la kufanya, ili
nitakapofukuzwa kazi, watu waweze kunikaribisha
nyumbani kwao. 5 Basi, akawaita wadeni wa bwana
wake, mmoja mmoja, akamwambia yule wa kwanza:
Unadaiwa kiasi gani na bwana wangu? 6 Yeye
akamjibu: Mapipa mia ya mafuta ya zeituni. Yule
karani akamwambia: Chukua hati yako ya deni, keti
haraka, andika hamsini. 7 Kisha akamwuliza mdeni
mwingine: Wewe unadaiwa kiasi gani? Yeye akamjibu:
Magunia mia ya ngano. Yule karani akamwambia:
Chukua hati yako ya deni, andika themanini. 8 “Basi,
yule bwana akamsifu huyo karani asiye mwaminifu,
kwa kuwa alitumia busara. Kwa maana watu wa dunia
hii wana busara zaidi na mambo yao kuliko watu wa
mwanga.” **(aiōn g165)** 9 Naye Yesu akaendelea kusema,
“Nami nawaambieni, jifanyieni marafiki kutokana na
mali ya dunia, ili zitakapowaishieni, mweze kupokewa
nao katika makao ya milele. **(aiōnios g166)** 10 Yeyote
aliye mwaminifu katika mambo madogo, atakuwa
mwaminifu katika mambo makubwa; na yeyote
asiye mwaminifu katika mambo madogo, hatakuwa

mwaminifu katika mambo makubwa. **11** Kama basi,
ninyi si hamjawa waaminifu mali mbaya za dunia, ni
nani atakayewakabidhi zile mali za kweli? **12** Na kama
hamjakuwa waaminifu katika mali ya mtu mwingine,
ni nani atakayewakabidhi mali yenu wenyewe? **13**
"Hakuna mtumishi awezaye kuwatumikia mabwana
wawili; kwa maana atamchukia mmoja na kumpenda
mwingine, au ataambatana na mmoja na kumdharau
mwingine. Hamwezi kumtumikia Mungu na mali." **14**
Lakini Mafarisayo waliposikia hayo, kwa vile wao
walikuwa wanapenda sana fedha, wakamdharau
Yesu. **15** Hapo akawaambia, "Ninyi mnajifanya wema
mbele ya watu, lakini Mungu anaijua mioyo yenu.
Kwa maana kile kinachoonekana kuwa kitukufu mbele
ya watu, Mungu anakiona kuwa takataka. **16** "Sheria
na maandishi ya manabii vilikuweko mpaka wakati
wa Yohane mbatizaji. Tangu hapo, Ufalme wa Mungu
unahubiriwa, na kila mmoja anauingia kwa nguvu.
17 Lakini ni rahisi zaidi mbingu na dunia kupita,
kuliko hata herufi moja ya Sheria kufutwa. **18** "Yeyote
anayemwacha mke wake na kuoa mwingine, anazini;
na yeyote anayemwoa mwanamke aliyepewa talaka,
anazini. **19** "Palikuwa na mtu mmoja tajiri, ambaye
alikuwa anavaa mavazi ya bei kubwa sana ya rangi
ya zambarau, na ya kitani safi, na kufanya sherehe
kila siku. **20** Kulikuwa pia na maskini mmoja jina
lake Lazaro, aliyekuwa amejaa vidonda na alikuwa
analazwa mlangoni pa nyumba ya huyo tajiri. **21**
Lazaro alitamani kula makombo yaliyoanguka kutoka
meza ya tajiri; na zaidi ya hayo, mbwa walikuwa
wanakuja na kulamba vidonda vyake! **22** "Ikatokea
kwamba huyo maskini akafa, malaika wakamchukua,
wakamweka karibu na Abrahamu. Na yule tajiri pia
akafa, akazikwa. **23** Huyo tajiri, alikuwa na mateso
makali huko kuzimu, akainua macho yake, akamwona
Abrahamu kwa mbali na Lazaro karibu naye. **(Hadēs
g86)** **24** Basi, akaita kwa sauti: Baba Abrahamu, nionee
huruma; umtume Lazaro angalau achovye ncha ya
kidole chake katika maji, auburudishe ulimi wangu,
maana ninateseka mno katika moto huu. **25** Lakini
Abrahamu akamjibu: Kumbuka mwanangu, kwamba
ulipokea mema yako katika maisha, naye Lazaro
akapokea mabaya. Sasa lakini, yeye anatulizwa,
nawe unateswa. **26** Licha ya hayo, kati yetu na
ninyi kumewekwa shimo kubwa, ili wanaotaka kuja
kwenu kutoka huku wasiweze, wala wanaotaka kutoka
kwenu kuja kwetu wasiweze. **27** Huyo aliyekuwa
tajiri akasema: Basi baba, nakuomba umtume aende
nyumbani kwa baba yangu, **28** maana ninao ndugu
watano, ili awaonye wasije wakaja huku kwenye
mateso. **29** Lakini Abrahamu akamwambia: Ndugu
zako wanao Mose na manabii; waache wawasikilize
hao. **30** Lakini yeye akasema: Sivyo baba Abrahamu,
ila kama mtu atafufuka kutoka wafu na kuwaendea,
watatubu. **31** Naye Abrahamu akasema: Kama
hawawasikilizi Mose na manabii, hawatajali hata
kama mtu angefufuka kutoka wafu."

17 Kisha, Yesu akawaambia wanafunzi wake,
"Haiwezekani kabisa kusitokee vikwazo
vinavyosababisha dhambi; lakini ole wake mtu yule
atakayevisababisha. **2** Ingekuwa afadhali kwake
kufungiwa shingoni jiwe kubwa la kusagia na
kutoswa baharini, kuliko kumkwaza mmoja wa
wadogo hawa. **3** Jihadharini! Kama ndugu yako
akikukosea, mwonye; akitubu, msamehe. **4** Na
kama akikukosea mara saba kwa siku, na kila
mara akarudi kwako akisema Nimetubu, lazima
umsamehe." **5** Mitume wakamwambia Bwana,
"Utuongezee imani." **6** Naye Bwana akajibu, "Kama
imani yenu ingekuwa ndogo hata kama chembe ndogo
ya haradali, mngeweza kuuambia mti huu wa mkuyu:
Ng'oka ukajipandikize baharini, nao ungewatii. **7**
"Tuseme mmoja wenu ana mtumishi ambaye analima
shambani au anachunga kondoo. Je, anaporudi
kutoka shambani, atamwambia: Haraka, njoo ule
chakula? **8** La! Atamwambia: Nitayarishie chakula,
ujifunge tayari kunitumikia mpaka nitakapomaliza
kula na kunywa, ndipo nawe ule na unywe. **9** Je
utamshukuru huyo mtumishi kwa sababu ametimiza
aliyoamriwa? **10** Hali kadhalika na ninyi mkisha fanya
yote mliyoamriwa, semeni: Sisi ni watumishi tusio na
faida, tumetimiza tu yale tuliyotakiwa kufanya." **11** Yesu
akiwa safarini kwenda Yerusalemu alipitia mipakani
mwa Samaria na Galilaya. **12** Alipokuwa anaingia
katika kijiji kimoja, watu kumi wenye ukoma walikutana
naye, wakasimama kwa mbali. **13** Wakapaza sauti
wakisema, "Yesu Mwalimu, tuonee huruma!" **14**
Alipowaona akawaambia, "Nendeni mkajionyeshe
kwa makuhani." Basi, ikawa walipokuwa wanakwenda,
wakatakasika. **15** Mmoja wao alipoona kwamba
ameponywa alirudi akimtukuza Mungu kwa sauti
kubwa. **16** Akajitupa chini mbele ya miguu ya Yesu
huku akimshukuru. Huyo alikuwa Msamaria. **17**
Hapo Yesu akasema, "Je, si watu kumi walitakaswa?
Wale tisa wako wapi? **18** Hakupatikana mwingine
aliyerudi kumtukuza Mungu ila tu huyu mgeni?" **19**
Halafu akamwambia huyo mtu, "Simama, uende
zako; imani yako imekuponya." **20** Wakati mmoja,
Mafarisayo walimwuliza Yesu, "Ufalme wa Mungu
utakuja lini?" Naye akawajibu, "Ufalme wa Mungu
hauji kwa namna itakayoweza kuonekana. **21** Wala

hakuna atakayeweza kusema, Uko hapa, au Uko pale.
Kwa kweli Ufalme wa Mungu uko kati yenu.” 22 Halafu
akawaambia wanafunzi wake, “Siku zinakuja ambapo
mtatamani kuona mojawapo ya siku za Mwana wa
Mtu, lakini hamtaiona. 23 Na watu watawaambieni:
Tazameni yuko hapa; ninyi msitoke wala msiwafuate.
24 Kwa maana kama vile umeme unavyotokea ghafla
na kuangaza anga upande mmoja hadi mwingine,
ndivyo Mwana wa Mtu atakavyokuwa siku yake.
25 Lakini kabla ya hayo, itambidi ateseke sana na
kukataliwa na kizazi hiki. 26 Kama ilivyokuwa nyakati
za Noa, ndivyo itakavyokuwa katika siku za Mwana
wa Mtu. 27 Watu waliendelea kula na kunywa, kuoa
na kuolewa mpaka wakati ule Noa alipoingia katika
safina. Gharika ikatokea na kuwaangamiza wote.
28 Itakuwa kama ilivyotokea wakati wa Loti. Watu
waliendelea kula na kunywa, kununua na kuuza,
kupanda mbegu na kujenga. 29 Lakini siku ile Loti
alipoondoka Sodoma, moto na kiberiti vikanyesha
kama mvua kutoka mbinguni na kuwaangamiza wote.
30 Ndivyo itakavyokuwa siku ile Mwana wa Mtu
atakapofunuliwa. 31 “Siku hiyo, yeyote atakayekuwa
juu ya paa asishuke nyumbani kuchukua mali yake.
Kadhalika, naye atakayekuwa shambani asirudi
nyuma. 32 Kumbukeni yaliyompata mke wa Loti. 33
Yeyote anayetaka kuiokoa nafsi yake, ataipoteza; na
yeyote anayeipoteza, ataiokoa. 34 Nawaambieni, siku
ile usiku watu wawili watakuwa wanalala pamoja,
mmoja atachukuliwa na yule mwingine ataachwa. 35
Wanawake wawili watakuwa wakisaga nafaka pamoja;
mmoja atachukuliwa na mwingine ataachwa.” 36 Watu
wawili watakuwa shambani; mmoja atachukuliwa na
mwingine ataachwa. 37 Hapo wakamwuliza, “Ni wapi
Bwana?” Naye akawaambia, “Ulipo mzoga, ndipo tai
watakapokusanyikia.”

18 Basi, Yesu aliwasimulia mfano kuonyesha
kwamba ni lazima kusali daima bila kukata
tamaa. 2 Alisema: “Katika mji mmoja kulikuwa na
hakimu ambaye hakuwa anamcha Mungu wala
kumjali binadamu. 3 Katika mji huohuo, kulikuwa
pia na mama mmoja mjane, ambaye alimwendea
huyo hakimu mara nyingi akimwomba amtetee apate
haki yake kutoka kwa adui yake. 4 Kwa muda mrefu
huyo hakimu hakupenda kumtetea huyo mjane; lakini,
mwishowe akajisemea: Ingawa mimi simchi Mungu
wala simjali binadamu, 5 lakini kwa vile huyu mjane
ananisumbua, nitamtetea; la sivyo ataendelea kufika
hapa, na mwisho atanichosha kabisa!” 6 Basi, Bwana
akaendelea kusema, “Sikieni jinsi alivyosema huyo
hakimu mbaya. 7 Je, ndio kusema Mungu hatawatetea
wale aliowachagua, ambao wanamlilia mchana na
usiku? Je, atakawia kuwasikiliza? 8 Nawaambieni
atawatetea upesi. Hata hivyo, je, kutakuwako na
imani duniani wakati Mwana wa Mtu atakapokuja?” 9
Halafu Yesu aliwaambia pia mfano wa wale ambao
walijiona kuwa wema na kuwadharau wengine. 10
“Watu wawili walipanda kwenda Hekaluni kusali:
mmoja Mfarisayo, na mwingine mtoza ushuru. 11
Huyo Mfarisayo akasimama, akasali kimoyomoyo:
Ee Mungu, nakushukuru kwa vile mimi si kama
watu wengine: walafi, wadanganyifu au wazinzi.
Nakushukuru kwamba mimi si kama huyu mtoza
ushuru. 12 Nafunga mara mbili kwa juma, natoa
zaka sehemu ya kumi ya pato langu. 13 Lakini yule
mtoza ushuru, akiwa amesimama kwa mbali bila hata
kuinua macho yake mbinguni, ila tu akijipiga kifua
kwa huzuni, alisema: Ee Mungu, unionee huruma
mimi mwenye dhambi. 14 Nawaambieni, huyu mtoza
ushuru alirudi nyumbani akiwa amesamehewa. Lakini
yule mwingine, sivyo. Kwa maana kila anayejikweza
atashushwa, na kila anayejishusha atakwezwa.” 15
Watu walimletea Yesu watoto wadogo ili awawekee
mikono yake. Wanafunzi walipowaona, wakawazuia
kwa maneno makali. 16 Lakini Yesu akawaita kwake
akisema: “Waacheni hao watoto waje kwangu, wala
msiwazuie, kwa maana Ufalme wa Mungu ni kwa
ajili ya watu kama hawa. 17 Nawaambieni kweli, mtu
yeyote asiyeupokea Ufalme wa Mungu kama mtoto
mdogo, hataingia katika Ufalme huo.” 18 Kiongozi
mmoja, Myahudi, alimwuliza Yesu, “Mwalimu mwema,
nifanye nini ili niweze kuupata uzima wa milele?”
(aiōnios g166) 19 Yesu akamwambia, “Mbona waniita
mwema? Hakuna aliye mwema ila Mungu peke yake.
20 Unazijua amri: Usizini; usiue; usiibe; usitoe ushahidi
wa uongo; waheshimu baba yako na mama yako.”
21 Yeye akasema, “Hayo yote nimeyazingatia tangu
ujana wangu.” 22 Yesu aliposikia hayo akamwambia,
“Unatakiwa bado kufanya kitu kimoja: uza kila ulicho
nacho, wagawie maskini, na hivyo utakuwa na hazina
yako mbinguni; halafu njoo unifuate.” 23 Lakini huyo
mtu aliposikia hayo, alihuzunika sana kwa sababu
alikuwa tajiri sana. 24 Yesu alipoona akihuzunika
hivyo, akasema, “Jinsi gani ilivyo vigumu kwa matajiri
kuingia katika Ufalme wa Mungu! 25 Naam, ni rahisi
zaidi kwa ngamia kupita katika tundu la sindano,
kuliko tajiri kuingia katika Ufalme wa Mungu.” 26
Wale watu waliposikia hayo, wakasema, “Nani basi,
atakayeokolewa?” 27 Yesu akajibu, “Yasiyowezekana
kwa binadamu, yanawezekana kwa Mungu.” 28
Naye Petro akamwuliza, “Na sisi je? Tumeacha vitu
vyote tukakufuata!” 29 Yesu akawaambia, “Kweli

nawaambieni, mtu yeyote aliyeacha nyumba au mke
au kaka au wazazi au watoto kwa ajili ya Ufalme
wa Mungu, **30** atapokea mengi zaidi wakati huu wa
sasa, na kupokea uzima wa milele wakati ujao." **(aiōn
g165, aiōnios g166)** **31** Yesu aliwachukua kando wale
kumi na wawili, akawaambia, "Sikilizeni! Tunakwenda
Yerusalemu na huko kila kitu kilichoandikwa na
manabii kuhusu Mwana wa Mtu kitakamilishwa. **32**
Kwa maana atakabidhiwa kwa watu wa mataifa
nao watamtendea vibaya na kumtemea mate. **33**
Watampiga mijeledi, watamuua; lakini siku ya tatu
atafufuka." **34** Lakini wao hawakuelewa hata kidogo
jambo hilo; walikuwa wamefichwa maana ya maneno
hayo, na hawakutambua yaliyosemwa. **35** Wakati
Yesu alipokaribia Yeriko, kulikuwa na mtu mmoja
kipofu ameketi njiani akiomba. **36** Aliposikia umati wa
watu ukipita aliuliza, "Kuna nini?" **37** Wakamwambia,
"Yesu wa Nazareti anapita." **38** Naye akapaza sauti
akisema, "Yesu, Mwana wa Daudi, nihurumie!" **39**
Wale watu waliotangulia wakamkemea wakimwambia
anyamaze; lakini yeye akazidi kupaza sauti: "Mwana
wa Daudi, nihurumie;" **40** Yesu alisimama, akaamuru
wamlete mbele yake. Yule kipofu alipofika karibu,
Yesu akamwuliza, **41** "Unataka nikufanyie nini?" Naye
akamjibu, "Bwana, naomba nipate kuona tena." **42**
Yesu akamwambia, "Ona! Imani yako imekuponya."
43 Na mara yule aliyekuwa kipofu akapata kuona,
akamfuata Yesu akimtukuza Mungu. Watu wote
walipoona hayo, wakamsifu Mungu.

19 Yesu aliingia mjini Yeriko, akawa anapita katika
njia za mji huo. **2** Kulikuwa na mtu mmoja mjini,
jina lake Zakayo ambaye alikuwa mkuu wa watoza
ushuru tena mtu tajiri. **3** Alitaka kuona Yesu alikuwa
nani, lakini kwa sababu ya umati wa watu, na kwa vile
alikuwa mfupi, hakufaulu. **4** Hivyo, alitangulia mbio,
akapanda juu ya mkuyu ili aweze kumwona Yesu,
kwa maana alikuwa apitie hapo. **5** Basi, Yesu alipofika
mahali pale, aliangalia juu akamwambia, "Zakayo,
shuka upesi, maana leo ni lazima nishinde nyumbani
mwako." **6** Zakayo akashuka haraka, akamkaribisha
kwa furaha. **7** Watu wote walipoona hayo, wakaanza
kunung'unika wakisema, "Amekwenda kukaa kwa
mtu mwenye dhambi." **8** Lakini Zakayo akasimama
akamwambia Yesu, "Sikiliza Bwana! Mimi nitawapa
maskini nusu ya mali yangu, na kama nimenyang'anya
mtu yeyote kitu, nitamrudishia mara nne." **9** Yesu
akamwambia, "Leo wokovu umefika katika nyumba
hii, kwa vile huyu pia ni wa ukoo wa Abrahamu.
10 Kwa maana Mwana wa Mtu amekuja kutafuta
na kuokoa waliopotea." **11** Wakati watu walipokuwa
bado wanasikiliza hayo, Yesu akawaambia mfano.
(Hapo alikuwa anakaribia Yerusalemu, na watu
wale walidhani kwamba muda si muda, Ufalme wa
Mungu ungefika.) **12** Hivyo akawaambia, "Kulikuwa
na mtu mmoja wa ukoo wa kifalme aliyefanya safari
kwenda nchi ya mbali ili apokee madaraka ya ufalme,
halafu arudi. **13** Basi, kabla ya kuondoka aliwaita
watumishi wake kumi, akawapa kiasi cha fedha kila
mmoja na kumwambia: Fanyeni nazo biashara mpaka
nitakaporudi. **14** Lakini wananchi wenzake walimchukia
na hivyo wakatuma wajumbe waende wakaseme:
Hatumtaki huyu atutawale. **15** "Huyo mtu mashuhuri
alirudi nyumbani baada ya kufanywa mfalme, na
mara akaamuru wale watumishi aliowapa zile fedha
waitwe ili aweze kujua kila mmoja amepata faida
gani. **16** Mtumishi wa kwanza akatokea, akasema:
Mheshimiwa, faida iliyopatikana ni mara kumi ya
zile fedha ulizonipa. **17** Naye akamwambia: Vema;
wewe ni mtumishi mwema. Kwa kuwa umekuwa
mwaminifu katika jambo dogo, utakuwa na madaraka
juu ya miji kumi! **18** Mtumishi wa pili akaja, akasema:
Mheshimiwa, faida iliyopatikana ni mara tano ya
zile fedha ulizonipa. **19** Naye akamwambia pia:
Nawe utakuwa na madaraka juu ya miji mitano. **20**
"Mtumishi mwingine akaja, akasema: Chukua fedha
yako; niliificha salama katika kitambaa, **21** kwa maana
niliogopa kwa sababu wewe ni mtu mkali. Wewe ni mtu
ambaye huchukua yasiyo yako, na huchuma ambacho
hukupanda. **22** Naye akamwambia: Nakuhukumu
kutokana na msemo wako, ewe mtumishi mbaya!
Ulijua kwamba mimi ni mtu mkali, ambaye huchukua
yasiyo yangu na kuchuma nisichopanda. **23** Kwa
nini basi, hukuiweka fedha yangu benki, nami
ningeichukua pamoja na faida baada ya kurudi
kwangu? **24** Hapo akawaambia wale waliokuwa pale:
Mnyang'anyeni hizo fedha, mkampe yule aliyepata
faida mara kumi. **25** Nao wakamwambia: Lakini
Mheshimiwa, huyo ana faida ya kiasi hicho mara
kumi! **26** Naye akawajibu: Kila aliye na kitu atapewa
na kuzidishiwa. Lakini yule asiye na kitu, hata kile
alicho nacho kitachukuliwa. **27** Na sasa, kuhusu hao
maadui wangu ambao hawapendi niwe mfalme wao,
waleteni hapa, mkawaue papa hapa mbele yangu."
28 Yesu alisema hayo, kisha akatangulia mbele
yao kuelekea Yerusalemu. **29** Alipokaribia kufika
Bethfage na Bethania, karibu na mlima wa Mizeituni,
aliwatuma wanafunzi wake wawili, **30** akawaambia:
"Nendeni katika kijiji kilicho mbele yenu. Mtakapokuwa
mnaingia kijijini, mtamkuta mwana punda amefungwa
ambaye hajatumiwa na mtu. Mfungeni, mkamlete
hapa. **31** Kama mtu akiwauliza, kwa nini mnamfungua,

mwambieni, Bwana ana haja naye." 32 Basi,
wakaenda, wakakuta sawa kama alivyowaambia.
33 Walipokuwa wanamfungua yule mwana punda,
wenyewe wakawauliza, "Kwa nini mnamfungua
mwana punda huyu?" 34 Nao wakawajibu, "Bwana
anamhitaji." 35 Basi, wakampelekea Yesu yule mwana
punda. Kisha wakatandika mavazi yao juu yake
wakampandisha Yesu. 36 Yesu akaendelea na safari,
na watu wakatandaza mavazi yao barabarani. 37
Alipofika karibu na Yerusalemu, katika mteremko
wa mlima wa Mizeituni, umati wote na wanafunzi
wake, wakaanza kushangilia na kumtukuza Mungu
kwa sauti kubwa, kwa sababu ya mambo makuu
waliyoyaona; 38 wakawa wanasema: "Abarikiwe
Mfalme ajaye kwa jina la Bwana. Amani mbinguni, na
utukufu juu mbinguni!" 39 Hapo baadhi ya Mafarisayo
waliokuwako katika lile kundi la watu, wakamwambia
Yesu, "Mwalimu, wanyamazishe wanafunzi wako!"
40 Yesu akawajibu, "Nawaambieni, kama hawa
wakinyamaza, hakika hayo mawe yatapaza sauti."
41 Alipokaribia zaidi na kuuona ule mji, Yesu aliulilia
42 akisema: "Laiti ungelijua leo hii yale yaletayo
amani! Lakini sasa yamefichika machoni pako. 43
Maana siku zaja ambapo adui zako watakuzungushia
maboma, watakuzingira na kukusonga pande zote.
44 Watakupondaponda wewe pamoja na watoto
wako ndani ya kuta zako; hawatakuachia hata jiwe
moja juu jingine, kwa sababu hukuutambua wakati
Mungu alipokujia kukuokoa." 45 Kisha, Yesu aliingia
Hekaluni, akaanza kuwafukuzia nje wafanyabiashara
46 akisema, "Imeandikwa: Nyumba yangu itakuwa
nyumba ya sala; lakini ninyi mmeifanya kuwa pango
la wanyang'anyi." 47 Yesu akawa anafundisha kila
siku Hekaluni. Makuhani wakuu, walimu wa Sheria na
viongozi wa watu walitaka kumwangamiza, 48 lakini
hawakuwa na la kufanya, maana watu wote walikuwa
wakimsikiliza kwa makini kabisa.

20 Siku moja, Yesu alipokuwa akiwafundisha
watu Hekaluni na kuwahubiria juu ya Habari
Njema, makuhani wakuu na walimu wa Sheria
pamoja na wazee walifika, 2 wakasema, "Tuambie!
Unafanya mambo haya kwa mamlaka gani?" 3
Yesu akawaambia, "Na mimi nitawaulizeni swali:
4 mamlaka ya Yohane ya kubatiza yalitoka kwa
Mungu au kwa watu?" 5 Lakini wao wakajadiliana
hivi: "Tukisema yalitoka mbinguni, yeye atatuuliza:
Mbona hamkumsadiki? 6 Na tukisema yalitoka kwa
binadamu, watu wote hapa watatupiga mawe, maana
wote wanaamini kwamba Yohane alikuwa nabii." 7
Basi, wakamwambia, "Hatujui mamlaka hayo yalitoka
wapi." 8 Yesu akawaambia, "Hata mimi sitawaambia
ninafanya mambo haya kwa mamlaka gani." 9
Yesu akaendelea kuwaambia watu mfano huu: "Mtu
mmoja alilima shamba la mizabibu, akalikodisha
kwa wakulima; kisha akasafiri hadi nchi ya mbali,
akakaa huko kwa muda mrefu. 10 Wakati wa
mavuno, mtu huyo alimtuma mtumishi wake kwa
wale wakulima, akachukue sehemu ya matunda ya
shamba la mizabibu. Lakini wale wakulima wakampiga
mtumishi huyo wakamrudisha mikono mitupu. 11 Yule
bwana akamtuma tena mtumishi mwingine; lakini
wao wakampiga huyo vilevile na kumtendea vibaya,
wakamrudisha mikono mitupu. 12 Akamtuma tena wa
tatu; huyu naye, baada ya kumwumiza, wakamfukuza.
13 Yule mwenye shamba akafikiri: Nitafanya nini?
Nitamtuma mwanangu mpenzi; labda watamjali yeye.
14 Wale wakulima walipomwona tu, wakasemezana:
Huyu ndiye mrithi. Basi, tumwue ili urithi wake uwe
wetu. 15 Basi, wakamtoa nje ya lile shamba la
mizabibu, wakamwua." Yesu akauliza, "Yule mwenye
shamba atawafanya nini hao wakulima? 16 Atakuja
kuwaangamiza wakulima hao, na atawapa wakulima
wengine hilo shamba la mizabibu." Watu waliposikia
maneno hayo, walisema: "Hasha! Yasitukie hata
kidogo!" 17 Lakini Yesu akawatazama, akawaambia,
"Maandiko haya Matakatifu yana maana gani basi?
Jiwe walilokataa waashi, sasa limekuwa jiwe kuu la
msingi! 18 Mtu yeyote akianguka juu ya jiwe hilo,
atavunjika vipandevipande; na likimwangukia mtu
yeyote, litamsaga kabisa." 19 Walimu wa Sheria na
makuhani wakuu walifahamu kwamba mfano huo
ulikuwa unawahusu, na hivyo walitaka kumkamata
palepale, ila tu waliogopa watu. 20 Basi, wakawa
wanatafuta wakati wa kufaa. Wakawahonga watu
fulani wajisingizie kuwa wema, wakawatuma wamnase
Yesu kwa maswali, na hivyo waweze kumtia nguvuni
na kumpeleka kwa wakuu wa serikali. 21 Hao
wapelelezi wakamwambia, "Mwalimu, tunajua kwamba
unasema na kufundisha mambo ya kweli; tunajua
kwamba wewe huna ubaguzi; wewe wafundisha
ukweli juu ya njia ya Mungu. 22 Basi, twambie kama
ni halali, au la, kulipa kodi kwa Kaisari!" 23 Yesu
alitambua mtego wao, akawaambia, 24 "Nionyesheni
sarafu. Je, sura na chapa ni vya nani?" 25 Nao
wakamjibu, "Ni vya Kaisari." Yesu akawaambia, "Basi,
mpeni Kaisari vilivyo vyake Kaisari, na Mungu vilivyo
vyake Mungu." 26 Hawakufaulu kumnasa kwa neno
lolote pale mbele ya watu na hivyo wakakaa kimya
wakilistaajabia jibu lake. 27 Kisha Masadukayo, ambao
husema kwamba wafu hawafufuki, wakamjia Yesu,
wakasema: 28 "Mwalimu, Mose alituandikia kwamba

kama ndugu ya mtu fulani akifa na kumwacha mjane
wake bila watoto, ni lazima ndugu yake amchukue
huyo mama mjane, amzalie watoto ndugu yake
marehemu. **29** Sasa, wakati mmoja kulikuwa na ndugu
saba. Yule wa kwanza alioa na baadaye akafa bila
kuacha mtoto. **30** Yule ndugu wa pili akamwoa yule
mjane, naye pia, akafa; **31** na ndugu wa tatu vilevile.
Mambo yakawa yaleyale kwa wote saba—wote
walikufa bila kuacha watoto. **32** Mwishowe akafa pia
yule mwanamke. **33** Je, siku wafu watakapofufuliwa,
mwanamke huyo atakuwa mke wa nani? Alikuwa
ameolewa na wote saba." **34** Yesu akawaambia,
"Watu wa nyakati hizi huoa na kuolewa; **(aiōn g165)** **35**
lakini wale ambao Mungu atawawezesha kushiriki ule
wakati wa ufufuo, hawataoa wala kuolewa. **(aiōn g165)**
36 Ama hakika, hawawezi kufa tena, kwa sababu
watakuwa kama malaika, na ni watoto wa Mungu kwa
vile wamefufuliwa katika wafu. **37** Lakini, kwamba kuna
kufufuka kutoka wafu, hata Mose alithibitisha jambo
hilo katika Maandiko Matakatifu. Katika sehemu ya
Maandiko Matakatifu juu ya kile kichaka kilichokuwa
kinawaka moto, anamtaja Bwana kama Mungu wa
Abrahamu, Isaka na Yakobo. **38** Basi, yeye si Mungu
wa wafu, bali ni Mungu wa wale walio hai; maana
wale aliowaita kwake, wanaishi naye." **39** Baadhi
ya wale walimu wa Sheria wakasema, "Mwalimu,
umejibu vema kabisa." **40** Walisema hivyo kwa sababu
hawakuthubutu kumwuliza tena maswali mengine.
41 Yesu akawauliza, "Yasemekanaje kwamba Kristo
ni mwana wa Daudi? **42** Maana Daudi mwenyewe
anasema katika Zaburi: Bwana alimwambia Bwana
wangu: Keti upande wangu wa kulia **43** mpaka
niwafanye adui zako kama kiti cha kuwekea miguu
yako. **44** Ikiwa Daudi anamwita yeye, Bwana,
basi atakuwaje mwanawe?" **45** Yesu aliwaambia
wanafunzi wake mbele ya watu wote, **46** "Jihadharini
na walimu wa Sheria ambao hupenda kupitapita
wamevalia kanzu. Hupenda kusalimiwa na watu kwa
heshima masokoni, huketi mahali pa heshima katika
masunagogi na kuchukua nafasi za heshima katika
karamu. **47** Huwadhulumu wajane huku wakisingizia
kuwa wema kwa kusali sala ndefu. Hao watapata
hukumu kali zaidi!"

21 Yesu alitazama kwa makini, akawaona matajiri
walivyokuwa wanatia sadaka zao katika hazina
ya Hekalu, **2** akamwona pia mama mmoja mjane
akitumbukiza humo sarafu mbili ndogo. **3** Basi,
akasema, "Nawaambieni kweli, mama huyu mjane
ametia zaidi katika hazina kuliko wote. **4** Kwa maana,
wengine wote wametoa sadaka zao kutokana na
ziada ya mali zao, lakini huyu mama, ingawa ni
maskini, ametoa kila kitu alichohitaji kwa kuishi." **5**
Baadhi ya wanafunzi walikuwa wanazungumza juu ya
Hekalu, jinsi lilivyopambwa kwa mawe ya thamani,
pamoja na sadaka zilizotolewa kwa Mungu. Yesu
akasema, **6** "Haya yote mnayoyaona—zitakuja siku
ambapo hakuna hata jiwe moja litakalosalia juu ya
lingine; kila kitu kitaharibiwa." **7** Basi, wakamwuliza,
"Mwalimu, mambo hayo yatatokea lini? Na ni
ishara gani zitakazoonyesha kwamba karibu mambo
hayo yatokee?" **8** Yesu akawajibu, "Jihadharini,
msije mkadanganyika. Maana wengi watatokea na
kulitumia jina langu wakisema: Mimi ndiye, na,
Wakati ule umekaribia. Lakini ninyi msiwafuate! **9**
Basi, mtakaposikia habari za vita na misukosuko,
msitishike; maana ni lazima hayo yatokee kwanza,
lakini mwisho wa yote, bado." **10** Halafu akaendelea
kusema: "Taifa moja litapigana na taifa lingine, na
ufalme mmoja utapigana na ufalme mwingine. **11**
Kila mahali kutakuwa na mitetemeko mikubwa ya
ardhi, kutakuwa na njaa na tauni. Kutakuwa na
vituko vya kutisha na ishara kubwa angani. **12** Lakini
kabla ya kutokea hayo yote, watawatieni nguvuni,
watawatesa na kuwapelekeni katika masunagogi na
kuwatia gerezani; mtapelekwa mbele ya wafalme na
watawala kwa ajili ya jina langu. **13** Hii itawapeni
fursa ya kushuhudia Habari Njema. **14** Muwe na
msimamo huu mioyoni mwenu: hakuna kufikiria
kabla ya wakati juu ya jinsi mtakavyojitetea, **15** kwa
sababu mimi mwenyewe nitawapeni ufasaha wa
maneno na hekima, hivyo kwamba zenu hawataweza
kustahimili wala kupinga. **16** Wazazi wenu, ndugu,
jamaa na rafiki zenu watawasaliti ninyi; na baadhi
yenu mtauawa. **17** Watu wote watawachukieni kwa
sababu ya jina langu. **18** Lakini, hata unywele mmoja
wa vichwa vyenu hautapotea. **19** Kwa uvumilivu
wenu, mtayaokoa maisha yenu. **20** "Mtakapoona mji
wa Yerusalemu umezungukwa na majeshi, ndipo
mtambue ya kwamba wakati umefika ambapo mji
huo utaharibiwa. **21** Hapo walioko Yudea wakimbilie
milimani; wale walio mjini watoke; na wale walio
mashambani wasirudi mjini. **22** Kwa maana siku hizo
ni siku za adhabu, ili yote yaliyoandikwa yatimie. **23**
Ole wao waja wazito na wanyonyeshao siku hizo! Kwa
maana kutakuwa na dhiki kubwa katika nchi, na hasira
ya Mungu itawajia watu hawa. **24** Wengine watauawa
kwa upanga, wengine watachukuliwa mateka katika
nchi zote; na mji wa Yerusalemu utakanyagwa na watu
wa mataifa mengine, hadi nyakati zao zitakapotimia.
25 "Kutakuwa na ishara katika jua na mwezi na nyota.
Mataifa duniani yatakuwa na dhiki kwa sababu ya

wasiwasi kutokana na mshindo wa mawimbi ya bahari.
26 Watu watazirai kwa sababu ya uoga, wakitazamia
mambo yatakayoupata ulimwengu; kwa maana nguvu
za mbingu zitatikiswa. 27 Halafu, watamwona Mwana
wa Mtu akija katika wingu, mwenye nguvu na utukufu
mwingi. 28 Wakati mambo hayo yatakapoanza
kutukia, simameni na kuinua vichwa vyenu juu,
kwa maana ukombozi wenu umekaribia." 29 Kisha
akawaambia mfano: "Angalieni mtini na miti mingine
yote. 30 Mnapoona kwamba imeanza kuchipua
majani, mwatambua kwamba wakati wa kiangazi
umekaribia. 31 Vivyo hivyo, mtakapoona mambo
hayo yanatendeka, mtatambua kwamba Ufalme
wa Mungu umekaribia. 32 Nawaambieni hakika,
kizazi hiki cha sasa hakitapita kabla ya hayo yote
kutendeka. 33 Mbingu na dunia vitapita, lakini maneno
yangu hayatapita. 34 "Muwe macho, mioyo yenu isije
ikalemewa na anasa, ulevi na shughuli za maisha
haya. La sivyo, Siku ile itawajieni ghafla. 35 Kwa
maana itawajia kama mtego, wote wanaoishi duniani
pote. 36 Muwe waangalifu basi, na salini daima
ili muweze kupata nguvu ya kupita salama katika
mambo haya yote yatakayotokea, na kusimama
mbele ya Mwana wa Mtu." 37 Wakati wa mchana,
siku hizo, Yesu alikuwa akifundisha watu Hekaluni;
lakini usiku alikuwa akienda katika mlima wa Mizeituni
na kukaa huko. 38 Watu wote walikuwa wanakwenda
Hekaluni asubuhi na mapema, wapate kumsikiliza.

22 Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa chachu, iitwayo
Pasaka, ilikuwa inakaribia. 2 Makuhani wakuu
na walimu wa Sheria wakawa wanatafuta njia ya
kumwua Yesu, lakini waliwaogopa watu. 3 Basi,
Shetani akamwingia Yuda aitwae Iskarioti, mmoja
wa wale mitume kumi na wawili. 4 Yuda akaenda
akajadiliana na makuhani wakuu na walinzi wa
Hekalu kuhusu atakavyomsaliti Yesu kwao. 5 Nao
wakafurahi na kupatana naye kumlipa fedha. 6
Yuda akakubali, na akawa anatafuta nafasi nzuri
ya kumkabidhi kwao bila umati wa watu kujua. 7
Basi, siku ya Mikate Isiyotiwa chachu ikafika. Hiyo
ndiyo siku ambayo mwana kondoo wa Pasaka
huchinjwa. 8 Hivyo Yesu akawatuma Petro na Yohane,
akawaambia, "Nendeni mkatuandalie karamu ili tupate
kula Pasaka." 9 Nao wakamwuliza, "Unataka tuiandae
wapi?" 10 Akawaambia, "Sikilizeni! Mtakapokuwa
mnakwenda mjini, mtakutana na mwanamume
anayebeba mtungi wa maji. Mfuateni mpaka ndani
ya nyumba atakayoingia. 11 Mwambieni mwenye
nyumba: Mwalimu anakuuliza, kiko wapi kile chumba
ambamo nitakula Pasaka pamoja na wanafunzi
wangu? 12 Naye atawaonyesheni chumba kikubwa
ghorofani ambacho kimepambwa. Andalieni humo."
13 Basi, wakaenda, wakakuta kila kitu sawa kama
Yesu alivyokuwa amewaambia; wakaandaa karamu
ya Pasaka. 14 Saa ilipotimia, Yesu akakaa kula
chakula pamoja na mitume wake. 15 Akawaambia,
"Nimetamani sana kula Pasaka hii pamoja nanyi
kabla ya kuteswa kwangu. 16 Maana nawaambieni,
sitaila tena hadi hapo itakapokamilika katika Ufalme
wa Mungu." 17 Kisha akatwaa kikombe, akashukuru
akasema, "Pokeeni, mgawanye ninyi kwa ninyi. 18
Kwa maana nawaambieni, sitakunywa tena divai
ya zabibu mpaka Ufalme wa Mungu utakapokuja."
19 Halafu akatwaa mkate, akashukuru, akaumega,
akawapa akisema, "Huu ni mwili wangu, unaotolewa
kwa ajili yenu. Fanyeni hivi kwa kunikumbuka." 20
Akafanya vivyo hivyo na kikombe, baada ya chakula,
akisema, "Kikombe hiki ni agano jipya linalothibitishwa
kwa damu yangu inayomwagika kwa ajili yenu. 21
"Lakini, tazameni! Yule atakayenisaliti yuko nami hapa
mezani. 22 Kweli Mwana wa Mtu anakwenda kuuawa
kama ilivyopangwa, lakini ole wake mtu anayemsaliti."
23 Hapo wakaanza kuulizana wao kwa wao ni nani
kati yao atakayefanya jambo hilo. 24 Kulitokea ubishi
kati ya hao mitume kuhusu nani miongoni mwao
anayefikiriwa kuwa mkuu zaidi kuliko wengine. 25
Yesu akawaambia, "Wafalme wa mataifa huwatawala
watu wao kwa mabavu, nao huitwa wafadhili wa
watu. 26 Lakini isiwe hivyo kati yenu; bali, yule aliye
mkuu kati yenu ni lazima awe mdogo wa wote, na
aliye kiongozi lazima awe kama mtumishi. 27 Kwa
maana, ni nani aliye mkuu: yule anayeketi mezani
kula chakula, ama yule anayetumikia? Bila shaka ni
yule anayeketi mezani kula chakula! Hata hivyo, mimi
niko hapa kati yenu kama mtumishi. 28 "Ninyi ndio
mliobaki nami wakati wote wa majaribu yangu; 29
na, kama vile Baba yangu alivyonikabidhi Ufalme,
vivyo hivyo nami nitawakabidhi ninyi Ufalme. 30
Mtakula na kunywa mezani pangu katika ufalme
wangu, na mtaketi katika viti vya enzi kuyahukumu
makabila kumi na mawili ya Israeli. 31 "Simoni, Simoni!
Sikiliza! Shetani alitaka kuwapepeta ninyi kama mtu
anavyopepeta ngano. 32 Lakini mimi nimekuombea ili
imani yako isipungue. Nawe utakaponirudia, watie
moyo ndugu zako." 33 Naye Petro akamjibu, "Bwana,
mimi niko tayari kwenda pamoja nawe gerezani, na
hata kufa." 34 Yesu akamjibu, "Nakwambia wewe
Petro, kabla jogoo hajawika leo utakuwa umenikana
mara tatu." 35 Kisha, Yesu akawauliza wanafunzi
wake, "Wakati nilipowatuma bila mfuko wa fedha wala
mkoba wala viatu, mlitindikiwa chochote?" Wakajibu,

"La." 36 Naye akawaambia, "Lakini sasa, yule aliye
na mfuko wa fedha auchukue; na aliye na mkoba,
hali kadhalika. Na yeyote asiye na upanga, auze
koti lake anunue mmoja. 37 Maana nawaambieni,
haya maneno ya Maandiko Matakatifu: Aliwekwa
kundi moja na wahalifu, ni lazima yatimie. Naam,
yale yanayonihusu yanafikia ukamilifu wake." 38
Nao wakasema, "Bwana, tazama; hapa kuna panga
mbili." Naye akasema, "Basi!" 39 Yesu akatoka,
na kama ilivyokuwa desturi yake, akaenda katika
mlima wa Mizeituni; wanafunzi wake wakamfuata. 40
Alipofika huko akawaambia, "Salini, msije mkaingia
katika kishawishi." 41 Kisha akawaacha, akaenda
umbali wa mtu kuweza kutupa jiwe, akapiga magoti,
akasali: 42 "Baba, kama wapenda, ukiondoe kwangu
kikombe hiki; hata hivyo, mapenzi yako yatimizwe,
wala siyo yangu." 43 Hapo, malaika kutoka mbinguni,
akamtokea ili kumtia moyo. 44 Akiwa katika uchungu
mkubwa, alisali kwa bidii zaidi; na jasho likamtoka,
kama matone ya damu, likatiririka mpaka chini.
45 Baada ya kusali, aliwarudia wanafunzi wake,
akawakuta wamelala, kwani walikuwa na huzuni.
46 Akawaambia, "Mbona mnalala? Amkeni msali,
msije mkaingia katika kishawishi." 47 Alipokuwa bado
anaongea, kundi la watu likaja likiongozwa na yule
aliyeitwa Yuda, mmoja wa wale mitume kumi na
wawili. Yuda akaenda kumsalimu Yesu kwa kumbusu.
48 Lakini Yesu akamwambia, "Yuda! Je, unamsaliti
Mwana wa Mtu kwa kumbusu?" 49 Wale wanafunzi
wake walipoona hayo wakasema, "Bwana, tutumie
panga zetu?" 50 Na mmoja wao akampiga upanga
mtumishi wa Kuhani Mkuu, akamkata sikio lake la
kulia. 51 Hapo, Yesu akasema, "Acha! Hii inatosha."
Akaligusa sikio la mtu huyo akaliponya. 52 Kisha Yesu
akawaambia makuhani wakuu, wakubwa wa walinzi
wa Hekalu na wazee waliokuja kumkamata: "Je,
mmekuja na mapanga na marungu kunikamata kana
kwamba mimi ni mnyang'anyi? 53 Nilipokuwa pamoja
nanyi kila siku Hekaluni hamkunitia nguvuni. Lakini,
huu ndio wakati wenu hasa, ndio wakati wa utawala
wa giza." 54 Basi, wakamkamata, wakamchukua na
kwenda naye nyumbani kwa Kuhani Mkuu. Petro
akawa anamfuata nyuma kwa mbali. 55 Moto ulikuwa
umewashwa katikati ya ua, nao wakawa wameketi
pamoja Petro akiwa miongoni mwao. 56 Mjakazi
mmoja alipomwona Petro ameketi karibu na moto,
akamkodolea macho, akasema, "Mtu huyu alikuwa pia
pamoja na Yesu." 57 Lakini Petro akakana akisema,
"Wee! simjui mimi." 58 Baadaye kidogo, mtu mwingine
akamwona Petro, akasema, "Wewe ni mmoja wao."
Lakini Petro akajibu "Bwana we; si mimi!" 59 Kama
saa moja baadaye, mtu mwingine akasisitiza, "Hakika
huyu alikuwa pamoja naye; ametoka Galilaya ati."
60 Lakini Petro akasema, "Bwana wee; sijui hata
unachosema!" Na papo hapo, akiwa bado anaongea,
jogoo akawika. 61 Bwana akageuka na kumtazama
Petro, naye Petro akakumbuka yale aliyokuwa
ameambiwa na Bwana: "Leo kabla jogoo hajawika,
utanikana mara tatu." 62 Hapo akatoka nje, akalia
sana. 63 Wale watu waliokuwa wanamchunga Yesu,
walimpiga na kumdhihaki. 64 Walimfunga kitambaa
usoni, wakawa wanamwuliza, "Ni nani aliyekupiga?
Hebu bashiri tuone!" 65 Wakamtolea maneno mengi
ya matusi. 66 Kulipokucha, kikao cha wazee wa
watu kilifanyika, ambacho kilihudhuriwa na makuhani
wakuu na walimu wa Sheria. Yesu akaletwa mbele ya
Baraza hilo. 67 Nao wakamwambia, "Twambie! Je,
wewe ndiwe Kristo?" Lakini Yesu akawaambia, "Hata
kama nikiwaambieni, hamtasadiki; 68 na hata kama
nikiwaulizeni swali, hamtanijibu. 69 Lakini tangu sasa,
Mwana wa Mtu atakuwa ameketi upande wa kulia
wa Mungu Mwenyezi." 70 Hapo wote wakasema,
"Ndiyo kusema wewe ni Mwana wa Mungu?" Naye
akasema, "Ninyi mnasema kwamba mimi ndiye." 71
Nao wakasema, "Je, tunahitaji ushahidi mwingine?
Sisi wenyewe tumesikia akisema kwa mdomo wake
mwenyewe."

23 Kisha, wote kwa jumla, wakasimama,
wakampeleka Yesu mbele ya Pilato. 2
Wakaanza kumshtaki wakisema: "Tulimkuta mtu
huyu akiwapotosha watu wetu, akipinga kulipa kodi
kwa Kaisari na kujiita ati yeye ni Kristo, Mfalme."
3 Pilato akamwuliza Yesu, "Wewe ni Mfalme wa
Wayahudi?" Yesu akamjibu, "Wewe umesema." 4
Pilato akawaambia makuhani wakuu na umati wa
watu, "Sioni kosa lolote katika mtu huyu." 5 Lakini wao
wakasisitiza wakisema: "Anawachochea watu kwa
mafundisho yake katika nchi yote ya Yudea; alianza
Galilaya, na sasa yuko hapa." 6 Pilato aliposikia hayo,
akauliza, "Je, mtu huyu ni mwenyeji wa Galilaya?" 7
Alipojua kwamba Yesu alikuwa chini ya utawala wa
Herode, akampeleka kwa Herode, ambaye wakati
huo alikuwa Yerusalemu. 8 Herode alifurahi sana
alipomwona Yesu. Alikuwa amekwisha sikia habari
zake, na hivyo alikuwa anatazamia kwa muda mrefu
kumwona kwa macho yake mwenyewe. Zaidi ya hayo,
alikuwa anatumaini kumwona Yesu akitenda mwujiza.
9 Basi, akamwuliza maswali mengi kwa muda mrefu,
lakini Yesu hakumjibu neno. 10 Makuhani wakuu
na walimu wa Sheria wakajitokeza mbele, wakatoa
mashtaka yao kwa nguvu sana. 11 Basi, herode

pamoja na maaskari wake, wakamwaibisha Yesu na
kumfanyia mzaha; kisha wakamvika vazi la kifalme,
wakamrudisha kwa Pilato. **12** Herode na Pilato,
ambao hapo awali walikuwa maadui, tangu siku hiyo
wakawa marafiki. **13** Basi, Pilato akaitisha mkutano wa
makuhani wakuu, viongozi na watu, **14** akawaambia,
“Mmemleta mtu huyu kwangu mkisema kwamba
alikuwa anawapotosha watu. Sasa sikilizeni! Baada
ya kuchunguza jambo hilo mbele yenu, sikumpata na
kosa lolote kuhusu mashtaka yenu juu yake. **15** Wala
si mimi tu, bali hata Herode hakuona kosa lolote, kwa
maana amemrudisha kwangu. Ni dhahiri kwamba
mtu huyu hakufanya chochote kinachostahili adhabu
ya kifo. **16** Hivyo, nitaamuru apigwe viboko, halafu
nitamwachilia.” **17** Kila sikukuu ya Pasaka, ilimlazimu
Pilato kuwafungulia mfungwa mmoja. **18** Lakini wote
wakapiga kelele pamoja: “Mwondoe huyo, utufungulie
Baraba!” **19** (Baraba alikuwa ametiwa ndani kwa
kusababisha uasi katika mji na pia kwa sababu ya
kuua.) **20** Pilato alitaka kumwachilia Yesu, hivyo
akasema nao tena; **21** lakini wao wakapiga kelele:
“Msulubishe, msulubishe!” **22** Pilato akawaambia
mara ya tatu, “Amefanya kosa gani? Sioni kosa
lolote kwake linalomstahili auawe; kwa hiyo nitampiga
viboko, halafu nimwachilie.” **23** Lakini wao wakazidi
kupiga kelele kwa nguvu sana, kwamba Yesu ni
lazima asulubiwe. Mwishowe, sauti zao zikashinda.
24 Basi, Pilato akaamua kwamba matakwa yao
yatimizwe. **25** Akamfungua kutoka gerezani yule
waliyemtaka, ambaye alikuwa ametiwa gerezani
kwa sababu ya uasi na kuua; akamtoa Yesu kwao,
wamfanyie walivyotaka. **26** Walipokuwa wakimpeleka,
walikutana na mtu mmoja, aitwaye Simoni wa Kurene,
aliyekuwa anatoka shambani. Basi, walimkamata,
wakamtwika ule msalaba auchukue nyuma ya Yesu.
27 Watu, umati kwa umati, walimfuata; miongoni mwao
wakiwemo wanawake waliokuwa wanaomboleza na
kumlilia. **28** Yesu akawageukia, akasema, “Enyi kina
mama wa Yerusalemu! Msinililie mimi, ila lieni kwa
ajili yenu wenyewe na kwa ajili ya watoto wenu. **29**
Maana, hakika siku zitakuja ambapo watasema: Heri
yao wale walio tasa, ambao hawakupata kuzaa wala
kunyonyesha watoto! **30** Wakati huo, ndipo watu
wataanza kuiambia milima: Tuangukieni! na vilima,
Tufunikeni! **31** Kwa maana, kama watu wanautendea
mti mbichi namna hiyo, itakuwaje kwa mti mkavu?”
32 Waliwachukua pia watu wengine wawili, wahalifu,
wauawe pamoja naye. **33** Walipofika mahali paitwapo,
“Fuvu la Kichwa,” ndipo wakamsulubisha Yesu pamoja
na wale wahalifu wawili, mmoja upande wake wa
kulia na mwingine upande wake wa kushoto. **34** Yesu
akasema, “Baba, uwasamehe kwa maana hawajui
wanalofanya.” Kisha wakagawana mavazi yake kwa
kuyapigia kura. **35** Watu wakawa wamesimama pale
wakitazama. Nao viongozi wakamdhihaki wakisema:
“Amewaokoa wengine; sasa na ajiokoe mwenyewe,
kama yeye ndiye Kristo, mteule wa Mungu!” **36**
Askari nao walimdhihaki pia; walimwendea wakampa
siki **37** wakisema: “Kama kweli wewe ni Mfalme wa
Wayahudi, jiokoe mwenyewe.” **38** Vilevile maandishi
haya yalikuwa yameandikwa na kuwekwa juu yake:
“Huyu ndiye Mfalme wa Wayahudi.” **39** Mmoja wa
wale wahalifu waliotundikwa msalabani, alimtukana
akisema: “Je, si kweli kwamba wewe ndiwe Kristo?
Basi, jiokoe mwenyewe, utuokoe na sisi pia.” **40**
Lakini yule mhalifu mwingine akamkemea mwenzake
akisema: “Wewe humwogopi Mungu hata kidogo?
Wewe umepata adhabu hiyohiyo. **41** Wewe na
mimi tunastahili, maana haya ni malipo ya yale
tuliyotenda. Lakini mtu huyu hakufanya chochote
kibaya.” **42** Kisha akasema, “Ee Yesu! Unikumbuke
wakati utakapoingia katika ufalme wako.” **43** Yesu
akamwambia, “Nakwambia kwa hakika, leo utakuwa
pamoja nami peponi.” **44** Ilikuwa yapata saa sita
mchana; jua likaacha kuangaza, giza likafunika
nchi yote mpaka saa tisa, **45** na pazia lililokuwa
limetundikwa Hekaluni likapasuka vipande viwili.
46 Yesu akalia kwa sauti kubwa: “Baba, naiweka
roho yangu mikononi mwako.” Alipokwisha sema
hayo, akakata roho. **47** Hapo, yule jemadari alipoona
yaliyotukia akamsifu Mungu akisema: “Hakika huyu
alikuwa mtu mwema.” **48** Watu wale wote waliokuwa
wamekusanyika hapo kwa ajili ya tukio hilo, walipoona
hayo yaliyotukia, walirudi makwao wakijipiga vifua
kwa huzuni. **49** Marafiki zake wote pamoja na wale
wanawake walioandamana naye kutoka Galilaya,
walisimama kwa mbali kutazama tukio hilo. **50**
Kulikuwa na mtu mmoja jina lake Yosefu, mwenyeji
wa kijiji kimoja cha Wayahudi kiitwacho Armathaya.
Alikuwa mtu mwema anayeheshimika; **51** Alikuwa
akitazamia kuja kwa Ufalme wa Mungu. Ingawa
alikuwa mmoja wa Baraza kuu la Wayahudi, hakuwa
amekubaliana nao katika kitendo chao. **52** Basi, yeye
alikwenda kwa Pilato, akaomba apewe mwili wa Yesu.
53 Kisha, akaushusha mwili huo kutoka msalabani,
akauzungushia sanda ya kitani, akauweka katika
kaburi lililokuwa limechongwa kwenye mwamba,
ambalo halikuwa limetumika. **54** Siku hiyo ilikuwa
Ijumaa, na maandalio ya siku ya Sabato yalikuwa
yanaanza. **55** Wale wanawake walioandamana na
Yesu kutoka Galilaya walimfuata Yosefu, wakaliona
lile kaburi na jinsi mwili wake Yesu ulivyowekwa **56**

Halafu, walirudi nyumbani, wakatayarisha manukato
na marashi kuyapaka mwili wa Yesu. Siku ya Sabato
walipumzika kama ilivyoamriwa na sheria.

24 Jumapili, alfajiri na mapema, wale wanawake
walikwenda kaburini wakichukua yale manukato
waliyotayarisha. **2** Walikuta lile jiwe limeviringishwa
mbali na kaburi. **3** Walipoingia ndani, hawakuona mwili
wa Bwana Yesu. **4** Walipokuwa bado wanashangaa
juu ya jambo hilo, mara watu wawili waliovaa mavazi
yenye kung'aa sana, wakasimama karibu nao. **5** Hao
wanawake wakaingiwa na hofu, wakainama chini.
Ndipo wale watu wakawaambia, “Kwa nini mnamtafuta
aliye hai kati ya wafu? **6** Hayuko hapa; amefufuka.
Kumbukeni aliyowaambieni alipokuwa kule Galilaya:
7 Ni lazima Mwana wa Mtu atolewe kwa watu waovu,
nao watamsulubisha, na siku ya tatu atafufuka.” **8**
Hapo wanawake wakayakumbuka maneno yake, **9**
wakarudi kutoka kaburini, wakawapa mitume wale
kumi na mmoja na wengine habari za mambo hayo
yote. **10** Hao waliotoa habari hizo kwa mitume ni:
Maria Magdalene, Yoana na Maria mama wa Yakobo,
pamoja na wanawake wengine walioandamana nao.
11 Mitume waliyachukua maneno hayo kama yasiyo
na msingi, hivyo hawakuamini. **12** Lakini Petro alitoka,
akaenda mbio hadi kaburini. Alipoinama kuchungulia
ndani, akaiona tu ile sanda. Akarudi nyumbani huku
akiwa anashangaa juu ya hayo yaliyotokea. **13**
Siku hiyohiyo, wawili kati ya wafuasi wake Yesu
wakawa wanakwenda katika kijiji kimoja kiitwacho
Emau, umbali wa kilomita kumi na moja kutoka
Yerusalemu. **14** Wakawa wanazungumza juu ya hayo
yote yaliyotukia. **15** Walipokuwa wakizungumza na
kujadiliana, Yesu mwenyewe akatokea, akatembea
pamoja nao. **16** Walimwona kwa macho, lakini
hawakumtambua. **17** Akawauliza, “Mnazungumza nini
huku mnatembea?” Nao wakasimama kimya, nyuso
zao wamezikunja kwa huzuni. **18** Mmoja, aitwaye
Kleopa, akamjibu, “Je, wewe ni mgeni peke yako
Yerusalemu ambaye hujui yaliyotukia huko siku hizi?”
19 Naye akawajibu, “Mambo gani?” Wao wakamjibu,
“Mambo yaliyompata Yesu wa Nazareti. Yeye alikuwa
nabii mwenye uwezo wa kutenda na kufundisha
mbele ya Mungu na mbele ya watu wote. **20** Makuhani
na watawala wetu walimtoa ahukumiwe kufa,
wakamsulubisha. **21** Lakini sisi tulitumaini kwamba
yeye ndiye angeikomboa Israeli. Zaidi ya hayo yote,
leo ni siku ya tatu tangu mambo hayo yalipotendeka.
22 Tena, wanawake wengine wa kwetu wametushtua.
Walikwenda kaburini mapema asubuhi, **23** wasiukute
mwili wake. Wakarudi wakasema kwamba walitokewa
na malaika waliowaambia kwamba alikuwa hai. **24**
Wengine wetu walikwenda kaburini wakashuhudia yale
waliyosema hao wanawake; ila yeye hawakumwona.”
25 Kisha Yesu akawaambia, “Mbona mu wapumbavu
kiasi hicho na mioyo yenu ni mizito hivyo kusadiki yote
yaliyonenwa na manabii? **26** Je, haikumpasa Kristo
kuteswa, na hivyo aingie katika utukufu wake?” **27**
Akawafafanulia mambo yote yaliyomhusu yeye katika
Maandiko Matakatifu kuanzia Mose hadi manabii wote.
28 Walipokikaribia kile kijiji walikokuwa wanakwenda,
Yesu akafanya kana kwamba anaendelea na safari;
29 lakini wao wakamsihi wakisema, “Kaa pamoja
nasi, maana kunakuchwa, na usiku unakaribia.”
Basi, akaingia kijijini, akakaa pamoja nao. **30**
Alipoketi kula chakula pamoja nao, akachukua
mkate, akaubariki, akaumega, akawapa. **31** Mara
macho yao yakafumbuliwa, wakamtambua; lakini yeye
akatoweka kati yao. **32** Basi, wakaambiana, “Je, mioyo
yetu haikuwa inawaka ndani yetu wakati alipokuwa
anatufafanulia Maandiko Matakatifu kule njiani?”
33 Wakaondoka saa ileile, wakarudi Yerusalemu:
wakawakuta wale mitume kumi na mmoja na wale
wengine waliokuwa pamoja nao, wamekusanyika **34**
wakisema, “Hakika Bwana amefufuka, amemtokea
Simoni.” **35** Basi, hao wafuasi wawili wakawajulisha
yale yaliyowapata njiani, na jinsi walivyomtambua
katika kumega mkate. **36** Wanafunzi wote wawili
walipokuwa wakiwaambia hayo, Yesu mwenyewe
akasimama kati yao, akawaambia “Amani kwenu.”
37 Wakashtuka na kushikwa na hofu wakidhani
wameona mzimu. **38** Lakini yeye akawaambia, “Kwa
nini mnafadhaika? Mbona mnakuwa na mashaka
mioyoni mwenu? **39** Angalieni mikono na miguu
yangu, ya kwamba ni mimi mwenyewe. Nipapaseni
mkanione, maana mzimu hauna mwili na mifupa
kama mnionavyo.” **40** Baada ya kusema hayo,
akawaonyesha mikono na miguu. **41** Wakiwa bado
katika hali ya kutosadiki kwa sababu ya furaha yao, na
wakiwa wanastaajabu, akawauliza, “Mnacho chakula
chochote hapa?” **42** Wakampa kipande cha samaki
wa kuokwa. **43** Akakichukua, akala, wote wakimwona.
44 Halafu akawaambia, “Hii ndiyo maana ya maneno
niliyowaambia nilipokuwa pamoja nanyi: kwamba
ilikuwa lazima kukamilisha yote yaliyoandikwa juu
yangu katika Sheria ya Mose na katika vitabu vya
manabii na katika kitabu cha Zaburi.” **45** Kisha,
akaziangazia akili zao ili wapate kuelewa Maandiko
Matakatifu. **46** Akawaambia, “Ndivyo ilivyoandikwa,
kwamba Kristo atateswa na siku ya tatu atafufuka
kutoka wafu, **47** na kwamba ni lazima, kwa jina lake,
mataifa yote kuanzia na Yerusalemu yahubiriwe juu ya

kutubu na kusamehewa dhambi. 48 Ninyi ni mashahidi
wa mambo hayo. 49 Nami mwenyewe nitawapelekeeni
yule ambaye Baba aliahidi kumtuma, lakini ngojeni
huku mjini mpaka mtakapopewa ile nguvu itokayo
juu." 50 Kisha akawaongoza nje ya mji hadi Bethania,
akainua mikono yake juu, akawabariki. 51 Alipokuwa
anawabariki, akawaacha; akachukuliwa mbinguni. 52
Wao wakamwabudu, wakarudi Yerusalemu wakiwa
na furaha kubwa: 53 wakakaa muda wote Hekaluni
wakimsifu Mungu.

Yohana

1 Hapo Mwanzo, Neno alikuwako; naye alikuwa na
Mungu, naye alikuwa Mungu. **2** Tangu mwanzo
Neno alikuwa na Mungu. **3** Kwa njia yake vitu vyote
viliumbwa; hakuna hata kiumbe kimoja kilichoumbwa
pasipo yeye. **4** Yeye alikuwa chanzo cha uhai na uhai
huo ulikuwa mwanga wa watu. **5** Na mwanga huo
huangaza gizani, nalo giza halikuweza kuushinda.
6 Mungu alimtuma mtu mmoja jina lake Yohane, **7**
ambaye alikuja kuwaambia watu juu ya huo mwanga.
Alikuja ili kwa ujumbe wake watu wote wapate
kuamini. **8** Yeye hakuwa huo mwanga, ila alikuja tu
kuwaambia watu juu ya huo mwanga. **9** Huu ndio
mwanga halisi, mwanga unaokuja ulimwenguni, na
kuwaangazia watu wote. **10** Basi, Neno alikuwako
ulimwenguni; na kwa njia yake ulimwengu uliumbwa,
lakini ulimwengu haukumtambua. **11** Alikuja katika nchi
yake mwenyewe, nao walio wake hawakumpokea.
12 Lakini wale wote waliompokea na kumwamini,
hao aliwapa uwezo wa kuwa watoto wa Mungu. **13**
Hawa wamekuwa watoto wa Mungu si kwa uwezo wa
kibinadamu, wala kwa nguvu za kimwili, wala kwa
mapenzi ya mtu, bali Mungu mwenyewe ndiye baba
yao. **14** Naye Neno akawa mwanadamu, akakaa
kwetu. Nasi tumeuona utukufu wake, utukufu wake
yeye aliye Mwana wa pekee wa Baba; amejaa
neema na ukweli. **15** Yohane aliwaambia watu habari
zake, akasema kwa sauti, “Huyu ndiye niliyemtaja
wakati niliposema: Anakuja mtu mmoja baada yangu
ambaye ni mkuu kuliko mimi, maana alikuwako kabla
mimi sijazaliwa.” **16** Kutokana na ukamilifu wake
sisi tumepokea neema mfululizo. **17** Maana Mungu
alitoa Sheria kwa njia ya Mose, lakini neema na
kweli vimekuja kwa njia ya Kristo. **18** Hakuna mtu
aliyemwona Mungu wakati wowote ule. Mwana wa
pekee aliye sawa na Mungu ambaye ameungana na
Baba, ndiye aliyetujulisha habari za Mungu. **19** Huu
ndio ushahidi Yohane alioutoa wakati viongozi wa
Wayahudi kule Yerusalemu walipowatuma makuhani
wa Walawi kwake wamwulize: “Wewe u nani?” **20**
Yohane hakukataa kujibu swali hilo, bali alisema
waziwazi, “Mimi siye Kristo.” **21** Hapo wakamwuliza,
“Basi, wewe ni nani? Je, wewe ni Eliya?” Yohane
akajibu, “La, mimi siye.” Wakamwuliza, “Je, wewe
ni yule nabii?” Yohane akawajibu, “La!” **22** Nao
wakamwuliza, “Basi, wewe ni nani? Wasema nini juu
yako mwenyewe? Tuambie, ili tuwapelekee jibu wale
waliotutuma.” **23** Yohane akawajibu, “Mimi ndiye yule
ambaye nabii Isaya alisema habari zake: Sauti ya mtu
imesikika jangwani: Nyoosheni njia ya Bwana.” **24** Hao
watu walikuwa wametumwa na Mafarisayo. **25** Basi,
wakamwuliza Yohane, “Kama wewe si Kristo, wala
Eliya, wala yule nabii, mbona wabatiza?” **26** Yohane
akawajibu, “Mimi nabatiza kwa maji, lakini yuko mmoja
kati yenu, msiyemjua bado. **27** Huyo anakuja baada
yangu, lakini mimi sistahili hata kumfungua kamba
za viatu vyake.” **28** Mambo haya yalifanyika huko
Bethania, ng'ambo ya mto Yordani ambako Yohane
alikuwa anabatiza. **29** Kesho yake, Yohane alimwona
Yesu akimjia, akasema, “Huyu ndiye Mwana-kondoo
wa Mungu aondoaye dhambi ya ulimwengu! **30** Huyu
ndiye niliyesema juu yake: Baada yangu anakuja
mtu mmoja aliye mkuu zaidi kuliko mimi, maana
alikuwako kabla mimi sijazaliwa! **31** Mimi mwenyewe
sikumfahamu, lakini nimekuja kubatiza kwa maji ili
watu wa Israeli wapate kumjua.” **32** Huu ndio ushahidi
Yohane alioutoa: “Nilimwona Roho akishuka kama
njiwa kutoka mbinguni na kutua juu yake. **33** Mimi
sikumjua, lakini yule aliyenituma nikabatize watu kwa
maji alikuwa ameniambia: Mtu yule utakayemwona
Roho akimshukia kutoka mbinguni na kukaa juu
yake, huyo ndiye anayebatiza kwa Roho Mtakatifu.
34 Mimi nimeona na ninawaambieni kwamba huyu
ndiye Mwana wa Mungu.” **35** Kesho yake, Yohane
alikuwa tena mahali hapo pamoja na wanafunzi
wake wawili. **36** Alipomwona Yesu akipita akasema,
“Tazameni! Huyu ndiye Mwana-kondoo wa Mungu.”
37 Hao wanafunzi walimsikia Yohane akisema maneno
hayo, wakamfuata Yesu. **38** Basi, Yesu aligeuka, na
alipowaona hao wanafunzi wanamfuata, akawauliza,
“Mnatafuta nini?” Nao wakamjibu, “Rabi (yaani
Mwalimu), unakaa wapi?” **39** Yesu akawaambia,
“Njoni, nanyi mtaona.” Hao wanafunzi wakamfuata,
wakaona mahali alipokuwa anakaa, wakashinda naye
siku hiyo. Ilikuwa yapata saa kumi jioni. **40** Andrea,
nduguye Simoni Petro, alikuwa mmoja wa hao
wawili waliokuwa wamemsikia Yohane akisema hivyo,
wakamfuata Yesu. **41** Andrea alimkuta kwanza Simoni,
ndugu yake, akamwambia, “Tumemwona Masiha”
(maana yake Kristo). **42** Kisha akampeleka Simoni
kwa Yesu. Naye Yesu akamtazama Simoni akasema,
“Wewe ni Simoni mwana wa Yohane. Sasa utaitwa
Kefa.” (maana yake ni Petro, yaani, “Mwamba.”) **43**
Kesho yake Yesu aliamua kwenda Galilaya. Basi,
akamkuta Filipo, akamwambia, “Nifuate.” **44** Filipo
alikuwa mwenyeji wa Bethsaida, mji wa akina Andrea
na Petro. **45** Naye Filipo akamkuta Nathanieli,
akamwambia, “Tumemwona yule ambaye Mose
aliandika juu yake katika kitabu cha Sheria, na ambaye
manabii waliandika habari zake, yaani Yesu Mwana

wa Yosefu, kutoka Nazareti." 46 Naye Nathanieli
akamwuliza Filipo, "Je, kitu chema chaweza kutoka
Nazareti?" Filipo akamwambia, "Njoo uone." 47 Yesu
alipomwona Nathanieli akimjia alisema juu yake,
"Tazameni! Huyo ni Mwisraeli halisi: hamna hila ndani
yake." 48 Naye Nathanieli akamwuliza, "Umepataje
kunijua?" Yesu akamwambia, "Ulipokuwa chini ya
mtini hata kabla Filipo hajakuita, nilikuona." 49 Hapo
Nathanieli akamwambia, "Mwalimu, wewe ni Mwana
wa Mungu. Wewe ni Mfalme wa Israeli!" 50 Yesu
akamwambia, "Je, umeamini kwa kuwa nimekwambia
kwamba nilikuona chini ya mtini? Utaona makubwa
zaidi kuliko haya." 51 Yesu akaendelea kusema,
"Nawaambieni kweli, mtaona mbingu zinafunguka
na malaika wa Mungu wakipanda na kushuka juu ya
Mwana wa Mtu."

2 Siku ya tatu kulikuwa na arusi mjini Kana, mkoani
Galilaya. Mama yake Yesu alikuwapo, 2 naye
Yesu alikuwa amealikwa arusini pamoja na wanafunzi
wake. 3 Divai ilipokwisha, mama yake akamwambia,
"Hawana divai!" 4 Yesu akamjibu, "Mama, usiniambie
la kufanya. Saa yangu bado." 5 Hapo mama yake
akawaambia watumishi, "Lolote atakalowaambieni,
fanyeni." 6 Hapo palikuwa na mitungi sita ya mawe,
ambayo kila mmoja uliweza kuchukua kiasi cha
madebe mawili au matatu. Ilikuwa imewekwa hapo
kufuatana na desturi ya Kiyahudi ya kutawadha. 7
Yesu akawaambia, "Ijazeni mitungi hiyo maji." Nao
wakaijaza mpaka juu. 8 Kisha akawaambia, "Sasa
choteni mkampelekee mkuu wa karamu." 9 Mkuu
wa karamu alipoonja hayo maji, kumbe yalikuwa
yamegeuka kuwa divai. Yeye hakujua ilikotoka, (lakini
wale watumishi waliochota maji walijua). Mkuu wa
karamu akamwita bwana arusi, 10 akamwambia,
"Kila mtu huandaa divai nzuri kwanza hata wakisha
tosheka huandaa ile hafifu. Lakini wewe umeiweka
divai nzuri mpaka sasa!" 11 Yesu alifanya ishara hii
ya kwanza huko Kana, Galilaya, akaonyesha utukufu
wake; nao wanafunzi wake wakamwamini. 12 Baada
ya hayo, Yesu alishuka pamoja na mama yake, ndugu
zake na wanafunzi wake, wakaenda Kafarnaumu
ambako walikaa kwa siku chache. 13 Sikukuu ya
Wayahudi ya Pasaka ilikuwa imekaribia; hivyo Yesu
akaenda Yerusalemu. 14 Hekaluni aliwakuta watu
wakiuza ng'ombe, kondoo na njiwa, na wavunja
fedha walikuwa wamekaa kwenye meza zao. 15
Akatengeneza mjeledi wa kamba, akawafukuza wote
nje ya Hekalu pamoja na kondoo na ng'ombe wao,
akazimwaga sarafu za wenye kuvunja fedha na
kupindua meza zao. 16 Akawaambia wale waliokuwa
wanauza njiwa, "Ondoeni vitu hivi hapa. Msiifanye
nyumba ya Baba yangu kuwa soko!" 17 Wanafunzi
wake wakakumbuka kwamba Maandiko yasema:
"Upendo wangu kwa nyumba yako waniua." 18 Baadhi
ya Wayahudi wakamwuliza Yesu, "Utafanya muujiza
gani kuonyesha kwamba unayo haki kufanya mambo
haya?" 19 Yesu akawaambia, "Vunjeni Hekalu hili,
nami nitalijenga kwa siku tatu." 20 Hapo Wayahudi
wakasema, "Hekalu hili lilijengwa kwa muda wa
miaka arobaini na sita. Je, wewe utalijenga kwa siku
tatu?" 21 Lakini Yesu alikuwa anaongea juu ya Hekalu
ambalo ni mwili wake. 22 Basi, alipofufuliwa kutoka
wafu, wanafunzi wake walikumbuka kwamba alikuwa
amesema hayo, wakaamini Maandiko Matakatifu
na yale maneno aliyokuwa akisema Yesu. 23 Yesu
alipokuwa Yerusalemu kwa sikukuu ya Pasaka, watu
wengi walimwamini walipoona ishara alizozifanya.
24 Lakini Yesu hakuwa na imani nao kwa sababu
aliwajua wote. 25 Hakuhitaji kuambiwa chochote
juu ya watu, maana aliyajua barabara mambo yote
yaliyomo mioyoni mwao.

3 Kulikuwa na kiongozi mmoja Myahudi, wa kikundi
cha Mafarisayo, jina lake Nikodemo. 2 Siku
moja alimwendea Yesu usiku, akamwambia, "Rabi,
tunajua kwamba wewe ni mwalimu uliyetumwa na
Mungu, maana hakuna mtu awezaye kufanya ishara
unazozifanya Mungu asipokuwa pamoja naye." 3 Yesu
akamwambia, "Kweli nakwambia, mtu asipozaliwa
upya hataweza kuuona ufalme wa Mungu." 4
Nikodemo akamwuliza, "Mtu mzima awezaje kuzaliwa
tena? Hawezi kuingia tumboni mwa mama yake
na kuzaliwa mara ya pili!" 5 Yesu akamjibu, "Kweli
nakwambia, mtu asipozaliwa kwa maji na Roho,
hawezi kamwe kuingia katika ufalme wa Mungu.
6 Mtu huzaliwa kimwili kwa baba na mama, lakini
huzaliwa kiroho kwa Roho. 7 Usistaajabu kwamba
nimekwambia kuwa ni lazima kuzaliwa upya. 8 Upepo
huvuma kuelekea upendako; waisikia sauti yake, lakini
hujui unakotoka wala unakokwenda. Ndivyo ilivyo kwa
mtu aliyezaliwa kwa Roho." 9 Nikodemo akamwuliza,
"Mambo haya yanawezekanaje?" 10 Yesu akamjibu,
"Je, wewe ni mwalimu katika Israel na huyajui mambo
haya? 11 Kweli nakwambia, sisi twasema tunayoyajua
na kushuhudia tuliyoyaona, lakini ninyi hamkubali
ujumbe wetu. 12 Ikiwa nimewaambieni mambo
ya kidunia nanyi hamniamini, mtawezaje kuamini
nikiwaambieni mambo ya mbinguni? 13 Hakuna mtu
aliyepata kwenda juu mbinguni isipokuwa Mwana
wa Mtu ambaye ameshuka kutoka mbinguni. 14
"Kama vile Mose alivyomwinua juu nyoka wa shaba

kule jangwani, naye Mwana wa Mtu atainuliwa juu
vivyo hivyo, 15 ili kila anayemwamini awe na uzima
wa milele. (aiōnios g166) 16 Maana Mungu aliupenda
ulimwengu hivi hata akamtoa Mwana wake wa pekee,
ili kila amwaminiye asipotee, bali awe na uzima wa
milele. (aiōnios g166) 17 Maana Mungu hakumtuma
Mwanae ulimwenguni ili auhukumu ulimwengu, bali
aukomboe ulimwengu. 18 "Anayemwamini Mwana
hahukumiwi; asiyemwamini amekwisha hukumiwa
kwa sababu hakumwamini Mwana wa pekee wa
Mungu. 19 Na hukumu yenyewe ndiyo hii: Mwanga
umekuja ulimwenguni lakini watu wakapenda giza
kuliko mwanga, kwani matendo yao ni maovu. 20
Kila mtu atendaye maovu anauchukia mwanga, wala
haji kwenye mwanga, maana hapendi matendo yake
maovu yamulikwe. 21 Lakini mwenye kuuzingatia
ukweli huja kwenye mwanga, ili matendo yake
yaonekane yametendwa kwa kumtii Mungu." 22
Baada ya hayo, Yesu alifika mkoani Yudea pamoja
na wanafunzi wake. Alikaa huko pamoja nao kwa
muda, akibatiza watu. 23 Yohane pia alikuwa akibatiza
watu huko Ainoni, karibu na Salemu, maana huko
kulikuwa na maji mengi. Watu walimwendea, naye
akawabatiza. 24 (Wakati huo Yohane alikuwa bado
hajafungwa gerezani.) 25 Ubishi ulitokea kati ya
baadhi ya wanafunzi wa Yohane na Myahudi mmoja
kuhusu desturi za kutawadha. 26 Basi, wanafunzi hao
wakamwendea Yohane na kumwambia, "Mwalimu,
yule mtu aliyekuwa pamoja nawe ng'ambo ya
Yordani na ambaye wewe ulimshuhudia, sasa naye
anabatiza, na watu wote wanamwendea." 27 Yohane
akawaambia, "Mtu hawezi kuwa na kitu asipopewa
na Mungu. 28 Nanyi wenyewe mwaweza kushuhudia
kuwa nilisema: Mimi siye Kristo, lakini nimetumwa ili
nimtangulie! 29 Bibiarusi ni wake bwanaarusi, lakini
rafiki yake bwana arusi, anayesimama na kusikiliza,
hufurahi sana anapomsikia bwana arusi akisema.
Ndivyo furaha yangu ilivyokamilishwa. 30 Ni lazima
yeye azidi kuwa maarufu, na mimi nipungue. 31
"Anayekuja kutoka juu ni mkuu kuliko wote; atokaye
duniani ni wa dunia, na huongea mambo ya kidunia.
Lakini anayekuja kutoka mbinguni ni mkuu kuliko
wote. 32 Yeye husema yale aliyoyaona na kuyasikia,
lakini hakuna mtu anayekubali ujumbe wake. 33 Lakini
mtu yeyote anayekubali ujumbe wake anathibitisha
kwamba Mungu ni kweli. 34 Yule aliyetumwa na
Mungu husema maneno ya Mungu, maana Mungu
humjalia mtu huyo Roho wake bila kipimo. 35 Baba
anampenda Mwana na amemkabidhi vitu vyote.
36 Anayemwamini Mwana anao uzima wa milele;
asiyemtii Mwana hatakuwa na uzima wa milele, bali
ghadhabu ya Mungu hubaki juu yake." (aiōnios g166)

4 Mafarisayo walisikia kwamba Yesu alikuwa
anabatiza na kuwapata wanafunzi wengi kuliko
Yohane. 2 (Lakini ukweli ni kwamba Yesu hakuwa
anabatiza ila wanafunzi wake.) 3 Basi, Yesu aliposikia
hayo, alitoka Yudea akarudi Galilaya; 4 na katika safari
hiyo ilimbidi apitie Samaria. 5 Basi, akafika Sukari, mji
mmoja wa Samaria, karibu na shamba ambalo Yakobo
alikuwa amempa mwanawe, Yosefu. 6 Mahali hapo
palikuwa na kisima cha Yakobo, naye Yesu, kutokana
na uchovu wa safari, akaketi kando ya kisima. Ilikuwa
yapata saa sita mchana. 7 Basi, mwanamke mmoja
Msamaria akafika kuteka maji. Yesu akamwambia,
"Nipatie maji ninywe." 8 (Wakati huo wanafunzi wake
walikuwa wamekwenda mjini kununua chakula.) 9
Lakini huyo mwanamke akamwambia, "Wewe ni
Myahudi; mimi ni mwanamke Msamaria! Unawezaje
kuniomba maji?" (Wayahudi hawakuwa na ushirikiano
na Wasamaria katika matumizi ya vitu.) 10 Yesu
akamjibu, "Kama tu ungalijua zawadi ya Mungu
na ni nani anayekwambia: Nipatie maji ninywe,
ungalikwisha mwomba, naye angekupa maji yaliyo
hai." 11 Huyo mama akasema, "Mheshimiwa, wewe
huna chombo cha kutekea maji, nacho kisima ni
kirefu; utapata wapi maji yaliyo hai? 12 Au, labda
wewe wajifanya mkuu kuliko babu yetu Yakobo?
Yeye alitupa sisi kisima hiki; na yeye mwenyewe,
watoto wake na mifugo yake walikunywa maji ya
kisima hiki." 13 Yesu akamjibu, "Kila anayekunywa
maji haya ataona kiu tena. 14 Lakini atakayekunywa
maji nitakayompa mimi, hataona kiu milele. Maji
nitakayompa yatakuwa ndani yake chemchemi ya
maji ya uzima na kumpatia uzima wa milele." (aiōn
g165, aiōnios g166) 15 Huyo mwanamke akamwambia,
"Mheshimiwa, nipe maji hayo ili nisione kiu tena;
nisije tena mpaka hapa kuteka maji." 16 Yesu
akamwambia, "Nenda ukamwite mumeo uje naye
hapa." 17 Huyo mwanamke akamwambia, "Mimi
sina mume." Yesu akamwambia, "Umesema kweli,
kwamba huna mume. 18 Maana umekuwa na waume
watano, na huyo unayeishi naye sasa si mume
wako. Hapo umesema kweli." 19 Huyo Mwanamke
akamwambia, "Mheshimiwa, naona ya kuwa wewe
u nabii. 20 Babu zetu waliabudu juu ya mlima huu,
lakini ninyi mwasema kwamba mahali pa kumwabudu
Mungu ni kule Yerusalemu." 21 Yesu akamwambia,
"Niamini; wakati unakuja ambapo hamtamwabudu
Baba juu ya mlima huu, wala kule Yerusalemu. 22
Ninyi Wasamaria mnamwabudu yule msiyemjua, lakini

sisi tunamjua huyo tunayemwabudu, kwa maana
wokovu unatoka kwa Wayahudi. **23** Lakini wakati
unakuja, tena umekwisha fika, ambapo wanaoabudu
kweli, watamwabudu Baba kwa nguvu ya Roho;
watu wanaomwabudu hivyo ndio Baba anaotaka. **24**
Mungu ni Roho, na watu wataweza tu kumwabudu
kweli kwa nguvu ya Roho wake.” **25** Huyo mama
akamwambia, “Najua kwamba Masiha, aitwaye Kristo,
anakuja. Atakapokuja atatujulisha kila kitu.” **26** Yesu
akamwambia, “Mimi ninayesema nawe, ndiye.” **27**
Hapo wanafunzi wake wakarudi, wakastaajabu sana
kuona anaongea na mwanamke. Lakini hakuna mtu
aliyesema: “Unataka nini?” au, “Kwa nini unaongea
na mwanamke?” **28** Huyo mama akauacha mtungi
wake pale, akaenda mjini na kuwaambia watu, **29**
“Njoni mkamwone mtu aliyeniambia mambo yote
niliyotenda! Je, yawezekana kuwa yeye ndiye Kristo?”
30 Watu wakatoka mjini, wakamwendea Yesu. **31**
Wakati huohuo wanafunzi wake walikuwa wanamsihi
Yesu: “Mwalimu, ule chakula.” **32** Lakini Yesu
akawaambia, “Mimi ninacho chakula msichokijua
ninyi.” **33** Wanafunzi wake wakaulizana, “Je, kuna mtu
aliyemletea chakula?” **34** Yesu akawaambia, “Chakula
changu ni kufanya anachotaka yule aliyenituma
na kuitimiza kazi yake. **35** Ninyi mwasema: Bado
miezi minne tu, na wakati wa mavuno utafika! Lakini
mimi nawaambieni, yatazameni mashamba; mazao
yako tayari kuvunwa. **36** Mvunaji anapata mshahara
wake, na anakusanya mavuno kwa ajili ya uzima wa
milele; hivyo mpandaji na mvunaji watafurahi pamoja.
(aiōnios g166) **37** Kwa sababu hiyo msemo huu ni
kweli: Mmoja hupanda na mwingine huvuna. **38** Mimi
nimewatuma mkavune mavuno ambayo hamkuyatolea
jasho, wengine walifanya kazi, lakini ninyi mnafaidika
kutokana na jasho lao.” **39** Wasamaria wengi wa kijiji
kile waliamini kwa sababu ya maneno aliyosema
huyo mama: “Ameniambia mambo yote niliyofanya.”
40 Wasamaria walimwendea Yesu wakamwomba
akae nao; naye akakaa hapo siku mbili. **41** Watu
wengi zaidi walimwamini kwa sababu ya ujumbe
wake. **42** Wakamwambia yule mama, “Sisi hatuamini
tu kwa sababu ya maneno yako; sisi wenyewe
tumesikia, na tunajua kwamba huyu ndiye kweli
Mwokozi wa ulimwengu.” **43** Baada ya siku mbili Yesu
aliondoka hapo, akaenda Galilaya. **44** Maana Yesu
mwenyewe alisema waziwazi kwamba, “Nabii hapati
heshima katika nchi yake.” **45** Basi, alipofika Galilaya,
Wagalilaya wengi walimkaribisha. Maana nao pia
walikuwa kwenye sikukuu ya Pasaka, wakayaona
mambo yote Yesu aliyotenda huko Yerusalemu
wakati wa sikukuu hiyo. **46** Yesu alifika tena huko
mjini Kana, mkoani Galilaya, mahali alipogeuza maji
kuwa divai. Kulikuwa na ofisa mmoja aliyekuwa
na mtoto mgonjwa huko Kafarnaumu. **47** Basi,
huyo ofisa aliposikia kuwa Yesu alikuwa ametoka
Yudea na kufika Galilaya, alimwendea akamwomba
aende kumponya mtoto wake aliyekuwa mgonjwa
mahututi. **48** Yesu akamwambia, “Msipoona ishara na
maajabu hamtaamini!” **49** Huyo ofisa akamwambia,
“Mheshimiwa, tafadhali twende kabla mwanangu
hajafa.” **50** Yesu akamwambia, “Nenda tu, mwanao
yu mzima.” Huyo mtu akaamini maneno ya Yesu,
akaenda zake. **51** Alipokuwa bado njiani, watumishi
wake walikutana naye, wakamwambia kwamba
mwanawe alikuwa mzima. **52** Naye akawauliza saa
mtoto alipopata nafuu; nao wakamwambia, “Jana
saa saba mchana, homa ilimwacha.” **53** Huyo baba
akakumbuka kwamba ilikuwa ni saa ileile ambapo
Yesu alimwambia: “Mwanao yu mzima.” Basi, yeye
akaamini pamoja na jamaa yake yote. **54** Hii ilikuwa
ishara ya pili aliyoifanya Yesu alipokuwa anatoka
Yudea kwenda Galilaya.

5 Baada ya hayo kulikuwa na sikukuu ya Wayahudi,
naye Yesu akaenda Yerusalemu. **2** Huko
Yerusalemu, karibu na mlango uitwao Mlango wa
Kondoo, kulikuwa na bwawa la maji liitwalo kwa
Kiebrania Bethzatha, ambalo lilikuwa na baraza tano
zenye matao. **3** Humo barazani mlikuwa na wagonjwa
wengi wamekaa: vipofu, viwete na waliopooza.
Walikuwa wakingojea maji yatibuliwe, **4** maana mara
kwa mara malaika alishuka majini nyakati fulani na
kuyatibua. Mtu yeyote aliyekuwa wa kwanza kuingia
majini baada ya maji kutibuliwa, alipona ugonjwa
wowote aliokuwa nao. **5** Basi, hapo palikuwa na
mtu mmoja aliyekuwa mgonjwa kwa muda wa miaka
thelathini na minane. **6** Naye alipomwona huyo mtu
amelala hapo, akatambua kwamba alikuwa amekaa
hapo kwa muda mrefu, akamwuliza, “Je, wataka
kupona?” **7** Naye akajibu, “Mheshimiwa, mimi sina
mtu wa kunipeleka majini wakati yanapotibuliwa. Kila
nikijaribu kuingia, mtu mwingine hunitangulia.” **8** Yesu
akamwambia, “Inuka, chukua mkeka wako utembee.”
9 Mara huyo mtu akapona, akachukua mkeka wake,
akatembea. Jambo hili lilifanyika siku ya Sabato. **10**
Kwa hiyo baadhi ya Wayahudi wakamwambia huyo
mtu aliyeponywa, “Leo ni Sabato, si halali kubeba
mkeka wako.” **11** Lakini yeye akawaambia, “Yule
mtu aliyeniponya ndiye aliyeniambia: Chukua mkeka
wako, tembea.” **12** Nao wakamwuliza, “Huyo mtu
aliyekwambia: Chukua mkeka wako, tembea, ni nani?”
13 Lakini yeye hakumjua huyo mtu aliyemponya,

maana Yesu alikuwa amekwisha ondoka mahali
hapo, kwani palikuwa na umati mkubwa wa watu.
14 Basi, baadaye Yesu alimkuta huyo aliyeponywa
Hekaluni, akamwambia, “Sasa umepona; usitende
dhambi tena, usije ukapatwa na jambo baya zaidi.”
15 Huyo mtu akaenda, akawaambia viongozi wa
Wayahudi kwamba Yesu ndiye aliyemponya. 16
Kwa vile Yesu alifanya jambo hilo siku ya Sabato,
Wayahudi walianza kumdhulumu. 17 Basi, Yesu
akawaambia, “Baba yangu anafanya kazi daima,
nami pia nafanya kazi.” 18 Kwa sababu ya maneno
haya, viongozi wa Wayahudi walizidi kutafuta njia
ya kumwua Yesu: si kwa kuwa aliivunja Sheria
ya Sabato tu, bali pia kwa kuwa alisema kwamba
Mungu ni Baba yake, na hivyo akajifanya sawa na
Mungu. 19 Yesu akawaambia, “Kweli nawaambieni,
Mwana hawezi kufanya kitu peke yake; anaweza
tu kufanya kile anachomwona Baba akikifanya.
Maana kile anachofanya Baba, Mwana hukifanya
vilevile. 20 Baba ampenda Mwana, na humwonyesha
kila kitu anachokifanya yeye mwenyewe, tena
atamwonyesha mambo makuu kuliko haya, nanyi
mtastaajabu. 21 Kama vile Baba huwafufua wafu
na kuwapa uzima, vivyo hivyo naye Mwana huwapa
uzima wale anaopenda. 22 Baba hamhukumu mtu
yeyote; shughuli yote ya hukumu amemkabidhi
Mwana, 23 ili watu wote wamheshimu Mwana
kama vile wanavyomheshimu Baba. Asiyemheshimu
Mwana hamheshimu Baba ambaye amemtuma. 24
“Kweli nawaambieni, anayesikia neno langu, na
kumwamini yule aliyenituma, anao uzima wa milele.
Hatahukumiwa kamwe, bali amekwisha pita kutoka
kifo na kuingia katika uzima. **(aiōnios g166)** 25 Kweli
nawaambieni, wakati unakuja, tena umekwisha fika,
ambapo wafu wataisikia sauti ya Mwana wa Mungu,
nao watakaoisikia, wataishi. 26 Kama vile Baba alivyo
asili ya uhai, ndivyo pia alivyomjalia Mwanawe kuwa
asili ya uhai. 27 Tena amempa mamlaka ya kuhukumu
kwa sababu yeye ni Mwana wa Mtu. 28 Msistaajabie
jambo hili; maana wakati unakuja ambapo wote
waliomo makaburini wataisikia sauti yake, 29 nao
watafufuka: wale waliotenda mema watafufuka na
kuishi, na wale waliotenda maovu watafufuka na
kuhukumiwa. 30 “Mimi siwezi kufanya kitu kwa
uwezo wangu mwenyewe. Mimi nina hukumu kama
ninavyosikia kutoka kwa Baba, nayo hukumu yangu ni
ya haki. Nia yangu si kufanya nipendavyo mwenyewe,
bali apendavyo yule aliyenituma. 31 Nikijishuhudia
mimi mwenyewe, ushahidi wangu hauwezi kukubaliwa
kuwa wa kweli. 32 Lakini yuko mwingine ambaye
hutoa ushahidi juu yangu, nami najua kwamba yote
anayosema juu yangu ni ya kweli. 33 Ninyi mlituma
ujumbe kwa Yohane naye aliushuhudia ukweli. 34 Si
kwamba mimi nautegemea ushahidi wa wanadamu,
lakini nasema mambo haya ili mpate kuokolewa.
35 Yohane alikuwa kama taa iliyokuwa ikiwaka na
kuangaza, nanyi mlikuwa tayari kufurahia mwanga
huo kwa kitambo. 36 Lakini mimi nina ushahidi juu
yangu ambao ni mkuu zaidi kuliko ule wa Yohane.
Kwa maana kazi ninazofanya, kazi alizonipa Baba
nizifanye, ndizo zinazonishuhudia kwamba Baba ndiye
aliyenituma. 37 Naye Baba aliyenituma hunishuhudia.
Ninyi hamjapata kamwe kusikia sauti yake, wala
kuuona uso wake, 38 na ujumbe wake haukai ndani
yenu maana hamkumwamini yule aliyemtuma. 39
Ninyi huyachunguza Maandiko Matakatifu mkidhani
kwamba ndani yake mtapata uzima wa milele; na
kumbe maandiko hayohayo yananishuhudia! **(aiōnios
g166)** 40 Hata hivyo, ninyi hamtaki kuja kwangu
ili mpate uzima. 41 “Shabaha yangu si kupata
sifa kutoka kwa watu. 42 Lakini nawajua ninyi,
najua kwamba upendo kwa Mungu haumo mioyoni
mwenu. 43 Mimi nimekuja kwa mamlaka ya Baba
yangu, lakini hamnipokei; bali mtu mwingine akija
kwa mamlaka yake mwenyewe, mtampokea. 44
Mwawezaje kuamini, hali ninyi mnapenda kupokea
sifa kutoka kwenu ninyi wenyewe, wala hamtafuti
sifa kutoka kwake yeye aliye peke yake Mungu? 45
Msifikiri kwamba mimi nitawashtaki kwa Baba. Mose
ambaye ninyi mmemtumainia ndiye atakayewashtaki.
46 Kama kweli mngemwamini Mose, mngeniamini
na mimi pia; maana Mose aliandika juu yangu. 47
Lakini hamuyaamini yale aliyoandika, mtawezaje basi,
kuamini maneno yangu?”

6 Baada ya hayo, Yesu alivuka ziwa Galilaya (au
Ziwa Tiberia). 2 Umati mkubwa wa watu ulimfuata
kwa sababu watu hao walikuwa wameona ishara
alizokuwa akifanya kwa kuwaponya wagonjwa. 3
Yesu alipanda mlimani, akaketi pamoja na wanafunzi
wake. 4 Sikukuu ya Wayahudi iitwayo Pasaka
ilikuwa imekaribia. 5 Basi, Yesu na alipotazama
na kuona umati wa watu ukija kwake, alimwambia
Filipo, “Tununue wapi mikate ili watu hawa wapate
kula?” 6 (Alisema hivyo kwa kumjaribu Filipo, kwani
alijua mwenyewe atakalofanya.) 7 Filipo akamjibu,
“Mikate ya denari mia mbili za fedha haiwatoshi watu
hawa hata kama ila mmoja atapata kipande kidogo
tu!” 8 Mmoja wa wanafunzi wake aitwaye Andrea,
nduguye Simoni Petro, akamwambia, 9 “Yupo hapa
mtoto mmoja aliye na mikate mitano ya shayiri na
samaki wawili; lakini hivi vyatosha nini kwa watu

wengi kama hawa?” **10** Yesu akasema, “Waketisheni
watu.” Palikuwa na nyasi tele mahali hapo. Basi,
watu wakaketi, jumla yapata wanaume elfu tano.
11 Yesu akaitwaa ile mikate, akamshukuru Mungu,
akawagawia watu waliokuwa wameketi; akafanya
vivyo hivyo na wale samaki, kila mtu akapata kadiri
alivyotaka. **12** Watu waliposhiba Yesu akawaambia
wanafunzi wake, “Kusanyeni vipande vilivyobaki
visipotee.” **13** Basi, wakakusanya vipande vya
mikate ya shayiri walivyobakiza wale watu waliokula,
wakajaza vikapu kumi na viwili. **14** Watu walipoiona
ishara hiyo aliyoifanya Yesu, wakasema, “Hakika
huyu ndiye nabii anayekuja ulimwenguni.” **15** Yesu
akajua ya kuwa watu walitaka kumchukua wamfanye
mfalme, akaondoka tena, akaenda mlimani peke
yake. **16** Ilipokuwa jioni wanafunzi wake waliteremka
hadi ziwani, **17** wakapanda mashua ili wavuke kwenda
Kafarnaumu. Giza lilikuwa limeingia, na Yesu alikuwa
hajawafikia bado. **18** Ziwa likaanza kuchafuka kwa
sababu upepo mkali ulikuwa unavuma. **19** Wanafunzi
walipokuwa wamekwenda umbali wa kilomita tano
au sita, walimwona Yesu akitembea juu ya maji,
anakaribia mashua; wakaogopa sana. **20** Yesu
akawaambia, “Ni mimi, msiogope!” **21** Walifurahi
kumchukua Yesu katika mashua; na mara mashua
ikawasili nchi kavu walipokuwa wanakwenda. **22**
Kesho yake umati wa watu wale waliobaki upande wa
pili wa ziwa walitambua kwamba kulikuwa na mashua
moja tu pale, na Yesu hakuingia katika mashua pamoja
na wanafunzi wake, ila wanafunzi hao walikuwa
wamekwenda zao peke yao. **23** Mashua nyingine
kutoka Tiberia zilifika mahali hapo watu walipokula
ile mikate, Bwana alipokwisha mshukuru Mungu.
24 Basi, hao watu walipogundua kwamba Yesu na
wanafunzi wake hawakuwapo mahali hapo, walipanda
mashua, wakaenda Kafarnaumu wakimtafuta. **25**
Wale watu walipomkuta Yesu ng'ambo ya pili wa
ziwa walimwuliza, “Mwalimu, ulifika lini hapa?” **26**
Yesu akawajibu, “Kweli nawaambieni, mnanitafuta si
kwa kuwa mmeona ishara, bali kwa sababu mlikula
ile mikate mkashiba. **27** Msikishughulikie chakula
kiharibikacho; kishugulikieni chakula kidumucho kwa
ajili ya uzima wa milele. Mwana wa Mtu ambaye Baba
amemthibitisha atawapeni chakula hicho.” **(aiōnios
g166)** **28** Wao wakamwuliza, “Tufanye nini ili tuweze
kuzitenda kazi za Mungu?” **29** Yesu akawajibu, “Hii
ndiyo kazi anayotaka Mungu muifanye: kumwamini
yule aliyemtuma.” **30** Hapo wakamwambia, “Utafanya
ishara gani ili tuione tupate kukuamini? Utafanya kitu
gani? **31** Wazee wetu walikula mana kule jangwani,
kama yasemavyo Maandiko: Aliwalisha mkate kutoka
mbinguni.” **32** Yesu akawaambia, “Kweli nawaambieni,
Mose hakuwapeni mkate kutoka mbinguni; Baba
yangu ndiye awapaye ninyi mkate halisi kutoka
mbinguni. **33** Maana mkate wa Mungu ni yule ashukaye
kutoka mbinguni na aupaye ulimwengu uzima.” **34**
Basi, wakamwambia, “Mheshimiwa, tupe daima mkate
huo.” **35** Yesu akawaambia, “Mimi ndimi mkate wa
uzima. Anayekuja kwangu hataona njaa; anayeniamini
hataona kiu kamwe. **36** Lakini niliwaambieni kwamba
ingawa mmeniona hamniamini. **37** Wote anaonipa
Baba watakuja kwangu; nami sitamtupa nje yeyote
anayekuja kwangu, **38** kwani nimeshuka kutoka
mbinguni si kwa ajili ya kufanya matakwa yangu,
ila kutimiza matakwa ya yule aliyenituma. **39** Na
matakwa ya yule aliyenituma ndiyo haya: nisimpoteze
hata mmoja kati ya wale alionipa, ila niwafufue wote
Siku ya mwisho. **40** Maana anachotaka Baba yangu
ndicho hiki: kila amwonaye Mwana na kumwamini
awe na uzima wa milele; nami nitamfufua Siku ya
mwisho.” **(aiōnios g166)** **41** Basi, Wayahudi wakaanza
kunung'unika kwa kuwa alisema: “Mimi ni mkate
ulioshuka kutoka mbinguni.” **42** Wakasema, “Je,
huyu si mwana wa Yosefu? Tunawajua baba yake
na mama yake! Basi, anawezaje kusema kwamba
ameshuka kutoka mbinguni?” **43** Yesu akawaambia,
“Acheni kunung'unika ninyi kwa ninyi. **44** Hakuna mtu
awezaye kuja kwangu, Baba aliyenituma asipomvuta
kwangu; nami nitamfufua mtu huyo Siku ya mwisho.
45 Manabii wameandika: Watu wote watafundishwa
na Mungu. Kila mtu anayemsikia Baba na kujifunza
kutoka kwake, huja kwangu. **46** Hii haina maana
kwamba yupo mtu aliyemwona Baba, isipokuwa yule
aliyetoka kwa Mungu; huyo ndiye aliyemwona Baba.
47 Kweli, nawaambieni, anayeamini anao uzima wa
milele. **(aiōnios g166)** **48** Mimi ni mkate wa uzima. **49**
Wazee wenu walikula mana kule jangwani, lakini
walikufa. **50** Huu ndio mkate kutoka mbinguni; mkate
ambao anayekula hatakufa. **51** Mimi ni mkate hai
ulioshuka kutoka mbinguni. Mtu yeyote akila mkate
huu ataishi milele. Na mkate nitakaompa ni mwili
wangu ninaoutoa kwa ajili ya uzima wa ulimwengu.”
(aiōn g165) **52** Ndipo Wayahudi wakaanza kubishana
kati yao: **53** Yesu akawaambia, “Kweli nawaambieni,
msipokula mwili wa Mwana wa Mtu na kunywa damu
yake, hamtakuwa na uzima ndani yenu. **54** Anayekula
mwili wangu na kunywa damu yangu anao uzima wa
milele nami nitamfufua siku ya mwisho. **(aiōnios g166)**
55 Maana mwili wangu ni chakula cha kweli, na damu
yangu ni kinywaji cha kweli. **56** Aulaye mwili wangu na
kunywa damu yangu, akaa ndani yangu, nami nakaa
ndani yake. **57** Baba aliye hai alinituma, nami naishi

kwa sababu yake; vivyo hivyo anilaye mimi ataishi pia
kwa sababu yangu. **58** Basi, huu ndio mkate ulioshuka
kutoka mbinguni; si kama mana waliyokula babu
zetu, wakafa. Aulaye mkate huu ataishi milele." **(aiōn
g165)** **59** Yesu alisema hayo alipokuwa akifundisha
katika sunagogi kule Kafarnaumu. **60** Basi, wengi wa
wafuasi wake waliposikia hayo, wakasema, "Haya ni
mambo magumu! Nani awezaye kuyasikiliza?" **61**
Yesu alijua bila kuambiwa na mtu kwamba wanafunzi
wake walikuwa wananung'unika juu ya jambo hilo,
akawauliza, "Je, jambo hili linawafanya muwe na
mashaka? **62** Itakuwaje basi, mtakapomwona Mwana
wa Mtu akipanda kwenda kule alikokuwa kwanza?
63 Roho ndiye atiaye uzima; binadamu peke yake
hawezi. Maneno niliyowaambieni ni Roho, ni uzima.
64 Hata hivyo, wako baadhi yenu wasioamini." (Yesu
alisema hivyo kwani alijua tangu mwanzo ni kina
nani wasioamini, na pia ni nani atakayemsaliti.) **65**
Kisha akasema, "Ndiyo maana niliwaambieni kwamba
hakuna awezaye kuja kwangu asipowezeshwa na
Baba yangu." **66** Kutokana na hayo, wengi wa wafuasi
wake walirudi nyuma wasiandamane naye tena. **67**
Basi, Yesu akawauliza wale kumi na wawili, "Je,
nanyi pia mwataka kwenda zenu?" **68** Simoni Petro
akamjibu, "Bwana, tutakwenda kwa nani? Wewe
unayo maneno yaletayo uzima wa milele. **(aiōnios g166)**
69 Sisi tunaamini, na tunajua kwamba wewe ndiwe
yule Mtakatifu wa Mungu." **70** Yesu akawaambia,
"Je, sikuwachagua ninyi kumi na wawili? Hata hivyo,
mmoja wenu ni Ibilisi!" **71** Yesu alisema hayo juu
ya Yuda, mwana wa Simoni Iskarioti; maana huyu
alikuwa ndiye atakayemsaliti, ingawa alikuwa mmoja
wa wale kumi na wawili.

7 Baada ya hayo, Yesu alikuwa akitembea katika
Galilaya. Hakutaka kutembea mkoani Yudea kwa
sababu viongozi wa Wayahudi walikuwa wanataka
kumwua. **2** Sikukuu ya Vibanda ya Wayahudi ilikuwa
imekaribia. **3** Basi ndugu zake wakamwambia,
"Ondoka hapa uende Yudea ili wanafunzi wako
wazione kazi unazozifanya. **4** Mtu hafanyi mambo
kwa siri kama anataka kujulikana kwa watu. Maadam
unafanya mambo haya, basi, jidhihirishe kwa
ulimwengu." **5** (Hata ndugu zake hawakumwamini!)
6 Basi, Yesu akawaambia, "Wakati wangu ufaao
haujafika bado. Lakini kwenu ninyi kila wakati
unafaa. **7** Ulimwengu hauwezi kuwachukia ninyi,
lakini mimi wanichukia kwa sababu mimi nauambia
wazi kwamba matendo yake ni maovu. **8** Ninyi
nendeni kwenye sikukuu hiyo. Mimi siendi kwenye
sikukuu hiyo, maana saa yangu ifaayo haijafika."
9 Alisema hayo kisha akabaki huko Galilaya. **10**
Baada ya ndugu zake kwenda kwenye sikukuu,
Yesu naye alikwenda, lakini hakuenda kwa hadhara
bali kwa siri. **11** Viongozi wa Wayahudi walikuwa
wanamtafuta kwenye sikukuu hiyo; Wakauliza: "Yuko
wapi?" **12** Kulikuwa na minong'ono mingi katika umati
wa watu. Baadhi yao walisema, "Ni mtu mwema."
Wengine walisema, "La! Anawapotosha watu." **13** Hata
hivyo hakuna mtu aliyethubutu kusema, habari zake
hadharani kwa kuwaogopa viongozi wa Wayahudi. **14**
Sikukuu hiyo ilipofikia katikati, Yesu naye alikwenda
Hekaluni, akaanza kufundisha. **15** Basi, Wayahudi
wakashangaa na kusema "Mtu huyu amepataje
elimu naye hakusoma shuleni?" **16** Hapo Yesu
akawajibu, "Mafundisho ninayofundisha si yangu, bali
ni yake yeye aliyenituma. **17** Mtu anayependa kufanya
yale anayotaka Mungu, atajua kama mafundisho
yangu yametoka kwa Mungu, au mimi najisemea tu
mwenyewe. **18** Yeye anayejisemea tu mwenyewe
anatafuta sifa yake mwenyewe; lakini anayetafuta
sifa ya yule aliyemtuma, huyo ni mwaminifu, na
ndani yake hamna uovu wowote. **19** Je, Mose
hakuwapeni Sheria? Hata hivyo, hakuna hata mmoja
wenu anayeishika Sheria. Kwa nini mnataka kuniua?"
20 Hapo watu wakamjibu, "Una wazimu wewe! Nani
anataka kukuua?" **21** Yesu akawajibu, "Kuna jambo
moja nililofanya, nanyi mnalistaajabia. **22** Mose
aliwapeni ile desturi ya kutahiri. (Si kwamba desturi
hiyo ilitoka kwa Mose, bali ilitoka kwa mababu). Sasa
ninyi humtahiri mtu hata siku ya Sabato. **23** Ikiwa basi,
mtu hutahiriwa hata siku ya Sabato kusudi Sheria ya
Mose isivunjwe, mbona mnanikasirikia kwa sababu
nimemfanya mtu kuwa mzima kabisa siku ya Sabato?
24 Msihukumu mambo kwa nje tu; toeni hukumu ya
haki." **25** Baadhi ya watu wa Yerusalemu walisema,
"Je, yule mtu wanayemtafuta wamuue si huyu? **26**
Tazameni sasa! Anawaonya hadharani, wala hakuna
mtu anayemwambia hata neno. Je, yawezekana kuwa
viongozi wametambua kweli kwamba huyu ndiye
Kristo? **27** Kristo atakapokuja hakuna mtu atakayejua
mahali alikotoka, lakini sisi tunajua alikotoka mtu
huyu!" **28** Basi, Yesu alipokuwa anafundisha Hekaluni
alipaaza sauti na kusema, "Ati mnanijua; hata
nilikotoka mnakujua! Hata hivyo, sikuja kwa mamlaka
yangu mwenyewe; ila yeye aliyenituma mimi ni wa
kweli, nanyi hamumjui. **29** Lakini mimi namjua kwa
sababu nimetoka kwake, naye ndiye aliyenituma." **30**
Basi, watu wakataka kumtia nguvuni, lakini hakuna
mtu aliyethubutu kumkamata kwa sababu saa yake
ilikuwa haijafika bado. **31** Wengi katika ule umati
wa watu walimwamini, wakasema, "Je, Kristo akija

atafanya ishara kubwa zaidi kuliko alizozifanya huyu?"
32 Mafarisayo waliwasikia watu wakinong'ona maneno
hayo juu ya Yesu. Basi, wao pamoja na makuhani
wakuu wakawatuma walinzi wamtie nguvuni. 33 Yesu
akasema, "Bado niko nanyi kwa muda mfupi, kisha
nitamwendea yule aliyenituma. 34 Mtanitafuta lakini
hamtaniona, maana pale nitakapokuwa ninyi hamwezi
kufika." 35 Viongozi wa Wayahudi wakasema wao kwa
wao, "Mtu huyu atakwenda wapi ambapo hatutaweza
kumpata? Atakwenda kwa Wayahudi waliotawanyika
kati ya Wagiriki, na kuwafundisha Wagiriki? 36
Ana maana gani anaposema: Mtanitafuta lakini
hamtanipata, na mahali nitakapokuwa ninyi hamwezi
kufika?" 37 Siku ya mwisho ya sikukuu hiyo ilikuwa
siku maalum. Yesu alisimama, akasema kwa sauti
kubwa, "Aliye na kiu na aje kwangu anywe. 38 Kama
yasemavyo Maandiko Matakatifu: Anayeniamini mimi,
mito ya maji yenye uzima itatiririka kutoka moyoni
mwake!" 39 (Alisema hayo kumhusu Roho ambaye
wale waliomwamini yeye watampokea. Wakati huo
Roho alikuwa hajafika kwa sababu Yesu alikuwa
hajatukuzwa bado.) 40 Baadhi ya watu katika ule umati
walisikia maneno hayo, wakasema, "Kweli mtu huyu
ndiye yule nabii!" 41 Wengine wakasema, "Huyu ndiye
Kristo!" Lakini wengine walisema, "Je, yawezekana
Kristo akatoka Galilaya? 42 Maandiko Matakatifu
yasemaje? Yanasema: Kristo atatoka katika ukoo wa
Daudi, na atazaliwa Bethlehemu, mji wa Daudi!" 43
Basi, kukatokea mafarakano juu yake katika ule umati
wa watu. 44 Baadhi ya watu walitaka kumtia nguvuni
lakini hakuna aliyejaribu kumkamata. 45 Kisha wale
walinzi wakarudi kwa makuhani wakuu na Mafarisayo;
nao wakawauliza, "Kwa nini hamkumleta?" 46
Walinzi wakawajibu, "Hakuna mtu aliyepata kamwe
kusema kama asemavyo mtu huyu!" 47 Mafarisayo
wakawauliza, "Je, nanyi pia mmedanganyika? 48
Je, mmekwisha mwona hata mmoja wa viongozi wa
watu, au mmoja wa Mafarisayo aliyemwamini? 49
Lakini umati huu haujui Sheria ya Mose; umelaaniwa!"
50 Mmoja wao alikuwa Nikodemo ambaye hapo awali
alikuwa amemwendea Yesu. Basi, yeye akawaambia,
51 "Je, Sheria yetu humhukumu mtu kabla ya kumsikia
kwanza na kujua anafanya nini?" 52 Nao wakamjibu,
"Je, wewe pia umetoka Galilaya? Haya, kayachunguze
Maandiko Matakatifu nawe utaona kwamba Galilaya
hakutoki kamwe nabii!" 53 Basi, wote wakaondoka,
kila mtu akaenda zake;

8 lakini Yesu akaenda kwenye mlima wa Mizeituni.
2 Kesho yake asubuhi na mapema alikwenda
tena Hekaluni. Watu wote wakamwendea, naye
akaketi akawa anawafundisha. 3 Basi, walimu
wa Sheria na Mafarisayo wakamletea mwanamke
mmoja aliyefumaniwa katika uzinzi. Wakamsimamisha
katikati yao. 4 Kisha wakamwuliza Yesu, "Mwalimu!
Mwanamke huyu alifumaniwa katika uzinzi. 5 Katika
Sheria yetu Mose alituamuru mwanamke kama huyu
apigwe mawe. Basi, wewe wasemaje?" 6 Walisema
hivyo kumjaribu, wapate kisa cha kumshtaki. Lakini
Yesu akainama chini, akaandika ardhini kwa kidole. 7
Walipozidi kumwuliza, Yesu akainuka, akawaambia,
"Mtu asiye na dhambi miongoni mwenu na awe
wa kwanza kumpiga jiwe." 8 Kisha akainama tena,
akawa anaandika ardhini. 9 Waliposikia hivyo,
wakaanza kutoweka mmojammoja, wakitanguliwa na
wazee. Yesu akabaki peke yake, na yule mwanamke
amesimama palepale. 10 Yesu alipoinuka akamwuliza
huyo mwanamke, "Wako wapi wale watu? Je, hakuna
hata mmoja aliyekuhukumu?" 11 Huyo mwanamke
akamjibu, "Mheshimiwa, hakuna hata mmoja!" Naye
Yesu akamwambia, "Wala mimi sikuhukumu. Nenda
zako; na tangu sasa usitende dhambi tena." 12
Yesu alipozungumza nao tena, aliwaambia, "Mimi
ndimi mwanga wa ulimwengu. Anayenifuata mimi
hatembei kamwe gizani, bali atakuwa na mwanga
wa uzima." 13 Basi, Mafarisayo wakamwambia,
"Wewe unajishuhudia mwenyewe; kwa hiyo ushahidi
wako si halali." 14 Yesu akawajibu, "Hata kama
ninajishuhudia mwenyewe, ushahidi wangu ni wa kweli
kwa sababu mimi najua nilikotoka na ninakokwenda.
Lakini ninyi hamjui nilikotoka wala ninakokwenda. 15
Ninyi mnahukumu kwa fikira za kibinadamu, lakini
mimi simhukumu mtu. 16 Hata nikihukumu, hukumu
yangu ni ya haki kwa sababu mimi siko peke yangu;
Baba aliyenituma yuko pamoja nami. 17 Imeandikwa
katika Sheria yenu ya kwamba ushahidi wa watu
wawili ni halali. 18 Mimi najishuhudia mwenyewe,
naye Baba aliyenituma, ananishuhudia pia." 19
Hapo wakamwuliza, "Baba yako yuko wapi?" Yesu
akawajibu "Ninyi hamnijui mimi wala hamumjui Baba.
Kama mngenijua mimi, mngemjua na Baba yangu pia."
20 Yesu alisema maneno hayo kwenye chumba cha
hazina alipokuwa anafundisha Hekaluni. Wala hakuna
mtu aliyemtia nguvuni, kwa sababu saa yake ilikuwa
haijafika bado. 21 Yesu akawaambia tena, "Naenda
zangu nanyi mtanitafuta, lakini mtakufa katika dhambi
zenu. Niendako mimi, ninyi hamwezi kufika." 22
Basi, viongozi wa Wayahudi wakasema, "Je, atajiua?
Mbona anasema: Niendako ninyi hamwezi kufika?"
23 Yesu akawaambia, "Ninyi mmetoka papa hapa
chini, mimi nimetoka juu; ninyi ni wa ulimwengu
huu, mimi si wa ulimwengu huu. 24 Ndiyo maana

niliwaambieni mtakufa katika dhambi zenu. Kama
msipoamini kwamba Mimi ndimi, mtakufa katika
dhambi zenu." **25** Nao wakamwuliza, "Wewe ni nani?"
Yesu akawajibu, "Nimewaambieni tangu mwanzo! **26**
Ninayo mengi ya kusema na kuhukumu juu yenu.
Lakini yule aliyenituma ni kweli; nami nauambia
ulimwengu mambo yale tu niliyoyasikia kutoka kwake."
27 Hawakuelewa kwamba Yesu alikuwa akisema
nao juu ya Baba. **28** Basi, Yesu akawaambia,
"Mtakapokwisha mwinua Mwana wa Mtu hapo ndipo
mtakapojua kwamba Mimi ndimi, na kwamba sifanyi
chochote mimi mwenyewe, ila nasema tu yale Baba
aliyonifundisha. **29** Yule aliyenituma yuko pamoja nami;
yeye hakuniacha peke yangu kwani nafanya daima
yale yanayompendeza." **30** Baada ya kusema hayo
watu wengi walimwamini. **31** Basi, Yesu akawaambia
wale Wayahudi waliomwamini, "Kama mkiyazingatia
mafundisho yangu mtakuwa kweli wanafunzi wangu.
32 Mtaujua ukweli, nao ukweli utawapeni uhuru."
33 Nao wakamjibu, "Sisi ni wazawa wa Abrahamu,
na hatujapata kamwe kuwa watumwa wa mtu
yeyote yule. Una maana gani unaposema: mtakuwa
huru?" **34** Yesu akawajibu, "Kweli nawaambieni, kila
mtu anayetenda dhambi ni mtumwa wa dhambi.
35 Mtumwa hana makao ya kudumu nyumbani,
lakini mwana anayo makao ya kudumu. **(aiōn g165)**
36 Kama mwana akiwapeni uhuru mtakuwa huru
kweli. **37** Najua kwamba ninyi ni wazawa wa
Abrahamu. Hata hivyo, mnataka kuniua kwa sababu
hamuyakubali mafundisho yangu. **38** Mimi nasema
yale aliyonionyesha Baba, lakini ninyi mwafanya yale
aliyowaambieni baba yenu." **39** Wao wakamjibu,
"Baba yetu ni Abrahamu!" Yesu akawaambia, "Kama
ninyi mngekuwa watoto wa Abrahamu, mngefanya
kama alivyofanya Abrahamu, **40** Mimi nimewaambieni
ukweli niliousikia kwa Mungu; hata hivyo, ninyi
mwataka kuniua. Abrahamu hakufanya hivyo! **41**
Ninyi mnafanya mambo yaleyale aliyofanya babu
yenu." Wao wakamwambia, "Sisi si watoto haramu!
Tunaye baba mmoja tu, yaani Mungu." **42** Yesu
akawaambia, "Kama Mungu angekuwa Baba yenu,
mngenipenda mimi, maana mimi nilitoka kwa Mungu
na sasa niko hapa. Sikuja kwa mamlaka yangu
mwenyewe, ila yeye alinituma. **43** Kwa nini hamwelewi
hayo ninayosema? Ni kwa kuwa hamwezi kuusikiliza
ujumbe wangu. **44** Ninyi ni watoto wa baba yenu
Ibilisi na mnataka tu kutekeleza tamaa za baba yenu.
Yeye alikuwa muuaji tangu mwanzo; hana msimamo
katika ukweli, kwani ukweli haumo ndani yake. Kila
asemapo uongo, husema kutokana na hali yake
ya maumbile, maana yeye ni mwongo na baba wa
uongo. **45** Mimi nasema ukweli, na ndiyo maana ninyi
hamniamini. **46** Nani kati yenu awezaye kuthibitisha
kuwa mimi nina dhambi? Ikiwa basi nasema ukweli,
kwa nini hamniamini? **47** Aliye wa Mungu husikiliza
maneno ya Mungu. Lakini ninyi hamsikilizi kwa
sababu ninyi si (watu wa) Mungu." **48** Wayahudi
wakamwambia, "Je, hatukusema kweli kwamba wewe
ni Msamaria, na tena una pepo?" **49** Yesu akajibu,
"Mimi sina pepo; mimi namheshimu Baba yangu,
lakini ninyi hamniheshimu. **50** Mimi sijitafutii utukufu
wangu mwenyewe; yuko mmoja mwenye kuutafuta
utukufu huo, naye ni hakimu. **51** Kweli nawaambieni,
anayeuzingatia ujumbe wangu hatakufa milele." **(aiōn
g165)** **52** Basi, Wayahudi wakasema, "Sasa tunajua
kweli kwamba wewe ni mwendawazimu! Abrahamu
alikufa, na manabii pia walikufa, nawe wasema ati,
Anayeuzingatia ujumbe wangu hatakufa milele! **(aiōn
g165)** **53** Je, unajifanya mkuu zaidi kuliko baba yetu
Abrahamu ambaye alikufa? Hata na manabii walikufa.
Wewe unajifanya kuwa nani?" **54** Yesu akawajibu,
"Nikijitukuza mwenyewe, utukufu wangu si kitu.
Baba yangu ambaye ninyi mwasema ni Baba yenu,
ndiye anayenitukuza. **55** Ninyi hamjapata kumjua,
lakini mimi namjua. Na, nikisema simjui, nitakuwa
mwongo kama ninyi. Mimi namjua na ninashika
neno lake. **56** Abrahamu, baba yenu, alishangilia
aione siku yangu; naye aliiona, akafurahi." **57** Basi,
Wayahudi wakamwambia, "Wewe hujatimiza miaka
hamsini bado, nawe umemwona Abrahamu?" **58** Yesu
akawaambia, "Kweli nawaambieni, kabla Abrahamu
hajazaliwa, mimi niko." **59** Hapo wakaokota mawe ili
wamtupie, lakini Yesu akajificha, akatoka Hekaluni.

9 Yesu alipokuwa akipita alimwona mtu mmoja,
kipofu tangu kuzaliwa. **2** Basi, wanafunzi
wakamwuliza, "Mwalimu! Ni nani aliyetenda dhambi:
mtu huyu, ama wazazi wake, hata akazaliwa kipofu?"
3 Yesu akajibu, "Jambo hili halikutukia kwa sababu ya
dhambi zake yeye, wala dhambi za wazazi wake; ila
alizaliwa kipofu ili nguvu ya Mungu ionekane ikifanya
kazi ndani yake. **4** Kukiwa bado mchana yatupasa
kuendelea kufanya kazi za yule aliyenituma; maana
usiku unakuja ambapo mtu hawezi kufanya kazi.
5 Wakati ningali ulimwenguni, mimi ni mwanga wa
ulimwengu." **6** Baada ya kusema hayo, akatema mate
chini, akafanyiza tope, akampaka yule kipofu machoni,
7 akamwambia, "Nenda ukanawe katika bwawa la
Siloamu." (maana ya jina hili ni "aliyetumwa"). Basi,
huyo kipofu akaenda, akanawa, kisha akarudi akiwa
anaona. **8** Basi, jirani zake na wale waliokuwa wanajua
kwamba hapo awali alikuwa maskini mwombaji,

wakasema, “Je, huyu siye yule maskini aliyekuwa akiketi na kuomba?” 9 Baadhi yao wakasema, “Ndiye.” Wengine wakasema, “La! Ila anafanana naye.” Lakini huyo aliyekuwa kipofu akasema, “Ni mimi!” 10 Basi, wakamwuliza, “Sasa, macho yako yalipataje kufumbuliwa?” 11 Naye akawajibu, “Yule mtu aitwaye Yesu alifanya tope, akanipaka machoni na kuniambia: Nenda ukanawe katika bwawa la Siloamu. Basi, mimi nikaenda, nikanawa, nikapata kuona.” 12 Wakamwuliza, “Yeye yuko wapi?” Naye akawajibu, “Mimi sijui!” 13 Kisha wakampeleka huyo mtu aliyekuwa kipofu kwa Mafarisayo. 14 Siku hiyo Yesu alipofanya tope na kumfumbua macho mtu huyo, ilikuwa siku ya Sabato. 15 Basi, Mafarisayo wakamwuliza mtu huyo, “Umepataje kuona?” Naye akawaambia, “Alinipaka tope machoni, nami nikanawa na sasa naona.” 16 Baadhi ya Mafarisayo wakasema, “Mtu huyu hakutoka kwa Mungu, maana hashiki sheria ya Sabato.” Lakini wengine wakasema, “Mtu mwenye dhambi awezaje kufanya ishara za namna hii?” Kukawa na mafarakano kati yao. 17 Wakamwuliza tena huyo mtu aliyekuwa kipofu, “Maadam yeye amekufungua macho, wasemaje juu yake?” Naye akawaambia, “Yeye ni nabii!” 18 Viongozi wa Wayahudi hawakusadiki kwamba mtu huyo alikuwa kipofu hapo awali na sasa anaona mpaka walipowaita wazazi wake. 19 Basi, wakawauliza hao wazazi, “Je, huyu ndiye mtoto wenu ambaye ninyi mwasema alizaliwa kipofu? Sasa amepataje kuona?” 20 Wazazi wake wakajibu, “Tunajua kwamba huyu ni mtoto wetu, na kwamba alizaliwa kipofu. 21 Lakini amepataje kuona, hatujui; na wala hatumjui yule aliyemfumbua macho. Mwulizeni yeye mwenyewe; yeye ni mtu mzima, anaweza kujitetea mwenyewe.” 22 Wazazi wake walisema hivyo kwa sababu waliwaogopa viongozi wa Wayahudi kwani viongozi hao walikuwa wamepatana ya kwamba mtu yeyote atakayekiri kwamba Yesu ni Kristo atafukuzwa nje ya sunagogi. 23 Ndiyo maana wazazi wake walisema: “Yeye ni mtu mzima, mwulizeni.” 24 Basi, wakamwita tena aliyekuwa kipofu, wakamwambia, “Sema ukweli mbele ya Mungu! Sisi tunajua kwamba mtu huyu ni mwenye dhambi.” 25 Yeye akajibu, “Kama ni mwenye dhambi mimi sijui. Lakini kitu kimoja najua: Nilikuwa kipofu, na sasa naona.” 26 Basi, wakamwuliza, “Alikufanyia nini? Alikufumbuaje macho yako?” 27 Huyo mtu akawajibu, “Nimekwisha waambieni, nanyi hamkusikiliza; kwa nini mwataka kusikia tena? Je, ninyi pia mnataka kuwa wafuasi wake?” 28 Lakini wao wakamtukana wakisema, “Wewe ni mfuasi wake; sisi ni wafuasi wa Mose. 29 Sisi tunajua kwamba Mungu alisema na Mose, lakini mtu huyu hatujui ametoka wapi!” 30 Naye akawajibu, “Hili ni jambo la kushangaza! Ninyi hamjui ametoka wapi, lakini amenifumbua macho yangu! 31 Tunajua kwamba Mungu hawasikilizi watu wenye dhambi, ila humsikiliza yeyote mwenye kumcha na kutimiza mapenzi yake. 32 Tangu mwanzo wa ulimwengu haijasikika kwamba mtu ameyafumbua macho ya mtu aliyezaliwa kipofu. (aiōn g165) 33 Kama mtu huyu hakutoka kwa Mungu, hangeweza kufanya chochote!” 34 Wao wakamjibu, “Wewe ulizaliwa na kulelewa katika dhambi; unawezaje kutufundisha sisi?” Basi, wakamfukuzia mbali. 35 Yesu alisikia kwamba walikuwa wamemfukuzia mbali, naye alipomkuta akamwuliza, “Je, wewe unamwamini Mwana wa Mtu?” 36 Huyo mtu akajibu, “Mheshimiwa, niambie yeye ni nani, ili nipate kumwamini.” 37 Yesu akamwambia, “Umekwisha mwona, naye ndiye anayesema nawe sasa.” 38 Basi, huyo mtu akasema, “Ninaamini Bwana!” Akamsujudia. 39 Yesu akasema, “Mimi nimekuja ulimwenguni kutoa hukumu, kusudi wasioona wapate kuona, na wale wanaoona wawe vipofu.” 40 Baadhi ya Mafarisayo waliokuwa pamoja naye walisikia maneno hayo, wakamwuliza, “Je, sisi pia ni vipofu?” 41 Yesu akawajibu, “Kama mngekuwa vipofu, hamngekuwa na hatia; lakini sasa ninyi mwasema: Sisi tunaona, na hiyo yaonyesha kwamba mna hatia bado.

10 Yesu alisema “Kweli nawaambieni, yeyote yule asiyeingia katika zizi la kondoo kwa kupitia mlangoni, bali hupenya na kuingia kwa njia nyingine, huyo ni mwizi na mnyang'anyi. 2 Lakini anayeingia kwa kupitia mlangoni, huyo ndiye mchungaji wa kondoo. 3 Mngoja mlango wa zizi humfungulia, na kondoo husikia sauti yake, naye huwaita kondoo wake kila mmoja kwa jina lake na kuwaongoza nje. 4 Akisha watoa nje huwatangulia mbele nao kondoo humfuata, kwani wanaijua sauti yake. 5 Kondoo hao hawawezi kumfuata mgeni, bali watamkimbia kwa sababu hawaijui sauti yake.” 6 Yesu aliwaambia mfano huo, lakini wao hawakuelewa alichotaka kuwaambia. 7 Basi, akasema tena, “Kweli nawaambieni, mimi ni mlango wa kondoo. 8 Wale wengine wote waliokuja kabla yangu ni wezi na wanyang'anyi, nao kondoo hawakuwasikiliza. 9 Mimi ni mlango. Anayeingia kwa kupitia kwangu ataokolewa; ataingia na kutoka, na kupata malisho. 10 Mwizi huja kwa shabaha ya kuiba, kuua na kuharibu. Mimi nimekuja mpate kuwa na uzima—uzima kamili. 11 “Mimi ni mchungaji mwema. Mchungaji mwema huutoa uhai wake kwa ajili ya kondoo wake. 12 Mtu wa kuajiriwa ambaye si

mchungaji, na wala kondoo si mali yake, anapoona
mbwa mwitu anakuja, huwaacha kondoo na kukimbia.
Kisha mbwa mwitu huwakamata na kuwatawanya.
13 Yeye hajali kitu juu ya kondoo kwa sababu yeye
ni mtu wa mshahara tu. 14 Mimi ni mchungaji
mwema. Nawajua walio wangu, nao walio wangu
wananijua mimi, 15 kama vile Baba anijuavyo, nami
nimjuavyo Baba. Mimi nayatoa maisha yangu kwa
ajili yao. 16 Tena ninao kondoo wengine ambao
hawamo zizini humu. Inanibidi kuwaleta hao pia,
nao wataisikia sauti yangu, na kutakuwako kundi
moja na mchungaji mmoja. 17 “Baba ananipenda
kwani nautoa uhai wangu ili nipate kuupokea tena. 18
Hakuna mtu anayeninyang'anya uhai wangu; mimi na
nautoa kwa hiari yangu mwenyewe. Ninao uwezo wa
kuutoa na uwezo wa kuuchukua tena. Hivi ndivyo
Baba alivyoniamuru nifanye.” 19 Kukawa tena na
mafarakano kati ya Wayahudi kwa sababu ya maneno
haya. 20 Wengi wao wakasema, “Ana pepo; tena ni
mwendawazimu! Ya nini kumsikiliza?” 21 Wengine
wakasema, “Haya si maneno ya mwenye pepo. Je,
pepo anaweza kuyafumbua macho ya vipofu?” 22
Huko Yerusalemu kulikuwa na sikukuu ya Kutabaruku.
Wakati huo ulikuwa wa baridi. 23 Naye Yesu akawa
anatembea Hekaluni katika ukumbi wa Solomoni.
24 Basi, Wayahudi wakamzunguka, wakamwuliza,
“Utatuacha katika mashaka mpaka lini? Kama wewe
ndiye Kristo, basi, tuambie wazi.” 25 Yesu akawajibu,
“Nimewaambieni, lakini hamsadiki. Kazi ninazozifanya
mimi kwa jina la Baba yangu zinanishuhudia. 26 Lakini
ninyi hamsadiki kwa sababu ninyi si kondoo wangu.
27 Kondoo wangu huisikia sauti yangu; mimi nawajua,
nao hunifuata. 28 Mimi nawapa uzima wa milele; nao
hawatapotea milele, wala hakuna mtu atakayeweza
kuwatoa mkononi mwangu. **(aiōn g165, aiōnios g166)** 29
Baba yangu ambaye ndiye aliyenipa hao ni mkuu
kuliko wote, wale hakuna awezaye kuwatoa mikononi
mwake Baba. 30 Mimi na Baba, tu mmoja.” 31 Basi,
Wayahudi wakachukua mawe ili wamtupie. 32 Yesu
akawaambia, “Nimewaonyesheni kazi nyingi kutoka
kwa Baba. Ni ipi kati ya hizo inayowafanya mnipige
mawe?” 33 Wayahudi wakamjibu, “Hatukupigi mawe
kwa ajili ya tendo jema, ila kwa sababu ya kukufuru!
Maana wajifanya kuwa Mungu hali wewe ni binadamu
tu.” 34 Yesu akawajibu, “Je, haikuandikwa katika
Sheria yenu: Mimi nimesema, ninyi ni miungu? 35
Mungu aliwaita miungu wale waliopewa neno lake;
nasi twajua kwamba Maandiko Matakatifu yasema
ukweli daima. 36 Je, yeye ambaye Baba alimweka
wakfu na kumtuma ulimwenguni, mnamwambia:
Unakufuru, eti kwa sababu nilisema: Mimi ni Mwana
wa Mungu? 37 Kama sifanyi kazi za Baba yangu
msiniamini. 38 Lakini ikiwa ninazifanya, hata kama
hamniamini, walau ziaminini hizo kazi mpate kujua na
kutambua kwamba Baba yuko ndani yangu, nami niko
ndani yake.” 39 Wakajaribu tena kumkamata lakini
akachopoka mikononi mwao. 40 Yesu akaenda tena
ng'ambo ya mto Yordani, mahali Yohane alipokuwa
akibatiza, akakaa huko. 41 Watu wengi walimwendea
wakasema, “Yohane hakufanya ishara yoyote. Lakini
yale yote Yohane aliyosema juu ya mtu huyu ni kweli
kabisa.” 42 Watu wengi mahali hapo wakamwamini.

11 Mtu mmoja aitwaye Lazaro, mwenyeji wa
Bethania, alikuwa mgonjwa. (Kijiji cha Bethania
kilikuwa mahali walipokaa Maria na Martha, dada
yake. 2 Maria ndiye yule aliyempaka Bwana marashi
na kumpangusa kwa nywele zake. Lazaro, kaka
yake, ndiye aliyekuwa mgonjwa.) 3 Basi, hao
dada wakatuma ujumbe huu kwa Yesu: “Bwana,
rafiki yako ni mgonjwa!” 4 Yesu aliposikia hivyo
akasema, “Ugonjwa huo hautaleta kifo, ila ni kwa
ajili ya kumtukuza Mungu; ameugua ili kwa njia hiyo
Mwana wa Mungu atukuzwe.” 5 Yesu aliwapenda
Martha, dada yake na Lazaro. 6 Alipopata habari
kwamba Lazaro ni mgonjwa, Yesu aliendelea kukaa
mahali hapo alipokuwa kwa siku mbili zaidi. 7
Kisha akawaambia wanafunzi wake, “Twendeni tena
Yudea!” 8 Wanafunzi wakamwambia, “Mwalimu!
Muda mfupi tu umepita tangu Wayahudi walipotaka
kukuua kwa mawe, nawe unataka kwenda huko
tena?” 9 Yesu akajibu, “Je, saa za mchana si kumi na
mbili? Basi, mtu akitembea mchana hawezi kujikwaa
kwa kuwa anauona mwanga wa ulimwengu huu. 10
Lakini mtu akitembea usiku atajikwaa kwa maana
mwanga haumo ndani yake.” 11 Yesu alipomaliza
kusema maneno hayo, akawaambia, “Rafiki yetu
Lazaro amelala, lakini mimi nitakwenda kumwamsha.”
12 Wanafunzi wake wakamwambia, “Bwana, ikiwa
amelala, basi atapona.” 13 Wao walidhani kwamba
alikuwa amesema juu ya kulala usingizi, kumbe
alikuwa amesema juu ya kifo cha Lazaro. 14 Basi,
Yesu akawaambia waziwazi, “Lazaro amekufa; 15
Lakini nafurahi kwa ajili yenu kwamba sikuwako
huko, ili mpate kuamini. Haya, twendeni kwake.”
16 Thoma (aitwaye Pacha) akawaambia wanafunzi
wenzake, “Twendeni nasi tukafe pamoja naye!” 17
Yesu alipofika huko alikuta Lazaro amekwisha kaa
kaburini kwa siku nne. 18 Kijiji cha Bethania kilikuwa
karibu na Yerusalemu umbali upatao kilomita tatu.
19 Wayahudi wengi walikuwa wamefika kwa Martha
na Maria kuwafariji kwa kifo cha kaka yao. 20 Basi,

Martha aliposikia kwamba Yesu alikuwa anakuja,
akaenda kumlaki; lakini Maria alibaki nyumbani. 21
Martha akamwambia Yesu, “Bwana, kama ungalikuwa
hapa, kaka yangu hangalikufa! 22 Lakini najua
kwamba hata sasa chochote utakachomwomba
Mungu, atakupa.” 23 Yesu akamwambia, “Kaka yako
atafufuka.” 24 Martha akamjibu, “Najua kwamba
atafufuka wakati wa ufufuo, siku ya mwisho.” 25
Yesu akamwambia, “Mimi ndimi ufufuo na uzima.
Anayeniamini mimi hata kama anakufa, ataishi: 26
na kila anayeishi na kuniamini, hatakufa kamwe. Je,
waamini hayo?” **(aiōn g165)** 27 Martha akamwambia,
“Ndiyo Bwana! Naamini kwamba wewe ndiwe Kristo,
Mwana wa Mungu, yule ajaye ulimwenguni.” 28
Baada ya kusema hayo, Martha alikwenda kumwita
Maria, dada yake, akamwabia faraghani, “Mwalimu
yuko hapa, anakuita.” 29 Naye aliposikia hivyo,
akainuka mara, akamwendea Yesu. 30 Yesu alikuwa
hajaingia kijijini, ila alikuwa bado mahali palepale
Martha alipomlaki. 31 Basi, Wayahudi waliokuwa
nyumbani pamoja na Maria wakimfariji walipomwona
ameinuka na kutoka nje ghafla, walimfuata. Walidhani
alikuwa anakwenda kaburini kuomboleza. 32 Basi,
Maria alipofika mahali pale Yesu alipokuwa na
kumwona, alipiga magoti, akamwabia, “Bwana, kama
ungalikuwa hapa, kaka yangu hangalikufa!” 33 Yesu
alipomwona analia, na wale Wayahudi waliokuja
pamoja naye wanalia pia, alijawa na huzuni na
kufadhaika moyoni. 34 Kisha akawauliza, “Mlimweka
wapi?” Wakamwambia, “Bwana, njoo uone.” 35
Yesu akalia machozi. 36 Basi, Wayahudi wakasema,
“Tazameni jinsi alivyompenda!” 37 Lakini baadhi
yao wakasema, “Je, huyu aliyemfumbua macho
yule kipofu, hakuweza kumfanya Lazaro asife?”
38 Basi, Yesu akiwa amehuzunika tena moyoni,
akafika kaburini. Kaburi lenyewe lilikuwa pango, na
lilikuwa limefunikwa kwa jiwe. 39 Yesu akasema,
“Ondoeni hilo jiwe!” Martha, dada yake huyo aliyekufa,
akamwambia, “Bwana, amekwishaanza kunuka;
amekaa kaburini siku nne!” 40 Yesu akamwambia,
“Je, sikukwambia kwamba ukiamini utaona utukufu
wa Mungu?” 41 Basi, wakaliondoa lile jiwe. Yesu
akatazama juu mbinguni, akasema, “Nakushukuru
Baba kwa kuwa wewe wanisikiliza. 42 Najua kwamba
unanisikiliza daima. Lakini nimesema hayo kwa ajili
ya watu hawa waliopo hapa ili wapate kuamini
kwamba wewe ndiwe uliyenituma.” 43 Alipokwisha
sema hayo, akaita kwa sauti kubwa: “Lazaro! Toka
nje!” 44 Huyo aliyekuwa amekufa akatoka nje,
huku amefungwa sanda miguu na mikono, na uso
wake umefunikwa. Yesu akawaambia, “Mfungueni,
mkamwache aende zake.” 45 Basi, Wayahudi wengi
waliokuwa wamefika kwa Maria walipoona kitendo
hicho alichokifanya Yesu wakamwamini. 46 Lakini
baadhi yao walikwenda kwa Mafarisayo wakatoa
taarifa ya jambo hilo alilofanya Yesu. 47 kwa hiyo
makuhani wakuu na Mafarisayo wakafanya kikao
cha Baraza kuu, wakasema, “Tufanye nini? Mtu
huyu anafanya ishara nyingi mno. 48 Tukimwacha
tu watu wote watamwamini, nao Waroma watakuja
kuliharibu Hekalu letu na taifa letu!” 49 Hapo, mmoja
wao aitwaye Kayafa, ambaye alikuwa Kuhani Mkuu
mwaka huo, akawaambia, “Ninyi hamjui kitu! 50 Je,
hamwoni kwamba ni afadhali kwenu mtu mmoja afe
kwa ajili ya watu, kuliko taifa zima liangamizwe?” 51
Yeye hakusema hivyo kwa hiari yake mwenyewe, bali
kwa vile alikuwa Kuhani Mkuu mwaka huo, alibashiri
kwamba Yesu atakufa kwa ajili ya taifa lao; 52 na wala
si kwa ajili yao tu, bali pia apate kuwaleta pamoja
watoto wa Mungu waliotawanyika. 53 Basi, tangu siku
hiyo viongozi wa Wayahudi walifanya mipango ya
kumwua Yesu. 54 Kwa hiyo, Yesu hakutembea tena
hadharani kati ya Wayahudi, bali alitoka hapo, akaenda
mahali karibu na jangwa, katika mji uitwao Efraimu.
Akakaa huko pamoja na wanafunzi wake. 55 Sikukuu
ya Wayahudi ya Pasaka ilikuwa karibu, na watu
wengi walikwenda Yerusalemu ili wajitakase kabla ya
sikukuu hiyo. 56 Basi, wakawa wanamtafuta Yesu;
nao walipokusanyika pamoja Hekaluni wakaulizana,
“Mwaonaje? Yaonekana kwamba haji kabisa kwenye
sikukuu, au sivyo?” 57 Makuhani wakuu na Mafarisayo
walikuwa wametoa amri kwamba mtu akijua mahali
aliko Yesu awaarifu kusudi wamtie nguvuni.

12 Siku sita kabla ya sikukuu ya Pasaka, Yesu alifika
Bethania alikoishi Lazaro ambaye Yesu alikuwa
amemfufua kutoka wafu. 2 Huko walimwandalia
chakula cha jioni, naye Martha akawa anawatumikia.
Lazaro alikuwa mmoja wa wale waliokuwa mezani
pamoja na Yesu. 3 Basi, Maria alichukua chupa ya
marashi ya nardo safi ya thamani kubwa, akampaka
Yesu miguu na kuipangusa kwa nywele zake.
Nyumba yote ikajaa harufu ya marashi. 4 Basi, Yuda
Iskarioti, mmoja wa wale kumi na wawili ambaye
ndiye atakayemsaliti Yesu, akasema, 5 “Kwa nini
marashi hayo hayakuuzwa kwa fedha dinari mia
tatu, wakapewa maskini?” 6 Alisema hivyo, si kwa
kuwa alijali chochote juu ya maskini, bali kwa sababu
alikuwa mweka hazina, na kwa kuwa alikuwa mwizi,
mara kwa mara aliiba kutoka katika hiyo hazina. 7
Lakini Yesu akasema, “Msimsumbue huyu mama!
Mwacheni ayaweke kwa ajili ya siku ya mazishi yangu.

8 Maskini mtakuwa nao siku zote, lakini hamtakuwa
nami siku zote.” 9 Wayahudi wengi walisikia kwamba
Yesu alikuwa Bethania. Basi, wakafika huko si tu kwa
ajili ya kumwona Yesu, ila pia wapate kumwona Lazaro
ambaye Yesu alimfufua kutoka wafu. 10 Makuhani
wakuu waliamua pia kumwua Lazaro, 11 Maana kwa
sababu ya Lazaro Wayahudi wengi waliwaasi viongozi
wao, wakamwamini Yesu. 12 Kesho yake, kundi kubwa
la watu waliokuja kwenye sikukuu walisikia kuwa Yesu
alikuwa njiani kuja Yerusalemu. 13 Basi, wakachukua
matawi ya mitende, wakatoka kwenda kumlaki;
wakapaaza sauti wakisema: “Hosana! Abarikiwe
huyo ajaye kwa jina la Bwana. Abarikiwe mfalme
wa Israeli.” 14 Yesu akampata mwana punda mmoja
akapanda juu yake kama yasemavyo Maandiko:
15 “Usiogope mji wa Sioni! Tazama, Mfalme wako
anakuja, Amepanda mwana punda.” 16 Wakati huo
wanafunzi wake hawakuelewa mambo hayo, lakini
Yesu alipokwisha tukuzwa, ndipo walipokumbuka
kwamba hayo yalikuwa yameandikwa juu yake,
na kwamba watu walikuwa wamemtendea hivyo.
17 Kundi la watu wale waliokuwa pamoja naye
wakati alipomwita Lazaro kutoka kaburini, akamfufua
kutoka wafu, walisema yaliyotukia. 18 Kwa hiyo
umati huo wa watu ulimlaki, maana wote walisikia
kwamba Yesu alikuwa amefanya ishara hiyo. 19
Basi, Mafarisayo wakaambiana, “Mnaona? Hatuwezi
kufanya chochote! Tazameni, ulimwengu wote
unamfuata.” 20 Kulikuwa na Wagiriki kadhaa miongoni
mwa watu waliokuwa wamefika Yerusalemu kuabudu
wakati wa sikukuu hiyo. 21 Hao walimwendea Filipo,
mwenyeji wa Bethsaida katika Galilaya, wakasema,
“Mheshimiwa, tunataka kumwona Yesu.” 22 Filipo
akaenda akamwambia Andrea, nao wawili wakaenda
kumwambia Yesu. 23 Yesu akawaambia, “Saa ya
kutukuzwa kwa Mwana wa Mtu imefika! 24 Kweli
nawaambieni, punje ya ngano hubaki punje tu
isipokuwa ikianguka katika udongo na kufa. Kama
ikifa, basi huzaa matunda mengi. 25 Anayependa
maisha yake, atayapoteza; anayeyachukia maisha
yake katika ulimwengu huu, atayaweka kwa ajili ya
uzima wa milele. **(aiōnios g166)** 26 Anayetaka kunitumikia
ni lazima anifuate, hivyo kwamba popote pale nilipo
mimi ndipo na mtumishi wangu atakapokuwa. Mtu
yeyote anayenitumikia Baba yangu atampa heshima.
27 “Sasa roho yangu imefadhaika, na niseme nini?
Je, niseme: Baba, usiruhusu saa hii inifikie? Lakini
ndiyo maana nimekuja—ili nipite katika saa hii.
28 Baba, ulitukuze jina lako.” Hapo sauti ikasema
kutoka mbinguni, “Nimelitukuza, na nitalitukuza tena.”
29 Umati wa watu waliokuwa wamesimama hapo
walisikia sauti hiyo, na baadhi yao walisema, “Malaika
ameongea naye!” 30 Lakini Yesu akawaambia,
“Sauti hiyo haikutokea kwa ajili yangu mimi, ila
kwa ajili yenu. 31 Sasa ndio wakati wa ulimwengu
huu kuhukumiwa; sasa mtawala wa ulimwengu huu
atapinduliwa. 32 Nami nitakapoinuliwa juu ya nchi
nitamvuta kila mmoja kwangu.” 33 (Kwa kusema hivyo
alionyesha atakufa kifo gani). 34 Basi, umati huo
ukamjibu, “Sisi tunaambiwa na Sheria yetu kwamba
Kristo atadumu milele. Wawezaje basi, kusema ati
Mwana wa Mtu anapaswa kuinuliwa? Huyo Mwana
wa Mtu ni nani?” **(aiōn g165)** 35 Yesu akawaambia,
“Mwanga bado uko nanyi kwa muda mfupi. Tembeeni
mngali mnao huo mwanga ili giza lisiwapate; maana
atembeaye gizani hajui aendako. 36 Basi, wakati
mnao huo mwanga uaminini ili mpate kuwa watu
wa mwanga.” Baada ya kusema maneno hayo,
Yesu alikwenda zake na kujificha mbali nao. 37
Ingawa Yesu alifanya miujiza hii yote mbele yao, wao
hawakumwamini. 38 Hivyo maneno aliyosema nabii
Isaya yakatimia: “Bwana, nani aliyeuamini ujumbe
wetu? Na uwezo wa Bwana umedhihirishwa kwa
nani?” 39 Hivyo hawakuweza kuamini, kwani Isaya
tena alisema: 40 “Mungu ameyapofusha macho yao,
amezipumbaza akili zao; wasione kwa macho yao,
wasielewe kwa akili zao; wala wasinigeukie, asema
Bwana, ili nipate kuwaponya.” 41 Isaya alisema
maneno haya kwa sababu aliuona utukufu wa Yesu,
akasema habari zake. 42 Hata hivyo, wengi wa
viongozi wa Wayahudi walimwamini Yesu. Lakini
kwa sababu ya Mafarisayo, hawakumkiri hadharani
kwa kuogopa kwamba watatengwa na sunagogi. 43
Walipendelea kusifiwa na watu kuliko kusifiwa na
Mungu 44 Kisha Yesu akasema kwa sauti kubwa, “Mtu
aliyeniamini, haniamini mimi tu, ila anamwamini pia
yule aliyenituma. 45 Anayeniona mimi anamwona pia
yule aliyenituma. 46 Mimi ni mwanga, nami nimekuja
ulimwenguni ili wote wanaoniamini wasibaki gizani.
47 Anayeyasikia maneno yangu lakini hayashiki mimi
sitamhukumu; maana sikuja kuhukumu ulimwengu bali
kuuokoa. 48 Asiyeyashika maneno yangu anaye wa
kumhukumu: neno lile nililosema ni hakimu wake siku
ya mwisho. 49 Mimi sikunena kwa mamlaka yangu
mwenyewe, ila Baba aliyenituma ndiye aliyeniamuru
niseme nini na niongee nini. 50 Nami najua kuwa
amri yake huleta uzima wa milele. Basi, mimi nasema
tu yale Baba aliyoniagiza niyaseme.” **(aiōnios g166)**

13 Ilikuwa kabla ya sikukuu ya Pasaka. Yesu alijua
kwamba saa yake ya kuondoka ulimwenguni
na kwenda kwa Baba ilikuwa imefika. Alikuwa

amewapenda daima watu wake walioko duniani;
naam, aliwapenda mpaka mwisho! 2 Basi, Yesu
na wanafunzi wake walikuwa mezani kwa chakula
cha jioni. Ibilisi alikwisha mtia Yuda, mwana wa
Simoni Iskarioti, nia ya kumsaliti Yesu. 3 Yesu
alijua kwamba Baba alikuwa amemkabidhi kila
kitu, na kwamba alikuwa ametoka kwa Mungu na
anarudi kwa Mungu. 4 Basi, Yesu aliondoka mezani,
akaweka kando vazi lake, akachukua kitambaa
na kujifunga kiunoni. 5 Kisha akatia maji katika
bakuli, akaanza kuwaosha wanafunzi wake miguu na
kuipangusa kwa kile kitambaa alichojifungia. 6 Basi,
akamfikia Simoni Petro; naye Petro akasema, "Bwana,
wewe utaniosha miguu mimi?" 7 Yesu akamjibu,
"Huelewi sasa ninachofanya lakini utaelewa baadaye."
8 Petro akamwambia, "Wewe hutaniosha miguu
kamwe!" Yesu akamjibu, "Nisipokuosha hutakuwa
na uhusiano nami tena." **(aiōn g165)** 9 Simoni Petro
akamwambia, "Bwana, nioshe, si miguu tu, bali na
mikono yangu na kichwa pia." 10 Yesu akamwambia,
"Aliyekwisha oga hana lazima ya kunawa isipokuwa
miguu, maana amekwisha takata mwili wote. Ninyi
mmetakata, lakini si nyote." 11 (Yesu alimjua yule
ambaye atamsaliti, ndiyo maana alisema: "Ninyi
mmetakata, lakini si nyote.") 12 Alipokwisha waosha
miguu na kuvaa tena vazi lake, aliketi mezani,
akawaambia, "Je, mmeelewa hayo niliyowatendeeni?
13 Ninyi mwaniita Mwalimu na Bwana, nanyi
mwasema vyema, kwa kuwa ndimi. 14 Basi, ikiwa
mimi niliye Bwana na Mwalimu, nimewaosha ninyi
miguu, nanyi pia mnapaswa kuoshana miguu. 15
Nimewapeni mfano, ili nanyi pia mfanye kama
nilivyowafanyieni. 16 Kweli nawaambieni, mtumishi
si mkuu zaidi kuliko bwana wake, wala mtume si
mkuu zaidi kuliko yule aliyemtuma. 17 Basi, ikiwa
mwayajua hayo, mtakuwa na heri mkiyatekeleza.
18 "Haya nisemayo hayawahusu ninyi nyote. Mimi
nawajua wale niliowachagua. Lakini lazima yatimie
Maandiko Matakatifu yasemayo: Yule aliyeshiriki
chakula changu amegeuka kunishambulia. 19
Mimi nimewaambieni mambo haya sasa kabla
hayajatokea, ili yatakapotokea mpate kuamini kuwa
mimi ndimi. 20 Kweli nawaambieni anayempokea yule
ninayemtuma anaponipokea mimi; na anayenipokea
mimi, anampokea yule aliyenituma." 21 Alipokwisha
sema hayo, Yesu alifadhaika sana rohoni, akasema
wazi, "Kweli nawaambieni, mmoja wenu atanisaliti!"
22 Wanafunzi wakatazama wasiweze kabisa kujua
anasema nani. 23 Mmoja wa wanafunzi, ambaye
Yesu alikuwa anampenda sana, alikuwa ameketi
karibu na Yesu. 24 Basi, Simoni Petro akamwashiria
na kusema: "Mwulize anasema juu ya nani." 25
Mwanafunzi huyo akasogea karibu zaidi na Yesu,
akamwuliza, "Bwana, ni nani?" 26 Yesu akajibu, "Yule
nitakayempa kipande cha mkate nilichochovya katika
sahani, ndiye." Basi, akatwaa kipande cha mkate,
akakichovya katika sahani, akampa Yuda, mwana wa
Simoni Iskarioti. 27 Yuda alipokwisha pokea kipande
hicho, Shetani akamwingia. Basi Yesu akamwambia,
"Unachotaka kufanya, kifanye haraka!" 28 Lakini
hakuna hata mmoja wa wale waliokaa pale mezani
aliyefahamu kwa nini alikuwa amemwambia hivyo.
29 Kwa kuwa Yuda alikuwa na wajibu wa kuutunza
mfuko wa fedha, baadhi yao walidhani kwamba Yesu
alikuwa amemwambia anunue vilivyohitajiwa kwa
sikukuu, au kwamba alikuwa amemwambia akatoe
chochote kwa maskini. 30 Basi, Yuda alipokwisha
twaa kile kipande cha mkate, akatoka nje mara.
Na ilikuwa usiku. 31 Baada ya Yuda kuondoka,
Yesu akasema, "Sasa Mwana wa Mtu ametukuzwa,
naye Mungu ametukuzwa ndani yake. 32 Na kama
utukufu wa Mungu umefunuliwa ndani ya Mwana,
basi, naye Mungu ataudhihirisha utukufu wa Mwana
ndani yake mwenyewe, na atafanya hivyo mara.
33 "Watoto wangu, bado niko nanyi kwa muda
mfupi tu. Mtanitafuta, lakini sasa nawaambieni yale
niliyowaambia viongozi wa Wayahudi: Niendako
ninyi hamwezi kwenda! 34 Nawapeni amri mpya:
pendaneni; pendaneni kama nilivyowapenda ninyi.
35 Mkipendana, watu wote watajua kwamba ninyi
ni wanafunzi wangu." 36 Simoni Petro akamwuliza,
"Bwana, unakwenda wapi?" Yesu akajibu, "Niendako
huwezi kunifuata sasa, lakini utanifuata baadaye." 37
Petro akamwambia "Bwana, kwa nini siwezi kukufuata
sasa? Niko tayari kufa kwa ajili yako!" 38 Yesu akajibu,
"Je, uko tayari kweli kufa kwa ajili yangu? Kweli
nakwambia, kabla jogoo hajawika utanikana mara
tatu!"

14 Yesu aliwaambia, "Msifadhaike mioyoni mwenu.
Mwaminini Mungu, niaminini na mimi pia.
2 Nyumbani mwa Baba yangu mna makao
mengi; la sivyo ningalikwisha waambieni. Sasa
nakwenda kuwatayarishieni nafasi. 3 Na nikienda na
kuwatayarishieni nafasi, nitarudi na kuwachukueni
kwangu, ili nanyi muwe pale nilipo mimi. 4
Mnajua njia ya kwenda huko ninakokwenda." 5
Thoma akamwuliza, "Bwana, hatujui unakokwenda,
tutawezaje basi, kuijua hiyo njia?" 6 Yesu akamjibu,
"Mimi ni njia, na ukweli na uzima. Hakuna awezaye
kwenda kwa Baba ila kwa kupitia kwangu. 7 Ikiwa
mnanijua mimi mnamjua na Baba yangu pia. Na

tangu sasa, mnamjua, tena mmekwisha mwona." 8
Filipo akamwambia, "Bwana, tuonyeshe Baba, nasi
tutatosheka." 9 Yesu akamwambia, "Filipo, nimekaa
nanyi muda wote huu, nawe hujanijua? Aliyekwisha
niona mimi amemwona Baba. Unawezaje basi,
kusema: Tuonyeshe Baba? 10 Je, huamini kwamba
mimi niko ndani ya Baba, naye Baba yuko ndani
yangu? Maneno ninayowaambieni nyote siyasemi kwa
mamlaka yangu; Baba aliye ndani yangu anafanya
kazi yake. 11 Mnapaswa kuniamini ninaposema
kwamba mimi niko ndani ya Baba naye Baba
yuko ndani yangu. Ama sivyo, aminini kwa sababu
ya mambo ninayofanya. 12 Kweli nawaambieni,
anayeniamini atafanya mambo ninayofanya mimi;
naam, atafanya hata makuu zaidi, maana nakwenda
kwa Baba. 13 Na chochote mtakachoomba kwa
jina langu nitafanya, ili Baba atukuzwe ndani ya
Mwana. 14 Mkiniomba chochote kwa jina langu,
nitawafanyieni. 15 "Mkinipenda mtazishika amri zangu.
16 Nami nitamwomba Baba naye atawapeni Msaidizi
mwingine, atakayekaa nanyi milele. **(aiōn g165)** 17 Yeye
ni Roho wa kweli. Ulimwengu hauwezi kumpokea kwa
sababu hauwezi kumwona wala kumjua. Lakini ninyi
mnamjua kwa sababu anabaki nanyi na yu ndani
yenu. 18 "Sitawaacha ninyi yatima; nitakuja tena
kwenu. 19 Bado kidogo nao ulimwengu hautaniona
tena, lakini ninyi mtaniona; na kwa kuwa mimi ni
hai, nanyi pia mtakuwa hai. 20 Siku ile itakapofika
mtajua kwamba mimi niko ndani ya Baba, nanyi mko
ndani yangu, nami ndani yenu. 21 Azipokeaye amri
zangu na kuzishika, yeye ndiye anipendaye. Naye
anipendaye mimi atapendwa na Baba yangu, nami
nitampenda na kujidhihirisha kwake." 22 Yuda (si yule
Iskarioti) akamwambia, "Bwana, itawezekanaje wewe
kujidhihirisha kwetu na si kwa ulimwengu?" 23 Yesu
akamjibu, "Mtu akinipenda atashika neno langu, na
Baba yangu atampenda, nasi tutakuja kwake na kukaa
naye. 24 Asiyenipenda hashiki maneno yangu. Na
neno mlilosikia si langu, bali ni lake Baba aliyenituma.
25 "Nimewaambieni mambo haya nikiwa bado pamoja
nanyi 26 lakini Msaidizi, Roho Mtakatifu, ambaye
Baba atamtuma kwa jina langu, atawafundisheni
kila kitu na kuwakumbusheni yote niliyowaambieni.
27 "Nawaachieni amani; nawapeni amani yangu.
Siwapi ninyi kama vile ulimwengu ufanyavyo. Msiwe
na wasiwasi, wala msifadhaike. 28 Mlikwisha sikia
nikiwaambieni: Ninakwenda zangu, kisha nitarudi
tena kwenu. Kama mngalinipenda mngalifurahi kwa
sababu ninakwenda kwa Baba, maana yeye ni mkuu
kuliko mimi. 29 Nimewaambieni haya sasa kabla
hayajatokea, ili yatakapotokea mpate kuamini. 30
Sitasema nanyi tena mambo mengi, maana mtawala
wa ulimwengu huu anakuja. Kwangu mimi hawezi
kitu; 31 lakini ulimwengu unapaswa kujua kwamba
nampenda Baba, na ndiyo maana nafanya kila kitu
kama Baba alivyoniamuru. Simameni, tutoke hapa!"

15 "Mimi ni mzabibu wa kweli, na Baba yangu ndiye
mkulima. 2 Yeye huliondoa ndani yangu kila
tawi lisilozaa matunda, na kila tawi lizaalo hulisafisha
lipate kuzaa zaidi. 3 Ninyi mmekwisha kuwa safi kwa
sababu ya ule ujumbe niliowaambieni. 4 Kaeni ndani
yangu, nami nikae ndani yenu. Tawi haliwezi peke
yake kuzaa matunda lisipokaa katika mzabibu hali
kadhalika nanyi hamwezi kuzaa matunda msipokaa
ndani yangu. 5 "Mimi ni mzabibu, nanyi ni matawi
yake. Akaaye ndani yangu, nami ndani yake, huyo
atazaa matunda mengi, maana bila mimi hamwezi
kufanya chochote. 6 Mtu yeyote asipokaa ndani
yangu hutupwa nje kama tawi litupwalo nje hata
likakauka. Watu huliokota tawi la namna hiyo na
kulitupa motoni liungue. 7 Mkikaa ndani yangu na
maneno yangu yakikaa ndani yenu, basi, ombeni
chochote mtakacho nanyi mtapewa. 8 Baba yangu
hutukuzwa kama mkizaa matunda mengi na kuwa
wanafunzi wangu. 9 Mimi nimewapenda ninyi kama
vile Baba alivyonipenda mimi. Kaeni katika pendo
langu. 10 Mkizishika amri zangu mtakaa katika pendo
langu, kama vile nami nilivyozishika amri za Baba
yangu na kukaa katika pendo lake. 11 Nimewaambieni
mambo haya ili furaha yangu ikae ndani yenu, na
furaha yenu ikamilike. 12 Hii ndiyo amri yangu:
pendaneni; pendaneni kama nilivyowapenda ninyi. 13
Hakuna upendo mkuu zaidi kuliko upendo wa mtu
atoaye uhai wake kwa ajili ya rafiki zake. 14 Ninyi ni
rafiki zangu mkifanya ninayowaamuru. 15 Ninyi siwaiti
tena watumishi, maana mtumishi hajui anachofanya
bwana wake. Lakini mimi nimewaita ninyi rafiki,
kwa sababu nimewajulisha yote ambayo nimeyasikia
kutoka kwa Baba yangu. 16 Ninyi hamkunichagua
mimi; mimi niliwachagueni na kuwatuma mwende
mkazae matunda, matunda yadumuyo, naye Baba
apate kuwapa ninyi chochote mumwombacho kwa jina
langu. 17 Basi, amri yangu kwenu ndiyo hii: pendaneni.
18 "Kama ulimwengu ukiwachukia ninyi, kumbukeni
kwamba umenichukia mimi kabla haujawachukia ninyi.
19 Kama mngalikuwa watu wa ulimwengu, ulimwengu
ungaliwapenda ninyi kama watu wake. Lakini kwa
vile ninyi si wa ulimwengu, ila mimi nimewachagueni
kutoka ulimwenguni, kwa sababu hiyo ulimwengu
unawachukieni. 20 Kumbukeni niliyowaambieni:
mtumishi si mkuu zaidi kuliko bwana wake. Ikiwa

wamenitesa mimi, watawatesa na ninyi pia; kama
wameshika neno langu, watalishika na lenu pia. 21
Lakini hayo yote watawatendeeni ninyi kwa sababu
ya jina langu, kwani hawamjui yeye aliyenituma. 22
Kama nisingalikuja na kusema nao wasingalikuwa
na hatia; lakini sasa hawawezi kujitetea kwamba
hawana dhambi. 23 Anayenichukia mimi, anamchukia
na Baba yangu pia. 24 Kama nisingalifanya kwao
mambo ambayo hakuna mtu mwingine amekwisha
yafanya wasingalikuwa na hatia; lakini sasa wameona
niliyoyafanya wakinichukia mimi, wakamchukia na
Baba yangu pia. 25 Na hivi ni lazima yatimie yale
yaliyoandikwa katika Sheria yao: Wamenichukia bure!
26 "Atakapokuja huyo Msaidizi nitakayemtuma kwenu
kutoka kwa Baba, huyo Roho wa kweli atokaye
kwa Baba, yeye atanishuhudia mimi. 27 Nanyi pia
mtanishuhudia kwa kuwa mmekuwa nami tangu
mwanzo.

16 "Nimewaambieni hayo kusudi msiiache imani
yenu. 2 Watu watawatenga ninyi na
masunagogi yao. Tena, wakati unakuja ambapo kila
atakayewaua ninyi atadhani anamhudumia Mungu. 3
Watawatendeeni mambo hayo kwa sababu hawamjui
Baba, wala hawanijui mimi. 4 Basi, nimewaambieni
mambo haya ili saa yake itakapofika mkumbuke
kwamba niliwaambieni. "Sikuwaambieni mambo haya
tangu mwanzo kwa sababu nilikuwa pamoja nanyi. 5
Lakini sasa namwendea yule aliyenituma; na hakuna
hata mmoja wenu anayeniuliza: Unakwenda wapi?
6 Kwa kuwa nimewaambieni mambo hayo mmejaa
huzuni mioyoni mwenu. 7 Lakini, nawaambieni
ukweli: afadhali kwenu mimi niende zangu, maana
nisipokwenda Msaidizi hatakuja kwenu. Lakini
nikienda, basi, nitamtuma kwenu. 8 Naye atakapokuja
atawathibitishia walimwengu kwamba wamekosea
kuhusu dhambi, uadilifu na hukumu ya Mungu. 9
Wamekosea kuhusu dhambi kwa sababu hawaniamini;
10 kuhusu uadilifu, kwa sababu naenda zangu kwa
Baba, nanyi hamtaniona tena; 11 kuhusu hukumu
kwa sababu mkuu wa ulimwengu huu amekwisha
hukumiwa. 12 "Ninayo bado mengi ya kuwaambieni,
ila kwa sasa hamwezi kuyastahimili. 13 Lakini
atakapokuja huyo Roho wa kweli atawaongoza
kwenye ukweli wote; maana hatasema kwa mamlaka
yake mwenyewe, bali atawaambieni yote atakayosikia,
na atasema mambo yatakayokuwa yanakuja. 14
Yeye atanitukuza mimi kwa kuwa atawaambieni
yale atakayopata kutoka kwangu. 15 Vyote alivyo
navyo Baba ni vyangu; ndiyo maana nimesema
kwamba huyo Roho Mtakatifu atawaambieni yale
atakayopata kutoka kwangu. 16 "Bado kitambo kidogo
nanyi hamtaniona; na baada ya kitambo kidogo
tena mtaniona!" 17 Hapo baadhi ya wanafunzi wake
wakaulizana, "Ana maana gani anapotwambia: Bado
kitambo kidogo nanyi hamtaniona; na baada ya
kitambo kidogo tena mtaniona? Tena anasema: Kwa
kuwa ninakwenda kwa Baba!" 18 Basi, wakawa
wanaulizana, "Ana maana gani anaposema: Bado
kitambo kidogo? Hatuelewi anaongelea nini." 19 Yesu
alijua kwamba walitaka kumwuliza, basi akawaambia,
"Je, mnaulizana juu ya yale niliyosema: Bado kitambo
kidogo nanyi hamtaniona; na baada ya kitambo
kidogo tena mtaniona? 20 Nawaambieni kweli, ninyi
mtalia na kuomboleza, lakini ulimwengu utafurahi:
mtaona huzuni lakini huzuni yenu itageuka kuwa
furaha. 21 Wakati mama anapojifungua huona huzuni
kwa sababu saa ya maumivu imefika; lakini akisha
jifungua hayakumbuki tena maumivu hayo kwa
sababu ya furaha kwamba mtu amezaliwa duniani.
22 Ninyi pia mna huzuni sasa; lakini nitawajieni tena,
nanyi mtajaa furaha mioyoni mwenu, na furaha hiyo
hakuna mtu atakayeiondoa kwenu. 23 Siku hiyo
hamtaniomba chochote. Kweli nawaambieni, chochote
mtakachomwomba Baba kwa jina langu, atawapeni.
24 Mpaka sasa hamjaomba chochote kwa jina langu.
Ombeni nanyi mtapata ili furaha yenu ikamilike. 25
"Nimewaambieni mambo hayo kwa mafumbo. Lakini
wakati utakuja ambapo sitasema tena nanyi kwa
mafumbo, bali nitawaambieni waziwazi juu ya Baba.
26 Siku hiyo mtaomba kwa jina langu, na siwaambii
kwamba nitamwomba Baba kwa niaba yenu; 27 maana
yeye mwenyewe anawapenda ninyi, kwa sababu ninyi
mmenipenda mimi na mmeamini kwamba nimetoka
kwa Mungu. 28 Mimi nilitoka kwa Baba, nikaja
ulimwenguni; na sasa nauacha ulimwengu na kurudi
kwa Baba." 29 Basi, wanafunzi wake wakamwambia,
"Ahaa! Sasa unasema waziwazi kabisa bila kutumia
mafumbo. 30 Sasa tunajua kwamba wewe unajua kila
kitu, na huna haja ya kuulizwa maswali na mtu yeyote;
kwa hiyo tunaamini kwamba umetoka kwa Mungu."
31 Yesu akawajibu, "Je, mnaamini sasa? 32 Wakati
unakuja, tena umekwisha fika, ambapo ninyi nyote
mtatawanyika kila mtu kwake, nami nitaachwa peke
yangu. Kumbe, lakini mimi siko peke yangu, maana
Baba yu pamoja nami. 33 Nimewaambieni mambo
haya ili mpate kuwa na amani katika kuungana nami.
Ulimwenguni mtapata masumbuko; lakini jipeni moyo!
Mimi nimeushinda ulimwengu!"

17 Yesu alipokwisha sema hayo, alitazama juu
mbinguni, akasema, "Baba, saa imefika!

Mtukuze Mwanao ili naye Mwana apate kukutukuza.
2 Maana ulimpa Mwanao mamlaka juu ya watu
wote ili awape uzima wa milele wote hao uliompa.
(aiōnios g166) 3 Na uzima wa milele ndio huu:
kukujua wewe uliye peke yako Mungu wa kweli,
na kumjua Yesu Kristo uliyemtuma. (aiōnios g166) 4
Mimi nimekutukuza hapa duniani; nimeikamilisha
ile kazi uliyonipa nifanye. 5 Sasa, Baba, nitukuze
mbele yako kwa ule utukufu niliokuwa nao kabla ya
kuumbwa ulimwengu. 6 “Nimekufanya ujulikane kwa
watu wale ulionipa kutoka duniani. Walikuwa watu
wako, nawe ukanipa wawe wangu; nao wamelishika
neno lako. 7 Sasa wanajua kwamba kila ulichonipa
kimetoka kwako. 8 Mimi nimewapa ule ujumbe
ulionipa nao wameupokea; wanajua kwamba kweli
nimetoka kwako, na wanaamini kwamba wewe
ulinituma. 9 “Nawaombea hao; siuombei ulimwengu,
ila nawaombea hao ulionipa, maana ni wako. 10 Yote
niliyo nayo ni yako, na yako ni yangu; na utukufu
wangu umeonekana ndani yao. 11 Na sasa naja
kwako; simo tena ulimwenguni, lakini wao wamo
ulimwenguni. Baba Mtakatifu! Kwa nguvu ya jina
lako ulilonipa, tafadhali uwaweke salama ili wawe
kitu kimoja kama sisi tulivyo mmoja. 12 Nilipokuwa
nao, mimi niliwaweka salama kwa nguvu ya jina
lako ulilonipa. Mimi nimewalinda, wala hakuna hata
mmoja wao aliyepotea, isipokuwa yule aliyelazimika
kupotea ili Maandiko Matakatifu yapate kutimia.
13 Basi, sasa naja kwako, na nimesema mambo
haya ulimwenguni, ili waweze kushiriki kikamilifu
furaha yangu. 14 Mimi nimewapa neno lako, nao
ulimwengu ukawachukia, kwa sababu wao si wa
ulimwengu kama vile nami nisivyo wa ulimwengu. 15
Siombi uwatoe ulimwenguni, bali naomba uwakinge
na yule Mwovu. 16 Wao si wa ulimwengu, kama
vile nami nisivyo wa ulimwengu. 17 Waweke wakfu
kwa ukweli; neno lako ni ukweli. 18 Kama vile
ulivyonituma ulimwenguni, nami pia nimewatuma wao
ulimwenguni; 19 na kwa ajili yao mimi mwenyewe
najiweka wakfu ili nao pia wafanywe wakfu katika
ukweli. 20 “Siwaombei hao tu, bali nawaombea pia
wote watakaoamini kutokana na ujumbe wao. 21
Naomba ili wote wawe kitu kimoja. Baba! Naomba
wawe ndani yetu kama vile wewe ulivyo ndani yangu
nami ndani yako. Naomba wawe kitu kimoja kusudi
ulimwengu upate kuamini kwamba wewe ulinituma.
22 Mimi nimewapa utukufu uleule ulionipa mimi, ili
wawe kitu kimoja kama nasi tulivyo mmoja; 23 mimi
niwe ndani yao, nawe uwe ndani yangu; naomba
wakamilishwe na kuwa kitu kimoja, ili ulimwengu
upate kujua kwamba wewe ulinituma, na kwamba
unawapenda wao kama unavyonipenda mimi. 24
“Baba! Nataka wao ulionipa wawe pamoja nami pale
nilipo, ili wauone utukufu wangu ulionipa; kwa kuwa
ulinipenda kabla ya kuumbwa ulimwengu. 25 Baba
Mwema! Ulimwengu haukujui, lakini mimi nakujua.
Hawa nao wanajua kwamba wewe ulinituma. 26
Nimekufanya ujulikane kwao na nitaendelea kufanya
hivyo, ili upendo ulio nao kwangu uwe ndani yao,
nami niwe ndani yao.”

18 Yesu alipokwisha sema hayo, alikwenda
ng'ambo ya kijito Kedroni, pamoja na wanafunzi
wake. Mahali hapo palikuwa na bustani, naye Yesu
akaingia humo pamoja na wanafunzi wake. 2 Yuda,
aliyemsaliti Yesu, alipajua mahali hapo kwani mara
nyingi Yesu alikutana na wanafunzi wake huko. 3
Basi, Yuda alichukua kikosi cha askari na walinzi
kutoka kwa makuhani wakuu na Mafarisayo, akaja
nao bustanini wakiwa na taa, mienge na silaha.
4 Yesu, hali akijua yote yatakayompata, akatokea,
akawauliza, “Mnamtafuta nani?” 5 Nao wakamjibu,
“Yesu wa Nazareti!” Yesu akawaambia, “Mimi ndiye.”
Msaliti Yuda alikuwa amesimama hapo pamoja nao.
6 Basi, Yesu alipowaambia: “Mimi ndiye”, wakarudi
nyuma, wakaanguka chini. 7 Yesu akawauliza tena,
“Mnamtafuta nani?” Wakamjibu, “Yesu wa Nazareti!” 8
Yesu akawaambia, “Nimekwisha waambieni kwamba
mimi ndiye. Basi, kama mnanitafuta mimi, waacheni
hawa waende zao.” 9 (Alisema hayo ili yapate kutimia
yale aliyosema: “Wale ulionipa sikumpoteza hata
mmoja.”) 10 Simoni Petro alikuwa na upanga; basi,
akauchomoa, akamkata sikio la kulia mtumishi wa
Kuhani Mkuu. Mtumishi huyo aliitwa Malko. 11 Basi,
Yesu akamwambia Petro, “Rudisha upanga wako
alani. Je, nisinywe kikombe alichonipa Baba?” 12 Kile
kikosi cha askari, mkuu wake na walinzi wa Wayahudi
walimkamata Yesu, wakamfunga 13 na kumpeleka
kwanza kwa Anasi; Anasi alikuwa baba mkwe wa
Kayafa ambaye alikuwa Kuhani Mkuu mwaka huo. 14
Huyo Kayafa ndiye aliyekuwa amewashauri Wayahudi
kwamba ni afadhali mtu mmoja afe kwa ajili ya taifa.
15 Simoni Petro pamoja na mwanafunzi mwingine
walimfuata Yesu. Huyo mwanafunzi mwingine alikuwa
anajulikana kwa Kuhani Mkuu, hivyo aliingia pamoja
na Yesu ndani ya ukumbi wa Kuhani Mkuu. 16
Lakini Petro alikuwa amesimama nje, karibu na
mlango. Basi, huyo mwanafunzi mwingine aliyekuwa
anajulikana kwa Kuhani Mkuu alitoka nje akasema
na mjakazi, mngoja mlango, akamwingiza Petro
ndani. 17 Huyo msichana mngoja mlango akamwuliza
Petro, “Je, nawe pia ni mmoja wa wanafunzi wa mtu

huyu?" Petro akamwambia, "Si mimi!" 18 Watumishi
na walinzi walikuwa wamewasha moto kwa sababu
kulikuwa na baridi, wakawa wanaota moto. Naye Petro
alikuwa amesimama pamoja nao akiota moto. 19
Basi, Kuhani akamwuliza Yesu juu ya wanafunzi wake
na mafundisho yake. 20 Yesu akamjibu, "Nimesema
na kila mtu daima hadharani. Kila mara nimefundisha
katika masunagogi na Hekaluni, mahali wakutanikiapo
Wayahudi wote; na wala sijasema chochote kwa siri.
21 Kwa nini waniuliza mimi? Waulize wale waliosikia
nini niliwaambia. Wao wanajua nilivyosema." 22
Alipokwisha sema hayo mlinzi mmoja aliyekuwa
amesimama hapo akampiga kofi akisema, "Je, ndivyo
unavyomjibu Kuhani Mkuu?" 23 Yesu akamjibu,
"Kama nimesema vibaya, onyesha huo ubaya; lakini
ikiwa nimesema vema, mbona wanipiga?" 24 Basi,
Anasi akampeleka Yesu akiwa amefungwa, kwa
Kuhani Mkuu Kayafa. 25 Petro alikuwa hapo akiota
moto. Basi, wakamwuliza, "Je, nawe pia si mmoja
wa wanafunzi wake?" Yeye akakana na kusema, "Si
mimi!" 26 Mmoja wa watumishi wa Kuhani Mkuu,
jamaa wa yule aliyekatwa sikio na Petro, akamwuliza,
"Je, mimi sikukuona wewe bustanini pamoja naye?"
27 Petro akakana tena; mara jogoo akawika. 28 Basi,
walimchukua Yesu kutoka kwa Kayafa, wakampeleka
ikulu. Ilikuwa alfajiri, nao ili waweze kula Pasaka,
hawakuingia ndani ya ikulu wasije wakatiwa najisi.
29 Kwa hiyo, Pilato aliwaendea nje, akasema, "Mna
mashtaka gani juu ya mtu huyu?" 30 Wakamjibu,
"Kama huyu hangalikuwa mwovu hatungalimleta
kwako." 31 Pilato akawaambia, "Haya, mchukueni
ninyi wenyewe, mkamhukumu kufuatana na Sheria
yenu." Wayahudi wakamjibu, "Sisi hatuna mamlaka
ya kumwua mtu yeyote." 32 (Ilifanyika hivyo yapate
kutimia maneno aliyosema Yesu kuonyesha atakufa
kifo gani.) 33 Pilato akaingia tena ndani ya ikulu,
akamwita Yesu na kumwuliza: "Ati wewe ndiye Mfalme
wa Wayahudi?" 34 Yesu akamjibu, "Je, hayo ni maneno
yako au wengine wamekwambia habari zangu?" 35
Pilato akamjibu, "Je, ni Myahudi mimi? Taifa lako na
makuhani wamekuleta kwangu. Umefanya nini?" 36
Yesu akamjibu, "Ufalme wangu si wa ulimwengu huu.
Kama ufalme wangu ungekuwa wa ulimwengu huu
watumishi wangu wangenipigania nisitiwe mikononi
mwa Wayahudi. Lakini sasa ufalme wangu si wa
hapa." 37 Hapo Pilato akamwambia, "Basi, wewe ni
Mfalme?" Yesu akajibu, "Wewe umesema kwamba
mimi ni Mfalme. Mimi nimezaliwa kwa ajili hiyo; na
kwa ajili hiyo nimekuja ulimwenguni kuwaambia watu
juu ya ukweli. Kila mtu wa ukweli hunisikiliza." 38
Pilato akamwambia, "Ukweli ni kitu gani?" Pilato
alipokwisha sema hayo, aliwaendea tena Wayahudi
nje, akawaambia, "Mimi sioni hatia yoyote kwake.
39 Lakini, mnayo desturi kwamba mimi niwafungulie
mfungwa mmoja wakati wa Pasaka. Basi, mwataka
niwafungulieni Mfalme wa Wayahudi?" 40 Hapo
wakapiga kelele: "La! Si huyu ila Baraba!" Naye
Baraba alikuwa mnyang'anyi.

19 Basi, Pilato akaamuru Yesu achukuliwe, apigwe
viboko. 2 Nao askari wakasokota taji ya miiba,
wakamtia kichwani, wakamvika na joho la rangi
ya zambarau. 3 Wakawa wanakuja mbele yake
na kusema: "Shikamoo, Mfalme wa Wayahudi!"
Wakampiga makofi. 4 Pilato akatoka tena nje,
akawaambia, "Tazameni, namleta nje kwenu, mpate
kujua kwamba mimi sikuona hatia yoyote kwake." 5
Basi, Yesu akatoka nje amevaa taji ya miiba na joho
la rangi ya zambarau. Pilato akawaambia, "Tazameni!
Mtu mwenyewe ni huyo." 6 Makuhani wakuu na
walinzi walipomwona wakapaaza sauti: "Msulubishe!
Msulubishe!" Pilato akawaambia, "Mchukueni basi,
ninyi wenyewe mkamsulubishe, kwa maana mimi
sikuona hatia yoyote kwake." 7 Wayahudi wakamjibu,
"Sisi tunayo Sheria, na kufuatana na Sheria hiyo,
ni lazima afe, kwa sababu alijifanya kuwa Mwana
wa Mungu." 8 Pilato aliposikia maneno hayo akazidi
kuogopa. 9 Basi, akaingia tena ndani ya ikulu,
akamwuliza Yesu, "Umetoka wapi wewe?" Lakini
Yesu hakumjibu neno. 10 Hivyo Pilato akamwambia,
"Husemi nami? Je, hujui kwamba ninayo mamlaka
ya kukufungua na mamlaka ya kukusulubisha?" 11
Yesu akamjibu, "Hungekuwa na mamlaka yoyote juu
yangu kama hungepewa na Mungu. Kwa sababu
hiyo, yule aliyenikabidhi kwako ana dhambi kubwa
zaidi." 12 Tangu hapo, Pilato akawa anatafuta
njia ya kumwachilia, lakini Wayahudi wakapiga
kelele: "Ukimwachilia huyu mtu, wewe si rafiki yake
Kaisari; kila mtu anayejifanya kuwa Mfalme humpinga
Kaisari!" 13 Basi, Pilato aliposikia maneno hayo
akamleta Yesu nje, akaketi juu ya kiti cha hukumu,
mahali paitwapo: "Sakafu ya Mawe" (kwa Kiebrania,
Gabatha). 14 Ilikuwa yapata saa sita mchana, siku ya
maandalio ya Pasaka. Pilato akawaambia Wayahudi,
"Tazameni, Mfalme wenu!" 15 Wao wakapaaza sauti:
"Mwondoe! Mwondoe! Msulubishe!" Makuhani wakuu
wakajibu, "Sisi hatuna Mfalme isipokuwa Kaisari!"
16 Basi, hapo Pilato akamtia Yesu mikononi mwao
ili asulubiwe. Basi, wakamchukua Yesu. 17 Naye
akatoka akiwa amejichukulia msalaba wake kwenda
mahali paitwapo "Fuvu la Kichwa", (kwa Kiebrania
Golgotha). 18 Hapo ndipo walipomsulubisha, na

pamoja naye waliwasulubisha watu wengine wawili;
mmoja upande wake wa kulia na mwingine upande
wake wa kushoto, naye Yesu katikati. **19** Pilato
aliandika ilani akaiweka juu ya msalaba. Nayo ilikuwa
imeandikwa hivi: “Yesu wa Nazareti, Mfalme wa
Wayahudi.” **20** Wayahudi wengi waliisoma ilani hiyo,
maana mahali hapo aliposulubiwa Yesu palikuwa
karibu na mji. Tena ilani hiyo ilikuwa imeandikwa
kwa Kiebrania, Kilatini, na Kigiriki. **21** Basi, makuhani
wakuu wakamwambia Pilato, “Usiandike: Mfalme
wa Wayahudi, ila Yeye alisema, Mimi ni Mfalme
wa Wayahudi.” **22** Pilato akajibu, “Niliyoandika,
nimeandika!” **23** Askari walipokwisha msulubisha
Yesu, walizichukua nguo zake, wakazigawa mafungu
manne, fungu moja kwa kila askari. Walichukua
pia na kanzu yake; kanzu hiyo ilikuwa imefumwa
kwa kipande kimoja tu, bila mshono. **24** Basi, hao
askari wakashauriana: “Tusiipasue, ila tuipigie kura
itakuwa ya nani.” Jambo hilo lilifanyika ili yatimie
Maandiko Matakatifu yasemayo: “Waligawana mavazi
yangu, na nguo yangu wakaipigia kura.” Basi, ndivyo
walivyofanya hao askari. **25** Karibu na msalaba
wake Yesu walikuwa wamesimama mama yake,
na dada ya mama yake, Maria mke wa Kleopa,
na Maria Magdalene. **26** Yesu alipomwona mama
yake, na karibu naye amesimama yule mwanafunzi
aliyempenda, akamwambia mama yake: “Mama!
Tazama, huyo ndiye mwanao.” **27** Halafu akamwambia
yule mwanafunzi: “Tazama, huyo ndiye mama yako.”
Na tangu saa ile huyo mwanafunzi alimchukua akae
nyumbani kwake. **28** Yesu alijua kwamba yote yalikuwa
yametimia; na, ili Maandiko Matakatifu yapate kutimia,
akasema, “Naona kiu.” **29** Hapo palikuwa na bakuli
limejaa siki. Basi, wakachovya sifongo katika hiyo
siki, wakaitia juu ya ufito wa husopo, wakamwekea
mdomoni. **30** Yesu alipokwisha pokea hiyo siki,
akasema, “Yametimia!” Kisha akainama kichwa,
akatoa roho. **31** Ilikuwa Ijumaa, siku ya Maandalio.
Kwa hiyo, kusudi miili isikae msalabani siku ya
Sabato, maana siku hiyo ya Sabato ilikuwa siku
kubwa, Wayahudi walimwomba Pilato miguu ya hao
waliosulubiwa ivunjwe na miili yao iondolewe. **32** Basi,
askari walikwenda, wakaivunja miguu ya yule mtu wa
kwanza na yule wa pili ambao walikuwa wamesulubiwa
pamoja na Yesu. **33** Lakini walipomfikia Yesu waliona
kwamba alikwisha kufa, na hivyo hawakumvunja
miguu. **34** Lakini askari mmoja alimtoboa ubavuni
kwa mkuki, na mara ikatoka damu na maji. **35**
(Naye aliyeona tukio hilo ametoa habari zake ili
nanyi mpate kuamini. Na hayo aliyosema ni ukweli,
tena yeye anajua kwamba anasema ukweli.) **36**
Jambo hilo lilitendwa ili Maandiko Matakatifu yatimie:
“Hapana hata mfupa wake mmoja utakaovunjwa.” **37**
Tena Maandiko mengine yanasema: “Watamtazama
yule waliyemtoboa.” **38** Baada ya hayo, Yosefu,
mwenyeji wa Armathaya, alimwomba Pilato ruhusa ya
kuuchukua mwili wa Yesu. (Yosefu alikuwa mfuasi wa
Yesu, lakini kwa siri, maana aliwaogopa viongozi wa
Wayahudi). Basi, Pilato akamruhusu. Hivyo Yosefu
alikwenda, akauondoa mwili wa Yesu. **39** Naye
Nikodemo ambaye hapo awali alikuwa amemwendea
Yesu usiku, akaja akiwa amechukua mchanganyiko wa
manemane na ubani kiasi cha kilo thelathini. **40** Basi,
waliutwaa mwili wa Yesu, wakaufunga sanda pamoja
na manukato kufuatana na desturi ya Wayahudi katika
kuzika. **41** Mahali hapo aliposulubiwa Yesu palikuwa
na bustani, na katika bustani hiyo kulikuwa na kaburi
jipya ambalo hakutiwa bado mtu yeyote ndani yake.
42 Basi, kwa sababu ya shughuli za Wayahudi za
maandalio ya Sabato, na kwa vile kaburi hilo lilikuwa
karibu, wakamweka Yesu humo.

20 Alfajiri na mapema Jumapili, kukiwa bado na
giza, Maria Magdalene alikwenda kaburini,
akaliona lile jiwe limeondolewa mlangoni pa kaburi.
2 Basi, akaenda mbio hadi kwa Petro na yule
mwanafunzi mwingine ambaye Yesu alimpenda,
akawaambia, “Wamemwondoa Bwana kaburini, na
wala hatujui walikomweka.” **3** Petro pamoja na yule
mwanafunzi mwingine wakaenda kaburini. **4** Wote
wawili walikimbia lakini yule mwanafunzi mwingine
alikimbia mbio zaidi kuliko Petro, akatangulia kufika
kaburini. **5** Alipoinama na kuchungulia ndani, aliona
sanda, lakini hakuingia ndani. **6** Simoni Petro naye
akaja akimfuata, akaingia kaburini; humo akaona
sanda, **7** na kile kitambaa alichofungwa Yesu
kichwani. Hicho kitambaa hakikuwekwa pamoja na
hiyo sanda, bali kilikuwa kimekunjwa na kuwekwa
mahali peke yake. **8** Kisha yule mwanafunzi mwingine
aliyemtangulia kufika kaburini, akaingia pia ndani,
akaona, akaamini. **9** (Walikuwa bado hawajaelewa
Maandiko Matakatifu yaliyosema kwamba ilikuwa
lazima afufuke kutoka wafu). **10** Basi, hao wanafunzi
wakarudi nyumbani. **11** Maria alikuwa amesimama nje
ya kaburi, akilia. Huku akiwa bado analia, aliinama na
kuchungulia kaburini, **12** akawaona malaika wawili
waliovaa mavazi meupe, wameketi pale mwili wa
Yesu ulipokuwa umelazwa, mmoja kichwani na wa pili
miguuni. **13** Hao malaika wakamwuliza, “Mama, kwa
nini unalia?” Naye akawaambia, “Wamemwondoa
Bwana wangu, na wala sijui walikomweka!” **14**
Baada ya kusema hayo, aligeuka nyuma, akamwona

Yesu amesimama hapo, lakini asitambue ya kuwa ni Yesu. **15** Yesu akamwuliza, “Mama, kwa nini unalia? Unamtafuta nani?” Maria, akidhani kwamba huyo ni mtunza bustani, akamwambia, “Mheshimiwa, kama ni wewe umemwondoa, niambie ulikomweka, nami nitamchukua.” **16** Yesu akamwambia, “Maria!” Naye Maria akageuka, akamwambia kwa Kiebrania, “Raboni” (yaani “Mwalimu”). **17** Yesu akamwambia, “Usinishike; sijakwenda bado juu kwa Baba. Lakini nenda kwa ndugu zangu uwaambie: nakwenda juu kwa Baba yangu na Baba yenu, Mungu wangu na Mungu wenu.” **18** Hivyo Maria Magdalene akaenda akawapa habari wale wanafunzi kuwa amemwona Bwana, na kwamba alikuwa amemwambia hivyo. **19** Ilikuwa jioni ya siku hiyo ya Jumapili. Wanafunzi walikuwa wamekutana pamoja ndani ya nyumba, na milango ilikuwa imefungwa kwa sababu waliwaogopa viongozi wa Wayahudi. Basi, Yesu akaja, akasimama kati yao, akawaambia, “Amani kwenu!” **20** Alipokwisha sema hayo, akawaonyesha mikono yake na ubavu wake. Basi, hao wanafunzi wakafurahi mno kumwona Bwana. **21** Yesu akawaambia tena, “Amani kwenu! Kama vile Baba alivyonituma mimi, nami nawatuma ninyi.” **22** Alipokwisha sema hayo, akawapulizia na kuwaambia, “Pokeeni Roho Mtakatifu. **23** Mkiwasamehe watu dhambi zao, wamesamehewa; msipowaondolea, hawasamehewi.” **24** Thoma mmoja wa wale kumi na wawili (aitwaye Pacha), hakuwa pamoja nao wakati Yesu alipokuja. **25** Basi, wale wanafunzi wengine wakamwambia, “Tumemwona Bwana.” Thoma akawaambia, “Nisipoona mikononi mwake alama za misumari, na kutia kidole changu katika kovu hizo, na kutia mkono wangu ubavuni mwake, sitasadiki.” **26** Basi, baada ya siku nane hao wanafunzi walikuwa tena pamoja mle ndani, na Thoma alikuwa pamoja nao. Milango ilikuwa imefungwa, lakini Yesu akaja, akasimama kati yao, akasema, “Amani kwenu!” **27** Kisha akamwambia Thoma, “Lete kidole chako hapa uitazame mikono yangu; lete mkono wako ukautie ubavuni mwangu. Usiwe na mashaka, ila amini!” **28** Thoma akamjibu, “Bwana wangu na Mungu wangu!” **29** Yesu akamwambia, “Je, unaamini kwa kuwa umeniona? Heri yao wale ambao hawajaona, lakini wameamini.” **30** Yesu alifanya mbele ya wanafunzi wake ishara nyingine nyingi ambazo hazikuandikwa katika kitabu hiki. **31** Lakini hizi zimeandikwa ili mpate kuamini kwamba Yesu ni Kristo, Mwana wa Mungu; na kwa kuamini mpate kuwa na uzima kwa nguvu ya jina lake.

21

Baada ya hayo Yesu aliwatokea tena wanafunzi wake kando ya ziwa Tiberia. Aliwatokea hivi: **2** Simoni Petro, Thoma (aitwaye Pacha), na Nathanieli mwenyeji wa Kana Galilaya, wana wawili wa Zebedayo na wanafunzi wake wengine wawili, walikuwa wote pamoja. **3** Simoni Petro aliwaambia, “Nakwenda kuvua samaki.” Nao wakamwambia, “Nasi tutafuatana nawe.” Basi, wakaenda, wakapanda mashua, lakini usiku huo hawakupata chochote. **4** Kulipoanza kupambazuka, Yesu alisimama kando ya ziwa, lakini wanafunzi hawakujua kwamba alikuwa yeye. **5** Basi, Yesu akawauliza, “Vijana, hamjapata samaki wowote sio?” Wao wakamjibu, “La! Hatujapata kitu.” **6** Yesu akawaambia, “Tupeni wavu upande wa kulia wa mashua nanyi mtapata samaki.” Basi, wakatupa wavu lakini sasa hawakuweza kuuvuta tena kwa wingi wa samaki. **7** Hapo yule mwanafunzi aliyependwa na Yesu akamwambia Petro, “Ni Bwana!” Simoni Petro aliposikia ya kuwa ni Bwana, akajifunga vazi lake (maana hakuwa amelivaa), akarukia majini. **8** Lakini wale wanafunzi wengine walikuja pwani kwa mashua huku wanauvuta wavu uliojaa samaki; hawakuwa mbali na nchi kavu, ila walikuwa yapata mita mia moja kutoka ukingoni. **9** Walipofika nchi kavu waliona moto wa makaa umewashwa na juu yake pamewekwa samaki na mkate. **10** Yesu akawaambia, “Leteni hapa baadhi ya samaki mliovua.” **11** Basi, Simoni Petro akapanda mashuani, akavuta hadi nchi kavu ule wavu uliokuwa umejaa samaki wakubwa mia moja na hamsini na watatu. Na ingawa walikuwa wengi hivyo wavu haukukatika. **12** Yesu akawaambia, “Njoni mkafungue kinywa.” Hakuna hata mmoja wao aliyethubutu kumwuliza: “Wewe ni nani?” Maana walijua alikuwa Bwana. **13** Yesu akaja, akatwaa mkate akawapa; akafanya vivyo hivyo na wale samaki. **14** Hii ilikuwa mara ya tatu Yesu kuwatokea wanafunzi wake baada ya kufufuka kutoka wafu. **15** Walipokwisha kula, Yesu alimwuliza Simoni Petro, “Simoni, mwana wa Yohane! Je, wanipenda mimi zaidi kuliko hawa?” Naye akajibu, “Naam, Bwana; wajua kwamba mimi nakupenda.” Yesu akamwambia, “Tunza wana kondoo wangu.” **16** Kisha akamwambia mara ya pili, “Simoni mwana wa Yohane! Je, wanipenda?” Petro akamjibu, “Naam, Bwana; wajua kwamba nakupenda.” Yesu akamwambia, “Tunza kondoo wangu.” **17** Akamwuliza mara ya tatu, “Simoni mwana wa Yohane! Je, wanipenda?” Hapo Petro akahuzunika kwa sababu alimwuliza mara ya tatu: “Wanipenda?” akamwambia, “Bwana, wewe wajua yote; wewe wajua kwamba mimi nakupenda.” Yesu akamwambia, “Tunza kondoo wangu! **18** Kweli nakwambia, ulipokuwa kijana ulizoea

kujifunga mshipi na kwenda kokote ulikotaka. Lakini
utakapokuwa mzee utanyosha mikono yako, na mtu
mwingine atakufunga na kukupeleka usikopenda
kwenda." **19** (Kwa kusema hivyo, alionyesha jinsi
Petro atakavyokufa na kumtukuza Mungu.) Kisha
akamwambia, "Nifuate." **20** Hapo Petro akageuka,
akamwona yule mwanafunzi ambaye Yesu alimpenda,
anafuata (Huyu mwanafunzi ndiye yule ambaye
wakati wa chakula cha jioni, alikaa karibu sana na
Yesu na kumwuliza: "Bwana ni nani atakayekusaliti?")
21 Basi, Petro alipomwona huyo akamwuliza Yesu,
"Bwana, na huyu je?" **22** Yesu akamjibu, "Kama nataka
abaki mpaka nitakapokuja, yakuhusu nini? Wewe
nifuate mimi." **23** Basi, habari hiyo ikaenea miongoni
mwa wale ndugu kwamba mwanafunzi huyo hafi.
Lakini Yesu hakumwambia kwamba mwanafunzi huyo
hafi, ila, "Kama nataka abaki mpaka nitakapokuja,
yakuhusu nini?" **24** Huyo ndiye yule aliyeshuhudia
mambo haya na kuyaandika. Nasi twajua kwamba
aliyoyasema ni kweli. **25** Kuna mambo mengine
mengi aliyofanya Yesu, ambayo kama yangeandikwa
yote, moja baada ya lingine, nadhani hata ulimwengu
wenyewe usingetosha kuviweka vitabu ambavyo
vingeandikwa.

Matendo

1 Ndugu Theofilo, Katika kitabu cha kwanza
niliandika juu ya mambo yote Yesu aliyotenda
na kufundisha tangu mwanzo wa kazi yake **2**
mpaka siku ile alipochukuliwa mbinguni. Kabla ya
kuchukuliwa mbinguni aliwapa maagizo kwa njia ya
Roho Mtakatifu wale mitume aliowachagua. **3** Kwa
muda wa siku arobaini baada ya kifo chake aliwatokea
mara nyingi kwa namna ambazo zilithibitisha kabisa
kwamba alikuwa hai. Walimwona, naye aliongea nao
juu ya ufalme wa Mungu. **4** Wakati walipokutana
pamoja aliwaamuru hivi: “Msiondoke Yerusalemu, bali
ngojeeni ile zawadi aliyoahidi Baba, zawadi ambayo
mlikwisha nisikia nikiongea juu yake. **5** Kwani Yohane
alibatiza kwa maji, lakini baada ya siku chache, ninyi
mtabatizwa kwa Roho Mtakatifu.” **6** Basi, mitume
walipokutana pamoja na Yesu, walimwuliza, “Je
Bwana, wakati huu ndipo utakaporudisha ule ufalme
kwa Israeli?” **7** Lakini Yesu akawaambia, “Nyakati
na majira ya mambo hayo viko chini ya mamlaka ya
Baba yangu, wala si shauri lenu kujua yatakuwa lini. **8**
Lakini wakati Roho Mtakatifu atakapowashukieni ninyi,
mtajazwa nguvu na mtakuwa mashahidi wangu katika
Yerusalemu, katika nchi yote ya Yudea na Samaria,
na hata miisho ya dunia.” **9** Baada ya kusema hayo,
wote wakiwa wanamtazama, alichukuliwa mbinguni;
wingu likamficha wasimwone tena. **10** Walipokuwa
bado wanatazama juu angani, akiwa anakwenda
zake, mara watu wawili waliokuwa wamevaa nguo
nyeupe walisimama karibu nao, **11** wakasema, “Enyi
wananchi wa Galilaya! Mbona mnasimama mkitazama
angani? Yesu huyu ambaye amechukuliwa kutoka
kwenu kwenda mbinguni atakuja tena namna hiyohiyo
mliivyomwona akienda mbinguni.” **12** Kisha mitume
wakarudi Yerusalemu kutoka mlima wa Mizeituni
ulioko karibu kilomita moja kutoka mjini. **13** Walipofika
mjini waliingia katika chumba ghorofani ambamo
walikuwa wanakaa; nao walikuwa Petro, Yohane,
Yakobo, Andrea, Filipo na Thoma, Bartholomayo na
Mathayo, Yakobo mwana wa Alfayo, Simoni Zelote na
Yuda mwana wa Yakobo. **14** Hawa wote walikusanyika
pamoja kusali, pamoja na wanawake kadha wa kadha,
na Maria mama yake Yesu, na ndugu zake. **15** Siku
chache baadaye, kulikuwa na mkutano wa waumini,
karibu watu mia moja na ishirini. Petro alisimama
mbele yao, **16** akasema, “Ndugu zangu, ilikuwa
lazima ile sehemu ya Maandiko Matakatifu itimie,
sehemu ambayo Roho Mtakatifu, kwa maneno ya
Daudi, alibashiri habari za Yuda ambaye aliwaongoza
wale waliomtia Yesu nguvuni. **17** Yuda alikuwa mmoja
wa kikundi chetu maana alichaguliwa ashiriki huduma
yetu. **18** (“Mnajua kwamba yeye alinunua shamba
kwa zile fedha alizopata kutokana na kitendo chake
kiovu. Akaanguka chini, akapasuka na matumbo yake
yakamwagika nje. **19** Kila mtu katika Yerusalemu
alisikia habari za tukio hilo na hivyo, kwa lugha yao,
wakaliita lile shamba Hekeli Dama, maana yake,
Shamba la Damu.) **20** Basi, imeandikwa katika kitabu
cha Zaburi: Nyumba yake ibaki mahame; mtu yeyote
asiishi ndani yake. Tena imeandikwa: Mtu mwingine
achukue nafasi yake katika huduma hiyo. **21** Kwa hiyo,
ni lazima mtu mwingine ajiunge nasi kama shahidi
wa ufufuo wake Bwana Yesu. **22** Anapaswa kuwa
mmoja wa wale waliokuwa katika kundi letu wakati
wote Bwana alipokuwa anasafiri pamoja nasi, tangu
wakati Yohane alipokuwa anabatiza mpaka siku ile
Yesu alipochukuliwa kutoka kwetu kwenda mbinguni.”
23 Basi, wakataja majina ya watu wawili; wa kwanza
Yosefu aliyeitwa Barsaba (au pia Yusto), na wa pili
Mathia. **24** Kisha wakasali: “Bwana, wewe unajua
mioyo ya watu wote. Hivyo, utuonyeshe ni yupi kati
ya hawa wawili uliyemchagua **25** ili achukue nafasi
hii ya huduma ya kitume aliyoacha Yuda akaenda
mahali pake mwenyewe.” **26** Hapo, wakapiga kura;
kura ikampata Mathia, naye akaongezwa katika idadi
ya wale mitume wengine kumi na mmoja.

2 Siku ya Pentekoste ilipofika, waumini wote
walikuwa wamekusanyika pamoja. **2** Ghafla, sauti
ikasikika kutoka angani; sauti iliyokuwa kama ya
upepo mkali, ikajaza ile nyumba yote walimokuwa
wamekaa. **3** Kisha, vikatokea vitu vilivyoonekana
kama ndimi za moto, vikagawanyika na kutua juu ya
kila mmoja wao. **4** Wote wakajazwa Roho Mtakatifu,
wakaanza kusema lugha mbalimbali kadiri Roho
alivyowawezesha. **5** Na huko Yerusalemu walikuwako
Wayahudi, watu wamchao Mungu, waliotoka katika
kila nchi duniani. **6** Waliposikia sauti hiyo, kundi kubwa
la watu lilikusanyika. Wote walishtuka sana kwani
kila mmoja wao aliwasikia hao waumini wakisema
kwa lugha yake mwenyewe. **7** Walistaajabu na
kushangaa, wakisema, “Je, hawa wote tunaowasikia
wakisema hivi, si wenyeji wa Galilaya? **8** Imekuwaje,
basi, kwamba kila mmoja wetu anawasikia wakisema
kwa lugha yake mwenyewe? **9** Baadhi yetu ni
Waparthi, Wamedi na Waelami; wengine ni wenyeji wa
Mesopotamia, Yudea, Kapadokia, Ponto na Asia, **10**
Frugia na Pamfulia, Misri na sehemu za Libya karibu
na Kurene; wengine wetu ni wageni kutoka Roma, **11**
Wayahudi na watu walioongokea dini ya Kiyahudi;

wengine wametoka Krete na Arabia. Sisi sote tunasikia
wakisema kwa lugha zetu wenyewe mambo makuu
ya Mungu." **12** Wote walishangaa na kufadhaika huku
wakiulizana, "Hii ina maana gani?" **13** Lakini wengine
wakawadhihaki wakisema, "Watu hawa wamelewa
divai mpya!" **14** Lakini Petro alisimama pamoja na wale
kumi na mmoja akaanza kuwahutubia watu kwa sauti
kubwa: "Ndugu Wayahudi nanyi nyote mnaokaa hapa
Yerusalemu, sikilizeni kwa makini maneno yangu. **15**
Watu hawa hawakulewa kama mnavyodhani; mbona
ni saa tatu tu asubuhi? **16** Ukweli ni kwamba jambo
hili ni lile alilosema nabii Yoeli: **17** Katika siku zile
za mwisho, asema Bwana, nitawamiminia binadamu
wote Roho wangu. Watoto wenu, wanaume kwa
wanawake, watautangaza ujumbe wangu; vijana
wenu wataona maono, na wazee wenu wataota
ndoto. **18** Naam, hata watumishi wangu, wanaume
kwa wanawake, nitawamiminia Roho wangu, siku
zile, nao watautangaza ujumbe wangu. **19** Nitatenda
miujiza juu angani, na ishara chini duniani; kutakuwa
na damu, moto na moshi mzito; **20** jua litatiwa giza,
na mwezi utakuwa mwekundu kama damu, kabla ya
kutokea ile siku kuu na tukufu ya Bwana. **21** Hapo,
yeyote atakayeomba kwa jina la Bwana, ataokolewa.
22 "Wananchi wa Israeli, sikilizeni maneno haya! Yesu
wa Nazareti alikuwa mtu ambaye mamlaka yake ya
kimungu yalithibitishwa kwenu kwa miujiza, maajabu
na ishara Mungu alizofanya kati yenu kwa njia yake,
kama mnavyojua. **23** Kufuatana na mpango wake
mwenyewe Mungu alikwisha amua kwamba Yesu
angetiwa mikononi mwenu; nanyi mkamuua kwa
kuwaachia watu wabaya wamsulubishe. **24** Lakini
Mungu alimfufua kutoka wafu akamwokoa katika
maumivu ya kifo kwa maana haingewezekana kabisa
kifo kimfunge. **25** Maana Daudi alisema juu yake
hivi: Nilimwona Bwana mbele yangu daima; yuko
nami upande wangu wa kulia, na hivyo sitatikisika.
26 Kwa hiyo, moyo wangu ulifurahi; tena nilipiga
vigelegele vya furaha. Mwili wangu utakaa katika
tumaini; **27** kwa kuwa hutaiacha roho yangu katika
kuzimu, wala kumruhusu mtakatifu wako aoze. **(Hadēs
g86)** **28** Umenionyesha njia za kuufikia uzima, kuwako
kwako kwanijaza furaha! **29** "Ndugu zangu, napenda
kuwaambieni waziwazi juu ya mambo yaliyompata
Daudi, babu yetu. Yeye alikufa, akazikwa, tena kaburi
lake liko papa hapa petu mpaka leo. **30** Lakini kwa
vile Daudi alikuwa nabii, alijua kuwa Mungu alimwapia
kiapo kwamba atamtawaza mmoja wa uzawa wake
kuwa mfalme mahali pake. **31** Daudi aliona kabla
mambo yatakayofanywa na Mungu na hivyo akasema
juu ya ufufuo wa Kristo wakati aliposema: Hakuachwa
kuzimu, mwili wake haukuoza. **(Hadēs g86)** **32** Basi,
Mungu alimfufua huyo Yesu na sisi sote ni mashahidi
wa tukio hilo. **33** Yesu aliinuliwa juu mpaka upande wa
kulia wa Mungu, akapokea kutoka kwa Baba ile zawadi
aliyoahidi yaani Roho Mtakatifu; na mnachoona sasa
na kusikia ni mmiminiko wa huyo Roho. **34** Maana
Daudi mwenyewe, hakupanda mpaka mbinguni; ila
yeye alisema: Bwana alimwambia Bwana wangu: Keti
upande wangu wa kulia, **35** hadi nitakapowafanya
adui zako kibao cha kukanyagia miguu yako. **36** "Watu
wote wa Israeli wanapaswa kufahamu kwa hakika
kwamba huyo Yesu mliyemsulubisha ninyi, ndiye
huyo ambaye Mungu amemfanya kuwa Bwana na
Kristo." **37** Basi, watu waliposikia hayo, walichomwa
moyo, wakawauliza Petro na wale mitume wenzake:
"Ndugu zetu, tufanye nini?" **38** Petro akajibu, "Tubuni
na kila mmoja wenu abatizwe kwa jina la Yesu Kristo
ili mpate kuondolewa dhambi zenu na kupokea ile
zawadi ya Roho Mtakatifu. **39** Maana, ahadi ile ilikuwa
kwa ajili yenu, kwa ajili ya watoto wenu, kwa ajili
ya wote wanaokaa mbali; na kwa ajili ya kila mtu
ambaye Bwana Mungu wetu atamwita kwake." **40**
Kwa maneno mengine mengi, Petro alisisitiza na
kuwahimiza watu akisema, "Jiokoeni katika kizazi
hiki kiovu." **41** Wengi waliyakubali maneno yake,
wakabatizwa. Watu wapatao elfu tatu wakaongezeka
katika kile kikundi siku hiyo. **42** Hawa wote waliendelea
kujifunza kutoka kwa mitume, kuishi pamoja kidugu,
kumega mkate na kusali. **43** Miujiza na maajabu mengi
yalifanyika kwa njia ya mitume hata kila mtu akajawa
na hofu. **44** Waumini wote waliendelea kuwa kitu
kimoja na mali zao waligawana pamoja. **45** Walikuwa
wakiuza mali na vitu vyao kisha wakagawana fedha
kadiri ya mahitaji ya kila mmoja. **46** Waliendelea
kukutana pamoja kila siku Hekaluni. Lakini wakati
wa kumega mkate, walikutana katika nyumba zao
na wakakishiriki chakula hicho kwa furaha na moyo
mkunjufu. **47** Walimtukuza Mungu, wakapendwa na
watu wote. Kila siku Bwana aliwaongezea idadi ya
watu waliokuwa wakiokolewa.

3 Siku moja, saa tisa alasiri, Petro na Yohane
walikuwa wanakwenda Hekaluni, wakati wa sala.
2 Na pale karibu na mlango wa Hekalu uitwao
"Mlango Mzuri", palikuwa na mtu mmoja, kiwete
tangu kuzaliwa. Watu walimbeba huyo mtu kila
siku na kumweka hapo ili aombe chochote kwa
wale waliokuwa wakiingia Hekaluni. **3** Alipowaona
Petro na Yohane wakiingia Hekaluni, aliwaomba
wampe chochote. **4** Petro na Yohane walimkodolea
macho, naye Petro akamwambia, "Tutazame!" **5** Naye

akawageukia, akitazamia kupata kitu kutoka kwao. **6**
Kisha Petro akamwambia, “Sina fedha wala dhahabu
lakini kile nilicho nacho nitakupa. Kwa jina la Yesu
Kristo wa Nazareti, tembea!” **7** Halafu, akamshika
mkono wa kulia, akamwinua. Papo hapo miguu na
magoti yake yakapata nguvu. **8** Akaruka, akasimama
na kuanza kutembea. Halafu akaingia pamoja nao
Hekaluni, akitembea na kurukaruka huku akimtukuza
Mungu. **9** Watu wote waliokuwa hapo walimwona
akitembea na kumsifu Mungu. **10** Walipomtambua
kuwa ndiye yule aliyekuwa anaombaomba karibu
na ule “Mlango Mzuri” wa Hekalu, wakashangaa
mno hata wasiweze kuelewa yaliyompata. **11** Watu
wote, wakiwa na mshangao mkubwa wakaanza
kukimbilia mahali palipoitwa “Ukumbi wa Solomoni,”
ambapo yule mtu alikuwa bado anaandamana na
Petro na Yohane. **12** Basi, Petro alipowaona watu
hao akawaambia, “Wananchi wa Israeli, kwa nini
mnashangazwa na jambo hili? Mbona mnatukodolea
macho kana kwamba ni kwa nguvu zetu au utakatifu
wetu sisi wenyewe tumemfanya mtu huyu aweze
kutembea? **13** Mungu wa Abrahamu, Isaka na Yakobo,
Mungu wa baba zetu amemtukuza Yesu mtumishi
wake. Yeye ndiye yuleyule mliyemtia mikononi mwa
wakuu na kumkataa mbele ya Pilato hata baada ya
Pilato kuamua kumwacha huru. **14** Alikuwa mtakatifu
na mwema; lakini ninyi mlimkataa, mkataka mtu
mwingine aliyekuwa muuaji afunguliwe. **15** Basi,
mlimuua yule ambaye ni chanzo cha uzima. Lakini
Mungu alimfufua, na sisi ni mashahidi wa tukio hilo. **16**
Jina la Yesu na imani katika jina hilo ndivyo vilivyompa
nguvu mtu huyu mnayemwona na kumfahamu. Imani
kwa Yesu ndiyo iliyomponya kabisa mtu huyu kama
mnavyoona nyote. **17** “Sasa ndugu zangu, nafahamu
kwamba ninyi na wakuu wenu mlitenda hayo kwa
sababu ya kutojua kwenu. **18** Lakini ndivyo Mungu
alivyotimiza yale aliyotangaza zamani kwa njia ya
manabii wote, kwamba ilikuwa lazima Kristo wake
ateseke. **19** Basi, tubuni mkamrudie Mungu ili afute
dhambi zenu. **20** Fanyeni hivyo ili Bwana awape
nyakati za kuburudika rohoni na kuwaletea yule Kristo
aliyemteua ambaye ndiye Yesu. **21** Ni lazima yeye
abaki huko mbinguni mpaka utakapofika wakati wa
kurekebishwa vitu vyote, kama Mungu alivyosema
kwa njia ya manabii wake watakatifu wa tangu zamani.
(aiōn g165) **22** Kwa maana Mose alisema, Bwana
Mungu wenu atawapelekeeni nabii kama mimi kutoka
kati yenu ninyi wenyewe. **23** Yeyote yule ambaye
hatamsikiliza nabii huyo atatengwa mbali na watu wa
Mungu na kuangamizwa. **24** Manabii wote, kuanzia
Samweli na wale waliomfuata, walitangaza habari
za mambo haya ambayo yamekuwa yakitendeka
siku hizi. **25** Ahadi zile Mungu alizotoa kwa njia ya
manabii ni kwa ajili yenu; na mnashiriki lile agano
Mungu alilofanya na babu zenu, kama alivyomwambia
Abrahamu: Kwa njia ya wazawa wako, jamaa zote
za dunia zitabarikiwa. **26** Basi, ilikuwa kwa ajili yenu
kwanza kwamba Mungu alimfufua mtumishi wake,
alimtuma awabariki kwa kumfanya kila mmoja wenu
aachane kabisa na maovu yake.”

4 Petro na Yohane walipokuwa bado wanawahutubia
watu, makuhani na mkuu wa walinzi wa Hekalu
pamoja na Masadukayo walifika. **2** Walikasirika sana,
maana hao mitume walikuwa wanawahubiria watu
kwamba Yesu alifufuka, jambo ambalo linaonyesha
wazi kwamba wafu watafufuka. **3** Basi, waliwatia
nguvuni na kwa kuwa usiku ulikuwa umekaribia,
wakawaweka chini ya ulinzi mpaka kesho yake. **4**
Lakini wengi kati ya wale waliosikia ujumbe wao
waliamini, na idadi ya waumini ikawa imefika karibu
elfu tano. **5** Kesho yake, viongozi wa Wayahudi,
wazee na walimu wa Sheria, walikusanyika pamoja
huko Yerusalemu. **6** Walikutana pamoja na Anasi,
Kayafa, Yohane, Aleksanda na wengine waliokuwa wa
ukoo wa Kuhani Mkuu. **7** Waliwasimamisha mitume
mbele yao, wakawauliza, “Ninyi mmefanya jambo hili
kwa nguvu gani na kwa jina la nani?” **8** Hapo, Petro,
akiwa amejawa na Roho Mtakatifu, akawaambia,
“Viongozi na wazee wa watu! **9** Ikiwa mnatuuliza leo
juu ya kile kitendo chema alichofanyiwa yule mtu
aliyekuwa kiwete na jinsi alivyopata kuwa mzima,
10 basi, ninyi na watu wote wa Israeli mnapaswa
kujua kwamba mtu huyu anasimama mbele yenu
leo, mzima kabisa, kwa nguvu ya jina lake Yesu wa
Nazareti ambaye ninyi mlimsulubisha, lakini Mungu
akamfufua kutoka wafu. **11** Huyu ndiye ambaye
Maandiko Matakatifu yanasema: Jiwe mlilokataa ninyi
waashi, sasa limekuwa jiwe kuu la msingi. **12** Wokovu
haupatikani kwa mtu mwingine yeyote, kwa maana
duniani pote, binadamu hawakupewa jina la mtu
mwingine ambaye sisi tunaweza kuokolewa naye.” **13**
Hao wazee wa baraza, wakiwa wanajua kwamba Petro
na Yohane walikuwa watu wasio na kisomo wala elimu
yoyote, walishangaa juu ya jinsi walivyosema kwa
uhodari. Wakatambua kwamba walikuwa wamejiunga
na Yesu. **14** Lakini walipomwona yule mtu aliyeponywa
amesimama pamoja nao, hawakuweza kusema kitu.
15 Hivyo, waliwaamuru watoke nje ya baraza, nao
wakabaki ndani wakizungumza kwa faragha. **16**
Wakaulizana, “Tufanye nini na watu hawa? Kila
mtu anayeishi Yerusalemu anajua kwamba mwujiza

huu wa ajabu umefanyika, nasi hatuwezi kukana
jambo hilo. 17 Lakini ili tupate kuzuia jambo hili
lisienee zaidi kati ya watu, tuwaonye wasiongee
na mtu yeyote kwa jina la Yesu.” 18 Kwa hiyo
wakawaita tena ndani, wakawaonya wasiongee tena
hadharani, wala kufundisha kwa jina la Yesu. 19
Lakini Petro na Yohane wakawajibu, “Amueni ninyi
wenyewe kama ni haki mbele ya Mungu kuwatii ninyi
kuliko kumtii yeye. 20 Kwa maana hatuwezi kuacha
kusema juu ya mambo yale tuliyoyaona na kuyasikia.”
21 Basi, hao wazee wa Baraza wakawaonya kwa
ukali zaidi, halafu wakawaacha huru. Hawakuweza
kuwapa adhabu kwa sababu watu wote walikuwa
wakimtukuza Mungu kwa sababu ya tukio hilo. 22
Huyo mtu aliyeponywa alikuwa na umri wa miaka
zaidi ya arobaini. 23 Mara tu walipoachwa huru, Petro
na Yohane walirudi kwa wenzao, wakawaeleza yale
waliyoambiwa na makuhani wakuu na wazee. 24
Waliposikia habari hiyo waliungana pamoja katika
kumwomba Mungu wakisema, “Bwana, wewe ni
Muumba wa mbingu na nchi, bahari na vyote
vilivyomo! 25 Ndiwe uliyemfanya mtumishi wako, babu
yetu Daudi, aseme kwa nguvu ya Roho Mtakatifu:
Kwa nini mataifa yameghadhibika? Mbona watu
wamefanya mipango ya bure? 26 Wafalme wa dunia
walijiweka tayari, na watawala walikutana pamoja,
ili kumwasi Bwana na Kristo wake. 27 “Maana, kwa
hakika, ndivyo Herode, Pontio Pilato, watu wa Israeli
na watu wa mataifa walivyokutanika papa hapa mjini,
kumpinga Yesu Mtumishi wako Mtakatifu ambaye
umemtia mafuta. 28 Naam, walikutana ili wafanye
yale ambayo ulikusudia na kupanga tangu mwanzo
kwa uwezo wako na mapenzi yako. 29 Lakini sasa,
ee Bwana, angalia vitisho vyao. Utuwezeshe sisi
watumishi wako kuhubiri neno lako kwa uhodari. 30
Nyosha mkono wako uponye watu. Fanya ishara na
maajabu kwa jina la Yesu Mtumishi wako Mtakatifu.”
31 Walipomaliza kusali, pale mahali walipokuwa
wamekutanika pakatikiswa, nao wote wakajazwa
Roho Mtakatifu. Wote wakaanza kuhubiri neno la
Mungu bila uoga. 32 Jumuiya yote ya waumini
ilikuwa moyo mmoja na roho moja. Hakuna hata
mmoja aliyekuwa na kitu chochote akakiweka kuwa
mali yake binafsi, ila waligawana vyote walivyokuwa
navyo. 33 Mitume walishuhudia kwa nguvu nyingi
kufufuka kwa Bwana Yesu, naye Mungu akawapa
baraka nyingi. 34 Hakuna mtu yeyote aliyetindikiwa
kitu, maana waliokuwa na mashamba au nyumba
walikuwa wanaviuza 35 na kuwakabidhi mitume fedha
hizo, zikagawiwa kila mmoja kadiri ya mahitaji yake.
36 Kulikuwa na Mlawi mmoja, mzaliwa wa Kupro, jina
lake Yosefu, ambaye mitume walimwita jina Barnaba
(maana yake, “Mtu mwenye kutia moyo”). 37 Yeye
pia alikuwa na shamba lake, akaliuza; akazichukua
zile fedha, akawakabidhi mitume.

5 Mtu mmoja aitwaye Anania na mkewe Safira
waliuza shamba lao vilevile. 2 Lakini, mkewe akiwa
anajua, Anania akajiwekea sehemu ya fedha alizopata
na ile sehemu nyingine akawakabidhi mitume. 3
Basi, Petro akamwuliza, “Anania, mbona Shetani
ameuingia moyo wako na kukufanya umdanganye
Roho Mtakatifu kwa kujiwekea sehemu ya fedha
ulizopata kutokana na lile shamba? 4 Kabla ya kuliuza
lilikuwa mali yako, na baada ya kuliuza, bado hizo
fedha zilikuwa zako uzitumie utakavyo. Kwa nini basi,
uliamua moyoni mwako kufanya jambo la namna
hii? Hukumdanganya mtu; umemdanganya Mungu!”
5 Anania aliposikia hayo, akaanguka chini, akafa.
Watu wote waliosikia habari ya tukio hilo waliogopa
sana. 6 Vijana wakafika wakaufunika mwili wake,
wakamtoa nje, wakamzika. 7 Baada ya muda wa
saa tatu hivi, mke wake, bila kufahamu mambo
yaliyotukia, akaingia mle ndani. 8 Petro akamwambia,
“Niambie! Je, kiasi hiki cha fedha ndicho mlichopata
kwa kuuza lile shamba?” Yeye akamjibu, “Naam, ni
kiasi hicho.” 9 Naye Petro akamwambia, “Mbona
mmekula njama kumjaribu Roho wa Bwana? Sikiliza!
Wale watu waliokwenda kumzika mume wako, sasa
wako mlangoni na watakuchukua wewe pia.” 10 Mara
Safira akaanguka mbele ya miguu ya Petro, akafa.
Wale vijana walipoingia, walimkuta amekwisha kufa;
hivyo wakamtoa nje, wakamzika karibu na mume
wake. 11 Kanisa lote pamoja na wote waliosikia habari
ya tukio hilo, waliogopa sana. 12 Mitume walifanya
miujiza na maajabu mengi kati ya watu. Waumini
walikuwa wakikutana pamoja katika ukumbi wa
Solomoni. 13 Mtu yeyote mwingine ambaye hakuwa
mwamini hakuthubutu kujiunga nao. Hata hivyo,
watu wengine wasiokuwa wa imani hiyo waliwasifu.
14 Idadi ya watu waliomwamini Bwana, wanaume
kwa wanawake, iliongezeka zaidi na zaidi. 15 Kwa
sababu hiyo, watu walikuwa wakipeleka wagonjwa
barabarani na kuwalaza juu ya vitanda na mikeka ili
Petro akipita, walau kivuli chake kiwaguse baadhi
yao. 16 Watu wengi walifika kutoka katika miji ya
kando kando ya Yerusalemu, wakiwaleta wagonjwa
wao na wale waliokuwa na pepo wachafu, nao wote
wakaponywa. 17 Kisha, Kuhani Mkuu na wenzake
waliokuwa wa kikundi cha Masadukayo wa mahali
hapo, wakawaonea mitume wivu. 18 Basi, wakawatia
nguvuni, wakawafunga ndani ya gereza kuu. 19

Lakini usiku malaika wa Bwana aliifungua milango
ya gereza, akawatoa nje, akawaambia, 20 "Nendeni
mkasimame Hekaluni na kuwaambia watu kila kitu
kuhusu maisha haya mapya." 21 Mitume walitii,
wakaingia Hekaluni asubuhi na mapema, wakaanza
kufundisha. Kuhani Mkuu na wenzake walipofika,
waliita mkutano wa Baraza kuu, yaani halmashauri
yote ya wazee wa Wayahudi halafu wakawatuma
watu gerezani wawalete wale mitume. 22 Lakini
hao watumishi walipofika huko hawakuwakuta mle
gerezani. Hivyo walirudi, wakatoa taarifa mkutanoni,
23 wakisema, "Tulikuta gereza limefungwa kila upande
na walinzi wakilinda milango. Lakini tulipofungua
hatukumkuta mtu yeyote ndani." 24 Mkuu wa walinzi
wa Hekalu na makuhani wakuu waliposikia habari
hiyo wakawa na wasiwasi, wasijue yaliyowapata.
25 Akafika mtu mmoja, akawaambia, "Wale watu
mliowafunga gerezani, hivi sasa wamo Hekaluni,
wanawafundisha watu." 26 Hapo mkuu wa walinzi wa
Hekalu pamoja na watu wake walikwenda Hekaluni,
akawaleta. Lakini hawakuwakamata kwa kutumia
nguvu, maana waliogopa kwamba watu wangewapiga
mawe. 27 Basi, wakawapeleka, wakawasimamisha
mbele ya Baraza. Kuhani Mkuu akawaambia, 28
"Tuliwakatazeni waziwazi kufundisha kwa jina la mtu
huyu; sasa mmeyaeneza mafundisho yenu pote katika
Yerusalemu na mnakusudia kutuwekea lawama ya
kifo cha mtu huyo." 29 Hapo Petro, akiwa pamoja na
wale mitume wengine, akajibu, "Lazima tumtii Mungu,
na siyo binadamu. 30 Mungu wa babu zetu alimfufua
Yesu baada ya ninyi kumwua kwa kumtundika
msalabani. 31 Huyu ndiye yule aliyekwezwa na Mungu
mpaka upande wake wa kulia, akawa kiongozi na
Mwokozi, ili awawezeshe watu wa Israeli watubu,
wapate kusamehewa dhambi zao. 32 Sisi ni mashahidi
wa tukio hilo, naye Roho Mtakatifu ambaye Mungu
amewapa wale wanaomtii, anashuhudia pia tukio
hilo." 33 Wajumbe wote wa lile Baraza waliposikia
hayo, wakawaka hasira, hata wakaamua kuwaua. 34
Lakini Mfarisayo mmoja aitwaye Gamalieli ambaye
alikuwa mwalimu wa Sheria na aliyeheshimika sana
mbele ya watu wote, alisimama mbele ya lile Baraza,
akataka wale mitume watolewe nje kwa muda mfupi.
35 Kisha akawaambia wale wajumbe wa Baraza,
"Wananchi wa Israeli, tahadhari kabla ya kutekeleza
hicho mnachotaka kuwatenda watu hawa! 36 Zamani
kidogo, kulitokea mtu mmoja jina lake Theuda,
akajisema kuwa mtu wa maana na watu karibu mia
nne wakajiunga naye. Lakini aliuawa, kisha wafuasi
wake wote wakatawanyika na kikundi chake kikafa.
37 Tena, baadaye, wakati ule wa kuhesabiwa watu,
alitokea Yuda wa Galilaya. Huyu naye, aliwavuta watu
wakamfuata; lakini naye pia aliuawa, na wafuasi wake
wakatawanyika. 38 Na sasa pia mimi nawaambieni,
msiwachukulie watu hawa hatua yoyote; waacheni!
Kwa maana, ikiwa mpango huu au shughuli hii yao
imeanzishwa na binadamu, itatoweka yenyewe. 39
Lakini kama imeanzishwa na Mungu, siyo tu kwamba
hamtaweza kuwashinda, bali mtajikuta mnapigana
na Mungu." Basi, wakakubaliana naye. 40 Hivyo
wakawaita wale mitume, wakaamuru wachapwe
viboko na kuwaonya wasifundishe tena kwa jina
la Yesu; kisha wakawaacha waende zao. 41 Basi,
mitume wakatoka nje ya ule mkutano wa halmashauri
wakiwa wamejaa furaha, kwani walistahili kuaibishwa
kwa ajili ya jina la Yesu. 42 Wakaendelea kila siku
kufundisha na kuhubiri Habari Njema ya Kristo,
Hekaluni na nyumbani mwa watu.

6 Baadaye, idadi ya wanafunzi ilipokuwa inazidi
kuongezeka, kulitokea manung'uniko kati ya
wanafunzi waliosema Kigiriki na wale waliosema
Kiebrania. Wale waliosema Kigiriki walinung'unika
kwamba wajane wao walikuwa wanasahauliwa katika
ugawaji wa mahitaji ya kila siku. 2 Kwa hiyo, mitume
kumi na wawili waliita jumuiya yote ya wanafunzi,
wakasema, "Si vizuri sisi tuache kulihubiri neno la
Mungu ili tushughulikie ugawaji wa mahitaji. 3 Hivyo,
ndugu zetu, chagueni miongoni mwenu watu saba
wenye sifa njema, waliojawa na Roho na wenye
hekima; nasi tutawakabidhi jukumu hilo. 4 Sisi, lakini,
tutashughulika na sala na kazi ya kuhubiri neno la
Mungu." 5 Jambo hilo likaipendeza jumuiya yote ya
waumini. Wakawachagua Stefano, mtu mwenye imani
kubwa na mwenye kujawa na Roho Mtakatifu, Filipo,
Prokoro, Nikanora, Timona, Parmena na Nikolao wa
Antiokia ambaye hapo awali alikuwa ameongokea
dini ya Kiyahudi. 6 Wakawaweka mbele ya mitume,
nao wakawaombea na kuwawekea mikono. 7 Neno
la Mungu likazidi kuenea na idadi ya waumini huko
Yerusalemu ikaongezeka zaidi, na kundi kubwa la
makuhani wakaipokea imani. 8 Mungu alimjalia
Stefano neema tele, akampa nguvu nyingi hata
akawa anatenda miujiza na maajabu kati ya watu.
9 Lakini watu fulani wakatokea ili wabishane na
Stefano. Baadhi ya watu hao walikuwa wa sunagogi
moja lililoitwa "Sunagogi la Watu Huru", nao walitoka
Kurene na Aleksandria; wengine walitoka Kilikia
na Asia. 10 Lakini hawakuweza kumshinda kwa
sababu ya hekima yake na kwa sababu ya yule Roho
aliyeongoza maneno yake. 11 Kwa hiyo waliwahonga
watu kadhaa waseme: "Tumemsikia Stefano akisema

maneno ya kumkashifu Mose na kumkashifu Mungu."
12 Kwa namna hiyo, waliwachochea watu, wazee
na walimu wa Sheria. Basi, wakamjia Stefano,
wakamkamata na kumleta mbele ya Baraza kuu.
13 Walileta Barazani mashahidi wa uongo ambao
walisema, "Mtu huyu haachi kamwe kusema maneno
ya kupakashifu mahali hapa patakatifu na Sheria ya
Mose. 14 Kwa maana tulikwisha msikia akisema eti
huyo Yesu wa Nazareti atapaharibu kabisa mahali
hapa na kufutilia mbali desturi zile tulizopokea kutoka
kwa Mose." 15 Wote waliokuwa katika kile kikao cha
Baraza walimkodolea macho Stefano, wakauona uso
wake umekuwa kama wa malaika.

7 Basi, Kuhani Mkuu akamwuliza, "Je, mambo haya
ni kweli?" 2 Naye Stefano akasema, "Ndugu zangu
na akina baba, nisikilizeni! Mungu alimtokea baba
yetu Abrahamu alipokuwa kule Mesopotamia kabla
hajaenda kukaa kule Harani. 3 Mungu alimwambia:
Ondoka katika nchi yako; waache watu wa ukoo
wako; nenda katika nchi nitakayokuonyesha! 4
Kwa hivyo, Abrahamu alihama nchi ya Kaldayo,
akaenda kukaa Harani. Baada ya kifo cha baba
yake, Mungu alimtoa tena Harani akaja kukaa katika
nchi hii mnayokaa sasa. 5 Mungu hakumpa hata
sehemu moja ya nchi hii iwe mali yake; hata hivyo,
alimwahidia kumpa nchi hii iwe yake na ya wazawa
wake, ingawaje wakati huu hakuwa na mtoto. 6
Mungu alimwambia hivi: Wazao wako watapelekwa
katika nchi inayotawaliwa na watu wengine, na huko
watafanywa watumwa na kutendewa vibaya kwa
muda wa miaka mia nne. 7 Lakini mimi nitalihukumu
taifa hilo litakalowafanya watumwa. Kisha nitawatoa
katika nchi hiyo ili waje kuniabudu mahali hapa. 8
Halafu Mungu aliifanya tohara iwe ishara ya agano.
Hivyo, Abrahamu alimtahiri mtoto wake Isaka, siku
ya nane baada ya kuzaliwa. Na Isaka, vivyo hivyo,
alimtahiri Yakobo. Naye Yakobo aliwatendea wale
mababu kumi na wawili vivyo hivyo. 9 "Wale mababu
walimwonea wivu Yosefu, wakamuuza utumwani Misri.
Lakini Mungu alikuwa pamoja naye, 10 akamwokoa
katika taabu zake zote. Mungu alimjalia fadhili na
hekima mbele ya Farao, mfalme wa Misri, hata Farao
akamweka awe mkuu wa ile nchi na nyumba ya
kifalme. 11 Kisha, kulizuka njaa kubwa katika nchi
yote ya Misri na Kanaani, ikasababisha dhiki kubwa.
Babu zetu hawakuweza kupata chakula chochote. 12
Basi, Yakobo alipopata habari kwamba huko Misri
kulikuwa na nafaka, aliwatuma watoto wake, yaani
babu zetu, waende huko Misri mara ya kwanza.
13 Katika safari yao ya pili, Yosefu alijitambulisha
kwa ndugu zake, na Farao akaifahamu jamaa ya
Yosefu. 14 Yosefu alituma ujumbe kwa baba yake
na jamaa yote, jumla watu sabini na tano, waje
Misri. 15 Hivyo, Yakobo alikwenda Misri ambako
yeye na babu zetu wengine walikufa. 16 Miili yao
ililetwa mpaka Shekemu, ikazikwa katika kaburi
Abrahamu alilonunua kutoka kwa kabila la Hamori
kwa kiasi fulani cha fedha. 17 "Wakati ulipotimia
Mungu aitimize ahadi aliyompa Abrahamu, idadi ya
wale watu kule Misri ilikwisha ongezeka na kuwa
kubwa zaidi. 18 Mwishowe, mfalme mmoja ambaye
hakumtambua Yosefu alianza kutawala huko Misri.
19 Alilifanyia taifa letu ukatili, akawatendea vibaya
babu zetu kwa kuwalazimisha waweke nje watoto
wao wachanga ili wafe. 20 Mose alizaliwa wakati huo.
Alikuwa mtoto mzuri sana. Alilelewa nyumbani kwa
muda wa miezi mitatu, 21 na alipotolewa nje, binti
wa Farao alimchukua, akamlea kama mtoto wake.
22 Mose alifundishwa mambo yote ya hekima ya
Wamisri akawa mashuhuri kwa maneno na matendo.
23 "Alipokuwa na umri wa miaka arobaini aliamua
kwenda kuwaona ndugu zake Waisraeli. 24 Huko
alimwona mmoja wao akitendewa vibaya, akaenda
kumwokoa, na kulipiza kisasi, akamuua yule Mmisri.
25 (Alidhani kwamba Waisraeli wenzake wangeelewa
kwamba Mungu angemtumia yeye kuwakomboa,
lakini hawakuelewa hivyo.) 26 Kesho yake, aliwaona
Waisraeli wawili wakipigana, akajaribu kuwapatanisha,
akisema: Ninyi ni ndugu; kwa nini basi, kutendeana
vibaya ninyi kwa ninyi? 27 Yule aliyekuwa anampiga
mwenzake alimsukuma Mose kando akisema: Ni
nani aliyekuweka wewe kuwa kiongozi na mwamuzi
wa watu? 28 Je, unataka kuniua kama ulivyomuua
yule Mmisri jana? 29 Baada ya kusikia hayo Mose
alikimbia, akaenda kukaa katika nchi ya Midiani
na huko akapata watoto wawili. 30 "Miaka arobaini
ilipotimia, malaika wa Bwana alimtokea Mose katika
kichaka kilichokuwa kinawaka moto kule jangwani
karibu na mlima Sinai. 31 Mose alistaajabu sana kuona
jambo hilo hata akasogea karibu ili achungulie; lakini
alisikia sauti ya Bwana: 32 Mimi ni Mungu wa baba
zako, Mungu wa Abrahamu, Isaka na Yakobo! Mose
akatetemeka kwa hofu na wala hakuthubutu kutazama
zaidi. 33 Bwana akamwambia: Vua viatu vyako
maana hapa unaposimama ni mahali patakatifu. 34
Nimeyaona mabaya wanayotendewa watu wangu kule
Misri. Nimesikia kilio chao, nami nimekuja kuwaokoa.
Basi sasa, nitakutuma Misri. 35 "Huyu Mose ndiye
yule watu wa Israeli waliyemkataa waliposema: Ni
nani aliyekuweka wewe kuwa kiongozi na mwamuzi
wetu? Kwa njia ya yule malaika aliyemtokea katika

kichaka kilichokuwa kinawaka moto, Mungu alimtuma
Mose huyo awe kiongozi na mkombozi. **36** Ndiye
aliyewaongoza wale watu watoke Misri kwa kufanya
miujiza na maajabu katika nchi ya Misri, katika bahari
ya Shamu na jangwani kwa muda wa miaka arobaini.
37 Mose ndiye aliyewaambia watu wa Israeli: Mungu
atawateulieni nabii kama mimi kutoka katika ndugu
zenu ninyi wenyewe. **38** Wakati watu wa Israeli
walipokutana pamoja kule jangwani, Mose ndiye
aliyekuwako huko pamoja nao. Alikuwa huko pamoja
na babu zetu na yule malaika aliyeongea naye
mlimani Sinai; ndiye aliyekabidhiwa yale maneno
yaletayo uzima atupe sisi. **39** "Lakini yeye ndiye babu
zetu waliyemkataa kumsikiliza; walimsukuma kando,
wakatamani kurudi Misri. **40** Walimwambia Aroni:
Tutengenezee miungu itakayotuongoza njiani, maana
hatujui yaliyompata Mose huyu aliyetuongoza kutoka
Misri! **41** Hapo ndipo walipojitengenezea sanamu
ya ndama, wakaitambikia na kukifanyia sherehe
kitu ambacho ni kazi ya mikono yao wenyewe.
42 Lakini Mungu aliondoka kati yao, akawaacha
waabudu nyota za anga, kama ilivyoandikwa katika
kitabu cha manabii: Enyi watu wa Israeli! Si mimi
mliyenitolea dhabihu na sadaka kwa muda wa miaka
arobaini kule jangwani! **43** Ninyi mlikibeba kibanda
cha mungu Moloki, na sanamu ya nyota ya mungu
wenu Refani. Sanamu mlizozifanya ndizo mlizoabudu.
Kwa sababu hiyo nitakupeleka mateka mbali kupita
Babuloni! **44** Kule jangwani babu zetu walikuwa
na lile hema lililoshuhudia kuweko kwa Mungu.
Lilitengenezwa kama Mungu alivyomwambia Mose
alifanye; nakala kamili ya kile alichoonyeshwa. **45**
Kisha babu zetu walilipokezana wao kwa wao mpaka
wakati wa Yoshua, walipoinyakua ile nchi kutoka
kwa mataifa ambayo Mungu aliyafukuza mbele yao.
Hapo lilikaa mpaka nyakati za Daudi. **46** Daudi
alipata upendeleo kwa Mungu, akamwomba Mungu
ruhusa ya kumjengea makao yeye aliye Mungu wa
Yakobo. **47** Lakini Solomoni ndiye aliyemjengea
Mungu nyumba. **48** "Hata hivyo, Mungu Mkuu haishi
katika nyumba zilizojengwa na binadamu; kama
nabii asemavyo: **49** Bwana asema: Mbingu ni kiti
changu cha enzi na dunia ni kiti changu cha kuwekea
miguu. **50** Ni nyumba ya namna gani basi mnayoweza
kunijengea, na ni mahali gani nitakapopumzika? Vitu
hivi vyote ni mimi nimevifanya, au sivyo? **51** "Enyi
wakaidi wakuu! Mioyo na masikio yenu ni kama ya
watu wa mataifa. Ninyi ni kama baba zenu. Siku
zote mnampinga Roho Mtakatifu. **52** Je, yuko nabii
yeyote ambaye baba zenu hawakumtesa? Waliwaua
hao Mungu aliowatuma watangaze kuja kwake yule
Mwenye Haki. Na sasa, ninyi mmemsaliti, mkamuua.
53 Ninyi mliipokea ile Sheria iliyoletwa kwenu na
Malaika, lakini hamkuitii." **54** Wale wazee wa Baraza
waliposikia hayo, walighadhibika sana, wakamsagia
meno kwa hasira. **55** Lakini Stefano akiwa amejawa
na Roho Mtakatifu, akatazama juu mbinguni, akauona
utukufu wa Mungu na Yesu amekaa upande wa kulia
wa Mungu. **56** Akasema, "Tazameni! Ninaona mbingu
zimefunuliwa na Mwana wa Mtu amesimama upande
wa kulia wa Mungu." **57** Hapo, watu wote katika kile
kikao cha Baraza, wakapiga kelele na kuziba masikio
yao kwa mikono yao. Kisha wakamrukia wote kwa
pamoja, **58** wakamtoa nje ya mji, wakampiga mawe.
Wale mashahidi wakayaweka makoti yao chini ya
ulinzi wa kijana mmoja jina lake Saulo. **59** Waliendelea
kumpiga mawe Stefano, huku akiwa anasali: "Bwana
Yesu, ipokee roho yangu!" **60** Akapiga magoti, akalia
kwa sauti kubwa: "Bwana, usiwalaumu kwa sababu
ya dhambi hii." Baada ya kusema hivyo, akafa.

8 Saulo naye alikiona kitendo hicho cha kumwua
Stefano kuwa sawa. Siku hiyo kanisa la Yerusalemu
lilianza kuteswa vibaya. Waumini wote, isipokuwa
tu wale mitume, walilazimika kutawanyika katika
sehemu za mashambani za Yudea na Samaria.
2 Watu wamchao Mungu, walimzika Stefano na
kumfanyia maombolezo makubwa. **3** Wakati huohuo,
Saulo alijaribu kuliangamiza kanisa. Alikwenda katika
kila nyumba, akawatoa nje waumini, wanaume kwa
wanawake, akawatia gerezani. **4** Wale waumini
waliotawanyika, walikwenda kila mahali wakihubiri
ule ujumbe. **5** Naye Filipo aliingia katika mji wa
Samaria na kumhubiri Kristo kwa wenyeji wa hapo.
6 Watu walijiunga kusikiliza kwa makini ule ujumbe
wa Filipo na kuona ile miujiza aliyoifanya. **7** Maana
pepo wachafu waliokuwa wamewapagaa watu wengi
waliwatoka wakipiga kelele kubwa; na pia watu
wengi waliokuwa wamepooza viungo na waliolemaa
waliponywa. **8** Kukawa na furaha kubwa katika mji
ule. **9** Basi, kulikuwa na mtu mmoja aitwaye Simoni
ambaye alikuwa amekwisha fanya uchawi wake
katika mji huo kwa muda na kuwashangaza watu
wa Samaria, akijiona kuwa yeye ni mtu maarufu.
10 Watu wote, wadogo na wakubwa, walimsikiliza
kwa makini wakisema, "Simoni ndiye ile nguvu ya
kimungu inayoitwa Nguvu Kubwa." **11** Walivutiwa
sana naye kwa vile alikuwa amewashangaza kwa
uchawi wake kwa muda mrefu. **12** Lakini walipouamini
ujumbe wa Filipo juu ya Habari Njema ya Ufalme wa
Mungu na jina la Yesu Kristo, walibatizwa, wanawake
na wanaume. **13** Hata Simoni aliamini; baada ya

kubatizwa ilikuwa akiandamana na Filipo, akastaajabia
maajabu na miujiza iliyokuwa inafanyika. 14 Wale
mitume waliokuwa kule Yerusalemu walipopata habari
kwamba wenyeji wa Samaria nao wamelipokea neno
la Mungu, waliwatuma kwao Petro na Yohane. 15
Walipofika waliwaombea hao waumini ili wampokee
Roho Mtakatifu; 16 maana wakati huo Roho Mtakatifu
hakuwa ameshukia yeyote kati yao; walikuwa
wamebatizwa tu kwa jina la Bwana Yesu. 17 Basi,
Petro na Yohane wakawawekea mikono hao waumini,
nao wakampokea Roho Mtakatifu. 18 Hapo Simoni
aling'amua kwamba kwa kuwekewa mikono ya mitume
waumini walipewa Roho Mtakatifu. Hivyo aliwapa
Petro na Yohane fedha akisema, 19 "Nipeni na
mimi uwezo huo ili yeyote nitakayemwekea mikono,
apokee Roho Mtakatifu." 20 Lakini Petro akamjibu,
"Potelea mbali na fedha zako kwa vile unafikiri
kwamba unaweza kununua karama ya Mungu kwa
fedha! 21 Huna sehemu yoyote wala haki katika kazi
hiyo kwa maana moyo wako hauko sawa mbele ya
macho ya Mungu. 22 Kwa hiyo, tubu ubaya wako huu
na umwombe Bwana naye anaweza kukusamehe
fikira kama hizo. 23 Ni dhahiri kwangu kwamba
umejaa wivu mkali na mfungwa wa dhambi!" 24
Simoni akajibu, "Tafadhali, niombeeni kwa Bwana
lisije likanipata lolote kati ya hayo mliyosema." 25
Baada ya Petro na Yohane kutoa ushuhuda wao na
kuutangaza ujumbe wa Bwana, walirudi Yerusalemu.
Walipokuwa wanarudi walihubiri Habari Njema katika
vijiji vingi vya Samaria. 26 Malaika wa Bwana
alimwambia Filipo, "Jitayarishe uende kusini kupitia
njia inayotoka Yerusalemu kwenda Gaza." (Njia
hiyo hupita jangwani.) 27 Basi, Filipo akajiweka
tayari, akaanza safari. Wakati huohuo kulikuwa na
Mwethiopia mmoja, towashi, ambaye alikuwa anasafiri
kuelekea nyumbani. Huyo mtu alikuwa ofisa maarufu
wa hazina ya Kandake, malkia wa Ethiopia. Alikuwa
amekwenda huko Yerusalemu kuabudu na wakati huo
alikuwa anarudi akiwa amepanda gari la kukokotwa.
28 Alipokuwa anasafiri, alikuwa akijisomea kitabu cha
nabii Isaya. 29 Basi, Roho Mtakatifu akamwambia
Filipo, "Nenda karibu na gari hilo ukafuatane nalo." 30
Filipo akakimbilia karibu na gari, akamsikia huyo mtu
akisoma katika kitabu cha nabii Isaya. Hapo Filipo
akamwuliza, "Je, unaelewa hayo unayosoma?" 31
Huyo mtu akamjibu, "Ninawezaje kuelewa bila mtu
kunielewesha?" Hapo akamwalika Filipo apande juu,
aketi pamoja naye. 32 Basi, sehemu ya Maandiko
Matakatifu aliyokuwa anasoma ilikuwa hii: "Alikuwa
kama kondoo anayepelekwa kuchinjwa; kimya kama
vile mwana kondoo anaponyolewa manyoya, yeye
naye hakutoa sauti hata kidogo. 33 Alifedheheshwa na
kunyimwa haki. Hakuna atakayeweza kuongea juu ya
kizazi chake, kwa maana maisha yake yameondolewa
duniani." 34 Huyo Mwethiopia akamwambia Filipo,
"Niambie, huyu nabii anasema juu ya nani? Anasema
mambo haya juu yake yeye mwenyewe au juu ya mtu
mwingine?" 35 Basi, Filipo akianzia na sehemu hiyo
ya Maandiko Matakatifu, akamweleza Habari Njema
juu ya Yesu. 36 Walipokuwa bado wanaendelea
na safari walifika mahali penye maji na huyo ofisa
akasema, "Mahali hapa pana maji; je, kuna chochote
cha kunizuia nisibatizwe?" 37 Filipo akasema, "Kama
unaamini kwa moyo wako wote unaweza kubatizwa."
Naye akajibu, "Naam, ninaamini kwamba Yesu Kristo
ni Mwana wa Mungu." 38 Basi, huyo ofisa akaamuru
lile gari lisimame; na wote wawili, Filipo na huyo
ofisa wakashuka majini, naye Filipo akambatiza. 39
Walipotoka majini Roho wa Bwana akamfanya Filipo
atoweke. Na huyo Mwethiopia hakumwona tena;
lakini akaendelea na safari yake akiwa amejaa furaha.
40 Filipo akajikuta yuko Azoto, akapita katika miji yote
akihubiri Habari Njema mpaka alipofika Kaisarea.

9 Wakati huo Saulo alikuwa akizidisha vitisho
vikali vya kuwaua wafuasi wa Bwana. Alikwenda
kwa Kuhani Mkuu, 2 akaomba apatiwe barua za
utambulisho kwa masunagogi ya Kiyahudi kule
Damasko, ili akikuta huko wanaume au wanawake
wanaofuata Njia ya Bwana, awakamate na kuwaleta
Yerusalemu. 3 Lakini alipokuwa njiani karibu
kufika Damasko, ghafla mwanga kutoka angani
ulimwangazia pande zote. 4 Akaanguka chini na
kusikia sauti ikimwambia: "Saulo, Saulo! Kwa nini
unanitesa?" 5 Naye Saulo akauliza, "Ni nani wewe
Bwana?" Na ile sauti ikajibu, "Mimi ni Yesu ambaye
wewe unamtesa. 6 Lakini simama sasa, uingie
mjini na huko utaambiwa unachopaswa kufanya." 7
Wale watu waliokuwa wanasafiri pamoja na Saulo
walisimama pale, wakiwa hawana la kusema; walisikia
ile sauti lakini hawakumwona mtu. 8 Saulo aliinuka, na
alipofumbua macho yake hakuweza kuona chochote;
hivyo wale watu wakamwongoza kwa kumshika
mkono mpaka mjini Damasko. 9 Saulo alikaa siku
tatu bila kuona, na wakati huo hakula au kunywa
chochote. 10 Basi, huko Damasko kulikuwa na
mfuasi mmoja aitwaye Anania. Bwana akamwambia
katika maono, "Anania!" Anania akaitika, "Niko hapa,
Bwana." 11 Naye Bwana akamwambia, "Jitayarishe
uende kwenye barabara inayoitwa Barabara ya Moja
kwa Moja, na katika nyumba ya Yuda umtake mtu
mmoja kutoka Tarso aitwaye Saulo. Sasa anasali; 12

na katika maono ameona mtu aitwaye Anania akiingia
ndani na kumwekea mikono ili apate kuona tena." 13
Lakini Anania akajibu, "Bwana, nimesikia habari za
mtu huyu kutoka kwa watu wengi; nimesikia juu ya
mabaya aliyowatendea watu wako huko Yerusalemu.
14 Na amekuja hapa akiwa na mamlaka kutoka kwa
makuhani wakuu kuwatia nguvuni wote wanaoomba
kwa jina lako." 15 Lakini Bwana akamwambia,
"Nenda tu, kwa maana nimemchagua awe chombo
changu, alitangaze jina langu kwa mataifa na wafalme
wao na kwa watu wa Israeli. 16 Mimi mwenyewe
nitamwonyesha mengi yatakayomlazimu kuteswa kwa
ajili ya jina langu." 17 Basi, Anania akaenda, akaingia
katika hiyo nyumba. Kisha akaweka mikono yake juu
ya Saulo, akasema, "Ndugu Saulo, Bwana ambaye
ndiye Yesu mwenyewe aliyekutokea ulipokuwa njiani
kuja hapa, amenituma ili upate kuona tena na kujazwa
Roho Mtakatifu." 18 Mara vitu kama magamba
vikaanguka kutoka macho ya Saulo, akaweza kuona
tena. Akasimama, akabatizwa. 19 Na baada ya kula
chakula, nguvu zake zikamrudia. Saulo alikaa siku
chache pamoja na wafuasi huko Damasko. 20 Mara
alianza kuhubiri katika masunagogi kwamba Yesu
ni Mwana wa Mungu. 21 Watu wote waliomsikia
walishangaa, wakasema, "Je, mtu huyu si yuleyule
aliyewaua wale waliokuwa wanaomba kwa jina hili kule
Yerusalemu? Tena alikuja hapa akiwa na madhumuni
ya kuwatia nguvuni watu hao na kuwapeleka kwa
makuhani!" 22 Saulo alizidi kupata nguvu, na kwa
jinsi alivyothibitisha wazi kwamba Yesu ndiye Kristo,
Wayahudi wa huko Damasko walivurugika kabisa. 23
Baada ya siku nyingi kupita, Wayahudi walikusanyika
na kufanya mpango wa kumwua Saulo. 24 Lakini
Saulo alipata habari ya mpango huo. Usiku na
mchana walilinda milango ya kuingia mjini ili wapate
kumwua. 25 Lakini wakati wa usiku wanafunzi wake
walimchukua, wakamteremsha chini ndani ya kapu
kubwa kwa kupitia nafasi iliyokuwako ukutani. 26
Saulo alipofika Yerusalemu alijaribu kujiunga na wale
wanafunzi. Lakini wote walimwogopa, na hawakuweza
kuamini kwamba yeye amekuwa mfuasi. 27 Hapo,
Barnaba alikuja akamchukua Saulo, akampeleka
kwa mitume na kuwaeleza jinsi Saulo alivyomwona
Bwana njiani na jinsi Bwana alivyoongea naye.
Aliwaambia pia jinsi Saulo alivyokuwa amehubiri bila
uoga kule Damasko. 28 Basi, Saulo alikaa pamoja nao,
akatembelea Yerusalemu yote akihubiri neno la Bwana
bila hofu. 29 Pia aliongea na kubishana na Wayahudi
wasemao Kigiriki, lakini wao walijaribu kumwua. 30
Wale ndugu walipogundua jambo hilo walimchukua
Saulo, wakampeleka Kaisarea, wakamwacha aende
zake Tarso. 31 Wakati huo kanisa likawa na amani
popote katika Yudea, Galilaya, na Samaria. Lilijengwa
na kukua katika kumcha Bwana, na kuongezeka
likitiwa moyo na Roho Mtakatifu. 32 Petro alipokuwa
anasafirisafiri kila mahali alifika pia kwa watu wa
Mungu waliokuwa wanaishi Luda. 33 Huko alimkuta
mtu mmoja aitwaye Enea ambaye kwa muda wa
miaka minane alikuwa amelala kitandani kwa sababu
alikuwa amepooza. 34 Basi, Petro akamwambia,
"Enea, Yesu Kristo anakuponya. Amka utandike
kitanda chako." Enea akaamka mara. 35 Wakazi
wote wa Luda na Saroni walimwona Enea, na wote
wakamgeukia Bwana. 36 Kulikuwa na mfuasi mmoja
mwanamke mjini Yopa aitwaye Tabitha (kwa Kigiriki ni
Dorka, maana yake, Paa). Huyo mwanamke alikuwa
akitenda mema na kuwasaidia maskini daima. 37
Wakati huo ikawa kwamba aliugua, akafa. Watu
wakauosha mwili wake, wakauzika katika chumba
ghorofani. 38 Yopa si mbali sana na Luda; kwa hiyo
wafuasi waliposikia kwamba Petro alikuwa Luda,
wakawatuma watu wawili kwake na ujumbe: "Njoo
kwetu haraka iwezekanavyo." 39 Basi, Petro akaenda
pamoja nao. Alipofika alipelekwa ghorofani katika kile
chumba. Huko wajane wengi walimzunguka Petro
wakilia na kumwonyesha makoti na nguo ambazo
Dorka alikuwa akitengeneza wakati alipokuwa hai.
40 Petro aliwatoa nje wote, akapiga magoti, akasali.
Kisha akamgeukia yule maiti, akasema, "Tabitha,
amka" Naye akafumbua macho yake na alipomwona
Petro, akaketi. 41 Petro akamsaidia kusimama, halafu
akawaita wale watu wa Mungu na wale wajane,
akamkabidhi kwao akiwa mzima. 42 Habari ya tukio
hili ilienea kila mahali huko Yopa, na watu wengi
wakamwamini Bwana. 43 Petro alikaa siku kadhaa
huko Yopa, akiishi kwa mtu mmoja mtengenezaji wa
ngozi aitwaye Simoni.

10 Kulikuwa na mtu mmoja huko Kaisarea aitwaye
Kornelio, Jemadari wa kikosi kimoja kiitwacho
"Kikosi cha Italia." 2 Alikuwa mtu mwema; naye
pamoja na jamaa yake yote walimcha Mungu;
alikuwa anafanya mengi kusaidia maskini wa Kiyahudi
na alikuwa anasali daima. 3 Yapata saa tisa
mchana, aliona dhahiri katika maono malaika wa
Mungu akiingia ndani na kumwambia, "Kornelio!"
4 Kornelio alimkodolea macho huyo malaika kwa
hofu, akamwambia, "Kuna nini Mheshimiwa?" Huyo
malaika akamwambia, "Mungu amezipokea sala na
sadaka zako kwa maskini. 5 Sasa, watume watu
Yopa wakamwite mtu mmoja aitwaye Simoni, kwa
jina lingine Petro. 6 Yeye yumo nyumbani kwa

Simoni mtengenezaji wa ngozi ambaye nyumba yake
iko karibu na bahari.” 7 Huyo malaika aliyesema
hayo alipokwisha kwenda zake, Kornelio aliwaita
watumishi wawili wa nyumbani na mmoja wa askari
zake ambaye alikuwa mcha Mungu, 8 akawaeleza
yote yaliyotukia, akawatuma Yopa. 9 Kesho yake, hao
watu watatu wakiwa bado safarini, lakini karibu kufika
Yopa, Petro alipanda juu ya paa la nyumba yapata
saa sita mchana ili kusali. 10 Aliona njaa, akatamani
kupata chakula. Chakula kilipokuwa kinatayarishwa,
alipatwa na usingizi mzito akaona maono. 11 Aliona
mbingu zimefunguliwa na kitu kama shuka kubwa
inateremshwa chini ikiwa imeshikwa pembe zake
nne. 12 Ndani ya shuka hiyo kulikuwa na kila aina ya
wanyama: wanyama wenye miguu minne, wanyama
watambaao na ndege wa angani. 13 Akasikia sauti
ikimwambia: “Petro, amka uchinje, ule!” 14 Petro
akajibu, “La, Bwana; mimi sijaonja kamwe chochote
ambacho ni najisi au kichafu.” 15 Ile sauti ikasikika
tena ikimwambia: “Usiviite najisi vitu ambavyo Mungu
amevitakasa!” 16 Jambo hili lilifanyika mara tatu,
kisha ile shuka ikarudishwa juu mbinguni. 17 Petro
alipokuwa bado anashangaa juu ya maana ya hilo
maono alilokuwa ameliona, wale watu waliotumwa na
Kornelio, baada ya kuigundua nyumba ya Simoni,
walifika mlangoni, 18 Wakaita kwa sauti: “Je, kuna
mgeni humu aitwaye Simoni Petro?” 19 Petro alikuwa
bado anajaribu kuelewa lile maono, na hapo Roho
akamwambia, “Sikiliza! kuna watu watatu hapa,
wanakutafuta. 20 Shuka upesi na wala usisite kwenda
pamoja nao kwa maana ni mimi niliyewatuma.” 21
Basi, Petro akateremka chini, akawaambia hao watu,
“Mimi ndiye mnayemtafuta. Kwa nini mmekuja?”
22 Wao wakamjibu, “Jemadari Kornelio ambaye ni
mtu mwema, mcha Mungu na mwenye kuheshimika
mbele ya Wayahudi wote ametutuma. Aliambiwa
na malaika mtakatifu akualike nyumbani kwake ili
asikilize chochote ulicho nacho cha kusema.” 23
Petro akawaalika ndani, akawapa mahali pa kulala
usiku ule. Kesho yake, Petro alianza safari pamoja
nao, na baadhi ya ndugu wa huko Yopa walifuatana
naye. 24 Siku ya pili yake, walifika Kaisarea na
huko Kornelio alikuwa anawangojea pamoja na
jamaa na marafiki aliokuwa amewaalika. 25 Petro
alipokuwa anaingia, Kornelio alitoka nje kumlaki,
akapiga magoti mbele yake na kuinama chini kabisa.
26 Lakini Petro alimwinua, akamwambia, “Simama,
kwa maana mimi ni binadamu tu.” 27 Petro aliendelea
kuongea na Kornelio wakiwa wanaingia nyumbani
ambamo aliwakuta watu wengi wamekusanyika. 28
Petro akawaambia, “Ninyi wenyewe mnajua kwamba
Myahudi yeyote amekatazwa na Sheria yake ya dini
kushirikiana na watu wa mataifa mengine. Lakini
Mungu amenijulisha nisimfikirie mtu yeyote kuwa najisi
au mchafu. 29 Kwa sababu hiyo, mliponiita nimekuja
bila kusita. Basi, nawaulizeni: kwa nini mmeniita?” 30
Kornelio akasema, “Siku tatu zilizopita saa kama hii,
saa tisa alasiri, nilikuwa nikisali chumbani mwangu.
Ghafla, mtu aliyekuwa amevaa mavazi yenye kun'gaa
alisimama mbele yangu, 31 akasema: Kornelio! Sala
yako na sadaka zako kwa maskini vimekubaliwa
na Mungu. 32 Mtume mtu Yopa akamwite mtu
mmoja aitwaye Simoni, kwa jina lingine Petroi; yuko
nyumbani kwa Simoni mtengenezaji wa ngozi karibu
na bahari. 33 Kwa hiyo nilikutumia ujumbe bila
kuchelewa, nawe umefanya vyema kuja. Sasa, sisi
tuko mbele ya Mungu, kusikiliza chochote ambacho
bwana amekuamuru kusema.” 34 Hapo Petro akaanza
kusema: “Sasa nimetambua kwamba hakika Mungu
hana ubaguzi. 35 Mtu wa taifa lolote anayemcha
Mungu na kutenda haki anapokelewa naye. 36 Huu
ndio ule ujumbe Mungu alioupeleka kwa watu wa
Israeli, akitangaza Habari Njema iletayo amani kwa
njia ya Yesu Kristo ambaye ni Bwana wa wote. 37 Ninyi
mnajua jambo lililotukia katika nchi yote ya Wayahudi
kuanzia Galilaya baada ya ule ubatizo aliohubiri
Yohane. 38 Mnajua Yesu wa Nazareti na jinsi Mungu
alivyomteua kwa kummiminia Roho Mtakatifu na
nguvu. Mungu alikuwa pamoja naye; yeye alikwenda
huko na huko akitenda mema na kuwaponya wote
waliokuwa wamevamiwa na Ibilisi. 39 Sisi ni mashahidi
wa mambo yote aliyotenda katika nchi ya Wayahudi
na katika Yerusalemu. Walimuua kwa kumtundika
msalabani; 40 lakini Mungu alimfufua siku ya tatu,
akamfanya aonekane 41 si kwa watu wote ila kwa wale
Mungu aliokwisha wachagua wawe mashahidi wake,
yaani sisi tuliokula na kunywa pamoja naye baada ya
kufufuka kwake kutoka wafu. 42 Alituamuru kuihubiri
Habari Njema kwa watu wote na kushuhudia kwamba
yeye ndiye aliyeteuliwa na Mungu awe Mwamuzi wa
wazima na wafu. 43 Manabii wote waliongea juu yake
kwamba kila mtu atakayemwamini atasamehewa
dhambi zake zote kwa jina lake.” 44 Wakati Petro
alipokuwa bado anasema maneno hayo, Roho
Mtakatifu aliwashukia wote waliokuwa wanasikiliza
ujumbe huo. 45 Wale Wayahudi waumini waliokuja
pamoja na Petro kutoka Yopa walishangaa kuona
kuwa Mungu aliwamiminia zawadi ya Roho Mtakatifu
watu wa mataifa mengine pia; 46 maana waliwasikia
wakiongea kwa lugha mbalimbali wakimtukuza Mungu.
Hapo Petro akasema, 47 “Watu hawa wamempokea
Roho Mtakatifu kama sisi wenyewe tulivyompokea.

Je, kuna yeyote atakayeweza kuwazuia wasibatizwe
kwa maji?” 48 Basi, akaamuru wabatizwe kwa jina la
Yesu Kristo. Kisha wakamwomba akae nao kwa siku
chache.

11 Mitume na ndugu kule Yudea walisikia kwamba
watu wa mataifa mengine pia walikuwa
wamelipokea neno la Mungu. 2 Basi, Petro aliporudi
Yerusalemu, wale Wayahudi waumini waliopendelea
watu wa mataifa mengine watahiriwe, walimlaumu
wakisema: 3 “Wewe umekwenda kukaa na watu
wasiotahiriwa na hata umekula pamoja nao! 4
Hapo Petro akawaeleza kinaganaga juu ya yale
yaliyotendeka tangu mwanzo: 5 “Siku moja nikiwa
nasali mjini Yopa, niliona maono; niliona kitu kama
shuka kubwa likishushwa chini kutoka mbinguni
likiwa limeshikwa pembe zake nne, likawekwa kando
yangu. 6 Nilichungulia ndani kwa makini nikaona
wanyama wenye miguu minne, wanyama wa mwituni,
wanyama watambaao na ndege wa angani. 7
Kisha nikasikia sauti ikiniambia: Petro amka, chinja,
ule. 8 Lakini mimi nikasema: La, Bwana; maana
chochote kilicho najisi au kichafu hakijapata kamwe
kuingia kinywani mwangu. 9 Ile sauti ikasikika tena
kutoka mbinguni: Usiviite najisi vitu ambavyo Mungu
amevitakasa. 10 Jambo hilo lilifanyika mara tatu,
na mwishowe vyote vilirudishwa juu mbinguni. 11
Ghafla, watu watatu waliokuwa wametumwa kwangu
kutoka Kaisarea waliwasili kwenye nyumba niliyokuwa
nakaa. 12 Roho aliniambia niende pamoja nao
bila kusita. Hawa ndugu sita waliandamana nami
pia kwenda Kaisarea na huko tuliingia nyumbani
mwa Kornelio. 13 Yeye alitueleza jinsi alivyokuwa
amemwona malaika amesimama nyumbani mwake
na kumwambia: Mtume mtu Yopa akamwite mtu
mmoja aitwaye Simoni, kwa jina lingine Petro. 14 Yeye
atakuambia maneno ambayo kwayo wewe na jamaa
yako yote mtaokolewa. 15 Na nilipoanza tu kuongea,
Roho Mtakatifu aliwashukia kama alivyotushukia
sisi pale awali. 16 Hapo nilikumbuka yale maneno
Bwana aliyosema: Yohane alibatiza kwa maji, lakini
ninyi mtabatizwa kwa Roho Mtakatifu. 17 Basi, kama
Mungu amewapa pia watu wa mataifa mengine
zawadi ileile aliyotupa sisi tulipomwamini Bwana
Yesu Kristo, je, mimi ni nani hata nijaribu kumpinga
Mungu?” 18 Waliposikia hayo, waliacha ubishi,
wakamtukuza Mungu wakisema, “Mungu amewapa
watu wa mataifa mengine nafasi ya kutubu na kuwa
na uzima!” 19 Kutokana na mateso yaliyotokea
wakati Stefano alipouawa, waumini walitawanyika.
Wengine walikwenda mpaka Foinike, Kupro na
Antiokia wakihubiri ule ujumbe kwa Wayahudi tu. 20
Lakini baadhi ya waumini waliotoka Kupro na Kurene,
walikwenda Antiokia wakautangaza huo ujumbe kwa
watu wa mataifa mengine wakiwahubiria ile Habari
Njema juu ya Bwana Yesu. 21 Bwana aliwasaidia na
idadi kubwa ya watu iliamini na kumgeukia Bwana.
22 Habari ya jambo hilo ikasikika kwa lile kanisa
la Yerusalemu. Hivyo wakamtuma Barnaba aende
Antiokia. 23 Alipofika huko na kuona jinsi Mungu
alivyowaneemesha wale watu, alifurahi na kuwahimiza
wote wadumu katika uaminifu wao kwa Bwana. 24
Barnaba alikuwa mtu mwema na mwenye kujaa Roho
Mtakatifu na imani. Kundi kubwa la watu lilivutwa
kwa Bwana. 25 Kisha, Barnaba alikwenda Tarso
kumtafuta Saulo 26 Alipompata, alimleta Antiokia.
Nao wote wawili walikaa na lile kanisa kwa mwaka
wote mzima wakifundisha kundi kubwa la watu. Huko
Antiokia, ndiko, kwa mara ya kwanza, wafuasi waliitwa
Wakristo. 27 Wakati huohuo, manabii kadhaa walikuja
Antiokia kutoka Yerusalemu. 28 Basi, mmoja wao
aitwaye Agabo alisimama, na kwa uwezo wa Roho
akabashiri kwamba kutakuwa na njaa kubwa katika
nchi yote (Njaa hiyo ilitokea wakati Klaudio alipokuwa
akitawala). 29 Wale wanafunzi waliamua kila mmoja
kwa kadiri ya uwezo wake apeleke chochote ili
kuwasaidia wale ndugu waliokuwa wanaishi Yudea.
30 Basi, wakafanya hivyo na kupeleka mchango wao
kwa wazee wa kanisa kwa mikono ya Barnaba na
Saulo.

12 Karibu wakati huohuo, mfalme Herode alianza
kuwatesa baadhi ya Wakristo. 2 Alimwua kwa
upanga Yakobo ndugu yake Yohane. 3 Alipoona kuwa
kitendo hiki kiliwapendeza Wayahudi, aliendelea,
akamkamata Petro. (Hiyo ilifanyika wakati wa sikukuu
ya Mikate Isiyotiwa chachu.) 4 Baada ya kutiwa
nguvuni, Petro alifungwa gerezani, akawekwa chini
ya ulinzi wa vikundi vinne vya askari wannewanne.
Herode alikusudia kumtoa hadharani baada ya
sikukuu ya Pasaka. 5 Basi, Petro alipokuwa gerezani,
kanisa lilikuwa linamwombea kwa Mungu kwa moyo.
6 Usiku, kabla ya siku ile ambayo Herode angemtoa
Petro hadharani, Petro alikuwa amelala kati ya
askari wawili. Alikuwa amefungwa minyororo miwili,
na walinzi walikuwa wanalinda lango la gereza. 7
Ghafla, malaika wa Bwana akasimama karibu naye na
mwanga ukaangaza kile chumba cha gereza. Malaika
akamgusa akisema, “Amka upesi!” Mara ile minyororo
ikaanguka kutoka katika mikono yake. 8 Malaika
akamwambia, “Jifunge mshipi wako, vaa viatu vyako.”
Akafanya hivyo. Kisha huyo malaika akamwambia,

“Vaa koti lako, unifuate.” 9 Petro akamfuata nje lakini
hakujua kama hayo yaliyofanywa na huyo malaika
yalikuwa ya kweli; alidhani alikuwa anaota ndoto. 10
Walipita kituo cha kwanza cha ulinzi na cha pili, halafu
wakafika kwenye mlango wa chuma wa kuingilia
mjini. Huo mlango ukawafungukia wenyewe, nao
wakatoka nje. Wakawa wanatembea katika barabara
moja na mara yule malaika akamwacha Petro peke
yake. 11 Hapo ndipo Petro alipotambua yaliyotukia,
akasema, “Sasa najua kwa hakika kwamba Bwana
amemtuma malaika wake akaniokoa kutoka katika
mkono wa Herode na kutoka katika mambo yale yote
watu wa Israeli waliyotazamia.” 12 Alipotambua hivyo
alikwenda moja kwa moja mpaka nyumbani kwa Maria
mama yake Yohane aitwaye Marko. Humo watu wengi
walikuwa wamekusanyika wakisali. 13 Petro alibisha
mlango wa nje na mtumishi mmoja msichana aitwaye
Roda, akaenda mlangoni kuitikia. 14 Huyo msichana
aliitambua sauti ya Petro akafurahi mno, hata badala
ya kuufungua ule mlango, akakimbilia ndani na
kuwaambia kwamba Petro alikuwa amesimama nje
mlangoni. 15 Wakamwambia yule msichana, “Una
wazimu!” Lakini yeye akasisitiza kwamba ilikuwa
kweli. Nao wakamwambia, “Huyo ni malaika wake.”
16 Wakati huo Petro alikuwa anaendelea kupiga
hodi. Mwishowe walifungua mlango, wakamwona,
wakashangaa. 17 Petro aliwaashiria kwa mkono
wakae kimya, akawaeleza jinsi Bwana alivyomtoa
gerezani. Kisha akawaambia watoe taarifa ya jambo
hilo kwa Yakobo na wale ndugu wengine, halafu
akatoka akaenda mahali pengine. 18 Kulipokucha,
ulitokea wasiwasi mkubwa kati ya wale askari kuhusu
yaliyokuwa yamempata Petro. 19 Herode aliamuru
ufanywe msako lakini hawakuweza kumpata. Hivyo
aliamuru wale askari wahojiwe, akatoa amri wauawe.
Halafu akatoka huko Yudea akaenda Kaisarea
ambako alikaa. 20 Herode alikasirishwa sana na watu
wa Tiro na Sidoni. Lakini wao walimpelekea wajumbe.
Nao wakafaulu kwanza kumpata Blasto awe upande
wao. Blasto alikuwa msimamizi mkuu wa ikulu ya
mfalme. Kisha, wakamwendea Herode wakamwomba
kuwe na amani, kwa maana nchi yao ilitegemea nchi
ya mfalme kwa chakula. 21 Siku moja iliyochaguliwa,
Herode akiwa amevaa mavazi rasmi na kuketi katika
kiti cha kifalme aliwahutubia watu. 22 Wale watu
walimpigia kelele za shangwe wakisema, “Hii ni sauti
ya mungu, si ya mtu.” 23 Papo hapo malaika wa
Bwana akamwangusha Herode chini kwa sababu
hakumpa Mungu hizo sifa. Akaliwa na wadudu, akafa.
24 Neno la Mungu likazidi kuenea na kukua. 25
Baada ya Barnaba na Saulo kutekeleza shughuli
zao, walitoka tena Yerusalemu wakamchukua Yohane
aitwaye pia Marko.

13 Katika kanisa la Antiokia kulikuwa na watu
wengine waliokuwa manabii na walimu;
miongoni mwao akiwa Barnaba, Simoni aitwaye pia
Mweusi, Lukio wa Kurene, Manaeni ambaye alikuwa
amelelewa pamoja na mfalme Herode, na Saulo. 2
Walipokuwa wanafanya ibada yao kwa Bwana na
kufunga, Roho Mtakatifu alisema: “Niteulieni Barnaba
na Saulo kwa ajili ya kazi niliyowaitia.” 3 Basi, baada
ya kusali na kufunga zaidi, wakawawekea mikono,
wakawaacha waende zao. 4 Basi, Barnaba na Saulo
walipokwisha tumwa na Roho Mtakatifu, walishuka
hadi Seleukia, na kutoka huko walipanda meli hadi
kisiwa cha Kupro. 5 Walipofika Salami walihubiri neno
la Mungu katika masunagogi ya Kiyahudi. Yohane
(Marko) alikuwa msaidizi wao. 6 Walitembea toka
upande mmoja wa kisiwa mpaka Pafo upande wa
pili, na huko walimkuta mchawi mmoja Myahudi
aitwaye Baryesu ambaye alijisingizia kuwa nabii. 7
Huyu alikuwa pamoja na Sergio Paulo, mkuu wa kile
kisiwa, ambaye alikuwa mtu mwelewa sana. Sergio
Paulo aliwaita Barnaba na Saulo ili asikie neno la
Mungu. 8 Lakini huyo mchawi Elima (kama alivyokuwa
anaitwa kwa Kigiriki), alijaribu kuwapinga ili kumzuia
huyo mkuu wa kisiwa asije akaigeukia imani ya
Kikristo. 9 Basi, Saulo ambaye aliitwa pia Paulo, akiwa
amejaa Roho Mtakatifu, alimkodolea macho huyo
mchawi, 10 akasema, “Mdanganyifu wa kupindukia
na mlaghai wewe! Wewe ni mtoto wa Ibilisi! Wewe
ni adui wa chochote kile kilicho cha kweli; hukomi
hata mara moja kujaribu kuzipotosha njia za Bwana
zilizonyoka. 11 Sasa, mkono wa Bwana utakuadhibu:
utakuwa kipofu na hutaweza kuuona mwanga wa jua
kwa kitambo.” Mara kila kitu kikawa kama ukungu
na giza kwake, akaanza kwenda huku na huku
akitafuta mtu wa kumshika mkono amwongoze.
12 Yule mkuu wa kisiwa alipoona hayo, aliongoka
akawa muumini; akastaajabia sana mafundisho
aliyosikia juu ya Bwana. 13 Kutoka Pafo, Paulo
na wenzake walipanda meli wakaenda hadi Perga
katika Pamfulia; lakini Yohane (Marko) aliwaacha,
akarudi Yerusalemu. 14 Lakini wao waliendelea na
safari toka Pisga hadi mjini Antiokia Pisidia. Siku
ya Sabato waliingia ndani ya Sunagogi, wakakaa.
15 Baada ya masomo katika kitabu cha Sheria ya
Mose na katika maandiko ya manabii, wakuu wa
lile sunagogi waliwapelekea ujumbe huu: “Ndugu,
kama mnalo jambo la kuwaambia watu ili kuwapa
moyo, semeni.” 16 Basi, Paulo alisimama, akatoa

ishara kwa mkono, akaanza kuongea: "Wananchi wa
Israeli na wengine wote mnaomcha Mungu, sikilizeni!
17 Mungu wa taifa hili la Israeli aliwateua babu
zetu na kuwafanya wawe taifa kubwa walipokuwa
ugenini kule Misri. Mungu aliwatoa huko kwa uwezo
wake mkuu. 18 Aliwavumilia kwa muda wa miaka
arobaini kule jangwani. 19 Aliyaangamiza mataifa ya
nchi ya Kanaani akawapa hao watu wake ile nchi
kuwa mali yao. 20 Miaka mia nne na hamsini ilipita,
halafu akawapatia waamuzi wawaongoze mpaka
wakati wa nabii Samweli. 21 Hapo wakapendelea
kuwa na mfalme, na Mungu akawapa Saulo, mtoto
wa Kishi wa kabila la Benyamini, awe mfalme
wao kwa muda wa miaka arobaini. 22 Baada ya
kumwondoa Saulo, Mungu alimteua Daudi kuwa
mfalme wao. Mungu alionyesha kibali chake kwake
akisema: Nimemwona Daudi mtoto wa Yese; ni mtu
anayepatana na moyo wangu; mtu ambaye atatimiza
yale yote ninayotaka kuyatenda. 23 Kutokana na
ukoo wake mtu huyu, Mungu, kama alivyoahidi,
amewapelekea watu wa Israeli Mwokozi, ndiye Yesu.
24 Kabla ya kuja kwake Yesu, Yohane alimtangulia
akiwahubiria watu wote wa Israeli kwamba ni lazima
watubu na kubatizwa. 25 Yohane alipokuwa anamaliza
ujumbe wake aliwaambia watu: Mnadhani mimi ni
nani? Mimi si yule mnayemtazamia. Huyo anakuja
baada yangu na mimi sistahili hata kuzifungua kamba
za viatu vyake. 26 "Ndugu, ninyi mlio watoto wa
ukoo wa Abrahamu, na wengine wote mnaomcha
Mungu! Ujumbe huu wa wokovu umeletwa kwetu.
27 Kwa maana wenyeji wa Yerusalemu na wakuu
wao hawakumtambua yeye kuwa Mwokozi. Wala
hawakuelewa maneno ya manabii yanayosomwa kila
Sabato. Hata hivyo, waliyafanya maneno ya manabii
yatimie kwa kumhukumu Yesu adhabu ya kifo. 28
Ingawa hawakumpata na hatia inayostahili auawe,
walimwomba Pilato amhukumu auawe. 29 Na baada
ya kutekeleza yote yaliyokuwa yameandikwa kumhusu
yeye, walimshusha kutoka msalabani, wakamweka
kaburini. 30 Lakini Mungu alimfufua kutoka wafu. 31
Naye, kwa siku nyingi aliwatokea wale waliofuatana
naye kutoka Galilaya mpaka Yerusalemu. Hao ndio
walio sasa mashahidi wake kwa watu wa Israeli. 32
Sisi tumekuja hapa kuwaleteeni Habari Njema: jambo
lile Mungu alilowaahidia babu zetu amelitimiza sasa
kwa ajili yetu sisi tulio wajukuu wao kwa kumfufua
Yesu kutoka wafu. 33 Kama ilivyoandikwa katika zaburi
ya pili: Wewe ni Mwanangu, mimi leo nimekuwa baba
yako. 34 Na juu ya kumfufua kutoka wafu, asipate
tena kurudi huko na kuoza, Mungu alisema hivi:
Nitakupa baraka takatifu na za kweli nilizomwahidia
Daudi. 35 Naam, na katika sehemu nyingine za
zaburi asema: Hutamwacha Mtakatifu wako aoze.
36 Sasa, Daudi mwenyewe alitimiza mapenzi ya
Mungu wakati wake; kisha akafa na kuzikwa karibu
na wazee wake, na mwili wake ukaoza. 37 Lakini
yule ambaye Mungu alimfufua kutoka wafu hakupata
kuoza. 38 Jueni wazi, ndugu zangu, kwamba ujumbe
kuhusu kusamehewa dhambi unahubiriwa kwenu
kwa njia ya Yesu Kristo; 39 na ya kwamba kila
mmoja anayemwamini Yesu anasamehewa dhambi
zote, jambo ambalo halingewezekana kwa njia ya
Sheria ya Mose. 40 Jihadharini basi, msije mkapatwa
na yale yaliyosemwa na manabii: 41 Sikilizeni enyi
wenye madharau, shangaeni mpotee! Kwa maana
kitu ninachofanya sasa, nyakati zenu, ni kitu ambacho
hamtakiamini hata kama mtu akiwaelezeni." 42 Paulo
na Barnaba walipokuwa wanatoka katika ile sunagogi,
wale watu waliwaalika waje tena siku ya Sabato
iliyofuata, waongee zaidi juu ya mambo hayo. 43
Mkutano huo ulipomalizika, Wayahudi wengi na watu
wa mataifa mengine waliokuwa wameongokea dini ya
Kiyahudi waliwafuata Paulo na Barnaba. Hao mitume
waliongea nao, wakawatia moyo waendelee kuishi
wakitegemea neema ya Mungu. 44 Siku ya Sabato
iliyofuata, karibu kila mtu katika ule mji alikuja kusikiliza
neno la Bwana. 45 Lakini Wayahudi walipoliona hilo
kundi la watu walijaa wivu, wakapinga alichokuwa
anasema Paulo na kumtukana. 46 Hata hivyo, Paulo
na Barnaba waliongea kwa uhodari zaidi, wakasema,
"Ilikuwa ni lazima neno la Mungu liwafikieni ninyi
kwanza; lakini kwa kuwa mmelikataa na kujiona
hamstahili uzima wa milele, basi, tunawaacheni na
kuwaendea watu wa mataifa mengine. **(aiōnios g166)**
47 Maana Bwana alituagiza hivi: Nimekuteua wewe
uwe mwanga kwa mataifa, uwe njia ya wokovu kwa
ulimwengu wote." 48 Watu wa mataifa mengine
waliposikia jambo hilo walifurahi, wakausifu ujumbe
wa Mungu; na wale waliokuwa wamechaguliwa
kupata uzima wa milele, wakawa waumini. **(aiōnios
g166)** 49 Neno la Bwana likaenea kila mahali katika
sehemu ile. 50 Lakini Wayahudi waliwachochea
wanawake wa tabaka ya juu wa mataifa mengine
ambao walikuwa wacha Mungu, na wanaume maarufu
wa mji huo. Wakaanza kuwatesa Paulo na Barnaba,
wakawafukuza kutoka katika eneo lao. 51 Basi,
mitume wakayakung'uta mavumbi yaliyokuwa katika
miguu yao kama onyo, kisha wakaenda Ikonio. 52
Lakini hao wafuasi walikuwa wamejaa furaha na
Roho Mtakatifu.

14 Kule Ikonio, mambo yalikuwa kama yalivyokuwa
kule Antiokia; Paulo na Barnaba walikwenda
katika sunagogi la Wayahudi wakaongea kwa uhodari
hata Wayahudi wengi na Wagiriki wakawa waumini. **2**
Lakini Wayahudi wengine waliokataa kuwa waumini
walichochea na kutia chuki katika mioyo ya watu wa
mataifa mengine ili wawapinge hao ndugu. **3** Paulo na
Barnaba waliendelea kukaa huko kwa muda mrefu.
Waliongea kwa uhodari juu ya Bwana, naye Bwana
akathibitisha ukweli wa ujumbe walioutoa juu ya
neema yake, kwa kuwawezesha kutenda miujiza na
maajabu. **4** Watu wa mji huo waligawanyika: wengine
waliwaunga mkono Wayahudi, na wengine walikuwa
upande wa mitume. **5** Mwishowe, baadhi ya watu
wa mataifa mengine na Wayahudi, wakishirikiana na
wakuu wao, waliazimu kuwatendea vibaya hao mitume
na kuwapiga mawe. **6** Mitume walipogundua jambo
hilo, walikimbilia Lustra na Derbe, miji ya Lukaonia,
na katika sehemu za jirani, **7** wakawa wanahubiri
Habari Njema huko. **8** Kulikuwa na mtu mmoja
huko Lustra ambaye alikuwa amelemaa miguu tangu
kuzaliwa, na alikuwa hajapata kutembea kamwe.
9 Mtu huyo alikuwa anamsikiliza Paulo alipokuwa
anahubiri. Paulo alimtazama kwa makini, na alipoona
kuwa alikuwa na imani ya kuweza kuponywa, **10**
akasema kwa sauti kubwa, "Simama wima kwa miguu
yako!" Huyo mtu aliyelemaa akainuka ghafla, akaanza
kutembea. **11** Umati wa watu walipoona alichofanya
Paulo, ulianza kupiga kelele kwa lugha ya Kilukaonia:
"Miungu imetujia katika sura za binadamu!" **12**
Barnaba akaitwa Zeu, na Paulo, kwa vile yeye ndiye
aliyekuwa anaongea, akaitwa Herme. **13** Naye kuhani
wa hekalu la Zeu lililokuwa nje ya mji akaleta fahali
na shada za maua mbele ya mlango mkuu wa mji, na
pamoja na ule umati wa watu akataka kuwatambikia
mitume. **14** Barnaba na Paulo walipopata habari
hiyo waliyararua mavazi yao na kukimbilia katika
lile kundi la watu wakisema kwa sauti kubwa: **15**
"Ndugu, kwa nini mnafanya mambo hayo? Sisi pia ni
binadamu kama ninyi. Na, tuko hapa kuwahubirieni
Habari Njema, mpate kuziacha hizi sanamu tupu,
mkamgeukie Mungu aliye hai, Mungu aliyeumba
mbingu na nchi, bahari na vyote vilivyomo. **16** Zamani
Mungu aliruhusu kila taifa lifanye lilivyopenda. **17**
Hata hivyo, Mungu hakuacha kujidhihirisha kwa
mambo mema anayowatendea: huwanyeshea mvua
toka angani, huwapa mavuno kwa wakati wake,
huwapa chakula na kuijaza mioyo yenu furaha." **18**
Ingawa walisema hivyo haikuwa rahisi kuwazuia wale
watu wasiwatambikie. **19** Lakini Wayahudi kadhaa
walikuja kutoka Antiokia na Ikonio, wakawafanya watu
wajiunge nao, wakampiga mawe Paulo na kumburuta
hadi nje ya mji wakidhani amekwisha kufa. **20** Lakini
waumini walipokusanyika na kumzunguka, aliamka
akarudi mjini. Kesho yake, yeye pamoja na Barnaba
walikwenda Derbe. **21** Baada ya Paulo na Barnabas
kuhubiri Habari Njema huko Derbe na kupata wafuasi
wengi, walifunga safari kwenda Antiokia kwa kupitia
Lustra na Ikonio. **22** Waliwaimarisha waumini wa miji
hiyo na kuwatia moyo wabaki imara katika imani.
Wakawaambia, "Ni lazima sisi sote tupitie katika taabu
nyingi ili tuingie katika ufalme wa Mungu." **23** Waliteua
wazee katika kila kanisa kwa ajili ya waumini, na
baada ya kusali na kufunga, wakawaweka chini ya
ulinzi wa Bwana ambaye walikuwa wanamwamini.
24 Baada ya kupitia katika nchi ya Pisidia, walifika
Pamfulia. **25** Baada ya kuhubiri ule ujumbe huko
Perga, walikwenda Atalia. **26** Kutoka huko walisafiri
kwa meli wakarudi Antiokia ambako hapo awali
walikuwa wamewekwa chini ya ulinzi wa neema
ya Mungu kwa ajili ya kazi ambayo sasa walikuwa
wameitimiza. **27** Walipofika huko Antiokia walifanya
mkutano wa kanisa la mahali hapo, wakawapa taarifa
juu ya mambo Mungu aliyofanya pamoja nao, na jinsi
alivyowafungulia mlango watu wa mataifa mengine
mlango wa kuingia katika imani. **28** Wakakaa pamoja
na wale waumini kwa muda mrefu.

15 Basi, watu wengine walifika Antiokia kutoka
Yudea wakaanza kuwafundisha wale ndugu
wakisema, "Kama hamtatahiriwa kufuatana na
mapokeo ya Sheria ya Mose, hamtaweza kuokolewa."
2 Jambo hili lilisababisha ubishi mkubwa, na baada
ya Paulo na Barnaba kujadiliana nao, ikaamuliwa
Paulo na Barnaba pamoja na waumini kadhaa wa
lile kanisa la Antiokia waende Yerusalemu kuwaona
wale mitume na wazee kuhusu jambo hilo. **3** Basi,
kanisa liliwaaga, nao walipokuwa wanapitia Foinike
na Samaria waliwaeleza watu jinsi mataifa mengine
yalivyomgeukia Mungu. Habari hizo zikawafurahisha
sana ndugu hao wote. **4** Walipofika Yerusalemu
walikaribishwa na kanisa, mitume na wazee; nao
wakawapa taarifa juu ya yote Mungu aliyoyafanya
pamoja nao. **5** Lakini waumini wengine waliokuwa
wa kikundi cha Mafarisayo walisimama, wakasema,
"Ni lazima watu wa mataifa mengine watahiriwe na
kufundishwa kuifuata Sheria ya Mose." **6** Basi, mitume
na wazee walifanya mkutano maalum wa kuchunguza
jambo hilo. **7** Baada ya majadiliano marefu, Petro
alisimama, akasema, "Ndugu zangu, ninyi mnafahamu
kwamba hapo awali Mungu alipenda kunichagua
mimi miongoni mwenu niihubiri Habari Njema, ili

watu wa mataifa wapate kusikia na kuamini. 8 Naye
Mungu anayejua mioyo ya watu, alithibitisha kwamba
amewakubali kwa kuwapa nao Roho Mtakatifu kama
alivyotupa sisi. 9 Hakufanya ubaguzi wowote kati
yetu na wao; aliitakasa mioyo yao kwa imani. 10
Sasa basi, kwa nini kumjaribu Mungu kwa kuwatwika
hao waumini mzigo ambao wala babu zetu, wala sisi
hatukuweza kuubeba? 11 Isiwe hivyo, ila tunaamini
kwamba, sisi kama vile wao, tunaokolewa kwa njia
ya neema ya Bwana Yesu.” 12 Kikundi chote kilikaa
kimya, kikawasikiliza Barnaba na Paulo wakieleza
miujiza na maajabu ambayo Mungu alitenda kwa
mikono yao kati ya watu wa mataifa mengine. 13
Walipomaliza kuongea, Yakobo alianza kusema:
“Ndugu zangu, nisikilizeni! 14 Simoni ameeleza jinsi
Mungu hapo awali alivyojishughulisha na watu wa
mataifa mengine, akachagua baadhi yao wawe watu
wake. 15 Jambo hili ni sawa kabisa na maneno ya
manabii, kama Maandiko Matakatifu yasemavyo:
16 Baada ya mambo haya nitarudi. Nitaijenga tena
ile nyumba ya Daudi iliyoanguka; nitayatengeneza
magofu yake na kuijenga tena. 17 Hapo watu wengine
wote, watu wa mataifa yote niliowaita wawe wangu,
watamtafuta Bwana. 18 Ndivyo asemavyo Bwana,
aliyefanya jambo hili lijulikane tangu kale. (aiōn g165) 19
“Kwa hiyo, uamuzi wangu ni huu: tusiwataabishe watu
wa mataifa wanomgeukia Mungu. 20 Bali tuwapelekee
barua kuwaambia wasile vyakula vilivyotiwa najisi
kwa kutambikiwa sanamu za miungu; wajiepushe na
uasherati; wasile mnyama yeyote aliyenyongwa, na
wasinywe damu. 21 Kwa maana kwa muda mrefu
maneno ya Mose yamekuwa yakihubiriwa katika
kila mji na kusomwa katika masunagogi yote kila
siku ya Sabato.” 22 Mitume, wazee na kanisa lote
waliamua kuwachagua watu fulani miongoni mwao
na kuwatuma Antiokia pamoja na Paulo na Barnaba.
Basi, wakamchagua Yuda aitwaye pia Barsaba, na
Sila ambao wote walikuwa wanajulikana zaidi kati
ya ndugu. 23 Wakawapa barua hii: “Sisi mitume na
wazee, ndugu zenu, tunawasalimuni ninyi ndugu
wa mataifa mengine mlioko huko Antiokia, Siria
na Kilikia. 24 Tumesikia kwamba watu wengine
kutoka huku kwetu waliwavurugeni kwa maneno
yao, wakaitia mioyo yenu katika wasiwasi. Lakini
wamefanya hivyo bila ya idhini yoyote kutoka kwetu.
25 Hivyo, tumeamua kwa pamoja kuwachagua watu
kadhaa na kuwatuma kwenu pamoja na wapenzi wetu
Barnaba na Paulo, 26 ambao wamehatarisha maisha
yao kwa ajili ya jina la Bwana wetu Yesu Kristo. 27
Kwa hiyo, tunawatuma Yuda na Sila kwenu; hawa
watawaambieni wao wenyewe haya tuliyoandika. 28
Basi, Roho Mtakatifu na sisi tumekubali tusiwatwike
mzigo zaidi ya mambo haya muhimu: 29 Msile
vyakula vilivyotambikiwa sanamu; msinywe damu;
msile nyama ya mnyama aliyenyongwa; na mjiepushe
na uasherati. Mtakuwa mmefanya vema kama mkiepa
kufanya mambo hayo. Wasalaam!” 30 Baada ya
kuwaaga, hao wajumbe walielekea Antiokia ambako
waliita mkutano wa waumini, wakawapa hiyo barua.
31 Walipoisoma hiyo barua, maneno yake yaliwatia
moyo, wakafurahi sana. 32 Yuda na Sila, ambao
nao walikuwa manabii, walizungumza na hao ndugu
kwa muda mrefu wakiwatia moyo na kuwaimarisha.
33 Baada ya kukaa huko kwa muda fulani, ndugu
wa Antiokia waliwaaga wakiwatakia amani, kisha
wakarudi kwa wale waliokuwa wamewatuma. 34
Lakini Sila aliamua kubaki. 35 Paulo na Barnaba
walibaki huko Antiokia kwa muda; wakafundisha na
kuhubiri neno la Bwana, pamoja na watu wengine
wengi. 36 Baada ya siku kadhaa, Paulo alimwambia
Barnaba, “Turudi tukawatembelee wale ndugu katika
kila mji tulikolihubiri neno la Bwana tukajionee jinsi
wanavyoendelea.” 37 Barnaba alitaka wamchukue pia
Yohane aitwaye Marko. 38 Lakini Paulo hakupendelea
kumchukua Marko, ambaye awali aliwaacha kule
Pamfulia na kukataa kushiriki katika kazi yao. 39 Basi
kukatokea ubishi mkali kati yao, na wakaachana.
Barnaba akamchukua Marko, wakapanda meli kwenda
Kupro. 40 Naye Paulo akamchagua Sila, na baada ya
ndugu wa mahali hapo kumweka chini ya ulinzi wa
neema ya Bwana, akaondoka. 41 Katika safari hiyo
alipitia Siria na Kilikia akiyaimarisha makanisa.

16 Paulo alifika Derbe na Lustra, ambako aliishi
mfuasi mmoja aitwaye Timotheo. Mama yake
ambaye pia alikuwa mfuasi, alikuwa Myahudi; lakini
baba yake alikuwa Mgiriki. 2 Timotheo alikuwa na sifa
kubwa kati ya wale ndugu wa Lustra na Ikonio. 3 Paulo
alitaka Timotheo aandamane naye safarini, kwa hiyo
alimtahiri. Alifanya hivyo kwa sababu Wayahudi wote
walioishi sehemu hizo walijua kwamba baba yake
Timotheo alikuwa Mgiriki. 4 Walipokuwa wanapita
katika ile miji waliwapa watu yale maagizo yaliyotolewa
na mitume na wazee kule Yerusalemu, wakawaambia
wayazingatie. 5 Hivyo, yale makanisa yalizidi kuwa
imara katika imani, na idadi ya waumini ikaongezeka
kila siku. 6 Walipitia sehemu za Frugia na Galatia
kwani Roho Mtakatifu hakuwaruhusu kuhubiri huo
ujumbe mkoani Asia. 7 Walipofika kwenye mipaka
ya Musia, walijaribu kuingia mkoani Bithunia, lakini
Roho wa Yesu hakuwaruhusu. 8 Basi, walipitia Musia,
wakaenda moja kwa moja mpaka Troa. 9 Usiku huo,

Paulo aliona ono ambalo alimwona mtu mmoja wa
Makedonia amesimama pale na kumwomba: "Vuka,
uje Makedonia ukatusaidie." **10** Mara baada ya Paulo
kuona ono hilo, tulijitayarisha kwenda Makedonia bila
kukawia, tukiwa na hakika kwamba Mungu ametuita
tuwapelekee Habari Njema. **11** Kutoka Troa, tulisafiri
kwa meli moja kwa moja mpaka Samothrake, na
kesho yake tukatia nanga Neapoli. **12** Kutoka huko,
tulikwenda mpaka Filipi, mji wa wilaya ya kwanza ya
Makedonia, na ambao pia ni koloni la Waroma. Tulikaa
katika mji huo siku kadhaa. **13** Siku ya Sabato tulitoka
nje ya mji, tukaenda kando ya mto ambapo tulidhani
ya kuwa ni mahali pa kusali. Tuliketi, tukaongea na
wanawake waliokusanyika mahali hapo. **14** Miongoni
mwa wale waliotusikiliza alikuwa mwanamke mmoja
mcha Mungu aitwaye Ludia mwenyeji wa Thuatira,
ambaye alikuwa mfanyabiashara ya nguo za kitani za
rangi ya zambarau. Bwana aliufungua moyo wake
hata akayapokea yale maneno Paulo aliyokuwa
anasema. **15** Baada ya huyo mama pamoja na jamaa
yake kubatizwa, alitualika akisema, "Kama kweli
mmeona kwamba mimi namwamini Bwana, karibuni
nyumbani kwangu mkakae." Akatuhimiza twende. **16**
Siku moja, tulipokuwa tunakwenda mahali pa kusali,
msichana mmoja aliyekuwa na pepo mwenye uwezo
wa kuagua alikutana nasi. Msichana huyo alikuwa
anawapatia matajiri wake fedha nyingi kwa uaguzi
wake. **17** Basi, huyo msichana alimfuata Paulo na sisi,
akipiga kelele na kusema, "Hawa watu ni watumishi
wa Mungu Mkuu. Wanawatangazieni njia ya wokovu."
18 Akawa anafanya hivyo kwa siku nyingi hata siku
moja Paulo alikasirika, akamgeukia na kumwambia
huyo pepo, "Nakuamuru kwa jina la Yesu Kristo,
mtoke huyu!" Mara huyo pepo akamtoka. **19** Matajiri
wa yule msichana walipoona kwamba tumaini lao la
kupata mali limekwisha, waliwakamata Paulo na Sila,
wakawaburuta mpaka hadharani, mbele ya wakuu.
20 Wakawashtaki kwa mahakimu wakisema, "Watu
hawa ni Wayahudi na wanafanya fujo katika mji wetu.
21 Wanafundisha desturi ambazo sisi raia wa Roma
haturuhusiwi kuzikubali wala kuzifuata." **22** Kundi la
watu likajiunga nao, likawashambulia. Wale mahakimu
wakawatatulia Paulo na Sila mavazi yao, wakaamuru
wapigwe viboko. **23** Baada ya kupigwa sana wakatiwa
ndani, na askari wa gereza akaamriwa kuwaweka chini
ya ulinzi mkali. **24** Kutokana na maagizo hayo, huyo
askari aliwaweka katika chumba cha ndani kabisa
cha gereza na kuifunga miguu yao kwenye nguzo. **25**
Karibu na usiku wa manane Paulo na Sila walikuwa
wakisali na kuimba nyimbo za kumsifu Mungu, huku
wafungwa wengine wakiwa wanasikiliza. **26** Ghafla,
kulitokea mtetemeko mkuu wa ardhi ambao uliitikisa
misingi ya gereza. Mara, milango yote ikafunguka na
minyororo iliyowafunga hao wafungwa ikaachana.
27 Askari wa gereza alipoamka na kuiona milango
ya gereza imefunguliwa, alidhani kwamba wafungwa
wote walikuwa wametoroka na hivyo akauchomoa
upanga wake, akataka kujiua. **28** Lakini Paulo akaita
kwa sauti kubwa: "Usijidhuru mwenyewe kwa maana
sisi sote tuko hapa." **29** Baada ya kumwita mtu alete
taa, huyo askari wa gereza alikimbilia ndani, akajitupa
mbele ya miguu ya Paulo na Sila huku akitetemeka
kwa hofu. **30** Halafu aliwaongoza nje, akawauliza,
"Waheshimiwa, nifanye nini nipate kuokoka?" **31** Wao
wakamjibu, "Mwamini Bwana Yesu nawe utaokolewa
pamoja na jamaa yako yote." **32** Basi, wakamhubiria
neno la Bwana yeye pamoja na jamaa yake. **33** Yule
askari aliwachukua saa ileile ya usiku akawasafisha
majeraha yao, kisha yeye na jamaa yake wakabatizwa
papo hapo. **34** Halafu akawachukua Paulo na Sila
nyumbani kwake, akawapa chakula. Yeye na jamaa
yake yote wakafanya sherehe kwa vile sasa walikuwa
wanamwamini Mungu. **35** Kesho yake asubuhi,
mahakimu waliwatuma maofisa wao wakisema,
"Wafungueni wale watu." **36** Yule askari wa gereza
alimpasha habari Paulo: "Mahakimu wametuma
ujumbe ili mfunguliwe. Sasa mnaweza kutoka na
kwenda zenu kwa amani." **37** Lakini Paulo alimjibu,
"Ati nini? Ingawa hatukuwa na kosa, walitupiga
viboko hadharani hali sisi ni raia wa Roma. Tena,
walitutia ndani na sasa wanataka kutufungulia kwa
siri! Hata kidogo! Ni lazima wao wenyewe waje hapa
watufungulie." **38** Hao maofisa waliwapasha habari
mahakimu juu ya jambo hilo, nao waliposikia kwamba
Paulo na Sila walikuwa raia wa Roma, waliogopa.
39 Hivyo, walikwenda kuwataka radhi na baada ya
kuwatoa ndani waliwaomba watoke katika mji ule. **40**
Paulo na Sila walitoka gerezani, wakaenda nyumbani
kwa Ludia. Huko walionana na ndugu waumini na
baada ya kuwatia moyo wakaondoka.

17 Kwa kupitia Amfipoli na Apolonia, walisafiri
mpaka Thesalonika ambako kulikuwa na
sunagogi la Wayahudi. **2** Paulo alijiunga nao kama
ilivyokuwa desturi yake akajadiliana nao Sabato tatu
mfululizo, akatumia Maandiko Matakatifu. **3** Aliyaeleza
na kuonyesha kwamba ilimbidi Kristo kuteswa na
kufufuka kutoka wafu. Akawaambia, "Yesu ambaye
mimi namhubiri kwenu ndiye Kristo." **4** Baadhi yao
walikubali wakajiunga na Paulo na Sila. Kadhalika,
idadi kubwa ya Wagiriki waliomcha Mungu pamoja na
wanawake wengi wa tabaka la juu, walijiunga nao. **5**

Lakini Wayahudi wakaona wivu; wakawakodi wafidhuli
sokoni, wakafanya kikundi na kuzusha fujo mjini
kote. Wakaivamia nyumba ya Yasoni wakitumaini
kuwapata humo Paulo na Sila ili wawalete hadharani.
6 Lakini hawakuwapata na hivyo walimburuta Yasoni
pamoja na ndugu wengine mpaka kwa wakuu wa mji,
wakapiga kelele: "Watu hawa wamekuwa wakivuruga
dunia yote na sasa wako hapa mjini. **7** Yasoni
amewakaribisha nyumbani kwake. Wote wanafanya
kinyume cha amri ya Kaisari wakisema eti Kuna
mfalme mwingine aitwaye Yesu." **8** Kwa maneno hayo
waliwatia wasiwasi wakuu wa mji na kundi la watu. **9**
Wakawafanya Yasoni na wenzake watoe dhamana,
kisha wakawaacha waende zao. **10** Usiku, wale
ndugu waliwahimiza Paulo na Sila waende Berea.
Mara tu walipofika huko, walikwenda katika sunagogi
la Wayahudi. **11** Watu wa huko walikuwa wasikivu
zaidi kuliko wale wa Thesalonika. Waliupokea ule
ujumbe kwa hamu kubwa, wakawa wanayachunguza
Maandiko Matakatifu kila siku, ili kuona kama yale
waliyosema Paulo na Sila yalikuwa kweli. **12** Wengi
wao waliamini na pia wanawake wa Kigiriki wa tabaka
la juu na wanaume pia. **13** Lakini, Wayahudi wa
Thesalonika walipogundua kwamba Paulo alikuwa
anahubiri neno la Mungu huko Berea, walikwenda
huko, wakaanza kufanya fujo na kuchochea makundi
ya watu. **14** Wale ndugu wakamsindikiza haraka
aende pwani lakini Sila na Timotheo walibaki Berea.
15 Wale ndugu waliomsindikiza Paulo walikwenda
pamoja naye mpaka Athene. Kisha, wakarudi pamoja
na maagizo kutoka kwa Paulo kwamba Sila na
Timotheo wamfuate upesi iwezekanavyo. **16** Paulo
alipokuwa anawasubiri Sila na Timotheo huko Athene,
moyo wake ulighadhibika sana alipoona jinsi mji huo
ulivyokuwa umejaa sanamu za miungu. **17** Alijadiliana
na Wayahudi na watu wengine waliomcha Mungu
katika sunagogi; na kila siku alikuwa na majadiliano
sokoni pamoja na wowote wale waliojitokeza. **18**
Wengine waliofuata falsafa ya Epikuro na Stoiki
walibishana naye. Wengine walisema, "Anataka
kusema nini huyu bwanamaneno?" Kwa kuwa Paulo
alikuwa anahubiri juu ya Yesu na juu ya ufufuo,
wengine walisema, "Inaonekana kama anahubiri juu
ya miungu ya kigeni." **19** Hivyo walimchukua Paulo,
wakampeleka Areopago, wakasema, "Tunataka kujua
jambo hili jipya ulilokuwa unazungumzia. **20** Vitu
vingine tulivyosikia kwa masikio yetu vinaonekana
kuwa viroja kwetu. Tungependa kujua mambo haya
yana maana gani." **21** Wananchi wa Athene na wakazi
wengine wa huko walikuwa wanatumia wakati wao
wote kuhadithiana na kusikiliza habari mpyampya. **22**
Basi, Paulo alisimama mbele ya baraza la Areopago,
akasema, "Wananchi wa Athene! Ninaona kwamba
ninyi, kwa vyovyote, ni watu wa dini sana. **23**
Sababu yenyewe ni kwamba katika pitapita yangu
niliangalia sanamu zenu za ibada nikakuta madhabahu
moja ambayo imeandikwa: Kwa ajili ya Mungu yule
Asiyejulikana. Basi, huyo mnayemwabudu bila kujua,
ndiye ninayemhubiri kwenu. **24** Mungu, aliyeumba
ulimwengu na vyote vilivyomo, ni Bwana wa mbingu na
nchi; yeye hakai katika hekalu zilizojengwa na watu.
25 Wala hatumikiwi kwa mikono ya watu kana kwamba
anahitaji chochote kile, kwa maana yeye mwenyewe
ndiye anayewapa watu uhai, anawawezesha kupumua
na anawapa kila kitu. **26** Kutokana na mtu mmoja
aliumba mataifa yote na kuyawezesha kuishi duniani
kote. Aliamua na kupanga kabla kabisa lini na
wapi mataifa hayo yangeishi. **27** Alifanya hivyo, ili
mataifa hayo yapate kumfuata, na kama vile kwa
kupapasapapasa, yapate kumfikia. Hata hivyo lakini,
Mungu hayuko mbali na kila mmoja wetu. **28** Kama
alivyosema mtu mmoja: Ndani yake yeye sisi tunaishi,
tunajimudu, na tuko! Ni kama washairi wenu wengine
walivyosema: Sisi ni watoto wake. **29** Ikiwa basi,
sisi ni watoto wa Mungu, haifai kumfikiria Mungu
kuwa kama dhahabu, fedha au hata jiwe lililochongwa
na kutiwa nakshi na binadamu. **30** Mungu alifanya
kama kwamba haoni nyakati zile watu walipokuwa
wajinga. Lakini sasa, anaamuru watu wote kila mahali
watubu. **31** Kwa maana amekwisha weka siku ambayo
atauhukumu ulimwengu kwa haki kwa njia ya mtu
mmoja aliyemteua. Mungu amewathibitishia wote
jambo hili kwa kumfufua mtu huyo kutoka wafu!"
32 Walipomsikia Paulo anasema juu ya jambo la
kufufuka kwa wafu, wengine wao waliangua kicheko;
lakini wengine walisema, "Tunataka kukusikia tena
juu ya jambo hili!" **33** Hivyo, Paulo aliwaacha, akatoka
barazani. **34** Lakini watu kadhaa waliandamana naye,
wakawa waumini. Miongoni mwao walikuwa Dionisio
wa Areopago, mwanamke mmoja aitwaye Damari na
wengineo.

18 Baada ya hayo, Paulo aliondoka Athene,
akaenda Korintho. **2** Huko Korintho, alimkuta
Myahudi mmoja aitwaye Akula, mzaliwa wa Ponto.
Akula pamoja na mkewe aitwaye Priskila, walikuwa
wamerudi kutoka Italia siku hizohizo kwa sababu
Kaisari Klaudio alikuwa ameamuru Wayahudi wote
waondoke Roma. Paulo alikwenda kuwaona, **3** na kwa
vile wao walikuwa mafundi wa kushona mahema kama
alivyokuwa yeye, Paulo alikaa nao akafanya kazi.
4 Kila Sabato alifanya majadiliano katika sunagogi

akijaribu kuwavuta Wayahudi na Wagiriki. 5 Baada ya
Sila na Timotheo kuwasili kutoka Makedonia, Paulo
alianza kutumia wakati wake wote kwa ajili ya kuhubiri,
akawathibitishia Wayahudi kwamba Yesu ndiye Kristo.
6 Walipompinga na kuanza kumtukana, aliyakung'uta
mavazi yake mbele yao akisema, “Mkipotea ni shauri
lenu wenyewe; mimi sina lawama yoyote juu ya jambo
hilo. Na tangu sasa nitawaendea watu na mataifa
mengine.” 7 Basi, akatoka hapo akaenda kukaa
nyumbani kwa mtu mmoja mcha Mungu aitwaye
Tito Yusto. Nyumba yake Tito ilikuwa karibu na
lile sunagogi. 8 Lakini Krispo, mkuu wa sunagogi,
alimwamini Bwana yeye pamoja na jamaa yake
yote. Wakorintho wengi waliusikiliza ujumbe huo,
wakaamini na kubatizwa. 9 Siku moja usiku, Bwana
alimwambia Paulo katika maono: “Usiogope, endelea
kuhubiri tu bila kufa moyo, 10 maana mimi niko
pamoja nawe. Hakuna mtu atakayejaribu kukudhuru
maana hapa mjini pana watu wengi walio upande
wangu.” 11 Basi, Paulo alikaa huko akifundisha neno
la Mungu kati yao kwa muda wa mwaka mmoja na
nusu. 12 Lakini wakati Galio alipokuwa mkuu wa
mkoa wa Akaya, Wayahudi walimvamia Paulo kwa
pamoja na kumpeleka mahakamani. 13 Wakasema,
“Tunamshtaki mtu huyu kwa sababu ya kuwashawishi
watu wamwabudu Mungu kwa namna inayopingana
na Sheria.” 14 Kabla tu Paulo hajaanza kusema, Galio
aliwaambia Wayahudi, “Sikilizeni enyi Wayahudi!
Kama kweli jambo hili lingekuwa juu ya uhalifu au
uovu ningekuwa tayari kuwasikilizeni. 15 Lakini kama
ni shauri la ubishi kuhusu maneno na majina ya Sheria
yenu, amueni ninyi wenyewe. Mimi sitaki kuwa hakimu
wa mambo haya!” 16 Basi, akawafukuza kutoka
mahakamani. 17 Nao wote wakamkamata Sosthene
ambaye alikuwa kiongozi wa sunagogi, wakampiga
palepale mbele ya mahakama. Lakini Galio hakujali
kitendo hicho hata kidogo. 18 Paulo alikaa bado na
wale ndugu huko Korintho kwa siku nyingi. Kisha
aliwaaga, akapanda meli kwenda Siria pamoja na
Priskila na Akula. Huko Kenkrea, alinyoa nywele
zake kwa sababu ya nadhiri aliyokuwa ameweka.
19 Walifika Efeso na hapo Paulo aliwaacha Priskila
na Akula, akaenda katika sunagogi, akajadiliana na
Wayahudi. 20 Walimwomba akae nao muda mrefu
zaidi, lakini hakupenda. 21 Bali alipokuwa anaondoka,
alisema, “Mungu akipenda nitakuja kwenu tena.”
Akaondoka Efeso kwa meli. 22 Meli ilitia nanga
Kaisarea, naye Paulo akaenda Yerusalemu kulisalimia
lile kanisa, kisha akaenda Antiokia. 23 Alikaa huko
muda mfupi, halafu akaendelea na safari kwa kupitia
sehemu za Galatia na Frugia akiwatia moyo wafuasi
wote. 24 Myahudi mmoja aitwaye Apolo, mzaliwa
wa Aleksandria, alifika Efeso. Alikuwa mtu mwenye
ufasaha wa kuongea na mwenye ujuzi mkubwa wa
Maandiko Matakatifu. 25 Alikuwa amefundishwa juu ya
hiyo njia ya Bwana, na akiwa motomoto, aliongea juu
ya habari za Yesu. Akafundisha kwa usahihi ingawa
alikuwa amepata ubatizo wa Yohane tu. 26 Priskila
na Akula walipomsikia akiongea kwa uhodari ndani
ya sunagogi, walimchukua kwao wakamfundisha
hiyo Njia ya Mungu kwa usahihi zaidi. 27 Apolo
alipoamua kwenda Akaya, wale ndugu walimtia moyo
kwa kuwaandikia wafuasi kule Akaya wampokee.
Alipofika huko, aliweza kwa msaada wa neema ya
Mungu, kuwasaidia sana wale ndugu waliopata kuwa
waumini; 28 kwa maana aliendelea kwa uhodari
kuwashinda Wayahudi hadharani akithibitisha kwa
Maandiko Matakatifu kuwa Yesu ni Kristo.

19 Wakati Apolo alipokuwa Korintho, Paulo alisafiri
sehemu za bara, akafika Efeso ambako
aliwakuta wanafunzi kadhaa. 2 Akauliza, “Je,
mlipopata kuwa waumini mlipokea Roho Mtakatifu?”
Nao wakamjibu, “La! Hata kusikia kwamba kuna Roho
Mtakatifu hatujasikia.” 3 Naye akasema, “Sasa mlipata
ubatizo wa namna gani?” Wakamjibu, “Ubatizo wa
Yohane.” 4 Naye Paulo akasema, “Ubatizo wa Yohane
ulikuwa wa kuonyesha kwamba watu wametubu.
Yohane aliwaambia watu wamwamini yule ambaye
alikuwa anakuja baada yake, yaani Yesu.” 5 Baada
ya kusikia hayo, walibatizwa kwa jina la Bwana
Yesu. 6 Basi, Paulo akawawekea mikono, na Roho
Mtakatifu akawashukia, wakaanza kusema lugha
mbalimbali na kutangaza ujumbe wa Mungu. 7 Wote
jumla, walikuwa watu wapatao kumi na wawili. 8 Kwa
muda wa miezi mitatu Paulo alikuwa akienda katika
sunagogi, akawa na majadiliano ya kuvutia sana juu
ya Ufalme wa Mungu. 9 Lakini wengine walikuwa
wakaidi, wakakataa kuamini, wakaanza kuongea
vibaya hadharani juu ya Njia ya Bwana. Hapo Paulo
alivunja uhusiano nao, akawachukua pembeni wale
wanafunzi wake, akawa anazungumza nao kila siku
katika jumba la masomo la Turano. 10 Aliendelea
kufanya hivyo kwa muda wa miaka miwili hata wakazi
wote wa Asia, Wayahudi na watu wa mataifa mengine,
wakaweza kusikia neno la Bwana. 11 Mungu alifanya
miujiza ya ajabu kwa mikono ya Paulo. 12 Watu
walikuwa wakichukua leso na nguo nyingine za kazi
ambazo Paulo alikuwa amezitumia, wakazipeleka
kwa wagonjwa, nao wakaponywa magonjwa yao;
na wale waliokuwa na pepo wabaya wakatokwa na
pepo hao. 13 Wayahudi kadhaa wenye kupunga

pepo wabaya, walisafiri huko na huko, wakijaribu kulitumia jina la Bwana Yesu kwa wale waliokuwa wamepagawa na pepo wabaya. Walikuwa wakisema: “Ninawaamuru kwa jina la Yesu ambaye Paulo anamhubiri.” **14** Watoto saba wa Skewa, Kuhani Mkuu wa Kiyahudi, walikuwa miongoni mwa hao waliokuwa wanafanya hivyo. **15** Lakini pepo mbaya aliwajibu, “Ninamfahamu Yesu, ninamjua pia Paulo, lakini ninyi ni nani?” **16** Kisha yule mtu aliyepagawa aliwarukia wote kwa kishindo, akawashinda nguvu. Na hao watoto wa Skewa wakakimbia kutoka ile nyumba wakiwa uchi na wamejaa majeraha. **17** Kila mtu huko Efeso, Myahudi na asiye Myahudi, alisikia juu ya tukio hilo. Wote waliingiwa na hofu, wakalitukuza jina la Bwana Yesu. **18** Waumini wengi walijitokeza wakakiri hadharani mambo waliyokuwa wametenda. **19** Wengine waliokuwa wameshughulikia mambo ya uchawi hapo awali, walikusanya vitabu vyao, wakavichoma mbele ya wote. Walikisia gharama ya vitabu hivyo, wakaona yafikia vipande vya fedha elfu hamsini. **20** Kwa namna hiyo, neno la Bwana lilizidi kuenea na kuwa na nguvu zaidi. **21** Baada ya mambo hayo, Paulo aliamua kwenda Yerusalemu kwa kupitia Makedonia na Akaya. Alisema, “Baada ya kufika huko, itanilazimu kuona Roma pia.” **22** Hivyo, aliwatuma wawili wa wasaidizi wake, Timotheo na Erasto, wamtangulie kwenda Makedonia, naye akabaki kwa muda huko Asia. **23** Wakati huo ndipo kulipotokea ghasia kubwa huko Efeso kwa sababu ya hiyo Njia ya Bwana. **24** Kulikuwa na mfua fedha mmoja aitwaye Demetrio, ambaye alikuwa na kazi ya kutengeneza sanamu za nyumba ya mungu wa kike aitwaye Artemi. Shughuli hiyo iliwapatia mafundi faida kubwa. **25** Demetrio aliwakusanya hao wafanyakazi pamoja na wengine waliokuwa na kazi kama hiyo, akawaambia, “Wananchi, mnafahamu kwamba kipato chetu kinatokana na biashara hii. **26** Sasa, mnaweza kusikia na kujionea wenyewe mambo Paulo anayofanya, si tu hapa Efeso, ila pia kote katika Asia. Yeye amewashawishi na kuwageuza watu wakakubali kwamba miungu ile iliyotengenezwa na watu si miungu hata kidogo. **27** Hivyo iko hatari kwamba biashara yetu itakuwa na jina baya. Si hivyo tu, bali pia jambo hilo linaweza kuifanya nyumba ya mungu Artemi kuwa si kitu cha maana. Hatimaye sifa zake huyo ambaye Asia na dunia yote inamwabudu, zitakwisha.” **28** Waliposikia hayo, waliwaka hasira, wakaanza kupiga kelele: “Mkuu ni Artemi, wa Efeso!” **29** Mji wote ukajaa ghasia. Wakawavamia Gayo na Aristarko, wenyeji wa Makedonia, ambao walikuwa wasafiri wenzake Paulo, wakakimbia nao mpaka kwenye ukumbi wa michezo. **30** Paulo mwenyewe alitaka kuukabili huo umati wa watu, lakini wale waumini walimzuia. **31** Maofisa wengine wa huo mkoa wa Asia, waliokuwa rafiki zake, walimtumia Paulo ujumbe wakimsihi asijihatarishe kwa kwenda kwenye ukumbi wa michezo. **32** Wakati huo, kila mtu alikuwa anapayuka; wengine hili na wengine lile, mpaka hata ule mkutano ukavurugika. Wengi hawakujua hata sababu ya kukutana kwao. **33** Kwa vile Wayahudi walimfanya Aleksanda ajitokeze mbele, baadhi ya watu katika ule umati walidhani kuwa ndiye. Basi, Aleksanda aliwaashiria watu kwa mkono akitaka kujitetea mbele ya ule umati wa watu. **34** Lakini walipotambua kuwa yeye ni Myahudi, wote kwa sauti moja walipiga kelele: “Mkuu ni Artemi wa Efeso!” Wakaendelea kupayukapayuka hivyo kwa muda wa saa mbili. **35** Hatimaye karani wa mji alifaulu kuwanyamazisha, akawaambia, “Wananchi wa Efeso, kila mtu anajua kwamba mji huu wa Efeso ni mlinzi wa nyumba ya mungu Artemi na mlinzi wa ile sanamu iliyoanguka kutoka mbinguni. **36** Hakuna anayeweza kukana mambo haya. Hivyo basi, tulieni; msifanye chochote bila hadhari. **37** Mmewaita watu hawa hapa ingawaje hawakuikufuru nyumba ya mungu wala kumtukana mungu wetu wa kike. **38** Kama, basi Demetrio na wafanyakazi wake wana mashtaka yao kuhusu watu hawa, yapo mahakama na wakuu wa mikoa; wanaweza kushtakiana huko. **39** Kama mna matatizo mengine, yapelekeni katika kikao halali. **40** Kwa maana tungaliweza kushtakiwa kwa kusababisha ghasia kutokana na vituko vya leo. Ghasia hii haina msingi halali na hatungeweza kutoa sababu za kuridhisha za ghasia hiyo.” **41** Baada ya kusema hayo aliuvunja mkutano.

20 Ile ghasia ya Efeso ilipokwisha tulia Paulo aliwaita pamoja wale waumini, akawatia moyo. Kisha akawaaga, akasafiri kwenda Makedonia. **2** Alipitia sehemu za nchi zile akiwatia watu moyo kwa maneno mengi. Halafu akafika Ugiriki. **3** ambako alikaa kwa miezi mitatu. Alipokuwa anajitayarisha kwenda Siria, aligundua kwamba Wayahudi walikuwa wanamfanyia mpango mbaya; hivyo aliamua kurudi kwa kupitia Makedonia. **4** Sopatro, mwana wa Pirho kutoka Berea, aliandamana naye; pia Aristarko na Sekundo kutoka Thesalonika, Gayo kutoka Derbe, Timotheo, Tukiko na Trofimo wa mkoa wa Asia. **5** Hao walitutangulia na kutungojea kule Troa. **6** Sisi, baada ya sikukuu ya Mikate Isiyotiwa chachu, tulipanda meli kutoka Filipi na baada ya siku tatu tukawafikia kule Troa. Huko tulikaa kwa muda wa juma moja. **7**

Jumamosi jioni, tulikutana ili kumega mkate. Kwa vile
Paulo alikuwa amekusudia kuondoka kesho yake,
aliwahutubia watu na kuendelea kuongea nao hadi
usiku wa manane. **8** Katika chumba tulimokuwa,
ghorofani, kulikuwa na taa nyingi zinawaka. **9** Kijana
mmoja aitwaye Eutuko alikuwa ameketi dirishani
wakati Paulo alipokuwa anaendelea kuhutubu. Eutuko
alianza kusinzia kidogokidogo na hatimaye usingizi
ukambana, akaanguka chini kutoka ghorofa ya
tatu. Wakamwokota amekwisha kufa. **10** Lakini
Paulo alishuka chini, akainama, akamkumbatia na
kusema, "Msiwe na wasiwasi maana kuna uhai bado
ndani yake." **11** Kisha akapanda tena ghorofani,
akamega mkate, akala. Aliendelea kuhubiri kwa muda
mrefu hadi alfajiri, halafu akaondoka. **12** Wale watu
walimchukua yule kijana nyumbani akiwa mzima
kabisa, wakapata kitulizo kikubwa. **13** Sisi tulipanda
meli tukatangulia kwenda Aso ambako tungemchukua
Paulo. Ndivyo alivyopanga; maana alitaka kufika huko
kwa kupitia nchi kavu. **14** Basi, alitukuta kule Aso,
tukampandisha melini, tukaenda Mitulene. **15** Kutoka
huko tulisafiri tukafika Kio kesho yake. Siku ya pili,
tulitia nanga Samo na kesho yake tukafika Mileto. **16**
Paulo alikuwa amekusudia kuendelea na safari kwa
meli bila kupitia Efeso ili asikawie zaidi huko Asia.
Alikuwa na haraka ya kufika Yerusalemu kwa sikukuu
ya Pentekoste kama ingewezekana. **17** Kutoka Mileto
Paulo alituma ujumbe kwa wazee wa Efeso wakutane
naye. **18** Walipofika kwake aliwaambia, "Mnajua jinsi
nilivyotumia wakati wote pamoja nanyi tangu siku ile ya
kwanza nilipofika Asia. **19** Mnajua jinsi nilivyomtumikia
Bwana kwa unyenyekevu wote, kwa machozi na
matatizo yaliyonipata kutokana na mipango ya hila
ya Wayahudi. **20** Mnajua kwamba sikusita hata
kidogo kuwahubiria hadharani na nyumbani mwenu
na kuwafundisha chochote ambacho kingewasaidieni.
21 Niliwaonya wote—Wayahudi kadhalika na watu
wa mataifa, wamgeukie Mungu na kumwamini
Bwana wetu Yesu. **22** Sasa, sikilizeni! Mimi, nikiwa
ninamtii Roho, nakwenda Yerusalemu bila kufahamu
yatakayonipata huko. **23** Ninachojua tu ni kwamba
Roho Mtakatifu ananithibitishia katika kila mji kwamba
vifungo na mateso ndivyo vinavyoningojea. **24** Lakini,
siuthamini uhai wangu kuwa ni kitu sana kwangu.
Nataka tu nikamilishe ule utume wangu na kumaliza ile
kazi aliyonipa Bwana Yesu niifanye, yaani nitangaze
Habari Njema ya neema ya Mungu. **25** "Nimekuwa
nikienda huko na huko kati yenu nikiuhubiri Ufalme wa
Mungu. Sasa lakini, najua hakuna hata mmoja wenu
atakayeniona tena. **26** Hivyo, leo hii ninawathibitishieni
rasmi kwamba ikijatokea akapotea mmoja wenu,
mimi sina lawama yoyote. **27** Kwa maana sikusita
hata kidogo kuwatangazieni azimio lote la Mungu.
28 Jihadharini wenyewe; lilindeni lile kundi ambalo
Roho Mtakatifu amewaweka ninyi muwe walezi wake.
Lichungeni kanisa la Mungu ambalo amejipatia kwa
damu ya Mwanae. **29** Nafahamu vizuri sana kwamba
baada ya kuondoka kwangu mbwa mwitu wakali
watawavamieni, na hawatakuwa na huruma kwa kundi
hilo. **30** Hata kutoka miongoni mwenu watatokea watu
ambao watasema mambo ya uongo ili kuwapotosha
watu na kuwafanya wawafuate wao tu. **31** Kwa hiyo,
muwe macho mkikumbuka kwamba kwa muda wa
miaka mitatu, usiku na mchana, sikuchoka kumwonya
kila mmoja wenu kwa machozi. **32** "Na sasa basi,
ninawaweka ninyi chini ya ulinzi wa Mungu na ujumbe
wa neema yake. Yeye anao uwezo wa kuwajenga ninyi
na kuwawezesha mzipate zile baraka alizowawekea
watu wake. **33** Mimi sikutamani hata mara moja
fedha, wala dhahabu, wala nguo za mtu yeyote.
34 Mnajua ninyi wenyewe kwamba nimefanya kazi
kwa mikono yangu mwenyewe, ili kujipatia mahitaji
yangu na ya wenzangu. **35** Nimekuwa nikiwapeni
daima mfano kwamba kwa kufanya kazi mithili hiyo
tunapaswa kuwasaidia walio dhaifu, tukikumbuka
maneno ya Bwana Yesu mwenyewe: Heri zaidi kutoa
kuliko kupokea." **36** Baada ya kusema hayo, Paulo
alipiga magoti pamoja nao wote, akasali. **37** Wote
walikuwa wanalia; wakamwaga kwa kumkumbatia na
kumbusu. **38** Jambo lililowahuzunisha zaidi lilikuwa
neno alilosema kwamba hawangemwona tena. Basi,
wakamsindikiza hadi melini.

21 Tulipokwisha agana nao, tulipanda meli
tukaenda moja kwa moja mpaka Kosi. Kesho
yake tulifika Rodo, na kutoka huko tulikwenda Patara.
2 Huko, tulikuta meli iliyokuwa inakwenda Foinike,
hivyo tulipanda, tukasafiri. **3** Baada ya kufika mahali
ambapo tuliweza kuona Kupro, tulipitia upande wake
wa kusini tukaelekea Siria. Tulitia nanga katika mji
wa Tiro ambapo ile meli ilikuwa ipakuliwe shehena
yake. **4** Tulikuta waumini huko, tukakaa pamoja nao
kwa muda wa juma moja. Waumini hao wakawa
waongea kwa nguvu ya Roho, wakamwambia Paulo
asiende Yerusalemu. **5** Lakini muda wetu ulipokwisha
tuliondoka. Wote pamoja na wanawake na watoto
wao walitusindikiza mpaka nje ya mji. Tulipofika
pwani, sote tulipiga magoti tukasali. **6** Kisha tuliagana;
sisi tukapanda meli nao wakarudi makwao. **7**
Sisi tuliendelea na safari yetu kutoka Tiro tukafika
Tolemai ambapo tuliwasalimu ndugu zetu, tukakaa
nao siku moja. **8** Kesho yake tuliondoka tukaenda

Kaisarea. Huko Kaisarea tulikwenda nyumbani kwa mhubiri Filipo. Yeye alikuwa mmoja wa wale saba waliochaguliwa kule Yerusalemu. **9** Alikuwa na binti watatu ambao walikuwa na kipaji cha unabii. **10** Baada ya kukaa huko siku kadhaa, nabii mmoja aitwaye Agabo alifika kutoka Yudea. **11** Alitujia, akachukua mkanda wa Paulo, akajifunga mikono na miguu, akasema “Roho Mtakatifu asema hivi: Wayahudi kule Yerusalemu watamfunga namna hii mtu mwenye ukanda na kumtia mikononi mwa watu wa mataifa.” **12** Tuliposikia hayo, sisi na wale watu wengine waliokuwa hapo tulimsihi Paulo asiende Yerusalemu. **13** Lakini yeye alijibu, “Mnataka kufanya nini? Mnataka kuvunja moyo wangu kwa machozi? Niko tayari siyo tu kutiwa ndani kule Yerusalemu, ila hata kufa kwa ajili ya Bwana Yesu.” **14** Tuliposhindwa kumshawishi tulinyamaza, tukasema tu: “Mapenzi ya Bwana yafanyike” **15** Baada ya kukaa pale kwa muda, tulifunga mizigo yetu, tukaendelea na safari kwenda Yerusalemu. **16** Wengine kati ya wale wafuasi wa Kaisarea walienda pamoja nasi, wakatupeleka nyumbani kwa Mnasoni ambaye tulikuwa tunakwenda kukaa naye kwa muda. Mnasoni alikuwa mwenyeji wa Kupro na alikuwa amekuwa muumini kwa siku nyingi. **17** Tulipofika Yerusalemu, ndugu waumini walitupokea vizuri sana. **18** Kesho yake Paulo alikwenda pamoja nasi kumwamkia Yakobo, na wazee wote wa kanisa walikuwako pia. **19** Baada ya kuwasalimu, Paulo aliwapa taarifa kamili kuhusu yote Mungu aliyokuwa ametenda kati ya mataifa kwa njia ya utumishi wake. **20** Waliposikia hayo, walimtukuza Mungu. Kisha wakamwambia Paulo, “Ndugu, unaweza kuona kwamba kuna maelfu ya Wayahudi ambao sasa wamekuwa waumini na wote hao wanashika kwa makini Sheria ya Mose. **21** Wamepata habari zako kwamba umekuwa ukiwafundisha Wayahudi wanaoishi kati ya mataifa mengine kuwa wasiijali Sheria ya Mose, wasiwatahiri watoto wao na kwamba wasizifuate mila za Wayahudi. **22** Sasa, mambo yatakuwaje? Ni dhahiri kuwa watapata habari kwamba umekwisha wasili hapa. **23** Basi, fanya kama tunavyokushauri. Tunao hapa watu wanne ambao wameweka nadhiri. **24** Jiunge nao katika ibada ya kujitakasa, ukalipe na gharama zinazohusika, kisha wanyolewe nywele zao. Hivyo watu wote watatambua kwamba habari zile walizoambiwa juu yako hazina msingi wowote, na kwamba wewe binafsi bado unaishi kufuatana na maagizo ya Sheria za Mose. **25** Kuhusu wale watu wa mataifa mengine ambao wamekuwa waumini, tumekwisha wapelekea barua tukiwaambia mambo tuliyoamua: wasile chochote kilichotambikiwa miungu ya uongo, wasinywe damu, wasile nyama ya mnyama aliyenyongwa, na wajiepushe na uasherati.” **26** Basi, kesho yake Paulo aliwachukua wale watu akafanya ibada ya kujitakasa pamoja nao. Kisha akaingia Hekaluni kutoa taarifa kuhusu mwisho wa siku za kujitakasa na kuhusu dhabihu itakayotolewa kwa ajili ya kila mmoja wao. **27** Wakati siku hizo saba zilipokaribia kuisha, Wayahudi waliokuwa wametoka katika mkoa wa Asia walimwona Paulo Hekaluni. Wakachochea hasira kati ya kundi lote la watu, wakamtia nguvuni **28** wakipiga kelele: “Wananchi wa Israeli, msaada, msaada! Huyu ndiye yule mtu anayewafundisha watu kila mahali mambo yanayopinga watu wa Israeli, yanayopinga Sheria ya Mose na mahali hapa patakatifu. Hata sasa amewaingiza watu wa mataifa mengine Hekaluni na kupatia najisi mahali hapa patakatifu.” **29** Sababu ya kusema hivyo ni kwamba walikuwa wamemwona Trofimo mwenyeji, wa Efeso, akiwa pamoja na Paulo mjini, wakadhani kwamba Paulo alikuwa amemwingiza Hekaluni. **30** Mji wote ulienea ghasia; watu wakaja kutoka pande zote, wakamkamata Paulo, wakamburuta, wakamtoa nje ya Hekalu na papo hapo milango ya Hekalu ikafungwa. **31** Walikuwa tayari kumuua, lakini habari zilimfikia mkuu wa jeshi la Kiroma kuwa Yerusalemu yote ilikuwa imejaa ghasia. **32** Mara, mkuu wa jeshi akawachukua askari na jemadari, akalikabili lile kundi la watu. Nao walipomwona mkuu wa jeshi na askari, wakaacha kumpiga Paulo. **33** Mkuu wa jeshi alimwendea Paulo, akamtia nguvuni na kuamuru afungwe minyororo miwili. Kisha akauliza, “Ni mtu gani huyu, na amefanya nini?” **34** Wengine katika lile kundi la watu walikuwa wanapayuka kitu hiki na wengine kitu kingine. Kwa sababu ya ghasia hiyo, mkuu wa jeshi hakufaulu kujua kisa kamili. Hivyo, aliamuru watu wake wampeleke Paulo ndani ya ngome. **35** Paulo alipofika kwenye ngazi, askari walilazimika kumbeba kwa sababu ya fujo za watu. **36** Kwa maana kundi kubwa la watu walimfuata wakipiga kelele, “Muulie mbali!” **37** Walipokuwa wanamwingiza ndani ya ngome, Paulo alimwomba mkuu wa jeshi akisema, “Naweza kukwambia kitu?” Yule mkuu wa jeshi akamjibu, “Je unajua Kigiriki? **38** Kwani wewe si yule Mmisri ambaye hivi majuzi alianzisha uasi na kuwaongoza majahili elfu nne hadi jangwani?” **39** Paulo akajibu, “Mimi ni Myahudi, mzaliwa wa Tarso katika Kilikia; mimi ni raia wa mji maarufu. Tafadhali, niruhusu niongee na watu. **40** Yule mkuu wa jeshi akamruhusu. Hivyo Paulo alisimama juu ya ngazi, akawapungia mkono

wale watu na walipokaa kimya, akaanza kuongea
nao kwa Kiebrania.

22 "Ndugu zangu na akina baba, nisikilizeni sasa
nikijitetea mbele yenu!" 2 Waliposikia akiongea
nao kwa Kiebrania wakazidi kukaa kimya zaidi kuliko
hapo awali. Naye Paulo akaendelea kusema, 3
"Mimi ni Myahudi, mzaliwa wa Tarso katika Kilikia.
Lakini nililelewa papa hapa mjini Yerusalemu chini
ya mkufunzi Gamalieli. Nilifundishwa kufuata kwa
uthabiti Sheria ya wazee wetu. Nilijitolea kwa moyo
wote kwa Mungu kama ninyi wenyewe mlivyo hivi leo.
4 Niliwatesa hata kuwaua wale watu waliofuata Njia
hii. Niliwatia nguvuni wanaume kwa wanawake na
kuwafunga gerezani. 5 Kuhani Mkuu na baraza lote
la wazee wanaweza kushuhudia jambo hilo. Kutoka
kwao nilipokea barua walioandikiwa wale ndugu
Wayahudi waliokuwa huko Damasko. Nilikwenda
Damasko ili niwatie nguvuni watu hao na kuwaleta
wamefungwa mpaka Yerusalemu ili waadhibiwe.
6 "Basi, nilipokuwa njiani karibu kufika Damasko,
yapata saa sita mchana, mwangu mkubwa kutoka
mbinguni ulitokea ghafla ukaniangazia pande zote.
7 Hapo nilianguka chini, nikasikia sauti ikiniambia:
Saulo, Saulo! Kwa nini unanitesa? 8 Nami nikauliza:
Nani wewe, Bwana? Naye akaniambia: Mimi ni
Yesu wa Nazareti ambaye wewe unamtesa. 9 Wale
wenzangu waliuona ule mwanga lakini hawakusikia
sauti ya yule aliyeongea nami. 10 Basi, mimi nikauliza:
Nifanye nini Bwana? Naye Bwana akaniambia:
Simama, nenda Damasko na huko utaambiwa yote
ambayo umepangiwa kufanya. 11 Kutokana na ule
mwanga mkali sikuweza kuona na hivyo iliwabidi
wale wenzangu kuniongoza kwa kunishika mkono
mpaka nikafika Damasko. 12 "Huko kulikuwa na mtu
mmoja aitwaye Anania, mtu mcha Mungu, mwenye
kuitii Sheria yetu na aliyeheshimika sana mbele ya
Wayahudi waliokuwa wanaishi Damasko. 13 Yeye
alikuja kuniona, akasimama karibu nami, akasema:
Ndugu Saulo! Ona tena. Papo hapo nikaona tena,
nikamwangalia. 14 Halafu Anania akasema: Mungu
wa babu zetu amekuchagua upate kujua matakwa
yake na kumwona yule mtumishi wake mwadilifu
na kumsikia yeye mwenyewe akiongea. 15 Kwa
maana utamshuhudia kwa watu wote ukiwaambia
yale uliyoyaona na kuyasikia. 16 Sasa basi, ya nini
kukawia zaidi? Simama ubatizwe na uondolewe
dhambi zako kwa kuliungama jina lake. 17 "Basi,
nilirudi Yerusalemu, na nilipokuwa nikisali Hekaluni,
niliona maono. 18 Nilimwona Bwana akiniambia:
Haraka! Ondoka Yerusalemu upesi kwa maana
watu wa hapa binadamu hawataukubali ushuhuda
wako juu yangu. 19 Nami nikamjibu: Bwana, wao
wanajua wazi kwamba mimi ni yule aliyekuwa
anapitapita katika masunagogi na kuwatia nguvuni
na kuwapiga wale waliokuwa wanakuamini. 20 Na
kwamba wakati shahidi wako Stefano alipouawa, mimi
binafsi nilikuwako pale nikakubaliana na kitendo hicho
na kuyalinda makoti ya wale waliokuwa wanamuua.
21 Naye Bwana akaniambia: Nenda; ninakutuma mbali
kwa mataifa mengine." 22 Mpaka hapa, wale watu
walikuwa wanamsikiza, lakini aliposema maneno
haya, walianza kusema kwa sauti kubwa, "Mwondoe
duniani! Mtu wa namna hiyo hastahili kuishi." 23
Waliendelea kupayukapayuka huku wakitikisa makoti
yao na kurusha vumbi angani. 24 Mkuu wa jeshi
aliwaamuru watu wake wampeleke Paulo ndani ya
ngome, akawaambia wamchape viboko ili wapate
kujua kisa cha Wayahudi kumpigia kelele. 25 Lakini
walipokwisha mfunga ili wamchape viboko, Paulo
alimwuliza jemadari mmoja aliyesimama hapo, "Je, ni
halali kwenu kumpiga viboko raia wa Roma kabla
hajahukumiwa?" 26 Yule jemadari aliposikia hayo,
alimpasha habari mkuu wa jeshi akisema, "Unataka
kufanya nini? Mtu huyu ni raia wa Roma!" 27 Basi,
mkuu wa jeshi alimwendea Paulo, akamwambia,
"Niambie; je, wewe ni raia wa Roma?" Paulo akamjibu,
"Naam." 28 Mkuu wa jeshi akasema, "Mimi nami
nimekuwa raia wa Roma kwa kulipa gharama kubwa."
Paulo akasema, "Lakini mimi ni raia wa Roma kwa
kuzaliwa." 29 Wale watu ambao walikuwa tayari
kumchunguza Paulo walitoweka mara. Hata yule
mkuu wa jeshi aliogopa alipojua kwamba Paulo
ni raia wa Roma na kwamba alikuwa amekwisha
mfunga minyororo. 30 Kesho yake, mkuu wa jeshi
alitaka kujua mashtaka kamili ambayo Wayahudi
walikuwa wamemwekea Paulo. Hivyo, alimfungua
Paulo minyororo, akaamuru makuhani wakuu na
Baraza lote wafanye kikao. Kisha alimleta Paulo,
akamsimamisha mbele ya Baraza.

23 Paulo aliwakodolea macho wale wanabaraza,
halafu akaanza kusema, "Ndugu zangu, mpaka
hivi leo nimekuwa nikiishi na dhamiri njema mbele
ya Mungu." 2 Hapo Kuhani Mkuu Anania akaamuru
wale waliokuwa wamesimama karibu na Paulo
wampige kofi mdomoni. 3 Basi, Paulo akamwambia,
"Mungu mwenyewe atakupiga kofi wewe uliye kama
ukuta uliopakwa chokaa! Unawezaje kukaa hapo
ili unihukumu kisheria na huku wewe mwenyewe
unaivunja Sheria kwa kuamuru nipigwe?" 4 Watu
waliokuwa wamesimama pale wakamwambia Paulo,

“Unamtukana Kuhani Mkuu wa Mungu!” 5 Paulo
akajibu, “Ndugu zangu, sikujua kama yeye ni Kuhani
Mkuu. Maana Maandiko yasema hivi: Usiseme vibaya
juu ya mtawala wa watu wako.” 6 Wakati huo
Paulo alikwisha tambua kwamba sehemu moja ya
wanabaraza wale ilikuwa ni Masadukayo na nyingine
Mafarisayo. Basi, alipaaza sauti yake mbele ya
Baraza: “Ndugu zangu, mimi ni Mfarisayo, mwana wa
Mfarisayo. Mimi nimeletwa mahakamani kwa kuwa
ninatumaini kwamba wafu watafufuka.” 7 Baada ya
kusema hivyo, mzozo mkali ulitokea kati ya Mafarisayo
na Masadukayo na mkutano ukagawanyika sehemu
mbili. 8 Kisa chenyewe kilikuwa hiki: Masadukayo
hushikilia kwamba wafu hawafufuki, hakuna malaika,
na roho nazo hazipo. Lakini Mafarisayo husadiki hayo
yote matatu. 9 Kelele ziliongezeka na baadhi ya walimu
wa Sheria wa kikundi cha Mafarisayo walisimama
na kutoa malalamiko yao kwa nguvu: “Hatuoni
chochote kilicho kiovu katika mtu huyu; huenda ikawa
kwamba roho au malaika ameongea naye.” 10 Mzozo
ulizidi kuwa mwingi hata mkuu wa jeshi akaogopa
kwamba Paulo angeraruliwa vipandevipande. Kwa
hiyo, aliwaamuru askari wake kuingia kati ya lile
kundi, wamtoe Paulo na kumrudisha ndani ya ngome.
11 Usiku uliofuata, Bwana alisimama karibu na Paulo,
akamwambia, “Jipe moyo! Umenishuhudia katika
Yerusalemu, utafanya vivyo hivyo mjini Roma.” 12
Kulipokucha, Wayahudi walifanya kikao cha faragha.
Wakala kiapo: “Hatutakula wala kunywa mpaka
tutakapokuwa tumekwisha muua Paulo.” 13 Watu
zaidi ya arobaini ndio waliokula njama kufanya
hivyo. 14 Basi, walikwenda kwa makuhani wakuu na
wazee, wakasema, “Sisi tumeapa kwamba hatutaonja
chochote kwa vinywa vyetu mpaka hapo tutakapokuwa
tumemuua Paulo. 15 Sasa basi, ninyi pamoja na
Baraza tumeni ujumbe kwa mkuu wa jeshi ili amlete
Paulo kwenu mkijisingizia kwamba mnataka kupata
habari kamili zaidi juu yake. Tuko tayari kumuua hata
kabla hajafika karibu.” 16 Lakini mtoto wa kiume
wa dada yake Paulo alisikia juu ya mpango huo;
hivyo akaenda ndani ya ngome, akamjulisha Paulo
juu ya njama hiyo. 17 Hapo Paulo akamwita mmoja
wa askari, akamwambia, “Mchukue kijana huyu kwa
mkuu wa jeshi; ana kitu cha kumwambia.” 18 Askari
akamchukua huyo kijana, akamwongoza mpaka kwa
mkuu wa jeshi, akasema, “Yule mfungwa Paulo
ameniita akaniomba nimlete kijana huyu kwako kwa
maana ana jambo la kukwambia.” 19 Mkuu wa jeshi
alimshika huyo kijana mkono, akampeleka mahali pa
faragha, akamwuliza, “Una nini cha kuniambia?” 20
Yeye akasema, “Wayahudi wamepatana wakuombe
umpeleke Paulo Barazani wakijisingizia kwamba
Baraza lingependa kupata habari kamili zaidi juu yake.
21 Lakini wewe usikubali kwa maana kuna watu zaidi
ya arobaini walio tayari kumvamia. Wameapa kutokula
wala kunywa mpaka watakapokuwa wamemuua.
Sasa wako tayari, wanangojea tu uamuzi wako.” 22
Mkuu wa jeshi alimwacha aende zake akimwonya
asimwambie mtu yeyote kwamba amemletea habari
hizo. 23 Basi, mkuu wa jeshi aliwaita askari wawili
akawaambia, “Wekeni tayari askari mia mbili, wapanda
farasi sabini na askari mia mbili wa mikuki, waende
Kaisarea; muwe tayari kuondoka kabla ya saa tatu
leo usiku. 24 Wekeni farasi kadhaa kwa ajili ya Paulo;
mfikisheni salama kwa Felisi, mkuu wa mkoa.” 25
Halafu mkuu huyo wa jeshi akaandika barua hivi: 26
“Mimi Klaudio Lusia ninakuandikia wewe Mheshimiwa
Felisi, mkuu wa mkoa. Salamu! 27 “Wayahudi
walimkamata mtu huyu na karibu wangemuua kama
nisingalifahamishwa kwamba yeye ni raia wa Roma
na hivyo nikaenda pamoja na askari nikamwokoa.
28 Nilimpeleka mbele ya Baraza lao kuu nikitaka
kujua kisa cha mashtaka yao. 29 Niligundua kwamba
mashtaka yenyewe yalihusu ubishi juu ya sehemu
kadha wa kadha za Sheria yao na hivyo sikuona
kwamba amefanya chochote kinachostahili auawe
au afungwe gerezani. 30 Nilipofahamishwa kwamba
Wayahudi walikuwa wamefanya njama za kumuua,
niliamua kumleta kwako. Nikamwambia washtaki
wake walete mashtaka yao mbele yako.” 31 Basi,
hao askari walimchukua Paulo kama walivyoamriwa;
wakampeleka usiku uleule mpaka Antipatri. 32
Kesho yake askari wa miguu walirudi ngomeni,
wakawaacha wale askari wapanda farasi waendelee
na safari pamoja na Paulo. 33 Walipofika Kaisarea
walimpa mkuu wa mkoa ile barua na kumweka
Paulo chini ya mamlaka yake. 34 Felisi alipoisoma
hiyo barua aliwauliza Paulo ametoka mkoa gani.
Alipofahamishwa kwamba alikuwa ametoka mkoa
wa Kilikia, 35 akasema, “Nitasikiliza kesi yako baada
ya washtaki wako kufika.” Kisha akaamuru Paulo
awekwe chini ya ulinzi ndani ya ukumbi wa Herode.

24 Baada ya siku tano, Kuhani Mkuu Anania
aliwasili Kaisarea pamoja na wazee kadhaa na
wakili mmoja wa sheria aitwaye Tertulo. Walimwendea
yule mkuu wa mkoa wakamweleza mashtaka yao
juu ya Paulo. 2 Paulo aliitwa na Tertulo akafungua
mashtaka hivi: “Mheshimiwa Felisi, uongozi wako
bora umeleta amani kubwa na marekebisho ya
lazima yanafanywa kwa manufaa ya taifa letu. 3
Tunalipokea jambo hili kwa furaha daima na kutoa

shukrani nyingi kwako kila mahali. 4 Lakini, bila
kupoteza wakati wako zaidi, tunakusihi kwa wema
wako, usikilize taarifa yetu fupi. 5 Tumegundua
kwamba mtu huyu ni wa hatari mno. Yeye huanzisha
ghasia kati ya Wayahudi kila mahali duniani na pia
ni kiongozi wa kile chama cha Wanazareti. 6 Tena
alijaribu kulikufuru Hekalu nasi tukamtia nguvuni.
Kama ukimhoji wewe mwenyewe, utaweza kubainisha
mambo haya yote tunayomshtaki kwayo." Tulitaka
kumhukumu kufuatana na Sheria yetu. 7 Lakini Lusia,
mkuu wa jeshi, aliingilia kati, akamchukua kwa nguvu
kutoka mikononi mwetu. 8 Kisha akaamuru washtaki
wake waje mbele yako. 9 Nao Wayahudi waliunga
mkono mashtaka hayo wakisema kwamba hayo yote
yalikuwa kweli. 10 Basi, mkuu wa mkoa alimwashiria
Paulo aseme. Naye Paulo akasema, "Nafurahi
kujitetea mbele yako nikijua kwamba umekuwa
hakimu wa taifa hili kwa miaka mingi. 11 Unaweza
kujihakikishia kwamba si zaidi ya siku kumi na mbili tu
zimepita tangu nilipokwenda kuabudu Yerusalemu. 12
Wayahudi hawakunikuta nikijadiliana na mtu yeyote.
Hawakunikuta nikichochea watu Hekaluni wala katika
masunagogi yao, wala mahali pengine popote katika
mji huo. 13 Wala hawawezi kuthibitisha mashtaka
waliyotoa juu yangu. 14 Ninachokubali mbele yako ni
hiki: Mimi ninamwabudu Mungu na wazee wetu nikiishi
kufuatana na Njia ile ambayo wao wanaiita chama cha
uzushi. Ninaamini mambo yote yaliyoandikwa katika
vitabu vya Sheria na manabii. 15 Mimi namtumainia
Mungu, na wao wanalo tumaini hilo, kwamba watu,
wema na wabaya, watafufuka. 16 Kwa hiyo ninajitahidi
daima kuwa na dhamiri njema mbele ya Mungu
na mbele ya watu. 17 "Baada ya kukaa mbali kwa
miaka kadhaa, nilirudi Yerusalemu ili kuwapelekea
wananchi wenzangu msaada na kutoa dhabihu. 18
Wakati nilipokuwa nikifanya hayo ndipo waliponikuta
Hekaluni, nilipokuwa nimekwisha fanya ile ibada ya
kujitakasa. Hakukuwako kundi la watu wala ghasia.
19 Lakini kulikuwa na Wayahudi wengine kutoka
mkoa wa Asia; hao ndio wangepaswa kuwa hapa
mbele yako na kutoa mashtaka yao kama wana
chochote cha kusema dhidi yangu. 20 Au, waache
hawa walio hapa waseme kosa walililoliona kwangu
wakati niliposimama mbele ya Baraza lao kuu, 21
isipokuwa tu maneno haya niliyosema niliposimama
mbele yao: Mnanihukumu leo hii kwa sababu ya
kushikilia kwamba wafu watafufuliwa!" 22 Hapo, Felisi,
ambaye mwenyewe alikuwa anaifahamu hiyo Njia
vizuri, aliahirisha kesi hiyo. Akawaambia, "Nitatoa
hukumu juu ya kesi hiyo wakati Luisa, mkuu wa
jeshi, atakapokuja hapa." 23 Kisha akamwamuru
yule jemadari amweke Paulo kizuizini, lakini awe
na uhuru kiasi, na rafiki zake wasizuiwe kumpatia
mahitaji yake. 24 Baada ya siku chache, Felisi alifika
pamoja na mkewe Drusila ambaye alikuwa Myahudi.
Aliamuru Paulo aletwe, akamsikiliza akiongea juu
ya kumwamini Yesu Kristo. 25 Lakini wakati Paulo
alipoanza kuongea juu ya uadilifu, juu ya kuwa na
kiasi na juu ya siku ya hukumu inayokuja, Felisi
aliogopa, akasema, "Kwa sasa unaweza kwenda;
nitakuita tena nitakapopata nafasi." 26 Wakati huohuo
alikuwa anatumaini kwamba Paulo angempa fedha.
Kwa sababu hii alimwita Paulo mara kwa mara
na kuzungumza naye. 27 Baada ya miaka miwili,
Porkio Festo alichukua nafasi ya Felisi, akawa mkuu
wa Mkoa. Kwa kuwa alitaka kujipendekeza kwa
Wayahudi, Felisi alimwacha Paulo kizuizini.

25 Siku tatu baada ya kufika mkoani, Festo alitoka
Kaisarea, akaenda Yerusalemu. 2 Makuhani
wakuu pamoja na viongozi wa Wayahudi walimpa
habari kuhusu mashtaka yaliyokuwa yanamkabili
Paulo. Walimsihi Festo 3 awafanyie fadhili kwa
kumleta Paulo Yerusalemu; walikuwa wamekula
njama wamuue akiwa njiani. 4 Lakini Festo alijibu,
"Paulo atabaki kizuizini kule Kaisarea na mimi
nitakwenda huko karibuni. 5 Waacheni viongozi
wenu waende huko pamoja nami wakatoe mashtaka
yao juu yake kama amefanya chochote kiovu."
6 Festo alikaa nao kwa muda wa siku nane au
kumi hivi, kisha akarudi Kaisarea. Kesho yake
alikwenda barazani, akaamuru Paulo aletwe ndani.
7 Wakati Paulo alipofika, Wayahudi waliokuwa
wametoka Yerusalemu walimzunguka wakaanza kutoa
mashtaka mengi mazitomazito ambayo hawakuweza
kuthibitisha. 8 Kwa kujitetea, Paulo alisema, "Mimi
sikufanya kosa lolote kuhusu Sheria ya Wayahudi,
wala kuhusu Hekalu, wala kumhusu Kaisari." 9
Festo alitaka kujipendekeza kwa Wayahudi na
hivyo akamwuliza Paulo, "Je, ungependa kwenda
Yerusalemu na huko ukahukumiwe mbele yangu
kuhusu mashtaka haya?" 10 Paulo akajibu, "Nasimama
mbele ya mahakama ya Kaisari na papa hapa ndipo
ninapopaswa kupewa hukumu. Kama unavyojua
vizuri, sikuwatendea Wayahudi ubaya wowote. 11
Basi, ikiwa nimepatikana na kosa linalostahili adhabu
ya kifo, siombi kusamehewa adhabu hiyo. Lakini kama
hakuna ukweli katika mashtaka waliyotoa watu hawa,
hakuna awezaye kunikabidhi kwao. Nakata rufani kwa
Kaisari!" 12 Basi, baada ya Festo kuzungumza na
washauri wake, akamwambia Paulo, "Umekata rufani
kwa Kaisari, basi, utakwenda kwa Kaisari." 13 Siku

chache baadaye, mfalme Agripa na Bernike walifika
Kaisarea ili kutoa heshima zao kwa Festo. **14** Walikuwa
huko siku kadhaa naye Festo akamweleza mfalme
kesi ya Paulo: “Kuna mtu mmoja hapa ambaye Felisi
alimwacha kizuizini. **15** Nilipokwenda Yerusalemu
makuhani wakuu na wazee wa Wayahudi walimshtaki
na kuniomba nimhukumu. **16** Lakini mimi niliwajibu
kwamba si desturi ya Waroma kumtoa mtu aadhibiwe
kabla mshtakiwa hajakutana na washtaki wake ana
kwa ana na kupewa fursa ya kujitetea kuhusu hayo
mashtaka. **17** Basi, walipofika hapa sikukawia, ila
nilifanya kikao mahakamani kesho yake, nikaamuru
mtu huyo aletwe. **18** Washtaki wake walisimama
lakini hawakutoa mashtaka maovu kama nilivyokuwa
ninatazamia. **19** Ila tu walikuwa na mabishano kadhaa
pamoja naye kuhusu dini yao na kuhusu mtu mmoja
aitwaye Yesu ambaye alikufa, lakini Paulo anashikilia
kwamba yu hai. **20** Sikujua la kufanya kuhusu shauri
hilo. Basi, nilimwuliza Paulo kama angependa kwenda
mahakamani kule Yerusalemu kwa ajili ya mashtaka
hayo. **21** Lakini Paulo alikata rufani, akaomba aachwe
kizuizini mpaka uamuzi wa shauri hilo ufanywe na
Kaisari. Kwa hiyo niliamua akae kizuizini mpaka
nitakapoweza kumpeleka kwa Kaisari.” **22** Basi
Agripa akamwambia Festo, “Ningependa kumsikia
mtu huyu mimi mwenyewe.” Festo akamwambia,
“Utamsikia kesho.” **23** Hivyo, kesho yake, Agripa
na Bernike walifika kwa shangwe katika ukumbi
wa mkutano wakiwa wameandamana na wakuu wa
majeshi na viongozi wa mji. Festo aliamuru Paulo
aletwe ndani, **24** Kisha akasema, “Mfalme Agripa
na wote mlioko hapa pamoja nasi! Hapa mbele
yenu yuko mtu ambaye jumuiya yote ya Wayahudi
hapa na kule Yerusalemu walinilalamikia wakipiga
kelele kwamba hastahili kuishi tena. **25** Lakini mimi
sikuona kuwa alikuwa ametenda chochote kibaya
hata astahili kupewa adhabu ya kifo. Lakini, kwa vile
Paulo mwenyewe alikata rufani kwa Kaisari, niliamua
kumpeleka. **26** Kwa upande wangu sina habari kamili
ambayo naweza kumwandikia Kaisari juu yake. Ndiyo
maana nimemleta hapa mbele yenu na mbele yako
mfalme Agripa, ili baada ya kumchunguza, niweze
kuwa na la kuandika. **27** Kwa maana nadhani itakuwa
kichekesho kumpeleka mfungwa bila kutaja wazi
mashtaka yanayomkabili.”

26 Basi, Agripa akamwambia Paulo, “Unaruhusiwa
kujitetea.” Hapo Paulo alinyosha mkono wake
akajitetea hivi: **2** “Mfalme Agripa, ninajiona mwenye
bahati leo kujitetea mbele yako kuhusu yale mashtaka
yote ambayo Wayahudi walikuwa wamesema juu
yangu. **3** Hasa kwa vile wewe mwenyewe ni mtaalamu
wa desturi za Wayahudi na migogoro yao, ninakuomba
basi unisikilize kwa uvumilivu. **4** “Wayahudi wanajua
habari za maisha yangu tangu utoto, jinsi nilivyoishi
tangu mwanzo kati ya taifa langu huko Yerusalemu.
5 Wananifahamu kwa muda mrefu, na wanaweza
kushuhudia, kama wakipenda, kwamba tangu mwanzo
niliishi kama mmoja wa kikundi chenye siasa kali zaidi
katika dini yetu, yaani kikundi cha Mafarisayo. **6** Na
sasa niko hapa nihukumiwe kwa sababu ninaitumainia
ile ahadi ambayo Mungu aliwaahidia babu zetu. **7**
Ahadi hiyo ndiyo ileile inayotumainiwa na makabila
kumi na mawili ya taifa letu, wakimtumikia Mungu
kwa dhati mchana na usiku. Mheshimiwa mfalme,
Wayahudi wananishtaki kwa sababu ya tumaini
hilo! **8** Kwa nini ninyi mnaona shida sana kuamini
kwamba Mungu huwafufua wafu? **9** Kwa kweli mimi
mwenyewe niliamini kwamba ni wajibu wangu kufanya
mambo mengi kulipinga jina la Yesu wa Nazareti. **10**
Mambo hayo ndiyo niliyoyafanya huko Yerusalemu.
Mimi binafsi, nikiwa nimepewa mamlaka kutoka kwa
makuhani wakuu, nilipata kuwatia gerezani wengi
wa watu wa Mungu. Nao walipohukumiwa kuuawa,
nilipiga kura ya kukubali. **11** Mara nyingi niliwafanya
waadhibiwe katika masunagogi yote nikiwashurutisha
waikane imani yao. Hasira yangu kwao ilikuwa kubwa
hata nikawasaka mpaka miji ya mbali. **12** “Kwa
mujibu huohuo, nilikwenda Damasko wakati mmoja,
nikiwa na mamlaka na maagizo kutoka kwa makuhani
wakuu. **13** Mheshimiwa, wakati nilipokuwa njiani, saa
sita mchana, niliona mwanga mkubwa kuliko wa jua
ukiangaza kutoka mbinguni, ukanizunguka mimi na
wale wasafiri wenzangu. **14** Sisi sote tulianguka chini,
nami nikasikia sauti ikiniambia kwa Kiebrania: Saulo,
Saulo! Kwa nini unanitesa? Unajiumiza bure kama
punda anayepiga teke fimbo ya bwana wake. **15** Mimi
nikauliza: Ni nani wewe Bwana? Naye Bwana akajibu:
Mimi ni Yesu ambaye wewe unamtesa. **16** Haidhuru,
inuka sasa; simama wima. Nimekutokea ili nikuweke
rasmi kuwa mtumishi wangu. Utawathibitishia watu
wengine mambo uliyoyaona leo na yale ambayo bado
nitakuonyesha. **17** Nitakuokoa na watu wa Israeli na
watu wa mataifa mengine ambao mimi ninakutuma
kwao. **18** Utayafumbua macho yao na kuwawezesha
watoke gizani na kuingia katika mwanga; watoke
katika utawala wa Shetani, wamgeukie Mungu; ili kwa
kuamini, wapate kusamehewa dhambi na kuchukua
nafasi yao kati ya wale ambao wamepata kuwa
watu wa Mungu. **19** “Hivyo, mfalme Agripa, sikuweza
kuwa mkaidi kwa maono hilo la mbinguni. **20** Ila
nilianza kuhubiri kwanza kwa watu wa Damasko,

halafu kwa wale wa Yerusalemu na nchi yote ya
Yudea, na pia kwa watu wa mataifa mengine.
Niliwahimiza wamgeukie Mungu na kuonyesha kwa
vitendo kwamba wamebadilisha mioyo yao. **21** Kwa
sababu hiyo, Wayahudi walinikamata nikiwa Hekaluni,
wakajaribu kuniua. **22** Lakini Mungu alinisaidia;
na hivyo mpaka siku ya leo nimesimama imara
nikitoa ushuhuda kwa wote, wakubwa na wadogo.
Ninayosema ni yale ambayo manabii na Mose
walisema yatatukia; **23** yaani ilimpasa Kristo ateseke
na kuwa wa kwanza kufufuka kutoka wafu, ili atangaze
kwamba mwanga wa ukombozi unawaangazia sasa
watu wote, Wayahudi na pia watu wa mataifa
mengine." **24** Paulo alipofika hapa katika kujitetea
kwake, Festo alisema kwa sauti kubwa, "Paulo!
Una wazimu! Kusoma kwako kwingi kunakutia
wazimu!" **25** Lakini Paulo akasema, "Sina wazimu
mheshimiwa Festo: Ninachosema ni ukweli mtupu.
26 Wewe Mfalme unayafahamu mambo haya, kwa
hiyo ninaweza kuongea bila uoga mbele yako. Sina
mashaka kwamba matukio hayo yanajulikana kwako
maana jambo hili halikutendeka mafichoni. **27** Mfalme
Agripa, je, una imani na manabii? Najua kwamba
unaamini." **28** Agripa akamjibu Paulo, "Kidogo tu
utanifanya Mkristo!" **29** Paulo akamjibu, "Namwomba
Mungu kwamba, kwa muda mfupi au mrefu, si wewe
tu bali wote wanaonisikia leo wapate kuwa kama
nilivyo mimi, lakini bila hii minyororo." **30** Hapo
mfalme Agripa, mkuu wa mkoa, Bernike na wale wote
waliokuwa pamoja nao, walisimama. **31** Walipokwisha
ondoka, waliambiana, "Mtu huyu hakufanya chochote
kinachostahili adhabu ya kifo au kifungo." **32** Naye
Agripa akamwambia Festo, "Mtu huyu angeweza
kufunguliwa kama asingalikuwa amekata rufani kwa
Kaisari."

27 Walipokwisha amua tusafiri mpaka Italia,
walimweka Paulo pamoja na wafungwa wengine
chini ya ulinzi wa Yulio aliyekuwa ofisa wa jeshi katika
kikosi kiitwacho "Kikosi cha Augusto." **2** Tulipanda
meli ya Adiramito iliyokuwa inasafiri na kupitia bandari
kadhaa za mkoa wa Asia, tukaanza safari. Aristarko,
mwenyeji wa Makedonia kutoka Thesalonika, alikuwa
pamoja nasi. **3** Kesho yake tulitia nanga katika
bandari ya Sidoni. Yulio alimtendea Paulo vizuri kwa
kumruhusu awaone rafiki zake na kupata mahitaji
yake. **4** Kutoka huko tuliendelea na safari, lakini
kwa kuwa upepo ulikuwa unavuma kwa kasi kutujia
kwa mbele, tulipitia upande wa kisiwa cha Kupro
ambapo upepo haukuwa mwingi. **5** Halafu tulivuka
bahari ya Kilikia na Pamfulia, tukatia nanga Mura,
mji wa Lukia. **6** Hapo yule ofisa alikuta meli moja
ya Aleksandria iliyokuwa inakwenda Italia, na hivyo
akatupandisha ndani. **7** Kwa muda wa siku nyingi
tulisafiri polepole, na kwa shida tulifika karibu na
Nido. Kwa sababu upepo ulikuwa bado unatupinga,
tuliendelea mbele moja kwa moja tukapitia upande
wa Krete karibu na rasi Salmone ambapo upepo
haukuwa mwingi. **8** Tulipita kando yake polepole
tukafika mahali paitwapo "Bandari Nzuri", karibu na
mji wa Lasea. **9** Muda mrefu ulikuwa umepita, na hata
siku ya kufunga ilikuwa imekwisha pita. Sasa ilikuwa
hatari sana kusafiri kwa meli. Basi, Paulo aliwapa
onyo: **10** "Waheshimiwa, nahisi kwamba safari hii
itakuwa ya shida na hasara nyingi si kwa shehena
na meli tu, bali pia kwa maisha yetu." **11** Lakini yule
ofisa alivutiwa zaidi na maoni ya nahodha na ya
mwenye meli kuliko yale aliyosema Paulo. **12** Kwa
kuwa bandari hiyo haikuwa mahali pazuri pa kukaa
wakati wa baridi, wengi walipendelea kuendelea
na safari, ikiwezekana mpaka Foinike. Foinike ni
bandari ya Krete inayoelekea kusini-magharibi na
kaskazini-magharibi; na huko wangeweza kukaa
wakati wa baridi. **13** Basi, upepo mzuri wa kusi ulianza
kuvuma, nao wakadhani wamefanikiwa lengo lao;
hivyo wakang'oa nanga, wakaiendesha meli karibu
sana na pwani ya Krete. **14** Lakini haukupita muda,
upepo mkali uitwao "Upepo wa Kaskazi" ulianza
kuvuma kutoka kisiwani. **15** Upepo uliipiga ile meli, na
kwa kuwa hatukuweza kuukabili, tukaiacha ikokotwe
na huo upepo. **16** Kisiwa kimoja kiitwacho Kanda
kilitukinga kidogo na ule upepo; na tulipopita kusini
mwake tulifaulu, ingawa kwa shida, kuusalimisha
ule mtumbwi wa meli. **17** Wale wanamaji waliuvuta
mtumbwi ndani, kisha wakaizungushia meli kamba na
kuifunga kwa nguvu. Waliogopa kwamba wangeweza
kukwama kwenye ufuko wa bahari, pwani ya Libya.
Kwa hiyo walishusha matanga na kuiacha meli
ikokotwe na upepo. **18** Dhoruba iliendelea kuvuma na
kesho yake wakaanza kutupa nje shehena ya meli.
19 Siku ya tatu, wakaanza pia kutupa majini vifaa
vya meli kwa mikono yao wenyewe. **20** Kwa muda
wa siku nyingi hatukuweza kuona jua wala nyota;
dhoruba iliendelea kuvuma sana, hata matumaini yote
ya kuokoka yakatuishia. **21** Baada ya kukaa muda
mrefu bila kula chakula, Paulo alisimama kati yao,
akasema, "Waheshimiwa, ingalikuwa afadhali kama
mngalinisikiliza na kuacha kusafiri kutoka Krete. Kama
mngalifanya hivyo tungaliiepuka shida hii na hasara
hizi zote. **22** Lakini sasa ninawaombeni muwe na moyo;
hakuna hata mmoja wenu atakayepoteza maisha
yake; meli tu ndiyo itakayopotea. **23** Kwa maana

jana usiku malaika wa yule Mungu ambaye mimi ni
wake na ambaye mimi ninamwabudu alinitokea, 24
akaniambia: Paulo usiogope! Ni lazima utasimama
mbele ya Kaisari; naye Mungu, kwa wema wake,
amekufadhili kwa kuwaokoa wote wanaosafiri nawe
wasiangamie. 25 Hivyo, waheshimiwa, jipeni moyo!
Maana ninamwamini Mungu kwamba itakuwa sawa
kama nilivyoambiwa. 26 Lakini ni lazima tutatupwa
ufukoni mwa kisiwa fulani." 27 Usiku wa siku ya
kumi na nne, tulikuwa tunakokotwa huku na huku
katika bahari ya Adria. Karibu na usiku wa manane
wanamaji walijihisi kuwa karibu na nchi kavu. 28
Hivyo walitafuta kina cha bahari kwa kuteremsha
kamba iliyokuwa imefungiwa kitu kizito, wakapata
kina cha mita arobaini. Baadaye wakapima tena
wakapata mita thelathini. 29 Kwa sababu ya kuogopa
kukwama kwenye miamba, waliteremsha nanga nne
nyuma ya meli; wakaomba kuche upesi. 30 Wanamaji
walitaka kutoroka, na walikwisha kuteremsha ule
mtumbwi majini, wakijisingizia kwamba wanakwenda
kuteremsha nanga upande wa mbele wa meli. 31
Lakini Paulo alimwambia yule ofisa wa jeshi na askari
wake, "Kama wanamaji hawa hawabaki ndani ya meli,
hamtaokoka." 32 Hapo wale askari walizikata kamba
zilizokuwa zimeshikilia ule mtumbwi, wakauacha
uchukuliwe na maji. 33 Karibu na alfajiri, Paulo
aliwahimiza wote wale chakula: "Kwa siku kumi na nne
sasa mmekuwa katika mashaka na bila kula; hamjala
kitu chochote. 34 Basi, ninawasihi mle chakula kwa
maana mnakihitaji ili mweze kuendelea kuishi. Maana
hata unywele mmoja wa vichwa vyenu hautapotea."
35 Baada ya kusema hivyo, Paulo alichukua mkate,
akamshukuru Mungu mbele yao wote, akaumega,
akaanza kula. 36 Hapo wote wakapata moyo, nao pia
wakala chakula. 37 Jumla tulikuwa watu mia mbili na
sabini na sita katika meli. 38 Baada ya kila mmoja kula
chakula cha kutosha, walipunguza uzito wa meli kwa
kutupa nafaka baharini. 39 Kulipokucha, wanamaji
hawakuweza kuitambua nchi ile, ila waliona ghuba
moja yenye ufuko; wakaamua kutia nanga huko kama
ikiwezekana. 40 Hivyo walikata nanga na kuziacha
baharini, na wakati huohuo wakazifungua kamba
zilizokuwa zimeufunga usukani, kisha wakatweka
tanga moja mbele kushika upepo, wakaelekea ufukoni.
41 Lakini walifika mahali ambapo mikondo miwili ya
bahari hukutana, na meli ikakwama. Sehemu ya mbele
ilikuwa imezama mchangani bila kutikisika. Sehemu
ya nyuma ya meli ilianza kuvunjika vipandevipande
kwa mapigo ya nguvu ya mawimbi. 42 Askari walitaka
kuwaua wafungwa wote kwa kuogopa kwamba
wangeogelea hadi pwani na kutoroka. 43 Lakini kwa
vile yule ofisajeshi alitaka kumwokoa Paulo, aliwazuia
wasifanye hivyo. Aliamuru wale waliojua kuogelea
waruke kutoka melini na kuogelea hadi pwani, 44
na wengine wafuate wakijishikilia kwenye mbao au
kwenye vipande vya meli iliyovunjika. Ndivyo sisi sote
tulivyofika salama pwani.

28 Tulipokwisha fika salama kwenye nchi kavu,
tuligundua kwamba kile kisiwa kinaitwa Malta. 2
Wenyeji wa hapo walikuwa wema sana kwetu. Mvua
ilikuwa inaanza kunyesha na kulikuwa na baridi,
hivyo waliwasha moto, wakatukaribisha. 3 Paulo
aliokota mzigo mdogo wa kuni akawa anazitia motoni.
Hapo, kwa sababu ya lile joto la moto, nyoka akatoka
katika kuni akamnasa Paulo mkononi na kujishikilia
hapo. 4 Wenyeji wa pale walipokiona kile kiumbe
kinaning'inia kwenye mkono wake waliambiana, "Bila
shaka mtu huyu amekwisha ua mtu, na ingawa
ameokoka kuangamia baharini, Haki haitamwacha
aendelee kuishi!" 5 Lakini Paulo alikikung'utia kile
kiumbe motoni na hakuumizwa hata kidogo. 6 Wale
watu walikuwa wakitazamia kwamba angevimba
au hapohapo angeanguka chini na kufa. Baada
ya kungojea kwa muda mrefu bila kuona kwamba
Paulo amepatwa na jambo lolote lisilo la kawaida,
walibadilisha fikira zao juu yake, wakasema kuwa
ni mungu. 7 Karibu na mahali pale palikuwa na
mashamba ya Publio, mkuu wa kile kisiwa. Publio
alitukaribisha kirafiki, tukawa wageni wake kwa siku
tatu. 8 Basi, ikawa kwamba baba yake Publio alikuwa
amelala kitandani, mgonjwa, ana homa na kuhara.
Paulo alikwenda kumwona na baada ya kusali,
akaweka mikono yake juu ya mgonjwa, akamponya.
9 Kutokana na tukio hilo, wagonjwa wote katika kile
kisiwa walikuja wakaponywa. 10 Watu walitupatia
zawadi mbalimbali na wakati tulipoanza tena safari,
walitia ndani ya meli masurufu tuliyohitaji. 11 Baada ya
miezi mitatu tulianza tena safari yetu kwa meli moja
ya Aleksandria iitwayo "Miungu Pacha". Meli hiyo
ilikuwa imetia nanga kisiwani wakati wote wa baridi.
12 Tulifika katika mji wa Sirakusa, tukakaa hapo kwa
siku tatu. 13 Toka huko tuling'oa nanga, tukazunguka
na kufika Regio. Baada ya siku moja, upepo ulianza
kuvuma kutoka kusini, na baada ya siku mbili tulifika
bandari ya Potioli. 14 Huko tuliwakuta ndugu kadhaa
ambao walituomba tukae nao kwa juma moja. Hivi
ndivyo tulivyopata kufika Roma. 15 Ndugu wa kule
Roma walipopata habari zetu, wakaja kutulaki kwenye
soko la Apio na Mikahawa Mitatu. Paulo alipowaona
alimshukuru Mungu, akapata moyo. 16 Tulipofika
Roma, Paulo aliruhusiwa kukaa peke yake pamoja

na askari mmoja wa kumlinda. 17 Baada ya siku tatu,
Paulo aliwaita pamoja viongozi wa Kiyahudi wa mahali
hapo. Walipokusanyika, Paulo aliwaambia, “Wananchi
wenzangu, mimi, ingawa sikufanya chochote kibaya
wala kupinga desturi za wazee wetu, nilitiwa nguvuni
kule Yerusalemu na kutiwa mikononi mwa Waroma.
18 Waliponihoji na kuona kwamba sikuwa na hatia
yeyote, walitaka kuniacha. 19 Lakini Wayahudi
wengine walipinga jambo hilo, nami nikalazimika
kukata rufani kwa Kaisari, ingawa sikuwa na chochote
cha kuwashtaki wananchi wenzangu. 20 Ni kwa
sababu hiyo nimeomba kuonana na kuongea nanyi,
maana nimefungwa minyororo hii kwa sababu ya
tumaini lile la Israeli.” 21 Wao wakamwambia, “Sisi
hatujapokea barua yoyote kutoka Yudea, wala hakuna
ndugu yeyote aliyefika hapa na kutoa habari rasmi au
kusema chochote kibaya juu yako. 22 Lakini tunafikiri
inafaa tusikie kutoka kwako mwenyewe mambo yaliyo
kichwani mwako. Kwa maana tujualo sisi kuhusu hicho
kikundi ni kwamba kinapingwa kila mahali.” 23 Basi,
walipanga naye siku kamili ya kukutana, na wengi
wakafika huko alikokuwa anakaa. Tangu asubuhi
mpaka jioni Paulo aliwaeleza na kuwafafanulia juu
ya Ufalme wa Mungu akijaribu kuwafanya wakubali
habari juu ya Yesu kwa kutumia Sheria ya Mose
na maandiko ya manabii. 24 Baadhi yao walikubali
maneno yake, lakini wengine hawakuamini. 25 Basi,
kukawa na mtengano wa fikira kati yao. Walipokuwa
wanakwenda zao, Paulo alisema jambo hili, “Kweli ni
sawa yale aliyoyanena Roho Mtakatifu kwa wazee
wenu kwa njia ya nabii Isaya 26 akisema: Nenda
kwa watu hawa ukawaambie: kusikia mtasikia, lakini
hamtaelewa; kutazama mtatazama, lakini hamtaona.
27 Maana akili za watu hawa zimepumbaa, wameziba
masikio yao, wamefumba macho yao. La sivyo,
wangeona kwa macho yao, wangesikia kwa masikio
yao. Wangeelewa kwa akili zao, na kunigeukia,
asema Bwana, nami ningewaponya.” 28 Halafu Paulo
akamaliza na kusema, “Jueni basi, kwamba ujumbe
wa Mungu juu ya wokovu umepelekwa kwa watu
wa mataifa. Wao watasikiliza!” 29 Paulo alipokwisha
sema hayo, Wayahudi walijiondokea huku wakiwa
wanabishana vikali wao kwa wao. 30 Kwa muda
wa miaka miwili mizima Paulo aliishi katika nyumba
aliyoipanga yeye mwenyewe; akawa anawakaribisha
wote waliofika kumsalimu. 31 Alikuwa akihubiri Ufalme
wa Mungu na kufundisha juu ya Bwana Yesu Kristo
kwa uhodari, bila kizuizi.

Warumi

1 Kutoka kwangu mimi Paulo, mtumishi wa Kristo
Yesu, na mtume niliyeteuliwa na kuitwa kwa ajili
ya kuhubiri Habari Njema ya Mungu. **2** Hapo kale,
Mungu aliwaahidia watu hii Habari Njema kwa njia
ya manabii wake katika Maandiko Matakatifu. **3** Hii
Habari Njema inamhusu Mwana wa Mungu, Bwana
wetu Yesu Kristo, ambaye mintarafu ubinadamu
wake, alikuwa mzawa wa Daudi; **4** mintarafu utakatifu
wake wa kimungu, alithibitishwa kwa uwezo mkuu
kwamba ni Mwana wa Mungu kwa kufufuliwa kutoka
wafu. **5** Kwa njia yake, mimi nimepewa neema ya
kuwa mtume, ili kwa ajili yake niwaongoze watu wa
mataifa yote wapate kuamini na kutii. **6** Ninyi ni
miongoni mwa watu hao; mmeitwa muwe watu wake
Yesu Kristo. **7** Basi, ninawaandikia ninyi nyote mlioko
Roma ambao Mungu anawapenda, akawateua muwe
watu wake. Nawatakieni neema na amani kutoka
kwa Mungu Baba yetu na Bwana Yesu Kristo. **8**
Awali ya yote, namshukuru Mungu wangu kwa njia
ya Yesu Kristo kwa ajili yenu nyote, kwa sababu
imani yenu inasikika duniani kote. **9** Mungu, ambaye
ninamtumikia kwa moyo wangu wote katika kuhubiri
Habari Njema ya Mwanae, ni shahidi wangu kwamba
ninawakumbukeni **10** daima katika sala zangu.
Namwomba Mungu akipenda, anipatie nafasi nzuri ya
kuja kwenu sasa. **11** Kwa maana ninatamani sana
kuwaoneni ili nipate kuwagawieni zawadi ya kiroho
na kuwaimarisha. **12** Ndiyo kusema, tutaimarishana:
imani yenu itaniimarisha mimi, na yangu itawaimarisha
ninyi. **13** Ndugu zangu, nataka mjue kwamba mara
nyingi nilikusudia kuwatembeleeni, lakini mpaka
sasa nimezuiwa. Ningependa kupata mafanikio
mema kati yenu kama nilivyopata kati ya watu wa
mataifa mengine. **14** Ninalo jukumu kwa watu wote,
waliostaarabika na wasiostaarabika, wenye elimu
na wasio na elimu. **15** Ndiyo maana ninatamani pia
kuihubiri Habari Njema kwenu ninyi mlioko huko Roma.
16 Sioni aibu kutangaza Habari Njema; yenyewe ni
nguvu ya Mungu inayowaokoa wote wanaoamini:
Wayahudi kwanza, na wasio Wayahudi pia. **17** Kwa
maana Habari Njema inaonyesha wazi jinsi Mungu
anavyowakubali watu kuwa waadilifu; jambo hili
hufanyika kwa imani, tangu mwanzo mpaka mwisho.
Kama ilivyoandikwa: "Mwadilifu kwa imani ataishi." **18**
Ghadhabu ya Mungu imedhihirishwa kutoka mbinguni
dhidi ya uasi na uovu wote wa binadamu ambao kwa
njia zao mbaya wanaupinga ukweli usijulikane. **19** Kwa
maana, yote yanayoweza kujulikana juu ya Mungu ni
wazi kwao; maana Mungu mwenyewe ameyadhirisha.
20 Tangu Mungu alipoumba ulimwengu, uwezo wake
wa milele na uungu wake, ingawa havionekani kwa
macho, vinafahamika wazi. Watu wanaweza kuyajua
mambo hayo kutokana na vitu hivyo alivyoumba
Mungu. Kwa hiyo hawana njia yoyote ya kujitetea!
(aïdios g126) **21** Ingawa wanajua kuna Mungu, lakini
hawampi heshima anayostahili, wala hawamshukuru.
Badala yake, fikira zao zimekuwa batili na akili zao
tupu zimejaa giza. **22** Wanajidai kuwa wenye hekima,
kumbe ni wapumbavu. **23** Wanaacha kumwabudu
Mungu aishiye milele, na badala yake, wanaabudu
sanamu zilizo mfano wa binadamu ambaye hufa,
mfano wa wanyama, ndege, au wanyama watambaao.
24 Kwa sababu hiyo, Mungu amewaacha wafuate
tamaa mbaya za mioyo yao na kufanyiana mambo
ya aibu kwa miili yao. **25** Wanaubadili ukweli juu
ya Mungu kwa uongo; wanaheshimu na kuabudu
kiumbe badala ya Muumba mwenyewe, ambaye
ndiye astahiliye sifa milele! Amina. **(aiōn g165)** **26** Kwa
hiyo, Mungu amewaacha wafuate tamaa mbaya.
Hata wanawake wanabadili matumizi yanayopatana
na maumbile. **27** Nao wanaume hali kadhalika,
wanaacha kufuata matumizi ya maumbile ya mume
na mke wakawakiana tamaa wao kwa wao. Wanaume
wanafanyiana mambo ya aibu, na hivyo wanajiletea
wenyewe adhabu wanayostahili kwa vitendo vyao
viovu. **28** Kwa vile watu walikataa kumtambua
Mungu, Mungu amewaacha katika fikira zao potovu,
wakafanya yale ambayo hawangestahili kufanya. **29**
Wamejaa kila aina ya uovu, dhuluma, ulafi na ufisadi.
Wamejaa wivu, uuaji, ugomvi, udanganyifu na nia
mbaya; husengenya, **30** na kusingiziana; ni watu wa
kuchukiza kwa Mungu, wafidhuli, wenye kiburi na
majivuno; hodari sana katika kutenda mabaya, na
hawawatii wazazi wao; **31** hawana dhamiri, hawatimizi
ahadi zao, hawana wema wala huruma kwa wengine.
32 Wanajua kwamba Sheria ya Mungu yasema
kwamba watu wanaoishi mithili hiyo, wanastahili kifo.
Zaidi ya hayo, siyo tu kwamba wanafanya mambo
hayo wao wenyewe, bali hata huwapongeza wale
wanaofanya mambo hayohayo.

2 Basi, rafiki, kama unawahukumu wengine, huwezi
kamwe kujitetea haidhuru wewe ni nani. Kwa
maana, kwa kuwahukumu wengine, unajilaani wewe
mwenyewe kwa vile nawe unayafanya mambo
yaleyale unayohukumu. **2** Tunajua kwamba hukumu
ya Mungu kwa wale wanaofanya mambo kama
hayo ni hukumu ya haki. **3** Lakini wewe, rafiki,
unayewahukumu wale wanaofanya mambo kama

hayo bali wewe pia unayafanya, je unadhani utaiepa
hukumu ya Mungu? 4 Au labda unaudharau wema
wake mkuu, uvumilivu wake na saburi yake, bila
kutambua kwamba wema wake huo una shabaha
ya kukuongoza upate kutubu? 5 Lakini unao
ugumu na ukaidi wa moyo, na hivyo unajilundikia
adhabu kwa Siku ile ambayo ghadhabu ya Mungu
na hukumu zake za haki vitadhihirishwa. 6 Siku
hiyo Mungu atamlipa kila mmoja kufuatana na
matendo yake. 7 Wale wanaozingatia kutenda
mema, kutafuta utukufu na heshima ya Mungu na
kutokufa, watapata uzima wa milele. **(aiōnios g166)** 8
Lakini wale wengine wenye ubinafsi, wenye kukataa
mambo ya haki na kufuata uovu, wataangukiwa
na ghadhabu na hasira ya Mungu. 9 Mateso na
maumivu yatampata binadamu yeyote atendaye uovu.
Yatawapata Wayahudi kwanza, na watu wa mataifa
mengine pia. 10 Lakini Mungu atawapa utukufu,
heshima na amani wale wanaotenda mema; Wayahudi
kwanza, na watu wa mataifa mengine pia. 11 Maana
Mungu hambagui mtu yeyote. 12 Wale wanaotenda
dhambi bila kuijua Sheria ya Mose wataangamia
ingawaje hawajui Sheria. Na wale wanaotenda
dhambi wakiwa wanaijua Sheria watahukumiwa
kisheria. 13 Mtu hafanywi kuwa mwadilifu mbele yake
Mungu kwa kuisikia Sheria, bali kwa kuitii Sheria.
14 Mathalan: watu wa mataifa mengine hawana
Sheria ya Mose; lakini kila wanapotimiza matakwa ya
Sheria wakiongozwa na dhamiri zao, wao wenyewe
wanakuwa kipimo cha Sheria ingawa hawaijui Sheria.
15 Mwenendo wao unaonyesha kwamba matakwa
ya Sheria yameandikwa mioyoni mwao. Dhamiri zao
zinashuhudia pia jambo hilo, maana fikira zao mara
nyingine huwashtaki, na mara nyingine huwatetea. 16
Hivyo, kufuatana na hii Habari Njema ninayohubiri,
ndivyo itakavyokuwa wakati Mungu atakapohukumu
mambo ya siri ya binadamu kwa njia ya Yesu
Kristo. 17 Na wewe, je? Wewe mwenyewe unajiita
Myahudi; unaitumainia Sheria na kujivunia kuwa wa
Mungu; 18 kwa njia ya Sheria unajua matakwa ya
Mungu na unaweza kuchagua jambo jema; 19 wewe
unajiona kuwa kiongozi wa vipofu na mwanga kwa
wale walio gizani; 20 unajiona kuwa mkufunzi wa
wajinga na mwalimu wa wale wasiokomaa bado.
Unayo katika Sheria picha kamili ya elimu na ukweli.
21 Basi, wewe unawafundisha wengine; kwa nini
hujifundishi wewe mwenyewe? Unawahubiria wengine
wasiibe, lakini kumbe wewe mwenyewe unaiba. 22
Unasema: “Msizini,” na huku wewe unazini; unachukia
sanamu za miungu hali wewe unajitajirisha kwa
kuiba katika nyumba za miungu. 23 Kwa kujigamba
ati unayo Sheria ya Mungu, je huoni kwamba kwa
kuivunja Sheria unamdharau Mungu? 24 Kama vile
Maandiko Matakatifu yasemavyo: “Watu wa mataifa
mengine wamelikufuru jina la Mungu kwa sababu
yenu ninyi Wayahudi!” 25 Kutahiriwa kwako kutakuwa
na maana kama ukiitii Sheria. Lakini kama unaivunja
Sheria, basi, ni afadhali ungalibaki bila kutahiriwa. 26
Kama mtu wa mataifa mengine ambaye hakutahiriwa
akitimiza matakwa ya Sheria, hakika atafikiriwa kana
kwamba ametahiriwa. 27 Watu wa mataifa mengine
watakuhukumu wewe Myahudi kama ukiivunja Sheria,
ingawaje unayo maandishi ya Sheria na umetahiriwa,
hali wao wanaitii Sheria ingawa hawakutahiriwa.
28 Ndiyo kusema, si kila anayeonekana kwa nje
kuwa Myahudi ni Myahudi wa kweli, wala mtu hawi
Myahudi wa kweli ati kwa kuwa ametahiriwa kimwili.
29 Myahudi wa kweli ni yule aliye Myahudi kwa ndani,
yaani yule ambaye ametahiriwa moyoni. Hili ni jambo
la Roho, na si jambo la maandishi ya Sheria. Mtu wa
namna hiyo anapata sifa, si kutoka kwa watu, bali
kutoka kwa Mungu.

3 Basi, Myahudi ana nini zaidi kuliko watu wengine?
Au kutahiriwa kuna faida gani? 2 Naam, iko
faida kwa kila upande. Kwanza, Mungu aliwakabidhi
Wayahudi ujumbe wake. 3 Lakini itakuwaje iwapo
baadhi yao hawakuwa waaminifu? Je, jambo hilo
litaondoa uaminifu wa Mungu? 4 Hata kidogo!
Mungu hubaki mwaminifu daima, ingawaje kila
binadamu ni mwongo. Kama Maandiko Matakatifu
yasemavyo: “Kila usemapo, maneno yako ni ya
haki; na katika hukumu, wewe hushinda.” 5 Lakini,
ikiwa uovu wetu unathibitisha kwamba Mungu
anatenda kwa haki, tutasema nini? Je, tutasema
kwamba anakosa haki akituadhibu? (Hapa naongea
kibinadamu). 6 Hata kidogo! Ingekuwa hivyo,
Mungu angewezaje kuuhukumu ulimwengu? 7 Labda
utasema: “Ikiwa ukosefu wa uaminifu kwa upande
wangu unamdhihirisha Mungu kuwa mwaminifu
zaidi na hivyo kumpatia utukufu, basi singepaswa
kuhukumiwa kuwa mwenye dhambi!” 8 Ni sawa na
kusema: tufanye maovu ili tupate mema! Ndivyo
wengine walivyotukashifu kwa kutushtaki kwamba
tumefundisha hivyo. Watahukumiwa wanavyostahili!
9 Tuseme nini, basi? Je, sisi Wayahudi ni bora zaidi
kuliko wengine? Hata kidogo! Kwa maana nimekwisha
bainisha hapo mwanzoni kwamba Wayahudi na watu
wa mataifa mengine wote wako chini ya utawala wa
dhambi. 10 Kama Maandiko Matakatifu yasemavyo:
“Hakuna hata mmoja aliye mwadilifu! 11 Hakuna
mtu anayeelewa, wala anayemtafuta Mungu. 12

Wote wamepotoka wote wamekosa; hakuna atendaye
mema, hakuna hata mmoja. **13** Makoo yao ni kama
kaburi wazi, ndimi zao zimejaa udanganyifu, midomoni
mwao mwatoka maneno yenye sumu kama ya
nyoka. **14** Vinywa vyao vimejaa laana chungu. **15**
Miguu yao iko mbioni kumwaga damu, **16** popote
waendapo husababisha maafa na mateso; **17** njia ya
amani hawaijui. **18** Hawajali kabisa kumcha Mungu."
19 Tunajua kwamba Sheria huwahusu walio chini
ya Sheria hiyo, hata hawawezi kuwa na kisingizio
chochote, na ulimwengu wote uko chini ya hukumu
ya Mungu. **20** Maana hakuna binadamu yeyote
anayekubaliwa kuwa mwadilifu mbele yake Mungu
kwa kuishika Sheria; kazi ya Sheria ni kumwonyesha
tu mtu kwamba ametenda dhambi. **21** Lakini sasa,
njia ya Mungu ya kuwakubali watu kuwa waadilifu
imekwisha dhihirishwa, tena bila kutegemea Sheria.
Sheria na manabii hushuhudia jambo hili. **22** Mungu
huwakubali watu kuwa waadilifu kwa njia ya imani
yao kwa Yesu Kristo; Mungu hufanya hivyo kwa wote
wanaoamini; hakuna ubaguzi wowote. **23** Watu wote
wametenda dhambi na wametindikiwa utukufu wa
Mungu. **24** Lakini kwa zawadi ya neema ya Mungu,
watu wote hukubaliwa kuwa waadilifu kwa njia ya
Yesu Kristo anayewakomboa. **25** Mungu alimtoa Yesu
kusudi, kwa damu yake, awe njia ya kuwaondolea
watu dhambi zao kwa imani yao kwake. Alifanya hivyo
ili apate kuonyesha kwamba yeye ni mwadilifu. Hapo
zamani Mungu alikuwa mvumilivu bila kuzijali dhambi
za watu; **26** lakini sasa, wakati huu, anazikabili dhambi
za watu apate kuonyesha uadilifu wake. Kwa namna
hiyo Mungu mwenyewe huonyesha kwamba yeye
ni mwadilifu na kwamba humkubali kuwa mwadilifu
mtu yeyote anayemwamini Yesu. **27** Basi, tunaweza
kujivunia nini? Hakuna! Kwa nini? Je, kwa sababu ya
kutimiza Sheria? La! Bali kwa sababu tunaamini. **28**
Maana mtu hukubaliwa kuwa mwadilifu kwa imani,
wala si kwa kutimiza matakwa ya Sheria. **29** Au je,
Mungu nu Mungu wa Wayahudi tu, ama pia wa watu
wa mataifa mengine? Naam, wa mataifa mengine
pia. **30** Mungu ni mmoja, naye atawakubali Wayahudi
kuwa waadilifu kwa imani yao, na watu wa mataifa
mengine pia kwa imani yao. **31** Je, tunaitumia imani
kuibatilisha Sheria? Hata kidogo; bali tunaipa Sheria
thamani yake kamili.

4 Tuseme nini basi, juu ya Abrahamu baba yetu?
2 Kama Abrahamu alikubaliwa kuwa mwadilifu
kutokana na matendo yake, basi, anacho kitu
cha kujivunia mbele ya Mungu. **3** Kwa maana,
Maandiko Matakatifu yasema: "Abrahamu alimwamini
Mungu, naye Mungu akamkubali kuwa mwadilifu." **4**
Mfanyakazi hulipwa mshahara; mshahara wake si
zawadi bali ni haki yake. **5** Lakini mtu asiyetegemea
matendo yake mwenyewe, bali anamwamini Mungu
ambaye huwasamehe waovu, basi, Mungu huijali
imani ya mtu huyo, na hivi humkubali kuwa mwadilifu.
6 Naye Daudi asema hivi juu ya furaha ya mtu
ambaye Mungu amemkubali kuwa mwadilifu bila
kuyajali matendo yake: **7** "Heri wale waliosamehewa
makosa yao ambao makosa yao yamefutwa. **8**
Heri mtu yule ambaye Bwana hataziweka dhambi
zake katika kumbukumbu." **9** Je, hiyo ni kwa wale
waliotahiriwa tu, ama pia kwa wale wasiotahiriwa? Ni
kwa wale wasiotahiriwa pia. Kwa maana tumekwisha
sema: "Abrahamu aliamini, naye Mungu akamkubali
kuwa mwadilifu." **10** Je, Abrahamu alikubaliwa kabla
ya kutahiriwa ama baada ya kutahiriwa? Kabla ya
kutahiriwa, na si baada ya kutahiriwa. **11** Abrahamu
alitahiriwa baadaye, na kutahiriwa huko kulikuwa
alama iliyothibitisha kwamba Mungu alimkubali kuwa
mwadilifu kwa sababu ya imani yake aliyokuwa nayo
kabla ya kutahiriwa. Kwa hiyo, Abrahamu amekuwa
baba wa wale wote ambao, ingawa hawakutahiriwa,
wamemwamini Mungu, wakafanywa waadilifu. **12**
Vilevile yeye ni baba wa wale waliotahiriwa; lakini si
kwa kuwa wametahiriwa, bali kwa sababu wanafuata
njia ileile ya imani baba yetu Abrahamu aliyofuata
kabla ya kutahiriwa. **13** Mungu alimwahidi Abrahamu
na wazawa wake kwamba ulimwengu ungekuwa mali
yao. Ahadi hiyo haikufanywa kwa sababu Abrahamu
aliitii Sheria, bali kwa kuwa aliamini, akakubaliwa
kuwa mwadilifu. **14** Maana kama watakaopewa hayo
aliyoahidi Mungu ni wale tu wanaoitii Sheria, basi,
imani haina maana yoyote, nayo ahadi ya Mungu
si kitu. **15** Sheria husababisha ghadhabu; lakini
kama hakuna Sheria, haiwezekani kuivunja. **16**
Kwa sababu hiyo, jambo hili lategemea imani, hivyo
kwamba ahadi hiyo yatokana na neema ya Mungu,
na kwamba ni hakika kuwa ahadi hiyo ni kwa ajili
ya wote: si kwa wale tu wanaoishika Sheria, bali
pia kwa wale waishio kwa imani kama Abrahamu.
Yeye ni baba yetu sisi sote. **17** Kama Maandiko
Matakatifu yasemavyo: "Nimekuweka uwe baba wa
mataifa mengi." Ahadi hiyo ni kweli mbele ya Mungu
ambaye Abrahamu alimwamini—Mungu ambaye
huwapa wafu uzima, na kwa amri yake, vitu ambavyo
havikuwapo huwa. **18** Abrahamu aliamini na kutumaini
ingawa hali yenyewe ilikuwa bila matumaini, na hivyo
amekuwa baba wa mataifa mengi kama Maandiko
Matakatifu yasemavyo: "Wazao wako watakuwa
wengi kama nyota!" **19** Alikuwa mzee wa karibu miaka

mia moja, lakini imani yake haikufifia ingawa alijua
kwamba mwili wake ulikuwa kama umekufa, na pia
mkewe, Sara, alikuwa tasa. 20 Abrahamu hakuionea
mashaka ile ahadi ya Mungu; alipata nguvu kutokana
na imani, akamtukuza Mungu. 21 Alijua kwamba
Mungu anaweza kuyatekeleza yale aliyoahidi. 22
Ndiyo maana Mungu alimkubali kuwa mwadilifu. 23
Inaposemwa, “Alimkubali,” haisemwi kwa ajili yake
mwenyewe tu. 24 Jambo hili linatuhusu sisi pia ambao
tunamwamini Mungu aliyemfufua Yesu, Bwana wetu,
kutoka wafu. 25 Yeye alitolewa auawe kwa ajili ya
dhambi zetu, akafufuka ili tupate kukubaliwa kuwa
waadilifu na Mungu.

5 Sasa, kwa vile tumekubaliwa kuwa wadilifu kwa
imani, basi, tunayo amani na Mungu kwa ajili ya
Bwana wetu Yesu Kristo. 2 Kwa imani yetu, yeye
ametuleta katika hali hii ya neema ya Mungu ambamo
sasa tunaishi. Basi, tunajivunia tumaini tulilo nalo la
kushiriki utukufu wa Mungu. 3 Naam, si hayo tu, bali
tunafurahi pia katika taabu tukijua kwamba taabu
huleta saburi, 4 nayo saburi huleta uthabiti, na uthabiti
huleta tumaini. 5 Tumaini hilo haliwezi kutuhadaa,
maana Mungu amekwisha miminia mioyoni mwetu
upendo wake kwa njia ya Roho Mtakatifu aliyetujalia. 6
Tulipokuwa bado wanyonge, Kristo, wakati ulipotimia,
alikufa kwa ajili yetu sisi waovu. 7 Si rahisi mtu
kufa kwa ajili ya mtu mwadilifu; labda mtu anaweza
kuthubutu kufa kwa ajili ya mtu mwema. 8 Lakini
Mungu amethibitisha kwamba anatupenda, maana
wakati tulipokuwa bado wenye dhambi, Kristo alikufa
kwa ajili yetu. 9 Kwa kuwa sasa tumekubaliwa kuwa
waadilifu kwa damu ya Kristo, ni dhahiri zaidi kwamba
atatuokoa katika ghadhabu ya Mungu. 10 Maana,
tulipokuwa bado adui zake, Mungu alitupatanisha
naye kwa kifo cha Mwanae. Na kwa vile sasa
tumepatanishwa naye, ni dhahiri zaidi kwamba
tutaokolewa kwa uzima wa Kristo. 11 Wala si hayo
tu, ila tunafurahi pia katika Mungu kwa njia ya
Bwana wetu Yesu Kristo ambaye ametupatanisha na
Mungu. 12 Kwa njia ya mtu mmoja dhambi iliingia
ulimwenguni, nayo ikasababisha kifo. Hivyo kifo
kimeenea katika jumuiya yote ya binadamu, kwa
maana wote wametenda dhambi. 13 Kabla ya Sheria
kuwako, dhambi ilikuwako ulimwenguni; lakini dhambi
haiwekwi katika kumbukumbu bila sheria. 14 Lakini
tangu wakati wa Adamu mpaka wakati wa Mose, kifo
kiliwatawala hata wale ambao hawakutenda dhambi
kama ile ya Adamu, ya kumwasi Mungu. Adamu
alikuwa kielelezo cha yule ambaye atakuja baadaye.
15 Lakini ipo tofauti: neema ya Mungu si kama dhambi
ya Adamu. Maana, ingawa dhambi ya mtu mmoja
ilisababisha kifo kwa wote, kwa fadhili ya mtu mmoja,
yaani Yesu Kristo, Mungu amewazidishia wote neema
na zawadi zake. 16 Kuna tofauti baina ya zawadi ya
Mungu, na dhambi ya mtu yule mmoja. Maana, baada
ya kosa la mtu mmoja, Mungu alitoa hukumu; lakini
baada ya makosa ya watu wengi, Mungu aliwapa
zawadi yake kwa kuwasamehe. 17 Kweli, kwa dhambi
ya mtu mmoja kifo kilianza kutawala kwa sababu
ya huyo mtu mmoja; lakini, ni dhahiri zaidi kwamba
alichokifanya yule mtu mmoja, yaani Yesu Kristo,
ni bora zaidi. Wote wanaopokea neema na zawadi
hiyo ya kukubaliwa kuwa waadilifu, watatawala katika
uzima kwa njia ya huyo mmoja, yaani Yesu Kristo.
18 Basi, kama vile kosa la mtu mmoja lilivyoleta
hukumu kwa binadamu wote, kadhalika kitendo kimoja
kiadilifu kinawapa uhuru na uzima. 19 Na kama kwa
kutotii kwa mtu mmoja watu wengi walifanywa wenye
dhambi, kadhalika kutii kwa mtu mmoja kutawafanya
wengi wakubaliwe kuwa waadilifu. 20 Sheria ilitokea,
ikasababisha kuongezeka kwa uhalifu; lakini pale
dhambi ilipoongezeka, neema iliongezeka zaidi. 21
Kama vile dhambi ilivyotawala kwa kifo, kadhalika
neema inatawala kwa njia ya uadilifu, na kuleta uzima
wa milele kwa njia ya Yesu Kristo Bwana wetu. **(aiōnios
g166)**

6 Tuseme nini basi? Je, twendelee kubaki katika
dhambi ili neema ya Mungu iongezeke? 2 Hata
kidogo! Kuhusu dhambi sisi tumekufa—tutaendeleaje
kuishi tena katika dhambi? 3 Maana, mnajua kwamba
sisi tuliobatizwa tukaungana na Kristo Yesu, tulibatizwa
na kuungana na kifo chake. 4 Tulipobatizwa tuliungana
na kifo chake, tukazikwa pamoja naye, ili kama vile
Kristo alivyofufuliwa kutoka wafu kwa kitendo kitukufu
cha Baba, sisi pia tuweze kuishi maisha mapya. 5
Maana, kama sisi tumeungana naye katika kufa kama
yeye, vivyo hivyo tutaungana naye kwa kufufuliwa
kutoka wafu kama yeye. 6 Tunajua kwamba utu wetu
wa kale ulisulubiwa pamoja na Kristo, ili hali ya dhambi
iharibiwe, tusiwe tena watumwa wa dhambi. 7 Kwa
maana, mtu aliyekufa, amenasuliwa kutoka katika
nguvu ya dhambi. 8 Basi, ikiwa tumekufa pamoja na
Kristo, tunaamini kwamba tutaishi pia pamoja naye. 9
Maana, tunajua kwamba Kristo amekwisha fufuliwa
kutoka wafu na hafi tena; kifo hakimtawali tena. 10
Hivyo, kwa kuwa alikufa—mara moja tu—dhambi
haina nguvu tena juu yake; na sasa anaishi maisha
yake katika umoja na Mungu. 11 Hali kadhalika nanyi
lazima mjione kuwa mmekufa kuhusu dhambi, lakini
kama mnaoishi katika umoja na Mungu kwa njia ya

Kristo Yesu. 12 Kwa hiyo, dhambi isiitawale tena
miili yenu ambayo hufa, na hivyo kuzitii tamaa zake.
13 Wala msitoe hata sehemu moja ya miili yenu
iwe chombo cha kutenda uovu na dhambi. Badala
yake, jitoleeni ninyi wenyewe kwa Mungu kama watu
waliofufuliwa kutoka wafu; toeni nafsi zenu zote
kwa Mungu kwa ajili ya uadilifu. 14 Maana, dhambi
haitawatawala ninyi tena, kwani hamko chini ya
Sheria, bali chini ya neema. 15 Basi, tuseme nini? Je,
tutende dhambi ati kwa sababu hatuko chini ya Sheria
bali chini ya neema? Hata kidogo! 16 Mnajua kwamba
mkijitolea ninyi wenyewe kama watumwa na kumtii
fulani, mnakuwa kweli watumwa wake mtu huyo—au
watumwa wa dhambi, na matokeo yake ni kifo, au wa
utii, na matokeo yake ni kukubaliwa kuwa waadilifu.
17 Ingawa mlikuwa watumwa wa dhambi zamani,
sasa lakini—namshukuru Mungu—mmetii kwa moyo
wote yale maazimio na mafundisho mliyopokea. 18
Mlikombolewa kutoka utumwa wa dhambi, mkawa
watumwa wa uadilifu. 19 (Hapa natumia lugha ya
kawaida ya watu kwa sababu ya udhaifu wenu
wenyewe.) Kama vile wakati fulani mlivyojitolea ninyi
wenyewe kutumikia uchafu na uhalifu kwa ajili ya
uovu, vivyo hivyo sasa jitoleeni nafsi zenu wenyewe
kutumikia uadilifu kwa ajili ya utakatifu. 20 Mlipokuwa
watumwa wa dhambi, mlikuwa huru mbali na uadilifu.
21 Sasa, mlipata faida gani siku zile kutokana na
mambo yale ambayo mnayaonea aibu sasa? Maana,
matokeo ya mambo haya ni kifo! 22 Lakini sasa,
mmekwisha kombolewa kutoka utumwa wa dhambi
na mmekuwa watumishi wa Mungu; faida mliyo nayo
sasa ni utakatifu, na matokeo yake ni uzima wa milele.
(aiōnios g166) 23 Kwa maana mshahara wa dhambi
ni kifo; lakini zawadi anayotoa Mungu ni uzima wa
milele katika kuungana na Kristo Yesu, Bwana wetu.
(aiōnios g166)

7 Ndugu zangu, bila shaka mtaelewa yafuatayo,
maana ninawazungumzia watu wanaojua Sheria.
Sheria humtawala mtu wakati akiwa hai. 2 Mathalan:
mwanamke aliyeolewa anafungwa na sheria muda
wote mumewe anapokuw hai; lakini mumewe akifa,
hiyo sheria haimtawali tena huyo mwanamke. 3 Hivyo
mwanamke huyo akiishi na mwanamume mwingine
wakati mumewe yungali hai, ataitwa mzinzi; lakini
mumewe akifa, mwanamke huyo yu huru kisheria, na
akiolewa na mwanamume mwingine, yeye si mzinzi.
4 Hali kadhalika ninyi ndugu zangu: ninyi pia mmekufa
kuhusu Sheria kwa kuwa ninyi ni sehemu ya mwili
wa Kristo; sasa mmekuwa wake yeye aliyefufuliwa
kutoka wafu ili tupate kuzaa matunda mema kwa ajili
ya Mungu. 5 Maana, tulipokuwa tukiishi kimaumbile
tu, tamaa mbaya zikichochewa na Sheria, zilifanya
kazi katika miili yetu, na kuchuma pato la kifo. 6 Lakini
sasa tumekuwa huru kutoka vifungo vya Sheria, kwa
sababu tumekufa kuhusu lile jambo lililotufanya sisi
watumwa. Sasa tunatumikia kufuatana na maisha
mapya ya Roho, na si kufuatana na hali ile ya
kale ya Sheria iliyoandikwa. 7 Je, tuseme basi,
kwamba Sheria ni dhambi? Hata kidogo! Lakini bila
Sheria, mimi nisingalijua dhambi ni kitu gani. Maana,
nisingalijua ni nini hasa kutamani mabaya, kama
Sheria isingalikuwa imesema: “Usitamani.” 8 Kwa
kuitumia hiyo amri, dhambi ilipata fursa ya kuamsha
kila aina ya tamaa mbaya ndani yangu. Maana, bila
Sheria dhambi ni kitu kilichokufa. 9 Wakati mmoja
mimi nilikuwa hai mbali na Sheria; lakini amri ilipokuja,
dhambi ilifufuka, 10 nami nikafa. Hiyo amri ambayo
shabaha yake ilikuwa kuleta uhai, kwangu imeleta
kifo. 11 Maana, dhambi ilichukua fursa iliyopatiwa na
amri hiyo, ikanidanganya na kuniua. 12 Basi, Sheria
yenyewe ni takatifu, na amri yenyewe ni takatifu, ni
ya haki na nzuri. 13 Je, hii inamaanisha kwamba kile
kilicho kizuri kimesababisha kifo changu? Hata kidogo!
Iliyo ni kwamba, dhambi, ili ionekane dhahiri kuwa ni
dhambi, imekitumia kile kilicho kizuri na kusababisha
kifo changu. Hivyo dhambi, kwa njia ya ile amri,
ilijionyesha kikamilifu jinsi ilivyo mbaya mno. 14
Tunajua kwamba Sheria ni ya kiroho, lakini mimi ni wa
kidunia, mimi nimeuzwa kuwa mtumwa wa dhambi. 15
Sielewi nifanyacho, maana kile ninachotaka sikifanyi,
bali kile ninachochukia ndicho nikifanyacho. 16
Ikiwa basi, ninatenda kinyume cha matakwa yangu,
hii inamaanisha kwamba nakubali kuwa ile Sheria
ni nzuri. 17 Basi, si mimi hasa ninayefanya kitu
hicho, bali ile dhambi iliyo ndani yangu. 18 Najua
kwamba hamna jema lolote ndani yangu mimi, kadiri
ya ubinadamu wangu. Kwa maana, ingawa nataka
kufanya jambo jema, siwezi kulitekeleza. 19 Yaani,
badala ya kufanya lile jambo jema ninalotaka, nafanya
lile baya nisilotaka. 20 Basi, kama ninafanya kinyume
cha matakwa yangu, hii inamaanisha kwamba si mimi
ninayefanya hayo, bali ni ile dhambi iliyo ndani yangu.
21 Basi, nimegundua kanuni hii: ninataka kufanya
jema, lakini najikuta kwamba lile lililo baya ndilo
ninalochagua. 22 Ndani kabisa katika moyo wangu
naifurahia sheria ya Mungu. 23 Lakini naona kwamba
kuna sheria nyingine inayofanya kazi mwilini mwangu,
sheria ambayo inapingana na ile inayokubaliwa
na akili yangu. Hiyo inanifanya niwe mtumwa wa
sheria ya dhambi ifanyayo kazi mwilini mwangu. 24
Maskini miye! Nani atakayeniokoa kutoka katika mwili

huu unaonipeleka kifoni? 25 Shukrani kwa Mungu
afanyaye hayo kwa njia ya Bwana wetu Yesu Kristo!
Hii basi, ndiyo hali yangu: mimi binafsi, kwa akili
yangu, ninaitumikia sheria ya dhambi.

8 Kwa hiyo, sasa hakuna hukumu kwa wale ambao
katika maisha yao wameungana na Kristo. 2
Maana, sheria ya Roho iletayo uzima kwa kuungana
na Kristo Yesu imenikomboa kutoka katika sheria
ya dhambi na kifo. 3 Mungu ametekeleza jambo lile
ambalo Sheria haikuweza kutekeleza kwa sababu ya
udhaifu w binadamu. Mungu alimtuma Mwanae akiwa
mwenye mwili sawa na miili yetu sisi wenye dhambi,
ili aikabili dhambi, na kwa mwili huo akaiangamiza
dhambi. 4 Mungu alifanya hivyo kusudi matakwa
ya haki ya Sheria yatekelezwe kikamilifu ndani yetu
sisi ambao tunaishi, si kwa nguvu za kibinadamu,
bali kwa nguvu ya Roho. 5 Maana, wale wanaoishi
kufuatana na matakwa ya mwili, hutawaliwa na fikira
za mwili. Lakini wale wanaoishi kufuatana na matakwa
ya Roho Mtakatifu, hutawaliwa na fikira za Roho.
6 Fikira za mwili huleta kifo; fikira za Roho huleta
uzima na amani. 7 Maana, mwenye kutawaliwa na
fikira za mwili ni adui wa Mungu; haitii sheria ya
Mungu, wala hawezi kuitii. 8 Watu wanaotii matakwa
ya mwili hawawezi kumpendeza Mungu. 9 Lakini
ninyi hamuishi kufuatana na matakwa ya mwili, bali
kufuatana na matakwa ya Roho, ikiwa Roho wa
Mungu anaishi ndani yenu. Yeyote asiye na Roho wa
Kristo, huyo si wake Kristo. 10 Lakini kama Kristo
yumo ndani yenu, ingawa miili yenu itakufa kwa
sababu ya dhambi, kwenu Roho ndiye uhai kwa
sababu mmekubaliwa kuwa waadilifu. 11 Ikiwa Roho
wa Mungu aliyemfufua Kristo kutoka wafu anaishi
ndani yenu, basi huyo aliyemfufua Kristo kutoka wafu
ataipa uzima miili yenu yenye hali ya kufa; atafanya
hivyo kwa njia ya Roho wake akaaye ndani yenu.
12 Hivyo basi, ndugu zangu, tunalo jukumu, lakini si
la kuishi kufuatana na maumbile ya kibinadamu. 13
Kwa maana, kama mkiishi kufuatana na matakwa
ya maumbile ya kibinadamu, hakika mtakufa. Lakini,
kama kwa njia ya Roho mnayaua matendo yenu
maovu, basi, mtaishi. 14 Wote wanaoongozwa na
Roho wa Mungu ni watoto wa Mungu. 15 Kwa maana,
Roho mliyempokea si Roho mwenye kuwafanya
ninyi watumwa na kuwatia tena hofu; sivyo, bali
mmempokea Roho mwenye kuwafanya ninyi watoto
wa Mungu, na kwa nguvu ya huyo Roho, sisi tunaweza
kumwita Mungu, "Aba," yaani "Baba!" 16 Naye Roho
mwenyewe anajiunga na roho zetu na kuthibitisha
kwamba sisi ni watoto wa Mungu. 17 Basi, kwa vile sisi
ni watoto wa Mungu, tutapokea baraka zote Mungu
alizowawekea watu wake, na tutashiriki urithi huo
pamoja na Kristo; maana, tukiyashiriki mateso yake
Kristo, tutaushiriki pia utukufu wake. 18 Naona kuwa
mateso ya wakati huu wa sasa si kitu kamwe kama
tukiyafananisha na ule utukufu utakaodhihirishwa
kwetu. 19 Viumbe vyote vinatazamia kwa hamu Mungu
awadhihirishe watoto wake. 20 Kwa maana, viumbe
viliwekwa katika hali ya kutojiweza kabisa, si kwa
hiari yao, ila vilifanywa hivyo kwa mapenzi ya Mungu.
Hata hivyo yapo matumaini, 21 maana hivyo viumbe
navyo vitaokolewa kutoka katika utumwa wa uharibifu,
vishiriki uhuru mtukufu wa watoto wa Mungu. 22 Kwa
maana tunajua kwamba mpaka hivi sasa, viumbe
vyote vinalia kwa maumivu kama ya kujifungua mtoto.
23 Wala si hivyo viumbe peke yake, bali hata sisi tulio
na huyo Roho, aliye wa kwanza wa zawadi za Mungu;
sisi pia tunalalamika ndani yetu, tukitazamia kufanywa
watoto wa Mungu, nazo nafsi zenu zikombolewe. 24
Maana kwa matumaini hayo sisi tumekombolewa;
lakini tumaini halina maana ikiwa tunakiona kile
tunachotumainia. Maana ni nani anayetumaini kile
ambacho tayari anakiona? 25 Kama tunakitumaini kile
ambacho hatujakiona bado, basi, tunakingojea kwa
uvumilivu. 26 Hali kadhalika, naye Roho anatusaidia
katika udhaifu wetu. Maana hatujui inavyotupasa
kuomba; lakini Roho mwenyewe anatuombea kwa
Mungu kwa mlio wa huzuni usioelezeka. 27 Naye
Mungu aonaye mpaka ndani ya mioyo ya watu, anajua
fikira ya huyo Roho; kwani huyo Roho huwaombea
watu wa Mungu kufuatana na mapenzi ya Mungu. 28
Tunajua kwamba, katika mambo yote, Mungu hufanya
kazi na kuifanikisha pamoja na wote wampendao,
yaani wale aliowaita kufuatana na kusudi lake.
29 Maana hao aliowachagua tangu mwanzo, ndio
aliowateua wapate kufanana na Mwanae, ili Mwana
awe wa kwanza miongoni mwa ndugu wengi. 30
Basi, Mungu aliwaita wale aliokuwa amewateua;
na hao aliowaita aliwakubali kuwa waadilifu; na
hao aliowakubali kuwa waadilifu aliwashirikisha pia
utukufu wake. 31 Kutokana na hayo, tuseme nini
zaidi? Ikiwa Mungu yuko upande wetu, nani awezaye
kutupinga? 32 Mungu hakumhurumia hata mwanae
wa pekee, bali alimtoa kwa ajili yetu sisi sote. Ikiwa
amefanya hivyo, je, hatatujalia pia mema yote?
33 Ni nani atakayewashtaki wateule wa Mungu?
Mungu mwenyewe huwaondolea hatia! 34 Ni nani
atakayewahukumu? Hakuna! Maana Kristo ndiye
aliyekufa, tena alifufuka kutoka wafu na anakaa
upande wa kulia wa Mungu. Yeye anatuombea! 35 Ni
nani awezaye kututenga na mapendo ya Kristo? Je,

ni taabu, au dhiki, au mateso, au njaa, au ukosefu
wa nguo, au hatari, au kuuawa? 36 Kama Maandiko
Matakatifu yasemavyo: “Kwa ajili yako, twakikabili
kifo kutwa kucha: tunatendewa kama kondoo wa
kuchinjwa.” 37 Lakini, katika mambo haya yote,
tumepata ushindi mkubwa kwa msaada wake yeye
aliyetupenda. 38 Maana ninajua hakika kwamba
hakuna kitu kiwezacho kututenganisha na upendo
wake: wala kifo, wala uhai; wala malaika, au nguvu
nyingine za mbinguni; wala yanayotokea sasa, wala
yatakayotokea baadaye; wala mamlaka; 39 Wala
ulimwengu wa juu, wala wa chini kabisa. Hakuna
kiumbe chochote kitakachoweza kututenga na upendo
wa Mungu kwetu kwa njia ya Kristo Yesu Bwana
wetu.

9 Nasema ukweli mtupu; nimeungana na Kristo
nami sisemi uongo. Dhamiri yangu ikiongozwa
na Roho Mtakatifu inanithibitishia jambo hili pia. 2
Nataka kusema hivi: nina huzuni kubwa na maumivu
yasiyopimika moyoni mwangu 3 kwa ajili ya watu
wangu, walio damu moja nami! Kama ingekuwa kwa
faida yao, ningekuwa radhi kulaaniwa na kutengwa
na Kristo. 4 Hao ndio watu wa Israeli ambao Mungu
aliwateua wawe watoto wake, akawashirikisha utukufu
wake; aliagana nao, akawapa Sheria yake, imani
ya kweli na ahadi zake. 5 Wao ni wajukuu wa
mababu, naye Kristo, kadiri ya ubinadamu wake,
ametoka katika ukoo wao. Mungu atawalaye juu
ya yote, na atukuzwe milele! Amina. **(aiōn g165)** 6
Sisemi kwamba ahadi ya Mungu imebatilika; maana
si watu wote wa Israeli ni wateule wa Mungu. 7
Wala, si wazawa wote wa Abrahamu ni watoto
wake wa kweli. Ila, kama yasemavyo Maandiko
Matakatifu: “Wazao wake watatokana na Isaka.” 8
Nido kusema, wale waliozaliwa kimaumbile ndio
watoto wa Mungu, bali wale waliozaliwa kutokana
na ahadi ya Mungu ndio watakaoitwa watoto wake.
9 Maana ahadi yenyewe ni hii: “Nitakujia wakati
maalum, naye Sara atapata mtoto.” 10 Tena si hayo
tu ila pia Rebeka naye alipata mapacha kwa baba
mmoja, yaani Isaka, babu yetu. 11 Lakini, ili Mungu
aonekane kwamba anao uhuru wa kuchagua, hata
kabla wale ndugu hawajazaliwa na kabla hawajaweza
kupambanua jema na baya, 12 Rebeka aliambiwa
kwamba yule mtoto wa kwanza atamtumikia yule wa
nyuma. Hivyo uchaguzi wa Mungu unategemea jinsi
anavyoita mwenyewe, na si matendo ya binadamu.
13 Kama Maandiko Matakatifu yasemavyo: “Yakobo
nilimpenda, lakini Esau nilimchukia.” 14 Basi, tuseme
nini? Je, Mungu amekosa haki? Hata kidogo! 15
Maana alimwambia Mose: “Nitamhurumia mtu yeyote
ninayetaka kumhurumia; nitamwonea huruma mtu
yeyote ninayetaka.” 16 Kwa hiyo, yote hutegemea
huruma ya Mungu, na si bidii au mapenzi ya mtu. 17
Maana Maandiko Matakatifu yasema hivi kwa Farao:
“Nilikufanya mfalme ili kwa njia yako, uwezo wangu
ujulikane, na jina langu litangazwe popote duniani.”
18 Ni wazi, basi, kwamba Mungu humhurumia yeyote
anayetaka kumhurumia, na akipenda kumfanya mtu
awe mkaidi, hufanya hivyo. 19 Labda utaniuliza: “Ikiwa
mambo yako hivyo, Mungu anawezaje kumlaumu
mtu? Nani awezaye kuyapinga mapenzi yake?” 20
Lakini, ewe binadamu, u nani hata uthubutu kumhoji
Mungu? Je, chungu chaweza kumwuliza mfinyanzi
wake: “Kwa nini umenitengeneza namna hii?” 21
Mfinyanzi anaweza kuutumia udongo apendavyo na
kufinyanga vyungu viwili kwa udongo uleule; kimoja
kwa matumizi ya heshima, na kingine kwa matumizi
ya kawaida. 22 Hivyo ndivyo ilivyo kwa Mungu. Alitaka
kuonyesha ghadhabu yake na kujulisha uwezo wake,
Basi, alikuwa na saburi sana, akiwavumilia wale
ambao walikuwa lengo la ghadhabu yake, ambao
walistahili kuangamizwa. 23 Alitaka pia kudhihirisha
wingi wa utukufu wake ambao alitumiminia sisi
tulio lengo la huruma yake; sisi ambao alikwisha
kututayarisha kuupokea utukufu wake. 24 Maana
sisi ndio hao aliowaita, si tu kutoka miongoni mwa
Wayahudi bali pia kutoka kwa watu wa mataifa
mengine. 25 Maana ndivyo asemavyo katika kitabu
cha Hosea: “Wale waliokuwa Si watu wangu nitawaita:
Watu wangu! Naye Sikupendi ataitwa: Mpenzi wangu!
26 Na pale walipoambiwa: Ninyi si wangu hapo
wataitwa: Watoto wa Mungu hai.” 27 Naye nabii Isaya,
kuhusu Israeli anapaaza sauti: “Hata kama watoto wa
Israeli ni wengi kama mchanga wa pwani, ni wachache
tu watakaookolewa; 28 maana, Bwana ataitekeleza
upesi hukumu yake kamili juu ya ulimwengu wote.”
29 Ni kama Isaya alivyosema hapo awali: “Kama
Bwana Mwenye Nguvu asingalituachia baadhi ya
watoto wa Israeli, tungalikwisha kuwa kama Sodoma,
tungalikwisha kuwa ma Gomora.” 30 Basi, tuseme
nini? Ni hivi: watu wa mataifa ambao hawakutafuta
kukubaliwa kuwa waadilifu, wamekubaliwa kuwa
waadilifu kwa njia ya imani, 31 hali watu wa Israeli
waliokuwa wakitafuta Sheria iletayo kukubaliwa kuwa
waadilifu, hawakuipata. 32 Kwa nini? Kwa sababu
walitegemea matendo yao badala ya kutegemea
imani. Walijikwaa juu ya jiwe la kujikwaa 33 kama
yesemavyo Maandiko Matakatifu: “Tazama! Naweka
huko Sioni jiwe likwazalo, mwamba utakaowafanya

watu waanguke. Mtu atakayemwamini yeye aliye hilo
jiwe, hataaibishwa!”

10 Ndugu zangu, ninataka na kutazamia kwa
moyo wangu wote hao wananchi wenzangu
wakombolewe. Tena nawaombea kwa Mungu daima.
2 Maana naweza kuthibitisha kwa niaba yao kwamba
wanayo bidii ya kumtafuta Mungu; lakini bidii hiyo
haikujengwa juu ya ujuzi wa kweli. 3 Maana
hawakufahamu jinsi Mungu anavyowafanya watu
wawe waadilifu, na wamejaribu kuanzisha mtindo wao
wenyewe, na hivyo hawakuikubali njia hiyo ya Mungu
ya kuwafanya wawe waadilifu. 4 Maana kwa kuja
kwake Kristo, Sheria imefikia kikomo chake, ili kila
mtu anayeamini akubaliwe kuwa mwadilifu. 5 Kuhusu
kukubaliwa kuwa mwadilifu kwa kuitii Sheria, Mose
aliandika hivi: “Mtu yeyote anayetimiza matakwa ya
Sheria ataishi.” 6 Lakini, kuhusu kukubaliwa kuwa
mwadilifu kwa njia ya imani, yasemwa hivi: “Usiseme
moyoni mwako: Nani atapanda mpaka mbinguni?
(yaani, kumleta Kristo chini); 7 wala usiseme: Nani
atashuka mpaka Kuzimu (yaani, kumleta Kristo kutoka
kwa wafu).” **(Abyssos g12)** 8 Maandiko Matakatifu
yesema hivi, “Ujumbe huo wa Mungu uko karibu nawe,
uko kinywani mwako na moyoni mwako” nao ndio ile
imani tunayoihubiri. 9 Kama ukikiri kwa kinywa chako
kwamba Yesu ni Bwana na kuamini moyoni mwako
kwamba Mungu alimfufua kutoka wafu, utaokoka.
10 Maana tunaamini kwa moyo na kukubaliwa kuwa
waadilifu; na tunakiri kwa midomo yetu na kuokolewa.
11 Maandiko Matakatifu yasema: “Kila amwaminiye
hatakuwa na sababu ya kuaibika.” 12 Jambo hili ni kwa
wote, kwani hakuna tofauti kati ya Wayahudi na wasio
Wayahudi; Bwana wa wote ni mmoja, naye ni mkarimu
sana kwao wote wamwombao. 13 Maana Maandiko
Matakatifu yasema: “Kila mtu atakayeomba kwa jina
la Bwana, ataokolewa.” 14 Basi, watamwombaje
yeye ambaye hawamwamini? Tena, watamwaminije
kama hawajapata kusikia habari zake? Na watasikiaje
habari zake kama hakuna mhubiri? 15 Na watu
watahubirije kama hawakutumwa? Kama yasemavyo
Maandiko Matakatifu: “Ni jambo la kupendeza mno
kuja kwa wale wanaohubiri Habari Njema!” 16 Lakini
wote hawakuipokea hiyo Habari Njema. Maana Isaya
alisema: “Bwana, ni nani aliyeamini ujumbe wetu?”
17 Hivyo basi, imani inatokana na kuusikiliza ujumbe,
na huo ujumbe unatokana na neno la Kristo. 18
Lakini nauliza: je, hawakuusikia huo ujumbe? Naam,
waliusikia; kama Maandiko Matakatifu yasemavyo:
“Sauti yao imeenea duniani kote; maneno yao
yamefika mpaka kingo za ulimwengu.” 19 Tena
nauliza: je, yawezekana kwamba watu wa Israeli
hawakufahamu? Mose mwenyewe ni kwa kwanza
kujibu: “Nitawafanyeni mwaonee wivu watu ambao si
taifa; nitawafanyeni muwe na hasira juu ya taifa la
watu wapumbavu.” 20 Tena Isaya anathubutu hata
kusema: “Wale ambao hawakunitafuta wamenipata;
nimejionyesha kwao wasiouliza habari zangu.” 21
Lakini kuhusu Israeli anasema: “Mchana kutwa
niliwanyoshea mikono yangu watu waasi na wasiotii.”

11 Basi, nauliza: je, Mungu amewakataa watu
wake? Hata kidogo! Mini binafsi ni Mwisraeli
mzawa wa Abrahamu, wa kabila la Benyamini.
2 Mungu hakuwakataa watu wake aliowateua
tangu mwanzo. Mnakumbuka yasemavyo Maandiko
Matakatifu juu ya Eliya wakati alipomnung'unikia
Mungu kuhusu Israeli: 3 “Bwana, wamewaua manabii
wako na kubomoa madhabahu yako. Ni mimi tu
peke yangu niliyebaki, nao wanataka kuniua?” 4 Je,
Mungu alimjibu nini? Alimwambia: “Nimejiwekea elfu
saba ambao hawakumwabudu Baali.” 5 Basi, ndivyo
ilivyo pia wakati huu wa sasa: ipo idadi ya waliobaki
ambao Mungu aliwateua kwa sababu ya neema
yake. 6 Uteuzi wake unatokana na neema yake, na si
kwa sababu ya matendo yao. Maana, kama uteuzi
wake ungetegemea matendo ya watu, neema yake
haingekuwa neema tena. 7 Sasa, je? Watu wa Israeli
hawakukipata kile walichokuwa wanakitafuta; lakini
wote walioteuliwa walikipata. Wengine walipumbazwa,
8 kama yasemavyo Maandiko Matakatifu: “Mungu
ameifanya mioyo yao kuwa mizito, na mpaka leo
hii hawawezi kuona kwa macho yao wala kusikia
kwa masikio yao.” 9 Naye Daudi anasema: “Karamu
zao na ziwe mtego wa kuwanasa, waanguke na
kuadhibiwa. 10 Macho yao yatiwe giza wasiweze
kuona. Migongo yao ipindike kwa taabu daima!”
11 Basi, nauliza: je, Wayahudi wamejikwaa hata
wakaangamia kabisa? Hata kidogo! Kutokana na
kosa lao ukombozi umewajia watu wa mataifa
mengine, ili Wayahudi wapate kuwaonea wivu. 12
Kosa la Wayahudi limesababisha baraka nyingi kwa
ulimwengu, na utovu wao kwa kiroho umeleta baraka
nyingi kwa watu wa mataifa mengine. Basi, ni dhahiri
zaidi kwamba utimilifu wao utasababisha baraka
nyingi zaidi. 13 Basi, sasa nawaambieni ninyi watu wa
mataifa mengine: Maadamu mimi nimekuwa mtume
kwa watu wa mataifa mengine, ninajivunia huduma
yangu, 14 nipate kuwafanya wananchi wenzangu
wawaonee ninyi wivu, na hivyo nipate kuwaokoa
baadhi yao. 15 Maana ikiwa kukataliwa kwao
kulisababisha ulimwengu upatanishwe na Mungu,

itakuwaje wakati watakapokubaliwa na Mungu? Wafu
watafufuka! **16** Ikiwa kipande cha kwanza cha mkate
kimewekwa wakfu, mkate wote umewekwa wakfu;
mizizi ya mti ikiwa mizuri, na matawi yake huwa
mazuri pia. **17** Naam, baadhi ya matawi ya mzeituni
bustanini yalikatwa, na mahali pake tawi la mzeituni
mwitu likapandikizwa. Ninyi watu wa mataifa mengine
ndio hilo tawi la mzeituni mwitu; na sasa mnashiriki
nguvu na utomvu wa mzeituni bustanini. **18** Basi,
msiwadharau wale waliokatwa kama matawi! Na,
hata kama kuna la kujivunia, kumbukeni kwamba
si ninyi mnaoitegemeza mizizi, bali mizizi ndiyo
inayowategemeza ninyi. **19** Lakini utasema: “Matawi
yalikatwa kusudi mimi nipandikizwe mahali pake.” **20**
Sawa! Yalikatwa kwa sababu ya kukosa imani, bali
wewe unasimama kwa imani yako. Lakini usijivune;
ila uwe na tahadhari. **21** Kwa maana, ikiwa Mungu
hakuwahurumia Wayahudi ambao ni kama matawi ya
asili, je, unadhani atakuhurumia wewe? **22** Kumbuka,
basi, jinsi Mungu alivyo mwema na mkali. Yeye ni
mkali kwa wale walioanguka, na ni mwema kwako
wewe ikiwa utaendelea katika wema wake; la sivyo,
nawe pia utakatwa. **23** Nao Wayahudi, hali kadhalika;
wakiacha utovu wao wa imani, watapandikizwa tena.
Maana Mungu anao uwezo wa kuwapandikiza tena.
24 Ninyi watu wa mataifa mengine, kwa asili ni
kama tawi la mzeituni mwitu, lakini mmeondolewa
huko, mkapandikizwa katika mzeituni bustanini mahali
ambapo kwa asili si penu. Lakini, Wayahudi kwa asili
ni kama mzeituni bustanini, na itakuwa jambo rahisi
zaidi kwao kupandikizwa tena katika mti huohuo wao.
25 Ndugu zangu, napenda mjue ukweli huu uliofichika
msije mkajiona wenye akili sana. Ukaidi wa Wayahudi
ulikuwa ni wa muda tu, mpaka watu wa mataifa
mengine watakapokuwa wamemfikia Mungu. **26**
Hapo ndipo taifa lote la Israeli litakapookolewa, kama
yesemavyo Maandiko Matakatifu: “Mkombozi atakuja
kutoka Sioni, atauondoa uovu wa Yakobo. **27** Hili
ndilo agano nitakalofanya nao wakati nitakapoziondoa
dhambi zao.” **28** Kwa sababu wanaikataa Habari
Njema, Wayahudi wamekuwa adui wa Mungu, lakini
kwa faida yenu nyinyi watu wa mataifa. Lakini, kwa
kuwa waliteuliwa, bado ni rafiki wa Mungu kwa sababu
ya baba zao. **29** Maana Mungu akisha wapa watu
zawadi zake na kuwateua, hajuti kwamba amefanya
hivyo. **30** Hapo awali ninyi mlikuwa mmemwasi
Mungu, lakini sasa mmepata huruma yake kutokana
na kuasi kwao. **31** Hali kadhalika, kutokana na huruma
mliyojaliwa ninyi, Wayahudi wanamwasi Mungu sasa
ili nao pia wapokee sasa huruma ya Mungu. **32** Maana
Mungu amewafunga watu wote katika uasi wao ili
wapate kuwahurumia wote. **(eleēsē g1653)** **33** Utajiri,
hekima na elimu ya Mungu ni kuu mno! Huruma
zake hazichunguziki, na njia zake hazieleweki! Kama
yasemavyo Maandiko Matakatifu: **34** “Nani aliyepata
kuyajua mawazo ya Bwana? Nani awezaye kuwa
mshauri wake? **35** Au, nani aliyempa yeye kitu kwanza
hata aweze kulipwa tena kitu hicho?” **36** Kwa maana
vitu vyote vyatoka kwake, vyote vipo kwa uwezo
wake na kwa ajili yake. Utukufu na uwe kwake hata
milele! Amina. **(aiōn g165)**

12 Kwa hiyo, ndugu zangu, maadam Mungu ni
mwenye huruma nyingi, nawasihi kwa moyo
wote: jitoleeni nafsi zenu kwa Mungu kama tambiko
iliyo hai, takatifu na yenye kupendeza. Hii ndiyo
njia yenu halisi ya kumwabudu. **2** Msiige mitindo
ya ulimwengu huu, bali Mungu afanye mabadiliko
ndani yenu kwa kuzigeuza fikira zenu. Hapo ndipo
mtakapoweza kuyajua mapenzi ya Mungu, kutambua
jambo lililo jema, linalompendeza na kamilifu. **(aiōn
g165)** **3** Kutokana na neema aliyonijalia Mungu,
nawaambieni ninyi nyote: msijione kuwa ni kitu zaidi
kuliko mnavyopaswa kuwa. Fikira zenu na ziwe
na kiasi kufuatana na kipimo cha imani Mungu
aliyomgawia kila mmoja. **4** Mwili una viungo vingi,
kila kimoja na kazi yake. **5** Hali kadhalika ingawa
sisi ni wengi, tu mwili mmoja kwa kuungana na
Kristo, na kila mmoja ni kiungo cha mwenzake. **6**
Basi, tunavyo vipaji mbalimbali kufuatana na neema
tuliyopewa. Mwenye kipaji cha unabii na akitumie
kadiri ya imani yake. **7** Mwenye kipaji cha utumishi na
atumikie. mwenye kipaji cha kufundisha na afundishe.
8 Mwenye kipaji cha kuwafariji wengine na afanye
hivyo. Mwenye kumgawia mwenzake alicho nacho na
afanye hivyo kwa ukarimu. Msimamizi na asimamie
kwa bidii; naye mwenye kutenda jambo la huruma
na afanye hivyo kwa furaha. **9** Mapendo yenu na
yawe bila unafiki wowote. Chukieni jambo lolote
ovu, zingatieni jema. **10** Pendaneni kidugu; kila
mmoja amfikirie mwenzake kwanza kwa heshima.
11 Msilegee katika bidii, muwe wachangamfu rohoni
katika kumtumikia Bwana. **12** Tumaini lenu liwaweke
daima wenye furaha; muwe na saburi katika shida na
kusali daima. **13** Wasaidieni watu wa Mungu katika
mahitaji yao; wapokeeni wageni kwa ukarimu. **14**
Watakieni baraka wote wanaowadhulumu ninyi; naam,
watakieni baraka na wala msiwalaani. **15** Furahini
pamoja na wanaofurahi, lieni pamoja na wanaolia.
16 Muwe na wema uleule kwa kila mtu. Msijitakie
makuu, bali jishugulisheni na watu wadogo. Msijione
kuwa wenye hekima sana. **17** Msilipe ovu kwa ovu.

Zingatieni mambo mema mbele ya wote. 18 Kadiri
inavyowezekana kwa upande wenu, muwe na amani
na watu wote. 19 Wapenzi wangu, msilipize kisasi,
bali mwachieni Mungu jambo hilo; maana Maandiko
Matakatifu yasema: “Kulipiza kisasi ni shauri langu;
mimi nitalipiza asema Bwana.” 20 Tena, Maandiko
yasema: “Adui yako akiwa na njaa, mpe chakula;
akiwa na kiu, mpe kinywaji. Maana kwa kufanya hivyo
utamfanya apate aibu kali kama makaa ya moto juu
ya kichwa chake.” 21 Usikubali kushindwa na ubaya,
bali ushinde ubaya kwa wema.

13 Kila mtu anapaswa kuwatii wenye mamlaka
katika serikali; maana mamlaka yote hutoka kwa
Mungu; nao wenye mamlaka wamewekwa na Mungu.
2 Anayepinga mamlaka ya viongozi anapinga agizo
la Mungu; nao wafanyao hivyo wanajiletea hukumu
wenyewe, 3 Maana, watawala hawasababishi hofu
kwa watu wema, ila kwa watu wabaya. Basi, wataka
usimwogope mtu mwenye mamlaka? Fanya mema
naye atakusifu; 4 maana yeye ni mtumishi wa Mungu
anayefanya kazi kwa faida yako. Lakini ukifanya
mabaya, basi, huna budi kumwogopa, maana anao
kweli uwezo wa kutoa adhabu. Yeye ni mtumishi wa
Mungu na huitekeleza ghadhabu ya Mungu kwao
watendao maovu. 5 Kwa hiyo ni lazima kuwatii
wenye mamlaka, si tu kwa sababu ya kuogopa
ghadhabu ya Mungu, bali pia kwa sababu dhamiri
inadai hivyo. 6 Kwa sababu hiyohiyo ninyi hulipa
kodi; maana viongozi hao humtumikia Mungu ikiwa
wanatimiza wajibu wao. 7 Mpeni kila mtu haki yake;
mtu wa ushuru, ushuru; wa kodi, kodi; na astahiliye
heshima, heshima. 8 Msiwe na deni kwa mtu yeyote,
isipokuwa tu deni la kupendana. Ampendaye jirani
yake ameitekeleza Sheria. 9 Maana, amri hizi: “Usizini;
Usiue; Usitamani;” na nyingine zote, zimo katika amri
hii moja: “Mpende jirani yako kama unavyojipenda
mwenyewe.” 10 Ampendaye jirani yake hamtendei
vibaya. Basi, kwa mapendo Sheria yote hutimizwa. 11
Zaidi ya hayo, ninyi mnajua tumo katika wakati gani:
sasa ndio wakati wa kuamka usingizini; naam, wokovu
wetu u karibu zaidi sasa kuliko wakati ule tulipoanza
kuamini. 12 Usiku unakwisha na mchana unakaribia.
Basi, tutupilie mbali mambo yote ya giza, tukajitwalie
silaha za mwanga. 13 Mwenendo wetu uwe wa adabu
kama inavyostahili wakati wa mchana; tusiwe na ulafi
na ulevi, uchafu na uasherati, ugomvi na wivu. 14
Bwana Yesu Kristo awe vazi lenu; msishughulikie
tena tamaa zenu za maumbile na kuziridhisha.

14 Mkaribisheni kwenu mtu aliye dhaifu, lakini
msibishane naye juu ya mawazo yake binafsi.
2 Watu huhitilafiana: mmoja imani yake inamruhusu
kula kila kitu; lakini mwingine ambaye imani yake ni
dhaifu, hula tu mboga za majani. 3 Mtu ambaye hula
kila kitu asimdharau yule ambaye hawezi kula kila kitu;
naye ambaye hula tu mboga za majani asimhukumu
anayekula kila kitu, maana Mungu amemkubali. 4
Wewe ni nani hata uthubutu kumhukumu mtumishi
wa mwingine? Akisimama au akianguka ni shauri la
Bwana wake; naam, atasimama imara, maana Bwana
anaweza kumsimamisha. 5 Mtu anaweza kufikiria
siku fulani kuwa ya maana zaidi kuliko nyingine; mtu
mwingine aweza kuzifikiria siku zote kuwa sawa.
Kila mmoja na afuate msimamo wa akili yake. 6
Anayeadhimisha siku fulani anaadhimisha siku hiyo
kwa ajili ya kumtukuza Mungu; naye anayekula
chakula fulani anafanya hivyo kwa kumtukuza
Bwana maana anamshukuru Mungu. Kadhalika naye
anayeacha kula chakula fulani anafanya hivyo kwa ajili
ya kumtukuza Bwana, naye pia anamshukuru Mungu.
7 Maana hakuna mtu yeyote miongoni mwetu aishiye
kwa ajili yake mwenyewe, wala hakuna anayekufa
kwa ajili yake mwenyewe 8 maana tukiishi twaishi
kwa ajili ya Bwana; tukifa, tunakufa kwa ajili ya
Bwana. Basi, kama tukiishi au tukifa, sisi ni mali yake
Bwana. 9 Maana Kristo alikufa, akafufuka ili wapate
kuwa Bwana wa wazima na wafu. 10 Kwa nini, basi
wewe wamhukumu ndugu yako? Nawe, kwa nini
wamdharau ndugu yako? Sisi sote tutasimama mbele
ya kiti cha hukumu cha Mungu. 11 Maana Maandiko
yanasema: “Kama niishivyo, asema Bwana kila mtu
atanipigia magoti, na kila mmoja atakiri kwamba mimi
ni Mungu.” 12 Kwa hiyo, kila mmoja wetu atatoa hoja
yake mbele ya Mungu. 13 Basi, tuache kuhukumiana,
bali tuazimie kutokuwa kamwe kikwazo kwa ndugu
yetu au kumsababisha aanguke katika dhambi. 14
Katika kuungana na Bwana Yesu, nina hakika kwamba
hakuna kitu chochote kilicho najisi kwa asili yake;
lakini, mtu akidhani kwamba kitu fulani ni najisi,
basi, kwake huwa najisi. 15 Kama ukimhuzunisha
ndugu yako kwa sababu ya chakula unachokula, basi
mwenendo wako hauongozwi na mapendo. Usikubali
hata kidogo chakula chako kiwe sababu ya kupotea
kwa mtu mwingine ambaye Kristo alikufa kwa ajili
yake! 16 Basi, msikubalie kitu mnachokiona kuwa
kwenu ni kitu chema kidharauliwe. 17 Maana Utawala
wa Mungu si shauri la kula na kunywa, bali unahusika
na kuwa na uadilifu, amani na furaha iletwayo na
Roho Mtakatifu. 18 Anayemtumikia Kristo namna hiyo
humpendeza Mungu, na kukubaliwa na watu. 19 Kwa
hiyo tuyazingatie daima mambo yenye kuleta amani,
na yanayotusaidia kujengana. 20 Basi, usiiharibu

kazi ya Mungu kwa sababu ya ubishi juu ya chakula.
Vyakula vyote ni halali, lakini haifai kula chakula
ambacho kitamfanya mtu aanguke katika dhambi. 21
Afadhali kuacha kula nyama, kunywa divai, au kufanya
chochote ambacho chaweza kumsababisha ndugu
yako aanguke. 22 Basi, shikilia unachoamini kati
yako na Mungu wako. Heri mtu yule ambaye, katika
kujiamulia la kufanya, haipingi dhamiri yake. 23 Lakini
mtu anayeona shaka juu ya chakula anachokula,
anahukumiwa kama akila, kwa sababu msimamo
wa kitendo chake haumo katika imani. Na, chochote
kisicho na msingi wake katika imani ni dhambi.

15 Sisi tulio imara katika imani tunapaswa
kuwasaidia wale walio dhaifu wayakabili
matatizo yao. Tusijipendelee sisi wenyewe tu. 2 Kila
mmoja wetu anapaswa kumpendeza jirani yake kwa
wema ili huyo apate kujijenga katika imani. 3 Maana
Kristo hakujipendelea mwenyewe; ila alikuwa kama
yasemavyo Maandiko: "Kashfa zote walizokutolea
wewe zimenipata mimi." 4 Maana yote yalioandikwa
yameandikwa kwa ajili ya kutufundisha sisi ili kutokana
na saburi na faraja tupewayo na Maandiko hayo
Matakatifu tupate kuwa na matumaini. 5 Mungu aliye
msingi wa saburi na faraja yote, awajalieni ninyi
kuwa na msimamo mmoja kufuatana na mfano wake
Kristo Yesu, 6 ili ninyi nyote, kwa nia moja na sauti
moja, mumtukuze Mungu, Baba wa Bwana wetu
Yesu Kristo. 7 Basi, karibishaneni kwa ajili ya utukufu
wa Mungu kama naye Kristo alivyowakaribisheni. 8
Maana, nawaambieni Kristo aliwatumikia Wayahudi
apate kuonyesha uaminifu wa Mungu, na zile ahadi
Mungu alizowapa babu zetu zipate kutimia; 9 ili nao
watu wa mataifa mengine wapate kumtukuza Mungu
kwa sababu ya huruma yake. Kama yasemavyo
Maandiko Matakatifu: "Kwa sababu hiyo, nitakusifu
miongoni mwa watu wa mataifa. Nitaziimba sifa za
jina lako." 10 Tena Maandiko yasema: "Furahini, enyi
watu wa mataifa; furahini pamoja na watu wake."
11 Na tena: "Enyi mataifa yote, msifuni Bwana; enyi
watu wote, msifuni." 12 Tena Isaya asema: "Atatokea
mtu katika ukoo wa Yese, naye atawatawala watu
wa mataifa; nao watamtumainia." 13 Basi, Mungu
aliye msingi wa matumaini, awajazeni furaha yote na
amani kutokana na imani yenu; tumaini lenu lipate
kuongezeka kwa nguvu ya Roho Mtakatifu. 14 Ndugu
zangu, mimi binafsi nina hakika kwamba ninyi pia
mmejaa wema, elimu yote, na mnaweza kushauriana
ninyi kwa ninyi. 15 Lakini nimewaandikia hapa na pale
katika barua hii bila woga, nipate kuwakumbusheni
juu ya mambo fulani. Nimefanya hivyo kwa sababu
ya neema aliyonijalia Mungu 16 ya kuwa mtumishi wa
Yesu Kristo kwa watu wa mataifa. Ni jukumu langu la
kikuhani kuihubiri Habari Njema ya Mungu ili watu wa
mataifa mengine wapate kuwa dhabihu inayokubaliwa
na Mungu, dhabihu iliyotakaswa na Roho Mtakatifu. 17
Kwa hiyo, nikiwa nimeungana na Kristo Yesu, naweza
kujivunia huduma yangu kwa ajili ya Mungu. 18
Sithubutu kusema kitu kingine chochote isipokuwa tu
kile ambacho Kristo Yesu amekifanya kwa kunitumia
mimi ili watu wa mataifa wapate kutii. Amefanya hivyo
kwa maneno na vitendo, 19 kwa nguvu ya miujiza
na maajabu, na kwa nguvu ya Roho wa Mungu.
Basi, kwa kusafiri kila mahali, tangu kule Yerusalemu
mpaka Iluriko, nimeihubiri kikamilifu Habari Njema
ya Kristo. 20 Nia yangu imekuwa daima kuihubiri
Habari Njema popote pale ambapo jina la Kristo
halijapata kusikika, nisije nikajenga juu ya msingi
wa mtu mwingine. 21 Kama yasemavyo Maandiko
Matakatifu: "Watu wote ambao hawakuambiwa habari
zote wataona; nao wale ambao hawajapata kusikia,
wataelewa." 22 Kwa sababu hiyo nilizuiwa mara nyingi
kuja kwenu. 23 Lakini maadam sasa nimemaliza
kazi yangu pande hizi, na kwa kuwa kwa miaka
mingi nimekuwa na nia kubwa ya kuja kwenu, 24
natumaini kufanya hivyo sasa. Ningependa kuwaoneni
nikiwa safarini kwenda Spania na kupata msaada
wenu kwa safari hiyo baada ya kufurahia kuwa kwa
muda pamoja nanyi. 25 Lakini, kwa sasa nakwenda
kuwahudumia watu wa Mungu kule Yerusalem. 26
Maana makanisa ya Makedonia na Akaya yemeamua
kutoka mchango wao kuwasaidia watu wa Mungu
walio maskini huko Yerusalem. 27 Wao wenyewe
wameamua kufanya hivyo; lakini, kwa kweli, hilo ni
jukumu lao kwa hao. Maana, ikiwa watu wa mataifa
mengine wameshiriki baraka za kiroho za Wayahudi,
wanapaswa nao pia kuwahudumia Wayahudi katika
mahitaji yao ya kidunia. 28 Nitakapokwisha tekeleza
kazi hiyo na kuwakabidhi mchango huo uliokusanywa
kwa ajili yao, nitawatembeleeni ninyi nikiwa safarini
kwenda Spania. 29 Najua ya kuwa nikija kwenu
nitawaletea wingi wa baraka za Kristo. 30 Basi, ndugu
zangu, nawasihi kwa kwa ajili ya Bwana wetu Yesu
Kristo, na kwa ajili ya upendo uletwao na Roho,
mniunge mkono kwa kuniombea kwa Mungu. 31
Ombeni nipate kutoka salama miongoni mwa wale
wasioamini walioko Uyahudi, nayo huduma yangu
huko Yerusalem ipate kukubaliwa na watu wa Mungu
walioko huko. 32 Hivyo, Mungu akipenda, nitaweza
kuja kwenu na moyo wa furaha, nikapumzike pamoja
nanyi. 33 Mungu aliye chanzo cha amani na awe
nanyi nyote! Amina!

16 Napenda kumjulisha kwenu dada yetu Foibe
ambaye ni mtumishi katika kanisa la Kenkrea. 2
Mpokeeni kwa ajili ya Bwana kama iwapasavyo watu
wa Mungu. Mpeni msaada wowote atakaohitaji kutoka
kwenu, maana yeye amekuwa mwema sana kwa watu
wengi na kwangu pia. 3 Salamu zangu ziwafikie Priska
na Akula, wafanyakazi wenzangu katika utumishi wa
Kristo Yesu. 4 Wao walihatarisha maisha yao kwa ajili
yangu. Wanastahili shukrani; si tu kutoka kwangu, bali
pia kutoka kwa makanisa yote ya watu wa mataifa
mengine. 5 Salamu zangu pia kwa kanisa linalokutana
nyumbani kwao. Salamu zangu zimfikie rafiki yangu
Epaineto ambaye ni kwa kwanza katika mkoa wa
Asia kumwamini Kristo. 6 Nisalimieni Maria ambaye
amefanya kazi kwa bidii kwa ajili yenu. 7 Salamu
zangu kwa Androniko na Yunia, wananchi wenzangu
waliofungwa gerezani pamoja nami; wao wanajulikana
sana kati ya mitume; tena walikuwa Wakristo kabla
yangu mimi. 8 Salamu zangu kwa Ampliato, rafiki
yangu katika kuungana na Bwana. 9 Salamu zangu
zimfikie Urbano, mfanyakazi mwenzangu katika
utumishi wa Kristo; salamu zangu pia kwa rafiki
yangu Staku. 10 Nisalimieni Apele ambaye uaminifu
wake kwa Kristo umethibitishwa. Salamu zangu kwa
wote walio nyumbani mwa Aristobulo. 11 Salamu
zangu kwa Herodiana, mwananchi mwenzangu; na
kwa jamaa yote ya Narkisi iliyojiunga na Bwana.
12 Nisalimieni Trufena na Trufosa wanaofanya kazi
katika utumishi wa Bwana, na rafiki yangu Persi
ambaye amefanya mengi kwa ajili ya Bwana. 13
Nisalimieni Rufo, mtu hodari sana katika kazi ya
Bwana, na mama yake ambaye ni mama yangu pia. 14
Nisalimieni Asunkrito, Flegoni, Herme Patroba, Herma
na ndugu wote walio pamoja nao. 15 Nisalimieni
Filologo na Yulia, Nerea na dada yake, na Olumpa,
pamoja na watu wote wa Mungu walio pamoja
nao. 16 Salimianeni ninyi kwa ninyi kwa ishara ya
upendo. Salamu kwenu kutoka kwa makanisa yote
ya Kristo. 17 Ndugu zangu, nawasihi muwafichue
wote wanaosababisha mafarakano na kuwafanya
watu wengine waanguke, kinyume cha mafundisho
mliyofundishwa. Jiepusheni na watu hao, 18 maana
watu wa namna hiyo hawamtumikii Kristo Bwana
wetu, bali wanayatumikia matumbo yao wenyewe.
Kwa maneno yao matamu na hotuba za kubembeleza
hupotosha mioyo ya watu wanyofu. 19 Kila mtu
amesikia juu ya utii wenu na hivyo mmekuwa sababu
ya furaha yangu. Nawatakeni muwe na hekima katika
mambo mema, na bila hatia kuhusu mambo mabaya.
20 Naye Mungu aliye chanzo cha amani hatakawia
kumponda Shetani chini ya miguu yenu. Neema ya
Bwana wetu Yesu Kristo iwe nanyi. 21 Timotheo,
mfanyakazi mwenzangu, anawasalimu. Hali kadhalika
Lukio, Yasoni, na Sosipatro, wananchi wenzangu,
wanawasalimu. 22 Nami Tertio, ninayeandika barua
hii nawasalimuni katika Bwana. 23 Gayo, mwenyeji
wangu, pamoja na kanisa lote linalokutana kwake,
anawasalimu. Erasto, mweka hazina wa mji huu,
pamoja na Kwarto, wanawasalimu. 24 Neema ya
Bwana wetu Yesu Kristo iwe nanyi nyote. Amina.
25 Basi, sasa na tumsifu Mungu! Yeye anaweza
kuwaimarisheni katika ile Habari Njema niliyohubiri
juu ya ujumbe wa Yesu Kristo, na katika ile siri
iliyofunuliwa na ambayo ilikuwa imefichika kwa karne
nyinyi zilizopita. **(aiōnios g166)** 26 Lakini, sasa ukweli
huo umefunuliwa kwa njia ya maandiko ya manabii;
na kwa amri ya Mungu wa milele umedhihirisha kwa
mataifa yote ili wote waweze kuamini na kutii. **(aiōnios
g166)** 27 Kwake Mungu aliye peke yake mwenye
hekima, uwe utukufu kwa njia ya Yesu Kristo, milele
na milele! Amina. **(aiōn g165)**

1 Wakorintho

1 Mimi Paulo, niliyeitwa kuwa mtume wa Kristo
Yesu kwa mapenzi ya Mungu, na ndugu
Sosthene, 2 tunawaandikia ninyi mlio kanisa la Mungu
huko Korintho. Ninyi mmefanywa watakatifu katika
kuungana na Kristo Yesu, mkaitwa muwe watu wa
Mungu, pamoja na watu wote popote wanaomwomba
Bwana wetu Yesu Kristo aliye Bwana wao na wetu
pia. 3 Nawatakieni neema na amani kutoka kwa
Mungu Baba yetu na Bwana wetu Yesu Kristo. 4
Ninamshukuru Mungu wangu daima kwa ajili yenu
kwa sababu amewatunukia ninyi neema yake kwa
njia ya Kristo Yesu. 5 Maana, kwa kuungana na
Kristo mmetajirishwa katika kila kitu. Mmejaliwa elimu
yote na uwezo wote wa kuhubiri, 6 kwani, ujumbe
juu ya Kristo umethibitishwa ndani yenu, 7 hata
hampungukiwi kipaji chochote cha kiroho mkiwa
mnangojea kufunuliwa kwake Bwana wetu Yesu
Kristo. 8 Yeye atawaimarisha ninyi mpaka mwisho
mpate kuonekana bila hatia Siku ile ya Bwana wetu
Yesu Kristo. 9 Mungu ni mwaminifu; yeye aliwaita ninyi
muwe na umoja na Mwanae Yesu Kristo Bwana wetu.
10 Ndugu, ninawasihi kwa jina la Bwana wetu Yesu
Kristo: pataneni nyote katika kila jambo msemalo;
yasiweko mafarakano kati yenu; muwe na fikira moja
na nia moja. 11 Ndugu zangu, habari nilizopata kutoka
kwa watu kadhaa wa jamaa ya Kloe, zaonyesha wazi
kwamba kuna kutoelewana kati yenu. 12 Nataka
kusema hivi: kila mmoja anasema chake: mmoja
husema, “Mimi ni wa Paulo,” mwingine: “Mimi ni wa
Apolo,” mwingine: “Mimi ni wa Kefa,” na mwingine:
“Mimi ni wa Kristo,”. 13 Je, Kristo amegawanyika?
Je, Paulo ndiye aliyesulubiwa kwa ajili yenu? Au je,
mlibatizwa kwa jina la Paulo? 14 Namshukuru Mungu
kwamba sikumbatiza mtu yeyote miongoni mwenu
isipokuwa tu Krispo na Gayo. 15 Kwa hiyo hakuna
awezaye kusema amebatizwa kwa jina langu. 16
(Samahani, nilibatiza pia jamaa ya Stefana; lakini
zaidi ya hawa, sidhani kama nilimbatiza mtu mwingine
yeyote.) 17 Kristo hakunituma kubatiza, bali kuhubiri
Habari Njema; tena, niihubiri bila kutegemea maarifa
ya hotuba za watu kusudi nguvu ya kifo cha Kristo
msalabani isibatilishwe. 18 Maana ujumbe kuhusu
kifo cha Kristo msalabani ni jambo la kipumbavu
kwa wale walio katika mkumbo wa kupotea, lakini
kwetu sisi tulio katika njia ya wokovu ujumbe huo ni
nguvu ya Mungu. 19 Maana Maandiko Matakatifu
yasema: “Nitaiharibu hekima yao wenye hekima, na
elimu ya wataalamu nitaitupilia mbali.” 20 Yu wapi
basi, mwenye hekima? Yu wapi basi, mwalimu wa
Sheria? Naye bingwa wa mabishano wa nyakati hizi
yuko wapi? Mungu ameifanya hekima ya ulimwengu
kuwa upumbavu. **(aiōn g165)** 21 Maana, kadiri ya
hekima ya Mungu, watu hawawezi kumjua Mungu
kwa njia ya hekima yao wenyewe. Badala yake,
Mungu amependa kuwaokoa wale wanaoamini kwa
njia ya kile ambacho wenye hekima wanakiona kuwa
ni upumbavu, yaani ujumbe tunaohubiri. 22 Wayahudi
wanataka ishara, na Wagiriki wanatafuta hekima;
23 lakini sisi tunamhubiri Kristo aliyesulubiwa. Kwa
Wayahudi jambo hili ni kikwazo, na kwa watu wa
mataifa ni upumbavu; 24 lakini kwa wale walioitwa,
Wayahudi kwa Wagiriki, Kristo ni nguvu ya Mungu
na hekima ya Mungu. 25 Maana kinachoonekana
kuwa ni upumbavu wa Mungu, kina busara zaidi
kuliko hekima ya binadamu; na kinachoonekana
kuwa ni udhaifu wa Mungu, kina nguvu zaidi kuliko
nguvu za binadamu. 26 Ndugu, kumbukeni wakati
mlipoitwa: wengi wenu hawakuwa wenye hekima
hata kwa fikira za binadamu; wengi hawakuwa
wenye nguvu au watu wa tabaka ya juu. 27 Ndiyo
kusema, Mungu aliyachagua yale ambayo ulimwengu
huyaona ni upumbavu, ili awaaibishe wenye hekima;
na aliyachagua yale ambayo ulimwengu huyaona
ni dhaifu, ili awaaibishe wenye nguvu. 28 Mungu
ameyachagua yale ambayo kwa fikira za dunia ni
mambo yaliyo duni na yanayodharauliwa, mambo
ambayo hata hayakuwako, ili kwa hayo ayafutilie
mbali yale ambayo kwa fikira za binadamu ni mambo
ya maana. 29 Basi, hakuna mtu awezaye kujivunia
chochote mbele ya Mungu. 30 Mungu mwenyewe
ndiye aliyewaunganisha ninyi na Kristo Yesu. Mungu
amemfanya Kristo awe hekima yetu; kwa njia yake
sisi tunapatanishwa na Mungu, tunakuwa watu wake
Mungu na kukombolewa. 31 Basi, kama yasemavyo
Maandiko Matakatifu: “Mwenye kutaka kujivuna, basi,
na ajivunie kazi ya Bwana.”

2 Ndugu, mimi nilipokuja kwenu sikuwahubiria siri
ya ujumbe wa Mungu kwa ufasaha wa lugha,
au kwa hekima ya binadamu. 2 Nilipokuwa kwenu
niliamua kutojua chochote kile isipokuwa tu kumjua
Yesu Kristo; naam, Kristo aliyesulubiwa. 3 Nilipokuwa
kwenu nilikuwa dhaifu, natetemeka kwa hofu nyingi.
4 Hotuba zangu na mahubiri yangu sikuyatoa kwa
maneno ya kuvutia na ya hekima, bali kwa uthibitisho
mwingi na nguvu ya Roho. 5 Nilifanya hivyo kusudi
imani yenu ipate kutegemea nguvu ya Mungu, na si
hekima ya binadamu. 6 Hata hivyo, sisi tunatumia
lugha ya hekima kwa wale waliokomaa kiroho; lakini

hekima hiyo si ya hapa duniani, wala si ya watawala
wa dunia hii ambao wako katika mkumbo wa kupotea.
(aiōn g165) **7** Hekima tunayotumia ni hekima ya siri ya
Mungu, hekima iliyofichika, ambayo Mungu aliiazimia
tangu mwanzo kwa ajili ya utukufu wetu. **(aiōn g165)** **8** Ni
hekima ambayo watawala wa dunia hii hawakuielewa;
maana wangalielewa, hawangalimsulubisha Bwana
wa utukufu. **(aiōn g165)** **9** Lakini, ni kama yasemavyo
Maandiko Matakatifu: "Mambo ambayo jicho halijapata
kuyaona wala sikio kuyasikia, mambo ambayo
binadamu hajapata kuyafikiria moyoni, hayo ndiyo
Mungu aliyowatayarishia wale wampendao." **10** Hayo
ndiyo mambo Mungu aliyotufunulia kwa njia ya Roho
wake. Maana Roho huchunguza kila kitu hata mambo
ya ndani kabisa ya Mungu. **11** Nani awezaye kujua
mambo ya ndani ya mtu isipokuwa roho yake mtu
huyo? Hali kadhalika, hakuna ajuaye mambo ya
Mungu isipokuwa Roho wa Mungu. **12** Sasa sisi
hatukuipokea roho ya ulimwengu, bali tumepokea
Roho atokaye kwa Mungu ili atuwezeshe kujua yale
tuliyojaliwa na Mungu. **13** Basi sisi twafundisha, si kwa
maneno tuliyofundishwa kwa hekima ya binadamu,
bali kwa maneno tuliyofundishwa na Roho, tukifafanua
mambo ya kiroho kwa walio na huyo Roho. **14** Mtu
wa kidunia hapokei mambo ya Roho wa Mungu.
Kwake mtu huyo mambo hayo ni upumbavu mtupu;
yanapita akili yake; maana yanaweza tu kutambuliwa
kwa msaada wa Roho. **15** Lakini mtu aliye na
huyo Roho anaweza kubainisha ubora wa kila kitu,
naye mwenyewe hahukumiwi na mtu mwingine. **16**
Maandiko yasema: "Nani awezaye kuifahamu akili
ya Bwana? Nani awezaye kumshauri?" Lakini sisi
tunayo akili ya Kristo.

3 Ndugu, mimi sikuweza kusema nanyi kama watu
mlio na huyo Roho. Nilipaswa kusema nanyi kama
watu wa kidunia, kama watoto wachanga katika
maisha ya Kikristo. **2** Ilinibidi kuwalisheni kwa maziwa,
na si kwa chakula kigumu, kwani hamkuwa tayari
kukipokea. Hata sasa hamko tayari. **3** Maana bado mu
watu wa kidunia. Je, si kweli kwamba bado uko wivu
na magombano kati yenu? Mambo hayo yanaonyesha
wazi kwamba ninyi bado ni watu wa kidunia, mnaishi
mtindo wa kidunia. **4** Mmoja wenu anaposema, "Mimi
ni wa Paulo", na mwingine, "Mimi ni wa Apolo", je,
hiyo haionyeshi kwamba mnaishi bado kama watu
wa dunia hii tu? **5** Apolo ni nani? na Paulo ni nani?
Sisi ni watumishi tu ambao tuliwaleteeni ninyi imani.
Kila mmoja wetu anafanya kazi aliyopewa na Bwana.
6 Mimi nilipanda mbegu, Apolo akamwagilia maji;
lakini aliyeiotesha mbegu ni Mungu. **7** Wa maana
si yule aliyepanda mbegu, au yule aliyemwagilia
maji; wa maana ni Mungu aliyeiwezesha mbegu
kuota. **8** Yule aliyepanda na yule aliyemwagilia maji
wote ni sawa, ingawa kila mmoja atapokea tuzo lake
kufuatana na jitihada yake mwenyewe. **9** Maana sisi
ni ndugu, wafanyakazi pamoja na Mungu; na ninyi ni
shamba lake; ninyi ni jengo lake. **10** Kwa msaada wa
neema aliyonipa Mungu, nimefaulu, kama mwashi
stadi mwenye busara, kuweka msingi ambao juu
yake mtu mwingine anajenga. Basi, kila mmoja awe
mwangalifu jinsi anavyojenga juu yake. **11** Hakuna
mtu awezaye kuweka msingi mwingine badala ya
ule uliokwisha wekwa, yaani Yesu Kristo. **12** Juu
ya msingi huo mtu anaweza kujenga kwa dhahabu,
fedha au mawe ya thamani; anaweza kutumia miti,
majani au nyasi. **13** Iwe iwavyo, ubora wa kazi ya
kila mmoja utaonekana wakati Siku ile ya Kristo
itakapoifichua. Maana, Siku hiyo itatokea na moto, na
huo moto utaipima na kuonyesha ubora wake. **14**
Ikiwa alichojenga mtu juu ya huo msingi kitaustahimili
huo moto, atapokea tuzo; **15** lakini kama alichojenga
kitaunguzwa, basi, atapoteza tuzo lake; lakini yeye
mwenyewe ataokolewa kana kwamba ameponyoka
kutoka motoni. **16** Je, hamjui kwamba ninyi ni hekalu
la Mungu, na kwamba Roho wa Mungu anakaa ndani
yenu? **17** Basi, mtu akiliharibu hekalu la Mungu, Mungu
atamharibu; maana hekalu la Mungu ni takatifu, na
hekalu hilo ni ninyi wenyewe. **18** Msijidanganye! Mtu
yeyote miongoni mwenu akijidhania mwenye hekima
mtindo wa kidunia, heri awe mjinga kusudi apate
kuwa na hekima ya kweli. **(aiōn g165)** **19** Maana, hekima
ya kidunia ni upumbavu mbele ya Mungu. Kwani
Maandiko Matakatifu yasema: "Mungu huwanasa
wenye hekima katika ujanja wao." **20** Na tena: "Bwana
ajua kwamba mawazo ya wenye hekima hayafai." **21**
Basi, mtu asijivunie watu. Maana kila kitu ni chenu.
22 Paulo, Apolo na Kefa, ulimwengu, maisha na kifo;
mambo ya sasa na ya baadaye, yote ni yenu. **23**
Lakini ninyi ni wa Kristo naye Kristo ni wa Mungu.

4 Mtu na atuone sisi kuwa ni watumishi wa Kristo
tuliokabidhiwa siri za mungu. **2** Kinachotakiwa kwa
yeyote yule aliyekabidhiwa kazi ni kuwa mwaminifu.
3 Kwangu mimi si kitu nikihukumiwa na ninyi, au
na mahakama ya kibinadamu; wala sijihukumu.
4 Dhamiri yangu hainishtaki kwa jambo lolote,
lakini hiyo haionyeshi kwamba sina lawama. Bwana
ndiye anayenihukumu. **5** Basi, msihukumu kabla
ya wakati wake acheni mpaka Bwana atakapokuja.
Yeye atayafichua mambo ya giza yaliyofichika, na
kuonyesha wazi nia za mioyo ya watu. Ndipo kila

mmoja atapata sifa anayostahili kutoka kwa Mungu.
6 Ndugu, hayo yote niliyosema juu ya Apolo na
juu yangu, ni kielelezo kwenu: kutokana na mfano
wangu mimi na Apolo nataka mwelewe maana ya
msemo huu: "Zingatieni yaliyoandikwa." Kati yenu
pasiwe na mtu yeyote anayejivunia mtu mmoja
na kumdharau mwingine. 7 Nani amekupendelea
wewe? Una kitu gani wewe ambacho hukupewa?
Na ikiwa umepewa, ya nini kujivunia kana kwamba
hukukipewa? 8 Haya, mmekwisha shiba! Mmekwisha
kuwa matajiri! Mmekuwa wafalme bila ya sisi! Naam,
laiti mngekuwa kweli watawala, ili nasi pia tuweze
kutawala pamoja nanyi. 9 Nafikiri Mungu ametufanya
sisi mitume tuwe watu wa mwisho kabisa, kama watu
waliohukumiwa kuuawa, maana tumekuwa tamasha
mbele ya ulimwengu wote, mbele ya malaika na watu.
10 Sisi ni wapumbavu kwa ajili ya Kristo, lakini ninyi
ni wenye busara katika kuungana na Kristo! Sisi ni
dhaifu, ninyi ni wenye nguvu. Ninyi mnaheshimika,
sisi tunadharauliwa. 11 Mpaka dakika hii, sisi tuna
njaa na kiu, hatuna nguo, twapigwa makofi, hatuna
malazi. 12 Tena twataabika na kufanya kazi kwa
mikono yetu wenyewe. Tukitukanwa, tunawatakia
baraka; tukidhulumiwa, tunavumilia; 13 tukisingiziwa,
tunajibu kwa adabu. Mpaka sasa tumetendewa kama
uchafu wa dunia; na kwa kila mtu sisi ni takataka!
14 Siandiki mambo haya kwa ajili ya kuwaaibisha
ninyi, bali kwa ajili ya kuwafundisheni watoto wangu
wapenzi. 15 Maana hata kama mnao maelfu ya
walezi katika maisha yenu ya Kikristo, baba yenu
ni mmoja tu, kwani katika maisha ya Kikristo mimi
ndiye niliyewazaeni kwa kuihubiri Habari Njema.
16 Kwa hiyo, nawasihi: fuateni mfano wangu. 17
Ndiyo maana nimemtuma Timetheo kwenu. Yeye ni
mtoto wangu mpenzi na mwaminifu katika Bwana.
Atawakumbusheni njia ninayofuata katika kuishi
maisha ya Kikristo; njia ninayofundisha kila mahali
katika makanisa yote. 18 Baadhi yenu wameanza
kuwa na majivuno wakidhani kwamba sitakuja tena
kwenu. 19 Lakini, Bwana akipenda, nitakuja kwenu
upesi; na hapo ndipo nitakapojionea mwenyewe, sio
tu kile wanachoweza kusema hao wenye majivuno,
bali pia kila wanachoweza kufanya. 20 Maana Utawala
wa Mungu si shauri la maneno matupu, bali ni nguvu.
21 Mnapendelea lipi? Nije kwenu na fimbo, ama nije
na moyo wa upendo na upole?

5 Ziko habari za kuaminika kwamba kuna uzinzi
miongoni mwenu; tena ni uzinzi mbaya ambao
haujapata kuwako hata kati ya watu wasiomjua Mungu.
Nimeambiwa eti mmoja wenu anaishi na mke wa
baba yake! 2 Mnawezaje kujivuna? Ingekuwa afadhali
kwenu kuomboleza, na huyo aliyefanya kitu hicho
aondolewe miongoni mwenu. 3 Nami, kwa upande
wangu, ingawa kwa mwili niko mbali nanyi, hata hivyo
kwa roho niko hapo pamoja nanyi: na hivyo, kama
vile nipo hapo, nimekwisha mhukumu huyo aliyefanya
jambo hilo la aibu. 4 Wakati mnapokusanyika pamoja
kwa jina la Bwana Yesu, nami nikiwa pamoja nanyi
kwa roho, basi, kwa uwezo wa Bwana wetu Yesu,
5 mkabidhini mtu huyo kwa Shetani ili mwili wake
uharibiwe na roho yake iweze kuokolewa Siku ile
ya Bwana. 6 Majivuno yenu hayafai! Je, hamjui
kwamba chachu kidogo huchachusha donge lote
la unga? 7 Jitakaseni, mkatupe mbali chachu ya
kale ili mpate kuwa donge jipya lisilotiwa chachu
kama mnavyopaswa kuwa; maana, Kristo, Pasaka
yetu, amekwisha tolewa tambiko. 8 Basi, tufanye
karamu hiyo si kwa chachu ile ya kale, chachu ya
ubaya na uovu, bali kwa mkate usiotiwa chachu,
mkate wa usafi na kweli. 9 Niliwaandikia katika
barua yangu msishirikiane na wazinzi. 10 Ukweli ni
kwamba sikuwa na maana ya watu wote duniani
walio wazinzi, wachoyo, walaghai na wenye kuabudu
sanamu. Maana, ili kuwaepa hao wote ingewalazimu
ninyi kuihama dunia hii kabisa! 11 Nilichoandika ni
hiki: msishirikiane na ndugu Mkristo aliye mzinzi,
mchoyo, mwenye kuabudu sanamu, mchongezi mlevi
na mlaghai. Mtu wa namna hiyo, hata kula msile
naye. 12 Je, ni shauri langu kuwahukumu watu walio
nje? Hao Mungu atawahukumu. Je, ninyi hampaswi
kuwahukumu wale walio katika jamii yenu ninyi
wenyewe? 13 Mfukuzeni mbali nanyi huyo mwovu!

6 Anathubutuje mmoja wenu kumshtaki ndugu
muumini mbele ya mahakama ya watu wasiomjua
Mungu badala ya kumshtaki mbele ya watu wa
Mungu? 2 Je, hamjui kwamba watu wa Mungu
watauhukumu ulimwengu? Ikiwa basi, ulimwengu
utahukumiwa nanyi, kwa nini hamstahili kuhukumu
hata katika mambo madogo? 3 Je, hamjui kwamba,
licha ya kuhukumu mambo ya kawaida ya kila siku,
tutawahukumu hata malaika? 4 Mnapokuwa na
mizozo juu ya mambo ya kawaida, je, mnawaita
wawe mahakimu watu ambao hata hawalijali kanisa?
5 Aibu kwenu! Ndiyo kusema hakuna hata mmoja
miongoni mwenu mwenye hekima kiasi cha kuweza
kutatua tatizo kati ya ndugu waumini? 6 Badala yake,
kweli imekuwa mtindo ndugu kumpeleka ndugu yake
mahakamani, tena mbele ya mahakimu wasioamini.
7 Kwa kweli huko kushtakiana tu wenyewe kwa
wenyewe kwabainisha kwamba mmeshindwa kabisa!

Je, haingekuwa jambo bora zaidi kwenu kudhulumiwa!
Haingekuwa bora zaidi kwenu kunyang'anywa mali
yenu? 8 Lakini, badala yake, ninyi ndio mnaodhulumu
na kunyang'anya; tena, hayo mnawafanyia ndugu
zenu! 9 Au je, hamjui kwamba watu wabaya
hawataurithi Utawala wa Mungu? Msijidanganye! Watu
wanaoishi maisha ya uasherati, wanaoabudu sanamu,
wazinzi, au walawiti, 10 wevi, wachoyo, walevi,
wasengenyaji, wanyang'anyi, hao wote hawatashiriki
Utawala wa Mungu. 11 Baadhi yenu mlikuwa hivyo;
lakini sasa mmeoshwa, mkafanywa watakatifu, na
kupatanishwa na Mungu kwa jina la Bwana Yesu
Kristo na kwa Roho wa Mungu wetu. 12 Mtu anaweza
kusema: “Kwangu mimi kila kitu ni halali.” Sawa; lakini
si kila kitu kinafaa. Nakubali kwamba kila kitu ni halali
kwangu lakini sitaki kutawaliwa na kitu chochote. 13
Unaweza kusema: “Chakula ni kwa ajili ya tumbo, na
tumbo ni kwa ajili ya chakula.” Sawa; lakini Mungu
ataviharibu vyote viwili. Mwili wa mtu si kwa ajili
ya uzinzi bali ni kwa ajili ya kumtumikia Bwana,
naye Bwana ni kwa ajili ya mwili. 14 Basi, Mungu
aliyemfufua Bwana kutoka wafu atatufufua nasi pia
kwa nguvu yake. 15 Je, hamjui kwamba miili yenu ni
viungo vya mwili wa Kristo? Je, mnadhani naweza
kuchukua sehemu ya mwili wa Kristo na kuifanya
kuwa sehemu ya mwili wa kahaba? Hata kidogo!
16 Maana, kama mjuavyo, anayeungana na kahaba
huwa mwili mmoja naye—kama ilivyoandikwa: “Nao
wawili watakuwa mwili mmoja.” 17 Lakini aliyejiunga
na Bwana huwa roho moja naye. 18 Jiepusheni
kabisa na uzinzi. Dhambi nyingine zote hutendwa
nje ya mwili lakini mzinzi hutenda dhambi dhidi ya
mwili wake mwenyewe. 19 Je, hamjui kwamba miili
yenu ni hekalu la Roho Mtakatifu aliye ndani yenu,
ambaye mlimpokea kutoka kwa Mungu? Ninyi basi, si
mali yenu wenyewe. 20 Mlinunuliwa kwa bei kubwa.
Kwa hiyo, itumieni miili yenu kwa ajili ya kumtukuza
Mungu.

7 Yahusu sasa mambo yale mliyoandika: naam,
ni vizuri kama mtu haoi; 2 lakini kwa sababu ya
hatari ya uzinzi, basi, kila mwanamume na awe na
mke wake mwenyewe, na kila mwanamke awe na
mume wake mwenyewe. 3 Mume atimize wajibu
alio nao kwa mkewe, naye mke atimize wajibu alio
nao kwa mumewe. 4 Mke hana mamlaka juu ya
mwili wake, bali mumewe anayo; hali kadhalika naye
mume, hana mamlaka juu ya mwili wake, bali mkewe
anayo. 5 Msinyimane haki zenu, isipokuwa kama
mnaafikiana kufanya hivyo kwa kitambo tu, ili mpate
nafasi nzuri ya kusali. Kisha rudianeni tena mara, ili
Shetani asije akawajaribu kwa sababu ya udhaifu
wenu. 6 Ninayowaambieni sasa ni mawaidha, si
amri. 7 Ningependa watu wote wawe kama mimi
nilivyo; lakini kila mmoja anacho kipaji chake kutoka
kwa Mungu; mmoja kipaji hiki na mwingine kile. 8
Basi, wale ambao hawajaoana na wale walio wajane
nawaambia kwamba ni vema kuendelea kuwa kama
mimi nilivyo. 9 Hata hivyo, kama mtu hawezi kujizuia
basi, na aoe; maana ni afadhali zaidi kuoa kuliko
kuwaka tamaa. 10 Kwa wale waliooa ninayo amri,
tena si yangu, ila ni ya Bwana: mke asiachane na
mumewe; 11 lakini kama akiachana naye, basi abaki
bila kuolewa; ama la, apatanishwe na mume wake.
Mume naye asimpe talaka mkewe. 12 Kwa wale
wengine, (mimi binafsi, si Bwana) nasema hivi: Ikiwa
mwanamume Mkristo anaye mke asiyeamini, na
huyo mwanamke akakubali kuendelea kuishi naye,
asimpe talaka. 13 Na, kama mwanamke Mkristo
anaye mume asiyeamini, na huyo mwanamume
akakubali kuendelea kuishi naye, basi, asimpe talaka
mumewe. 14 Kwa maana huyo mume asiyeamini
hupokelewa kwa Mungu kwa kuungana na mkewe;
na huyo mke asiyeamini hupokelewa kwa Mungu
kwa kuungana na mumewe. Vinginevyo watoto wao
wangekuwa si wa Mungu; kumbe sasa ni watoto
wake Mungu. 15 Hata hivyo, ikiwa yule asiyeamini
anataka kumwacha mwenzake aliye Mkristo, basi,
na amwache tu. Hapo huyo Mkristo, mume au mke,
atakuwa huru. Maana Mungu amewaiteni ninyi muishi
kwa amani. 16 Wewe mama Mkristo, unawezaje
kuwa na hakika kwamba hutaweza kumwokoa mume
wako? Au wewe mume Mkristo, unawezaje kuwa
na hakika kwamba hutaweza kumwokoa mkeo? 17
Kwa vyovyote kila mmoja na aishi kufuatana na
vipaji alivyogawiwa na Bwana, na kama alivyoitwa na
Mungu. Hili ndilo agizo langu kwa makanisa yote. 18
Kama mtu aliitwa akiwa ametahiriwa, basi asijisingizie
kwamba hakutahiriwa; na kama alipoitwa hakuwa
ametahiriwa, basi na asitahiriwe. 19 Maana kutahiriwa
au kutotahiriwa si kitu; kilicho muhimu ni kuzishika
amri za Mungu. 20 Basi, kila mmoja na abaki kama
alivyokuwa wakati alipoitwa. 21 Je, wewe ulikuwa
mtumwa wakati ulipoitwa? Sawa, usijali; lakini ukipata
fursa ya kuwa huru, itumie. 22 Maana yeye aliyeitwa
na Bwana akiwa mtumwa huyo huwa mtu huru wa
Bwana. Hali kadhalika naye aliyeitwa akiwa mtu huru,
huwa mtumwa wa Kristo. 23 Nyote mmenunuliwa
kwa bei; kwa hiyo msiwe tena watumwa wa watu.
24 Ndugu zangu, kila mmoja wenu basi, na abaki
na Mungu kama alivyokuwa wakati alipoitwa. 25
Sasa, kuhusu mabikira na waseja, sina amri kutoka

kwa Bwana; lakini natoa maoni yangu mimi ambaye
kwa huruma yake Bwana nastahili kuaminiwa. **26**
Basi, kutokana na shida iliyopo sasa nadhani ingefaa
mtu abaki kama alivyo. **27** Je, umeoa? Basi, usitake
kuachana na mkeo. Wewe hukuoa? Basi, usitake
kuoa. **28** Lakini ikiwa utaoa hutakuwa umetenda
dhambi; na msichana akiolewa hatakuwa ametenda
dhambi. Hao watakaooana watapatwa na matatizo ya
dunia hii, lakini mimi ningependa hayo yasiwapate
ninyi. **29** Ndugu, nataka kusema hivi: muda uliobaki
ni mfupi. Na tangu sasa wale waliooa na waishi
kama vile hawakuoa; **30** wenye kulia wawe kama
hawalii, na wenye kufurahi wawe kama hawafurahi;
wanaonunua wawe kama hawana kitu; **31** nao
wenye shughuli na dunia hii wawe kama vile hawana
shughuli sana nayo. Maana ulimwengu huu, kama
tuujuavyo, unapita. **32** Ningependa ninyi msiwe na
wasiwasi. Mtu asiye na mke hujishughulisha na kazi
ya Bwana jinsi atakavyompendeza Bwana. **33** Mtu
aliyeoa hujishughulisha na mambo ya dunia jinsi
atakavyompendeza mkewe, **34** naye amegawanyika.
Mwanamke asiyeolewa au bikira hujishughulisha na
mambo ya Bwana apate kujitolea mwili na roho kwa
Bwana. Lakini mwanamke aliyeolewa hujishughulisha
na mambo ya dunia hii jinsi atakavyompendeza
mumewe. **35** Nawaambieni haya kwa faida yenu,
na si kwa kuwawekeeni kizuio. Nataka tu muwe na
mpango unaofaa, mpate kumtumikia Bwana kwa
moyo na nia moja. **36** Kama mtu anaona kwamba
hamtendei vyema mchumba wake asipomwoa, na
kama tamaa zake zinamshinda, na afanye atakavyo;
waoane tu; hatakuwa ametenda dhambi. **37** Lakini
kama huyo mwanamume akiamua kwa hiari moyoni
mwake kutooa na kama anaweza kuzitawala tamaa
zake na kuamua namna ya kufanya, basi, anafanya
vizuri zaidi asipomwoa huyo mwenzake bikira. **38** Kwa
maneno mengine: yule anayeamua kumwoa huyo
mchumba wake anafanya vema; naye anayeamua
kutomwoa anafanya vema zaidi. **39** Mwanamke huwa
amefungwa na mumewe kwa muda wote mumewe
aishipo. Lakini mumewe akifa, mama huyo yuko huru,
na akipenda anaweza kuolewa na mtu yeyote, mradi
tu iwe Kikristo. **40** Lakini, nionavyo mimi, atakuwa na
heri zaidi kama akibaki hivyo alivyo. Hayo ni maoni
yangu, na nafikiri mimi pia ninaye Roho wa Mungu.

8 Yahusu sasa vyakula vilivyotambikiwa sanamu:
Tunajua kwamba sisi sote tuna ujuzi, lakini ujuzi
huo huwafanya watu wawe na majivuno; lakini
mapendo hujenga. **2** Anayefikiri kwamba anajua kitu,
kwa kweli hajui chochote kama inavyompasa. **3** Lakini
anayempenda Mungu huyo anajulikana naye. **4** Kwa
hiyo, kuhusu vyakula vilivyotambikiwa sanamu, twajua
kwamba sanamu si kitu duniani; twajua kwamba
Mungu ni mmoja tu. **5** Hata kama viko vitu viitwavyo
miungu duniani au mbinguni, na hata kama wako
miungu na mabwana wengi, **6** hata hivyo, kwetu sisi
yuko Mungu mmoja tu: Baba, Muumba wa vyote,
ambaye kwa ajili yake sisi tuko. Pia yuko Bwana
mmoja tu, Yesu Kristo, ambaye kwa njia yake vitu
vyote viliumbwa, na sisi twaishi kwa njia yake. **7**
Lakini, si kila mtu anao ujuzi huu. Maana wako watu
wengine waliokwisha zoea sanamu, watu ambao
mpaka hivi sasa wanapokula vyakula huviona bado
kama vyakula vilivyotambikiwa sanamu. Na kwa vile
dhamiri zao ni dhaifu, hutiwa unajisi. **8** Lakini chakula
hakiwezi kutupeleka karibu zaidi na Mungu. Tukiacha
kukila hatupungukiwi kitu, tukikila hatuongezewi kitu.
9 Lakini, jihadharini: huu uhuru wenu usiwafanye
walio na imani dhaifu waanguke katika dhambi. **10**
Maana, mtu ambaye dhamiri yake ni dhaifu, akikuona
wewe mwenye ujuzi unakula vyakula hivyo ndani
ya hekalu la sanamu, je, hatatiwa moyo wa kula
vyakula vilivyotambikiwa sanamu? **11** Hivyo, huyo
ndugu yako dhaifu ambaye Kristo alikufa kwa ajili
yake, atapotea kwa sababu ya ujuzi wako. **12** Kama
mkiwakosesha ndugu zenu jinsi hiyo na kuzijeruhi
dhamiri zao dhaifu, mtakuwa mmemkosea Kristo.
13 Kwa hiyo, ikiwa chakula husababisha kuanguka
kwa ndugu yangu, sitakula nyama kamwe, nisije
nikamfanya ndugu yangu aanguke katika dhambi.
(aiōn g165)

9 Je, mimi si mtu huru? Je, mimi si mtume? Je,
mimi sikumwona Yesu Bwana wetu? Je, ninyi
si matokeo ya kazi yangu kwa ajili ya Bwana? **2**
Hata kama kwa watu wengine mimi si mtume, lakini
walau kwenu ninyi mimi ni mtume. Ninyi ni uthibitisho
wa mtume wangu kwa sababu ya kuungana kwenu
na Bwana. **3** Hoja yangu kwa wale wanaonipinga
ndiyo hii: **4** Je, hatuna haki ya kula na kunywa? **5**
Je, hatuna ruhusa kumchukua mke Mkristo katika
ziara zetu, kama vile wafanyavyo mitume wengine,
ndugu zake Bwana, na pia Kefa? **6** Au ni mimi
tu na Barnaba ambao tunapaswa kujipatia maslahi
yetu kwa kufanya kazi? **7** Je, mwanajeshi gani
anayelipia utumishi wake jeshini? Mkulima gani
asiyekula matunda ya shamba lake la mizabibu?
Mchungaji gani asiyekunywa maziwa ya mifugo yake?
8 Je, nasema mambo haya kibinadamu tu? Je, Sheria
nayo haisemi hivyo? **9** Imeandikwa katika Sheria
ya Mose: “Usimfunge kinywa ng'ombe anapoliwata

nafaka.” Je, ndio kusema Mungu anajishughulisha na
ng'ombe? 10 Je, hakuwa anatufikiria sisi aliposema
hivyo? Naam, haya yaliandikwa kwa ajili yetu; kwani
yule anayelima na yule anayevuna, wote wawili wana
haki ya kutumaini kupata sehemu ya mavuno. 11
Ikiwa sisi tumepanda mbegu ya kiroho kati yenu, je, ni
jambo kubwa tukichuma kwenu faida ya kidunia? 12
Ikiwa wengine wanayo haki ya kutazamia hayo kutoka
kwenu, je, sisi hatuna haki zaidi kuliko hao? Lakini,
sisi hatukuitumia haki hiyo, Badala yake, tumestahimili
kila kitu ili tusiiwekee kizuizi chochote Habari Njema
ya Kristo. 13 Je, hamjui kwamba wanaotumikia
Hekaluni hupata chakula chao Hekaluni, na kwamba
wanaotolea sadaka madhabahuni hupata sehemu ya
hiyo sadaka? 14 Bwana aliagiza vivyo hivyo; wahubiri
wa Habari Njema wapate riziki zao kutokana nayo.
15 Lakini, mimi sikutumia hata mojawapo ya haki
hizo. Na wala siandiki nijipatie haki hizo; kwangu
mimi ni afadhali kufa kuliko kumfanya yeyote aone
kwamba najisifu bure. 16 Ikiwa ninaihubiri Habari
Njema, hilo si jambo la kujivunia; hilo ni jukumu
nililopewa. Na, ole wangu kama sitaihubiri Habari
Njema! 17 Ningekuwa nimeichagua kazi hii kwa hiari,
basi, ningetazamia malipo; lakini maadam naifanya
ikiwa ni wajibu, hiyo ina maana kwamba ni jukumu
nililopewa nitekeleze. 18 Mshahara wangu ni kitu
gani, basi? Mshahara wangu ni fursa ya kuihubiri
Habari Njema bure, bila kudai haki ninazostahili kwa
kuihubiri. 19 Kwa hiyo, ingawa mimi si mtumwa
wa mtu yeyote, nimejifanya mtumwa wa kila mtu
ili nimpatie Kristo watu wengi iwezekanavyo. 20
Kwa Wayahudi nimeishi kama Myahudi ili niwapate
Wayahudi; yaani, ingawa mimi siko chini ya Sheria,
nimejiweka chini ya Sheria kwao, ili niwapate hao
walio chini ya Sheria. 21 Na kwa wale walio nje ya
Sheria, naishi kama wao, nje ya Sheria, ili niwapate
hao walio nje ya Sheria. Hii haimaanishi kwamba
mimi niko nje ya sheria ya Mungu, maana nabanwa
na sheria ya Kristo. 22 Kwao walio dhaifu nimejifanya
dhaifu ili niwapate hao walio dhaifu. Nimejifanya kila
kitu kwa wote ili nipate kuwaokoa baadhi yao kwa
kila njia. 23 Nafanya haya yote kwa ajili ya Habari
Njema, nipate kushiriki baraka zake. 24 Je, hamjui
kwamba katika uwanja wa michezo, ingawa wapiga
mbio wote hukimbia, ni mmoja tu anayejinyakulia
zawadi? 25 Wanariadha hujipa mazoezi na nidhamu
kali; hufanya hivyo ili wajipatie taji iharibikayo! Lakini
sisi twafanya hivyo tupate taji ya kudumu daima.
26 Ndivyo basi, ninavyopiga mbio nikiwa na nia ya
kushinda; ndivyo ninavyopigana, na si kama bondia
anayetupa ngumi zake hewani. 27 Naupa mwili
wangu mazoezi magumu na kuutia katika nidhamu
kamili, nisije mimi mwenyewe nikakataliwa baada ya
kuwahubiria wengine.

10 Ndugu, nataka mjue kwamba babu zetu wote
walikuwa chini ya ulinzi wa lile wingu, na
kwamba wote walivuka salama ile bahari. 2 Wote
walibatizwa katika umoja na Mose kwa lile wingu
na ile bahari. 3 Wote walikula chakula kilekile cha
kiroho, 4 wakanywa pia kinywaji kilekile cha kiroho,
maana walikunywa kutoka ule mwamba wa kiroho
uliowafuata; mwamba huo ulikuwa Kristo mwenyewe.
5 Hata hivyo, wengi wao hawakumpendeza Mungu,
na maiti zao zilisambazwa jangwani. 6 Sasa, mambo
hayo yote ni mfano tu kwetu; yanatuonya sisi
tusitamani ubaya kama wao walivyotamani. 7 Msiwe
waabudu sanamu kama baadhi yao walivyokuwa;
kama yasemavyo Maandiko: “Watu waliketi kula na
kunywa, wakasimama kucheza.” 8 Wala tusizini kama
baadhi yao walivyozini, wakaangamia siku moja watu
ishirini na tatu elfu. 9 Tusimjaribu Bwana kama baadhi
yao walivyomjaribu, wakauawa na nyoka. 10 Wala
msinung'unike kama baadhi yao walivyonung'unika,
wakaangamizwa na Mwangamizi! 11 Basi, mambo
hayo yaliyowapata wao ni kielelezo kwa wengine,
na yaliandikwa ili kutuonya sisi, ambao mwisho
wa nyakati unatukabili. (aiōn g165) 12 Anayedhani
amesimama imara ajihadhari asianguke. 13 Majaribu
mliyokwisha pata ni ya kawaida kwa binadamu. Mungu
ni mwaminifu, naye hataruhusu mjaribiwe kupita nguvu
zenu, ila pamoja na majaribu, yeye atawapeni pia
nguvu ya kustahimili na njia ya kutoka humo salama.
14 Kwa hiyo, wapenzi wangu, epeni ibada za sanamu.
15 Naongea nanyi, watu wenye busara; jiamulieni
wenyewe hayo nisemayo. 16 Tunapomshukuru Mungu
kwa kikombe kile cha baraka, je, huwa hatushiriki
damu ya Kristo? Na tunapoumega mkate, je, huwa
hatushiriki mwili wa Kristo? 17 Kwa kuwa mkate huo
ni mmoja, sisi, ingawa ni wengi, tu mwili mmoja;
maana sote twashiriki mkate huohuo. 18 Chukueni,
kwa mfano, Wayahudi wenyewe: kwao, wenye kula
vilivyotambikiwa madhabahuni waliungana na hiyo
madhabahu. 19 Nataka kusema nini, basi? Kwamba
chakula kilichotambikiwa sanamu ni kitu zaidi ya
chakula? Na hizo sanamu, je, ni kitu kweli zaidi
ya sanamu? 20 Hata kidogo! Ninachosema ni
kwamba tambiko wanazotoa watu wasiomjua Mungu
wanawatolea pepo, sio Mungu. Sipendi kamwe ninyi
muwe na ushirika na pepo. 21 Hamwezi kunywa
kikombe cha Bwana na kikombe cha pepo; hamwezi
kushiriki katika meza ya Bwana na katika meza ya

pepo. 22 Au je, tunataka kumfanya Bwana awe na
wivu? Mnadhani tuna nguvu zaidi kuliko yeye? 23
Vitu vyote ni halali, lakini si vyote vinafaa. Vitu vyote
ni halali lakini si vyote vinajenga. 24 Mtu asitafute
faida yake mwenyewe, ila faida ya mwenzake.
25 Kuleni chochote kile kiuzwacho sokoni bila ya
kuulizauliza kwa sababu ya dhamiri zenu; 26 maana
Maandiko yasema: “Dunia na vyote vilivyomo ni
mali ya Bwana.” 27 Kama mtu ambaye si muumini
akiwaalikeni nanyi mkakubali kwenda, basi, kuleni
vyote atakavyowaandalieni bila kuulizauliza kwa
sababu ya dhamiri zenu. 28 Lakini mtu akiwaambieni:
“Chakula hiki kimetambikiwa sanamu,” basi, kwa
ajili ya huyo aliyewaambieni hivyo na kwa ajili ya
dhamiri, msile. 29 Nasema, “kwa ajili ya dhamiri,” si
dhamiri yenu, bali dhamiri yake huyo aliyewaambieni.
Mtaniuliza: “Kwa nini uhuru wangu utegemee dhamiri
ya mtu mwingine? 30 Ikiwa mimi nashiriki chakula
hicho huku namshukuru Mungu, kwa nini nilaumiwe
kwa chakula ambacho kwa ajili yake nimemshukuru
Mungu?” 31 Basi, chochote mfanyacho iwe ni kula
au kunywa, fanyeni yote kwa ajili ya utukufu wa
Mungu. 32 Msiwe kikwazo kwa Wayahudi au kwa
Wagiriki au kwa kanisa la Mungu. 33 Muwe kama
mimi; najaribu kuwapendeza wote kwa kila njia, bila
kutafuta faida yangu mwenyewe ila faida ya wote,
wapate kuokolewa.

11 Niigeni mimi kama ninavyomwiga Kristo. 2
Nawapeni hongera kwa sababu mnanikumbuka
na kwa sababu mnayashikilia yale maagizo
niliyowapeni. 3 Lakini napenda pia mjue kwamba Kristo
ni kichwa cha kila mwanamume, na mwanamume ni
kichwa cha mkewe, na Mungu ni kichwa cha Kristo. 4
Basi, kila mwanamume anayesali au anayetangaza
ujumbe wa Mungu huku amefunika kichwa chake,
huyo anamdharau Kristo. 5 Na mwanamke akisali au
kutangaza ujumbe wa Mungu bila kufunika kichwa
chake, anamdharau mumewe; anayefanya hivyo ni
sawa tu na mwanamke aliyenyoa kichwa chake.
6 Mwanamke asiyefunika kichwa chake, afadhali
anyoe nywele zake. Lakini ni aibu kwa mwanamke
kukatwa nywele zake au kunyolewa; basi, afadhali
afunike kichwa chake. 7 Haifai mwanamume kufunika
kichwa chake, kwa kuwa yeye ni mfano wa Mungu na
kioo cha utukufu wake Mungu; lakini mwanamke ni
kioo cha utukufu wa mwanamume. 8 Mwanamume
hakutoka kwa mwanamke, ila mwanamke alitoka
kwa mwanamume. 9 Mwanamume hakuumbwa kwa
ajili ya mwanamke, ila mwanamke aliumbwa kwa
ajili ya mwanamume. 10 Ndiyo maana mwanamke
hufunika kichwa chake, iwe ishara ya mamlaka
yaliyo juu yake, na pia kwa sababu ya malaika.
11 Hata hivyo, mbele ya Bwana mwanamke si kitu
bila mwanamume, naye mwanamume si kitu bila
mwanamke. 12 Kama vile mwanamke alivyotokana na
mwanamume, vivyo hivyo mwanamume huzaliwa na
mwanamke; kila kitu hutoka kwa Mungu. 13 Amueni
wenyewe: Je, inafaa mwanamke kumwomba Mungu
bila kuvaa kitu kichwani? 14 Hata maumbile yenyewe
huonyesha wazi kwamba kwa mwanamume kuwa
na nywele ndefu ni aibu kwake mwenyewe; 15 lakini
kwa mwanamke kuwa na nywele ni heshima kwake;
nywele zake ndefu amepewa ili zimfunike. 16 Kama
mtu anataka kuleta ubishi juu ya jambo hili, basi,
na ajue kwamba sisi hatuna desturi nyingine, wala
makanisa ya Mungu hayana desturi nyingine. 17
Nikiwa bado nawapeni maagizo haya, siwezi hata
kidogo kuwapa ninyi hongera kuhusu haya yafuatayo:
mikutano yenu ninyi waumini yaleta hasara zaidi
kuliko faida. 18 Awali ya yote, nasikia kwamba
mnapokutana pamoja hutokea mafarakano kati yenu.
Nami naamini kiasi, 19 maana ni lazima fikira tofauti
ziweko miongoni mwenu, ili wale walio thabiti wapate
kutambulikana. 20 Kweli mnakutana, lakini si kwa ajili
ya kula chakula cha Bwana! 21 Maana mnapokula
kila mmoja hukikalia chakula chake mwenyewe,
hata hutokea kwamba baadhi yenu wana njaa, na
wengine wamelewa! 22 Je, hamwezi kula na kunywa
nyumbani kwenu! Au je, mnalidharau kanisa la Mungu
na kuwaaibisha hao wasio na kitu? Niwaambie
nini? Niwasifu? La hasha! Si kuhusu jambo hili. 23
Maana mimi nilipokea kwa Bwana yale maagizo
niliyowaachieni: kwamba, usiku ule Bwana Yesu
aliotolewa, alitwaa mkate, 24 akamshukuru Mungu,
akaumega, akasema: “Huu ndio mwili wangu ulio kwa
ajili yenu; fanyeni hivi kwa kunikumbuka.” 25 Vivyo
hivyo, baada ya kula, akatwaa kikombe akasema:
“Hiki ni kikombe cha agano jipya linalothibitishwa kwa
damu yangu. Fanyeni hivi, kila mnapokunywa, kwa
kunikumbuka.” 26 Maana kila mnapokula mkate huu
na kunywa kikombe hiki, mwatangaza kifo cha Bwana,
mpaka atakapokuja. 27 Kwa hiyo, kila aulaye mkate
huo au kunywa kikombe cha Bwana bila kustahili,
atakuwa na hatia dhidi ya mwili na damu ya Bwana.
28 Basi, kila mtu ajichunguze mwenyewe kwanza,
ndipo ale mkate huo na anywe kikombe hicho; 29
maana anayekula na kunywa bila kutambua maana
ya mwili wa Bwana, anakula na kunywa hukumu
yake yeye mwenyewe. 30 Ndiyo maana wengi kati
yenu ni dhaifu na wagonjwa, na wengine kadhaa
wamekufa. 31 Kama tungejichunguza wenyewe vizuri

hatungeadhibiwa hivyo. 32 Lakini tunapohukumiwa
na Bwana, tunafunzwa tuwe na nidhamu, ili tusije
tukahukumiwa pamoja na ulimwengu. 33 Kwa hiyo,
ndugu zangu, mnapokutana kula chakula cha Bwana,
kila mmoja amngoje mwenzake. 34 Na kama kuna
yeyote aliye na njaa, na ale nyumbani kwake, ili
kukutana kwenu kusisababishe hukumu. Lakini,
kuhusu yale mambo mengine, nitawapeni maelezo
nitakapokuja.

12 Ndugu, kuhusu vipaji vya kiroho, napenda
mfahamu vizuri mambo haya: 2 Mnajua kwamba,
kabla ya kuongoka kwenu, mlitawaliwa na kupotoshwa
na sanamu tupu. 3 Basi, jueni kwamba mtu yeyote
anayeongozwa na Roho wa Mungu hawezi kusema:
“Yesu alaaniwe!” Hali kadhalika, mtu yeyote hawezi
kusema: “Yesu ni Bwana,” asipoongozwa na Roho
Mtakatifu. 4 Vipaji vya kiroho ni vya namna nyingi,
lakini Roho avitoaye ni mmoja. 5 Kuna namna nyingi
za kutumikia, lakini Bwana anayetumikiwa ni mmoja.
6 Kuna namna mbalimbali za kufanya kazi ya huduma,
lakini Mungu ni mmoja, anayewezesha kazi zote
katika wote. 7 Kila mtu hupewa mwangaza wa Roho
kwa faida ya wote. 8 Roho humpa mmoja ujumbe wa
hekima, na mwingine ujumbe wa elimu apendavyo
Roho huyohuyo. 9 Roho huyohuyo humpa mmoja
imani, na humpa mwingine kipaji cha kuponya; 10
humpa mmoja kipaji cha kufanya miujiza, mwingine
kipaji cha kusema ujumbe wa Mungu, mwingine kipaji
cha kubainisha vipaji vitokavyo kwa Roho na visivyo
vya Roho; humpa mmoja kipaji cha kusema lugha
ngeni, na mwingine kipaji cha kuzifafanua. 11 Hizo
zote ni kazi za Roho huyohuyo mmoja, ambaye
humpa kila mtu kipaji tofauti, kama apendavyo
mwenyewe. 12 Kama vile mwili ulivyo mmoja wenye
viungo vingi, na viungo hivyo vyote—ingawaje ni
vingi—hufanya mwili mmoja, ndivyo ilivyo pia kwa
Kristo. 13 Maana sisi, tukiwa Wayahudi au watu
wa mataifa mengine, watumwa au watu huru, sote
tumebatizwa kwa Roho mmoja katika mwili huo
mmoja; na sote tukanyweshwa Roho huyo mmoja.
14 Mwili hauna kiungo kimoja tu, bali una viungo
vingi. 15 Kama mguu ungejisemea: “Kwa kuwa mimi
si mkono, basi mimi si mali ya mwili”, je, ungekoma
kuwa sehemu ya mwili? La hasha! 16 Kama sikio
lingejisemea: “Kwa vile mimi si jicho, basi mimi si mali
ya mwili”, je, kwa hoja hiyo lingekoma kuwa sehemu
ya mwili? La! 17 Kama mwili wote ungekuwa jicho,
sikio lingekuwa wapi? Na kama mwili wote ungekuwa
sikio, mtu angewezaje kunusa? 18 Lakini kama ilivyo,
Mungu alizipanga sehemu hizo tofauti katika mwili
kama alivyopenda. 19 Kama sehemu zote zingekuwa
kiungo kimoja, mwili ungekuwa wapi? 20 Ukweli ni
kwamba, sehemu za mwili ni nyingi, lakini mwili ni
mmoja. 21 Basi, jicho haliwezi kuuambia mkono:
“Sikuhitaji wewe”, wala kichwa hakiwezi kuiambia
miguu: “Siwahitaji ninyi.” 22 Zaidi ya hayo, inaonekana
kwamba sehemu zile za mwili zinazoonekana kuwa
ni dhaifu ndizo zilizo muhimu zaidi. 23 Tena, viungo
vile tunavyovifikiria kuwa havistahili heshima kubwa,
ndivyo tunavyovitunza kwa uangalifu zaidi; viungo
vya mwili ambavyo havionekani kuwa vizuri sana,
huhifadhiwa zaidi, 24 ambapo viungo vingine havihitaji
kushughulikiwa. Mungu mwenyewe ameuweka mwili
katika mpango, akakipa heshima zaidi kiungo kile
kilichopungukiwa heshima, 25 ili kusiweko na utengano
katika mwili bali viungo vyote vishughulikiane. 26
Kama kiungo kimoja kinaumia viungo vyote huumia
pamoja nacho. Kiungo kimoja kikisifiwa viungo vingine
vyote hufurahi pamoja nacho. 27 Basi, ninyi nyote
ni mwili wa Kristo; kila mmoja wenu ni kiungo cha
mwili huo. 28 Mungu ameweka katika kanisa: kwanza
mitume, pili manabii, tatu walimu; kisha ameweka
wale wenye kipaji cha kufanya miujiza, kuponya,
kusaidia; viongozi na wenye kusema lugha ngeni.
29 Je, wote ni mitume? Wote ni manabii? Wote ni
walimu? Wote ni wenye kipaji cha kufanya miujiza?
30 Je, wote ni wenye kipaji cha kuponya? Wote ni
wenye kipaji cha kusema lugha ngeni? Je, wote
hufafanua lugha? 31 Muwe basi, na tamaa ya kupata
vipaji muhimu zaidi. Nami sasa nitawaonyesheni njia
bora zaidi kuliko hizi zote.

13 Hata kama nikinena lugha za watu na hata
za malaika, lakini kama sina upendo mimi
nimekuwa tu kama sauti ya debe tupu au kengele. 2
Tena, naweza kuwa na kipaji cha kutangaza ujumbe
wa Mungu, nikafahamu siri zote na kujua kila kitu;
naweza kuwa na imani yote hata nikaweza kuihamisha
milima, lakini kama sina upendo mimi si kitu. 3
Nikitoa mali yangu yote na kuwapa maskini, na tena
nikiutoa mwili wangu uchomwe, kama sina upendo
hiyo hainifai chochote. 4 Mwenye upendo huvumilia,
hufadhili; mwenye upendo hana wivu, hajidai, wala
hajivuni. 5 Mwenye upendo hakosi adabu, hatafuti
faida yake binafsi, wala hana wepesi wa hasira;
haweki kumbukumbu ya mabaya, 6 hafurahii uovu, bali
hufurahia ukweli. 7 Mwenye upendo huvumilia yote,
huamini yote, na hustahimili yote. 8 Upendo hauna
kikomo kamwe. Kama kuna vipaji vya kutangaza
ujumbe wa Mungu, hivyo vitatoweka siku moja; kama
ni vipaji vya kusema lugha ngeni, vitakoma; kama

kuna elimu, nayo itapita. 9 Maana ujuzi wetu si kamili,
na kipaji chetu cha kutangaza neno la Mungu si kamili.
10 Lakini kile kilicho kikamilifu kitakapofika, vyote
visivyo vikamilifu vitatoweka. 11 Nilipokuwa mtoto
mchanga nilisema kitoto, nilifahamu kitoto, nilifikiri
kitoto. Lakini sasa, maadam mimi ni mtu mzima,
mambo ya kitoto nimeyaacha. 12 Tunachoona sasa ni
kama tu sura hafifu katika kioo, lakini hapo baadaye
tutaona uso kwa uso. Sasa ninajua kiasi fulani tu,
lakini hapo baadaye nitajua yote kikamilifu, kama
vile Mungu anavyonijua mimi. 13 Sasa yanadumu
haya matatu: imani, tumaini na upendo; lakini lililo
kuu kupita yote ni upendo.

14 Jitahidini kuwa na upendo. Vilevile fanyeni
bidii ya kupata vipaji vingine vya kiroho, hasa
kipaji cha kutangaza ujumbe wa Mungu. 2 Mwenye
kunena lugha ngeni hasemi na watu bali anasema na
Mungu. Yeye hunena kwa nguvu ya Roho mambo
yaliyofichika. 3 Lakini mwenye kipaji cha kutangaza
ujumbe wa Mungu, husema na watu kwa ajili ya
kuwajenga, kuwafariji na kuwatia moyo. 4 Mwenye
kunena lugha ngeni anajijenga mwenyewe. Lakini
mwenye kipaji cha kutangaza ujumbe wa Mungu,
analijenga kanisa. 5 Basi, ningependa ninyi nyote
mseme kwa lugha ngeni lakini ningependelea hasa
muwe na kipaji cha kutangaza ujumbe wa Mungu,
maana mtu mwenye kipaji cha kutangaza ujumbe
wa Mungu, ni wa maana zaidi kuliko yule mwenye
kusema lugha ngeni, isipokuwa tu kama yupo hapo
mtu awezaye kuyafafanua hayo mambo asemayo,
ili kanisa lipate kujengwa. 6 Hivyo, ndugu zangu,
kama nikija kwenu na kusema nanyi kwa lugha ngeni
itawafaa nini? Haitawafaa chochote, isipokuwa tu
kama nitawaelezeni ufunuo wa Mungu au ujuzi fulani
au ujumbe wa Mungu au mafundisho fulani. 7 Ndivyo
ilivyo kwa vyombo visivyo na uhai vyenye kutoa sauti
kama vile filimbi au kinanda. Je, mtu anawezaje
kuutambua wimbo unaochezwa kama vyombo hivyo
havitoi sauti waziwazi vinapopigwa? 8 La mgambo
likilia bila kufuata taratibu zake, nani atajiweka tayari
kwa vita? 9 Hali kadhalika na ninyi, kama ulimi
wenu hausemi kitu chenye kueleweka, nani ataweza
kufahamu mnayosema? Maneno yenu yatapotea
hewani. 10 Zipo lugha mbalimbali ulimwenguni, na
hakuna hata mojawapo isiyo na maana. 11 Lakini
ikiwa mimi sifahamu maana ya lugha asemayo mtu
fulani, mimi ni mgeni kwake mtu huyo naye pia ni
mgeni kwangu. 12 Hali kadhalika na ninyi, maadam
mna hamu ya kupata vipaji vya Roho, jitahidini hasa
kujipatia vile vinavyosaidia kulijenga kanisa. 13 Kwa
hiyo, mwenye kunena lugha ngeni na aombe apate
uwezo wa kuzifafanua. 14 Maana, nikisali kwa lugha
ngeni roho yangu ndiyo inayosali, lakini akili yangu
hubaki bure. 15 Nifanye nini, basi? Nitasali kwa roho
yangu, nitasali pia kwa akili yangu; nitaimba kwa roho
yangu, nitaimba pia kwa akili yangu. 16 Ukimsifu
Mungu kwa roho yako tu, atawezaje mtu wa kawaida
aliye katika mkutano kuitikia sala yako ya shukrani
kwa kusema: “Amina,” kama haelewi unachosema?
17 Sala yako ya shukrani yaweza kweli kuwa bora,
lakini huyo mwingine haitamfaidia. 18 Namshukuru
Mungu kwamba mimi nasema kwa lugha ngeni zaidi
kuliko ninyi nyote. 19 Lakini katika mikutano ya
waumini napendelea zaidi kusema maneno matano
yenye kueleweka ili niwafundishe wengine, kuliko
kusema maneno elfu ya lugha ngeni. 20 Ndugu,
msiwe kama watoto katika fikira zenu. Kuhusu uovu
muwe kama watoto wachanga lakini katika kufikiri ni
lazima muwe kama watu waliokomaa. 21 Imeandikwa
katika Sheria: “Bwana asema hivi: Kwa njia ya wenye
kunena lugha ngeni, na kwa midomo ya wageni,
nitasema na watu hawa, hata hivyo, hawatanisikiliza.”
22 Hivyo basi, kipaji cha kusema lugha ngeni ni
ishara, si kwa ajili ya watu wenye imani, bali kwa
ajili ya wale wasioamini; lakini kipaji cha kutangaza
ujumbe wa Mungu ni kwa ajili ya wale wanaoamini
na si kwa ajili ya wasioamini. 23 Basi, kanisa lote
linapokutana pamoja, na wote wakaanza kusema
kwa lugha ngeni, kama wakija watu wa kawaida
au wasioamini, je, hawatasema kwamba ninyi mna
wazimu? 24 Lakini, wote wakiwa wanautangaza
ujumbe wa Mungu, akija mtu wa kawaida au
asiyeamini, yote atakayosikia yatamhakikishia ubaya
wake mwenyewe; yote atakayosikia yatamhukumu.
25 Siri za moyo wake zitafichuliwa, naye atapiga
magoti na kumwabudu Mungu akisema: “Kweli Mungu
yupo pamoja nanyi.” 26 Ndugu, tuseme nini, basi?
Mnapokutana pamoja, mmoja aimbe wimbo, mwingine
atoe mafundisho, mwingine awe na ufunuo kutoka
kwa Mungu, mwingine atumie kipaji cha kusema kwa
lugha ngeni na mwingine afafanue yanayosemwa.
Yote yawe kwa ajili ya kulijenga kanisa. 27 Wakiwepo
watu wenye vipaji vya kusema kwa lugha ngeni,
waseme wawili au watatu, si zaidi, tena mmojammoja;
na aweko mtu wa kufafanua yanayosemwa. 28 Lakini
kama hakuna awezaye kufafanua, basi, mwenye
kusema lugha ngeni anyamaze mkutanoni, aseme
na nafsi yake mwenyewe na Mungu. 29 Kuhusu
wale wenye kipaji cha kutangaza ujumbe wa Mungu,
waseme wawili au watatu, na wengine wayapime
maneno yao. 30 Ikiwa mmoja anaposema mwingine

wa wasikilizaji amepata ufunuo kutoka kwa Mungu,
basi, yule anayesema anyamaze. 31 Maana nyote
mwaweza kutangaza ujumbe wa Mungu, mmoja
baada ya mwingine, ili nyote mpate kujifunza na kutiwa
moyo. 32 Kipaji cha kutangaza ujumbe wa Mungu
ni lazima kitawaliwe na huyo mwenye hicho kipaji.
33 Maana Mungu si Mungu wa fujo, ila wa amani.
34 Kama ilivyo desturi katika makanisa yote ya watu
wa Mungu, wanawake wakae kimya katika mikutano
ya waumini. Hawana ruhusa kusema; ila wawe watii
kama isemavyo Sheria. 35 Ikiwa wanayo maswali
ya kuuliza, wawaulize waume zao nyumbani, maana
ni aibu kwa mwanamke kusema katika mikutano ya
waumini. 36 Je, mnadhani neno la Mungu limetoka
kwenu ninyi au kwamba limewajieni ninyi peke yenu?
37 Kama mtu yeyote anadhani kwamba yeye ni
mjumbe wa Mungu au kwamba anacho kipaji cha
Roho, na ajue kwamba haya ninayowaandikia ninyi ni
amri ya Bwana. 38 Lakini mtu asiyetambua hayo, basi,
mtu asimjali mtu huyo. 39 Hivyo basi, ndugu zangu,
mnapaswa kuwa na hamu ya kutangaza ujumbe wa
Mungu; lakini msimkataze mtu kusema kwa lugha
ngeni. 40 Lakini yote yafanyike kwa heshima na kwa
utaratibu.

15 Sasa ndugu, napenda kuwakumbusha ile
Habari Njema niliyowahubirieni nanyi mkaipokea
na kusimama imara ndani yake. 2 Kwa njia
yake mnaokolewa, ikiwa mnayazingatia maneno
niliyowahubirieni, na kama kuamini kwenu hakukuwa
bure. 3 Mimi niliwakabidhi ninyi mambo muhimu sana
ambayo mimi niliyapokea: kwamba Kristo alikufa
kwa ajili ya dhambi zetu kufuatana na Maandiko
Matakatifu; 4 kwamba alizikwa, akafufuka siku ya
tatu kama ilivyoandikwa; 5 kwamba alimtokea Kefa,
na baadaye aliwatokea wale kumi na wawili. 6
Kisha aliwatokea ndugu zaidi ya mia tano kwa mara
moja; wengi wao wanaishi bado, lakini baadhi yao
wamekwisha kufa. 7 Baadaye alimtokea Yakobo
kisha akawatokea mitume wote. 8 Baada ya wote,
akanitokea hata mimi, mimi niliyekuwa kama mtu
aliyezaliwa kabla ya wakati. 9 Maana mimi ni mdogo
kabisa miongoni mwa mitume na wala sistahili kuitwa
mtume, kwa sababu nililidhulumu kanisa la Mungu.
10 Lakini, kwa neema yake Mungu, nimekuwa kama
nilivyo. Na neema yake kwangu haikuwa bure.
Mimi nimefanya kazi kuliko wote; si mimi hasa, ila
ni neema ya Mungu ifanyayo kazi pamoja nami.
11 Lakini hata hivyo, iwe wao ndio wahubirio au
mimi nihubiriye, haidhuru, hiki ndicho tunachuhubiri,
na hiki ndicho mnachoamini. 12 Sasa, maadam
inahubiriwa kwamba Kristo amefufuliwa kutoka wafu,
baadhi yenu wanawezaje kusema kwamba hakuna
ufufuo wa wafu? 13 Kama hakuna ufufuo wa wafu,
basi, Kristo naye hakufufuka; 14 na kama Kristo
hakufufuka, basi mahubiri yetu hayana maana na
imani yenu haina maana. 15 Zaidi ya hayo sisi
tungekuwa mashahidi wa uongo mbele ya Mungu,
maana tulisema kwamba Mungu alimfufua Kristo
kutoka wafu na kumbe yeye hakumfufua—kama ni
kweli kwamba wafu hawafufuliwi. 16 Maana, ikiwa
ni kweli kwamba wafu hawafufuki, basi naye Kristo
hakufufuka. 17 Na kama Kristo hakufufuliwa, basi,
imani yenu ni ya bure; mngali bado katika dhambi
zenu. 18 Zaidi ya hayo, wale wote waliokufa wakiwa
wameungana na Kristo wamepotea kabisa. 19 Kama
matumaini yetu katika Kristo yanahusu tu maisha
haya ya sasa, basi, sisi ni watu wa kusikitikiwa zaidi
kuliko wengine wote duniani. 20 Lakini ukweli ni
kwamba Kristo amefufuliwa kutoka wafu, limbuko
lao wale waliolala katika kifo. 21 Maana kama vile
kifo kilivyoletwa duniani na mtu mmoja, vivyo hivyo
nako kufufuka kutoka wafu kumesababishwa na mtu
mmoja. 22 Kama vile watu wote wanavyokufa kwa
kujiunga na Adamu, vivyo hivyo wote watafufuliwa
kwa kuungana na Kristo. 23 Lakini kila mmoja kwa
mpango wake: Kristo kwanza, halafu wale walio wake
Kristo wakati Kristo atakapokuja. 24 Baada ya hayo,
mwisho utafika wakati ambapo Kristo atamkabidhi
Mungu Baba Utawala, baada ya kufutilia mbali kila
tawala na mamlaka na nguvu. 25 Maana Kristo
sharti atawale mpaka Mungu atakapowashinda adui
zake na kuwaweka chini ya miguu yake. 26 Adui
wa mwisho atakayeangamizwa ni kifo. 27 Maana,
Maandiko yasema: "Mungu ameweka vitu vyote chini
ya miguu yake." Lakini, Maandiko yanaposema: "Vitu
vyote vimewekwa chini ya miguu yake avitawale" ni
dhahiri kwamba Mungu haingii katika kundi hilo la
vitu, maana yeye ndiye anayeviweka vitu hivyo chini
ya Kristo. 28 Lakini vitu vyote vitakapowekwa chini ya
Utawala wa Kristo, ndipo naye Mwana atakapojiweka
chini ya Mungu, aliyeweka vyote chini ya Utawala
wake; ili Mungu atawale juu ya vyote. 29 Kama
hakuna ufufuo, je watu wale wanaobatizwa kwa
ajili ya wafu wanatumainia kupata nini? Kama wafu
hawafufuliwi, ya nini kubatizwa kwa ajili yao? 30
Na sisi, ya nini kujitia hatarini kila saa? 31 Ndugu,
mimi nakikabili kifo kila siku! Fahari niliyo nayo juu
yenu katika kuungana na Kristo Yesu Bwana wetu
inanifanya nitangaze jambo hili. 32 Kama kusudi langu
lingalikuwa la kibinadamu tu, kule kupigana kwangu
na wanyama wakali hapa Efeso kungalinifaa kitu

gani? Kama wafu hawafufuki, basi, "Tule na tunywe,
maana kesho tutakufa." **33** Msidanganyike! Urafiki
mbaya huharibu tabia njema. **34** Amkeni! Anzeni
kuishi vema, na acheni kutenda dhambi. Baadhi yenu
hawamjui Mungu kabisa. Hii nawaambieni, ni aibu
kubwa kwenu! **35** Lakini mtu anaweza kuuliza: "Wafu
watafufuliwaje? Watakuwa na mwili wa namna gani
wakati watakapokuja tena?" **36** Hayo ni maswali ya
kijinga! Ukipanda mbegu, isipokufa kwanza haitaota.
37 Unachopanda ni mbegu tu, labda ya ngano au
nafaka nyingine, na si mmea mzima ambao hutokea
baadaye. **38** Mungu huipa hiyo mbegu mwili anaoutaka
mwenyewe; kila mbegu hupata mwili wake wa pekee.
39 Miili ya viumbe vyote si sawa. Miili ya binadamu ni
ya namna moja, ya wanyama ni ya namna nyingine,
ya ndege ni ya namna nyingine na miili ya samaki
pia ni ya namna nyingine. **40** Iko miili ya mbinguni
na miili ya duniani; uzuri wa miili ya mbinguni ni
mwingine, na na uzuri wa miili ya duniani ni mwingine.
41 Uko uzuri wa jua, wa mwezi na wa nyota; hata
nyota nazo huhitilafiana kwa uzuri. **42** Ndivyo ilivyo
kuhusu ufufuo wa wafu. Kama vile mbegu, mwili
huzikwa ardhini ukiwa katika hali ya kuharibika, lakini
hufufuliwa katika hali ya kutoharibika. **43** Huzikwa
katika hali duni, hufufuliwa katika hali tukufu; huzikwa
katika hali dhaifu, hufufuliwa ukiwa wenye nguvu. **44**
Unapozikwa ni mwili wa kawaida, unapofufuliwa ni
mwili wa kiroho. Kuna mwili wa kawaida na kutakuwa
na mwili wa kiroho. **45** Maana Maandiko yasema:
"Mtu wa kwanza, Adamu, alikuwa kiumbe mwenye
uhai;" lakini adamu wa mwisho ni Roho awapaye watu
uzima. **46** Lakini unaotangulia kuwako si ule mwili wa
kiroho, ila ule mwili wa kawaida kisha ule mwili wa
kiroho. **47** Adamu wa kwanza aliumbwa kwa udongo,
alitoka ardhini; mtu wa pili alitoka mbinguni. **48** Wote
walio wa dunia wako kama huyo mtu aliyeumbwa kwa
udongo; wale walio wa mbinguni wako kama yule
aliyetoka mbinguni. **49** Kama vile tulivyofanana na
yule aliyeumbwa kwa udongo, vivyo hivyo tutafanana
na huyohuyo aliyetoka mbinguni. **50** Basi, ndugu,
nasema hivi: kile kilichofanywa kwa mwili na damu
hakiwezi kuushiriki Ufalme wa Mungu; na chenye
kuharibika hakiwezi kuwa na hali ya kutoharibika.
51 Sikilizeni, nawaambieni siri: sisi hatutakufa sote,
ila sote tutageuzwa **52** wakati wa mbiu ya mwisho,
kwa nukta moja, kufumba na kufumbua. Maana mbiu
itakapolia, wafu watafufuliwa katika hali ya kutoweza
kufa tena, na sisi tutageuzwa. **53** Maana ni lazima
kila kiharibikacho kijivalie hali ya kutoharibika, mwili
uwezao kufa ujivalie hali ya kutokufa. **54** Basi, mwili huu
wenye kuharibika utakapojivalia hali ya kutoharibika,
na kile chenye kufa kitakapojivalia hali ya kutokufa,
hapo ndipo litakapotimia lile neno lililoandikwa: "Kifo
kimeangamizwa ushindi umekamilika!" **55** "Kifo,
ushindi wako uko wapi? Uwezo wako wa kuumiza
uko wapi?" **(Hadēs g86)** **56** Ukali wa kifo hutokana
na dhambi, nayo dhambi hupata nguvu yake katika
Sheria. **57** Lakini tumshukuru Mungu anayetupatia
ushindi kwa njia ya Bwana wetu Yesu Kristo. **58** Basi,
ndugu zangu wapenzi, simameni imara na thabiti.
Endeleeni daima kuwa na bidii katika kazi ya Bwana,
mkijua kwamba kazi mnayofanya katika utumishi wa
Bwana haitapotea bure.

16 Sasa, yahusu ule mchango kwa ajili ya watu wa
Mungu: fanyeni kama nilivyoyaagiza makanisa
ya Galatia. **2** Kila Jumapili kila mmoja wenu atenge
kiasi cha fedha kadiri ya mapato yake, ili kusiwe
na haja ya kufanya mchango wakati nitakapokuja.
3 Wakati nitakapokuja kwenu, nitawatuma wale
mtakaowachagua miongoni mwenu wapeleke barua
na zawadi zenu Yerusalemu. **4** Kama itafaa nami
niende, basi, watakwenda pamoja nami. **5** Nitakuja
kwenu, baada ya kupitia Makedonia—maana nataraji
kupitia Makedonia. **6** Labda nitakaa kwenu kwa
muda fulani, au huenda nitakaa pamoja nanyi wakati
wote wa baridi, ili mpate kunisaidia niendelee na
safari yangu kokote nitakakokwenda. **7** Sipendi
kupita kwenu harakaharaka na kuendelea na safari.
Natumaini kukaa kwenu kwa kitambo fulani, Bwana
akiniruhusu. **8** Lakini nitabaki hapa Efeso mpaka
siku ya Pentekoste. **9** Mlango uko wazi kabisa
kwa ajili ya kazi yangu muhimu hapa, ingawa
wapinzani nao ni wengi. **10** Timotheo akija, angalieni
asiwe na hofu yoyote wakati yupo kati yenu, kwani
anafanya kazi ya Bwana kama mimi. **11** Kwa hiyo
mtu yeyote asimdharau, ila msaidieni aendelee na
safari yake kwa amani ili aweze kurudi kwangu,
maana mimi namngojea pamoja na ndugu zetu. **12**
Kuhusu ndugu Apolo, nimemsihi sana aje kwenu
pamoja na ndugu wengine, lakini hapendelei kabisa
kuja sasa ila atakuja mara itakapowezekana. **13**
Kesheni, simameni imara katika imani, muwe hodari
na wenye nguvu. **14** Kila mfanyacho kifanyike kwa
upendo. **15** Ndugu, mnaifahamu jamaa ya Stefana;
wao ni watu wa kwanza kabisa kuipokea imani ya
Kikristo katika Akaya, na wamejitolea kuwatumikia
watu wa Mungu. Ninawasihi ninyi ndugu zangu, **16**
muufuate uongozi wa watu kama hao, na uongozi
wa kila mtu afanyaye kazi na kutumikia pamoja nao.
17 Nafurahi sana kwamba Stefana, Fortunato na
Akaiko wamefika; wamelijaza pengo lililokuwako kwa

kutokuwako kwenu. 18 Wameiburudisha roho yangu
na yenu pia. Kwa hiyo inafaa kuwakumbuka watu wa
namna hii. 19 Makanisa yote ya Asia yanawasalimuni.
Akula na Priskila pamoja na watu wote wa Mungu
walio nyumbani mwao wanawasalimuni sana katika
Bwana. 20 Ndugu wote wanawasalimuni. Nanyi
salimianeni kwa ishara ya mapendo ya Mungu. 21
Mimi Paulo nawasalimuni, nikiandika kwa mkono
wangu mwenyewe. 22 Yeyote asiyempenda Bwana,
na alaaniwe. MARANA THA—BWANA, njoo! 23
Neema ya Bwana Yesu iwe nanyi. 24 Mapendo yangu
yawe kwenu katika kuungana na Kristo Yesu.

2 Wakorintho

1 Mimi Paulo, mtume wa Kristo Yesu kwa mapenzi ya
Mungu, na ndugu Timotheo, tunawaandikia ninyi
mlio kanisa la Mungu huko Korintho, na watu wote
wa Mungu kila mahali katika Akaya. **2** Tunawatakieni
neema na amani kutoka kwa Mungu Baba yetu
na Bwana Yesu Kristo. **3** Atukuzwe Mungu na
Baba wa Bwana wetu Yesu Kristo, Baba mwenye
huruma na Mungu mwenye kuleta faraja yote. **4**
Yeye hutufariji sisi katika taabu zetu zote, ili nasi
tupate kuwafariji wengine katika kila taabu kwa
faraja hiyohiyo tunayopokea kutoka kwa Mungu. **5**
Naam, kadiri mateso ya Kristo yanavyozidi ndani
yetu, ni kadiri hiyohiyo tunazidi kufarijiwa naye. **6**
Ikiwa tunapata taabu, basi ni kwa ajili ya faraja na
wokovu wenu. Tukifarijika, ni kwa ajili ya kuwafariji
ninyi na kuwaunga mkono mpate nguvu ya kustahimili
mateso yaleyale tunayoteseka sisi. **7** Tena, matumaini
tuliyo nayo kwa ajili yenu ni imara; tunajua kwamba
mkishiriki mateso yetu, mtashiriki pia faraja yetu.
8 Ndugu, tunataka kuwajulisheni taabu zilizotupata
kule Asia; taabu hizo zilitulemea kupita kiasi, hata
tukakata matumaini yote ya kuendelea kuishi. **9**
Naam, tulikuwa kama watu waliohukumiwa kuuawa, ili
tufundishwe kumtegemea Mungu mwenye kuwafufua
wafu, badala ya kutegemea nguvu zetu sisi wenyewe.
10 Yeye alituokoa katika hatari kubwa ya kifo, na
anaendelea kutuokoa; sisi tumemwekea tumaini letu
kwamba atatuokoa tena, **11** ninyi mkiwa mnatuunga
mkono kwa kutuombea. Hivyo neema tutakazokuwa
tumepata kutokana na maombi ya watu wengi hivyo,
ziwe sababu ya watu wengi zaidi kumshukuru Mungu
kwa ajili yetu. **12** Sisi tunajivunia kitu kimoja: dhamiri
yetu inatuhakikishia kwamba tumeishi ulimwenguni
hapa, na hasa kati yenu, kwa unyenyekevu na
unyofu tuliojaliwa na Mungu; hatukuongozwa na
hekima ya kibinadamu bali neema ya Mungu. **13**
Tunawaandikia ninyi mambo mnayoweza kuyasoma
na kuyaelewa. Ninatumaini kwamba mtaelewa vizuri
kabisa, **14** maana mpaka sasa mmenielewa kiasi
fulani tu. Tunajua kwamba katika ile Siku ya Bwana
Yesu mtaweza kutuonea sisi fahari kama nasi
tunavyowaonea ninyi fahari. **15** Nikiwa na matumaini
hayo, nilikusudia kuja kwenu hapo awali ili mpate
baraka maradufu. **16** Nilikusudia kupita kwenu nikiwa
safarini kwenda Makedonia, na wakati wa kurudi pia,
ili nipate msaada wenu kwa safari yangu kwenda
Yudea. **17** Je, mnadhani nilipopanga hivyo nimekuwa
kama mtu asiye na msimamo? Je, mnadhani kwamba
ninafanya uamuzi wangu kwa fikira za kibinadamu na
kwamba nasema “Ndiyo” na “Siyo” papo hapo? **18**
Mungu ni ukweli mtupu; basi, kile tulichowaambia
ninyi si jambo la “Ndiyo” na “Siyo”. **19** Maana Kristo
Yesu, Mwana wa Mungu, ambaye mimi, Silwano na
Timotheo, tulimhubiri kwenu, hakuwa mtu wa “Ndiyo”
na “Siyo”; bali yeye daima ni “Ndiyo” ya Mungu. **20**
Maana ndani yake ahadi zote za Mungu zimekuwa
“Ndiyo”. Kwa sababu hiyo, “Amina” yetu husemwa
kwa njia ya Kristo kwa ajili ya kumtukuza Mungu. **21**
Mungu mwenyewe ndiye mwenye kutuimarisha sisi na
ninyi pia katika Kristo, na ndiye anayetuweka wakfu;
22 ndiye aliyetutia mhuri wa kuwa mali yake yeye na
kutujalia Roho mioyoni mwetu kama dhamana ya
mambo yote ambayo ametuwekea. **23** Mungu ndiye
shahidi wangu—yeye anajua moyo wangu! Mimi sikuja
tena Korintho, kwa sababu tu ya kuwahurumieni. **24**
Hatutaki kutumia mabavu juu ya imani yenu; ninyi
mko imara katika imani yenu. Wajibu wetu ni kufanya
kazi pamoja kwa ajili ya furaha yenu.

2 Basi nimeamua nisiwatembelee tena kuwatia
huzuni. **2** Maana nikiwahuzunisha ninyi, basi, ni
nani atakayenifariji? Ni walewale niliowahuzunisha! **3**
Ndiyo maana niliwaandikia—sikutaka kuja kwenu na
kuhuzunishwa na ninyi ambao ndio mngepaswa kuwa
furaha yangu. Nina hakika kwamba, mimi nikifurahi,
ninyi nyote pia mnafurahi. **4** Nilipowaandikia hapo awali
katika hali ya huzuni na sikitiko moyoni na kwa machozi
mengi, haikuwa kwa ajili ya kuwahuzunisha ninyi,
bali kwa ajili ya kuwaonyesheni kwamba nawapenda
mno. **5** Ikiwa kuna mtu aliyemhuzunisha mwingine,
hakunihuzunisha mimi—ila amewahuzunisha ninyi
nyote, na sipendi kuwa mkali zaidi. **6** Adhabu
aliyokwisha pata kutoka kwa wengi wenu inamtosha.
7 Iliyobakia ni afadhali kwenu kumsamehe mtu huyo
na kumpa moyo ili asije akahuzunika mno na kukata
tamaa kabisa. **8** Kwa hiyo nawasihi: mwonyesheni
kwamba mnampenda. **9** Madhumuni yangu kuandika
ile barua yalikuwa kutaka kujua kama mko tayari
kutii katika kila jambo. **10** Mkimsamehe mtu, nami
pia ninamsamehe. Maana ninaposamehe—kama
kweli ninacho cha kusamehe—nasamehe mbele
ya Kristo kwa ajili yenu, **11** ili tusimpe nafasi
Shetani atudanganye; maana twaijua mipango yake
ilivyo. **12** Nilipofika Troa kuhubiri Habari Njema ya
Kristo, nilikuta mlango u wazi kwa ajili ya kazi ya
Bwana. **13** Lakini nilifadhaika sana kwa kutomkuta
ndugu yetu Tito. Ndiyo maana niliwaaga wote pale
nikaenda Makedonia. **14** Lakini, shukrani kwa Mungu
anayetuongoza daima katika msafara wa ushindi wa

Kristo. Yeye hutufanya tuueneze ukweli wa Kristo
kama harufu nzuri, kila mahali. **15** Maana sisi ni
kama harufu nzuri ya ubani ambayo Kristo anamtolea
Mungu, harufu nzuri inayofikia wote wanaookolewa na
wanaopotea. **16** Kwa wale wanaopotea, harufu hiyo
ni kifo; lakini kwa wale wanaookolewa, harufu hiyo
ni uhai. Nani basi, awezaye kushiriki katika kazi ya
namna hiyo? **17** Sisi si kama wengine ambao hufanya
biashara na ujumbe wa Mungu; sisi tunahubiri kwa
unyofu mbele ya Mungu, kama watu tuliotumwa na
Mungu, tukiwa tumeungana na Kristo.

3 Je, tunaanza tena kujipendekeza? Je, tunahitaji
barua ya utambulisho kwenu, au kutoka kwenu,
kama watu wengine? **2** Ninyi wenyewe ni barua
yetu; barua iliyoandikwa mioyoni mwetu kila mtu
aione na kuisoma. **3** Ni dhahiri kwamba ninyi ni
barua ya Kristo aliyoipeleka kwa mikono yetu. Barua
yenyewe imeandikwa si kwa wino, bali kwa Roho
wa Mungu hai; imeandikwa si juu ya kipande cha
jiwe, bali juu ya mioyo ya watu. **4** Tunaweza kusema
hayo kwa sababu ya tumaini letu tulilo nalo kwa
Mungu kwa njia ya Kristo. **5** Si kwamba sisi tunaweza
kufanya chochote kwa nguvu zetu wenyewe, ila
uwezo wetu wote hutoka kwa Mungu: **6** maana
yeye ndiye aliyetuwezesha kulihudumia Agano Jipya
ambalo si agano la sheria iliyoandikwa, bali Agano la
Roho. Maana sheria iliyoandikwa huleta kifo, lakini
Roho huleta uzima. **7** Sheria iliwekwa kwa kuandikwa
juu ya vipande vya mawe. Ingawaje mwisho wake
umekuwa kifo, utukufu wake ulikuwa mkuu mno
hata wana wa Israeli wasiweze kuutazama uso wa
Mose kwa sababu ya mng'ao wake. Tena mng'ao
huo ulikuwa wa muda tu. Basi, ikiwa huduma ya
kile ambacho kimesababisha kifo imefanyika kwa
utukufu mwingi kiasi hicho, **8** basi, huduma ya Roho
ina utukufu mkuu zaidi. **9** Ikiwa basi, kulikuwa na
utukufu katika huduma ile iliyoleta hukumu, ni wazi
kwamba huduma ile iletayo kukubaliwa kuwa waadilifu
itakuwa na utukufu mkuu zaidi. **10** Sasa utukufu
mkuu zaidi umechukua nafasi ya ule utukufu uliokuja
hapo awali, ambao fahari yake imekwisha toweka. **11**
Maana ikiwa kile kilichokuwa cha muda tu kilikuwa na
utukufu wake, bila shaka kile chenye kudumu milele
kitakuwa na utukufu mkuu zaidi. **12** Kwa vile hili ndilo
tumaini letu, sisi twasema kwa uhodari mkuu. **13** Sisi
hatufanyi kama Mose ambaye alilazimika kuufunika
uso wake kwa kitambaa ili watu wa Israeli wasiuone
ule mwisho wa mng'ao uliokuwa unafifia. **14** Lakini
akili zao zilipumbazwa. Mpaka leo hii lisomwapo
Agano la Kale, kifuniko hicho bado kipo. Kifuniko
hicho kitaondolewa tu mtu anapoungana na Kristo.
15 Naam, mpaka hivi leo kila isomwapo Sheria ya
Mose akili zao huwa zimefunikwa. **16** Lakini, wakati
mtu amgeukiapo Bwana, kifuniko hicho huondolewa.
17 Hapa "Bwana" ni Roho; na pale alipo Roho wa
Bwana ndipo ulipo uhuru. **18** Basi, sisi sote ambao
nyuso zetu hazikufunikwa, twaonyesha kama katika
kioo, utukufu wa Bwana; tunabadilishwa tufanane
zaidi na huo mfano wake kwa utukufu mwingi zaidi.
Hiyo ni kazi yake Roho wa Bwana.

4 Basi, Mungu, kwa huruma yake, ametukabidhi
kazi hii na hivyo hatufi moyo. **2** Tumeyaacha
kabisa mambo yote ya aibu na ya kisirisiri. Hatuishi
tena kwa udanganyifu, wala kwa kulipotosha neno
la Mungu; bali tunaudhihirisha ukweli kwa kuufanya
ukweli, na hivyo kujiweka chini ya uamuzi wa dhamiri
za watu mbele ya Mungu. **3** Maana, kama Habari
Njema tunayohubiri imefichika, imefichika tu kwa wale
wanaopotea. **4** Hao hawaamini kwa sababu yule
mungu wa ulimwengu huu amezitia giza akili zao
wasipate kuuona wazi mwanga wa Habari Njema ya
utukufu wa Kristo, ambaye ni mfano kamili wa Mungu.
(aiōn g165) **5** Maana hatujitangazi sisi wenyewe, ila
tunamhubiri Yesu Kristo aliye Bwana, sisi wenyewe
tukiwa watumishi wenu kwa ajili ya Yesu. **6** Mungu
ambaye alisema, "Mwanga na uangaze kutoka gizani,"
ndiye mwenye kuiangaza mioyo yetu, na kutupatia
mwanga wa ujuzi wa utukufu wa Mungu uangazao
katika uso wa Kristo. **7** Basi, sisi tulio na hazina hii
tuko tu kama vyombo vya udongo, ili ionekane wazi
kwamba nguvu hiyo kuu yatoka kwa Mungu wala si
kwetu sisi wenyewe. **8** Daima twapata taabu, lakini
hatugandamizwi; twapata mashaka, lakini hatukati
tamaa; **9** twateseka, lakini hatuachwi bila msaada; na
ingawa tumeangushwa chini, hatukuangamizwa. **10**
Kila wakati tumekuwa tukichukua mwilini mwetu kifo
cha Kristo, ili uhai wake Yesu pia udhihirike katika miili
yetu. **11** Naam, katika maisha yetu yote tunakabiliwa
na kifo daima kwa ajili ya Yesu, ili uzima wake Yesu
udhihirike katika miili yetu inayokufa. **12** Hii ina maana
kwamba ndani yetu kifo kinafanya kazi, lakini ndani
yenu uhai unafanya kazi. **13** Maandiko Matakatifu
yasema: "Niliamini, ndiyo maana nilinena." Nasi pia,
tukiwa na moyo huohuo wa imani, tunaamini, na
kwa sababu hiyo twanena. **14** Tunajua kwamba yule
aliyemfufua Bwana Yesu atatufufua sisi pia pamoja
na Yesu na kutuweka mbele yake pamoja nanyi. **15**
Yote haya ni kwa faida yenu; ili kama vile neema
ya Mungu inavyoenea kwa watu wengi zaidi na
zaidi vivyo hivyo watu wengi zaidi watoe shukrani

nyingi kwa utukufu wa Mungu. **16** Kwa sababu hiyo
hatufi moyo; na hata kama maumbile yetu ya nje
yataoza, lakini kwa ndani tunafanywa wapya siku kwa
siku. **17** Taabu tunayopata ni kidogo, tena ya muda
tu: lakini itatupatia utukufu upitao matazamio yote,
utukufu ambao hauna mwisho. **(aiōnios g166)** **18** Hivyo
tunatazamia kwa makini si vitu vinavyoonekana, bali
visivyoonekana. Maana vinavyoonekana ni vya muda
tu; lakini vile visivyoonekana ni vya milele. **(aiōnios
g166)**

5 Maana tunajua kwamba hema hii ambayo ndani
yake tunaishi sasa hapa duniani, yaani mwili wetu,
itakapong'olewa, Mungu atatupa makao mengine
mbinguni, nyumba ya milele isiyotengenezwa kwa
mikono. **(aiōnios g166)** **2** Na sasa, katika hali hii,
tunaugua, tukitazamia kwa hamu kubwa kuvikwa
makao yetu yaliyo mbinguni. **3** Naam, tunapaswa
kuvikwa namna hiyo ili tusije tukasimama mbele ya
Mungu bila vazi. **4** Tukiwa bado katika hema hii
ya duniani, tunalia kwa kukandamizwa; si kwamba
tunataka kuuvua mwili huu wa kufa, ila tuna hamu ya
kuvalishwa ule usiokufa, ili kile chenye kufa kimezwe
kabisa na uhai. **5** Mungu mwenyewe alitutayarishia
mabadiliko hayo, naye ametupa Roho wake awe
dhamana ya yote aliyotuwekea. **6** Tuko imara daima.
Tunajua kwamba kuishi katika mwili huu tu ni kukaa
mbali na Bwana. **7** Maana tunaishi kwa imani, na si
kwa kuona. **8** Lakini tuko imara na tungependelea
hata kuyahama makao haya, tukahamie kwa Bwana.
9 Lakini jambo la maana zaidi, tunataka kumpendeza,
iwe tunaishi hapa duniani au huko. **10** Maana sote ni
lazima tusimame mbele ya kiti cha hukumu cha Kristo,
ili kila mmoja apokee anayostahili kwa matendo
aliyoyafanya wakati alipokuwa anaishi duniani, mema
au mabaya. **11** Basi, sisi tunajua umuhimu wa kumcha
Bwana, na hivyo tunajitahidi kuwavuta watu. Mungu
anatujua waziwazi, nami natumaini kwamba nanyi
pia mnatujua kinaganaga. **12** Si kwamba tunajaribu
tena kujipendekeza kwenu, ila tunataka kuwapa ninyi
sababu zetu za kuona fahari juu yenu, ili mpate
kuwajibu wale wanaojivunia hali yao ya nje zaidi
kuliko jinsi walivyo moyoni. **13** Ikiwa tumeonekana
kuwa wendawazimu, hiyo ni kwa ajili ya Mungu; na
ikiwa tunazo akili zetu timamu, hiyo ni kwa faida yenu.
14 Maana mapendo ya Kristo yanatumiliki sisi ambao
tunatambua ya kwamba mtu mmoja tu amekufa
kwa ajili ya wote, na hiyo ina maana kwamba wote
wanashiriki kifo chake. **15** Alikufa kwa ajili ya watu
wote, ili wanaoishi wasiishi kwa ajili yao wenyewe,
bali kwa ajili yake yeye aliyekufa, akafufuliwa kwa ajili
yao. **16** Basi, tangu sasa, sisi hatumpimi mtu yeyote
kibinadamu. Hata kama kwa wakati mmoja tulimpima
Kristo kibinadamu, sasa si hivyo tena. **17** Mtu yeyote
akiungana na Kristo huwa kiumbe kipya, mambo ya
kale yamepita, hali mpya imefika. **18** Yote ni kazi ya
Mungu mwenye kutupatanisha sisi naye kwa njia
ya Kristo, akatupa nasi jukumu la kuwapatanisha
watu naye. **19** Ndiyo kusema: Mungu, amekuwa
akiupatanisha ulimwengu naye kwa njia ya Kristo, bila
kutia maanani dhambi zao binadamu. Yeye ametupa
ujumbe kuhusu kuwapatanisha watu naye. **20** Basi,
sisi tunamwakilisha Kristo, naye Mungu mwenyewe
anatutumia sisi kuwasihi ninyi. Tunawaombeni kwa
niaba ya Kristo, mpatanishwe na Mungu. **21** Kristo
hakuwa na dhambi, lakini Mungu alimfanya ahusike
na dhambi kwa ajili yetu, ili sisi kwa kuungana naye,
tupate kuushiriki uadilifu wake Mungu.

6 Basi, tukiwa wafanyakazi pamoja na Mungu,
tunawasihi msikubali ile neema mliyopokea kutoka
kwa Mungu ipotee bure. **2** Mungu asema hivi:
“Wakati wa kufaa nimekusikiliza, wakati wa wokovu
nikakusaidia.” Basi, sasa ndio wakati wa kufaa,
sasa ndiyo siku ya wokovu! **3** Kusudi tusiwe na
lawama yoyote katika utumishi wetu, hatupendi
kumwekea mtu yeyote kizuio chochote. **4** Badala
yake, tunajionyesha kuwa kweli watumishi wa Mungu
kwa kila kitu: kwa uvumilivu mwingi wakati wa mateso,
shida na taabu. **5** Tumepigwa, tumetiwa gerezani
na kuzomewa hadharani; tumefanya kazi tukachoka;
tumekesha na kukaa bila kula. **6** Tunajionyesha kuwa
watumishi wa Mungu kwa usafi wa moyo, elimu,
uvumilivu na wema; kwa Roho Mtakatifu, kwa upendo
usio na unafiki, **7** kwa ujumbe wa kweli na kwa nguvu
ya Mungu. Uadilifu ndiyo silaha yetu upande wa
kulia na upande wa kushoto. **8** Tuko tayari kupata
heshima na kudharauliwa, kulaumiwa na kusifiwa.
Twadhaniwa kuwa waongo, kumbe twasema kweli; **9**
kama wasiojulikana, kumbe twajulikana kwa wote,
kama waliokufa, lakini mwonavyo, sisi ni wazima
kabisa. **10** Ingawa tumeadhibiwa, hatukuuawa; ingawa
tunayo huzuni, twafurahi daima; ingawa tu maskini
hohehahe, lakini twatajirisha watu wengi; twaonekana
kuwa watu tusio na chochote, kumbe tuna kila kitu.
11 Ndugu Wakorintho, tumezungumza nanyi kwa
unyofu; mioyo yetu iko wazi kabisa. **12** Kama mnaona
kuna kizuizi chochote kile, kizuizi hicho kiko kwenu
ninyi wenyewe, na si kwa upande wetu. **13** Sasa
nasema nanyi kama watoto wangu, wekeni mioyo
yenu wazi kama nasi tulivyofanya. **14** Msiambatane
na watu wasioamini. Je, wema na uovu vyapatana

kweli? Mwanga na giza vyawezaje kukaa pamoja? 15
Kristo anawezaje kupatana na Shetani? Muumini ana
uhusiano gani na asiyeamini? 16 Hekalu la Mungu lina
uhusiano gani na sanamu za uongo? Maana sisi ni
hekalu la Mungu aliye hai. Kama Mungu mwenyewe
alivyosema: "Nitafanya makao yangu kwao, na kuishi
kati yao; Nitakuwa Mungu wao, nao watakuwa watu
wangu." 17 Kwa hiyo Bwana asema pia: "Ondokeni
kati yao, mkajitenge nao, msiguse kitu najisi, nami
nitawapokea. 18 Mimi nitakuwa Baba yenu, nanyi
mtakuwa watoto wangu, waume kwa wake, asema
Bwana Mwenye Uwezo."

7 Basi, wapenzi wangu, tukiwa tumepewa ahadi
hizi zote, na tujitakase na chochote kiwezacho
kuchafua miili na roho zetu, tuwe watakatifu kabisa,
na tuishi kwa kumcha Mungu. 2 Tunaomba mtupe
nafasi mioyoni mwenu! Hatujamkosea mtu yeyote,
hatujamdhuru wala kumdanganya mtu yeyote. 3
Sisemi mambo haya kwa ajili ya kumhukumu mtu;
maana, kama nilivyokwisha sema, ninyi mko mioyoni
mwetu, tufe pamoja, tuishi pamoja. 4 Nina imani
kubwa sana ninaposema nanyi; naona fahari kubwa
juu yenu! Katika taabu zetu nimepata kitulizo kikubwa
na kufurahi mno. 5 Hata baada ya kufika Makedonia
hatukuweza kupumzika. Kila upande tulikabiliwa na
taabu: nje ugomvi; ndani hofu. 6 Lakini Mungu,
mwenye kuwapa shime wanyonge alitupa moyo
sisi pia kwa kuja kwake Tito. 7 Si tu kwa kule
kuja kwake Tito, bali pia kwa sababu ya moyo
mliompa ninyi. Yeye ametuarifu jinsi mnavyotamani
kuniona, jinsi mlivyo na huzuni, na mnavyotaka
kunitetea. Jambo hili linanifurahisha sana. 8 Maana,
hata kama kwa barua ile yangu nimewahuzunisha,
sioni sababu ya kujuta. Naam, naona kwamba
barua hiyo iliwatia huzuni lakini kwa muda. 9 Sasa
nafurahi, si kwa sababu mmehuzunika, ila kwa
kuwa huzuni yenu imewafanya mbadili nia zenu
na kutubu. Mmehuzunishwa kadiri ya mpango wa
Mungu, na kwa sababu hiyo hatukuwadhuru ninyi kwa
vyovyote. 10 Kuwa na huzuni jinsi atakavyo Mungu,
husababisha badiliko la moyo, badiliko lenye kuleta
wokovu; hivyo hakuna sababu ya kujuta. Lakini huzuni
ya kidunia huleta kifo. 11 Sasa mnaweza kuona
matokeo ya kuona huzuni jinsi Mungu atakavyo: ninyi
mmepata kuwa sasa watu wenye jitihada, wenye
hoja, mnashtuka na kuogopa, mna bidii na mko tayari
kuona kwamba haki yatekelezwa. Ninyi mmethibitisha
kwa kila njia kwamba hamna hatia kuhusu jambo hili.
12 Hivyo, ingawa niliandika ile barua, haikuwa kwa ajili
ya yule aliyekosa, au kwa ajili ya yule aliyekosewa.
Niliandika kusudi ionekane wazi mbele ya Mungu
jinsi mlivyo na bidii kwa ajili yetu. 13 Ndiyo maana
sisi tulifarijika sana. Siyo kwamba tulifarijika tu, ila
pia Tito alitufurahisha kwa furaha aliyokuwa nayo
kutokana na jinsi mlivyomchangamsha moyo. 14 Mimi
nimewasifu sana mbele yake, na katika jambo hilo
sikudanganyika. Tumewaambieni ukweli daima, na
kule kuwasifia ninyi mbele ya Tito kumekuwa jambo
la ukweli mtupu. 15 Hivyo upendo wake wa moyo
kwenu unaongezeka zaidi akikumbuka jinsi ninyi
nyote mlivyo tayari kutii, na jinsi mlivyomkaribisha
kwa hofu nyingi na kutetemeka. 16 Nafurahi sana
kwamba naweza kuwategemea ninyi kabisa katika
kila jambo.

8 Ndugu, tunapenda kuwapa habari juu ya
neema ambazo Mungu ameyajalia makanisa
ya Makedonia. 2 Waumini wa huko walijaribiwa
sana kwa taabu; lakini furaha yao ilikuwa kubwa
hivi hata wakawa wakarimu kupita kiasi, ingawaje
walikuwa maskini sana. 3 Naweza kushuhudia
kwamba walikuwa wakarimu kadiri ya nguvu zao
na hata zaidi. Kwa hiari yao wenyewe, 4 walitusihi
sana wapewe nafasi ya kushiriki katika huduma hii ya
kuwasaidia watu wa Mungu. 5 Hilo lilikuwa jambo
ambalo hatukulitazamia kabisa! Kwanza walijitolea
wao wenyewe kwa Bwana, kisha wakajitolea wenyewe
kwetu pia, kufuatana na mapenzi ya Mungu. 6
Kwa sababu hiyo, tulimsihi Tito aliyeianza kazi hiyo
awasaidieni pia muitekeleze huduma hii ya upendo
miongoni mwenu. 7 Ninyi mna kila kitu: imani, uwezo
wa kusema, elimu; bidii yote ya kutenda mema,
na upendo wenu kwetu. Hivyo, tunatazamia muwe
wakarimu katika huduma hii ya upendo. 8 Siwapi
ninyi amri, lakini nataka tu kuonyesha jinsi wengine
walivyo na bidii ya kusaidia ili nipate kujua jinsi
upendo wenu ulivyo wa kweli. 9 Maana, ninyi mnajua
neema ya Bwana wetu Yesu Kristo: yeye, ingawa
alikuwa na kila kitu, alijifanya maskini kwa ajili yenu, ili
kutokana na umaskini wake, awatajirishe. 10 Kuhusu
jambo hili, basi, nawapeni shauri hili: inafaa kwenu
kutekeleza sasa yale mliyoanza mwaka jana. Ninyi
mlikuwa wa kwanza kuchukua hatua na kuamua
kufanya hivyo. 11 Basi, kamilisheni shughuli hiyo; na
kama vile mlivyokuwa na hamu kubwa ya kusaidia,
basi, fanyeni bidii vivyo hivyo, kadiri ya uwezo wenu,
kuikamilisha. 12 Maana ikiwa mtu ana moyo wa
kusaidia, Mungu hupokea kila anachoweza kutoa:
hadai zaidi. 13 Ninyi hampaswi kuongezewa taabu
kusudi wengine wapunguziwe mzigo wao; sivyo,
ila ni lazima tujali usawa na haki. 14 Kila mlicho

nacho sasa cha ziada kiwasaidie wale wanaohitaji, ili nao wakati watakapokuwa na ziada, wawasaidie ninyi katika mahitaji yenu, na hivyo kuwe na usawa. **15** Kama Maandiko yasemavyo: "Aliyekusanya kwa wingi hakuwa na ziada, na yule aliyekusanya kidogo hakupungukiwa." **16** Namshukuru Mungu aliyeweka ndani ya moyo wa Tito hamu hiyo niliyo nayo mimi ya kuwasaidia. **17** Si tu kwamba alikubali ombi letu, ila pia alikuwa na hamu kubwa ya kusaidia, hata akaamua kwa hiari yake mwenyewe kuja kwenu. **18** Pamoja naye, tunamtuma ndugu mmoja ambaye sifa zake katika kueneza Habari Njema zimeenea katika makanisa yote. **19** Zaidi ya hayo, yeye amechaguliwa na makanisa awe mwenzetu safarini wakati tunapopeleka huduma hii yetu ya upendo, huduma tunayoifanya kwa ajili ya utukufu wa Bwana na uthibitisho wa nia yetu njema. **20** Tunataka kuepa lawama zinazoweza kutokea kuhusu usimamizi wetu juu ya zawadi hii karimu. **21** Nia yetu ni kufanya vema, si tu mbele ya Bwana, lakini pia mbele ya watu. **22** Basi, pamoja na ndugu hao, tumemtuma ndugu yetu mwingine ambaye mara nyingi tumempa majaribio mbalimbali, tukamwona kuwa ni mwenye hamu kubwa ya kusaidia; hata sasa amekuwa na moyo zaidi kwa sababu ana imani sana nanyi. **23** Tito ni mwenzangu; tunafanya kazi pamoja kwa ajili yenu; lakini kuhusu hawa ndugu zetu wengine, wanaokuja pamoja nao, hao ni wajumbe wa makanisa, na utukufu kwa Kristo. **24** Basi, waonyesheni uthabiti wa upendo wenu, makanisa yapate kuona kweli kwamba fahari ninayoona juu yenu ni ya halali.

9 Si lazima kuandika zaidi kuhusu huduma hiyo yenu kwa ajili ya watu wa Mungu. **2** Ninajua jinsi mlivyo na moyo wa kusaidia, na nilijivuna juu yenu kuhusu jambo hilo mbele ya watu wa Makedonia. Niliwaambia: "Ndugu zetu wa Akaya wako tayari tangu mwaka jana." Hivyo, moto wenu umekwisha wahimiza watu wengi zaidi. **3** Basi, nimewatuma ndugu zetu hao, ili fahari yetu juu yenu ionekane kwamba si maneno matupu, na kwamba mko tayari kabisa na msaada wenu kama nilivyosema. **4** Isije ikawa kwamba watu wa Makedonia watakapokuja pamoja nami tukawakuta hamko tayari, hapo sisi tutaaibika—bila kutaja aibu mtakayopata ninyi wenyewe—kwa sababu tutakuwa tumewatumainia kupita kiasi. **5** Kwa hiyo, nimeona ni lazima kuwaomba hawa ndugu watutangulie kuja kwenu, wapate kuweka tayari zawadi yenu kubwa mliyoahidi; nayo ionyeshe kweli kwamba ni zawadi iliyotolewa kwa hiari na si kwa kulazimishwa. **6** Kumbukeni: "Apandaye kidogo huvuna kidogo; apandaye kwa wingi huvuna kwa wingi." **7** Kila mmoja, basi, na atoe kadiri alivyoamua, kwa moyo na wala si kwa huzuni au kwa kulazimishwa, maana Mungu humpenda yule mwenye kutoa kwa furaha. **8** Mungu anaweza kuwapeni ninyi zaidi ya yale mnayoyahitaji, mpate daima kuwa na kila kitu mnachohitaji, na hivyo mzidi kusaidia katika kila kazi njema. **9** Kama yasemavyo Maandiko Matakatifu: "Yeye hutoa kwa ukarimu, huwapa maskini, wema wahudumu milele." **(aiōn g165)** **10** Na Mungu ampaye mkulima mbegu na mkate kwa chakula, atawapa ninyi pia mbegu mnazohitaji, na atazifanya ziote, ziwe na kuwapa mavuno mengi ya ukarimu wenu. **11** Yeye atawatajirisha ninyi daima kwa kila kitu, ili watu wapate kumshukuru Mungu kwa ajili ya zawadi zenu wanazozipokea kwa mikono yetu. **12** Maana huduma hii takatifu mnayoifanya si tu kwamba itasaidia mahitaji ya watu wa Mungu, bali pia itasababisha watu wengi wamshukuru Mungu. **13** Kutokana na uthibitisho unaoonyeshwa kwa huduma hii yetu, watu watamtukuza Mungu kwa sababu ya uaminifu wenu kwa Habari Njema ya Kristo mnayoiungama, na pia kwa sababu ya ukarimu mnaowapa wao na watu wote. **14** Kwa hiyo watawaombea ninyi kwa moyo kwa sababu ya neema ya pekee aliyowajalieni Mungu. **15** Tumshukuru Mungu kwa ajili ya zawadi yake isiyo na kifani!

10 Mimi Paulo mwenyewe ambaye naonekana kuwa mpole nikiwa pamoja nanyi, lakini mkali wakati nikiwa mbali nanyi, nawasihini kwa huruma na wema wake Kristo. **2** Nawaombeni msinisababishe kuwa mkali wakati nitakapokuja, maana nina hakika naweza kuwa mkali kwa wote wale wanaotudhania kwamba tunaishi kidunia. **3** Kweli tunaishi duniani, lakini hatupigani vita kidunia. **4** Maana, silaha tunazotumia katika vita vyetu si silaha za kidunia, ila ni nguvu za Mungu zenye kuharibu ngome zote. Tunaharibu hoja zote za uongo, **5** na kubomoa kila kizuizi cha majivuno kilichowekwa kuipinga elimu ya Mungu; tunaziteka fikira zote na kuzifanya zimtii Kristo. **6** Mkisha kuwa wakamilifu katika kutii, sisi tuko tayari kuadhibu kila namna ya kutotii. **7** Ninyi hutazama mambo kwa nje tu. Je, yupo mtu yeyote anayedhani kwamba yeye ni wa Kristo? Sawa! Basi, afikirie vilevile kwamba sisi pia ni wa Kristo kama yeye alivyo wa Kristo. **8** Hata kama nimezidi katika kujivuna kwangu juu ya ule uwezo aliotupa—uwezo wa kuwajenga na sio wa kubomoa—hata hivyo sijutii hata kidogo. **9** Sipendi mfikiri kwamba nataka kuwatisha ninyi kwa barua zangu. **10** Mtu anaweza kusema: "Barua za

Paulo ni kali na zenye maneno mazito, lakini yeye
mwenyewe anapokuwa pamoja nasi ni mtu dhaifu, na
hata anapoongea maneno yake ni kama si kitu.” **11**
Mtu asemaye hivyo heri akumbuke kwamba hakuna
tofauti ya yale tunayoandika katika barua wakati tuko
mbali, na yale tutakayofanya wakati tutakapokuwa
nanyi. **12** Kwa vyovyote hatungethubutu kujiweka au
kujilinganisha na wale watu wanaojisifia wenyewe.
Watu wenye kujifanya wao kuwa kipimo cha kujipimia,
na watu wanaojilinganisha wenyewe kwa wenyewe,
ni wapumbavu. **13** Lakini sisi hatutajivuna kupita
kiasi; kujivuna huko kutabaki katika kile kipimo cha
kazi aliyotukabidhi Mungu, kazi ambayo tunaifanya
pia kwenu. **14** Na kwa vile ninyi mu katika mipaka
hiyo, hatukuipita tulipokuja kwenu, tukiwaleteeni
Habari Njema juu ya Kristo. **15** Basi, hatujivunii kazi
waliyofanya wengine zaidi ya kipimo tulichopewa;
ila tunatumaini kwamba imani yenu itazidi miongoni
mwenu kufuatana na kipimo alichotuwekea Mungu.
16 Hapo tutaweza kuihubiri Habari Njema katika nchi
nyingine, mbali nanyi; na haitakuwa shauri la kujivunia
kazi waliyofanya watu wengine mahali pengine. **17**
Lakini kama yasemavyo Maandiko: “Mwenye kuona
fahari na aone fahari juu ya alichofanya Bwana.” **18**
Anayekubaliwa si yule anayejisifu mwenyewe, bali
yule anayesifiwa na Bwana.

11 Laiti mngenivumilia kidogo, hata kama mimi ni
mjinga kiasi fulani! Naam, nivumilieni kidogo.
2 Ninawaoneeni wivu lakini ni wivu wa Mungu;
maana ninyi ni kama bikira safi niliyemposa kwa
mwanamume mmoja tu ambaye ndiye Kristo. **3**
Lakini naogopa kwamba, kama vile yule nyoka kwa
hila zake za uongo alimdanganya Hawa, fikira zenu
zaweza kupotoshwa, mkauacha uaminifu wenu wa
kweli kwa Kristo. **4** Maana mtu yeyote ajaye na
kumhubiri Yesu aliye tofauti na yule tuliyemhubiri,
ninyi mwampokea kwa mikono miwili; au mnakubali
roho au habari njema tofauti kabisa na ile mliyopokea
kutoka kwetu! **5** Sidhani kwamba mimi ni mdogo
kuliko hao “mitume wakuu.” **6** Labda sina ufasaha wa
lugha, lakini elimu ninayo; jambo hili tumelionyesha
wazi kwenu, kila mahali na kila wakati. **7** Mimi
niliihubiri kwenu Habari Njema ya Mungu bila kudai
mshahara; nilijinyenyekeza ili nipate kuwakweza ninyi.
Je, nilifanya vibaya? **8** Nilipofanya kazi kati yenu,
mahitaji yangu yaligharimiwa na makanisa mengine.
Kwa namna moja au nyingine niliwapokonya wao
mali yao nipate kuwatumikia ninyi. **9** Nilipokuwa
nanyi sikumsumbua mtu yeyote nilipohitaji fedha;
ndugu waliotoka Makedonia waliniletea kila kitu
nilichohitaji. Nilikuwa mwangalifu sana nisiwe mzigo
kwa namna yoyote ile, na nitaendelea kufanya hivyo.
10 Naahidi kwa ule ukweli wa Kristo ulio ndani yangu,
kwamba hakuna kitakachoweza kunizuia kujivunia
jambo hilo popote katika Akaya. **11** Kwa nini nasema
hivyo? Kwa sababu eti siwapendi ninyi? Mungu
anajua kwamba nawapenda! **12** Nitaendelea kufanya
kama ninavyofanya sasa, ili nisiwape nafasi wale
wanaotafuta nafasi, nafasi ya kujivuna kwamba eti
wanafanya kazi kama sisi. **13** Maana, hao ni mitume
wa uongo, wafanyakazi wadanganyifu wanojisingizia
kuwa mitume wa Kristo. **14** Wala si ajabu, maana hata
Shetani mwenyewe hujisingizia kuwa malaika wa
mwanga! **15** Kwa hiyo si jambo la kushangaza ikiwa na
hao watumishi wake wanajisingizia kuwa watumishi
wa haki. Mwisho wao watapata kile wanachostahili
kufuatana na matendo yao. **16** Tena nasema: Mtu
asinifikirie kuwa mpumbavu. Lakini kama mkifikiri
hivyo, basi, nichukueni kama mpumbavu ili nami
nipate kuwa na cha kujivunia angaa kidogo. **17**
Ninachosema sasa si kile alichoniagiza Bwana;
kuhusu jambo hili la kujivuna, nasema tu kama
mtu mpumbavu. **18** Maadam wengi hujivuna kwa
sababu za kidunia, nami pia nitajivuna. **19** Ninyi
ni wenye busara, ndiyo maana hata mnawavumilia
wapumbavu! **20** Mnamvumilia hata mtu anayewafanya
ninyi watumwa, mtu mwenye kuwanyonya, mwenye
kuwakandamiza, mwenye kuwadharau na kuwapiga
usoni! **21** Kwa aibu nakubali kwamba sisi tulikuwa
dhaifu. Iwe iwavyo, lakini kama kuna mtu yeyote
anayethubutu kujivunia kitu—nasema kama mtu
mpumbavu—mimi nathubutu pia. **22** Je, wao ni
Waebrania? Hata mimi. Je, wao ni Waisraeli? Hata
mimi. Wao ni wazawa wa Abrahamu? Hata mimi. **23**
Wao ni watumishi wa Kristo? Hata mimi—nanena
hayo kiwazimu—ni mtumishi wa Kristo zaidi kuliko
wao. Mimi nimefanya kazi ngumu zaidi, nimekaa
gerezani mara nyingi zaidi, nimepigwa mara nyingi
zaidi na nimekaribia kifo mara nyingi. **24** Mara
tano nilichapwa vile viboko thelathini na tisa vya
Wayahudi. **25** Nilipigwa viboko mara tatu, nilipigwa
mawe mara moja; mara tatu nilivunjikiwa meli baharini,
na humo nikakesha usiku kucha na kushinda mchana
kutwa. **26** Kila mara safarini nimekabiliwa na hatari
za mafuriko ya mito, na hatari za wanyama; hatari
kutoka kwa wananchi wenzangu na kutoka kwa
watu wa mataifa mengine; hatari za mjini, hatari za
porini, hatari za baharini, hatari kutoka kwa ndugu wa
uongo **27** Nimefanya kazi na kutaabika, nimekesha
bila usingizi mara nyingi; nimekuwa na njaa na
kiu; mara nyingi nimefunga na kukaa katika baridi

bila nguo. 28 Na, licha ya mengine mengi, kila
siku nakabiliwa na shughuli za makanisa yote. 29
Kama mtu yeyote ni dhaifu, nami pia ni dhaifu; mtu
yeyote akikwazwa, nami pia huwa na wasiwasi. 30
Ikinilazimu kujivuna, basi, nitajivunia udhaifu wangu.
31 Mungu na Baba wa Bwana Yesu—jina lake
litukuzwe milele—yeye anajua kwamba sisemi uongo.
(aiōn g165) 32 Nilipokuwa Damasko, mkuu wa mkoa,
aliyekuwa chini ya mfalme Areta, alikuwa akiulinda mji
wa Damasko ili apate kunikamata. 33 Lakini, ndani ya
kapu kubwa, niliteremshwa nje kupitia katika nafasi
ukutani, nikachopoka mikononi mwake.

12 Nitajivuna basi, ingawa haifai! Lakini sasa
nitasema juu ya maono na ufunuo alivyonijalia
Bwana. 2 Namjua mtu mmoja Mkristo, ambaye
miaka kumi na minne iliyopita alinyakuliwa mpaka
katika mbingu ya tatu. (Sijui kama alikuwa huko kwa
mwili au kwa roho; Mungu ajua.) 3 Narudia: najua
kwamba mtu huyo alinyakuliwa mpaka peponi. (Lakini
sijui kama alikuwa huko kwa mwili au kwa roho;
Mungu ajua.) 4 Huko akasikia mambo ya siri ambayo
binadamu hastahili kuyatamka. 5 Basi, nitajivunia juu
ya mtu wa namna hiyo, na si juu yangu mimi binafsi,
isipokuwa tu juu ya udhaifu wangu. 6 Kama ningetaka
kujivuna singekuwa mpumbavu hata kidogo, maana
ningekuwa nasema ukweli mtupu. Lakini sitajivuna;
sipendi mtu anifikirie zaidi ya vile anavyoona na
kusikia kutoka kwangu. 7 Lakini, kusudi mambo haya
makuu niliyofunuliwa yasinifanye nilewe majivuno,
nilipewa maumivu mwilini kama mwiba, mjumbe wa
Shetani mwenye kunipiga nisijivune kupita kiasi.
8 Nilimsihi Bwana mara tatu kuhusu jambo hili ili
linitoke. 9 Lakini akaniambia: “Neema yangu inatosha
kwa ajili yako; maana uwezo wangu hukamilishwa
zaidi katika udhaifu.” Basi, ni radhi kabisa kujivunia
udhaifu wangu ili uwezo wake Kristo ukae juu yangu.
10 Kwa hiyo nakubali kwa radhi udhaifu, madharau,
taabu, udhalimu na mateso, kwa ajili ya Kristo;
maana ninapokuwa dhaifu, ndipo ninapokuwa na
nguvu. 11 Nimekuwa kama mpumbavu, lakini, ninyi
mmenilazimisha kuwa hivyo. Ninyi ndio mngalipaswa
kunisifu. Maana, ingawa mimi si kitu, kwa vyovyote,
mimi si mdogo zaidi kuliko hao “mitume wakuu.”
12 Miujiza na maajabu yaonyeshayo wazi kwamba
mimi ni mtume yalifanyika miongoni mwenu kwa
uvumilivu wote. 13 Je, mlipungukiwa nini zaidi kuliko
makanisa mengine, isipokuwa tu kwamba mimi kwa
upande wangu sikuwasumbueni kupata msaada
wenu? Samahani kwa kuwakoseeni haki hiyo! 14
Sasa niko tayari kabisa kuja kwenu mara ya tatu, na
sitawasumbua. Maana ninachotafuta si mali zenu, bali
ni ninyi wenyewe. Ni kawaida ya wazazi kuwawekea
watoto wao akiba, na si watoto kuwawekea wazazi
wao. 15 Mimi ni radhi kabisa kutumia nilicho nacho,
na hata kujitolea mimi mwenyewe kabisa, kwa faida
ya roho zenu. Je, mtanipenda kidogo ati kwa kuwa
mimi nawapenda ninyi mno? 16 Basi, mtakubali
kwamba sikuwa mzigo kwenu. Lakini labda mtu
mwingine atasema: “Kwa vile Paulo ni mwerevu,
amewafanyieni ulaghai.” 17 Je, mimi niliwanyonyeni
kwa njia ya mjumbe yeyote niliyemtuma kwenu?
18 Mimi nilimwita Tito, nikamtuma kwenu na ndugu
yetu mwingine. Je, Tito aliwanyonyeni? Je, hamjui
kwamba sisi tumekuwa tukiongozwa na roho yuleyule,
na mwenendo wetu ni mmoja? 19 Labda mnafikiri
kwamba mpaka sasa tumekuwa tukijitetea wenyewe
mbele yenu! Lakini, tunasema mambo haya mbele ya
Mungu, tukiwa tumeungana na Kristo. Mambo hayo,
yote, wapenzi wangu, ni kwa ajili ya kuwajenga ninyi.
20 Naogopa, huenda nitakapokuja kwenu nitawakuta
katika hali nisiyopenda, nami itanilazimu kuwa katika
hali msiyoipenda. Naogopa huenda kukawa na
ugomvi, wivu, uhasama, ubishi, masengenyano,
kunong'ona, majivuno na fujo kati yenu. 21 Naogopa
huenda hapo nitakapokuja safari ijayo Mungu wangu
atanifanya niaibike mbele yenu, nami nitaomboleza
kwa ajili ya wengi wa wale waliotenda dhambi lakini
hawakujutia huo uchafu, tamaa zao mbaya na uzinzi
waliokuwa wamefanya.

13 Hii ni mara yangu ya tatu kuja kwenu. “Kila
tatizo litatatuliwa kwa ushahidi wa watu wawili
au watatu,” yasema Maandiko. 2 Nilikwisha sema,
na kama ilivyokuwa safari ya pili, sasa nasema tena
nikiwa mbali: wale wote waliotenda uovu bila kutubu,
na pia wale wengine, nitakapokuja, watakiona cha
mtema kuni. 3 Mtajionea wenyewe kwamba Kristo
anasema ndani yangu. Kwenu Kristo si dhaifu; bali
nguvu yake yafanya kazi miongoni mwenu. 4 Maana
hata kama alisulubiwa kwa sababu ya udhaifu, lakini
sasa anaishi kwa uwezo wa Mungu. Sisi pia tu dhaifu
kwa kuungana naye lakini tutaishi naye kwa uwezo wa
Mungu kwa ajili yenu. 5 Jichunguzeni ninyi wenyewe
mpate kujua kama kweli mnayo imani. Jichunguzeni
ninyi wenyewe. Je, hamjui kwamba Kristo Yesu yumo
ndani yenu? Kama sivyo, basi ninyi mmeshindwa.
6 Lakini natumaini kwamba ninyi mnajua kuwa sisi
hatukushindwa. 7 Tunamwomba Mungu msifanye
uovu wowote, lakini si kusudi tuonekane kama watu
waliokwisha faulu, bali mpate kutenda mema, hata
kama sisi tunaonekana kuwa tumeshindwa. 8 Maana

hatuwezi kuupinga ukweli; uwezo tulio nao ni wa
kuuendeleza ukweli. **9** Tunafurahi kwamba sisi tu
dhaifu, lakini ninyi mna nguvu; kwa hiyo tunaomba
mpate kuwa wakamilifu. **10** Basi, ninaandika barua hii
nikiwa mbali, ili nitakapofika kwenu nisilazimike kuwa
mkali kwenu kwa kutumia ule uwezo alionipa Bwana;
naam, uwezo wa kujenga na si wa kubomoa. **11** Kwa
sasa, ndugu, kwaherini! Muwe na ukamilifu, shikeni
mashauri yangu, muwe na nia moja; kaeni kwa amani.
Naye Mungu wa mapendo na amani atakuwa pamoja
nanyi. **12** Salimianeni kwa ishara ya upendo. **13** Watu
wote wa Mungu huku wanawasalimuni. **14** Neema ya
Bwana Yesu Kristo na upendo wa Mungu na umoja
wa Roho Mtakatifu, viwe nanyi nyote.

Wagalatia

1 Mimi Paulo mtume, **2** na ndugu wote walio pamoja
nami, tunayaandikia makanisa yaliyoko Galatia.
Mimi nimepata kuwa mtume si kutokana na mamlaka
ya binadamu, wala si kwa nguvu ya mtu, bali kwa
uwezo wa Yesu Kristo na wa Mungu Baba aliyemfufua
Yesu kutoka wafu. **3** Tunawatakieni neema na amani
kutoka kwa Mungu Baba yetu na kutoka kwa Bwana
Yesu Kristo. **4** Kristo alijitoa mwenyewe kwa ajili ya
dhambi zetu kufuatana na mapenzi ya Mungu wetu na
Baba, ili apate kutuokoa katika ulimwengu huu mbaya
wa sasa. **(aiōn g165)** **5** Kwake yeye uwe utukufu milele!
Amina. **(aiōn g165)** **6** Nashangaa kwamba muda mfupi
tu umepita, nanyi mnamwasi yule aliyewaita kwa
neema ya Kristo, mkafuata Habari Njema ya namna
nyingine. **7** Lakini hakuna "Habari Njema" nyingine.
Ukweli ni kwamba wako watu wanaowavurugeni,
watu wanaotaka kuipotosha Habari Njema ya Kristo.
8 Lakini, hata kama mmoja wetu au malaika kutoka
mbinguni, atawahubirieni Habari Njema tofauti na
ile tuliyowahubirieni sisi, basi huyo na alaaniwe! **9**
Tulikwisha sema, na sasa nasema tena: kama mtu
yeyote anawahubirieni Habari Njema ya aina nyingine,
tofauti na ile mliyokwisha pokea, huyo na alaaniwe!
10 Sasa nataka kibali cha nani: cha binadamu, ama
cha Mungu? Au je, nataka kuwapendeza watu? Kama
ningefanya hivyo, mimi singekuwa kamwe mtumishi
wa Kristo. **11** Ndugu, napenda mfahamu kwamba ile
Habari Njema niliyoihubiri si ujumbe wa kibinadamu.
12 Wala mimi sikuipokea kutoka kwa binadamu, wala
sikufundishwa na mtu. Yesu Kristo mwenyewe ndiye
aliyenifunulia. **13** Bila shaka mlikwisha sikia jinsi
nilivyokuwa ninaishi zamani kwa kuzingatia dini ya
Kiyahudi, na jinsi nilivyolitesa kanisa la Mungu kupita
kiasi na kutaka kuliharibu kabisa. **14** Naam, mimi
niliwashinda wengi wa wananchi wenzangu wa rika
langu katika kuizingatia dini ya Kiyahudi, nikajitahidi
sana kuyashika mapokeo ya wazee wetu. **15** Lakini
Mungu, kwa neema yake, alikuwa ameniteua hata
kabla sijazaliwa, akaniita nimtumikie. **16** Mara tu
alipoamua kunifunulia Mwanae kusudi niihubiri Habari
Njema yake kwa watu wa mataifa mengine, bila
kutafuta maoni ya binadamu, **17** na bila kwenda
kwanza Yerusalemu kwa wale waliopata kuwa mitume
kabla yangu, nilikwenda kwanza Arabia, kisha nikarudi
tena Damasko. **18** Ilikuwa tu baada ya miaka mitatu,
ndipo nilipokwenda Yerusalemu kuonana na Kefa;
nilikaa kwake siku kumi na tano. **19** Lakini sikuwaona
mitume wengine isipokuwa Yakobo, ndugu yake
Bwana. **20** Haya ninayowaandikieni, Mungu anajua;
sisemi uongo. **21** Baadaye nilikwenda katika tarafa
za Siria na Kilikia. **22** Wakati huo, mimi binafsi
sikujulikana kwa jumuiya za Wakristo kule Yudea. **23**
Walichokuwa wanajua ni kile tu walichosikia: "Mtu
yule aliyekuwa akitutesa hapo awali, sasa anaihubiri
imani ileile aliyokuwa anajaribu kuiangamiza." **24**
Basi, wakamtukuza Mungu kwa sababu yangu.

2 Baada ya miaka kumi na minne, nilikwenda tena
Yerusalemu pamoja na Barnaba; nilimchukua pia
Tito pamoja nami. **2** Kwenda kwangu kulitokana na
ufunuo alionipa Mungu. Katika kikao cha faragha
niliwaeleza hao viongozi ujumbe wa Habari Njema
niliohubiri kwa watu wa mataifa. Nilifanya hivyo
kusudi kazi yangu niliyokuwa nimefanya, na ile
ninayofanya sasa isije ikawa bure. **3** Lakini, hata
mwenzangu Tito, ambaye ni Mgiriki, hakulazimika
kutahiriwa, **4** ingawa kulikuwa na ndugu wengine wa
uongo waliotaka atahiriwe. Watu hawa walijiingiza
kwa ujanja na kupeleleza uhuru wetu tulio nao
katika kuungana na Kristo Yesu, ili wapate kutufanya
watumwa. **5** Hatukukubaliana nao hata kidogo ili
ukweli wa Habari Njema ubaki nanyi daima. **6** Lakini
watu hawa wanaosemekana kuwa ni viongozi—kama
kweli walikuwa hivyo au sivyo, kwangu si kitu,
maana Mungu hahukumu kwa kuangalia mambo ya
nje—watu hawa hawakuwa na kitu cha kuongeza
katika Habari hii Njema kama niihubirivyo. **7** Badala
yake, walitambua kwamba Mungu alikuwa amenituma
kuhubiri Habari Njema kwa watu wa mataifa mengine
kama vile Petro alivyokuwa ametumwa kuihubiri kwa
Wayahudi. **8** Maana, yule aliyemwezesha Petro kuwa
mtume kwa Wayahudi, ndiye aliyeniwezesha nami pia
kuwa mtume kwa watu wa mataifa mengine. **9** Basi,
Yakobo, Kefa na Yohane, ambao waonekana kuwa
viongozi wakuu, walitambua kwamba Mungu alinijalia
neema hiyo, wakatushika sisi mkono, yaani Barnaba
na mimi, iwe ishara ya ushirikiano. Sisi ilitupasa
tukafanye kazi kati ya watu wa mataifa mengine,
na wao kati ya Wayahudi. **10** Wakatuomba lakini
kitu kimoja: tuwakumbuke maskini; jambo ambalo
nimekuwa nikijitahidi kutekeleza. **11** Lakini Kefa
alipofika Antiokia nilimpinga waziwazi maana alikuwa
amekosea. **12** Awali, kabla ya watu kadhaa waliokuwa
wametumwa na Yakobo kuwasili hapo, Petro alikuwa
akila pamoja na watu wa mataifa mengine. Lakini,
baada ya hao watu kufika, aliacha kabisa kula pamoja
na watu wa mataifa mengine, kwa kuogopa kikundi
cha waliosisitiza tohara. **13** Hata ndugu wengine
Wayahudi walimuunga mkono Petro katika kitendo

hiki cha unafiki, naye Barnaba akakumbwa na huo
unafiki wao. 14 Basi, nilipoona kuwa msimamo wao
kuhusu ukweli wa Habari Njema haukuwa umenyooka,
nikamwambia Kefa mbele ya watu wote: “Ingawa
wewe ni Myahudi, unaishi kama watu wa mataifa
mengine na si kama Myahudi! Unawezaje, basi
kujaribu kuwalazimisha watu wa mataifa mengine
kuishi kama Wayahudi?” 15 Kweli, sisi kwa asili
ni Wayahudi, na si watu wa mataifa mengine hao
wenye dhambi! 16 Lakini, tunajua kwa hakika kwamba
mtu hawezi kukubaliwa kuwa mwadilifu kwa kuitii
Sheria, bali tu kwa kumwamini Yesu Kristo. Na sisi
pia tumemwamini Yesu Kristo ili tupate kukubaliwa
kuwa waadilifu kwa njia ya imani yetu kwa Kristo, na
si kwa kuitii Sheria. 17 Sasa, ikiwa katika kutafuta
kukubaliwa kuwa waadilifu kwa kuungana na Kristo
sisi tunaonekana kuwa wenye dhambi, je, jambo hili
lina maana kwamba Kristo anasaidia utendaji wa
dhambi? Hata kidogo! 18 Lakini ikiwa ninajenga tena
kile nilichokwisha bomoa, basi nahakikisha kwamba
mimi ni mhalifu. 19 Maana, kuhusu Sheria hiyo, mimi
nimekufa; Sheria yenyewe iliniua, nipate kuishi kwa
ajili ya Mungu. Mimi nimeuawa pamoja na Kristo
msalabani, 20 na sasa naishi, lakini si mimi tena, bali
Kristo anaishi ndani yangu. Maisha haya ninayoishi
sasa naishi kwa imani, imani katika Mwana wa Mungu
aliyenipenda hata akayatoa maisha yake kwa ajili
yangu. 21 Sipendi kuikataa neema ya Mungu. Kama
mtu huweza kukubaliwa kuwa mwadilifu kwa njia ya
Sheria, basi, Kristo alikufa bure!

3 Enyi Wagalatia, mmekuwa wajinga kweli! Ni nani
aliyewaloga? Habari juu ya kusulubiwa kwake
Yesu Kristo ilielezwa waziwazi mbele ya macho
yenu. 2 Napenda kujua tu kitu kimoja kutoka kwenu:
Je, mlipokea Roho wa Mungu kwa sababu ya
kutimiza matakwa ya Sheria ama kwa sababu ya
kuisikia na kuiamini Habari Njema? 3 Je, mu wajinga
kiasi hicho? Ninyi mlianza yote kwa msaada wa
Roho je, mnataka sasa kumaliza kwa nguvu zenu
wenyewe? 4 Je, mambo yale yote yaliyowapata
ninyi yamekuwa bure tu? Haiwezekani! 5 Je, Mungu
huwajalia Roho na kutenda miujiza kati yenu ati
kwa sababu mnatimiza yanayotakiwa na sheria, ama
kwa sababu mnasikia Habari Njema na kuiamini?
6 Chukueni kwa mfano habari za Abrahamu: yeye
alimwamini Mungu, naye Mungu akamkubali kuwa
mwadilifu. 7 Sasa basi jueni kwamba watu wenye
kumwamini ndio walio watoto halisi wa Abrahamu.
8 Maandiko Matakatifu yalionyesha kabla kwamba
Mungu atawakubali watu wa mataifa kuwa waadilifu
kwa njia ya imani. Hivyo Maandiko Matakatifu
yalitangulia kumtangazia Abrahamu Habari Njema:
“Katika wewe mataifa yote yatabarikiwa.” 9 Basi, wale
walio na imani wanabarikiwa pamoja na Abrahamu
aliyeamini. 10 Lakini wote wanaotegemea tu kutimiza
yanayotakiwa na Sheria, wako chini ya laana. Maana,
Maandiko Matakatifu yasema: “Yeyote asiyeshika na
kutimiza yote yaliyoandikwa katika kitabu cha Sheria,
yuko chini ya laana.” 11 Ni dhahiri kwamba Sheria
haiwezi kumfanya mtu akubaliwe kuwa mwadilifu;
maana Maandiko Matakatifu yasema: “Mwadilifu kwa
imani ataishi.” 12 Lakini Sheria haitegemei imani, ila
Maandiko yasema: “Mwenye kutimiza yanayotakiwa
na Sheria ataishi.” 13 Kristo alitukomboa kutoka
katika laana ya Sheria kwa kujitwalia laana hiyo
kwa ajili yetu; maana Maandiko yanasema: “Yeyote
aliyetundikwa msalabani amelaaniwa.” 14 Jambo
hili lilifanyika kusudi ile baraka aliyopewa Abrahamu
iwashukie watu wa mataifa mengine kwa njia ya
Kristo, na ili kwa imani, tumpokee yule Roho ambaye
Mungu alituahidia. 15 Ndugu, nitawapeni mfano
kutoka maisha yetu ya kila siku. Fikirini juu ya
mkataba kati ya watu wawili. Mkataba ukisha fanyika
na kutiwa sahihi hapana mtu anayeuweka kando au
kuuongezea kitu. 16 Basi, Abrahamu alipewa ahadi,
yeye pamoja na mzawa wake. Maandiko hayasemi:
“Na wazawa wake,” yaani wengi, bali yasema, “Na
mzawa wake,” yaani mmoja, naye ndiye Kristo. 17
Ninachotaka kusema ni hiki: Mungu alifanya agano
lake akalithibitisha; Sheria ambayo ilitokea miaka
mia nne na thelathini baadaye, haiwezi kulitangua
hilo agano wala kuibatilisha hiyo ahadi. 18 Maana,
kama urithi ya Mungu inategemea Sheria, basi,
haiwezi kutegemea tena ahadi ya Mungu. Kumbe,
lakini Mungu alimkirimia Abrahamu kwa sababu
aliahidi. 19 Ya nini basi, Sheria? Iliongezwa hapo ili
kuonyesha uhalifu ni kitu gani, mpaka atakapokuja
yule mzawa wa Abrahamu aliyepewa ile ahadi.
Sheria ililetwa na malaika kwa mkono wa mpatanishi.
20 Ama hakika, mpatanishi hahitajiwi ikiwa jambo
lenyewe lamhusu mtu mmoja; na Mungu ni mmoja.
21 Je, Sheria inapingana na ahadi za Mungu? Hata
kidogo! Maana, kama kungalitolewa sheria ambayo
ingeweza kuwapa watu uzima, basi, tungeweza
kukubaliwa kuwa waadilifu kwa njia ya Sheria. 22
Lakini sivyo; Maandiko Matakatifu yamekwisha sema
kwamba ulimwengu wote upo chini ya utawala wa
dhambi; na hivyo, kwa kumwamini Yesu Kristo, wenye
kuamini watimiziwe ile ahadi. 23 Kabla ya kujaliwa
imani, Sheria ilitufanya wafungwa mpaka imani hiyo
iliyokuwa inakuja ifunuliwe. 24 Basi, hiyo Sheria

ilikuwa kama mlezi wetu mpaka alipokuja Kristo, ili
kwa njia ya imani, tukubaliwe kuwa waadilifu. 25
Tangu kufika kwa hiyo imani, Sheria si mlezi wetu
tena. 26 Kwa njia ya imani, ninyi nyote mmekuwa
watoto wa Mungu katika kuungana na Kristo. 27 Ninyi
nyote mliobatizwa mkaungana na Kristo ni kama
vile mmemvaa Kristo. 28 Hivyo, hakuna tena tofauti
kati ya Myahudi na Mgiriki, mtumwa na mtu huru,
mwanamume na mwanamke. Nyote ni kitu kimoja
katika kuungana na Kristo Yesu. 29 Ikiwa ninyi ni wa
Kristo, basi ni wazawa wa Abrahamu, na mtapokea
yale aliyoahidi Mungu.

4 Basi, nasema hivi: mrithi, akiwa bado mtoto, hawi
tofauti na mtumwa ingawaje mali yote ni yake. 2
Wakati huo wote yuko chini ya walezi na wadhamini
mpaka wakati ule uliowekwa na baba yake. 3 Hali
kadhalika na sisi tulipokuwa bado watoto, tulikuwa
watumwa wa pepo watawala wa ulimwengu. 4 Lakini
wakati ule maalumu ulipotimia, Mungu alimtuma
Mwanawe aliyezaliwa na mwanamke, akaishi chini ya
Sheria 5 apate kuwakomboa wale waliokuwa chini
ya Sheria ili sisi tufanywe wana wa Mungu. 6 Kwa
vile sasa ninyi ni wana, Mungu amemtuma Roho wa
Mwanae mioyoni mwenu, Roho ambaye hulia "Aba,"
yaani "Baba." 7 Basi, wewe si mtumwa tena, bali
mwana. Na ikiwa ni mwana, basi, wewe utapokea
yote Mungu aliyowawekea watoto wake. 8 Zamani
hamkumjua Mungu na hivyo mkatumikia miungu isiyo
miungu kweli. 9 Lakini sasa, kwa vile mnamjua Mungu,
au tuseme mnajulikana na Mungu, mnawezaje tena
kurudi kwa wale pepo maskini na dhaifu hata kutaka
kuwatumikia tena? 10 Bado mnaadhimisha siku, miezi
na miaka! 11 Nahofu kwamba labda kazi niliyoifanya
kwa ajili yenu imepotea bure! 12 Ndugu, nawasihi
muwe kama mimi, kwa vile hata mimi nimekuwa kama
ninyi. Hamkunitendea ubaya wowote. 13 Mnajua
kwamba ugonjwa wangu ndio ulionipatia fursa ya
kuwahubirieni Habari Njema kwa mara ya kwanza. 14
Hata hivyo, wakati ule hamkunidharau wala kunikataa
kwa sababu ya udhaifu wangu ingawa mlishawishiwa
kufanya hivyo; lakini mlinipokea kama malaika wa
Mungu, kama vile ningekuwa Kristo Yesu mwenyewe.
15 Mlikuwa wenye furaha; sasa kumetokea nini?
Naapa kwamba wakati ule mngaliweza hata kuyang'oa
macho yenu na kunipa mimi. 16 Je, sasa nimekuwa
adui yenu kwa sababu ya kuwaambieni ukweli? 17
Hao watu wengine wanawahangaikia ninyi, lakini nia
zao si njema. Wanataka kuwatenganisha nami ili ninyi
muwahangaikie wao. 18 Kwa kweli ni jambo jema
daima kuwahangaikia wengine katika mambo mema,
na si tu wakati mimi nipo pamoja nanyi. 19 Watoto
wangu, kama vile mama mja mzito anavyotaabika
wakati wa kujifungua, mimi nataabika tena kwa ajili
yenu mpaka hapo hali yake Kristo itakapoundwa
ndani yenu. 20 Laiti ningekuwa pamoja nanyi sasa,
maana ningalipata msimamo ufaao juu yenu! Nina
wasiwasi sana nanyi! 21 Niambieni, enyi mnaopenda
kutawaliwa na sheria: Je, mnasikia isemavyo Sheria?
22 Imeandikwa katika Maandiko Matakatifu kwamba
Abrahamu alikuwa na watoto wawili: mmoja kwa
mwanamke mtumwa, na wa pili kwa mwanamke
huru. 23 Yule wa mwanamke mtumwa alizaliwa kama
kawaida, lakini yule wa mwanamke huru alizaliwa
kutokana na ahadi ya Mungu. 24 Mambo hayo
yamekuwa mfano; mama hao wawili ni mfano wa
maagano mawili; la kwanza ni lile lililofanyika mlimani
Sinai, mwakilishi wake ni Hagari, na watoto wake
wanazaliwa utumwani. 25 Hagari anawakilisha mlima
Sinai ulioko Arabia, na ni mfano wa Yerusalemu ya
sasa, ulio mtumwa pamoja na watoto wake. 26 Lakini
Yerusalemu ya juu mbinguni ni mji ulio huru, nao ni
mama yetu. 27 Maana imeandikwa: "Furahi, ewe uliye
tasa usiyezaa; paaza sauti wewe usiyepata kujifungua
mtoto; maana watoto wa yule aliyeachwa ni wengi
zaidi kuliko wa yule aliye na mume." 28 Sasa, basi,
ndugu zangu, ninyi ni watoto wa Mungu kutokana
na ahadi yake kama alivyokuwa Isaka. 29 Lakini
kama vile siku zile yule mtoto aliyezaliwa kwa njia ya
kawaida alimdhulumu yule aliyezaliwa kwa uwezo wa
Roho wa Mungu, vivyo hivyo na siku hizi. 30 Lakini
Maandiko Matakatifu yasemaje? Yasema: "Mfukuze
mama mtumwa pamoja na mwanawe; maana mtoto
wa mtumwa hatarithi pamoja na mtoto wa mama
huru." 31 Kwa hiyo, basi, ndugu, sisi si watoto wa
mtumwa bali wa mama huru.

5 Kristo alitupa uhuru akataka tubaki huru. Basi,
simameni imara wala msikubali tena kuwa chini
ya nira ya utumwa. 2 Sikilizeni! Ni mimi Paulo
ninayesema nanyi! Kama mkikubali kutahiriwa, Kristo
hatawafaidia chochote. 3 Nasema tena wazi: kila
anayekubali kutahiriwa itambidi kuishika Sheria yote.
4 Kama mnatazamia kukubaliwa kuwa waadilifu kwa
njia ya Sheria, basi, mmejitenga mbali na Kristo;
mko nje ya neema ya Mungu. 5 Kwa upande wetu,
lakini, sisi tunatumaini kwamba kwa nguvu ya Roho
tunakubaliwa kuwa waadilifu kwa njia ya imani. 6
Maana ikiwa tumeungana na Kristo Yesu, kutahiriwa
au kutotahiriwa hakuna maana; cha maana ni imani
ifanyayo kazi kwa mapendo. 7 Mwenendo wenu
ulikuwa mzuri! Nani, basi aliyewazuia kuuzingatia

ukweli? 8 Aliyesababisha hali hiyo si Mungu ambaye
amewaiteni. 9 “chachu kidogo tu huchachusha
donge lote la unga!” 10 Kutokana na kuungana
kwetu na Bwana, nina tumaini kubwa kwamba ninyi
hamtakuwa na msimamo tofauti nami. Tena yeyote
huyo anayewavurugeni—awe nani au nani—hakika
ataadhibiwa. 11 Na kwa upande wangu, ndugu
zangu, kama bado ninahubiri kwamba kutahiriwa ni
lazima, kwa nini basi, bado ninadhulumiwa? Kama
ingalikuwa hivyo, mahubiri yangu juu ya msalaba
wa Kristo yasingalileta aibu yoyote. 12 Laiti hao
wanaowavurugeni wangejikatakata wenyewe! 13
Ninyi, ndugu, mliitwa muwe watu huru. Lakini uhuru
huo usiwe kisingizio cha kutawaliwa na tamaa za
kidunia; ila mnapaswa kutumikiana kwa upendo. 14
Maana Sheria yote hutimizwa katika kushika amri
hii moja: “Mpende jirani yako kama unavyojipenda
mwenyewe.” 15 Lakini ikiwa mtaumana na kutafunana
kama wanyama, jihadharini msije mkaangamizana
wenyewe kwa wenyewe! 16 Basi, nasema hivi:
mwenendo wenu na uongozwe na Roho, nanyi
hamtafuata tena tamaa za kidunia. 17 Maana, tamaa
za kidunia hupingana na matakwa ya Roho; na
matakwa ya Roho hupingana na tamaa za kidunia.
Mambo hayo mawili hayaafikiani; kwa sababu hiyo
hamwezi kufanya yale mnayotaka ninyi wenyewe.
18 Kama mkiongozwa na Roho, basi, hamko tena
chini ya Sheria. 19 Basi, matendo ya kidunia
yanajulikana: uzinzi, uasherati, ufisadi; 20 kuabudu
sanamu, uchawi, uadui, ugomvi, wivu, hasira, choyo,
mabishano, mafarakano; 21 husuda, ulevi, ulafi na
mambo mengine kama hayo. Nawaambieni tena
kama nilivyokwisha sema: watu wanaotenda mambo
hayo hawatakuwa na nafasi yao katika ufalme wa
Mungu. 22 Lakini matokeo ya kuongozwa na Roho ni
mapendo, furaha, amani, uvumilivu, wema, fadhili,
uaminifu, 23 upole na kuwa na kiasi. Hakuna Sheria
inayoweza kupinga mambo hayo. 24 Wale walio wa
Kristo wameisulubisha hali yao ya kidunia pamoja na
mawazo yake mabaya na tamaa zake. 25 Tukiishi
kwa msaada wa Roho, na tuufuate mwongozo wake.
26 Basi, tusijivune, tusichokozane wala kuoneana
wivu.

6 Ndugu, kama mkimwona mtu fulani amekosea,
basi, ninyi mnaoongozwa na Roho mwonyeni mtu
huyo ajirekebishe; lakini fanyeni hivyo kwa upole,
mkiwa na tahadhari msije nanyi wenyewe mkajaribiwa.
2 Saidianeni kubeba mizigo yenu na hivyo mtatimiza
sheria ya Kristo. 3 Mtu akijiona kuwa ni kitu, na kumbe
si kitu, huyo anajidanganya mwenyewe. 4 Lakini kila
mmoja na aupime vizuri mwenendo wake mwenyewe.
Ukiwa mwema, basi, anaweza kuona fahari juu ya
alichofanya bila kuwa na sababu ya kujilinganisha
na mtu mwingine. 5 Maana kila mmoja anao mzigo
wake mwenyewe wa kubeba. 6 Mwenye kufundishwa
neno la Mungu na amshirikishe mwalimu wake riziki
zake. 7 Msidanganyike; Mungu hafanyiwi dhihaka.
Alichopanda mtu ndicho atakachovuna. 8 Apandaye
katika tamaa za kidunia, atavuna humo uharibifu;
lakini akipanda katika Roho, atavuna kutoka kwa
Roho uzima wa milele. (aiōnios g166) 9 Basi, tusichoke
kutenda mema; maana tusipolegea tutavuna mavuno
kwa wakati wake. 10 Kwa hiyo, tukiwa bado na
wakati, tuwatendee watu wote mema, na hasa ndugu
wa imani yetu. 11 Tazameni jinsi nilivyoandika kwa
herufi kubwa, kwa mkono wangu mwenyewe. 12
Wale wanaotaka kuonekana wazuri kwa mambo ya
mwili ndio wanaotaka kuwalazimisha ninyi mtahiriwe.
Wanafanya hivyo kwa sababu moja tu: kusudi
wao wenyewe wasije wakadhulumiwa kwa sababu
ya msalaba wa Kristo. 13 Maana, hao wenyewe
waliotahiriwa hawaishiki Sheria; huwataka ninyi
mtahiriwe wapate kujivunia alama hiyo mwilini mwenu.
14 Lakini mimi sitajivunia kamwe chochote isipokuwa
msalaba wa Bwana wetu Yesu Kristo; maana kwa njia
ya msalaba huo ulimwengu umesulubiwa kwangu,
nami nimesulubiwa kwa ulimwengu. 15 Kutahiriwa au
kutotahiriwa si kitu; cha maana ni kuwa kiumbe kipya.
16 Wanaoufuata mwongozo huo nawatakia amani na
huruma; amani na huruma kwa Israeli—Wateule wa
Mungu. 17 Basi, sasa mtu yeyote asinisumbue tena,
maana alama nilizo nazo mwilini mwangu ni zile za
Yesu. 18 Ndugu, nawatakieni ninyi nyote neema ya
Bwana wetu Kristo. Amina.

Waefeso

1 Mimi Paulo, mtume wa Kristo Yesu kwa mapenzi
ya Mungu, nawaandikia ninyi watu wa Mungu
huko Efeso, mlio waaminifu katika kuungana na Kristo
Yesu. 2 Nawatakieni neema na amani kutoka kwa
Mungu Baba yetu na kwa Bwana Yesu Kristo. 3
Atukuzwe Mungu na Baba wa Bwana wetu Yesu
Kristo! Maana, katika kuungana na Kristo ametubariki
kwa kutujalia zawadi zote za kiroho mbinguni. 4
Kabla ya kuumbwa ulimwengu, Mungu alituteua tuwe
wake katika kuungana na Kristo ili tuwe watakatifu
na bila hitilafu mbele yake. Kwa sababu ya upendo
wake, 5 Mungu alikuwa ameazimia tangu zamani
kutuleta kwake kama watoto wake kwa njia ya Yesu
Kristo. Ndivyo alivyopenda na kunuia. 6 Basi, tumsifu
Mungu kwa sababu ya neema yake tukufu katika
Mwanae mpenzi! 7 Maana kwa damu yake Kristo sisi
tunakombolewa, yaani dhambi zetu zinaondolewa.
Ndivyo ulivyo ukuu wa neema yake 8 aliotukirimia
bila kipimo! Kwa hekima na ujuzi wake wote 9 Mungu
alitekeleza kile alichonuia, akatujulisha mpango wake
uliofichika, ambao alikuwa ameazimia kuutekeleza
kwa njia ya Kristo. 10 Mpango huo ambao angeutimiza
wakati utimiapo ni kukusanya pamoja viumbe vyote,
kila kitu mbinguni na duniani, chini ya Kristo. 11
Kila kitu hufanywa kufuatana na mpango na uamuzi
wa Mungu; naye Mungu ametuteua sisi tuwe watu
wake kwa mapenzi yake katika kuungana na Kristo,
kufuatana na azimio alilofanya tangu mwanzo. 12
Basi, sisi tuliotangulia kumtumainia Kristo tunapaswa
kuusifu utukufu wa Mungu! 13 Nanyi pia watu wa
mataifa mengine, mliusikia ujumbe wa kweli yaani
Habari Njema iliyowaletea wokovu, mkamwamini
Kristo; naye Mungu, ili kuonyesha kuwa ninyi ni wake,
akawapiga mhuri kwa kuwapeni yule Roho Mtakatifu
aliyetuahidia. 14 Huyu Roho ni dhamana ya kurithi
yote yale Mungu aliyowaahidia watu wake, na jambo
hili latuhakikishia kwamba Mungu atawakomboa
kabisa wote walio wake. Tuusifu utukufu wake! 15 Kwa
sababu hiyo, tangu niliposikia juu ya imani yenu kwa
Bwana Yesu na mapendo yenu kwa watu wa Mungu,
16 sijaacha kamwe kumshukuru Mungu kwa ajili yenu.
Ninawakumbuka katika sala zangu 17 ili Mungu wa
Bwana wetu Yesu Kristo Baba mtukufu, awajalieni
Roho wake atakayewapa hekima na kuwafunulieni
Mungu mpate kumjua. 18 Namwomba Mungu aifunue
mioyo yenu iweze kuuona mwanga wake, mpate
kutambua lile tumaini alilowaitieni na utukufu mkuu wa
zawadi alizowawekea watu wake, 19 mpate kutambua
jinsi uwezo wake ulivyo mkuu mno kwa ajili yetu sisi
tunaoamini. Uwezo huo unaofanya kazi ndani yetu, ni
sawa na nguvu ile kuu mno 20 aliyomfufua nayo Kristo
kutoka wafu, akamketisha kulia kwake mbinguni. 21
Huko, Kristo anatawala juu ya kila tawala, mamlaka,
enzi na ukuu; anatawala juu ya kila cheo kiwezacho
kutajwa katika ulimwengu huu na katika ulimwengu
ujao. **(aiōn g165)** 22 Mungu ameweka vitu vyote chini ya
miguu yake, akamkabidhi kwa kanisa akiwa mkuu wa
vitu vyote. 23 Kanisa ni mwili wa Kristo, na ukamilifu
wake yeye anayekamilisha vitu vyote kila mahali.

2 Ninyi mlikuwa mmekufa kwa sababu ya makosa
na dhambi zenu. 2 Wakati ule mliishi kufuatana na
mtindo mbaya wa ulimwengu huu, mkawa mnamtii
mtawala wa pepo wenye nguvu wa anga, pepo
ambao huwatawala sasa watu wasiomtii Mungu. **(aiōn
g165)** 3 Na hata sisi sote tulikuwa kama wao; tuliishi
kufuatana na tamaa zetu za kidunia na kufanya
tu mambo yale yaliyoipendeza miili na akili zetu.
Kidunia, sisi kama vile pia wao, tulistahili ghadhabu
ya Mungu. 4 Lakini Mungu ni mwenye huruma
nyingi. Alitupenda kwa mapendo yasiyopimika, 5 hata,
ingawa tulikuwa tumekufa kwa sababu ya dhambi,
alitufanya hai pamoja na Kristo. Kwa neema ya Mungu
ninyi mmeokolewa. 6 Kwa kuungana na Kristo Yesu,
Mungu alitufufua pamoja naye, tukatawale pamoja
naye mbinguni. 7 Ndivyo alivyopenda kuonyesha
kwa watu wa nyakati za baadaye, ukuu wa neema
yake aliyotujalia kwa ukarimu katika kuungana kwetu
na Kristo Yesu. **(aiōn g165)** 8 Maana, kwa neema ya
Mungu mmekombolewa kwa njia ya imani. Jambo hili
si matokeo ya juhudi zenu, bali ni zawadi ya Mungu.
9 Wala halitokani na matendo yenu wenyewe, asije
mtu akajivunia kitu. 10 Sisi ni viumbe vyake Mungu,
na kwa kuungana na Kristo Yesu, alituumba kwa ajili
ya kuishi maisha ya matendo mema aliyotutayarishia
tuyatende. 11 Ninyi mlio kwa asili watu wa mataifa
mengine—mnaoitwa, “wasiotahiriwa” na Wayahudi
ambao hujiita, “Waliotahiriwa,” (kwa sababu ya kile
wanachoifanyia miili yao) —kumbukeni mlivyokuwa
zamani. 12 Wakati ule ninyi mlikuwa bila Kristo;
mlikuwa nje ya jamii ya Israeli; mlikuwa wageni na
hamkuwa na sehemu yoyote katika lile agano la zile
ahadi. Mlikuwa bila matumaini Mungu hapa duniani.
13 Lakini sasa, kwa kuungana na Kristo Yesu, ninyi
ambao hapo awali mlikuwa mbali, mmekaribishwa kwa
njia ya damu yake Kristo. 14 Maana Kristo mwenyewe
ametuletea amani kwa kuwafanya Wayahudi na
watu wa mataifa mengine kuwa jamii moja. Kwa
mwili wake yeye mwenyewe aliubomoa ule ukuta

uliowatenganisha na kuwafanya maadui. 15 Aliiondoa
ile Sheria ya Wayahudi pamoja na amri zake na
kanuni zake, ili kutokana na jamii hizo mbili aumbe
jamii moja mpya katika umoja naye na hivyo kuleta
amani. 16 Kwa mwili wake, Kristo aliuangamiza uadui
wao; kwa msalaba wake aliziunganisha jamii hizo
kuwa moja na kuzipatanisha na Mungu. 17 Basi, Kristo
alikuja akahubiri Habari Njema ya amani kwenu ninyi
watu wa mataifa mengine mliokuwa mbali na Mungu,
na pia kwa Wayahudi ambao walikuwa karibu na
Mungu. 18 Hivyo, kwa njia yake, sisi sote, Wayahudi
na watu wa mataifa mengine, tunaweza kumwendea
Baba katika Roho mmoja. 19 Basi, ninyi si wageni
tena, wala si watu wa nje; ninyi ni raia pamoja na
watu wa Mungu, na ni watu wa jamaa ya Mungu. 20
Mmejengwa juu ya msingi uliowekwa na mitume na
manabii, naye Kristo mwenyewe ndiye jiwe kuu la
msingi. 21 Yeye ndiye mwenye kulitengeneza jengo
lote na kulikuza hata liwe hekalu takatifu kwa ajili ya B
wana. 22 Katika kuungana naye, ninyi pia mnajengwa
pamoja na wote wengine, muwe makao ya Mungu
kwa njia ya Roho wake.

3 Kutokana na hayo, mimi Paulo, mfungwa wa Kristo
Yesu kwa ajili yenu, namwomba Mungu. 2 Bila
shaka mmekwisha sikia kwamba Mungu, kwa neema
yake, alinikabidhi kazi hii niifanye kwa faida yenu. 3
Mimi nilijulishwa kwa njia ya ufunuo mpango wake
uliofichika. (Nimeandika kwa ufupi juu ya jambo hili,
4 nanyi mkiyasoma maneno yangu mtaweza kujua
jinsi ninavyoielewa siri hiyo ya Kristo.) 5 Zamani
watu hawakujulishwa siri hiyo; lakini sasa Mungu
amewajulisha mitume na manabii wake watakatifu
kwa njia ya Roho. 6 Siri yenyewe ni hii: kwa njia ya
Habari Njema watu wa mataifa mengine wanapata
sehemu yao pamoja na Wayahudi katika zile baraka
za Mungu; wao ni viungo vya mwili uleule, na
wanashiriki ahadi ileile aliyofanya Mungu kwa njia ya
Kristo Yesu. 7 Mimi nimefanywa kuwa mtumishi wa
Habari Njema kwa neema ya pekee aliyonijalia Mungu
kwa uwezo wake mkuu. 8 Mimi ni mdogo kuliko
watu wote wa Mungu; lakini amenijalia neema yake,
ili niwahubirie watu wa mataifa utajiri wake Kristo
usiopimika, 9 tena niwaangazie watu wote waone
jinsi mpango wa Mungu uliofichika unavyotekelezwa.
Mungu aliye Muumba wa vitu vyote alificha siri hiyo
yake tangu milele, **(aiōn g165)** 10 kusudi, sasa kwa njia
ya kanisa, wakuu na wenye enzi wa mbinguni wapate
kuitambua hekima ya Mungu iliyo ya namna nyingi.
11 Mungu alifanya jambo hilo kufuatana na azimio
lake la milele ambalo amelifanya kwa njia ya Kristo
Bwana wetu. **(aiōn g165)** 12 Basi, katika kuungana
na Kristo, na kwa njia ya imani katika Kristo, sisi
tunathubutu kumkaribia Mungu kwa uhodari. 13 Kwa
hiyo, nawaombeni msife moyo kwa sababu ya mateso
ninayopata kwa ajili yenu, maana hayo ni kwa ajili
ya utukufu wenu. 14 Kwa sababu hiyo, nampigia
magoti Baba, 15 aliye asili ya jamaa zote duniani na
mbinguni. 16 Namwomba Mungu, kadiri ya utajiri wa
utukufu wake, awajalieni kwa uwezo wa Roho wake,
nguvu ya kuwa imara ndani yenu, 17 naye Kristo
akae mioyoni mwenu kwa imani. Namwomba mpate
kuwa na mzizi na msingi katika mapendo 18 kusudi
muweze kufahamu pamoja na watu wote wa Mungu
jinsi upendo wa Kristo ueneavyo kwa mapana na
marefu, kwa kimo na kina. 19 Naam, mpate kujua
upendo wa Kristo upitao elimu yote, mjazwe kabisa
utimilifu wote wa Mungu. 20 Kwake yeye ambaye kwa
nguvu yake ifanyayo kazi ndani yetu, aweza kufanya
mambo makuu zaidi ya yale tuwezayo kuomba au
kufikiria; 21 kwake Mungu uwe utukufu katika kanisa
na katika Kristo Yesu, nyakati zote, milele na milele!
Amina. **(aiōn g165)**

4 Basi, mimi niliye mfungwa kwa kuwa namtumikia
Bwana, nawasihi muishi maisha yanayostahili wito
mlioitiwa. 2 Muwe daima wanyenyekevu, wapole
na wenye saburi; vumilianeni ninyi kwa ninyi kwa
mapendo. 3 Fanyeni bidii ya kuhifadhi umoja uletwao
na Roho kwa kuzingatia amani iliyo kati yenu. 4
Kuna mwili mmoja na Roho mmoja, kama vile tumaini
mliloitiwa na Mungu ni moja. 5 Kuna Bwana mmoja,
imani moja na ubatizo mmoja; 6 kuna Mungu mmoja
na Baba wa wote, ambaye yuko juu ya wote, afanya
kazi katika yote na yuko katika yote. 7 Kila mmoja
wetu amepewa neema kadiri ya kipimo alichojaliwa
na Kristo. 8 Kama yasemavyo Maandiko: “Alipopaa
mbinguni juu kabisa, alichukua mateka; aliwapa watu
zawadi.” 9 Basi, inaposemwa: “alipaa juu,” ina maana
gani? Maana yake ni kwamba, kwanza alishuka
mpaka chini kabisa duniani. 10 Basi, huyo aliyeshuka
hapa duniani, ndiye aliyepaa juu ya mbingu zote
apate kuujaza ulimwengu. 11 Ndiye aliyewapa watu
zawadi: wengine aliwajalia wawe mitume, wengine
manabii, wengine wawe waeneza Habari Njema,
wengine wachungaji na walimu. 12 Alifanya hivyo
apate kuwatayarisha watu wote wa Mungu kwa ajili ya
kazi ya huduma ya Kikristo ili kuujenga mwili wa Kristo,
13 na hivyo sote tuufikie umoja wa imani na kumjua
Mwana wa Mungu; tuwe watu waliokomaa na kuufikia
utimilifu wake Kristo mwenyewe. 14 Basi, hatutakuwa
tena kama watoto, tukitupwa na kupeperushwa huko

na huko kwa kila upepo wa mafundisho wanayozua
watu wadanganyifu, ili wawapotoshe wengine kwa
hila. **15** Ila, sisi tukisema ukweli kwa moyo wa
mapendo tutakua zidi katika kila jambo kulingana na
Kristo ambaye ndiye kichwa; **16** chini ya uongozi wake,
viungo vyote vya mwili hushikamana pamoja, na mwili
wote hutegemezwa kwa msaada wa viungo vyake.
Basi, kila kiungo kikitekeleza kazi yake ipasavyo,
mwili wote hukua na kujijenga katika upendo. **17** Basi,
kwa jina la Bwana, nawaonyeni: msiishi tena kama
watu wasiomjua Mungu, ambao fikira zao zimekuwa
upuuzi mtupu, **18** na akili zao zimo gizani. Wako
mbali na uzima wa Mungu, kwa sababu ya upumbavu
ulio ndani yao na ukaidi wao. **19** Wamepotoka na
hawana aibu, wamejitosa katika ufisadi; hufanya
kwa pupa kila aina ya mambo ya aibu. **20** Lakini
ninyi hamkujifunza hivyo juu ya Kristo. **21** Ni dhahiri
kwamba mlisikia barabara habari zake, na mkiwa
wafuasi wake mkafundishwa ukweli ulivyo katika
Yesu. **22** Basi, acheni mwenendo wenu wa awali,
yaani ule utu wenu wa kale uliokuwa unaangamizwa
kwa tamaa zake danganyifu. **23** Jirekebisheni upya
rohoni na katika fikira zenu. **24** Vaeni hali mpya ya utu
ambayo imeumbwa kwa mfano wa Mungu na ambayo
hujionyesha katika maisha ya kweli ya uadilifu na
utakatifu. **25** Kwa hiyo, acheni uongo. Kila mmoja
anapaswa kumwambia mwenzake ukweli, maana kila
mmoja wetu ni kiungo cha mwili wa Kristo. **26** Kama
mkikasirika, msikubali hasira yenu iwafanye mtende
dhambi, na wala msikae na hasira kutwa nzima. **27**
Msimpe Ibilisi nafasi. **28** Aliyekuwa akiiba, asiibe
tena, bali na aanze kufanya kazi njema kwa mikono
yake, apate kuwa na kitu cha kumsaidia mtu aliye
maskini. **29** Maneno mabaya hata yasisikike kamwe
miongoni mwenu; kila mara maneno yenu yawe ya
kufaa na ambayo hujenga na kuwasaidia wengine, ili
yawaneemeshe wasikilizaji wenu. **30** Msimhuzunishe
Roho Mtakatifu wa Mungu maana Roho huyo ni
alama ya Mungu kwenu kwamba ninyi ni watu wake,
na thibitisho kwamba siku itakuja ambapo Mungu
atawakomboeni. **31** Basi, achaneni na uhasama,
chuki, hasira, kelele, matusi! Achaneni na kila uovu!
32 Muwe na moyo mwema na wenye kuhurumiana;
kila mmoja na amsamehe mwenzake kama naye
Mungu alivyowasamehe ninyi kwa njia ya Kristo.

5 Kwa hiyo, mwigeni Mungu, maana ninyi ni watoto
wake wapenzi. **2** Upendo uongoze maisha yenu,
kama vile Kristo alivyotupenda, na kwa ajili yetu
akajitoa mwenyewe kama dhabihu yenye harufu
nzuri na tambiko impendezayo Mungu. **3** Kwa vile
ninyi ni watu wa Mungu, basi uasherati, uchafu
wowote ule au choyo visitajwe kamwe miongoni
mwenu. **4** Tena maneno ya aibu, ya upuuzi au ubishi,
yote hayo hayafai kwenu; maneno ya kumshukuru
Mungu ndiyo yanayofaa. **5** Jueni wazi kwamba
mwasherati yeyote au mchafu au mfisadi, (ufisadi
ni sawa na kuabudu sanamu), au mtu yeyote wa
aina hiyo hataambulia chochote katika Utawala wa
Kristo na wa Mungu. **6** Msikubali kudanganywa na
mtu kwa maneno matupu; maana, kwa sababu ya
mambo kama hayo ghadhabu ya Mungu huwajia
wote wasiomtii. **7** Basi, msishirikiane nao. **8** Zamani
ninyi mlikuwa gizani, lakini sasa ninyi mko katika
mwanga kwa kuungana na Bwana. Ishini kama
watoto wa mwanga: **9** maana matokeo ya mwanga
ni wema kamili, uadilifu na ukweli. **10** Jaribuni kujua
yale yanayompendeza Bwana. **11** Msishiriki katika
matendo yasiyofaa, ya giza bali yafichueni. **12** Mambo
yanayotendwa kwa siri ni aibu hata kuyataja. **13** Lakini
mambo yale yanayotendwa katika mwanga, ukweli
wake hudhihirishwa; **14** na kila kilichodhihirishwa
huwa mwanga. Ndiyo maana Maandiko yasema:
“Amka wewe uliyelala, fufuka kutoka wafu, naye
Kristo atakuangaza.” **15** Basi, muwe waangalifu jinsi
mnavyoishi: Msiishi kama wapumbavu, bali kama
wenye hekima. **16** Tumieni vizuri muda mlio nao maana
siku hizi ni mbaya. **17** Kwa hiyo, msiwe wapumbavu,
bali jaribuni kujua matakwa ya Bwana. **18** Acheni
kulewa divai maana hiyo itawaangamiza, bali mjazwe
Roho Mtakatifu. **19** Zungumzeni kwa maneno ya
Zaburi, nyimbo na tenzi za kiroho; mwimbieni Bwana
nyimbo na zaburi kwa shukrani mioyoni mwenu. **20**
Mshukuruni Mungu Baba daima kwa ajili ya yote, kwa
jina la Bwana wetu Yesu Kristo. **21** Kila mmoja amstahi
mwenzake kwa sababu ya kumcha Kristo. **22** Wake
wawatii waume zao kama kumtii Bwana. **23** Maana
mume anayo mamlaka juu ya mkewe, kama vile
Kristo alivyo na mamlaka juu ya kanisa; naye Kristo
mwenyewe hulikomboa kanisa, mwili wake. **24** Kama
vile kanisa linavyomtii Kristo, vivyo hivyo, wake wawatii
waume zao katika mambo yote. **25** Nanyi waume,
wapendeni wake zenu kama Kristo alivyolipenda
kanisa, akajitoa mwenyewe sadaka kwa ajili yake. **26**
Alifanya hivyo, ili kwa neno lake, aliweke wakfu kwa
Mungu, baada ya kulifanya safi kwa kuliosha katika
maji, **27** kusudi ajipatie kanisa lililo takatifu na safu
kabisa, kanisa lisilo na doa, kasoro au chochote cha
namna hiyo. **28** Basi, waume wanapaswa kuwapenda
wake zao kama miili yao wenyewe. **29** (Hakuna mtu
yeyote auchukiaye mwili wake; badala ya kuuchukia,
huulisha na kuuvika. Ndivyo naye Kristo anavyolitunza

kanisa, 30 maana sisi ni viungo vya mwili wake.)
31 Kama yasemavyo Maandiko Matakatifu: “Kwa
hiyo, mwanamume atawaacha baba na mama yake,
ataungana na mkewe, nao wawili watakuwa mwili
mmoja.” 32 Kuna ukweli uliofichika katika maneno
haya, nami naona kwamba yamhusu Kristo na kanisa
lake. 33 Lakini yanawahusu ninyi pia: kila mume
lazima ampende mkewe kama nafsi yake mwenyewe,
naye mke anapaswa kumstahi mumewe.

6 Enyi watoto, watiini wazazi wenu Kikristo maana
hili ni jambo jema. 2 “Waheshimu Baba na mama
yako,” hii ndiyo amri ya kwanza ambayo imeongezewa
ahadi, yaani, 3 “Upate fanaka na miaka mingi duniani.”
4 Nanyi akina baba, msiwachukize watoto wenu ila
waleeni katika nidhamu na mafundisho ya Kikristo. 5
Enyi watumwa, watiini mabwana zenu hapa duniani
kwa hofu na tetemeko; fanyeni hivyo kwa unyofu wa
moyo kana kwamba mnamtumikia Kristo. 6 Fanyeni
hivyo si tu wakati wanapowatazama ili mjipendekeze
kwao, bali tumikieni kwa moyo kama atakavyo Mungu
kwa sababu ninyi ni watumishi wa Kristo. 7 Muwe
radhi kutumikia kwa ajili ya Bwana na si kwa ajili
ya watu. 8 Kumbukeni kwamba kila mtu mwenye
kutenda mema, awe mtumwa au mtu huru, atapokea
tuzo lake kutoka kwa Bwana. 9 Nanyi mnaotumikiwa,
watendeeni vivyo hivyo watumwa wenu, na acheni
kutumia vitisho. Kumbukeni kwamba ninyi pia kama
vile wao, mnaye Bwana yuleyule mbinguni, kwake
cheo cha mtu si kitu. 10 Hatimaye, nawatakeni muwe
imara katika kuungana na Bwana na kwa msaada
wa nguvu yake kuu. 11 Vaeni silaha anazowapeni
Mungu mpate kuzipinga mbinu mbaya za Ibilisi. 12
Maana vita vyenu si vita kati yetu na binadamu,
bali ni vita dhidi ya jeshi ovu la ulimwengu wa roho;
tunapigana na watawala, wakuu na wenye nguvu
wanaomiliki ulimwengu huu wa giza. **(aiōn g165)** 13
Kwa sababu hiyo, vaeni silaha za Mungu ili siku ile
itakapofika muweze kuyapinga mashambulio ya adui;
na mkisha pigana mpaka mwisho, muwe bado thabiti.
14 Basi, simameni imara! Ukweli uwe kama ukanda
kiunoni mwenu, uadilifu uwe kama vazi la kujikinga
kifuani, 15 na hamu ya kutangaza Habari Njema ya
amani iwe kama viatu miguuni mwenu. 16 Zaidi ya
hayo yote, imani iwe daima kama ngao mikononi
mwenu, iwawezeshe kuizima mishale ya moto ya yule
Mwovu. 17 Upokeeni wokovu kama kofia yenu ya
chuma, na neno la Mungu kama upanga mnaopewa
na Roho Mtakatifu. 18 Salini daima, mkiomba msaada
wa Mungu. Salini kila wakati kwa nguvu ya Roho.
Kesheni bila kuchoka mkisali kwa ajili ya watu wote
wa Mungu. 19 Niombeeni nami pia ili niongeapo
Mungu anijalie cha kusema, niweze kuwajulisha watu
fumbo la Habari Njema kwa uthabiti. 20 Mimi ni balozi
kwa ajili ya Habari Njema hiyo ingawa sasa niko
kifungoni. Ombeni, basi, ili niweze kuwa hodari katika
kuitangaza kama inipasavyo. 21 Tukiko, ndugu yetu
mpenzi na mtumishi mwaminifu wa Bwana, atawapeni
habari zangu zote mpate kujua ninachofanya. 22
Namtuma kwenu awapeni habari zetu mpate kuwa na
moyo. 23 Ninawatakieni ninyi ndugu amani, upendo
na imani kutoka kwa Mungu Baba na kutoka kwa
Bwana Yesu Kristo. 24 Nawatakia neema ya Mungu
wote wanaompenda Bwana wetu Yesu Kristo kwa
mapendo yasiyo na mwisho.

Wakolosai

1 Mimi Paulo, mtume wa Kristo Yesu kwa mapenzi ya
Mungu, na ndugu Timotheo, 2 tunawaandikia ninyi
watu wa Mungu huko Kolosai, ndugu zetu waaminifu
katika kuungana na Kristo. Tunawatakieni neema
na amani kutoka kwa Mungu Baba yetu. 3 Daima
tunamshukuru Mungu, Baba wa Bwana wetu Yesu
Kristo, wakati tunapowaombea. 4 Maana tumesikia
juu ya imani yenu katika Kristo Yesu na juu ya upendo
wenu kwa watu wote wa Mungu. 5 Wakati ujumbe
ule wa kweli, yaani Habari Njema, ilipowafikieni kwa
mara ya kwanza, mlipata kusikia juu ya lile tumaini
linalopatikana kwake. Kwa sababu hiyo imani na
upendo wenu vinategemea jambo lile mnalotumainia
ambalo mmewekewa salama mbinguni. 6 Habari
Njema inazidi kuzaa matunda na kuenea ulimwenguni
kote kama vile ilivyofanya kwenu ninyi tangu siku ile
mliposikia juu ya neema ya Mungu na kuitambua
ilivyo kweli. 7 Mlijifunza juu ya neema ya Mungu
kutoka kwa Epafra, mtumishi mwenzetu, ambaye ni
mfanyakazi mwaminifu wa Kristo kwa niaba yetu. 8
Yeye alitupa habari za upendo wenu mliojaliwa na
Roho. 9 Kwa sababu hiyo tumekuwa tukiwaombeeni
daima tangu tulipopata habari zenu. Tunamwomba
Mungu awajazeni ujuzi kamili wa mapenzi yake,
awajazeni hekima yote na elimu iletwayo na Roho
wake. 10 Hapo mtaweza kuishi kama anavyotaka
Bwana na kutenda daima yanayompendeza. Maisha
yenu yatakuwa yenye matunda ya kila namna ya
matendo mema na mtazidi kukua katika kumjua
Mungu. 11 Mungu awajalieni nguvu kwa uwezo wake
mtukufu ili mweze kustahimili kila kitu kwa uvumilivu.
12 Na kwa furaha, mshukuruni Baba aliyewawezesha
ninyi kuwa na sehemu yenu katika mambo yale
Mungu aliyowawekea watu wake katika utawala wa
mwanga. 13 Yeye alituokoa katika nguvu ya giza,
akatuleta salama katika ufalme wa Mwanae mpenzi,
14 ambaye kwa njia yake tunakombolewa, yaani
dhambi zetu zinaondolewa. 15 Kristo ni mfano wa
Mungu asiyeonekana; ni mzaliwa wa kwanza wa
viumbe vyote. 16 Maana kwa njia yake vitu vyote
viliumbwa duniani na mbinguni, vitu vinavyoonekana
na visivyoonekana: wenye enzi, watawala, wakuu
na wenye mamlaka. Vyote viliumbwa kwa njia yake
na kwa ajili yake. 17 Kristo alikuwako kabla ya vitu
vyote; kwa kuungana naye, vyote vyadumu mahali
pake. 18 Yeye ni kichwa cha mwili wake, yaani kanisa;
yeye ni chanzo cha uhai wa huo mwili. Yeye ndiye
mwanzo, mzaliwa wa kwanza aliyefufuliwa kutoka
wafu, ili awe na nafasi ya kwanza katika vitu vyote.
19 Maana Mungu alipenda utimilifu wote uwe ndani
yake. 20 Kwa njia yake Mungu alivipatanisha naye
vitu vyote naam, viumbe vyote mbinguni na duniania;
alileta amani kwa damu ya Kristo msalabani. 21 Hapo
kwanza ninyi pia mlikuwa mbali na Mungu na mlikuwa
adui zake kwa sababu ya fikira zenu na matendo
yenu maovu. 22 Lakini sasa, kwa kifo cha Mwanae
aliyeishi hapa duniani, Mungu amewapatanisha naye,
kusudi awalete mbele yake mkiwa watakatifu, safi
na bila lawama. 23 Mnapaswa, lakini kuendelea
kuwa imara na thabiti katika imani hiyo, na msikubali
kusukumwa mbali na tumaini lile mlilopata wakati
mlipoisikia Habari Njema. Mimi Paulo nimekuwa
mtumishi wa hiyo Habari Njema ambayo imekwisha
hubiriwa kila kiumbe duniani. 24 Na sasa nafurahi
kuteseka kwa ajili yenu, maana kwa mateso yangu
hapa duniani, nasaidia kukamilisha kile kilichopungua
bado katika mateso ya Kristo kwa ajili ya mwili wake,
yaani kanisa. 25 Nami nimefanywa kuwa mtumishi
wa kanisa kufuatana na mpango wake Mungu ambao
alinikabidhi kwa faida yenu. Mpango wenyewe ni
kuutangaza kwa ukamilifu ujumbe wake, 26 ambao ni
siri aliyowaficha binadamu wote tangu milele, lakini
sasa amewajulisha watu wake. (aiōn g165) 27 Mpango
wa Mungu ni kuwajulisha watu wake siri hii kuu na
tukufu ambayo ni kwa ajili ya watu wote. Na, siri
yenyewe ndiyo hii: Kristo yuko ndani yenu, na jambo
hilo lamaanisha kwamba ninyi mtaushiriki utukufu wa
Mungu. 28 Kwa sababu hiyo tunamhubiri Kristo kwa
watu wote; tunawaonya na kuwafundisha wote kwa
hekima yote, ili tuweze kumleta kila mmoja mbele
ya Mungu akiwa amekomaa katika kuungana na
Kristo. 29 Kwa madhumuni hayo mimi nafanya kazi
na kujitahidi nikiitumia nguvu kuu ya Kristo ifanyayo
kazi ndani yangu.

2 Napenda mjue jinsi ninavyofanya kazi kwa bidii
kwa ajili yenu, kwa ajili ya watu wa Laodikea na
kwa ajili ya wote ambao hawajapata kuniona kwa
macho. 2 Nafanya hivi kusudi mioyo yao ifarijiwe na
kuvutwa pamoja katika upendo, ili wajazwe uthabiti
mwingi uletwao na elimu ya kweli. Hapo wataijua
siri ya Mungu ambayo ni Kristo mwenyewe. 3 Ndani
yake zimefichika hazina zote za hekima na elimu.
4 Basi, nawaambieni, msikubali kudanganywa na
mtu yeyote kwa maneno ya uongo hata kama ni ya
kuvutia sana. 5 Maana, ingawa mimi niko mbali nanyi
kwa mwili, lakini niko pamoja nanyi kwa roho, na
ninafurahi kuona uthabiti kamili mnaosimama nao
pamoja katika imani yenu kwa Kristo. 6 Maadamu

ninyi mmemkubali Kristo Yesu kuwa Bwana, basi,
ishini katika muungano naye. 7 Mnapaswa kuwa na
mizizi ndani yake, kujijenga juu yake na kuwa imara
katika imani yenu kama mlivyofundishwa. Muwe na
shukrani tele. 8 Angalieni basi, mtu asiwapotoshe
kwa udanganyifu mtupu wa hekima ya kibinadamu,
ambayo chanzo chake ni mafundisho ya mapokeo
ya watu na ya pepo watawala, na wala si Kristo
mwenyewe! 9 Maana, ndani yake Kristo katika
ubinadamu wake, umo ukamilifu wote wa Mungu,
10 nanyi mmepewa uzima kamili katika kuungana
naye. Yeye yuko juu ya pepo watawala wote na
wakuu wote. 11 Katika kuungana na Kristo ninyi
mlitahiriwa, lakini si kwa tohara ifanywayo na watu,
bali inayofanywa na Kristo mwenyewe, na ambayo
inahusikana na kukombolewa kutoka katika utu wa
dhambi. 12 Maana, mlipobatizwa mlizikwa pamoja
na Kristo, na katika ubatizo, mlifufuliwa pia pamoja
naye kwa imani yenu katika nguvu ya Mungu ambaye
alimfufua Kristo kutoka wafu. 13 Wakati mmoja nanyi
mlikuwa mmekufa kwa sababu ya makosa yenu na
kwa sababu ninyi mlikuwa watu wa mataifa mengine.
Lakini Mungu amewapa ninyi uzima pamoja na Kristo.
Mungu ametusamehe dhambi zetu zote; 14 alifutilia
mbali ile hati ya deni iliyokuwa inatukabili na masharti
yake, na kuifuta kabisa kwa kuipigilia msalabani. 15
Juu ya msalaba Kristo aliwapokonya nguvu zao hao
pepo watawala na wakuu; aliwafanya kuwa kitu cha
fedheha hadharani kwa kuwaburuta kama mateka
katika msafara wa ushindi wake. 16 Kwa hiyo, basi,
msikubali kupewa masharti na mtu yeyote kuhusu
vyakula au vinywaji, siku za sherehe, sikukuu ya
Mwezi mpya au Sabato. 17 Mambo ya aina hiyo
ni kivuli tu cha yale yatakayokuja; ukweli wenyewe
ndiye Kristo. 18 Msikubali kuhukumiwa na mtu yeyote
anayejitakia kuwa wa maana kwa sababu ya maono
ya pekee na ambaye anasisitiza juu ya unyenyekevu
wa uongo na ibada kwa malaika. Mtu wa namna hiyo
amepumbazika kwa fikira danganifu za kidunia 19
na amejitenga na Kristo aliye kichwa cha huo mwili.
Chini ya uongozi wa Kristo, mwili wote unalishwa na
kuunganishwa pamoja kwa viungo na mishipa yake,
nao hukua kama atakavyo Mungu. 20 Ninyi mmekufa
pamoja na Kristo na kukombolewa kutoka nguvu za
pepo watawala wa ulimwengu. Kwa nini, basi, kuishi
tena kama vile mngekuwa wa ulimwengu huu? Ya nini
kuwekewa masharti: 21 “Msishike hiki,” “Msionje kile,”
“Msiguse kile!” 22 Mambo hayo yote yanahusika na
vitu vyenye kuharibika mara tu vinapotumiwa; hayo ni
maagizo na mafundisho ya kibinadamu tu. 23 Kweli,
masharti hayo yaonekana kuwa ya hekima katika
namna ya ibada ya kujitakia wenyewe, unyenyekevu
wa uongo na kuutendea mwili kwa ukali; lakini kwa
kweli, haifai chochote kuzuia tamaa za mwili.

3 Basi, ikiwa mmefufuka pamoja na Kristo, panieni
mambo ya juu, kule Kristo aliko, ameketi upande
wa kulia wa Mungu. 2 Muwe na hamu ya mambo
ya huko juu, na siyo mambo ya hapa duniani. 3
Maana ninyi mmekufa na uzima wenu umefichwa
pamoja na Kristo katika Mungu. 4 Uzima wenu
halisi ni Kristo, na wakati atakapotokea ndipo nanyi
pia mtakapotokea pamoja naye katika utukufu. 5
Basi, komesheni kabisa kila kitu kilicho ndani yenu
ambacho chahusika na mambo ya kidunia: uasherati,
uchafu, shauku, tamaa mbaya na uchu (ambao ni
sawa na kuabudu sanamu). 6 Kwa sababu ya mambo
hayo hasira ya Mungu huwajia wote wanaomwasi. 7
Wakati mmoja ninyi pia mliishi kufuatana na mambo
hayo, mlipotawaliwa nayo. 8 Lakini sasa mnapaswa
kuachana na mambo haya yote: hasira, tamaa, uovu;
kufuru au maneno yasiyofaa yasitoke kamwe vinywani
mwenu. 9 Msiambiane uongo, kwani ninyi mmekwisha
vua ule utu wa kale pamoja na matendo yake yote,
10 mkavaa utu mpya. Huu unaendelea kurekebishwa
na Mungu, Muumba wake, kadiri ya mfano wake, ili
mpate kumjua Mungu kwa ukamilifu. 11 Katika hali
hii, hakuna tena tofauti kati ya Mgiriki na Myahudi,
aliyetahiriwa na asiyetahiriwa, msomi na asiye msomi,
mtumwa na mtu aliye huru. Kristo ni kila kitu, na
yumo katika yote. 12 Ninyi ni watu wake Mungu; yeye
aliwapenda na kuwateua. Kwa hiyo basi, vaeni moyo
wa huruma, wema, unyenyekevu, upole na uvumilivu.
13 Vumilianeni na kusameheana iwapo mmoja wenu
analo jambo lolote dhidi ya mwenzake. Mnapaswa
kusameheana kama Bwana alivyowasamehe ninyi. 14
Zaidi ya hayo yote, zingatieni upendo kwani upendo
huunganisha kila kitu katika umoja ulio kamili. 15 Nayo
amani ya Kristo itawale mioyoni mwenu; maana kwa
ajili hiyo ninyi mmeitwa katika mwili huo mmoja. Tena
muwe na shukrani! 16 Ujumbe wa Kristo ukae ndani
yenu pamoja na utajiri wake wote. Fundishaneni na
kushauriana kwa hekima yote. Imbeni zaburi, nyimbo
na tenzi za kiroho; mwimbieni Mungu mioyoni mwenu
kwa shukrani. 17 Na, kila mfanyacho kwa neno au
tendo, fanyeni vyote kwa jina la Bwana Yesu na
kumshukuru Mungu Baba kwa njia yake. 18 Enyi akina
mama, watiini waume zenu, kwani ndivyo apendavyo
Bwana. 19 Nanyi waume, wapendeni wake zenu, na
msiwe wakali kwao. 20 Enyi watoto, watiini wazazi
wenu daima maana hiyo humpendeza Bwana. 21
Nanyi wazazi, msiwachukize watoto wenu, la sivyo

watakata tamaa. 22 Enyi watumwa, watiini wakuu
wenu wa kidunia katika mambo yote, na si tu wakati
wanapowatazama kwa kuwa mnataka kujipendekeza
kwao; ila fanyeni hivyo kwa moyo wote, kwa sababu
ya kumcha Bwana. 23 Kila mfanyalo, fanyeni kwa
moyo wote, kwa sababu ya Bwana na si kwa ajili
ya mtu. 24 Kumbukeni kwamba atawapeni tuzo lile
alilowawekea watu wake. Mtumikieni Kristo Bwana!
25 Atendaye mabaya atalipwa kufuatana na ubaya
wake; Mungu hana ubaguzi.

4 Nanyi wakuu, watendeeni watumwa wenu kwa
uadilifu na haki, mkikumbuka kwamba nanyi pia
mnaye Bwana mbinguni. 2 Dumuni katika sala, na
mnaposali muwe waangalifu, mkimshukuru Mungu.
3 Vilevile, mtuombee sisi pia ili Mungu atupe fursa
ya kuuhubiri ujumbe wake kuhusu siri ya Kristo.
Kwa ajili hiyo mimi niko sasa kifungoni. 4 Basi,
ombeni ili niweze kusema kama inavyonipasa na
kwa namna itakayodhihirisha siri hiyo. 5 Muwe na
hekima katika uhusiano wenu na watu wasioamini,
mkitumia vizuri kila nafasi mliyo nayo. 6 Mazungumzo
yenu yanapaswa kuwa daima mema na ya kuvutia,
na mnapaswa kujua jinsi ya kumjibu vizuri kila
mmoja. 7 Ndugu yetu mpenzi Tukiko, mfanyakazi
mwaminifu na mtumishi mwenzetu katika kazi ya
Bwana, atawapeni habari zangu zote. 8 Ndiyo
maana namtuma, ili aichangamshe mioyo yenu
kwa kuwaambieni habari zetu. 9 Anakuja pamoja
na Onesimo, ndugu yetu mpenzi na mwaminifu,
ambaye ni mwananchi mwenzenu. Watawapeni
habari za mambo yote yanayofanyika hapa. 10
Aristarko, ambaye yuko kifungoni pamoja nami,
anawasalimuni; hali kadhalika Marko, binamu yake
Barnaba, (mmekwisha pata maagizo juu yake; akifika
kwenu mkaribisheni). 11 Naye Yoshua aitwaye Yusto,
anawasalimuni. Miongoni mwa Wayahudi waliokwisha
pokea imani, hawa tu peke yao, ndio wanaofanya
kazi pamoja nami kwa ajili ya Utawala wa Mungu;
nao wamekuwa msaada mkubwa kwangu. 12 Epafra,
mwananchi mwenzenu na mtumishi wa Kristo Yesu
anawasalimuni. Daima anawaombeeni ninyi kwa bidii
ili mpate kusimama imara, mkomae na kuwa thabiti
kabisa katika mambo yote anayotaka Mungu. 13
Naweza kushuhudia kwamba anafanya kazi kwa
bidii kwa ajili yenu na kwa ajili ya watu wa Laodikea
na Hierapoli. 14 Luka, daktari wetu mpenzi, na
Dema, wanawasalimuni. 15 Salamu zetu kwa ndugu
zetu wa Laodikea; msalimuni dada Nimfa pamoja
na jumuiya yote ya waumini inayokutana nyumbani
kwake. 16 Mkisha soma barua hii, hakikisheni kwamba
inasomwa na Wakristo wa Laodikea; na ninyi fanyeni
mpango mpate kuisoma barua waliyoipata kwao.
17 Mwambieni Arkipo aitekeleze vizuri ile huduma
aliyokabidhiwa na Bwana. 18 Naandika haya kwa
mkono wangu mwenyewe: Salamu kutoka kwangu,
mimi Paulo. Kumbukeni kwamba niko kifungoni.
Neema ya Mungu iwe nanyi.

1 Wathesalonike

1 Mimi Paulo, Silwano na Timotheo tunawaandikia
ninyi jumuiya ya kanisa la Thesalonike, ambao ni
watu wake Mungu Baba, na wa Bwana Yesu Kristo.
2 Tunamshukuru Mungu daima kwa ajili yenu ninyi
nyote na kuwakumbukeni daima katika sala zetu. **3**
Maana, mbele ya Mungu Baba yetu, twakumbuka
jinsi mnavyoonyesha imani yenu kwa matendo, jinsi
upendo wenu unavyowawezesha kufanya kazi kwa
bidii, na jinsi tumaini lenu katika Bwana wetu Yesu
Kristo lilivyo thabiti. **4** Ndugu, twajua kwamba Mungu
anawapenda na kwamba amewateua muwe watu
wake, **5** maana wakati tulipowahubirieni ile Habari
Njema haikuwa kwa maneno tu, bali pia kwa nguvu na
kwa Roho Mtakatifu, tukiwa na hakika kwamba ujumbe
huo ulikuwa wa kweli. Mnajua jinsi tulivyoishi pamoja
nanyi; tuliishi kwa manufaa yenu. **6** Ninyi mlifuata
mfano wetu, na kumwiga Bwana. Ingawa mliteswa
sana, mliupokea ujumbe huo kwa furaha itokayo kwa
Roho Mtakatifu. **7** Kwa hiyo ninyi mmekuwa mfano
mzuri kwa waumini wote wa Makedonia na Akaya. **8**
Maana, kutokana na bidii yenu ujumbe wa Bwana
umesikika si tu huko Makedonia na Akaya, bali imani
yenu kwa Mungu imeenea popote. Tena hatuhitaji
kusema zaidi. **9** Watu hao wanazungumza juu ya ziara
yetu kwenu: jinsi mlivyotukaribisha, jinsi mlivyoziacha
sanamu mkamgeukia Mungu aliye hai na wa kweli,
10 na sasa mwamngojea Mwanae ashuke kutoka
mbinguni, Yesu, ambaye Mungu alimfufua kutoka
wafu, na ambaye anatuokoa katika ghadhabu ya
Mungu inayokuja.

2 Ndugu, ninyi wenyewe mnafahamu kwamba
ziara yetu kwenu haikuwa bure. **2** Mnajua jinsi
tulivyodhulumiwa na kutukanwa kule Filipi kabla
ya kufika kwenu Thesalonike. Ingawa kulikuwa
na upinzani mwingi, Mungu wetu alitujalia uhodari
wa kuwahubirieni Habari Njema yake. **3** Jambo
tunalosisitiza kwenu si jambo linalotegemea uongo
au nia mbaya; wala hatupendi kumdanganya mtu
yeyote. **4** Sisi twanena daima kama atakavyo Mungu
kwani yeye alituona kwamba tunafaa, akatukabidhi hii
Habari Njema. Si nia yetu kuwapendeza watu hata
kidogo, bali twataka kumpendeza Mungu ambaye
anajua mioyo yetu mpaka ndani. **5** Ninyi mnajua
kwamba sisi hatukuja kwenu na maneno matamu ya
kubembeleza wala hatukutumia maneno ya kijanja
ya kuficha ubinafsi fulani; Mungu ni shahidi! **6**
Hatukutafuta sifa kutoka kwa watu, wala kutoka
kwenu, wala kutoka kwa mtu yeyote, **7** ingawa sisi
tukiwa mitume wa Kristo, tungeweza kudai mambo
fulani kwenu. Lakini sisi tulikuwa Wapole kati yenu
kama alivyo mama kwa watoto wake. **8** Tuliwapenda
ninyi sana hata tukawa tayari kuwashirikisha si
tu Habari Njema ya Mungu, bali pia na maisha
yetu. Ndivyo mlivyokuwa wapenzi wetu! **9** Ndugu,
mnakumbuka jinsi tulivyofanya kazi na kutaabika.
Tulipowaleteeni Habari Njema ya Mungu tulifanya kazi
mchana na usiku kusudi tusiwe mzigo kwa mtu yeyote
miongoni mwenu. **10** Ninyi mnaweza kushuhudia,
na Mungu pia ni shahidi, jinsi mwenendo wetu kati
yenu ninyi mnaoamini ulivyokuwa mzuri, mwadilifu na
usio na lawama. **11** Mnajua kwamba sisi tulimtendea
kila mmoja wenu kama vile baba anavyowatendea
watoto wake mwenyewe. **12** Tuliwapeni moyo,
tuliwafarijini na kuwahimiza ili mpate kuishi maisha
yampendezayo Mungu ambaye aliwaiteni mshiriki
Utawala na utukufu wake. **13** Tena tunayo sababu
nyingine ya kumshukuru Mungu: tulipowaleteeni
ujumbe wa Mungu, ninyi mliusikia mkaupokea, si
kama vile ujumbe wa binadamu, bali kama ujumbe
wa Mungu, na kweli ndivyo ulivyo. Maana Mungu
anafanya kazi ndani yenu ninyi mnaoamini. **14** Ndugu,
ninyi mmepatwa na mambo yaleyale yaliyoyapata
makanisa ya Mungu kule Yudea, mambo yaliyowapata
watu walio wake Kristo Yesu. Ninyi mlidhulumiwa na
wananchi wenzenu kama vile wao walivyodhulumiwa
na wenzao Wayahudi, **15** ambao walimuua Bwana
Yesu na manabii, wakatutesa na sisi pia. Watu hao
wanamchukiza Mungu, tena ni adui za kila mtu! **16**
Hata walijaribu kutuzuia kuwahubiria watu wa mataifa
mengine ujumbe utakaowaletea wokovu. Ndivyo
walivyokamilisha orodha ya dhambi zote walizotenda
siku zote. Lakini sasa hasira ya Mungu imewaangukia.
17 Ndugu, kuachana kwetu nanyi kulikuwa kwa muda
tu, tena kuachana huko kulikuwa kwa mwili tu na si
kwa roho. Kitambo kifupi baadaye, tulishikwa na hamu
kubwa ya kuwaoneni tena! **18** Kwa hiyo tuliamua
kuwatembeleeni tena. Nami, Paulo, nilijaribu kuja
kwenu zaidi ya mara moja, lakini Shetani alituzuia. **19**
Je, tutakaposimama mbele ya Bwana Yesu wakati
atakapokuja, fahari ya ushindi wetu itakuwa nini?
Itakuwa ni ninyi wenyewe; ninyi ndio tumaini letu na
furaha yetu. **20** Naam, ninyi ni utukufu wetu na furaha
yetu!

3 Mwishowe hatukuweza kuvumilia zaidi. Basi,
tuliamua kubaki kule Athene peke yetu, **2** na
kumtuma kwenu ndugu yetu Timotheo, ambaye ni
mfanyakazi mwenzetu kwa ajili ya Mungu katika
kuhubiri Habari Njema ya Kristo. Tulimtuma ili

awaimarisheni na kuwafarijini, 3 kusudi imani ya mtu
yeyote miongoni mwenu isije ikafifia kwa sababu
ya taabu hizo. Ninyi mnajua kwamba tunapaswa
kupata mateso. 4 Maana, tulipokuwa pamoja nanyi,
tuliwaambieni kwamba tutateswa; na kama mjuavyo
ndivyo ilivyotukia. 5 Ndio maana nilimtuma Timotheo
kwenu. Sikuweza kungoja zaidi, na hivyo nilimtuma
nipate habari za imani yenu. Isije ikawa labda
Mshawishi aliwajaribuni na kazi yote tuliyofanya
miongoni mwenu imepotea bure! 6 Sasa Timotheo
amekwisha rudi, naye ametupa habari za kufurahisha
kuhusu imani na upendo wenu. Ametuarifu kwamba
mnatukumbuka daima, na kwamba mna hamu ya
kutuona sisi kama nasi tulivyo na hamu ya kuwaoneni.
7 Basi, habari za imani yenu zimetutia moyo katika
taabu na mateso yetu yote, 8 kwani sasa tunaishi
kweli ikiwa ninyi mnasimama imara katika kuungana
na Bwana. 9 Sasa twaweza kumshukuru Mungu
wetu kwa ajili yenu. Tunamshukuru kwa furaha tuliyo
nayo mbele yake kwa sababu yenu. 10 Tunazidi
kumwomba Mungu usiku na mchana kwa moyo wetu
wote ili atupatie fursa ya kuwaoneni uso kwa uso ili
tuweze kurekebisha chochote kilichopungua katika
imani yenu. 11 Tunamwomba Mungu, Baba yetu
mwenyewe, na Bwana wetu Yesu atutayarishie njia ya
kuja kwenu. 12 Bwana awawezeshe ninyi kupendana
na kuwapenda watu wote zaidi na zaidi, kama vile sisi
tunavyowapenda ninyi. 13 Hivyo ataiimarisha mioyo
yenu, nanyi mtakuwa wakamilifu na watakatifu mbele
ya Mungu na Baba yetu wakati Bwana wetu Yesu
atakapokuja pamoja na wote walio wake.

4 Hatimaye, ndugu zangu, mmejifunza kutoka kwetu
namna mnavyopaswa kuishi ili kumpendeza
Mungu. Na kweli mmekuwa mnaishi hivyo. Sasa
tunawaombeni na kuwasihi kwa jina la Bwana Yesu
mfanye vema zaidi. 2 Maana mnayajua yale maagizo
tuliyowapeni kwa mamlaka ya Bwana Yesu. 3 Mungu
anataka ninyi muwe watakatifu na mjiepushe kabisa
na maisha ya zinaa. 4 Kila mwanamume anapaswa
kujua namna ya kuishi na mkewe kwa utakatifu na
heshima, 5 na si kwa tamaa mbaya kama watu
wa mataifa mengine wasiomjua Mungu. 6 Basi,
mtu yeyote asimkosee au kumpunja mwenzake
kuhusu jambo hili. Tulikwisha waambieni hayo na
kuwaonya kwamba Bwana atawaadhibu wanaofanya
mambo hayo. 7 Mungu hakutuita tuishi maisha ya
zinaa, bali tuishi katika utakatifu. 8 Kwa hiyo basi,
anayedharau mafundisho hayo hamdharau mtu, bali
amdharau Mungu mwenyewe anayewapeni Roho
wake Mtakatifu. 9 Hakuna haja ya kuwaandikieni juu
ya kuwapenda ndugu zenu waumini. Ninyi wenyewe
mmefundishwa na Mungu namna mnavyopaswa
kupendana. 10 Na mmekuwa mkiwatendea hivyo
ndugu zenu wote kila mahali katika Makedonia.
Basi, ndugu tunawaombeni mfanye hata zaidi. 11
Muwe na nia ya kuishi maisha ya utulivu, kila mmoja
ashughulikie mambo yake mwenyewe na afanye kazi
kwa mikono yake mwenyewe kama tulivyowaagiza
pale awali. 12 Kwa namna hiyo mtajipatia sifa nzuri
kutoka kwa wale wasio Wakristo, na hamtakuwa
na lazima ya kuwategemea wengine kwa mahitaji
yenu. 13 Ndugu, twataka mjue ukweli kuhusu wale
ambao wamekwisha fariki dunia, ili msipatwe na
huzuni kama watu wengine wasio na matumaini.
14 Sisi tunaamini kwamba Yesu alikufa, akafufuka;
na hivyo sisi tunaamini kwamba Mungu atawaleta
pamoja na Yesu wale wote waliofariki wakiwa
wanamwamini. 15 Hili tunalowaambieni ni fundisho
la Bwana; sisi tulio hai, ambao tutakuwa tumebaki,
wakati Bwana atakapokuja, hakika hatutawatangulia
wale waliokwisha fariki dunia. 16 Maana patatolewa
amri, sauti ya malaika mkuu, sauti ya tarumbeta ya
Mungu, naye Bwana mwenyewe atashuka kutoka
mbinguni. Ndipo wale waliokufa wakiwa wanamwamini
Kristo watafufuliwa kwanza. 17 Kisha sisi tulio hai
wakati huo tutakusanywa pamoja nao katika mawingu
kumlaki Bwana hewani. Na hivyo tutakuwa daima
pamoja na Bwana. 18 Basi, farijianeni kwa maneno
haya.

5 Ndugu, hakuna haja ya kuwaandikieni juu ya
nyakati na majira yatakapotukia mambo haya.
2 Maana ninyi wenyewe mwajua kwamba Siku ya
Bwana itakuja kama mwizi ajavyo usiku. 3 Watu
watakapokuwa wanasema: “Kila kitu ni shwari na
salama” ndipo uharibifu utakapowaangukia ghafla!
Mambo hayo yatatukia ghafla kama uchungu wa
uzazi unavyomjia mama anayejifungua, wala watu
hawataweza kuepukana nayo. 4 Lakini ninyi ndugu,
hamko gizani, na siku hiyo haipaswi kuwajieni ghafla
kama vile mwizi. 5 Ninyi nyote ni watu mnaoishi
katika mwanga, watu wa mchana. Sisi si watu wa
usiku, wala wa giza. 6 Basi, tusilale usingizi kama
wengine; tunapaswa kukesha na kuwa na kiasi. 7
Wanaolala hulala usiku, na walevi hulewa usiku. 8
Lakini sisi ni watu wa mchana na tunapaswa kuwa
na kiasi. Tunapaswa kuvaa imani na upendo kama
vazi la kujikinga kifuani, na tumaini letu la wokovu
kama kofia ya chuma. 9 Maana Mungu hakututeua ili
tuangamizwe na ghadhabu yake, bali tuupate wokovu
kwa njia ya Bwana wetu Yesu Kristo, 10 ambaye

alikufa kwa ajili yetu, ili tuishi pamoja naye, iwe tu hai
au tumekufa. 11 Kwa hiyo farijianeni na kusaidiana
ninyi kwa ninyi kama mnavyofanya sasa. 12 Ndugu,
tunawaombeni muwastahi wale wanaofanya kazi
kati yenu, wale wanaowaongoza na kuwafundisheni
kuhusu maisha ya Kikristo. 13 Wapeni heshima kubwa
na kuwapenda kwa sababu ya kazi wanayofanya.
Muwe na amani kati yenu. 14 Ndugu, tunawahimizeni
muwaonye watu walio wavivu, muwatie moyo watu
wanyonge, muwasaidie watu dhaifu, muwe na subira
kwa wote. 15 Angalieni mtu yeyote asimlipe mwingine
maovu kwa maovu, ila nia yenu iwe kutendeana
mema daima na kuwatendea mema watu wote. 16
Furahini daima, 17 salini kila wakati 18 na muwe
na shukrani katika kila hali. Hayo ndiyo anayotaka
Mungu kwenu katika kuungana kwenu na Kristo Yesu.
19 Msimpinge Roho Mtakatifu; 20 msidharau unabii.
21 Pimeni kila kitu: zingatieni kilicho chema, 22 na
epukeni kila aina ya uovu. 23 Mungu anayetupatia
amani awafanye ninyi watakatifu kwa kila namna na
kuzilinda nafsi zenu—roho, mioyo na miili yenu—mbali
na hatia yoyote wakati wa kuja kwake Bwana wetu
Yesu Kristo. 24 Yeye anayewaita ninyi atafanya hivyo
kwani ni mwaminifu. 25 Ndugu, tuombeeni na sisi pia.
26 Wasalimuni ndugu wote kwa ishara ya upendo. 27
Nawahimizeni kwa jina la Bwana muwasomee ndugu
zetu wote barua hii. 28 Tunawatakieni neema ya
Bwana wetu Yesu Kristo.

2 Wathesalonike

1 Mimi Paulo, Silwano na Timotheo tunawaandikia
ninyi jumuiya ya kanisa la Thesalonike, ambao
ni watu wake Mungu Baba yetu na wa Bwana
Yesu Kristo. 2 Tunawatakieni neema na amani
kutoka kwa Mungu Baba yetu na kwa Bwana Yesu
Kristo. 3 Ndugu, tunapaswa kushukuru Mungu
daima kwa ajili yenu. Inafaa kwetu kufanya hivyo
kwani imani yenu inakua sana na kupendana kwenu
kunaongezeka sana. 4 Ndio maana sisi tunajivunia
ninyi katika makanisa ya Mungu. Tunaona fahari
juu ya jinsi mnavyoendelea kuamini na kustahimili
katika udhalimu wote na mateso mnayopata. 5 Hayo
yote yanathibitisha kwamba hukumu ya Mungu ni ya
haki, na matokeo yake ninyi mtastahili Utawala wake
ambao kwa ajili yake mnateseka. 6 Mungu atafanya
jambo la haki: atawalipa mateso wale wanaowatesa
ninyi, 7 na kuwapeni nafuu ninyi mnaoteseka, na sisi
pia. Atafanya jambo hilo wakati Bwana atakapotokea
kutoka mbinguni pamoja na malaika wake na wakuu
8 na miali ya moto, kuwaadhibu wale wanaomkataa
Mungu na wale wasiotii Habari Njema ya Bwana wetu
Yesu. 9 Adhabu yao itakuwa kuangamizwa milele
na kutengwa mbali na utukufu wake mkuu, **(aiōnios
g166)** 10 wakati atakapokuja Siku ile kupokea utukufu
kutoka kwa watu wake na heshima kutoka kwa wote
wanaoamini. Ninyi pia mtakuwa miongoni mwao,
kwani mmeuamini ule ujumbe tuliowaletea. 11 Ndiyo
maana tunawaombeeni daima. Tunamwomba Mungu
wetu awawezeshe muyastahili maisha aliyowaitia
myaishi. Tunamwomba, kwa uwezo wake, atimize nia
yenu ya kutenda mema na kukamilisha kazi yenu
ya imani. 12 Kwa namna hiyo, jina la Bwana wetu
Yesu litapata utukufu kutoka kwenu, nanyi mtapata
utukufu kutoka kwake kwa neema ya Mungu wetu na
ya Bwana Yesu Kristo.

2 Sasa yahusu kuja kwake Bwana wetu Yesu
Kristo na kukusanywa kwetu pamoja tukae naye.
Ndugu, tunawaombeni sana 2 msifadhaike upesi
moyoni, na wala msitiwe wasiwasi kwa sababu
ya madai kwamba Siku ya Bwana imekwisha fika.
Labda inadhaniwa kwamba jambo hili limetokana
na uaguzi fulani, mahubiri au barua inayosemekana
kuwa imetoka kwetu. 3 Msikubali kudanganywa
na mtu yeyote kwa namna yoyote ile. Maana
Siku hiyo haitakuja mpaka kwanza ule Uasi Mkuu
utokee na yule Mwovu aonekane ambaye mwisho
wake ni kuangamizwa kabisa. 4 Yeye atapinga
kila kitu wanachokiona watu kuwa ni mungu, au
wanachokiabudu. Naam, hata ataingia na kuketi
ndani ya Hekalu la Mungu akijidai kuwa Mungu. 5
Je, hamkumbuki kwamba niliwaambieni haya yote
wakati nilipokuwa pamoja nanyi? 6 Lakini kuna kitu
kinachomzuia sasa, nanyi mwakijua kitu hicho. Basi,
huyo Mwovu ataonekana wakati wake ufaao. 7
Hata hivyo, Mwovu huyo aliyefichika anafanya kazi
sasa, lakini hataonekana mpaka yule anayemzuia
aondolewe. 8 Hapo ndipo Mwovu atakapotokea;
lakini Bwana Yesu anapokuja atamuua kwa pumzi ya
kinywa chake na kumwangamiza kwa mng'ao wa kuja
kwake. 9 Huyo Mwovu atakuja na nguvu za Shetani
na kufanya kila namna ya miujiza na maajabu ya
uongo, 10 na kutumia udanganyifu wa kila namna
kwa wale walio katika mkumbo wa kupotea. Hao
watapotea kwa sababu hawakuupokea na kuupenda
ule ukweli ili waokolewe. 11 Ndiyo maana Mungu
amewaweka chini ya nguvu ya upotovu, wauamini
uongo. 12 Matokeo yake ni kwamba wote wasioamini
ukweli, ila wafurahia dhambi, watahukumiwa. 13
Tunapaswa kumshukuru Mungu daima kwa ajili yenu
ninyi ndugu, ninyi mnaopendwa na Bwana, kwa
maana Mungu amewateua tangu mwanzo mpate
kuokolewa kwa nguvu ya Roho mfanywe watu wake
watakatifu kwa imani yenu katika ukweli. 14 Mungu
aliwaitieni jambo hili kwa njia ya Habari Njema
tuliyowahubirieni; aliwaiteni mpate kupokea sehemu
yenu katika utukufu wa Bwana wetu Yesu Kristo.
15 Basi, ndugu, simameni imara na zingatieni yale
mafundisho tuliyowafundisheni kwa mahubiri yetu na
barua zetu. 16 Tunamwomba Bwana wetu Yesu Kristo
mwenyewe na Mungu Baba yetu ambaye alitupenda,
na kwa neema yake akatujalia faraja ya milele na
tumaini jema, **(aiōnios g166)** 17 aifariji mioyo yenu na
kuwaimarisheni ili mweze daima kutenda na kusema
yaliyo mema.

3 Hatimaye, ndugu, tuombeeni ili ujumbe wa
Bwana uzidi kuenea upesi na kupokelewa kwa
heshima kama vile ulivyo kati yenu. 2 Ombeni pia
ili Mungu atuokoe na watu wapotovu na waovu,
maana si wote wanaoamini ujumbe huu. 3 Lakini
Bwana ni mwaminifu. Yeye atawaimarisheni na
kuwalinda salama na yule Mwovu. 4 Naye Bwana
anatupatia tumaini kubwa juu yenu, na hatuna shaka
kwamba mnafanya na mtaendelea kufanya yale
tuliyowaambieni. 5 Bwana aiongoze mioyo yenu katika
upendo wa Mungu na katika uvumilivu tunaopewa na
Kristo. 6 Ndugu, tunawaamuru kwa jina la Bwana
wetu Yesu Kristo, mjiepushe na ndugu wote walio
wavivu na ambao hawafuati maagizo tuliyowapa. 7

Ninyi wenyewe mnajua kwamba mnapaswa kufuata
mfano wetu. Sisi tulipokuwa nanyi hatukuwa wavivu;
8 hatukula chakula kwa mtu yeyote bila ya kumlipa.
Tulifanya kazi kwa bidii na taabu mchana na usiku ili
tusiwe mzigo kwa mtu yeyote kati yenu. **9** Tulifanya
hivyo si kwa kuwa hatuna haki ya kutaka msaada
wenu, ila kwa sababu tunataka kuwapeni mfano. **10**
Tulipokuwa pamoja nanyi tulikuwa tukiwaambieni,
“Mtu asiyefanya kazi, asile.” **11** Tunasema mambo
hayo kwa sababu tumesikia kwamba wako baadhi
yenu ambao ni wavivu na ambao hawafanyi chochote,
isipokuwa tu kujiingiza katika mambo ya watu wengine.
12 Kwa jina la Bwana wetu Yesu Kristo tunawaamuru
na kuwaonya watu hao wawe na nidhamu na kufanya
kazi ili wajipatie maslahi yao wenyewe. **13** Lakini
ninyi ndugu, msichoke kutenda mema. **14** Huenda
kwamba huko kuna mtu ambaye hatautii huu ujumbe
tunaowapelekeeni katika barua hii. Ikiwa hivyo,
basi, mfichueni mtu huyo na msiwe na uhusiano
wowote naye kusudi aone aibu. **15** Lakini msimtendee
mtu huyo kama adui, bali mwonyeni kama ndugu.
16 Bwana mwenyewe ndiye chanzo cha amani,
awajalieni amani siku zote kwa kila namna. Bwana
awe nanyi nyote. **17** Kwa mkono wangu mwenyewe
naandika hivi: Salamu kutoka kwa Paulo! Hivi ndivyo
ninavyotia sahihi kila barua; ndivyo ninavyoandika. **18**
Tunawatakieni nyote neema ya Bwana wetu Yesu
Kristo.

1 Timotheo

1 Mimi Paulo, mtume wa Yesu Kristo kwa amri
ya Mungu Mwokozi wetu na Yesu Kristo tumaini
letu, 2 nakuandikia Timotheo mwanangu halisi katika
imani. Nakutakia neema, huruma na amani kutoka
kwa Mungu Baba yetu na Kristo Yesu Bwana wetu.
3 Napenda ukae huko Efeso, kama nilivyokuomba
nilipokuwa ninakwenda Makedonia. Wako watu
fulani huko wanaofundisha mafundisho ya uongo.
Wakomeshe watu hao. 4 Waambie waachane na
zile hadithi tupu na orodha ndefu za mababu,
ambazo huleta tu ubishi, wala haviwajengi watu
katika mpango ujulikanao kwa imani. 5 Shabaha
ya amri hii ni kuhimiza mapendo yatokayo katika
moyo safi, dhamiri njema, na imani ya kweli. 6
Watu wengine wamepotoka na kugeukia majadiliano
yasiyo na maana. 7 Wanapenda kuwa walimu wa
Sheria, lakini hawaelewi maneno yao wenyewe au
mambo wanayosisitiza. 8 Twajua kwamba Sheria ni
njema, kama ikitumiwa ipasavyo. 9 Lakini tunapaswa
kukumbuka kwamba sheria haziwekwi kwa ajili ya watu
wema, bali kwa ajili ya wahalifu na wasiotii, wasiomcha
Mungu na wenye dhambi, watu wasio na dini na wa
kidunia. Watu wanaowaua baba na mama zao, au
wauaji wowote wale; 10 sheria imewekwa kwa ajili ya
waasherati, wafiraji, wanaowaiba watu, waongo, na
wanaoapa uongo au wanaofanya chochote ambacho
ni kinyume cha mafundisho ya kweli. 11 Mafundisho
hayo hupatikana katika Habari Njema ambayo mimi
nimekabidhiwa niihubiri, Habari Njema ya Mungu
mtukufu na mwenye heri. 12 Namshukuru Bwana wetu
Yesu Kristo aliyenipa nguvu kwa ajili ya kazi yangu.
Namshukuru kwa kuniona mimi kuwa ni mwaminifu,
akaniteua nimtumikie, 13 ingawa pale awali mimi
nilimtukana na kumtesa na kumdhulumu. Lakini
Mungu alinionea huruma, kwa sababu sikuwa na
imani bado, na hivyo sikujua nilichokuwa ninafanya.
14 Lakini Bwana wetu alinijalia neema yake kwa wingi,
akanipa imani na upendo katika kuungana na Kristo
Yesu. 15 Usemi huu ni wa kuaminika, na tena unafaa
kukubaliwa kabisa: Kristo Yesu alikuja ulimwenguni
kuwaokoa wenye dhambi. Nami ni mkosefu zaidi kuliko
hao wote, 16 lakini Mungu alinionea huruma, ili Kristo
aonyeshe uvumilivu wake wote kwangu mimi, kama
mfano kwa wale wote ambao baadaye watamwamini
na kupokea uzima wa milele. **(aiōnios g166)** 17 Kwake
yeye aliye Mfalme wa milele na asiyekufa, yeye aliye
Mungu pekee—kwake viwe heshima na utukufu milele
na milele! Amina. **(aiōn g165)** 18 Mwanangu Timotheo,
nakukabidhi amri hii kufuatana na maneno ya unabii
yaliyosemwa zamani juu yako. Yatumie maneno hayo
yawe silaha yako katika kupigana vita vizuri, 19 na
ushike imani yako na dhamiri njema. Watu wengine
hawakusikiliza dhamiri zao na hivyo wakaiharibu
imani yao. 20 Miongoni mwao ni Humenayo na
Aleksanda ambao nimewakabidhi kwa Shetani, ili
wafundishwe wasimtukane Mungu.

2 Kwanza kabisa, basi naomba dua, sala, maombi
na sala za shukrani zitolewe kwa Mungu kwa
ajili ya watu wote, 2 kwa ajili ya wafalme na
wote wenye mamlaka, ili tupate kuishi maisha ya
utulivu na amani pamoja na uchaji wa Mungu
na mwenendo mwema. 3 Jambo hili ni jema na
lampendeza Mungu Mwokozi wetu, 4 ambaye anataka
watu wote waokolewe na wapate kuujua ukweli. 5
Maana yuko Mungu mmoja, na pia yuko mmoja
anayewapatanisha watu na Mungu, binadamu Kristo
Yesu, 6 ambaye alijitoa mwenyewe kuwakomboa
watu wote. Huo ulikuwa uthibitisho, wakati ufaao
ulipowadia. 7 Kwa sababu hiyo mimi nilitumwa niwe
mtume na mwalimu wa watu wa mataifa, niutangaze
ujumbe wa imani na ukweli. Nasema ukweli; sisemi
uongo! 8 Basi, popote mnapokutana kufanya ibada
nataka wanaume wasali, watu waliojitolea kweli
na ambao wanaweza kuinua mikono yao wakisali
bila hasira wala ubishi. 9 Hali kadhalika, nawataka
wanawake wawe wanyofu na wenye busara kuhusu
mavazi yao; wavae sawasawa na si kwa urembo
wa mitindo ya kusuka nywele, kujipamba kwa
dhahabu, lulu au mavazi ya gharama kubwa, 10 bali
kwa matendo mema kama iwapasavyo wanawake
wamchao Mungu. 11 Wanawake wanapaswa kukaa
kimya na kuwa wanyenyekevu wakati wa kujifunza. 12
Mimi simruhusu mwanamke amfundishe au amtawale
mwanamume; anapaswa kukaa kimya. 13 Maana
Adamu aliumbwa kwanza, halafu Hawa. 14 Na wala
si Adamu aliyedanganywa; bali mwanamke ndiye
aliyedanganywa, akaivunja sheria ya Mungu. 15 Hata
hivyo, mwanamke ataokolewa kwa kupata watoto,
kama akidumu katika imani, upendo, utakatifu na
unyofu.

3 Msemo huu ni wa kweli: mtu akitaka kuwa kiongozi
katika kanisa, huyo anatamani kazi nzuri. 2 Basi,
kiongozi wa kanisa anapaswa awe mtu asiye na
lawama; anapaswa awe na mke mmoja tu, awe
mwenye kiasi, nidhamu na utaratibu; ni lazima awe
mkarimu na anayeweza kufundisha; 3 asiwe mlevi au
mtu wa matata, bali awe mpole, apendaye amani;

asiwe mtu wa kupenda fedha; 4 anapaswa awe
mtu awezaye kuongoza vema nyumba yake, na
kuwafanya watoto wake wawe watii kwa heshima
yote. 5 Maana kama mtu hawezi kuongoza vema
nyumba yake, atawezaje kulitunza kanisa la Mungu?
6 Mtu ambaye hajakomaa bado katika imani asifanywe
kuwa kiongozi katika kanisa, asije akajaa majivuno
na kuhukumiwa kama vile Ibilisi alivyohukumiwa.
7 Anapaswa awe mwenye sifa njema kati ya watu
walio nje ya kanisa, ili asije akalaumiwa na kuanguka
katika mtego wa Ibilisi. 8 Wasaidizi katika kanisa
wanapaswa pia kuwa watu wenye tabia njema na
wanyofu; wasiwe wanywaji mno wa divai au wenye
tamaa ya fedha; 9 wanapaswa kuzingatia kwa dhamiri
njema ukweli wa ndani wa imani. 10 Ni lazima kwanza
wathibitishwe, na wakionekana kuwa wanafaa, basi,
watoe huduma yao. 11 Wake zao wanapaswa pia
kuwa na tabia njema, wasiowasengenya watu, wenye
kiasi na waaminifu katika mambo yote. 12 Msaidizi
katika kanisa lazima awe na mke moja tu, na awezaye
kuongoza vema watoto wake na nyumba yake. 13
Maana wasaidizi wanaofanya kazi yao vizuri hujipatia
msimamo mzuri, na wanaweza kusema bila hofu juu
ya imani yao katika Kristo Yesu. 14 Ninakuandikia
barua hii nikiwa na matumaini ya kuja kwako hivi
karibuni. 15 Lakini kama nikicheleweshwa, basi, barua
hii itakufahamisha mwenendo tunaopaswa kuwa nao
katika nyumba ya Mungu, ambayo ni kanisa la Mungu
aliye hai, na ambalo ni nguzo na msingi wa ukweli.
16 Hakuna mashaka yoyote juu ya ukuu wa siri ya
dini yetu: Alionekana katika umbo la kibinadamu
alithibitishwa na Roho kuwa ni mwadilifu, akaonekana
na malaika. Alihubiriwa kati ya mataifa, aliaminiwa
popote ulimwenguni, akachukuliwa juu mbinguni
katika utukufu.

4 Roho asema waziwazi kwamba siku za baadaye
watu wengine wataitupilia mbali imani; watazitii
roho danganyifu na kufuata mafundisho ya pepo.
2 Mafundisho ya namna hiyo yanaenezwa na watu
waongo wadanganyifu, ambao dhamiri zao ziko
kama zimechomwa kwa chuma cha moto. 3 Watu
hao hufundisha kwamba ni makosa kuona na pia
kula vyakula fulani. Lakini Mungu aliviumba vyakula
hivyo, ili wale walio waumini na ambao wanapata
kuujua ukweli, wavitumie kwa shukrani. 4 Kila
kitu alichoumba Mungu ni chema, wala hakuna
kinachohitaji kukataliwa, bali vyote vipokelewe kwa
sala ya shukrani, 5 kwa sababu neno la Mungu na
sala hukifanya kitu hicho kikubalike kwa Mungu. 6
Kama ukiwapa ndugu wote maagizo haya, utakuwa
mtumishi mwema wa Kristo Yesu, ukijiendeleza
kiroho kwa maneno ya imani na mafundisho ya
kweli, ambayo wewe umeyafuata. 7 Lakini achana
na hadithi zile zisizo za kidini na ambazo hazina
maana. Jizoeshe kuishi maisha ya uchaji wa Mungu.
8 Mazoezi ya mwili yana faida yake, lakini mazoezi ya
kiroho yana faida za kila namna, maana yanatuahidia
uzima katika maisha ya sasa, na pia hayo yanayokuja.
9 Usemi huo ni wa kusadikika kabisa na unastahili
kukubaliwa. 10 Sisi tunajitahidi na kufanya kazi
kwa bidii kwani tumemwekea tumaini letu Mungu
aliye hai ambaye ni Mwokozi wa watu wote, na
hasa wale wanaoamini. 11 Wape maagizo hayo na
mafundisho hayo. 12 Usikubali mtu yeyote akudharau
kwa sababu wewe ni kijana, lakini jitahidi uwe mfano
kwa wanaoamini: katika usemi wako, mwenendo
wako, upendo, imani na maisha safi. 13 Tumia
wakati wako na juhudi yako katika kusoma hadharani
Maandiko Matakatifu, kuhubiri na kufundisha, mpaka
nitakapokuja. 14 Usiache kukitumia kile kipaji cha
Kristo ndani yako ulichopewa kwa maneno ya manabii
na kwa kuwekewa mikono na wazee. 15 Fikiri kwa
makini juu ya hayo yote na kuyatekeleza kusudi
maendeleo yako yaonekane na wote. 16 Angalia
sana mambo yako mwenyewe, na mafundisho yako.
Endelea kufanya hayo maana ukifanya hivyo utajiokoa
mwenyewe na wale wanaokusikiliza.

5 Usimkemee mtu mzee, bali msihi kama vile
angekuwa baba yako. Watendee vijana kama
ndugu zako, 2 wanawake wazee kama mama yako,
na wasichana kama dada zako, kwa usafi wote. 3
Waheshimu wanawake wajane walio wajane kweli.
4 Lakini mjane aliye na watoto au wajukuu, hao
wanapaswa kujifunza kutimiza wajibu wao wa kidini
kwa jamaa zao wenyewe na hivyo kuwalipa wazazi
wao na wazee wao, kwani hilo ni jambo la kupendeza
mbele ya Mungu. 5 Mwanamke mjane kweli, asiye na
mtu wa kumsaidia, amemwekea Mungu tumaini lake
na huendelea kusali na kumwomba msaada usiku na
mchana. 6 Lakini mwanamke ambaye huishi maisha
ya anasa, huyo amekufa, ingawa yu hai. 7 Wape
maagizo haya, wasije wakawa na lawama. 8 Lakini
kama mtu hawatunzi watu wa jamaa yake, hasa
wale wa nyumbani kwake, basi, mtu huyo ameikana
imani, na ni mbaya zaidi kuliko mtu asiyeamini.
9 Usimtie katika orodha ya wajane, mjane yeyote
ambaye hajatimiza miaka sitini. Tena awe amepata
kuolewa mara moja tu, 10 na awe mwenye sifa
nzuri: aliyewalea watoto wake vizuri, aliyewakaribisha
wageni nyumbani kwake, aliyewaosha miguu watu

wa Mungu, aliyewasaidia watu wenye taabu, na
aliyejitolea kufanya mambo mema. 11 Usiwaandikishe
wajane vijana, kwani kama tamaa zao za maumbile
zikizidi kuwa na nguvu zaidi kuliko kujitolea kwao kwa
Kristo watataka kuolewa tena, 12 na wataonekana
kukosa uaminifu kuhusu ahadi yao ya pale awali.
13 Wajane kama hao huanza kupoteza wakati wao
wakizurura nyumba hata nyumba; tena ubaya zaidi
ni kwamba huanza kuwasengenya watu, na kujitia
katika mambo ya watu wengine, huku wakisema
mambo ambayo hawangepaswa kusema. 14 Kwa
hiyo ningependelea wajane vijana waolewe, wapate
watoto na kutunza nyumba zao ili adui zetu wasipewe
nafasi ya kusema mambo maovu juu yetu. 15 Kwa
maana wajane wengine wamekwisha potoka na
kumfuata Shetani. 16 Lakini kama mama Mkristo anao
wajane katika jamaa yake, yeye anapaswa kuwatunza
na si kuliachilia kanisa mzigo huo, ili kanisa liweze
kuwatunza wajane wale waliobaki peke yao kabisa.
17 Wazee wanaowaongoza watu vizuri wanastahili
kupata riziki maradufu, hasa wale wanaofanya bidii
katika kuhubiri na kufundisha. 18 Maana Maandiko
Matakatifu yasema: “Usimfunge ng'ombe kinywa
anapopura nafaka.” na tena “Mfanyakazi astahili
malipo yake.” 19 Usikubali kupokea mashtaka dhidi
ya mzee yasipowakilishwa na mashahidi wawili
au watatu. 20 Wale wanaotenda dhambi waonye
hadharani, ili wengine wapate kuogopa. 21 Nakuamuru
mbele ya Mungu, mbele ya Kristo Yesu, na mbele ya
malaika watakatifu uyazingatie maagizo haya bila
kuacha hata moja, wala kumpendelea mtu yeyote
katika kila unachotenda. 22 Usiharakishe kumwekea
mtu yeyote mikono kwa ajili ya kumtumikia Bwana.
Usishiriki dhambi za wengine; jiweke katika hali safi.
23 Usinywe maji tu, bali unywe divai kidogo kwa
ajili ya tumbo lako, kwani unaugua mara kwa mara.
24 Dhambi za watu wengine huonekana waziwazi,
nazo zawatangulia kwenye hukumu; lakini dhambi
za wengine huonekana tu baadaye. 25 Vivyo hivyo,
matendo mema huonekana waziwazi, na hata yale
ambayo si dhahiri hayawezi kufichika.

6 Watumwa wote wanapaswa kuwaheshimu wakuu
wao ili kusiwe na sababu ya watu kulitukana jina
la Mungu na mafundisho yetu. 2 Watumwa ambao
wakuu wao ni Wakristo wasiwadharau kwani ni ndugu
zao. Badala yake, wanapaswa kuwatumikia hata
vizuri zaidi, maana hao wanaopata faida kutokana na
kazi yao ni waumini ambao wanawapenda. Unapaswa
kufundisha na kuhubiri mambo haya. 3 Mtu yeyote
anayefundisha kinyume cha mambo haya, na ambaye
hakubaliani na maneno ya kweli ya Bwana wetu Yesu
Kristo na mafundisho ya dini, 4 huyo amejaa majivuno
na wala hajui chochote. Ni mtu wa kupenda ubishi
na magombano juu ya maneno matupu, na hiyo
husababisha wivu, ugomvi, matusi, shuku mbaya, 5
na ubishi usio na kikomo kutoka kwa watu ambao
akili zao zimeharibika, na ambao hawana tena ukweli.
Wanadhani dini ni njia ya kujipatia utajiri. 6 Kweli dini
humfanya mtu awe tajiri sana, ikiwa anatosheka na vitu
alivyo navyo. 7 Maana hatukuleta kitu chochote hapa
duniani, wala hatutachukua chochote. 8 Kwa hiyo
basi, kama tunacho chakula na mavazi, tunapaswa
kuridhika navyo. 9 Lakini wale wanaotaka kutajirika
huanguka katika majaribu, na kunaswa katika mtego
wa tamaa nyingi mbaya za kipumbavu, ambazo
huwavuta mpaka kwenye uharibifu na maangamizi. 10
Kwa maana kupenda sana fedha ni chanzo cha uovu
wote. Watu wengine wametamani sana kupata fedha
hata wakatangatanga mbali na imani, na wameivunja
mioyo yao kwa huzuni nyingi. 11 Lakini wewe,
mtu wa Mungu, jiepushe na mambo hayo. Zingatia
uadilifu, uchaji wa Mungu, imani, mapendo, subira na
unyenyekevu. 12 Piga mbio kadiri uwezavyo katika
shindano la mbio za imani, ukajipatie tuzo la uzima
wa milele, uliloitiwa wakati ulipokiri imani yako mbele
ya mashahidi wengi. **(aiōnios g166)** 13 Mbele ya Mungu
anayevipa vitu vyote uhai, na mbele ya Yesu Kristo
aliyetoa ushahidi na kukiri ukweli mbele ya Pontio
Pilato, 14 nakuamuru ushike maagizo yako na kuyatii
kwa uaminifu mpaka Siku ile atakapotokea Bwana
wetu Yesu Kristo. 15 Kutokea kwake kutafanyika
wakati ufaao uliopangwa na Mungu mwenye heri na
aliye Mtawala pekee, Mfalme wa wafalme, na Bwana
wa mabwana. 16 Yeye peke yake anaishi milele,
katika mwanga usioweza kukaribiwa na mtu. Hakuna
mtu aliyepata kumwona au awezaye kumwona.
Kwake iwe heshima na uwezo wa milele! Amina.
(aiōnios g166) 17 Waamuru watu walio matajiri katika
mambo ya maisha ya sasa, wasijivune, wasiweke
tumaini lao katika mali isiyoweza kutegemewa; bali
wamtegemee Mungu, ambaye kwa ukarimu hutupatia
vitu vyote tuvifurahie. **(aiōn g165)** 18 Waamuru watende
mema, wawe matajiri katika matendo mema, na wawe
wakarimu na walio tayari kuwashirikisha wengine mali
zao. 19 Kwa namna hiyo watajiwekea hazina ambayo
itakuwa kwao msingi imara kwa wakati ujao. Hapo
wataweza kujipatia uzima ambao ni uzima wa kweli.
20 Timotheo, tunza salama yote yale uliyokabidhiwa.
Jiepushe na majadiliano ya kidunia na ubishi wa
kipumbavu juu ya kile wanachokiita watu wengine:
“Elimu”. 21 Maana wengine wamejidai kuwa na

hiyo elimu, na matokeo yake wamepoteza imani.
Nawatakieni nyote neema!

2 Timotheo

1 Mimi Paulo, ambaye Mungu alitaka niwe mtume
wa Kristo Yesu ili niutangaze ule uzima tulioahidiwa
katika kuungana na Kristo Yesu, 2 nakuandikia wewe
mwanangu mpenzi Timotheo. Nakutakia neema,
huruma na amani kutoka kwa Mungu Baba na Kristo
Yesu Bwana wetu. 3 Ninamshukuru Mungu ambaye
ninamtumikia kwa dhamiri safi kama walivyofanya
wazee wangu; namshukuru kila ninapokukumbuka
daima katika sala zangu. 4 Nakumbuka machozi
yako na ninatamani usiku na mchana kukuona, ili
nijazwe furaha. 5 Naikumbuka imani yako ya kweli,
imani aliyokuwa nayo nyanya yako Loisi, na pia
mama yako Eunike. Nina hakika kwamba wewe
pia unayo. 6 Ndio maana nakukumbusha ukiweke
motomoto kile kipaji ulichopewa na Mungu wakati
nilipokuwekea mikono yangu. 7 Kwa maana Mungu
hakutupa Roho wa kutufanya tuwe waoga, bali alitupa
Roho wa kutujalia nguvu, upendo na nidhamu. 8
Basi, usione haya kumshuhudia Bwana wetu, wala
usione haya kwa sababu yangu mimi niliye mfungwa
kwa ajili yake. Lakini shiriki katika mateso kwa ajili
ya Habari Njema, kadiri ya nguvu unazopewa na
Mungu. 9 Yeye alituokoa, akatuita tuwe watu wake
yeye mwenyewe, si kwa sababu ya matendo yetu
wenyewe bali kwa sababu ya kusudi lake na neema
yake. Alitujalia neema hiyo katika Kristo Yesu kabla
mwanzo wa nyakati; **(aiōnios g166)** 10 lakini sasa
imefunuliwa kwetu kwa kuja kwake Mwokozi wetu
Yesu Kristo. Yeye amekomesha nguvu za kifo, na
kwa njia ya Habari Njema akadhihirisha uzima usio
kufa. 11 Mungu amenichagua mimi niwe mtume
na mwalimu kwa ajili ya kuhubiri Habari Njema,
12 nami nateseka mambo haya kwa sababu hiyo.
Lakini niko bado timamu kabisa kwani namjua yule
niliyemwamini, tena nina hakika kwamba yeye aweza
kukilinda salama kile alichonikabidhi, mpaka Siku
ile. 13 Shika kwa makini mafundisho yale ya kweli
niliyokufundisha, na kubaki katika hiyo imani na huo
upendo wetu katika kuungana na Kristo Yesu. 14
Jambo lile bora ulilokabidhiwa lilinde kwa nguvu
ya Roho Mtakatifu anayeishi ndani yetu. 15 Kama
unavyojua, watu wote mkoani Asia wameniacha,
miongoni mwao wakiwa Fugelo na Hermogene. 16
Bwana aihurumie jamaa ya Onesiforo, kwa sababu
aliniburudisha rohoni mara nyingi, wala hakuona haya
kwa kuwa nilikuwa kifungoni, 17 ila mara tu alipofika
Roma, alianza kunitafuta kwa bidii mpaka akanipata.
18 Bwana amjalie huruma katika Siku ile! Nawe wajua
vizuri mengi aliyonifanyia huko Efeso.

2 Basi, wewe mwanangu, uwe na nguvu katika
neema tunayopata katika kuungana na Kristo Yesu.
2 Chukua yale mafundisho uliyonisikia nikitangaza
mbele ya mashahidi wengi, uyakabidhi kwa watu
wanaoaminika, ambao wataweza kuwafundisha
wengine pia. 3 Shiriki katika mateso kama askari
mwaminifu wa Kristo yesu. 4 Mwanajeshi vitani
hujiepusha na shughuli za maisha ya kawaida ili
aweze kumpendeza mkuu wa jeshi. 5 Mwanariadha
yeyote hawezi kushinda na kupata zawadi ya ushindi
kama asipozitii sheria za michezo. 6 Mkulima ambaye
amefanya kazi ngumu anastahili kupata sehemu ya
kwanza ya mavuno. 7 Fikiria hayo ninayosema, kwani
Bwana atakuwezesha uyaelewe yote. 8 Mkumbuke
Yesu Kristo aliyefufuliwa kutoka wafu, aliyekuwa
wa ukoo wa Daudi, kama isemavyo Habari Njema
ninayoihubiri. 9 Kwa sababu ya kuihubiri Habari
Njema mimi nateseka na nimefungwa minyororo kama
mhalifu. Lakini neno la Mungu haliwezi kufungwa
minyororo, 10 na hivyo navumilia kila kitu kwa ajili
ya wateule wa Mungu, ili wao pia wapate ukombozi
upatikanao kwa njia ya Yesu Kristo, na ambao huleta
utukufu wa milele. **(aiōnios g166)** 11 Usemi huu ni
wa kweli: “Ikiwa tulikufa pamoja naye, tutaishi pia
pamoja naye. 12 Tukiendelea kuvumilia, tutatawala
pia pamoja naye. Tukimkana, naye pia atatukana. 13
Tukikosa kuwa waaminifu, yeye hubaki mwaminifu
daima, maana yeye hawezi kujikana mwenyewe.”
14 Basi, wakumbushe watu wako mambo haya, na
kuwaonya mbele ya Mungu waache ubishi juu ya
maneno. Ubishi huo haufai, ila huleta tu uharibifu
mkuu kwa wale wanaousikia. 15 Jitahidi kupata kibali
kamili mbele ya Mungu kama mfanyakazi ambaye
haoni haya juu ya kazi yake, na ambaye hufundisha
sawa ule ujumbe wa kweli. 16 Jiepushe na majadiliano
ya kidunia na ya kipumbavu; kwani hayo huzidi
kuwatenga watu mbali na Mungu. 17 Mafundisho ya
aina hiyo ni kama donda linalokula mwili. Miongoni
mwa hao waliofundisha hayo ni Humenayo na Fileto.
18 Hawa wamepotoka kabisa mbali na ukweli, na
wanatia imani ya watu wengine katika wasiwasi
kwa kusema ati ufufuo wetu umekwisha fanyika.
19 Lakini msingi thabiti uliowekwa na Mungu uko
imara, na juu yake yameandikwa maneno haya:
“Bwana anawafahamu wale walio wake,” na “Kila
asemaye yeye ni wa Bwana, ni lazima aachane na
uovu.” 20 Katika nyumba kubwa kuna mabakuli na
vyombo vya kila namna: vingine ni vya fedha na

dhahabu, vingine vya mbao na udongo, vingine ni vya
matumizi ya pekee na vingine kwa ajili ya matumizi ya
kawaida. 21 Basi, kama mtu atajitakasa kwa kujitenga
mbali na mambo hayo yote maovu, atakuwa chombo
cha matumizi ya pekee, kwa sababu amewekwa
wakfu, anamfaa Bwana wake na yupo tayari kwa
kila kazi njema. 22 Jiepushe na tamaa za ujana,
fuata uadilifu, imani, upendo, amani, pamoja na watu
wote ambao wanamwomba Bwana kwa moyo safi.
23 Epuka ubishi wa kijinga na kipumbavu; wajua
kwamba hayo huleta magomvi. 24 Mtumishi wa Bwana
asigombane. Anapaswa kuwa mpole kwa watu wote,
mwalimu mwema na mvumilivu, 25 ambaye ni mpole
anapowaonya wapinzani wake, kwani huenda Mungu
akawajalia nafasi ya kutubu, wakapata kuujua ukweli.
26 Hapo fahamu zao zitawarudia tena, wakaponyoka
katika mtego wa Ibilisi aliyewanasa na kuwafanya
wayatii matakwa yake.

3 Kumbuka kwamba, katika siku za mwisho kutakuwa
na nyakati za taabu. 2 watu watakuwa na ubinafsi,
wenye tamaa ya fedha, wenye majivuno, wenye
kujiona, wenye kumtukana Mungu, wasiowatii wazazi
wao, wasio na shukrani na waovu; 3 watatokea
watu wasio na upendo moyoni, wasio na huruma,
wachongezi, walafi na wakali; watachukia chochote
kilicho chema; 4 watakuwa wahaini, wakaidi na
waliojaa kiburi; watapenda anasa kuliko kumpenda
Mungu. 5 Kwa nje wataonekana kama watu wenye
kumcha Mungu, lakini wataikana nguvu yake. Jiepushe
kabisa na watu wa namna hiyo. 6 Baadhi yao huenda
katika nyumba za watu na huwateka wanawake
dhaifu waliolemewa mizigo ya dhambi na ambao
wanaongozwa na tamaa za kila aina; 7 wanawake
ambao wanajaribu daima kujifunza lakini hawawezi
kuufikia ujuzi wa huo ukweli. 8 Watu hao huupinga
ukweli kama vile Yane na Yambre walivyompinga
Mose. 9 Lakini hawataweza kuendelea zaidi kwa
maana upumbavu wao utaonekana wazi kwa wote.
Ndivyo ilivyokuwa kwa akina Yane na Yambre.
10 Wewe lakini, umeyafuata mafundisho yangu,
mwenendo wangu, makusudi yangu katika maisha,
imani yangu, uvumilivu wangu, upendo wangu, subira
yangu, 11 udhalimu na mateso yangu. Unayajua
mambo yaliyonipata huko Antiokia, Ikonio na Lustra.
Nilivumilia udhalimu mkubwa mno! Lakini Bwana
aliniokoa katika mambo hayo yote. 12 Kila mtu
anayetaka kuishi maisha ya kumcha Mungu katika
kuungana na Kristo Yesu lazima adhulumiwe. 13 Watu
waovu na wadanyanyifu watazidi kuwa waovu zaidi na
zaidi kwa kuwadanganya wengine na kudanganyika
wao wenyewe. 14 Lakini wewe dumu katika ukweli
ule uliofundishwa, ukaukubali kabisa. Unawajua wale
waliokuwa walimu wako. 15 Unakumbuka kwamba
tangu utoto wako umeyajua Maandiko Matakatifu
ambayo yaweza kukupatia hekima iletayo wokovu
kwa njia ya imani kwa Kristo Yesu. 16 Maandiko
yote Matakatifu yameandikwa kwa uongozi wa
Mungu, na yanafaa katika kufundishia ukweli, kuonya,
kusahihisha makosa, na kuwaongoza watu waishi
maisha adili, 17 ili mtu anayemtumikia Mungu awe
mkamilifu, na tayari kabisa kufanya kila tendo jema.

4 Nakuamuru mbele ya Mungu, na mbele ya Kristo
Yesu atakayewahukumu watu walio hai na wafu,
na kwa sababu anakuja kutawala akiwa Mfalme: 2
hubiri huo ujumbe, sisitiza kuutangaza (iwe ni wakati
wa kufaa au wakati usiofaa), karipia, onya na himiza
watu ukiwafundisha kwa uvumilivu wote. 3 Utakuja
wakati ambapo watu hawatasikiliza mafundisho
ya kweli, ila watafuata tamaa zao wenyewe na
kujikusanyia walimu tele watakaowaambia mambo
yale tu ambayo masikio yao yako tayari kusikia. 4
Watakataa kuusikia ukweli, watageukia hadithi za
uongo. 5 Wewe, lakini, uwe macho katika kila hali;
vumilia mateso, fanya kazi ya mhubiri wa Habari
Njema, timiza kikamilifu utumishi wako. 6 Kwa upande
wangu mimi, niko karibu kabisa kutolewa dhabihu
na wakati wa kufariki kwangu umefika. 7 Nimefanya
bidii katika mashindano, nimemaliza safari yote na
imani nimeitunza. 8 Na sasa imebakia tu kupewa
tuzo la ushindi kwa maisha ya uadilifu, tuzo ambalo
Bwana Hakimu wa haki, atanipa mimi Siku ile na
wala si mimi tu, ila na wale wote wanaotazamia
kwa upendo kutokea kwake. 9 Fanya bidii kuja
kwangu karibuni. 10 Dema ameupenda ulimwengu
huu akaniacha na kwenda zake Thesalonike. Kreske
amekwenda Galatia, na Tito amekwenda Dalmatia.
(aiōn g165) 11 Luka peke yake ndiye aliye hapa
pamoja nami. Mpate Marko uje naye, kwa maana
ataweza kunisaidia katika kazi yangu. 12 Nilimtuma
Tukiko kule Efeso. 13 Utakapokuja niletee koti langu
nililoacha kwa Karpo kule Troa; niletee pia vile
vitabu, na hasa vile vilivyotengenezwa kwa ngozi. 14
Yule sonara aitwaye Aleksanda amenitendea maovu
mengi; Bwana atamlipa kufuatana na hayo matendo
yake. 15 Jihadhari naye kwa sababu aliupinga ujumbe
wetu kwa ukali. 16 Wakati nilipojitetea kwa mara ya
kwanza hakuna mtu aliyesimama upande wangu;
wote waliniacha. Mungu asiwahesabie kosa hilo! 17
Lakini, Bwana alikaa pamoja nami, akanipa nguvu,
hata nikaweza kuutangaza ujumbe wote, watu wa

mataifa wausikie; tena nikaokolewa katika hukumu ya
kifo kama kinywani mwa simba. **18** Bwana ataniokoa
na mambo yote maovu, na kunichukua salama
mpaka katika Utawala wake wa mbinguni. Kwake
uwe utukufu milele na milele! Amina. **(aiōn g165)** **19**
Wasalimu Priska na Akula, pamoja na jamaa ya
Onesiforo. **20** Erasto alibaki Korintho, naye Trofimo
nilimwacha Mileto kwa sababu alikuwa mgonjwa. **21**
Fanya bidii kuja kabla ya majira ya baridi. Ebulo,
Pude, Lino na Klaudia wanakusalimu; vilevile ndugu
wengine wote. **22** Bwana awe nawe rohoni mwako.
Nawatakieni nyote neema.

Tito

1 Mimi Paulo, mtumishi wa Mungu na mtume
wa Yesu Kristo naandika. Mimi nimechaguliwa
kuijenga imani ya wateule wa Mungu na kuwaongoza
waufahamu ukweli wa dini yetu, 2 ambayo msingi
wake ni tumaini la kupata uzima wa milele. Mungu
ambaye hasemi uongo, alituahidia uzima huo kabla
ya mwanzo wa nyakati, **(aiōnios g166)** 3 na wakati ufaao
ulipowadia, akaudhihirisha katika ujumbe wake. Mimi
nilikabidhiwa ujumbe huo nuutangaze kufuatana na
amri ya Mungu, Mwokozi wetu. 4 Ninakuandikia wewe
Tito, mwanangu wa kweli katika imani tunayoshiriki.
Nakutakia neema na amani kutoka kwa Mungu Baba,
na kutoka kwa Kristo Yesu, Mkombozi wetu. 5
Nilikuacha Krete ili urekebishe yale mambo ambayo
hayakuwa yamekamilika bado, na kuwateua wazee
wa kanisa katika kila mji. Kumbuka maagizo yangu: 6
mzee wa kanisa anapaswa kuwa mtu asiye na hatia;
aliye na mke mmoja tu, na watoto wake wanapaswa
kuwa waumini, wasiojulikana kuwa wakorofi au
wakaidi. 7 Maana kwa vile kiongozi wa kanisa ni
mkurugenzi wa kazi ya Mungu, anapaswa kuwa mtu
asiye na hatia. Asiwe mwenye majivuno, mwepesi wa
hasira, mlevi, mkorofi au mchoyo. 8 Anapaswa kuwa
mkarimu na anayependa mambo mema. Anapaswa
kuwa mtu mtaratibu, mwadilifu, mtakatifu na mwenye
nidhamu. 9 Ni lazima ashike kikamilifu ujumbe
ule wa kuaminika kama unavyofundishwa. Ndivyo
atakavyoweza kuwatia wengine moyo kwa mafundisho
ya kweli na kuyafichua makosa ya wale wanaoyapinga
mafundisho hayo. 10 Maana, wako watu wengi, hasa
wale walioongoka kutoka dini ya Kiyahudi, ambao ni
wakaidi, wanaowapotosha wengine kwa upumbavu
wao. 11 Lazima kukomesha maneno yao, kwani
wanavuruga jumuiya nzima kwa kufundisha mambo
ambayo hawapaswi kufundisha; wanafanya hivyo kwa
nia mbaya ya kupata faida ya fedha. 12 Hata mmoja
wa manabii wao, ambaye naye pia ni Mkrete, alisema:
“Wakrete, husema uongo daima; ni kama wanyama
wabaya, walafi na wavivu!” 13 Naye alitoboa ukweli
kwa sababu hiyo, unapaswa kuwakaripia vikali, ili
wawe na imani kamilifu. 14 Wasiendelee kushikilia
hadithi tupu za Kiyahudi na maagizo ya kibinadamu
yanayozuka kwa watu walioukataa ukweli. 15 Kila kitu
ni safi kwa watu walio safi; lakini hakuna chochote
kilicho safi kwa wale waliochafuliwa na wasioamini,
maana dhamiri na akili zao zimechafuliwa. 16 Watu
kama hao hujidai kwamba wanamjua Mungu, lakini
kwa matendo yao humkana. Ni watu wa kuchukiza
mno na wakaidi, hawafai kwa jambo lolote jema.

2 Lakini wewe unapaswa kuhubiri mafundisho safi.
2 Waambie wazee kwamba wanapaswa kuwa na
kiasi, wawe na busara na wataratibu; wanapaswa
kuwa timamu katika imani yao, upendo na uvumilivu.
3 Hali kadhalika waambie wanawake wazee wawe na
mwenendo wa uchaji wa Mungu; wasiwe wachongezi,
au watumwa wa pombe. Wanapaswa kufundisha
mambo mema, 4 ili wawazoeze kina mama vijana
kuwapenda waume zao na watoto, 5 wawe na kiasi
na safi, waangalie vizuri mambo ya nyumbani, na
wawatii waume zao, ili ujumbe wa Mungu usije
ukadharauliwa. 6 Kadhalika, wahimize vijana wawe
na kiasi. 7 Katika mambo yote wewe mwenyewe
unapaswa kuwa mfano wa matendo mema. Uwe
mnyofu na uwe na uzito katika mafundisho yako. 8
Maneno yako yasiwe na hitilafu yoyote ili adui zako
waaibike wasipopata chochote kibaya cha kusema
juu yetu. 9 Watumwa wanapaswa kuwatii wakuu wao
na kuwapendeza katika mambo yote. Wasibishane
nao, 10 au kuiba vitu vyao. Badala yake wanapaswa
kuonyesha kwamba wao ni wema na waaminifu
daima, ili, kwa matendo yao yote, wayapatie sifa
njema mafundisho juu ya Mungu, Mwokozi wetu. 11
Maana neema ya Mungu imedhihirishwa kwa ajili ya
wokovu wa watu wote. 12 Neema hiyo yatufunza
kuachana na uovu wote na tamaa za kidunia; tuwe
na kiasi, tuishi maisha adili na ya kumcha Mungu
katika ulimwengu huu wa sasa, **(aiōn g165)** 13 tukiwa
tunangojea siku ile ya heri tunayoitumainia, wakati
utakapotokea utukufu wa Mungu Mkuu na Mwokozi
wetu Yesu Kristo. 14 Yeye alijitoa mwenyewe kwa
ajili yetu ili atukomboe kutoka katika uovu wote na
kutufanya watu safi walio wake yeye mwenyewe,
watu walio na hamu ya kutenda mema. 15 Basi,
fundisha mambo hayo na tumia mamlaka yako yote
ukiwahimiza na kuwaonya wasikilizaji wako. Mtu
yeyote na asikudharau.

3 Wakumbushe watu kuwastahi watawala na wenye
mamlaka, kuwatii na kuwa tayari kwa kila namna
kutenda mambo yote mema. 2 Waambie wasimtukane
mtu yeyote; bali waishi kwa amani na masikizano,
wawe daima wapole kwa kila mtu. 3 Maana,
wakati mmoja sisi tulikuwa wapumbavu, wakaidi
na wapotovu. Tulikuwa watumwa wa tamaa na
anasa za kila aina. Tuliishi maisha ya uovu na
wivu; watu walituchukia nasi tukawachukia. 4 Lakini
wakati wema na upendo wa Mungu, Mwokozi wetu,
ulipofunuliwa, 5 alituokoa. alituokoa si kwa sababu

ya jambo lolote jema tulilotenda sisi, bali alituokoa
kwa sababu ya huruma yake, kwa njia ya Roho
Mtakatifu anayetujalia tuzaliwe upya na kuwa na
maisha mapya kwa kutuosha kwa maji. **6** Mungu
alitumiminia Roho Mtakatifu bila kipimo kwa njia ya
Yesu Kristo, Mwokozi wetu, **7** ili kwa neema yake
tupate kukubaliwa kuwa waadilifu na kuupokea uzima
wa milele tunaoutumainia. **(aiōnios g166)** **8** Jambo hili
ni kweli. Ninakutaka uyatilie mkazo mambo haya,
ili wale wanaomwamini Mungu, wawe na hamu ya
kuutumia wakati wao katika kutenda mema, ambayo
ni mambo mazuri na ya manufaa kwa watu. **9**
Lakini jiepushe na ubishi wa kipumbavu, ugomvi na
mabishano juu ya Sheria. Mambo hayo hayana faida
yoyote na ni ya bure tu. **10** Mtu anayesababisha
mafarakano mpe onyo la kwanza na la pili, kisha
achana naye. **11** Wajua kwamba mtu wa namna
hiyo amepotoka kabisa, na dhambi zake zathibitisha
kwamba amekosea. **12** Baada ya kumtuma kwako
Artema au Tukiko, fanya bidii kuja Nikopoli unione,
maana nimeamua kukaa huko wakati wa majira ya
baridi. **13** Jitahidi kumsaidia mwana sheria Zena na
Apolo ili waweze kuanza ziara zao na uhakikishe
kwamba wana kila kitu wanachohitaji. **14** Ni lazima
watu wetu wajifunze kuutumia wakati wao katika
kutenda mema ili wasaidie katika mahitaji ya kweli,
na maisha yao yawe ya kufaa. **15** Watu wote walio
pamoja nami wanakusalimu. Wasalimu rafiki zetu
katika imani. Nawatakieni nyote neema ya Mungu.

Filemoni

1 Mimi Paulo, mfungwa kwa ajili ya Kristo Yesu, na
ndugu Timotheo, ninakuandikia wewe Filemoni
mpendwa, mfanyakazi mwenzetu 2 na kanisa
linalokutana nyumbani kwako, na wewe dada Afia, na
askari mwenzetu Arkupo. 3 Tunawatakieni neema na
amani kutoka kwa Mungu Baba yetu, na kwa Bwana
yesu Kristo. 4 Kila wakati ninaposali nakukumbuka
wewe Filemoni, na kumshukuru Mungu 5 maana
nasikia habari za imani yako kwa Bwana wetu Yesu
na upendo wako kwa watu wote wa Mungu. 6
Naomba ili imani hiyo unayoshiriki pamoja nasi
ikuwezeshe kuwa na ujuzi mkamilifu zaidi wa baraka
zote tunazopata katika kuungana kwetu na Kristo. 7
Ndugu, upendo wako yameniletea furaha kubwa na
kunipa moyo sana! Nawe umeichangamsha mioyo
ya watu wa Mungu. 8 Kwa sababu hiyo, ningeweza,
kwa uhodari kabisa, nikiwa ndugu yako katika Kristo,
kukuamuru ufanye unachopaswa kufanya. 9 Lakini
kwa sababu ya upendo, ni afadhali zaidi nikuombe.
Nafanya hivi ingawa mimi ni Paulo, balozi wa Kristo
Yesu, na sasa pia mfungwa kwa ajili yake. 10 Basi,
ninalo ombi moja kwako kuhusu mwanangu Onesimo,
ambaye ni mwanangu katika Kristo kwani nimekuwa
baba yake nikiwa kifungoni. 11 Ni Onesimo yuleyule
ambaye wakati mmoja alikuwa hakufai kitu, lakini
sasa ananifaa mimi na wewe pia. 12 Sasa namrudisha
kwako, naye ni kama moyo wangu mimi mwenyewe.
13 Ningependa akae nami hapa anisaidie badala
yako wakati niwapo kifungoni kwa sababu ya Habari
Njema. 14 Lakini sitafanya chochote bila kibali chako.
Sipendi kukulazimisha unisaidie, kwani wema wako
unapaswa kutokana na hiari yako wewe mwenyewe
na si kwa kulazimika. 15 Labda Onesimo aliondoka
kwako kwa kitambo tu, kusudi uweze tena kuwa naye
daima. **(aiōnios g166)** 16 Na sasa yeye si mtumwa tu, ila
ni bora zaidi ya mtumwa: yeye ni ndugu yetu mpenzi.
Na wa maana sana kwangu mimi, na kwako atakuwa
wa maana zaidi kama mtumwa na kama ndugu
katika Bwana. 17 Basi, ikiwa wanitambua mimi kuwa
mwenzako, mpokee tena kama vile ungenipokea
mimi mwenyewe. 18 Kama alikuwa amekukosea
kitu, au alikuwa na deni lako, basi, unidai mimi. 19
Naandika jambo hili kwa mkono wangu mwenyewe:
Mimi Paulo nitalipa! (Tena sina haja ya kusema
kwamba wewe unalo deni kwangu la nafsi yako.) 20
Haya, basi, ndugu yangu, nifanyie jambo hilo kwa
ajili ya jina la Bwana; burudisha moyo wangu kama
ndugu katika Kristo. 21 Naandika nikitumaini kwamba
utanikubalia ombi langu; tena najua kwamba utafanya
hata zaidi ya haya ninayokuomba. 22 Pamoja na
hayo, nitayarishie chumba kwani natumaini kwamba
kwa sala zenu, Mungu atanijalia niwatembeleeni. 23
Epafra, mfungwa mwenzangu kwa ajili ya Kristo Yesu,
anakusalimu. 24 Nao akina Marko, Aristarko, Dema
na Luka, wafanyakazi wenzangu, wanakusalimu. 25
Nawatakieni ninyi nyote neema ya Bwana wetu Yesu
Kristo.

Wahebrania

1 Hapo zamani, Mungu alisema na babu zetu mara
nyingi kwa namna nyingi kwa njia ya manabii, 2
lakini siku hizi za mwisho, amesema nasi kwa njia ya
Mwanae. Yeye ndiye ambaye kwa njia yake Mungu
aliumba ulimwengu na akamteua avimiliki vitu vyote.
(aiōn g165) 3 Yeye ni mng'ao wa utukufu wa Mungu,
na mfano kamili wa hali ya Mungu mwenyewe,
akiutegemeza ulimwengu kwa neno lake lenye nguvu.
Baada ya kuwapatia binadamu msamaha wa dhambi
zao, aliketi huko juu mbinguni, upande wa kulia
wa Mungu Mkuu. 4 Mwana ni mkuu zaidi kuliko
malaika, kama vile jina alilopewa na Mungu ni kuu
zaidi kuliko jina lao. 5 Maana Mungu hakumwambia
kamwe hata mmoja wa malaika wake: “Wewe ni
Mwanangu; Mimi leo nimekuwa Baba yako.” Wala
hakusema juu ya malaika yeyote: “Mimi nitakuwa
Baba yake, naye atakuwa Mwanangu.” 6 Lakini
Mungu alipokuwa anamtuma Mwanae mzaliwa wa
kwanza ulimwenguni, alisema: “Malaika wote wa
Mungu wanapaswa kumwabudu.” 7 Lakini kuhusu
malaika, Mungu alisema: “Mungu awafanya malaika
wake kuwa pepo, na watumishi wake kuwa ndimi za
moto.” 8 Lakini kumhusu Mwana, Mungu alisema:
“Utawala wako ee Mungu, wadumu milele na milele!
Wewe wawatawala watu wako kwa haki. (aiōn g165)
9 Wewe wapenda uadilifu na kuchukia uovu. Ndiyo
maana Mungu, Mungu wako amekuweka wakfu na
kukumiminia furaha kubwa zaidi kuliko wenzako.”
10 Pia alisema: “Bwana, wewe uliumba dunia hapo
mwanzo, mbingu ni kazi ya mikono yako. 11 Hizo
zitatoweka, lakini wewe wabaki daima, zote zitachakaa
kama vazi. 12 Utazikunjakunja kama koti, nazo
zitabadilishwa kama vazi. Lakini wewe ni yuleyule
daima, na maisha yako hayatakoma.” 13 Mungu
hakumwambia kamwe hata mmoja wa malaika wake:
“Keti upande wangu wa kulia, mpaka niwaweke
adui zako chini ya miguu yako.” 14 Malaika ni roho
tu wanaomtumikia Mungu, na Mungu huwatuma
wawasaidie wale watakaopokea wokovu.

2 Kwa sababu hiyo tunapaswa kuzingatia kwa
makini zaidi yote tuliyosikia, ili tusije tukapotoshwa.
2 Ujumbe ule waliopewa wazee wetu na malaika
ulionyeshwa kuwa kweli, hata mtu yeyote ambaye
hakuufuata au hakuutii aliadhibiwa kama alivyostahili.
3 Basi, sisi tutaokokaje kama hatuujali wokovu mkuu
kama huu? Kwanza Bwana mwenyewe aliutangaza
wokovu huu, na wale waliomsikia walituthibitishia
kwamba ni kweli. 4 Mungu pia aliongeza hapo
ushahidi wake kwa kufanya kila namna ya miujiza
na maajabu, na kwa kuwagawia watu vipaji vya
Roho Mtakatifu kadiri ya mapenzi yake. 5 Mungu
hakuwaweka malaika wautawale ulimwengu ujao,
yaani ulimwengu ule tunaoongea habari zake. 6
Tena yasemwa mahali fulani katika Maandiko: “Mtu ni
nini ee Mungu, hata umfikirie; mwanaadamu ni nini
hata umjali? 7 Ulimfanya kwa kitambo kidogo kuwa
chini zaidi kuliko malaika; ukamvika taji ya utukufu na
heshima, 8 ukaweka kila kitu chini ya miguu yake,
avitawale.” Yasemwa kwamba Mungu alimweka mtu
kuwa mtawala wa vitu vyote yaani bila kuacha hata
kimoja. Hata hivyo, hatuoni bado mtu akivitawala
vitu vyote sasa. 9 Lakini twamwona Yesu ambaye
alifanywa kwa kitambo kidogo kuwa chini zaidi kuliko
malaika, ili kwa neema ya Mungu afe kwa ajili ya watu
wote. Sasa tunamwona ametawazwa kwa utukufu
na heshima kwa sababu ya kifo alichoteseka. 10
Ilikuwa haki tupu kwamba Mungu, ambaye huumba
na kutegemeza vitu vyote, alimfanya Yesu kuwa
mkamilifu kabisa kwa njia ya mateso, ili awalete
watoto wengi waushiriki utukufu wake. Maana Yesu
ndiye anayewaongoza kwenye wokovu. 11 Yeye
anawatakasa watu dhambi zao, naye pamoja na
wale waliotakaswa, wote wanaye Baba mmoja. Ndiyo
maana Yesu haoni aibu kuwaita hao ndugu zake; 12
kama asemavyo: “Ee Mungu, nitawatangazia ndugu
zangu matendo yako. Nitakusifu katika kusanyiko
lao.” 13 Tena asema: “Nitamwekea Mungu tumaini
langu.” Na tena: “Mimi niko hapa pamoja na watoto
alionipa Mungu.” 14 Basi, kwa vile watoto hao,
kama awaitavyo, ni watu wenye mwili na damu,
Yesu mwenyewe akawa kama wao na kushiriki
ubinadamu wao. Alifanya hivyo ili kwa njia ya kifo
chake amwangamize Ibilisi, ambaye ana mamlaka
juu ya kifo, 15 na hivyo awaokoe wale waliokuwa
watumwa maisha yao yote kwa sababu ya hofu yao
ya kifo. 16 Maana ni wazi kwamba yeye hakuja kwa
ajili ya kuwasaidia malaika, bali kama yasemavyo
Maandiko; “Anawasaidia wazawa wa Abrahamu.” 17
Ndiyo maana ilimbidi awe kama ndugu zake kwa kila
namna, ili awe Kuhani Mkuu wao aliye mwaminifu
na mwenye huruma katika kumtumikia Mungu, ili
dhambi za watu ziondolewe. 18 Na, anaweza sasa
kuwasaidia wale wanaojaribiwa na kuteswa.

3 Ndugu zangu watu wa Mungu ambao mmeitwa
na Mungu, fikirini juu ya Yesu ambaye Mungu
alimtuma awe Kuhani Mkuu wa imani tunayoiungama.
2 Yeye alikuwa mwaminifu kwa Mungu aliyemteua
kufanya kazi yake kama vile Mose alivyokuwa

mwaminifu katika nyumba yote ya Mungu. 3 Mjenzi
wa nyumba hupata heshima zaidi kuliko hiyo nyumba
yenyewe. Hali kadhalika naye Yesu anastahili heshima
kubwa zaidi kuliko Mose. 4 Kila nyumba hujengwa
na mjenzi fulani—na Mungu ndiye mjenzi wa vitu
vyote. 5 Mose alikuwa mwaminifu katika nyumba
yote ya Bwana kama mtumishi, na alinena juu ya
mambo ambayo Mungu atayasema hapo baadaye.
6 Lakini Kristo ni mwaminifu kama Mwana mwenye
mamlaka juu ya nyumba ya Mungu. Sisi ni nyumba
yake kama tukizingatia uhodari wetu na uthabiti wetu
katika kile tunachotumainia. 7 Kwa hiyo, basi, kama
asemavyo Roho Mtakatifu: "Kama mkisikia sauti ya
Mungu leo, 8 msiifanye mioyo yenu kuwa migumu
kama wazee wenu walivyokuwa wakati walipomwasi
Mungu; kama walivyokuwa siku ile kule jangwani,
9 Huko wazee wenu walinijaribu na kunichunguza,
asema Bwana, ingawa walikuwa wameyaona matendo
yangu kwa miaka arobaini. 10 Kwa sababu hiyo
niliwakasirikia watu hao nikasema, Fikira za watu
hawa zimepotoka, hawajapata kamwe kuzijua njia
zangu. 11 Basi, nilikasirika, nikaapa: Hawataingia
huko ambako ningewapa pumziko." 12 Basi ndugu,
jihadharini asije akawako yeyote miongoni mwenu
aliye na moyo mbaya hivyo na asiyeamini hata
kujitenga na Mungu aliye hai. 13 Maadamu hiyo "Leo"
inayosemwa katika Maandiko bado inatuhusu sisi,
mnapaswa kusaidiana daima, ili mtu yeyote miongoni
mwenu asidanganywe na dhambi na kuwa mkaidi. 14
Maana sisi tunashirikiana na Kristo ikiwa tutazingatia
kwa uthabiti tumaini tulilokuwa nalo mwanzoni. 15
Maandiko yasema hivi: "Kama mkisikia sauti ya
Mungu leo, msiifanye mioyo yenu kuwa migumu
kama wazee wenu walivyokuwa wakati walipomwasi
Mungu." 16 Ni akina nani basi, waliosikia sauti ya
Mungu wakamwasi? Ni wale wote walioongozwa
na Mose kutoka Misri. 17 Mungu aliwakasirikia
akina nani kwa miaka arobaini? Aliwakasirikia wale
waliotenda dhambi, maiti zao zikatapakaa kule
jangwani. 18 Mungu alipoapa: "Hawataingia huko
ambako ningewapa pumziko," alikuwa anawasema
akina nani? Alikuwa anasema juu ya hao walioasi. 19
Basi, twaona kwamba hawakuingia huko kwa sababu
hawakuamini.

4 Mungu alituahidia kwamba tutaweza kupata
pumziko hilo alilosema. Basi, na tuogope ili
yeyote kati yenu asije akashindwa kupata pumziko
hilo. 2 Maana Habari Njema imehubiriwa kwetu
kama vile ilivyohubiriwa kwa hao watu wa kale.
Lakini ujumbe huo haukuwafaa chochote, maana
waliusikia lakini hawakuupokea kwa imani. 3 Basi, sisi
tunaoamini tunapata pumziko hilo aliloahidi Mungu.
Kama alivyosema: "Nilikasirika, nikaapa: Hawataingia
huko ambako ningewapa pumziko." Mungu alisema
hayo ingawa kazi yake ilikuwa imekwisha malizika
tangu alipoumba ulimwengu. 4 Maana Maandiko
yasema mahali fulani kuhusu siku ya saba: "Mungu
alipumzika siku ya saba, akaacha kazi zake zote."
5 Tena jambo hili lasemwa pia: "Hawataingia huko
ambako ningewapa pumziko." 6 Wale waliotangulia
kuhubiriwa Habari Njema hawakupata pumziko hilo
kwa sababu hawakuamini. Wapo, basi, wengine
ambao wangejaliwa kulipata. 7 Jambo hili ni wazi,
kwani Mungu aliweka siku nyingine ambayo inaitwa
"Leo". Miaka mingi baadaye Mungu alisema juu ya
hiyo siku kwa maneno ya Daudi katika Maandiko
yaliyokwisha tajwa: "Kama mkisikia sauti ya Mungu
leo, msiifanye mioyo yenu kuwa migumu." 8 Kama
Yoshua angaliwapa watu hao hilo pumziko, Mungu
hangalisema baadaye juu ya siku nyingine. 9 Kwa
hiyo, basi, bado lipo pumziko kwa watu wa Mungu
kama kule kupumzika kwake Mungu siku ya saba.
10 Maana, kila anayepata pumziko aliloahidi Mungu
atapumzika baada ya kazi yake kama vile pia Mungu
alivyopumzika baada ya yake. 11 Basi, tujitahidi
kupata pumziko hilo, ili asiwepo yeyote miongoni
mwenu atakayeshindwa, kama walivyofanya wao
kwa sababu ya ukosefu wao wa imani. 12 Neno
la Mungu ni hai na lina nguvu; ni kali zaidi kuliko
upanga wenye makali kuwili. Hukata kabisa mpaka
mahali ambapo moyo na roho hukutana, mpaka pale
vikutanapo viungo vya mwili na mafuta. Neno hilo
huchambua nia na fikira za mioyo ya watu. 13 Hakuna
kiumbe chochote kilichofichika mbele ya Mungu;
kila kitu kimefunuliwa wazi mbele ya macho yake.
Kwake, sisi sote tutapaswa kutoa hoja ya matendo
yetu. 14 Basi, tunapaswa kuzingatia kwa uthabiti
imani tunayoiungama. Maana tunaye Kuhani Mkuu
aliyeingia mpaka kwa Mungu mwenyewe—Yesu,
Mwana wa Mungu. 15 Huyu Kuhani Mkuu wetu
si mmoja ambaye hawezi kutuunga mkono katika
unyonge wetu, ila ni Kuhani Mkuu ambaye alijaribiwa
kama sisi kwa kila namna lakini hakutenda dhambi.
16 Basi, na tukikaribie bila hofu kiti cha enzi cha
Mungu, palipo na neema, ili tukajipatie huruma na
neema ya kutusaidia wakati wa lazima.

5 Kila kuhani mkuu huchaguliwa kutoka miongoni
mwa watu kwa ajili ya kumtumikia Mungu kwa
niaba yao, kutolea zawadi na tambiko kwa ajili ya
dhambi zao. 2 Maadamu yeye mwenyewe yu dhaifu

anaweza kuwaonea huruma wale wasiojua kitu na
wanaofanya makosa. 3 Na kwa vile yeye mwenyewe
ni dhaifu, anapaswa kutolea dhabihu si tu kwa ajili ya
watu, bali pia kwa ajili ya dhambi zake. 4 Hakuna
mtu awezaye kujitwalia mwenyewe heshima ya kuwa
kuhani mkuu. Kila mmoja huteuliwa na Mungu kuwa
kuhani mkuu kama alivyokuwa Aroni. 5 Hali kadhalika
naye Kristo hakujitwalia mwenyewe heshima ya
kuwa kuhani mkuu, bali Mungu alimwambia: "Wewe
ni Mwanangu; mimi leo nimekuwa baba yako." 6
Alisema pia mahali pengine: "Wewe ni kuhani milele,
kufuatana na utaratibu wa ukuhani wa Melkisedeki."
(aiōn g165) 7 Yesu alipokuwa anaishi hapa duniani,
kwa kilio kikuu na machozi, alisali na kumwomba
Mungu ambaye alikuwa na uwezo wa kumwokoa
kutoka kifo; naye alisikilizwa kwa sababu ya kumcha
Mungu. 8 Lakini, ingawa alikuwa Mwana wa Mungu,
alijifunza kutii kwa njia ya mateso. 9 Na alipofanywa
mkamilifu, akawa chanzo cha wokovu wa milele
kwa wale wote wanaomtii, **(aiōnios g166)** 10 naye
Mungu akamteua kuwa kuhani mkuu kufuatana na
utaratibu wa ukuhani wa Melkisedeki. 11 Tunayo
Mengi ya kusema juu ya jambo hili, lakini ni vigumu
kuwaelezeni, kwa sababu ninyi si wepesi wa kuelewa.
12 Sasa mngalipaswa kuwa tayari walimu, lakini
mnahitaji bado mtu wa kuwafundisheni mafundisho
ya mwanzo ya ujumbe wa Mungu. Badala ya kula
chakula kigumu, mnapaswa bado kunywa maziwa.
13 Kila anayepaswa kunywa maziwa huyo ni mtoto
bado, hajui uadilifu ni nini. 14 Lakini chakula kigumu
ni kwa ajili ya watu waliokomaa, ambao wanaweza
kubainisha mema na mabaya.

6 Basi, tusonge mbele kwa yale yaliyokomaa na
kuyaacha nyuma yale mafundisho ya mwanzo
ya Kikristo. Hatuhitaji kuweka msingi tena kwa
kurudia yale mafundisho ya mwanzo kama vile
kuachana na matendo ya kifo, kumwamini Mungu;
2 mafundisho juu ya ubatizo na kuwekewa mikono;
ufufuo wa wafu na hukumu ya milele. **(aiōnios g166)** 3
tusonge mbele! Hayo tutayafanya, Mungu akitujalia.
4 Maana watu wanaoiasi imani yao inawezekanaje
kuwarudisha watubu tena? Watu hao walikwisha
kuwa katika mwanga wa Mungu, walikwisha onja
zawadi ya mbinguni na kushirikishwa Roho Mtakatifu;
5 walikwisha onja wema wa neno la Mungu na nguvu
za ulimwengu ujao, **(aiōn g165)** 6 kisha wakaiasi imani
yao! Haiwezekani kuwarudisha watubu tena, kwa
sababu wanamsulubisha tena Mwana wa Mungu
na kumwaibisha hadharani. 7 Mungu huibariki ardhi
ambayo huipokea mvua inayoinyeshea mara kwa
mara, na kuotesha mimea ya faida kwa mkulima. 8
Lakini kama ardhi hiyo ikiota miti ya miiba na magugu,
haina faida; karibu italaaniwa na Mungu na mwisho
wake ni kuchomwa moto. 9 Lakini, ingawa twasema
namna hii, wapenzi wetu, tunalo tumaini kubwa juu
ya hali yenu. Tunajua kwamba mmepokea baraka zile
bora za wokovu wenu. 10 Mungu hakosi haki; yeye
hataisahau kazi mliyoifanya au upendo mlioonyesha
kwa ajili ya jina lake katika huduma mliyowapa na
mnayowapa sasa watu wake. 11 Hamu yetu ni
kwamba kila mmoja wenu aonyeshe bidii hiyohiyo
mpaka mwisho, ili yale mnayotumainia yapate kutimia.
12 Msiwe wavivu, bali muwe kama wale wanaoamini na
wenye uvumilivu na hivyo wanapokea yake aliyoahidi
Mungu. 13 Mungu alipompa Abrahamu ahadi, aliapa
kwa jina lake mwenyewe, maana hakuna aliye mkuu
kuliko Mungu ambaye kwa huyo angeweza kuapa.
14 Mungu alisema: "Hakika nitakubariki na nitakupa
wazawa wengi." 15 Abrahamu alisubiri kwa uvumilivu
na hivyo alipokea kile alichoahidiwa na Mungu. 16
Watu wanapoapa, huapa kwa mmoja aliye mkuu zaidi
kuliko wao, na kiapo hicho husuluhisha ubishi wote. 17
Naye Mungu aliimarisha ahadi yake kwa kiapo; na kwa
namna hiyo akawaonyesha wazi wale aliowaahidia
kwamba hatabadili nia yake. 18 Basi, kuna vitu hivi
viwili: ahadi na kiapo, ambavyo haviwezi kubadilika
na wala juu ya hivyo Mungu hawezi kusema uongo.
Kwa hiyo sisi tuliokimbilia usalama kwake, tunapewa
moyo wa kushikilia imara tumaini lililowekwa mbele
yetu. 19 Tunalo tumaini hilo kama nanga ya maisha
yetu. Tumaini hilo ni imara na thabiti, nalo lapenya lile
pazia la hekalu la mbinguni mpaka patakatifu ndani.
20 Yesu ametangulia kuingia humo kwa niaba yetu, na
amekuwa kuhani mkuu milele, kufuatana na utaratibu
wa ukuhani wa Melkisedeki. **(aiōn g165)**

7 Melkisedeki alikuwa mfalme wa Salemu, na kuhani
wa Mungu Mkuu. Abrahamu alipokuwa anarudi
kutoka vitani ambako aliwaua wafalme, Melkisedeki
alikutana naye akambariki, 2 naye Abrahamu akampa
sehemu ya kumi ya vitu vyote alivyokuwa navyo.
(Maana ya kwanza ya jina hili Melkisedeki ni "Mfalme
wa Uadilifu"; na, kwa vile yeye alikuwa mfalme wa
Salemu, jina lake pia lina maana ya "Mfalme wa
Amani.") 3 Baba yake na mama yake hawatajwi, wala
ukoo wake hautajwi; haisemwi alizaliwa lini au alikufa
lini. Anafanana na Mwana wa Mungu, na anaendelea
kuwa kuhani daima. 4 Basi, mwaona jinsi mtu huyu
alivyokuwa maarufu. Baba Abrahamu alimpa sehemu
moja ya kumi ya vitu vyote alivyoteka vitani. 5 Tunajua
vilevile kwamba kufuatana na Sheria, wana wa

Lawi ambao ni makuhani, wanayo haki ya kuchukua
sehemu ya kumi kutoka kwa watu, yaani ndugu zao,
ingawaje nao ni watoto wa Abrahamu. 6 Lakini huyo
Melkisedeki hakuwa wa ukoo wa Lawi, hata hivyo
alipokea sehemu ya kumi kutoka kwa Abrahamu; tena
akambariki yeye ambaye alikuwa amepewa ahadi
ya Mungu. 7 Hakuna mashaka hata kidogo kwamba
anayebariki ni mkuu zaidi kuliko yule anayebarikiwa.
8 Tena, hao makuhani wanaopokea sehemu ya kumi,
ni watu ambao hufa; lakini hapa anayepokea sehemu
ya kumi, yaani Melkisedeki, anasemekana kwamba
hafi. 9 Twaweza, basi, kusema kwamba Abrahamu
alipotoa sehemu moja ya kumi, Lawi (ambaye watoto
wake hupokea sehemu moja ya kumi) alitoa sehemu
moja ya kumi pia. 10 Maana Lawi hakuwa amezaliwa
bado, bali ni kama alikuwa katika mwili wa baba yake,
Abrahamu, wakati Melkisedeki alipokutana naye. 11
Kutokana na ukuhani wa Walawi, watu wa Israeli
walipewa Sheria. Sasa, kama huduma ya Walawi
ingalikuwa kamilifu hapangekuwa tena na haja ya
kutokea ukuhani mwingine tofauti, ukuhani ambao
umefuata utaratibu wa ukuhani wa Melkisedeki, na
si ule wa Aroni. 12 Maana ukuhani ukibadilika ni
lazima Sheria nayo ibadilike. 13 Naye Bwana wetu
ambaye mambo hayo yote yanasemwa juu yake,
alikuwa wa kabila lingine, na wala hakuna hata mmoja
wa kabila lake aliyepata kutumikia madhabahuni
akiwa kuhani. 14 Inafahamika wazi kwamba yeye
alizaliwa katika kabila la Yuda ambalo Mose hakulitaja
alipokuwa anasema juu ya makuhani. 15 Tena jambo
hili ni dhahiri zaidi: kuhani mwingine anayefanana na
Melkisedeki amekwisha tokea. 16 Yeye hakufanywa
kuwa kuhani kwa sheria na maagizo ya kibinadamu,
bali kwa nguvu ya uhai ambao hauna mwisho. 17
Maana Maandiko yasema: “Wewe ni kuhani milele,
kufuatana na utaratibu wa ukuhani wa Melkisedeki.”
(aiōn g165) 18 Basi, ile amri ya zamani ilifutwa kwa
sababu ilikuwa hafifu na isiyofaa kitu. 19 Maana
Sheria ya Mose haikuweza kukamilisha jambo lolote.
Lakini sasa, mahali pake pamewekwa tumaini lililo
bora zaidi ambalo kwalo tunaweza kumkaribia Mungu.
20 Zaidi ya hayo hapa pana kiapo cha Mungu. Wakati
wale wengine walipofanywa makuhani hapakuwako
kiapo. 21 Lakini Yesu alifanywa kuhani kwa kiapo
wakati Mungu alipomwambia: “Bwana ameapa, wala
hataigeuza nia yake: Wewe ni kuhani milele.” (aiōn
g165) 22 Basi, kutokana na tofauti hii, Yesu amekuwa
mdhamini wa agano lililo bora zaidi. 23 Kuna tofauti
nyingine pia: hao makuhani wengine walikuwa wengi
kwa sababu walikufa na hawakuweza kuendelea na
kazi yao. 24 Lakini Yesu si kama wao, yeye anaishi
milele; ukuhani wake hauondoki kwake. (aiōn g165)
25 Hivyo, yeye anaweza daima kuwaokoa kabisa
wote wanaomwendea Mungu kwa njia yake, maana
yeye anaishi milele kuwaombea kwa Mungu. 26 Basi,
Yesu ndiye Kuhani Mkuu ambaye anatufaa sana
katika mahitaji yetu. Yeye ni mtakatifu, hana hatia
wala dhambi ndani yake; hayumo katika kundi la
wenye dhambi na ameinuliwa mpaka juu mbinguni.
27 Yeye si kama wale makuhani wakuu wengine;
hana haja ya kutoa dhabihu kila siku, kwanza kwa
ajili ya dhambi zake mwenyewe, kisha kwa ajili ya
dhambi za watu. Yeye alifanya hivyo mara moja tu
wakati alipojitoa yeye mwenyewe, na hiyo yatosha
kwa nyakati zote. 28 Sheria ya Mose huwateua
watu waliokuwa dhaifu kuwa makuhani wakuu; lakini
ahadi ya Mungu aliyoifanya kwa kiapo na ambayo
imefika baada ya sheria imemteua Mwana ambaye
amefanywa mkamilifu milele. (aiōn g165)

8 Basi, jambo muhimu katika hayo tunayosema ni
hili: sisi tunaye Kuhani Mkuu wa namna hiyo,
ambaye anaketi upande wa kulia wa kiti cha enzi cha
Mwenyezi Mungu mbinguni. 2 Yeye hutoa huduma
ya Kuhani Mkuu katika Mahali Patakatifu sana,
yaani ndani ya ile hema ya kweli iliyojengwa na
Bwana, siyo na binadamu. 3 Kila Kuhani Mkuu
ameteuliwa kumtolea Mungu vipawa na dhabihu, na
hivyo Kuhani Mkuu wetu lazima pia awe na kitu cha
kutolea. 4 Kama yeye angekuwa wa hapa duninani,
asingekuwa kamwe kuhani, kwani wako makuhani
wengine wanaotoa sadaka kufuatana na Sheria. 5
Huduma zao za kikuhani ni mfano tu na kivuli cha yale
yaliyoko mbinguni. Ndivyo pia ilivyokuwa kwa Mose.
Wakati alipokuwa karibu kuitengeneza ile hema,
Mungu alimwambia: “Tengeneza kila kitu kufuatana
na ule mfano ulioonyeshwa kule mlimani.” 6 Lakini
sasa Yesu amepewa huduma ya kikuhani iliyo bora
zaidi kuliko yao, kama vile agano alilothibitisha kati
ya watu na Mungu ni bora zaidi, kwani lina msingi
wake katika ahadi za mambo yaliyo bora zaidi. 7
Maana kama lile agano la kwanza halingalikuwa
na dosari, hakungalikuwa na haja ya agano la pili.
8 Lakini Mungu aliwalaumu watu wake aliposema:
“Siku zinakuja, asema Bwana, ambapo nitafanya
agano jipya na watu wa Israeli na kabila la Yuda. 9
Agano hili halitakuwa kama lile nililofanya na babu
zao siku ile nilipowaongoza kwa mkono kutoka nchi
ya Misri. Hawakuwa waaminifu kwa agano langu;
na hivyo mimi sikuwajali, asema Bwana. 10 Na hili
ndilo agano nitakalofanya na watu wa Israeli siku
zijazo, asema Bwana: Nitaweka sheria zangu akilini

mwao, na kuziandika mioyoni mwao. Mimi nitakuwa
Mungu wao, nao watakuwa watu wangu. **11** Hakuna
mtu atakayemfundisha mwananchi mwenzake, wala
atakayemwambia ndugu yake: Mjue Bwana. Maana
watu wote, wadogo na wakubwa, watanijua mimi.
12 Nitawasamehe makosa yao, wala sitakumbuka
tena dhambi zao.” **13** Kwa kusema juu ya agano
jipya, Mungu alilichakaza lile la kwanza; na chochote
kinachochakaa na kuwa kikuukuu kitatoweka karibuni.

9 Agano la kwanza lilikuwa na taratibu zake za ibada
na pia mahali patakatifu pa ibada palipojengwa
na watu. **2** Palitengenezwa hema ambayo sehemu
yake ya nje iliitwa Mahali Patakatifu. Humo mlikuwa
na kinara cha taa, meza na mikate iliyotolewa kwa
Mungu. **3** Nyuma ya pazia la pili, kulikuwa na hema
iliyoitwa Mahali Patakatifu Kupita Pote. **4** Humo
mlikuwa na madhabahu ya dhahabu kwa ajili ya
kufukizia ubani, na Sanduku la Agano, ambalo lilikuwa
limepakwa dhahabu pande zote, na ndani yake
mlikuwa na chungu cha dhahabu kilichokuwa na
mana; fimbo ya Aroni iliyokuwa imechanua majani,
na vile vibao viwili vilivyoandikwa agano. **5** Juu ya
hilo Sanduku kulikuwa na viumbe vilivyodhihirisha
kuweko kwa Mungu, na mabawa yao yalitanda juu ya
mahali ambapo dhambi huondolewa. Lakini sasa,
hatuwezi kusema kinaganaga juu ya mambo hayo. **6**
Mipango hiyo ilitekelezwa kisha ikawa desturi kwa
makuhani kuingia kila siku katika hema ya nje kutoa
huduma zao. **7** Lakini kuhani Mkuu peke yake ndiye
anayeingia katika lile hema la pili; naye hufanya hivyo
mara moja tu kwa mwaka. Anapoingia ndani huwa
amechukua damu ambayo anamtolea Mungu kwa ajili
yake mwenyewe na kwa ajili ya dhambi ambazo watu
wamezitenda bila wao wenyewe kujua. **8** Kutokana
na taratibu hizo Roho Mtakatifu anafundisha wazi
kwamba wakati ile hema ya nje ingali ipo imesimama,
njia ya kuingia Mahali Patakatifu haijafunguliwa. **9**
Jambo hili ni mfano wa nyakati za sasa. Linaonyesha
kwamba zawadi na dhabihu zinazotolewa kwa Mungu
haziwezi kuifanya mioyo ya wale wanaoabudu kuwa
mikamilifu, **10** kwani haya yote yanahusika na vyakula,
vinywaji na taratibu mbalimbali za kutawadha. Yote
hayo ni maagizo ya njenje tu; na nguvu yake hukoma
wakati Mungu atakaporekebisha vitu vyote. **11** Lakini
Kristo amekwisha fika, akiwa Kuhani Mkuu wa
mambo yaliyo mema, ambayo sasa yamekwisha
fika. Yeye anatoa huduma zake katika hema iliyo
bora na kamilifu zaidi, isiyofanywa kwa mikono ya
watu, yaani isiyo ya ulimwengu huu ulioumbwa. **12**
Yeye aliingia Mahali Patakatifu mara moja tu, tena
hakuwa amechukua damu ya mbuzi wala ng'ombe,
bali aliingia kwa damu yake yeye mwenyewe,
akatupatia ukombozi wa milele. **(aiōnios g166)** **13** Watu
waliokuwa najisi kidini waliweza kutakasika na kuwa
safi waliponyunyiziwa damu ya mbuzi na ya ng'ombe
pamoja na majivu ya ndama. **14** Lakini, kwa damu ya
Kristo, mambo makuu zaidi hufanyika! Kwa nguvu za
Roho wa milele, Kristo alijitolea mwenyewe dhabihu
kamilifu kwa Mungu. Damu yake itatutakasa dhamiri
zetu kutokana na matendo yaletayo kifo, ili tupate
kumtumikia Mungu aliye hai. **(aiōnios g166)** **15** Kwa
hiyo, Kristo ndiye aliyeratibisha agano jipya ili wale
walioitwa na Mungu wazipokee baraka za milele
walizoahidiwa. Watazipata, kwani kifo kimetokea
ambacho huwakomboa watu kutoka yale makosa
waliyofanya wakati wa lile agano la kale. **(aiōnios g166)**
16 Kwa kawaida wosia hutambuliwa tu kama kifo cha
yule aliyeufanya huo wosia kimethibitishwa. **17** Wosia
hauwezi kutekelezwa mpaka kumetokea kifo, kwani
wosia hauna maana ikiwa mwenye kuufanya bado
anaishi. **18** Ndiyo maana hata lile agano la kwanza
halikuwekwa bila damu kumwagwa. **19** Kwanza Mose
aliwatangazia watu wote amri zote kama ilivyokuwa
katika Sheria; kisha akachukua damu ya ndama
pamoja na maji, na kwa kutumia majani ya mti uitwao
husopo na pamba nyekundu, akakinyunyizia kile
kitabu cha Sheria na hao watu wote. **20** Mose alisema:
“Hii ni damu inayothibitisha agano mliloamriwa na
Mungu mlitii.” **21** Vilevile Mose aliinyunyizia damu
ile hema na vyombo vya ibada. **22** Naam, kadiri
ya Sheria karibu kila kitu chaweza kutakaswa kwa
damu, na dhambi nazo zaondolewa tu ikiwa damu
imemwagwa. **23** Vitu hivi ambavyo ni mfano tu wa
mambo halisi ya mbinguni, vililazimika kutakaswa
kwa namna hiyo. Lakini vitu vya mbinguni huhitaji
dhabihu iliyo bora zaidi. **24** Maana Kristo hakuingia
Mahali Patakatifu palipojengwa kwa mikono ya watu,
ambapo ni mfano tu wa kile kilicho halisi. yeye
aliingia mbinguni kwenyewe ambako sasa anasimama
mbele ya Mungu kwa ajili yetu. **25** Kuhani Mkuu wa
Wayahudi huingia Mahali Patakatifu kila mwaka akiwa
amechukua damu ya mnyama; lakini Kristo hakuingia
humo ili ajitoe mwenyewe mara nyingi, **26** maana
ingalikuwa hivyo, Kristo angalipaswa kuteswa mara
nyingi tangu kuumbwa ulimwengu. Lakini sasa nyakati
hizi zinapokaribia mwisho wake, yeye ametokea
mara moja tu, kuondoa dhambi kwa kujitoa yeye
mwenyewe dhabihu. **(aiōn g165)** **27** Basi, kama vile kila
mtu hufa mara moja tu, kisha husimama mbele ya
hukumu ya Mungu, **28** vivyo hivyo Kristo naye alijitoa
dhabihu mara moja tu kwa ajili ya kuziondoa dhambi

za wengi. Atakapotokea mara ya pili si kwa ajili ya
kupambana na dhambi, bali ni kwa ajili ya kuwaokoa
wale wanaomngojea.

10 Sheria ya Wayahudi si picha kamili ya mambo
yale halisi: ni kivuli tu cha mema yanayokuja.
Dhabihu zilezile hutolewa daima, mwaka baada
ya mwaka. Sheria yawezaje, basi, kwa njia ya
dhabihu hizo, kuwafanya wale wanaoabudu wawe
wakamilifu? **2** Kama hao watu wanaomwabudu
Mungu wangekuwa wametakaswa dhambi zao kweli,
hawangejisikia tena kuwa na dhambi, na dhabihu hizo
zote zingekoma. **3** Lakini dhabihu hizo hufanyika kila
mwaka kuwakumbusha watu dhambi zao. **4** Maana
damu ya fahali na mbuzi haiwezi kamwe kuondoa
dhambi. **5** Ndiyo maana Kristo alipokuwa anakuja
ulimwenguni, alimwambia Mungu: “Hukutaka dhabihu
wala sadaka, lakini umenitayarishia mwili. **6** Sadaka za
kuteketezwa au za kuondoa dhambi hazikupendezi. **7**
Hapo nikasema: Niko hapa ee Mungu, tayari kufanya
mapenzi yako kama ilivyoandikwa juu yangu katika
kitabu cha Sheria.” **8** Kwanza alisema: “Hutaki,
wala hupendezwi na dhabihu na sadaka, sadaka za
kuteketezwa na za kuondoa dhambi.” Alisema hivyo
ingawa sadaka hizi zote hutolewa kufuatana na Sheria.
9 Kisha akasema: “Niko hapa, ee Mungu, tayari
kufanya mapenzi yako.” Hivyo Mungu alibatilisha
dhabihu za zamani na mahali pake akaweka dhabihu
nyingine moja. **10** Kwa kuwa Yesu Kristo alitimiza
mapenzi ya Mungu, sisi tunatakaswa dhambi zetu
kwa ile dhabihu ya mwili wake aliyotoa mara moja
tu, ikatosha. **11** Kila kuhani Myahudi humhudumia
Mungu kila siku, akitoa dhabibu zilezile mara nyingi,
dhabibu ambazo haziwezi kuondoa dhambi. **12** Lakini
Kristo alitoa dhabihu moja tu kwa ajili ya dhambi,
dhabihu ifaayo milele, kisha akaketi upande wa kulia
wa Mungu. **13** Huko anangoja mpaka adui zake
watakapowekwa kama kibao chini ya miguu yake. **14**
Basi, kwa dhabihu yake moja tu, amewafanya kuwa
wakamilifu milele wale wanaotakaswa dhambi zao. **15**
Naye Roho Mtakatifu anatupa ushahidi wake. Kwanza
anasema: **16** “Hili ndilo agano nitakalofanya nao,
katika siku zijazo, asema Bwana: Nitaweka sheria
zangu mioyoni mwao, na kuziandika akilini mwao.” **17**
Kisha akaongeza kusema: “Sitakumbuka tena dhambi
zao, wala vitendo vyao vya uhalifu.” **18** Basi, dhambi
zikisha ondolewa, hakutakuwa na haja tena ya kutoa
dhabihu za kuondoa dhambi. **19** Basi, ndugu, kwa
damu ya Yesu tunapewa moyo thabiti wa kuingia
Mahali Patakatifu. **20** Yeye ametufungulia njia mpya na
yenye uzima kupitia lile pazia, yaani kwa njia ya mwili
wake mwenyewe. **21** Basi, tunaye kuhani maarufu
aliye na mamlaka juu ya nyumba ya Mungu. **22** Kwa
hiyo tumkaribie Mungu kwa moyo mnyofu na imani
timilifu, kwa mioyo iliyotakaswa dhamiri mbaya, na
kwa miili iliyosafishwa kwa maji safi. **23** Tushikilie imara
tumaini lile tunalokiri, maana Mungu aliyefanya ahadi
zake ni mwaminifu. **24** Tujitahidi kushughulikiana kwa
ajili ya kuongezeana bidii ya kupendana na kutenda
mema. **25** Tusiache ile desturi ya kukutana pamoja,
kama vile wengine wanavyofanya. Bali tunapaswa
kusaidiana kwani, kama mwonavyo, Siku ile ya
Bwana inakaribia. **26** Maana, tukiendelea kutenda
dhambi makusudi baada ya kufahamu ukweli, hakuna
dhabihu iwezayo kutolewa tena kwa ajili ya kuondoa
dhambi. **27** Linalobaki ni kungojea tu kwa hofu
hukumu ya Mungu na moto mkali utakaowaangamiza
wote wanaompinga. **28** Mtu yeyote asiyeitii Sheria ya
Mose, huuawa bila ya huruma kukiwa na ushahidi wa
watu wawili au watatu. **29** Je, mtu yule anayempuuza
Mwana wa Mungu na kuidharau damu ya agano
la Mungu iliyomtakasa, mtu anayemtukana Roho
wa Mungu, anastahili kupata adhabu kali ya namna
gani? **30** Maana tunamfahamu yule aliyesema, “Mimi
nitalipiza kisasi, mimi nitalipiza,” na ambaye alisema
pia, “Bwana atawahukumu watu wake.” **31** Kuanguka
mikononi mwa Mungu aliye hai ni jambo la kutisha
mno! **32** Kumbukeni yaliyotokea siku zile za kwanza
mlipoangaziwa mwanga wa Mungu. Ingawa siku
zile mlipatwa na mateso mengi, ninyi mlistahimili.
33 Mara nyingine mlitukanwa na kufedheheshwa
hadharani; mara nyingine mlikuwa radhi kuungana
na wale walioteswa namna hiyohiyo. **34** Mlishiriki
mateso ya wafungwa, na mliponyang'anywa mali
yenu mlistahimili kwa furaha, maana mlijua kwamba
mnayo mali bora zaidi na ya kudumu milele. **35**
Basi, msipoteze uhodari wenu, maana utawapatieni
tuzo kubwa. **36** Mnahitaji kuwa na uvumilivu, ili
mweze kufanya anayotaka Mungu na kupokea kile
alichoahidi. **37** Maana kama yasemavyo Maandiko:
“Bado kidogo tu, na yule anayekuja, atakuja, wala
hatakawia. **38** Lakini mtu wangu aliye mwadilifu
ataamini na kuishi; walakini akirudi nyuma, mimi
sitapendezwa naye.” **39** Basi, sisi hatumo miongoni
mwa wale wanaorudi nyuma na kupotea, ila sisi
tunaamini na tunaokolewa.

11 Kuwa na imani ni kuwa na hakika ya
mambo tunayotumainia; kusadiki kabisa mambo
tusiyoyaona. **2** Maana wazee wa kale walipata kibali
cha Mungu kwa sababu ya imani yao. **3** Kwa imani
sisi tunafahamu kwamba ulimwengu uliumbwa kwa

neno la Mungu; vitu vinavyoonekana kutoka vitu
visivyoonekana. (aiōn g165) **4** Kwa imani Abeli alimtolea
Mungu dhabihu iliyokuwa bora zaidi kuliko ile ya
Kaini. Kwa imani yake alikubaliwa na Mungu kuwa
mwadilifu; Mungu mwenyewe alizikubali sadaka zake.
Kwa imani yake ingawa amekufa, bado ananena. **5**
Kwa imani Henoki alichukuliwa na Mungu, asipate
kufa. Hakuonekana tena kwa sababu Mungu alikuwa
amemchukua. Maandiko yasema kwamba kabla ya
kuchukuliwa kwake, yeye alikuwa amempendeza
Mungu. **6** Basi, pasipo imani haiwezekani kumpendeza
Mungu. Kwa maana kila mtu anayemwendea Mungu
ni lazima aamini kwamba Mungu yuko, na kwamba
huwatuza wale wanaomtafuta. **7** Kwa imani Noa
alionywa na Mungu juu ya mambo ya baadaye ambayo
hakuweza kuyaona bado. Alimtii Mungu, akajenga ile
safina ambamo aliokolewa yeye pamoja na jamaa
yake. Kutokana na hayo ulimwengu ulihukumiwa,
naye Noa akapokea uadilifu unaotokana na imani. **8**
Kwa imani Abrahamu alimtii Mungu alipoitwa aende
katika nchi ambayo Mungu angempa iwe yake.
Ingawa hakujua alikokuwa anakwenda, Abrahamu
alihama. **9** Kwa imani aliishi kama mgeni katika nchi
aliyoahidiwa na Mungu. Aliishi huko katika hema kama
walivyoishi Isaka na Yakobo, ambao pia walishiriki
ahadi ileile. **10** Maana Abrahamu alikuwa akingojea mji
wenye misingi imara, mji ambao Mungu mwenyewe
ndiye fundi aliyeubuni na kuujenga. **11** Kwa imani
hata Sara aliamini kwamba Mungu hutimiza ahadi
zake, kwa hiyo akajaliwa kuchukua mimba ingawaje
alikuwa amepita umri. **12** Kwa hiyo, kutoka katika
mtu huyo mmoja, Abrahamu, ambaye alikuwa kama
amekufa, walitokea watu wengi wasiohesabika kama
vile nyota za mbinguni na mchanga wa pwani. **13**
Watu hawa wote walikufa wakiwa na imani. Walikufa
kabla ya kupokea mambo ambayo Mungu alikuwa
ameahidi, lakini kwa mbali waliyaona, wakashangilia,
na kukiri wazi kwamba wao walikuwa wageni na
wakimbizi duniani. **14** Watu wanaosema mambo
kama hayo, huonyesha wazi kwamba wanaitafuta
nchi yao wenyewe. **15** Kama wangalikuwa wanaifikiria
nchi walikotoka zamani, wangalipata nafasi ya kurudi
huko. **16** Lakini sasa wanataka nchi iliyo bora zaidi,
yaani nchi ya mbinguni. Ndiyo maana Mungu haoni
haya wakimwita yeye Mungu wao, kwa sababu yeye
mwenyewe amekwisha watayarishia mji. **17** Kwa
imani, Abrahamu alimtoa mwanae Isaka sadaka
wakati Mungu alipomjaribu. Huyo Abrahamu ndiye
aliyekuwa amepokea ahadi ya Mungu, lakini, hata
hivyo, alikubali kumtoa dhabihu mwanae wa pekee,
18 ingawa Mungu alikuwa amemwambia: “Wazawa
wako watatokana na Isaka.” **19** Abrahamu aliamini
kwamba Mungu anaweza kuwafufua wafu: na kwa
namna fulani kweli Abrahamu alimpata tena mwanae
kutoka wafu. **20** Kwa imani Isaka aliwabariki Yakobo
na Esau, wapate baraka zitakazokuja baadaye. **21**
Kwa imani Yakobo alipokuwa karibu kufa, aliwabariki
kila mmoja wa wana wa Yosefu, akamwabudu Mungu
akiegemea ile fimbo yake. **22** Kwa imani Yosefu
alipokuwa karibu kufa, alinena juu ya kutoka kwa
Waisraeli katika nchi ya Misri, na pia akawaachia
maagizo kuhusu mifupa yake. **23** Kwa imani wazazi
wa Mose walimficha huyo mtoto kwa muda wa miezi
mitatu baada ya kuzaliwa kwake. Walimwona kuwa ni
mtoto mzuri, wala hawakuiogopa amri ya mfalme.
24 Kwa imani Mose alipokuwa mtu mzima, alikataa
kuitwa mwana wa binti Farao. **25** Aliona ni afadhali
kuteseka pamoja na watu wa Mungu kuliko kufurahia
raha ya dhambi kwa kitambo kidogo. **26** Alitambua
kwamba kuteseka kwa ajili ya Masiha kuna faida
kubwa zaidi kuliko utajiri wote wa nchi ya Misri, maana
alikuwa anatazamia tuzo la baadaye. **27** Kwa imani
Mose alihama kutoka nchi ya Misri bila kuogopa hasira
ya mfalme; na wala hakurudi nyuma, kwani alikuwa
kama mtu aliyemwona yule Mungu asiyeonekana. **28**
Kwa imani aliadhimisha siku ya Pasaka, akaamuru
damu inyunyizwe juu ya milango, ili yule Malaika
Mwangamizi asiwaue wazaliwa wa kwanza wa Israeli.
29 Kwa imani watu wa Israeli walivuka bahari ya
Shamu, kana kwamba ilikuwa nchi kavu; lakini
Wamisri walipojaribu kufanya hivyo walikufa maji.
30 Kwa imani kuta za mji wa Yeriko zilianguka watu
wa Israeli walipokwisha zunguka kwa muda wa
siku saba. **31** Kwa imani Rahabu aliyekuwa malaya
hakuangamia pamoja na wale waliomwasi Mungu,
kwa sababu aliwakaribisha wale wapelelezi. **32** Basi,
niseme nini zaidi? Wakati hauniruhusu kueleza juu ya
Gedeoni, Baraki, Samsoni, Yeftha, Daudi, Samweli
na manabii. **33** Kwa imani hawa wote walipigana vita
na wafalme, wakashinda. Walitenda mambo adili,
wakapokea yale aliyoahidi Mungu. Walifunga vinywa
vya simba, **34** Walizima mioto mikali, waliepuka
kuuawa kwa upanga. Walikuwa dhaifu lakini walipata
nguvu. Walikuwa hodari katika vita wakashinda
majeshi ya kigeni. **35** Na, wanawake walioamini
walirudishiwa wafu wao wakiwa wamefufuliwa. Baadhi
yao walikataa kufunguliwa, wakateswa mpaka kufa ili
wapate kufufuliwa na kuingia katika maisha bora zaidi.
36 Wengine walidhihakiwa na kupigwa mijeledi, na
wengine walifungwa minyororo na kutupwa gerezani.
37 Walipigwa mawe, walipasuliwa vipandevipande,
waliuawa kwa upanga. Walizungukazunguka wakiwa

wamevaa ngozi za kondoo na ngozi za mbuzi,
walikuwa watu maskini, walioteswa na kudhulumiwa.
38 Ulimwengu haukustahili kuwa na watu hao.
Walitangatanga jangwani na mlimani, wakaishi katika
mashimo na mapango ya ardhi. **39** Watu hawa wote
walionekana kuwa mashujaa kwa sababu ya imani
yao. Hata hivyo, hawakupokea yale ambayo Mungu
aliwaahidia, **40** maana Mungu alikuwa ameazimia
mpango ulio bora zaidi kwa ajili yetu; yaani wao
wangeufikia ukamilifu wakiwa pamoja nasi.

12 Sisi tunalo kundi hili kubwa la mashahidi mbele
yetu. Kwa hiyo tuondoe kila kizuizi kinachotuzuia,
na dhambi ile inayotung'ang'ania. Tupige mbio kwa
uvumilivu katika mashindano yaliyowekwa mbele yetu.
2 Tumwelekee Yesu ambaye ndiye aliyeianzisha imani
yetu na ambaye ataikamilisha. Kwa ajili ya furaha
iliyokuwa inamngojea, yeye alivumilia kifo msalabani,
bila kujali juu ya aibu yake, na sasa anaketi upande
wa kulia wa kiti cha enzi cha Mungu. **3** Fikirini juu
ya mambo yaliyompata Yesu, jinsi alivyostahimili
upinzani mkubwa kwa watu wenye dhambi. Basi,
msife moyo, wala msikate tamaa. **4** Maana katika
kupambana na dhambi, ninyi hamjapigana mpaka
kiasi cha kumwaga damu yenu. **5** Je, mmesahau yale
maneno ya kutia moyo ambayo Mungu anawataja
ninyi kuwa wanawe? “Mwanangu, usidharau adhabu
ya Bwana, wala usife moyo anapokukanya. **6** Maana
Bwana humwadhibu kila anayempenda, humpinga
kila anayekubali kuwa mwanae.” **7** Vumilieni adhabu
kwani ni mafundisho; Mungu huwatendea ninyi kama
wanawe. Maana ni mwana gani asiyeadhibiwa na
baba yake? **8** Lakini msipoadhibiwa kama wana
wengine, basi, ninyi si wanawe, bali ni wana haramu.
9 Zaidi ya hayo sisi tunawaheshimu wazazi wetu
waliotuzaa hata wanapotuadhibu. Basi, tunapaswa
kumtii zaidi Baba yetu wa kiroho ili tupate kuishi. **10**
Wazazi wetu hapa duniani walituadhibu kwa muda,
kama wao wenyewe walivyoona kuwa vema; lakini
Mungu anatuadhibu kwa ajili ya faida yetu wenyewe,
tupate kuushiriki utakatifu wake. **11** Kuadhibiwa si
jambo la kufurahisha bali la kuhuzunisha. Lakini wale
waliofunzwa kuwa na nidhamu mwishowe watavuna
tuzo la amani kutoka katika maisha adili! **12** Basi,
inueni mikono yenu inayolegea na kuimarisha magoti
yenu yaliyo dhaifu. **13** Endeleeni kutembea katika
njia iliyonyoka, ili kile kilicholemaa kisiumizwe, bali
kiponywe. **14** Jitahidini kuishi kwa amani na watu
wote. Ishini maisha ya utakatifu, kwa sababu hakuna
mtu atakayemwona Bwana bila ya maisha kama
hayo. **15** Jitahidini sana mtu yeyote asije akapoteza
neema ya Mungu. Muwe waangalifu ili mti mchungu
usizuke kati yenu na kuwaua wengi kwa sumu yake.
16 Jihadharini ili miongoni mwenu pasiwe na mtu
mwasherati au mtu asiyemcha Mungu kama Esau,
aliyeuza haki yake ya mzaliwa wa kwanza kwa mlo
mmoja. **17** Ninyi mnafahamu kwamba hata alipotaka
kuipata tena ile baraka iliyokuwa yake, alikataliwa,
maana hakupata tena nafasi ya kutubu, ingawa
aliitafuta kwa machozi. **18** Ninyi hamkuwasili mlimani
Sinai, ambao unaweza kushikika kama walivyofanya
watu wa Israeli, hamkufika kwenye moto uwakao,
penye giza, tufani, **19** mvumo wa tarumbeta na sauti
ya maneno. Wale waliosikia sauti hiyo waliomba
wasisikie tena neno jingine, **20** kwani hawakuweza
kustahimili amri iliyotolewa: “Atakayegusa mlima huu,
hata kama ni mnyama, atapigwa mawe.” **21** Hayo yote
yalionekana ya kutisha mno, hata Mose akasema,
“Naogopa na kutetemeka.” **22** Lakini ninyi mmefika
katika mlima wa Sioni, kwenye mji wa Mungu aliye
hai. Mmefika Yerusalemu, mji wa mbinguni, ambapo
wamekusanyika malaika elfu nyingi wasiohesabika.
23 Mmefika kwenye kusanyiko kubwa la wazaliwa wa
kwanza wa Mungu, ambao majina yao yameandikwa
mbinguni. Mnasimama mbele ya Mungu aliye hakimu
wa wote, na mbele ya roho za watu waadilifu
waliofanywa kuwa wakamilifu. **24** Mmefika kwa
Yesu ambaye ameratibisha agano jipya, na ambaye
damu yake iliyomwagika inasema mambo mema
zaidi kuliko ile ya Abeli. **25** Basi, jihadharini msije
mkakataa kumsikiliza yeye ambaye anasema nanyi.
Kama wale walikataa kumsikiliza yule aliyewaonya
hapa duniani hawakuokoka, sisi tutawezaje kuokoka
kama tukikataa kumsikiliza yule anayetuonya kutoka
mbinguni? **26** Wakati ule sauti ilitetemesha nchi, lakini
sasa ameahidi: “Nitatetemesha nchi tena, lakini si nchi
tu bali pia mbingu.” **27** Neno hili: “tena” linatuonyesha
kwamba vitu vyote vilivyoumbwa vitatetemeshwa
na kutoweka ili vibaki vile visivyotetemeshwa. **28**
Sisi basi, na tushukuru kwani tunapokea utawala
usiotikisika. Tuwe na shukrani na kumwabudu Mungu
kwa namna itakayompendeza, kwa ibada na hofu; **29**
maana Mungu wetu kweli ni moto mkali unaoteketeza.

13 Endeleeni kupendana kidugu. **2** Msisahau
kuwakaribisha wageni; maana kwa kufanya
hivyo watu wengine walipata kuwakaribisha malaika
bila kujua. **3** Wakumbukeni wale waliofungwa kana
kwamba mmefungwa pamoja nao. Wakumbukeni
wale wanaoteseka kana kwamba nanyi mnateseka
kama wao. **4** Ndoa inapaswa kuheshimiwa na watu
wote, na haki zake zitekelezwe kwa uaminifu. Mungu

atawahukumu waasherati na wazinzi. 5 Msiwe watu
wa kupenda fedha; toshekeni na vile vitu mlivyo
navyo. Mungu mwenyewe amesema: “Sitakuacha
kamwe, wala sitakutupa.” 6 Ndiyo maana tunathubutu
kusema: “Bwana ndiye msaada wangu, sitaogopa.
Binadamu atanifanya nini?” 7 wakumbukeni viongozi
wenu waliowatangazieni ujumbe wa Mungu. Fikirieni
juu ya mwenendo wao, mkaige imani yao. 8 Yesu
Kristo ni yuleyule, jana, leo na milele. **(aiōn g165)** 9
Msipeperushwe huku na huku kwa mafundisho tofauti
ya kigeni. Neema ya Mungu ndiyo inayoimarisha roho
zetu na wala si masharti juu ya chakula; masharti
hayo hayakumsaidia kamwe mtu yeyote aliyeyafuata.
10 Sisi tunayo madhabahu ambayo wale wanaotumikia
bado katika hema la Wayahudi, hawana haki ya
kula vitu vyake. 11 Kuhani Mkuu wa Kiyahudi huleta
damu ya wanyama katika Mahali Patakatifu na kuitoa
dhabihu kwa ajili ya dhambi; lakini nyama za hao
wanyama huteketezwa nje ya kambi. 12 Ndiyo maana
Yesu pia, kusudi apate kuwatakasa watu kwa damu
yake mwenyewe, aliteswa na kufa nje ya mji. 13
Basi, tumwendee huko nje ya kambi tukajitwike laana
yake. 14 Maana hapa duniani hatuna mji wa kudumu;
lakini tunautafuta ule unaokuja. 15 Basi, kwa njia
ya Yesu, tumtolee Mungu dhabihu ya sifa daima,
yaani sifa zinazotolewa na midomo inayoliungama
jina lake. 16 Msisahau kutenda mema na kusaidiana,
maana hizi ndizo dhabihu zinazompendeza Mungu.
17 Watiini viongozi wenu na kushika amri zao; wao
huchunga roho zenu usiku na mchana, na watatoa
ripoti ya utumishi wao mbele ya Mungu. Kama mkiwatii
watafanya kazi zao kwa furaha, la sivyo, watazifanya
kwa huzuni, na hiyo haitakuwa na faida kwenu. 18
Tuombeeni na sisi. Tuna hakika kwamba tunayo
dhamiri safi, maana twataka kufanya lililo sawa daima.
19 Nawasihi sana mniombee ili Mungu anirudishe
kwenu upesi iwezekanavyo. 20 Mungu amemfufua
Bwana wetu Yesu Kristo ambaye ni Mchungaji Mkuu
wa kondoo kwa sababu ya kumwaga damu yake
iliyothibitisha agano la milele. **(aiōnios g166)** 21 Mungu
wa amani awakamilishe katika kila tendo jema ili
mtekeleze mapenzi yake; yeye na afanye ndani yetu
kwa njia ya Kristo yale yanayompendeza mwenyewe.
Utukufu uwe kwake, milele na milele! Amina. **(aiōn
g165)** 22 Basi, ndugu, nawasihi mpokee kwa utulivu
ujumbe huu wa kuwatieni moyo. Hii ni barua fupi tu
ambayo nimewaandikieni. 23 Napenda kuwajulisheni
kwamba ndugu yetu Timotheo amekwisha funguliwa
gerezani. Kama akifika hapa mapema, nitakuja naye
nitakapokuja kwenu. 24 Wasalimieni viongozi wenu
wote pamoja na watu wa Mungu! Ndugu wa Italia
wanawasalimuni. 25 Tunawatakieni nyote neema ya
Mungu.

Yakobo

1 Mimi Yakobo, mtumishi wa Mungu na wa Bwana
Yesu Kristo, nawaandikia ninyi, makabila kumi
na mawili, yaliyotawanyika ulimwenguni! Salaam!
2 Ndugu zangu, muwe na furaha mnapopatwa na
majaribu mbalimbali, **3** kwani mwajua kwamba imani
yenu ikisha stahimili, itawapatieni uvumilivu. **4** Muwe
na hakika kwamba uvumilivu wenu utawategemeza
mpaka mwisho, mpate kuwa wakamilifu na watimilifu,
bila kupungukiwa chochote. **5** Lakini kama
mmoja wenu ametindikiwa hekima, basi, anapaswa
kumwomba Mungu ambaye atampatia; kwani Mungu
huwapa wote kwa wingi na kwa ukarimu. **6** Lakini
anapaswa kuomba kwa imani bila mashaka yoyote.
Mtu aliye na mashaka ni kama mawimbi ya bahari
ambayo husukumwa na kutupwatupwa na upepo. **7**
Mtu wa namna hiyo, mwenye nia mbili na asiye na
msimamo katika mwenendo wake wote, **8** asidhani
ya kwamba atapata chochote kile kutoka kwa Bwana.
9 Ndugu aliye maskini anapaswa kufurahi wakati
Mungu anapomkweza, **10** naye tajiri anapaswa
kufurahi anaposhushwa na Mungu. Maana tajiri
atatoweka kama ua la porini. **11** Jua huchomoza
na kwa joto lake kali hukausha mimea, nayo maua
yake huanguka, na uzuri wake wote huharibika.
Vivyo hivyo, tajiri ataangamizwa katika shughuli zake.
12 Heri mtu anayebaki mwaminifu katika majaribu,
kwani akisha stahimili atapewa tuzo la uzima ambalo
Mungu aliwaahidia wale wanaompenda. **13** Kama
mtu akijaribiwa, asiseme: “Ninajaribiwa na Mungu.”
Maana Mungu hawezi kujaribiwa na uovu, wala
yeye hamjaribu mtu yeyote. **14** Lakini mtu hujaribiwa
anapovutwa na kunaswa na tamaa zake mbaya. **15**
Tamaa ikiiva huzaa dhambi; nayo dhambi ikikomaa
huzaa kifo. **16** Ndugu zangu wapenzi, msidanganyike!
17 Kila kipaji chema na kila zawadi kamilifu hutoka
mbinguni; hutoka kwa Baba, Muumba wa mianga,
ambaye habadiliki wala hana alama yoyote ya
ugeugeu. **18** Kwa kupenda kwake mwenyewe alituzaa
kwa neno lake la ukweli, ili tuwe namna ya matunda
ya kwanza miongoni mwa viumbe vyake. **19** Ndugu
zangu wapenzi, kumbukeni jambo hili! Kila mtu na awe
mwepesi wa kusikia lakini asiwe mwepesi wa kusema
wala mwepesi wa kukasirika. **20** Mwenye hasira
hawezi kutimiza matakwa ya Mungu yaliyo ya haki. **21**
Kwa hiyo, tupilieni mbali mwenendo mchafu na tabia
zote mbovu; jiwekeni chini ya Mungu na kupokea ule
ujumbe uliopandwa mioyoni mwenu, ambao waweza
kuziokoa nafsi zenu. **22** Msijidanganye wenyewe kwa
kusikiliza tu neno lake, bali litekelezeni kwa vitendo. **23**
Yeyote anayesikiliza hilo neno lakini halitekelezi, huyo
ni kama mtu anayejiangalia sura yake mwenyewe
katika kioo. **24** Hujiangalia mwenyewe, kisha huenda
zake, na mara husahau jinsi alivyo. **25** Lakini mtu
anayeangalia kwa makini sheria kamilifu ambayo
huwapa watu uhuru, mtu anayeendelea kuizingatia, na
si kuisikia tu na kuisahau baadaye, bali anaitekeleza,
mtu huyo atabarikiwa katika kila kitu anachofanya.
26 Kama mtu akijiona kuwa ni mtu mwenye dini,
lakini hawezi kuutawala ulimi wake, dini yake haifai
kitu, na anajidanganya mwenyewe. **27** Dini iliyo safi
na isiyo na hitilafu mbele ya Mungu Baba ni hii:
Kuwasaidia yatima na wajane katika shida zao, na
kujilinda mwenyewe usichafuliwe na ulimwengu huu.

2 Ndugu zangu, mkiwa mnamwamini Bwana Yesu
Kristo, Bwana wa utukufu, msiwabague watu
kamwe. **2** Tuseme mtu mmoja ambaye amevaa
pete ya dhahabu na mavazi nadhifu anaingia katika
mkutano wenu, na papo hapo akaingia mtu maskini
aliyevaa mavazi machafu. **3** Ikiwa mtamstahi zaidi
yule aliyevaa mavazi ya kuvutia na kumwambia:
“Keti hapa mahali pazuri,” na kumwambia yule
maskini: “Wewe, simama huko,” au “Keti hapa
sakafuni miguuni pangu,” **4** je, huo si ubaguzi kati
yenu? Je, na huo uamuzi wenu haujatokana na
fikira mbaya? **5** Ndugu zangu wapenzi, sikilizeni!
Mungu amechagua watu ambao ni maskini katika
ulimwengu huu ili wapate kuwa matajiri katika imani na
kupokea Utawala aliowaahidia wale wanaompenda.
6 Lakini ninyi mnawadharau watu maskini! Je,
matajiri si ndio wanaowakandamizeni na kuwapeleka
mahakamani? **7** Je, si haohao wanaolitukana hilo jina
lenu zuri mlilopewa? **8** Kama mnaitimiza ile sheria
ya Utawala kama ilivyoandikwa katika Maandiko
Matakatifu: “Mpende binadamu mwenzako kama
unavyojipenda wewe mwenyewe”, mtakuwa mnafanya
vema kabisa. **9** Lakini mkiwabagua watu, basi,
mwatenda dhambi, nayo Sheria inawahukumu ninyi
kuwa mna hatia. **10** Anayevunja amri mojawapo
ya Sheria, atakuwa na hatia ya kuivunja Sheria
yote. **11** Maana yuleyule aliyesema: “Usizini,” alisema
pia “Usiue”. Kwa hiyo, hata ikiwa hukuzini lakini
umeua, wewe umeivunja Sheria. **12** Basi, semeni na
kutenda kama watu watakaohukumiwa kwa sheria
iletayo uhuru. **13** Maana, Mungu hatakuwa na huruma
atakapomhukumu mtu asiyekuwa na huruma. Lakini
huruma hushinda hukumu. **14** Ndugu zangu, kuna
faida gani mtu kusema ana imani, lakini haonyeshi
kwa vitendo? Je, hiyo imani yawezaje kumwokoa?

15 Tuseme kaka au dada hana nguo au chakula.
16 Yafaa kitu gani ninyi kuwaambia hao: “Nendeni
salama mkaote moto na kushiba,” bila kuwapatia
mahitaji yao ya maisha? 17 Vivyo hivyo, imani
peke yake bila matendo imekufa. 18 Lakini mtu
anaweza kusema: “Wewe unayo imani, mimi ninayo
matendo!” Haya! Nionyeshe jinsi mtu anavyoweza
kuwa na imani bila matendo, nami nitakuonyesha
imani yangu kwa matendo yangu. 19 Je, wewe
unaamini kwamba yuko Mungu mmoja? Sawa! Lakini
hata pepo huamini hilo, na hutetemeka kwa hofu. 20
Mpumbavu wee! Je, wataka kuonyeshwa kwamba
imani bila matendo imekufa? 21 Je, Abrahamu baba
yetu alipataje kukubalika mbele yake Mungu? Kwa
matendo yake, wakati alipomtoa mwanae Isaka
sadaka juu ya madhabahu. 22 Waona basi, kwamba
imani yake iliandamana na matendo yake; imani yake
ilikamilishwa kwa matendo yake. 23 Hivyo yakatimia
yale Maandiko Matakatifu yasemayo: “Abrahamu
alimwamini Mungu na kwa imani yake akakubaliwa
kuwa mtu mwadilifu; na hivyo Abrahamu akaitwa rafiki
wa Mungu.” 24 Mnaona basi, kwamba mtu hukubaliwa
kuwa mwadilifu kwa matendo yake na si kwa imani
peke yake. 25 Ilikuwa vivyo hivyo kuhusu yule malaya
Rahabu; yeye alikubaliwa kuwa mwadilifu kwa sababu
aliwapokea wale wapelelezi na kuwasaidia waende
zao kwa kupitia njia nyingine. 26 Basi, kama vile mwili
bila roho umekufa, vivyo hivyo imani bila matendo
imekufa.

3 Ndugu zangu, wengi wenu msiwe walimu. Kama
mjuavyo, sisi walimu tutapata hukumu kubwa zaidi
kuliko wengine. 2 Lakini kama mtu hakosi katika
usemi wake, basi, huyo ni mkamilifu, na anaweza
kutawala nafsi yake yote. 3 Sisi huwatia farasi
lijamu kinywani mwao ili watutii; na kwa njia hiyo
twaweza kuwaongoza kokote tunakotaka. 4 Meli
nazo pia, ingawa ni kubwa sana, na husukumwa
na upepo mkali, huweza kugeuzwa kwa usukani
mdogo sana, zikaelekea kokote nahodha anakotaka.
5 Vivyo hivyo, ulimi, ingawa ni kiungo kidogo cha
mwili, hujisifia makuu sana. Moto mdogo waweza
kuteketeza msitu mkubwa. 6 Hali kadhalika ulimi ni
kama moto. Umejaa maovu chungu nzima, unayo
nafasi yake katika miili yetu na hueneza ubaya
katika nafsi zetu zote. Huteketeza maisha yetu yote
kwa moto utokao Jehanamu kwenyewe. **(Geenna
g1067)** 7 Binadamu anaweza kuwafuga wanyama,
na amefaulu kufuga viumbe vyote—wanyama wa
mwituni, ndege, nyoka na viumbe vya baharini. 8
Lakini hakuna mtu aliyeweza kuufuga ulimi. Ulimi ni
kitu kiovu, hakitawaliki, na kimejaa sumu inayoua. 9
Kwa ulimi sisi twamshukuru Bwana na Baba yetu.
Kwa ulimi huohuo twawalaani watu, watu ambao
wameumbwa kwa mfano wa Mungu. 10 Maneno
ya laana na ya kusifia hutoka katika kinywa kimoja.
Ndugu zangu, mambo haya hayapaswi kuwa hivyo.
11 Je, chemchemi moja yaweza kutoa maji matamu
na maji machungu pamoja? 12 Ndugu zangu, je, mti
wa mtini waweza kuzaa zeituni? Au, mzabibu waweza
kuzaa tini? Chemchemi ya maji ya chumvi haiwezi
kutoa maji matamu. 13 Je, ni nani mwenye hekima na
akili miongoni mwenu? Basi, aonyeshe jambo hilo kwa
mwenendo wake mzuri na kwa matendo yake mema
yanayofanyika kwa unyenyekevu na hekima. 14 Lakini
ikiwa mioyo yenu imejaa wivu, chuki na ubinafsi, basi,
msijisifu na kusema uongo dhidi ya ukweli. 15 Hekima
ya namna hiyo haitoki juu mbinguni; hekima hiyo ni
ya ulimwengu, na ya kidunia, tena ni ya kishetani. 16
Maana popote palipo na wivu na ubinafsi hapo pana
fujo na kila aina ya uovu. 17 Lakini hekima itokayo
juu mbinguni, kwanza ni safi; inapenda amani, upole
na huwajali watu; imejaa huruma na huzaa matunda
ya matendo mema; haina ubaguzi wala unafiki. 18
Uadilifu ni mazao ya mbegu ambazo wapenda amani
hupanda katika amani.

4 Mapigano na magombano yote kati yenu yanatoka
wapi? Hutoka katika tamaa zenu mbaya ambazo
hupigana daima ndani yenu. 2 Mnatamani vitu na
kwa vile hamvipati mko tayari kuua; mwatamani sana
kupata vitu, lakini hamvipati, hivyo mnagombana
na kupigana. Hampati kile mnachotaka kwa sababu
hamkiombi kwa Mungu. 3 Tena, mnapoomba hampati
kwa sababu mnaomba kwa nia mbaya; mnaomba ili
mpate kutosheleza tamaa zenu. 4 Ninyi ni watu msio
na uaminifu kama wazinzi. Je, hamjui kwamba kuwa
rafiki wa ulimwengu ni kuwa adui wa Mungu? Yeyote
anayetaka kuwa rafiki wa ulimwengu anajifanya adui
wa Mungu. 5 Msifikiri kwamba Maandiko Matakatifu
yamesema maneno ya bure, yanaposema: “Roho
ambaye Mungu amemweka ndani yetu ana wivu
mkubwa.” 6 Lakini, neema tunayopewa na Mungu ina
nguvu zaidi; kama yasemavyo Maandiko: “Mungu
huwapinga wenye majivuno lakini huwapa neema
wanyenyekevu.” 7 Basi, jiwekeni chini ya Mungu;
mpingeni Ibilisi naye atawakimbieni. 8 Mkaribieni
Mungu, naye atakuja karibu nanyi. Osheni mikono
yenu enyi wakosefu! Safisheni mioyo yenu enyi
wanafiki! 9 Oneni huzuni, lieni na kuomboleza;
kicheko chenu na kiwe kilio; na furaha yenu iwe
huzuni kubwa. 10 Nyenyekeeni mbele ya Bwana, naye

atawainueni. 11 Ndugu, msilaumiane ninyi kwa ninyi.
Anayemlaumu ndugu yake na kumhukumu, huyo
huilaumu na kuihukumu Sheria. Kama ukiihukumu
Sheria, basi, wewe huitii Sheria, bali waihukumu. 12
Mungu peke yake ndiye mwenye kuweka Sheria na
kuhukumu. Ni yeye peke yake anayeweza kuokoa
na kuangamiza. Basi, wewe ni nani hata umhukumu
binadamu mwenzako? 13 Basi, sasa sikilizeni ninyi
mnaosema: “Leo au kesho tutakwenda katika mji
fulani na kukaa huko mwaka mzima tukifanya biashara
na kupata faida.” 14 Ninyi hamjui hata maisha
yenu yatakavyokuwa kesho! Ninyi ni kama ukungu
unaotokea kwa muda mfupi tu na kutoweka tena. 15
Mngalipaswa kusema: “Bwana akitujalia tutaishi na
tutafanya hiki au kile.” 16 Lakini sasa mwajivuna na
kujigamba; majivuno ya namna hiyo ni mabaya. 17
Basi, mtu ambaye hafanyi lile jambo jema analojua
kwamba anapaswa kulifanya, anatenda dhambi.

5 Na sasa sikilizeni enyi matajiri! Lieni na kuomboleza
kwa sababu ya taabu zitakazowajieni. 2 Mali
zenu zimeoza, na nguo zenu zimeliwa na nondo. 3
Dhahabu yenu na fedha vimeota kutu, na kutu hiyo
itakuwa ushahidi dhidi yenu, nayo itakula miili yenu
kama vile moto. Ninyi mmejilundikia mali katika siku
hizi za mwisho! 4 Hamkuwalipa mishahara watumishi
waliofanya kazi katika mashamba yenu. Sikilizeni
malalamiko yao! Kilio cha hao wanaovuna mashamba
yenu kimefika masikioni mwa Bwana, Mwenye Nguvu.
5 Mmeishi duniani maisha ya kujifurahisha na ya
anasa. Mmejinenepesha tayari kwa siku ya kuchinjwa.
6 Mmemhukumu na kumwua mtu asiye na hatia,
naye hakuwapigeni. 7 Basi, ndugu zangu, muwe na
subira mpaka Bwana atakapokuja. Tazameni mkulima
anavyongoja kwa subira mimea yake itoe mavuno
mazuri. Yeye hungojea kwa subira mvua za masika
na za vuli. 8 Nanyi pia mnapaswa kuwa na subira;
imarisheni mioyo yenu, maana siku ya kuja kwake
Bwana inakaribia. 9 Ndugu zangu, msinung'unikiane
ninyi kwa ninyi msije mkahukumiwa na Mungu.
Hakimu yu karibu, tayari kuingia. 10 Ndugu, mkitaka
kuona mfano wa subira na uvumilivu katika mateso,
fikirini juu ya manabii ambao walinena kwa jina la
Bwana. 11 Tunawaita hao wenye heri kwa sababu
walivumilia. Mmesikia habari za uvumilivu wa Yobu,
na mnajua jinsi Bwana alivyomtendea mwishoni.
Maana Bwana amejaa huruma na rehema. 12 Zaidi
ya hayo yote, ndugu zangu, msiape kwa mbingu,
wala kwa dunia, wala kwa kitu kingine chochote.
Semeni “Ndiyo” kama maana yenu ni ndiyo, na “La”
kama maana yenu ni la, na hapo hamtahukumiwa na
Mungu. 13 Je, pana mtu yeyote miongoni mwenu
aliye na shida? Anapaswa kusali. Je, yuko mwenye
furaha? Anapaswa kuimba nyimbo za sifa. 14 Je,
yuko mgonjwa kati yenu? Anapaswa kuwaita wazee
wa kanisa, nao watamwombea na kumpaka mafuta
kwa jina la Bwana. 15 Wakiomba kwa imani mgonjwa
ataponyeshwa; Bwana atampatia nafuu, na dhambi
alizotenda zitaondolewa. 16 Basi, ungamanianeni
dhambi zenu, na ombeaneni, ili mpate kuponywa.
Sala ya mtu mwema ina nguvu ya kutenda mengi.
17 Eliya alikuwa binadamu kama sisi. Aliomba kwa
moyo mvua isinyeshe, nayo haikunyesha nchini
kwa muda wa miaka mitatu na miezi sita. 18 Kisha
akaomba tena, mvua ikanyesha kutoka angani na nchi
ikatoa mazao yake. 19 Ndugu zangu, mmoja wenu
akipotoka kuhusu ukweli, na mwingine akamrudisha,
20 fahamuni kwamba, huyo anayemrudisha mwenye
dhambi kutoka njia yake ya upotovu, ataiokoa roho
yake kutoka kifo, na dhambi nyingi zitaondolewa.

1 Petro

1 Mimi Petro, mtume wa Yesu Kristo nawaandikia
ninyi wateule wa Mungu Baba, ambao
mmetawanyika na mnaishi kama wakimbizi huko
Ponto, Galatia, Kapadokia, Asia na Bithunia. 2 Mungu
Baba aliwateua ninyi kufuatana na kusudi lake, na
mmefanywa watakatifu na Roho, mpate kumtii Yesu
Kristo na kusafishwa kwa damu yake. Nawatakieni
neema na amani tele. 3 Asifiwe Mungu na Baba
wa Bwana wetu Yesu Kristo! Kwa huruma yake
kuu alitufanya tuzaliwe upya kwa kumfufua Yesu
kutoka wafu. Ametujalia tumaini lenye uzima, 4 na
hivyo tunatazamia kupata baraka zile ambazo Mungu
aliwawekea watu wake. Mungu amewawekeeni baraka
hizo mbinguni ambako haziwezi kuoza au kuharibika
au kufifia. 5 Hizo zitakuwa zenu ninyi ambao kwa
imani mnalindwa salama kwa nguvu ya Mungu kwa
ajili ya wokovu ambao uko tayari kufunuliwa mwishoni
mwa nyakati. 6 Furahini kuhusu jambo hilo, ijapokuwa
sasa, kwa kitambo kidogo, itawabidi kuhuzunika
kwa sababu ya majaribio mbalimbali mnayoteseka.
7 Shabaha yake ni kuthibitisha imani yenu. Hata
dhahabu yenyewe ambayo huharibika, hujaribiwa
kwa moto; hali kadhalika na imani yenu ambayo ni
ya thamani zaidi kuliko dhahabu, ni lazima ijaribiwe
ipate kuwa thabiti. Hapo mtapokea sifa na utukufu na
heshima Siku ile Yesu Kristo atakapofunuliwa. 8 Ninyi
mnampenda ingawaje hamjamwona, na mnamwamini
ingawa hamumwoni sasa. Hivyo, mnafurahi kwa
furaha tukufu isiyoelezeka, 9 kwa sababu mnapokea
wokovu wa roho zenu ambao ni lengo la imani
yenu. 10 Manabii walipeleleza kwa makini na kufanya
uchunguzi juu ya wokovu huo, wakabashiri juu ya
neema hiyo ambayo ninyi mngepewa. 11 Walijaribu
kujua nyakati na mazingira ya tukio hilo, yaani wakati
alioudokezea Roho wa Kristo aliyekuwa ndani yao,
akibashiri juu ya mateso yatakayompata Kristo na
utukufu utakaofuata. 12 Mungu aliwafunulia kwamba
wakati walipokuwa wanasema juu ya hayo mambo
ambayo ninyi mmekwisha sikia sasa kutoka kwa wale
wajumbe waliowatangazieni Habari Njema kwa nguvu
ya Roho Mtakatifu aliyetumwa kutoka mbinguni, hiyo
kazi yao haikuwa kwa faida yao wenyewe, bali kwa
ajili yenu. Hayo ndiyo mambo ambayo hata malaika
wangependa kuyafahamu. 13 Kwa hiyo, basi, muwe
tayari kabisa kwa nia, na kukesha. Wekeni tumaini
lenu lote katika baraka ile mtakayopewa wakati Yesu
Kristo atakapoonekana! 14 Kama watoto wa Mungu
wenye utii, msikubali kamwe kufuata tena tamaa
mbaya mlizokuwa nazo wakati mlipokuwa wajinga.
15 Bali mnapaswa kuwa watakatifu katika mwenendo
wenu wote, kama vile yule aliyewaiteni ni mtakatifu.
16 Maandiko yasema: “Muwe watakatifu, kwa kuwa
mimi ni mtakatifu.” 17 Mnapomtaja Mungu ninyi
humwita Baba. Basi, jueni kwamba yeye humhukumu
kila mmoja kadiri ya matendo yake, bila ubaguzi.
Hivyo tumieni wakati wenu uliowabakia hapa ugenini
katika kumcha Mungu. 18 Maana mnajua kwamba
ninyi mlikombolewa katika mwenendo wenu usiofaa
ambao mliupokea kutoka kwa wazee wenu, si kwa
vitu vyenye kuharibika: kwa fedha na dhahabu; 19 bali
mlikombolewa kwa damu tukufu ya Kristo, ambaye
alikuwa kama mwana kondoo asiye na dosari wala
doa. 20 Yeye alikuwa ameteuliwa na Mungu kabla ya
ulimwengu kuumbwa, akafunuliwa siku hizi za mwisho
kwa ajili yenu. 21 Kwa njia yake, ninyi mnamwamini
Mungu aliyemfufua kutoka wafu na kumpa utukufu; na
hivyo imani na matumaini yenu yako kwa Mungu. 22
Maadamu sasa, kwa kuutii ukweli, ninyi mmezitakasa
roho zenu na kuwapenda wenzenu bila unafiki, basi,
pendaneni kwa moyo wote. 23 Maana kwa njia ya
neno hai la Mungu, ninyi mmezaliwa upya, si kama
watoto wa baba awezaye kufa, bali baba asiyekufa
milele. **(aiōn g165)** 24 Kama Maandiko yasemavyo:
“Kila binadamu ni kama nyasi, na utukufu wake wote
ni kama maua ya porini. Nyasi hunyauka na maua
huanguka. 25 Lakini neno la Bwana hudumu milele.”
Neno hilo ni hiyo Habari Njema iliyohubiriwa kwenu.
(aiōn g165)

2 Basi, acheni uovu wote; uongo, unafiki, wivu na
maneno ya kashfa visiweko tena. 2 Kama vile
watoto wachanga wanavyotamani maziwa, nanyi pia
mnapaswa kuwa na hamu ya maziwa halisi ya kiroho,
ili kwa nguvu yake mpate kukua na kukombolewa. 3
Kama yasemavyo Maandiko Matakatifu: “Mmegundua
kwamba Bwana ni mwema.” 4 Basi, mwendeeni
Bwana! Yeye ndiye jiwe hai lililokataliwa na watu; lakini
mbele ya Mungu ni jiwe teule, na la thamani kubwa.
5 Mwendeeni yeye kama mawe hai mkajengeke na
kuwa nyumba ya kiroho, ambamo mtatumikia kama
makuhani watakatifu, kutolea dhabihu za kiroho zenye
kumpendeza Mungu kwa njia ya Yesu Kristo. 6 Maana
Maandiko Matakatifu yasema: “Tazama! Naweka
huko sioni jiwe kuu la msingi, jiwe la thamani kubwa
nililoliteua. Mtu atakayemwamini yeye aliye hilo jiwe,
hataaibishwa.” 7 Kwenu ninyi mnaoamini, jiwe hilo
ni la thamani kubwa; lakini kwa wale wasioamini,
“Jiwe walilokataa waashi, sasa limekuwa jiwe kuu la
msingi.” 8 Tena Maandiko yasema: “Jiwe hilo ni jiwe

la kujikwaa, mwamba wa kuwaangusha watu." Watu
hujikwaa kwa sababu hawauamini ule ujumbe; na
ndivyo walivyopangiwa tangu mwanzo. **9** Lakini ninyi
ni ukoo mteule, makuhani wa Mfalme, taifa takatifu;
watu wake Mungu mwenyewe, mlioteuliwa kutangaza
matendo makuu ya Mungu aliyewaiteni kutoka gizani
akawaingizeni katika mwanga wake mkuu. **10** Wakati
mmoja ninyi hamkuwa watu wa Mungu, lakini sasa
ninyi ni watu wake; wakati mmoja hamkupewa huruma
ya Mungu, lakini sasa mmeipokea. **11** Wapenzi
wangu, nawasihi ninyi kama wageni na wakimbizi
hapa duniani! Achaneni na tamaa za mwili ambazo
hupingana na roho. **12** Mwenendo wenu kati ya watu
wasiomjua Mungu unapaswa kuwa mwema kabisa,
ili hata watakapowasingizieni kwamba mnatenda
mabaya, waweze kutambua matendo yenu mema na
hivyo wamtukuze Mungu Siku ya kuja kwake. **13** Basi,
jiwekeni chini ya mamlaka yote ya kibinadamu, kwa
ajili ya Bwana: utii kwa mfalme aliye mtawala mkuu,
14 utii kwa wakuu wa mikoa ambao wameteuliwa naye
kuwaadhibu wahalifu na kuwasifu watendao mema.
15 Maana Mungu anataka mweze kuyakomesha
maneno ya kijinga ya watu wasio na akili kwa matendo
mema mnayofanya. **16** Ishini kama watu huru; lakini
msiutumie uhuru wenu kuuficha ubaya, bali ishini
kama watumishi wa Mungu. **17** Waheshimuni watu
wote, wapendeni ndugu zenu waumini, mcheni Mungu,
mheshimuni mfalme. **18** Enyi watumishi wa nyumbani,
watiini wakuu wenu kwa heshima yote, wawe wema
na wapole au wenye kuchukiza. **19** Maana kama
mnavumilia maumivu ya mateso msiyostahili kwa
sababu mwajua kwamba Mungu anataka hivyo,
basi Mungu atawafadhili. **20** Maana, mtapata tuzo
gani mkivumilia mapigo mnayostahili kwa sababu
ya makosa yenu? Lakini kama mnavumilia mateso
hata ingawa mmetenda mema, Mungu atawapeni
baraka kwa ajili hiyo. **21** Hayo ndiyo mliyoitiwa;
maana Kristo mwenyewe aliteseka kwa ajili yenu,
akawaachieni mfano, ili muufuate mwenendo wake.
22 Yeye hakutenda dhambi, wala neno la udanganyifu
halikusikika mdomoni mwake. **23** Alipotukanwa yeye
hakujibu kwa tukano; alipoteseka yeye hakutoa
vitisho, bali aliyaweka matumaini yake kwa Mungu,
hakimu mwenye haki. **24** Yeye mwenyewe alizibeba
dhambi zetu katika mwili wake juu ya msalaba, tupate
kufa kuhusu dhambi, na kuishi kwa ajili ya uadilifu.
Kwa majeraha yake, ninyi mmeponywa. **25** Ninyi
mlikuwa kama kondoo waliokuwa wamepotea; lakini
sasa mmemrudia Mchungaji na Mlinzi wa roho zenu.

3 Nanyi wake, jiwekeni chini ya mamlaka ya
waume zenu, ili kama wako waume wowote
wasioamini neno la Mungu, wapate kuamini kwa
kuuona mwenendo wenu. Haitakuwa lazima kwenu
kusema neno, **2** kwani wataona jinsi mwenendo
wenu ulivyo safi na wa kumcha Mungu. **3** Katika
kujipamba kwenu msitegemee mambo ya njenje,
kama vile mitindo ya kusuka nywele, kujivalia vitu
vya dhahabu na nguo maridadi. **4** Bali, uzuri wenu
unapaswa kutokana na hali ya ndani ya utu wa kweli,
uzuri usioharibika wa wema na utulivu wa roho,
ambao ni wa thamani kubwa mbele ya Mungu. **5**
Ndivyo walivyojipamba hapo kale wanawake waadilifu
waliomtumainia Mungu; walijiweka chini ya mamlaka
ya waume zao. **6** Sara kwa mfano alimtii Abrahamu
na kumwita yeye bwana. Ninyi mmekuwa sasa binti
zake kama mkitenda mema bila kuogopa tisho lolote.
7 Kadhalika nanyi waume, katika kuishi na wake zenu
mnapaswa kutambua kwamba wao ni dhaifu na hivyo
muwatendee kwa heshima; maana nao pia watapokea
pamoja nanyi zawadi ya uzima anayowapeni Mungu.
Hapo ndipo sala zenu hazitakataliwa. **8** Mwisho
nasema hivi: mnapaswa kuwa na moyo mmoja, na
fikira moja; mnapaswa kupendana kidugu, kuwa
wapole na wanyenyekevu ninyi kwa ninyi. **9** Msiwalipe
watu ovu kwa ovu, au tusi kwa tusi; bali watakieni
baraka, maana ninyi mliitwa na Mungu mpate kupokea
baraka. **10** Kama yasemavyo Maandiko Matakatifu:
"Anayetaka kufurahia maisha, na kuona siku za
fanaka, anapaswa kuacha kusema mabaya na kuacha
kusema uongo. **11** Na ajiepushe na uovu, atende
mema, atafute amani na kuizingatia. **12** Maana Bwana
huwatazama kwa wema waadilifu na kuzisikiliza
sala zao. Lakini huwapa kisogo watu watendao
maovu." **13** Ni nani atakayeweza kuwadhuru ninyi
kama mkizingatia kutenda mema? **14** Lakini, hata
kama itawapasa kuteseka kwa sababu ya kutenda
mema, basi, mna heri. Msimwogope mtu yeyote,
wala msikubali kutiwa katika wasiwasi. **15** Lakini
mtukuzeni Kristo kama Bwana mioyoni mwenu.
Muwe tayari kumjibu yeyote atakayewaulizeni juu ya
matumaini yaliyo ndani yenu, **16** lakini fanyeni hivyo
kwa upole na heshima. Muwe na dhamiri njema,
kusudi mnapotukanwa, wale wanaosema ubaya
juu ya mwenendo wenu mwema kama Wakristo,
waone aibu. **17** Maana ni afadhali kuteseka kwa
sababu ya kutenda mema, kama Mungu akipenda,
kuliko kuteseka kwa sababu ya kutenda uovu. **18**
Kwa maana Kristo mwenyewe alikufa kwa ajili ya
dhambi zenu; alikufa mara moja tu na ikatosha,
mtu mwema kwa ajili ya waovu, ili awapeleke ninyi

kwa Mungu. Aliuawa kimwili lakini akafanywa hai
kiroho; 19 na kwa maisha yake ya kiroho alikwenda
kuwahubiria wale roho waliokuwa kifungoni. 20 Hao
ndio wale waliokataa kumtii Mungu alipowangoja
kwa saburi wakati Noa alipokuwa anatayarisha ile
safina. Ndani ya chombo hicho ni watu wachache tu,
yaani watu wanane, waliookolewa majini, 21 ambayo
yalikuwa mfano wa ubatizo unaowaokoa ninyi sasa.
Ubatizo si shauri la kuondoa uchafu mwilini, bali ni
ahadi kwa Mungu inayofanyika katika dhamiri njema.
Huwaokoeni kwa njia ya ufufuo wa Yesu Kristo, 22
ambaye alikwenda mbinguni na sasa amekaa upande
wa kulia wa Mungu, anatawala juu ya malaika, wakuu
na wenye enzi.

4 Maadamu Kristo aliteseka kimwili, nanyi pia
mnapaswa kujiimarisha kwa nia hiyo yake; maana
mtu akisha teseka kimwili hahusiki tena na dhambi.
2 Tangu sasa, basi, maisha yaliowabakia kuishi
hapa duniani yanapaswa kuongozwa na matakwa
ya Mungu, si na tamaa za kibinadamu. 3 Wakati
uliopita mlikuwa na muda mrefu wa kufanya mambo
wanayofanya watu wasiomjua Mungu. Mliishi maisha
ya anasa, ubinafsi, ulevi, ugomvi, kunywa mno
na ya ibada haramu za sanamu. 4 Sasa, watu
hao wasiomjua Mungu wanashangaa wanapoona
kwamba hamwandamani nao tena katika hali ya
kuishi vibaya, na hivyo wanawatukaneni. 5 Lakini
watapaswa kutoa hoja juu ya jambo hilo mbele yake
Mungu aliye tayari kuwahukumu wazima na wafu! 6
Kwa sababu hiyo, hao waliokufa ambao walikuwa
wamehukumiwa katika maisha yao ya kimwili kama
anavyohukumiwa kila mmoja, walihubiriwa Habari
Njema kusudi katika maisha yao ya kiroho waishi
kama aishivyo Mungu. 7 Mwisho wa vitu vyote
umekaribia. Kwa hiyo mnapaswa kuwa na utaratibu na
nidhamu, ili mweze kusali. 8 Zaidi ya yote pendaneni
kwa moyo wote, maana upendo hufunika dhambi
nyingi. 9 Muwe na ukarimu ninyi kwa ninyi bila
kunung'unika. 10 Kila mmoja anapaswa kutumia kipaji
alichojaliwa na Mungu kwa faida ya wengine, kama
vile uwakili mwema wa zawadi mbalimbali za Mungu.
11 Anayesema kitu, maneno yake na yawe kama
maneno ya Mungu; anayetumika anapaswa kutumikia
kwa nguvu anayojaliwa na Mungu, ili katika mambo
yote, Mungu atukuzwe kwa njia ya Yesu Kristo,
ambaye utukufu na nguvu ni vyake milele na milele!
Amina. **(aiōn g165)** 12 Wapenzi wangu, msishangae
kuhusu majaribio makali mnayopata kana kwamba
mnapatwa na kitu kisicho cha kawaida. 13 Ila furahini
kwamba mnashiriki mateso ya Kristo ili mweze kuwa
na furaha tele wakati utukufu wake utakapofunuliwa.
14 Heri yenu ikiwa mnatukanwa kwa sababu ya jina la
Kristo; jambo hilo lamaanisha kwamba Roho mtukufu,
yaani Roho wa Mungu, anakaa juu yetu. 15 Asiwepo
mtu yeyote miongoni mwenu ambaye anapaswa
kuteseka kwa sababu ni muuaji, mwizi, mhalifu au
mwovu. 16 Lakini kama mtu akiteseka kwa sababu ni
Mkristo, basi asione aibu, bali amtukuze Mungu, kwa
sababu mtu huyo anaitwa kwa jina la Kristo. 17 Wakati
wa hukumu umefika, na hukumu hiyo inaanza na watu
wake Mungu mwenyewe. Ikiwa hukumu hiyo inaanzia
kwetu sisi, basi mwisho wake utakuwa namna gani
kwa wale wasioamini Habari Njema ya Mungu? 18
Kama yasemavyo Maandiko Matakatifu: “Ni vigumu
kwa watu waadilifu kuokolewa; itakuwaje basi kwa
wasiomcha Mungu na wenye dhambi?” 19 Kwa hiyo,
wale wanaoteseka kufuatana na matakwa ya Mungu,
wanapaswa, kwa matendo yao mema, kujiweka chini
ya Muumba wao ambaye ni wa kuaminika kabisa.

5 wazee! Mimi niliye mzee ninalo ombi moja
kwenu wazee wenzangu. Mimi mwenyewe
nilishuhudia kwa macho yangu mateso ya Kristo
na natumaini kuushiriki ule utukufu utakaofunuliwa.
Mimi nawaombeni 2 mlichunge lile kundi la Mungu
mlilokabidhiwa, mlitunze si kwa kulazimika, bali kwa
hiari kama atakavyo Mungu. Fanyeni kazi hiyo si
kwa tamaa ya fedha, bali kwa moyo wenu wote. 3
Msiwatawale kwa mabavu hao waliowekwa chini ya
ulinzi wenu, bali muwe mfano kwa hilo kundi. 4 Na
wakati Mchungaji Mkuu atakapotokea, ninyi mtapokea
taji ya utukufu isiyofifia. 5 Kadhalika nanyi vijana
mnapaswa kujiweka chini ya mamlaka ya wazee.
Ninyi nyote mnapaswa kuwa na unyenyekevu mpate
kutumikiana; maana Maandiko Matakatifu yasema:
“Mungu huwapinga wenye majivuno, lakini huwajalia
neema wanyenyekevu.” 6 Basi, nyenyekeeni chini
ya mkono wa enzi wa Mungu, ili awainue wakati
ufaao. 7 Mwekeeni matatizo yenu yote, maana yeye
anawatunzeni. 8 Muwe macho; kesheni! Maana
adui yenu, Ibilisi, huzungukazunguka kama simba
angurumaye akitafuta mawindo. 9 Muwe imara katika
imani na kumpinga, mkijua kwamba ndugu zenu pote
duniani wanapatwa na mateso hayohayo. 10 Lakini
mkisha teseka muda mfupi, Mungu aliye asili ya
neema yote na ambaye anawaiteni muushiriki utukufu
wake wa milele katika kuungana na Kristo, yeye
mwenyewe atawakamilisheni na kuwapeni uthabiti,
nguvu na msingi imara. **(aiōnios g166)** 11 Kwake uwe
uwezo milele! Amina. **(aiōn g165)** 12 Nimewaandikieni
barua hii fupi kwa msaada wa Silwano, ndugu

ambaye namjua na kumwamini. Nataka kuwapeni
moyo na kushuhudia kwamba jambo hili ni neema
ya Mungu kweli. Kaeni imara katika neema hiyo. **13**
Jumuiya ya wenzenu walioteuliwa na Mungu hapa
Babuloni wanawasalimuni. Vilevile mwanangu Marko
anawasalimuni. **14** Salimianeni kwa ishara ya upendo
wa Kikristo. Nawatakieni amani ninyi mlio wake
Kristo.

2 Petro

1 Mimi Simoni Petro, mtumishi na mtume wa Yesu
Kristo, nawaandikia ninyi ambao, kwa wema wake
Mungu wetu, na Mwokozi Yesu Kristo, mmejaliwa
imani ileile ya thamani kuu tuliyojaliwa sisi. **2**
Nawatakieni neema na amani tele katika kumjua
Mungu na Yesu Bwana wetu. **3** Kwa uwezo wake wa
kimungu, Mungu ametujalia mambo yote tunayohitaji,
ili tuishi maisha ya kumcha Mungu kwa kumjua yeye
aliyetuita tuushiriki utukufu na wema wake yeye
mwenyewe. **4** Kwa namna hiyo ametujalia zawadi
kuu na za thamani ambazo alituahidia, ili kwa zawadi
hizo mpate kuziepa kabisa tamaa mbaya zilizomo
duniani, na mpate kuishiriki hali yake ya kimungu. **5**
Kwa sababu hiyo, fanyeni bidii ya kuongeza fadhila
katika imani yenu: ongezeni elimu katika fadhila yenu,
6 kuwa na kiasi katika elimu yenu, uvumilivu katika
kuwa na kiasi, uchaji wa Mungu katika uvumilivu
wenu, **7** udugu katika uchaji wenu, na mapendo
katika udugu wenu. **8** Mkiwa na sifa hizo zote kwa
wingi, zitawawezesheni kuwa watendaji na kupata
faida katika kumjua Bwana wetu Yesu Kristo. **9**
Lakini mtu asiye na sifa hizo ni kipofu, hawezi kuona
na amesahau kwamba alikwisha takaswa dhambi
zake za zamani. **10** Kwa hiyo basi, ndugu zangu,
fanyeni bidii zaidi kuufanya huo wito wenu mlioitiwa
na Mungu uwe jambo la kudumu katika maisha yenu;
kama mkiishi namna hiyo hamtaanguka kamwe.
11 Kwa namna hiyo mtafaulu kupewa haki kamili
ya kuingia katika Utawala wa milele wa Bwana na
Mwokozi wetu Yesu Kristo. **(aiōnios g166)** **12** Kwa hiyo
nitaendelea kuwakumbusheni daima mambo haya,
ingawa mmekwisha yafahamu, na mko imara katika
ukweli mlioupokea. **13** Nadhani ni jambo jema kwangu,
muda wote niishio hapa duniani, kuwapeni moyo
na kuwakumbusheni juu ya mambo haya. **14** Najua
kwamba karibu nitauweka kando mwili huu wenye
kufa, kama Bwana alivyoniambia waziwazi. **15** Basi,
nitajitahidi kuwapatieni njia ya kuyakumbuka mambo
haya kila wakati, baada ya kufariki kwangu. **16** Wakati
tulipowafundisheni juu ya ukuu wa kuja kwake Bwana
wetu Yesu Kristo, hatukutegemea hadithi tupu zisizo
na msingi. Sisi tuliuona utukufu wake kwa macho
yetu wenyewe. **17** Sisi tulikuwapo wakati alipopewa
heshima na kutukuzwa na Mungu Baba, wakati sauti
ilipomjia kutoka kwake yeye aliye Utukufu Mkuu,
ikisema: “Huyu ni Mwanangu mpenzi, nimependezwa
naye.” **18** Tena, sisi wenyewe tulisikia sauti hiyo
kutoka mbinguni wakati tulipokuwa pamoja naye juu
ya ule mlima mtakatifu. **19** Tena, ujumbe wa manabii
watuthibitishia jambo hilo; nanyi mwafanya vema
kama mkiuzingatia, maana ni kama taa inayoangaza
mahali penye giza mpaka Siku ile itakapopambazuka
na mwanga wa nyota ya asubuhi utakapong'ara
mioyoni mwenu. **20** Zaidi ya hayo, lakini, kumbukeni
kwamba hakuna mtu yeyote awezaye kufafanua
mwenyewe unabii ulio katika Maandiko Matakatifu.
21 Maana hakuna ujumbe wa kinabii unaotokana na
matakwa ya binadamu, bali watu walinena ujumbe
wa Mungu wakiongozwa na Roho Mtakatifu.

2 Palitokea manabii wa uongo kati ya watu, na
vivyo hivyo walimu wa uongo watatokea kati
yenu. Watu hao wataingiza mafundisho maharibifu na
kumkana Bwana aliyewakomboa, na kwa njia hiyo
watasababisha ghafla maangamizi yao wenyewe. **2**
Tena watu wengi watazifuata hizo njia zao mbaya,
kwa sababu yao, wengine wataipuuza Njia ya ukweli.
3 Kwa tamaa yao mbaya watajipatia faida kwa
kuwaambieni hadithi za uongo. Lakini kwa muda
mrefu sasa Hakimu wao yu tayari, na Mwangamizi
wao yu macho! **4** Malaika walipotenda dhambi,
Mungu hakuwahurumia, bali aliwatupa katika moto
wa Jehanamu ambako wamefungwa wakingojea Siku
ile ya Hukumu. **(Tartaroō g5020)** **5** Mungu hakuihurumia
dunia ya hapo kale, bali alileta gharika kuu juu ya nchi
ile ya watu wasiomcha Mungu; lakini Noa ambaye
alihubiri uadilifu, Mungu alimwokoa pamoja na watu
wengine saba. **6** Mungu aliadhibu miji ya Sodoma na
Gomora, akaiteketeza kwa moto, akaifanya iwe mfano
wa mambo yatakayowapata watu wasiomcha Mungu.
7 Alimwokoa Loti, mtu mwema, ambaye alisikitishwa
sana na mwenendo mbaya wa watu hao waasi. **8** Loti
aliishi miongoni mwa watu hao, na kwa siku nyingi
moyo wake ulikuwa katika wasiwasi mkuu aliposikia
matendo yao maovu. **9** Kwa hiyo, basi, Bwana anajua
jinsi ya kuwaokoa katika majaribu watu wanaomcha
Mungu, na jinsi ya kuwaweka waovu katika adhabu
hadi Siku ile ya hukumu, **10** hasa wale wanaofuata
tamaa mbaya za mwili na kupuuza mamlaka. Watu
hao ni washupavu na wenye majivuno, huvitukana
na hawaviheshimu viumbe vitukufu vya juu. **11**
Lakini malaika, ambao wana uwezo na nguvu zaidi
kuliko hao walimu wa uongo, hawawashtaki na
kuwatukana hao mbele ya Bwana. **12** Watu hao
ambao hutukana chochote kile wasichoelewa, ni
sawa na wanyama wasio na akili, ambao huzaliwa na
baadaye hukamatwa na kuchinjwa! Wataangamizwa
kutokana na uharibifu wao wenyewe, **13** na watalipwa
mateso kwa mateso ambayo wameyasababisha.

Furaha yao ni kufanya, tena mchana kabisa, chochote
kinachotosheleza anasa zao za mwili. Hao ni fedheha
na aibu tupu kwa jumuiya yenu wakati wanapojiunga
nanyi katika karamu zenu, bali wakifurahia njia zao za
udanganyifu. **14** Macho yao yamejaa uzinzi na uwezo
wao wa kutenda dhambi hauna kikomo. Huwaongoza
watu walio dhaifu mpaka mitegoni. Mioyo yao imezoea
kuwa na tamaa ya mali. Wapo chini ya laana ya
Mungu! **15** Wameiacha njia iliyonyoka, wakapotoka
na kuifuata njia aliyofuata Balaamu, mwana wa
Beori, ambaye alipendelea kupata faida kwa kufanya
udanganyifu, **16** akakaripiwa kwa ajili ya uovu
wake. Punda ambaye hasemi alinena kwa sauti ya
binadamu, akaukomesha wazimu wa huyo nabii. **17**
Watu hao ni kama chemchemi zilizokauka, kama
mawingu yanayopeperushwa na tufani; makao yao
waliyowekewa ni mahali pa giza kuu. **18** Husema
maneno ya majivuno na yasiyo na maana, na
kutumia tamaa zao mbaya za kimwili kuwatega wale
ambao wamejitenga hivi karibuni na watu waishio
katika udanganyifu. **19** Huwaahidi watu wengine eti
watakuwa huru, kumbe wao wenyewe ni watumwa
wa upotovu—maana mtu ni mtumwa wa chochote kile
kinachomtawala. **20** Watu waliokwisha ponyoka katika
upotovu wa ulimwengu kwa kupata kumjua Bwana na
Mwokozi wetu Yesu Kristo, kisha wakakubali kunaswa
na kutawaliwa tena na upotovu huo, hali yao itakuwa
mbaya zaidi kuliko awali. **21** Ingalikuwa afadhali
kwao kama wasingalijua kamwe njia hiyo ya uadilifu
kuliko kujua na kisha kuiacha na kupoteza amri
takatifu waliyopokea. **22** Ipo mithali isemayo: “Mbwa
huyarudia matapishi yake mwenyewe,” na nyingine
isemayo: “Nguruwe aliyekwisha oshwa hugaagaa
tena katika matope!” Ndivyo ilivyo kwao sasa.

3 Wapenzi wangu, hii ni barua ya pili
ninayowaandikia. Katika barua hizo mbili nimejaribu
kufufua fikira safi akilini mwenu kwa kuwakumbusheni
mambo haya. **2** Napenda mkumbuke maneno
yaliyosemwa na manabii watakatifu, na ile amri ya
Bwana na Mwokozi mliyopewa na mitume wenu. **3**
Awali ya yote jueni kwamba siku za mwisho watakuja
watu ambao mienendo yao inatawaliwa na tamaa zao
mbaya. Watawadhihaki ninyi **4** na kusema: “Aliahidi
kwamba atakuja! Je, sasa yuko wapi? Mambo ni
yaleyale tangu babu zetu walipokufa; hali ya vitu ni
ileile kama ilivyokuwa mwanzo wa ulimwengu!” **5**
Watu hao, kwa makusudi, husahau kwamba zamani
Mungu alinena, nazo mbingu na nchi zikaumbwa.
Dunia iliumbwa kutoka katika maji na kwa maji; **6**
na kwa maji hayo, yaani yale maji ya gharika kuu,
dunia ya wakati ule iliangamizwa. **7** Lakini mbingu
na nchi za sasa zahifadhiwa kwa neno la Mungu
kwa ajili ya kuharibiwa kwa moto. Zimewekwa kwa
ajili ya Siku ile ambapo watu wasiomcha Mungu
watahukumiwa na kuangamizwa. **8** Lakini, wapenzi
wangu, msisahau kitu kimoja! Mbele ya Bwana,
hakuna tofauti kati ya siku moja na miaka elfu; kwake
yote ni mamoja. **9** Bwana hakawii kutimiza yale
aliyoahidi kama watu wengine wanavyofikiri kuwa
atakawia. Yeye ana saburi kwa ajili yenu, maana
hapendi hata mmoja wenu apotee, bali huwavuta
wote wapate kutubu. **10** Siku ya Bwana itakuja kama
mwizi. Siku hiyo, mbingu zitatoweka kwa kishindo
kikuu; vitu vyake vya asili vitateketezwa kwa moto,
nayo dunia itatoweka pamoja na kila kitu kilichomo
ndani yake. **11** Maadamu kila kitu kitaharibiwa namna
hiyo, je, ninyi mnapaswa kuwa watu wa namna
gani? Mnapaswa kuishi kitakatifu na kumcha Mungu,
12 mkiingojea Siku ile ya Mungu na kuifanya ije
upesi—Siku ambayo mbingu zitateketezwa kwa moto
na kuharibiwa, na vitu vyake vya asili vitayeyushwa
kwa joto. **13** Lakini sisi, kufuatana na ahadi yake,
twangojea mbingu mpya na dunia mpya ambayo
imejaa uadilifu. **14** Kwa hiyo wapenzi wangu, mkiwa
mnangojea Siku ile, fanyeni bidii kuwa safi kabisa
bila hatia mbele ya Mungu, na kuwa na amani naye.
15 Mnapaswa kuuona uvumilivu wa Bwana kuwa ni
nafasi anayowapeni mpate kuokolewa, kama Paulo
ndugu yetu mpenzi alivyowaandikia akitumia hekima
aliyopewa na Mungu. **16** Hayo ndiyo asemayo katika
barua zake zote anapozungumzia suala hilo. Yapo
mambo kadhaa katika barua zake yaliyo magumu
kuyaelewa, mambo ambayo watu wajinga, wasio
na msimamo, huyapotosha kama wanavyopotosha
sehemu nyingine za Maandiko Matakatifu. Hivyo
wanasababisha maangamizi yao wenyewe. **17** Lakini
ninyi, wapenzi wangu, mmekwisha jua jambo hili.
Basi, muwe na tahadhari msije mkapotoshwa na
makosa ya waasi, mkaanguka kutoka katika msimamo
wenu imara. **18** Lakini endeleeni kukua katika neema
na katika kumjua Bwana wetu na Mwokozi Yesu
Kristo. Utukufu uwe kwake, sasa na hata milele!
Amina. **(aiōn g165)**

1 Yohana

1 Habari hii ya yahusu Neno la uzima lililokuwako
tangu mwanzo. Sisi tumepata kulisikia na kuliona
kwa macho yetu wenyewe; tulilitazama na kulishika
kwa mikono yetu wenyewe. **2** Uzima huo ulipotokea
sisi tuliuona na sasa tunasema habari zake na
kuwaambieni juu ya uzima huo wa milele uliokuwa
kwa Baba na uliodhihirishwa kwetu. **(aiōnios g166)** **3**
Tulichokiona na kukisikia ndicho tunachowatangazieni
ninyi pia ili nanyi mpate kushirikiana nasi katika
umoja tulio nao na Baba na Mwanae Yesu Kristo. **4**
Tunawaandikia ninyi mambo haya kusudi furaha yetu
ikamilike. **5** Basi, habari tuliyoisikia kwake Yesu na
tunayowahubirieni ndiyo hii: Mungu ni mwanga na
hamna giza lolote ndani yake. **6** Tukisema kwamba
tuna umoja naye, na papo hapo twaishi gizani,
tutakuwa tumesema uongo kwa maneno na matendo.
7 Lakini tukiishi katika mwanga, kama naye alivyo
katika mwanga, basi tutakuwa na umoja sisi kwa sisi,
na damu yake Yesu Kristo, Mwanae, inatutakasa
dhambi zote. **8** Tukisema kwamba hatuna dhambi,
tunajidanganya wenyewe na ukweli haumo ndani
yetu. **9** Lakini tukiziungama dhambi zetu, basi Mungu
ni mwaminifu na mwadilifu, naye atatusamehe dhambi
zetu na kututakasa na uovu wote. **10** Tukisema
kwamba hatujatenda dhambi, tutakuwa tumemfanya
Mungu mwongo, na neno lake halimo ndani yetu.

2 Watoto wangu, ninawaandikieni mambo haya,
kusudi msitende dhambi. Lakini, ikijatokea mtu
akatenda dhambi, tunaye mmoja ambaye hutuombea
kwa Baba, ndiye Yesu Kristo aliye mwadilifu kabisa.
2 Kristo ndiye sadaka iondoayo dhambi zetu; wala si
dhambi zetu sisi tu, bali pia dhambi za ulimwengu
wote. **3** Tukizitii amri za Mungu, basi, tunaweza
kuwa na hakika kwamba tunamjua. **4** Mtu akisema
kwamba anamjua, lakini hazitii amri zake, basi mtu
huyo ni mwongo, na ukweli haumo ndani yake.
5 Lakini mtu yeyote anayeshika neno la Mungu,
huyo ndiye aliye na upendo kamili wa Mungu ndani
yake. Hivi ndivyo tunavyoweza kuwa na hakika
kwamba tunaungana naye: **6** mtu yeyote anayesema
kwamba ameungana na Mungu, anapaswa kuishi
kama alivyoishi Yesu Kristo. **7** Wapenzi wangu, amri
hii ninayowaandikieni si amri mpya; ni amri ileile ya
zamani mliyokuwa nayo tangu mwanzo. Amri hiyo ya
zamani ni ule ujumbe mliousikia. **8** Hata hivyo, amri
hii ninayowaandikieni ni amri mpya, na ukweli wake
unaonekana ndani ya Kristo na ndani yenu pia. Maana
giza linatoweka, na mwanga wa ukweli umekwisha
anza kuangaza. **9** Yeyote asemaye kwamba yumo
katika mwanga, lakini anamchukia ndugu yake, mtu
huyo bado yumo gizani. **10** Yeyote ampendaye ndugu
yake, yuko katika mwanga, na hamna chochote
ndani yake kiwezacho kumkwaza mtu mwingine.
11 Lakini anayemchukia ndugu yake, yumo gizani;
anatembea gizani, na hajui anakokwenda, maana
giza limempofusha. **12** Ninawaandikieni ninyi watoto,
kwa kuwa dhambi zenu zimeondolewa kwa jina
la Kristo. **13** Nawaandikieni ninyi kina baba kwani
mnamjua yeye ambaye amekuwako tangu mwanzo,
Nawaandikieni ninyi vijana kwa sababu mmemshinda
yule Mwovu. **14** Nawaandikieni ninyi watoto, kwa
sababu mnamjua Baba. Nawaandikieni ninyi kina
baba, kwa kuwa mnamjua yeye ambaye amekuwako
tangu mwanzo. Nawaandikieni ninyi vijana kwa
sababu mna nguvu; neno la Mungu limo ndani
yenu na mmemshinda yule Mwovu. **15** Msiupende
ulimwengu, wala chochote kilicho cha ulimwengu. Mtu
anayeupenda ulimwengu, upendo wa Baba hauwezi
kuwamo ndani yake. **16** Vitu vyote vya ulimwengu-
tamaa mbaya za mwili, vitu wanavyoviona watu na
kuvitamani, majivuno yasababishwayo na mali-vyote
hivyo havitoki kwa Baba, bali vyatoka kwa ulimwengu.
17 Ulimwengu pamoja na vitu vyake vyote vyenye
kutamanika unapita; lakini mtu atendaye atakalo
Mungu, anaishi milele. **(aiōn g165)** **18** Watoto, mwisho
u karibu! Mlikwisha sikia kwamba adui wa Kristo
anakuja, na sasa adui wengi wa Kristo wamekwisha
fika, na hivyo twajua kwamba mwisho u karibu. **19**
Watu hao wametokea kati yetu lakini hawakuwa
kweli wa kwetu na ndiyo maana walituacha; Kama
wangalikuwa wa kwetu, wangalibaki nasi. Lakini
waliondoka, wakaenda zao, kusudi ionekane wazi
kwamba hawakuwa kamwe wa kwetu. **20** Ninyi, lakini,
mlipata kumiminiwa Roho Mtakatifu na Kristo, na
hivyo mnaujua ukweli. **21** Basi, nawaandikieni, si kwa
kuwa hamuujui ukweli, bali kwa sababu mnaujua;
na pia mnajua kwamba uongo wowote haupatikani
katika ukweli. **22** Mwongo ni nani? Ni yule anayekana
kwamba Yesu ni Masiha. Mtu wa namna hiyo ni
adui wa Kristo—anamkana Baba na Mwana. **23**
Maana yeyote anayemkana Mwana, anamkana pia
Baba; na yeyote anayemkubali Mwana, anampata
Baba pia. **24** Basi, ujumbe ule mliousikia tangu
mwanzo na ukae mioyoni mwenu. Kama ujumbe huo
mliousikia tangu mwanzo ukikaa ndani yenu, basi,
mtaishi daima katika umoja na Mwana na Baba. **25**
Na ahadi aliyotuahidia sisi ndiyo hii: uzima wa milele.
(aiōnios g166) **26** Nimewaandikieni mambo haya kuhusu
wale wanaotaka kuwapotosha ninyi. **27** Lakini, kwa

upande wenu ninyi, Kristo aliwamiminieni Roho wake.
Na kama akiendelea kukaa ndani yenu, hamhitaji
kufundishwa na mtu yeyote. Maana Roho wake
anawafundisheni kila kitu na mafundisho yake ni ya
kweli, si ya uongo. Basi shikeni mafundisho ya huyo
Roho na kubaki katika muungano na Kristo. 28 Naam,
watoto, kaeni ndani yake kusudi wakati atakapotokea
tuwe hodari bila kuwa na sababu ya kujificha kwa
aibu Siku ya kuja kwake. 29 Mnajua kwamba Kristo ni
mwadilifu kabisa; basi, mnapaswa kujua pia kwamba
kila mtu atendaye mambo adili ni mtoto wa Mungu.

3 Oneni basi, jinsi Baba alivyotupenda mno hata
tunaitwa watoto wa Mungu! Na kweli, ndivyo
tulivyo. Ndiyo maana ulimwengu haututambui sisi,
kwani haumjui Mungu. 2 Wapenzi wangu, sisi ni
watoto wa Mungu sasa, lakini bado haijaonekana
wazi jinsi tutakavyokuwa. Lakini tunajua kwamba
wakati Kristo atakapotokea, tutafanana naye kwani
tutamwona vile alivyo. 3 Basi, kila mtu aliye na
tumaini hili katika Kristo, hujiweka safi kama vile
Kristo alivyo safi kabisa. 4 Kila mtu atendaye dhambi
anavunja sheria ya Mungu, maana dhambi ni uvunjaji
wa sheria. 5 Mnajua kwamba Kristo alikuja kuziondoa
dhambi zetu, na kwamba kwake hamna dhambi
yoyote. 6 Basi, kila aishiye katika muungano na Kristo
hatendi dhambi; lakini kila mtu atendaye dhambi
hakupata kamwe kumwona, wala kumjua Kristo. 7
Basi, watoto wangu, msikubali kupotoshwa na mtu
yeyote. Mtu atendaye matendo maadilifu ni mwadilifu
kama vile Kristo alivyo mwadilifu kabisa. 8 Lakini
atendaye dhambi ni wa Ibilisi, maana Ibilisi ametenda
dhambi tangu mwanzo. Lakini Mwana wa Mungu
alikuja duniani kuiharibu kazi ya Ibilisi. 9 Kila aliye
mtoto wa Mungu hatendi dhambi, maana anayo hali
ya kimungu ndani yake; hawezi kutenda dhambi
kwa sababu yeye ni mtoto wa Mungu. 10 Lakini
yeyote asiyetenda mambo maadilifu, au asiyempenda
ndugu yake, huyo si mtoto wa Mungu. Hiyo ndiyo
tofauti iliyoko kati ya watoto wa Mungu na watoto
wa Ibilisi. 11 Na, ujumbe mliousikia tangu mwanzo
ndio huu: Tunapaswa kupendana! 12 Tusiwe kama
Kaini ambaye, kwa kuongozwa na yule Mwovu,
alimuua ndugu yake. Na, kwa nini alimuua? Kwa
sababu matendo yake yalikuwa maovu, lakini yale ya
ndugu yake yalikuwa mema! 13 Basi, ndugu zangu,
msishangae kama ulimwengu unawachukia ninyi. 14
Sisi tunajua kwamba tumekwisha pita kutoka katika
kifo na kuingia katika uzima kwa sababu tunawapenda
ndugu zetu. Mtu asiye na upendo hubaki katika kifo.
15 Kila anayemchukia ndugu yake ni muuaji; nanyi
mnajua kwamba muuaji yeyote yule hana uzima wa
milele ndani yake. (aiōnios g166) 16 Sisi tumepata
kujua upendo ni nini, kwani Kristo aliyatoa maisha
yake kwa ajili yetu. Nasi vilevile tunapaswa kuyatoa
maisha yetu kwa ajili ya ndugu zetu. 17 Basi, mtu
akiwa na mali za hapa duniani, halafu akamwona
ndugu yake ana shida, lakini akawa na moyo mgumu
bila kumwonea huruma, anawezaje kusema kwamba
anampenda Mungu? 18 Watoto wangu, upendo wetu
usiwe maneno matupu, bali uwe upendo wa kweli
na wa vitendo. 19 Hivyo ndivyo tuwezavyo kuwa na
hakika kwamba sisi ni watu wa ukweli; na hatutakuwa
na wasiwasi mbele ya Mungu. 20 Kwa maana, hata
kama dhamiri yetu yatuhukumu, twajua kwamba
Mungu ni mkuu zaidi kuliko dhamiri, na kwamba
yeye ajua kila kitu. 21 Wapenzi wangu, kama dhamiri
yetu haina lawama juu yetu, basi, twaweza kuwa na
uthabiti mbele ya Mungu, 22 na twaweza kupokea
kwake chochote tunachoomba, maana tunazitii amri
zake na kufanya yale yanayompendeza. 23 Na,
amri yake ndiyo hii: Kumwamini Mwanae Kristo, na
kupendana kama alivyotuamuru. 24 Anayezitii amri
za Mungu anaishi katika muungano na Mungu na
Mungu anaishi katika muungano naye. Kwa njia ya
Roho ambaye Mungu ametujalia, sisi twajua kwamba
Mungu anaishi katika muungano nasi.

4 Wapenzi wangu, msimsadiki kila mtu asemaye
kwamba ana Roho wa Mungu, bali chunguzeni
kwa makini kama huyo mtu anaongozwa na Roho
wa Mungu au la, Maana manabii wengi wa uongo
wamezuka ulimwenguni. 2 Hii ndiyo njia ya kujua
kama mtu anaongozwa na Roho wa Mungu: Kila
anayekiri kwamba Kristo alikuja, akawa binadamu,
mtu huyo anaye Roho wa Mungu. 3 Lakini mtu yeyote
asiyemkiri Kristo hivyo, hana huyo Roho atokaye
kwa Mungu. Mtu huyo ana roho ambaye ni wa Adui
wa Kristo; nanyi mlikwisha sikia kwamba anakuja,
na sasa tayari amekwisha wasili ulimwenguni! 4
Lakini ninyi, watoto, ni wake Mungu na mmekwisha
washinda hao manabii wa uongo; maana Roho aliye
ndani yenu ana nguvu zaidi kuliko roho aliye ndani ya
hao walio wa ulimwengu. 5 Wao husema mambo
ya ulimwengu, nao ulimwengu huwasikiliza kwani
wao ni wa ulimwengu. 6 Lakini sisi ni wake Mungu.
Mtu anayemjua Mungu hutusikiliza, mtu asiye wa
Mungu hatusikilizi. Basi, kwa njia hiyo tunaweza
kutambua tofauti kati ya Roho wa ukweli na roho
wa uongo. 7 Wapenzi wangu, tupendane, maana
upendo hutoka kwa Mungu. Kila mtu aliye na upendo
ni mtoto wa Mungu, na anamjua Mungu. 8 Mtu asiye

na upendo hamjui Mungu, maana Mungu ni upendo.
9 Na Mungu alionyesha upendo wake kwetu kwa
kumtuma Mwanae wa pekee ulimwenguni, ili tuwe na
uzima kwa njia yake. 10 Hivi ndivyo upendo ulivyo: si
kwamba sisi tulikuwa tumempenda Mungu kwanza,
bali kwamba yeye alitupenda hata akamtuma Mwanae
awe sadaka ya kutuondolea dhambi zetu. 11 Wapenzi
wangu, ikiwa Mungu alitupenda hivyo, basi, nasi
tunapaswa kupendana. 12 Hakuna mtu aliyekwisha
mwona Mungu kamwe; lakini kama tukipendana
Mungu anaishi katika muungano nasi, na upendo
wake unakamilika ndani yetu. 13 Tunajua kwamba
tunaishi katika umoja na Mungu, naye Mungu anaishi
katika umoja nasi, kwani yeye ametupa Roho wake.
14 Sisi tumeona na kuwaambia wengine kwamba
Baba alimtuma Mwanae awe Mwokozi wa ulimwengu.
15 Kila mtu anayekiri kwamba Yesu ni Mwana wa
Mungu, Mungu anaishi katika muungano na mtu huyo,
naye anaishi katika muungano na Mungu. 16 Basi,
sisi tunajua na tunaamini upendo alio nao Mungu
kwetu sisi. Mungu ni upendo, na kila mtu aishiye
katika upendo, anaishi katika muungano na Mungu,
na Mungu anaishi katika muungano naye. 17 Upendo
umekamilika ndani yetu kusudi tuweze kuwa na ujasiri
Siku ile ya Hukumu; kwani maisha yetu hapa duniani
ni kama yale ya Kristo. 18 Palipo na upendo hapana
uoga; naam, upendo kamili hufukuza uoga wote.
Basi, mtu mwenye uoga hajakamilika bado katika
upendo, kwani uoga huhusikana na adhabu. 19 Sisi
tuna upendo kwa sababu Mungu alitupenda kwanza.
20 Mtu akisema kwamba anampenda Mungu, hali
anamchukia ndugu yake, huyo ni mwongo. Maana
mtu asiyempenda ndugu yake ambaye anamwona,
hawezi kumpenda Mungu ambaye hamwoni. 21 Basi,
hii ndiyo amri aliyotupa Kristo: Anayempenda Mungu
anapaswa pia kumpenda ndugu yake.

5 Kila mtu anayeamini kwamba Yesu ni Kristo,
huyo ni mtoto wa Mungu; na, anayempenda
mzazi humpenda pia mtoto wa huyo mzazi. 2 Hivi
ndivyo tunavyojua kwamba tunawapenda watoto
wa Mungu: Kwa kumpenda Mungu na kuzitii amri
zake; 3 maana kumpenda Mungu ni kuzitii amri
zake. Na, amri zake si ngumu, 4 maana kila aliye
mtoto wa Mungu anaweza kuushinda ulimwengu.
Hivi ndivyo tunavyoushinda ulimwengu: kwa imani
yetu. 5 Nani, basi, awezaye kuushinda ulimwengu?
Ni yule anayeamini kwamba Yesu ni Mwana wa
Mungu. 6 Yesu Kristo ndiye aliyekuja kwa maji ya
ubatizo wake na kwa damu ya kifo chake. Hakuja
kwa maji tu, bali kwa maji na kwa damu. Naye Roho
anashuhudia kwamba ni kweli, kwani Roho ni ukweli.
7 Basi, wako mashahidi watatu: 8 Roho, maji na
damu; na ushahidi wa hawa watatu waafikiana. 9
Ikiwa twaukubali ushahidi wa binadamu, ushahidi wa
Mungu una uzito zaidi; na huu ndio ushahidi alioutoa
Mungu mwenyewe juu ya Mwanae. 10 Anayemwamini
mwana wa Mungu anao ushahidi huo ndani yake;
lakini asiyemwamini Mungu, anamfanya yeye kuwa
mwongo, maana hakuamini ushahidi alioutoa Mungu
juu ya Mwanae. 11 Na, ushahidi wenyewe ndio huu:
Mungu alitupatia uzima wa milele, na uzima huo uko
kwa Bwana. **(aiōnios g166)** 12 Yeyote, aliye na Mwana
wa Mungu anao uzima huo; asiye na Mwana wa
Mungu, hana uzima. 13 Nawaandikieni mpate kujua
kwamba mnao uzima wa milele ninyi mnaoamini
kwa jina la Mwana wa Mungu. **(aiōnios g166)** 14 Na
sisi tuko thabiti mbele ya Mungu kwani tuna hakika
kwamba tukimwomba chochote kadiri ya mapenzi
yake, yeye hutusikiliza. 15 Yeye hutusikiliza kila
tunapomwomba; na kwa vile tunajua kwamba yeye
hutusikiliza kila tunapomwomba, twajua pia kwamba
atupatia yote tunayomwomba. 16 Mtu akimwona
ndugu yake ametenda dhambi isiyompeleka kwenye
kifo anapaswa kumwombea kwa Mungu, naye Mungu
atampatia uzima. Nasema jambo hili kuhusu wale
waliotenda dhambi ambazo si za kifo. Lakini ipo
dhambi yenye kumpeleka mtu kwenye kifo nami
sisemi kwamba mnapaswa kumwomba Mungu kwa
ajili ya hiyo. 17 Kila tendo lisilo adilifu ni dhambi,
lakini kuna dhambi isiyompeleka mtu kwenye kifo. 18
Tunajua kwamba kila aliye mtoto wa Mungu hatendi
dhambi, kwa sababu Mwana wa Mungu humlinda
salama, na yule Mwovu hawezi kumdhuru. 19 Tunajua
kwamba sisi ni wake Mungu ingawa ulimwengu wote
unatawaliwa na yule Mwovu. 20 Twajua pia kwamba
Mwana wa Mungu amekuja, akatupa elimu ili tumjue
Mungu wa kweli; tuishi katika muungano na Mungu
wa kweli—katika muungano na Mwanae, Yesu Kristo.
Huyu ndiye Mungu wa kweli, na huu ndio uzima wa
milele. **(aiōnios g166)** 21 Watoto wangu, epukaneni na
sanamu za miungu.

2 Yohana

1 Mimi Mzee nakuandikia wewe Bimkubwa mteule,
pamoja na watoto wako ninaowapenda kweli. Wala
si mimi tu ninayewapenda, bali pia wote wanaoujua
ule ukweli wanawapenda ninyi, **2** kwa sababu ukweli
unakaa nasi milele. **(aiōn g165)** **3** Neema na huruma na
amani zitokazo kwa Mungu Baba na kwa Yesu Kristo,
Mwana wa Baba, zitakuwa pamoja nasi katika ukweli
na upendo. **4** Nilifurahi sana kuona kwamba baadhi
ya watoto wako wanaishi katika ukweli kama Baba
alivyotuamuru. **5** Basi, Bimkubwa, ninalo ombi moja
kwako: tupendane. Ombi hili si amri mpya, bali ni
amri ileile tuliyokuwa nayo tangu mwanzo. **6** Upendo
maana yake ni kuishi kwa kuzitii amri zake Mungu.
Amri niliyoisikia tangu mwanzo ndiyo hii: mnapaswa
nyote kuishi katika upendo. **7** Wadanganyifu wengi
wamezuka duniani, watu ambao hawakiri kwamba
Yesu Kristo amekuja kwetu akawa binadamu. Mtu
asemaye hivyo ni mdanganyifu na ni Adui wa Kristo.
8 Basi, jihadharini ninyi wenyewe ili msije mkapoteza
kile mlichokishugulikia, bali mpate tuzo lenu kamili. **9**
Asiyezingatia na kudumu katika mafundisho ya Kristo,
bali anayakiuka, hana Mungu. Lakini anayedumu
katika mafundisho hayo anaye Baba na Mwana.
10 Basi, kama mtu akija kwenu bila kuwaleteeni
mafundisho hayo, msimkaribishe nyumbani kwenu,
wala msimsalimu. **11** Maana anayemsalimu mtu huyo,
anashirikiana naye katika matendo yake maovu. **12**
Ninayo mengi ya kuwaambieni lakini sipendi kufanya
hivyo kwa karatasi na wino; badala yake, natumaini
kuwatembeleeni na kuzungumza nanyi ana kwa ana,
ili furaha yetu ikamilike. **13** Watoto wa dada yako
mteule wanakusalimu.

3 Yohana

1 Mimi mzee nakuandikia wewe Gayo, rafiki yangu,
ninayekupenda kweli. 2 Mpenzi wangu, nakutakia
mafanikio mema ya kila aina; nakutakia afya njema
ya mwili kama ulivyo nayo rohoni. 3 Nimefurahi sana
ndugu kadhaa walipofika hapa, wakaiambia juu ya
uaminifu wako kuhusu ukweli; naam, wewe unaishi
daima katika ukweli. 4 Hakuna kitu kinachonifurahisha
zaidi kuliko kusikia kwamba watoto wangu wanaishi
katika ukweli. 5 Mpenzi wangu, wewe ni mwaminifu
kila mara unapowahudumia ndugu, hata kama ni
wageni. 6 Ndugu hao wamelieleza kanisa hapa habari
za upendo wako. Tafadhali uwasaidie waendelee
na safari yao kwa namna itakayompendeza Mungu,
7 Maana wanaanza safari yao katika utumishi wa
Kristo bila kupokea msaada wowote kutoka kwa
watu wasioamini. 8 Basi, sisi tunapaswa kuwasaidia
watu hawa, ili nasi tupate kushiriki katika kazi yao
kwa ajili ya ukweli. 9 Niliandika barua fupi kwa
hilo kanisa; lakini Diotrefe, ambaye hupenda kuwa
kiongozi wao, hataki kabisa kunisikiliza. 10 Basi,
nitakapokuja nitayafichua mambo yote anayofanya,
maneno mabaya anayotutolea na uongo anaosema
juu yetu. Isitoshe, yeye hukataa kuwakaribisha hao
ndugu walio safarini, na hata huwazuia watu wengine
wanaotaka kuwakaribisha, na hujaribu kuwafukuzia
nje ya kanisa. 11 Mpenzi wangu, usifuate mfano
mbaya, bali mfano mwema. Kila atendaye mema ni wa
Mungu; lakini anayetenda mabaya hajapata kumwona
Mungu. 12 Kila mtu anamsifu Demetrio; naam, ukweli
wenyewe unamsifu. Nasi pia tunatoa ushahidi wetu
juu yake, nawe wajua kwamba tunachosema ni kweli.
13 Ninayo bado mengi ya kukwambia, lakini sipendi
kuyaandika kwa kalamu na wino. 14 Natumaini
kukuona karibuni na hapo tutazungumza ana kwa
ana. Nakutakia amani. Rafiki zako wanakusalimu.
Wasalimu rafiki zetu wote kila mmoja binafsi.

Yuda

1 Mimi Yuda, mtumishi wa Yesu Kristo, ndugu yake
Yakobo, nawaandikia ninyi mlioitwa na Mungu na
ambao mnaishi katika upendo wa Mungu Baba, na
katika ulinzi wa Yesu Kristo. **2** Nawatakieni huruma,
amani na upendo kwa wingi. **3** Ndugu wapenzi,
wakati nimo katika jitihada ya kuwaandikieni juu ya
ule wokovu tunaoshiriki sote, nimeona lazima ya
kuwaandikieni na kuwahimizeni mwendelee kupigana
kwa ajili ya imani ambayo Mungu amewajalia watu
wake mara moja tu kwa wakati wote. **4** Maana
watu wasiomcha Mungu wamepata kujiingiza kwa
siri miongoni mwetu, watu ambao, kwa faida ya
maisha yao mabaya, wanaupotosha ujumbe wa
neema ya Mungu wetu na kumkana Yesu Kristo
aliye peke yake kiongozi na Bwana wetu. Maandiko
Matakatifu yalikwisha bashiri tangu awali hukumu
inayowangojea watu hao. **5** Nataka kuwakumbusheni
mambo fulani ambayo mmekwisha yajua: kumbukeni
jinsi Bwana alivyowaokoa watu wa Israeli na kuwatoa
katika nchi ya Misri, lakini baadaye aliwaangamiza
wale ambao hawakuamini. **6** Na, malaika ambao
hawakuridhika na cheo chao, wakayaacha makao yao
ya asili, Mungu amewafunga gizani kwa minyororo
ya milele wahukumiwe Siku ile kuu. **(aïdios g126)** **7**
Kumbukeni pia Sodoma na Gomora, na miji ya
kandokando yake; wenyeji wake walifanya kama
wale malaika; walifanya uzinzi na mambo yaliyo
kinyume cha maumbile, wakapewa hukumu ya moto
wa milele, iwe onyo kwa watu wote. **(aiōnios g166)**
8 Hivyo ndivyo pia walivyo watu hawa. ndoto zao
huwaongoza katika kuichafua miili yao wenyewe,
kuyadharau mamlaka ya Mungu na kuvitukana
viumbe vitukufu vya huko juu. **9** Hata Mikaeli,
malaika mkuu, hakufanya hivyo. Katika ule ubishi kati
yake na Ibilisi waliobishana juu ya mwili wa Mose,
Mikaeli hakuthubutu kumhukumu Ibilisi kwa matusi;
ila alisema: “Bwana mwenyewe na akukaripie.” **10**
Lakini watu hawa hutukana chochote wasichokielewa;
mambo yaleyale wanayoyajua kwa silika kama vile
wanyama wanayoyajua ndiyo yanayowaangamiza. **11**
Ole wao! Watu hao wamefuata mwenendo uleule wa
Kaini. Kwa ajili ya fedha, wamejiingiza katika mkosi
uleule wa Baalamu. Wameasi kama Kora alivyoasi na
wameangamizwa kama yeye alivyoangamizwa. **12**
Kwa makelele yao yasiyo na adabu, watu hao ni kama
madoa machafu katika mikutano yenu ya karamu
ya Bwana. Hujipendelea wao wenyewe tu, na wako
kama mawingu yanayopeperushwa huko na huko na
upepo bila ya kuleta mvua. Wao ni kama miti isiyozaa
matunda hata wakati wa majira yake, wamekufa
kabisa. **13** Watu hao ni kama mawimbi makali
ya bahari, na matendo yao ya aibu yanaonekana
dhahiri kama vile mapovu ya mawimbi. Wao ni kama
nyota zinazotangatanga, ambao Mungu amewawekea
mahali pao milele katika giza kuu. **(aiōn g165)** **14** Henoki,
ambaye ni babu wa saba tangu Adamu, alibashiri hivi
juu ya watu hawa: “Sikilizeni! Bwana atakuja pamoja
na maelfu ya malaika wake watakatifu **15** kutoa
hukumu juu ya binadamu wote, kuwahukumu wote
kwa ajili ya matendo yao yote maovu waliyotenda
na kwa ajili ya maneno yote mabaya ambayo
watu waovu walimkashifu nayo.” **16** Watu hawa
wananung'unika daima na kuwalaumu watu wengine.
Hufuata tamaa zao mbaya, hujigamba na kuwasifu
watu wengine mno kusudi wafaulu katika mipango
yao. **17** Lakini ninyi wapenzi wangu, kumbukeni yale
mliyoambiwa hapo awali ni mitume wa Bwana wetu
Yesu Kristo. **18** Waliwaambieni: “Siku za mwisho
zitakapofika, watatokea watu watakaowadhihaki ninyi,
watu wafuatao tamaa zao mbaya.” **19** Hao ndio watu
wanaosababisha mafarakano, watu wanaotawaliwa
na tamaa zao za kidunia, watu wasio na Roho wa
Mungu. **20** Lakini ninyi, wapenzi wangu, endeleeni
kujijenga kikamilifu katika imani yenu takatifu. Salini
kwa nguvu ya Roho Mtakatifu, **21** na kubaki katika
upendo wa Mungu, mkiwa mnamngojea Bwana wetu
Yesu Kristo awapeni uzima wa milele kwa huruma
yake. **(aiōnios g166)** **22** Muwe na huruma kwa watu walio
na mashaka; **23** waokoeni kwa kuwanyakua kutoka
motoni; na kwa wengine muwe na huruma pamoja
na hofu, lakini chukieni hata mavazi yao ambayo
yamechafuliwa na tamaa zao mbaya. **24** Kwake yeye
awezaye kuwalinda msije mkaanguka, na kuwaleta
ninyi bila hatia mpaka mbele ya utukufu wake, **25**
kwake yeye aliye peke yake Mungu, Mkombozi wetu,
uwe utukufu, ukuu, nguvu na mamlaka kwa njia ya
Kristo Bwana wetu, tangu zama zote, sasa na hata
milele! Amina. **(aiōn g165)**

Ufunuo

1 Hizi ni habari za mambo ambayo yalifunuliwa
na Yesu Kristo. Mungu alimpa Kristo ufunuo huu
ili awaonyeshe watumishi wake mambo ambayo
yanapaswa kutukia karibuni. Kristo alimtuma malaika
wake amjulishe Yohane, mtumishi wake, mambo
hayo, 2 naye Yohane, ameyasema yote aliyoyaona.
Na hii ndio taarifa yake kuhusu ujumbe wa Mungu
na ukweli uliofunuliwa na Yesu Kristo. 3 Heri
yake mtu anayesoma kitabu hiki; heri yao wale
wanaosikiliza maneno ya ujumbe huu wa kinabii
na kushika yaliyoandikwa humu, maana wakati
umekaribia ambapo mambo haya yatatukia. 4 Mimi
Yohane nayaandikia makanisa yaliyoko mkoani Asia.
Nawatakieni neema na amani kutoka kwake yeye
aliyeko, aliyekuwako na anayekuja; na kutoka kwa
roho saba walio mbele ya kiti chake cha enzi, 5
na kutoka kwa Yesu Kristo, shahidi mwaminifu, wa
kwanza kufufuliwa kutoka wafu, na ambaye ni mtawala
wa wafalme wa dunia. Yeye anatupenda, na kwa
damu yake ametufungua kutoka vifungo vya dhambi
zetu, 6 akatufanya sisi kuwa ufalme wa makuhani,
tumtumikie Mungu, Baba yake. Kwake Yesu Kristo
uwe utukufu na nguvu, milele na milele! Amina. **(aiōn
g165)** 7 Tazama! Anakuja katika mawingu! Kila mtu
atamwona, hata wale waliomchoma. Makabila yote
duniani yataomboleza juu yake. Naam! Amina. 8
“Mimi ni Alfa na Omega,” asema Bwana Mungu
Mwenye Uwezo, aliyeko, aliyekuwako na anayekuja.
9 Mimi ni Yohane, ndugu yenu; na kwa kuungana
na Kristo nashiriki pamoja nanyi katika kustahimili
mateso yanayowapata wale walio wa Utawala wake.
Mimi nilikuwa kisiwani Patmo kwa sababu ya kuhubiri
ujumbe wa Mungu na ukweli wa Yesu. 10 Basi,
wakati mmoja, siku ya Bwana, nilikumbwa na Roho,
nikasikia nyuma yangu sauti kubwa kama sauti ya
tarumbeta. 11 Nayo ilisema, “Andika katika kitabu
yote unayoyaona, ukipeleke kwa makanisa haya
saba: Efeso, Smurna, Pergamoni, Thuatira, Sarde,
Filadelfia na Laodikea.” 12 Basi, nikageuka nimwone
huyo aliyesema nami, nikaona vinara vya taa saba
vya dhahabu, 13 na katikati yake kulikuwa na kitu
kama mtu, naye alikuwa amevaa kanzu ndefu na
ukanda wa dhahabu kifuani. 14 Nywele zake zilikuwa
nyeupe kama pamba safi, kama theluji; macho yake
yalimetameta kama moto; 15 miguu yake iling'aa
kama shaba iliyosafishwa katika tanuru ya moto na
kusuguliwa, na sauti yake ilikuwa, kama sauti ya
poromoko la maji. 16 Katika mkono wake wa kulia,
alikuwa na nyota saba, na kinywani mwake mlitoka
upanga wenye makali kuwili. Uso wake uling'aa kama
jua kali. 17 Basi, nilipomwona tu, nilianguka mbele ya
miguu yake kama maiti. Lakini yeye akaweka mkono
wake wa kulia juu yangu, akasema, “Usiogope! Mimi
ni wa kwanza na wa mwisho. 18 Mimi ni yeye aliye
hai! Nilikuwa nimekufa, lakini, tazama, sasa ni mzima
milele na milele. Ninazo funguo za kifo na Kuzimu.
(aiōn g165, Hadēs g86) 19 Basi, sasa andika mambo
haya unayoyaona, mambo yanayotukia sasa na yale
yatakayotukia baadaye. 20 Siri ya nyota zile saba
ulizoziona katika mkono wangu wa kulia, na siri ya
vile vinara saba vya taa hii: zile nyota saba ni malaika
wa makanisa; na vile vinara saba vya taa ni makanisa
saba.

2 “Kwa malaika wa kanisa la Efeso andika hivi:
“Huu ndio ujumbe kutoka kwake yeye ashikaye
nyota saba katika mkono wake wa kulia, na ambaye
hutembea katikati ya vinara saba vya taa vya
dhahabu. 2 Najua mambo yako yote; najua bidii
yako na uvumilivu wako. Najua kwamba huwezi
kuwavumilia watu waovu, na kwamba umewapima
wale wanaojisemea kuwa mitume na kumbe sio,
ukagundua kwamba ni waongo. 3 Wewe unayo
saburi, umestahimili taabu nyingi kwa ajili ya jina
langu, wala hukuvunjika moyo. 4 Lakini ninayo hoja
moja juu yako: wewe hunipendi tena sasa kama pale
awali. 5 Basi, pakumbuke pale ulipokuwa kabla ya
kuanguka, ukayaache madhambi yako, na kufanya
kama ulivyofanya pale awali. La sivyo, naja kwako na
kukiondoa kinara chako mahali pake. 6 Lakini nakusifu
juu ya kitu kimoja: wewe unayachukia wanayoyatenda
Wanikolai kama ninavyoyachukia mimi. 7 “Aliye na
masikio, basi, na asikie yale Roho anayoyaambia
makanisa! “Wale wanaoshinda nitawapa haki ya kula
matunda ya mti wa uzima ulioko ndani ya bustani ya
Mungu. 8 “Kwa malaika wa kanisa la Smurna andika
hivi: “Huu ndio ujumbe kutoka kwake yeye wa kwanza
na wa mwisho, ambaye alikufa na akaishi tena. 9
Najua taabu zako; najua pia umaskini wako, ingawaje
kwa kweli wewe ni tajiri; najua kashfa walizokufanyia
wale wanaojiita Wayahudi lakini si Wayahudi wa
kweli, bali ni kundi lake Shetani. 10 Usiogope hata
kidogo yale ambayo itakulazimu kuteseka. Sikiliza!
Ibilisi anataka kuwajaribu kwa kuwatia baadhi yenu
gerezani; nanyi mtapata dhiki kwa muda wa siku kumi.
Muwe waaminifu hata mpaka kufa, nami nitawapeni
taji ya uzima. 11 “Aliye na masikio, basi, na asikie yale
Roho anayoyaambia makanisa! “Wale wanaoshinda
hawataumizwa na kifo cha pili. 12 “Kwa malaika

wa kanisa la Pergamoni andika hivi: “Huu ndio
ujumbe wake yeye aliye na upanga mkali wenye
kuwili. 13 Najua unakoishi: Wewe unaishi kwenye
makao makuu ya Shetani! Lakini bado unashikilia
jina langu; hukuikana imani yako kwangu hata siku
zile Antipa shahidi wangu mwaminifu, alipouawa pale
mahali anapoishi Shetani. 14 Lakini ninayo machache
dhidi yako: baadhi yenu ni wafuasi wa Balaamu
aliyemfundisha Balaki kuwatega wana wa Israeli
wale vyakula vilivyotambikiwa sanamu za kufanya
uzinzi. 15 Vivyo hivyo, wako pia miongoni mwenu
watu wanaofuata mafundisho ya Wanikolai. 16 Basi,
achana na madhambi yako. La sivyo, nitakuja kwako
upesi na kupigana na watu hao kwa upanga utokao
kinywani mwangu. 17 “Aliye na masikio, basi, na
asikie yale Roho anayoyaambia makanisa! “Wale
wanaoshinda nitawapa ile mana iliyofichika. Nitawapa
pia jiwe jeupe lililoandikwa jina jipya ambalo hakuna
mtu aliyelijua isipokuwa tu wale wanaolipokea. 18
“Kwa malaika wa kanisa la Thuatira andika hivi:
“Huu ndio ujumbe wa Mwana wa Mungu, ambaye
macho yake yametameta kama moto, na miguu yake
inang'aa kama shaba iliyosuguliwa. 19 Najua mambo
yako yote. Najua upendo wako, imani yako, utumishi
wako na uvumilivu wako. Wewe unafanya vizuri zaidi
sasa kuliko pale awali. 20 Lakini nina hoja moja juu
yako: wewe unamvumilia yule mwanamke Yezabeli
anayejiita nabii wa Mungu. Yeye huwafundisha na
kuwapotosha watumishi wangu wafanye uzinzi na
kula vyakula vilivyotambikiwa sanamu. 21 Nimempa
muda wa kutubu dhambi zake, lakini hataki kuachana
na uzinzi wake. 22 Sikiliza! Sasa namtupa kitandani
ambapo yeye pamoja na wote waliofanya uzinzi naye
watapatwa na mateso makali. Naam, nitafanya hivyo,
kama wasipotubu matendo yao mabaya waliyotenda
naye. 23 Tena nitawaua wafuasi wake, ili makanisa
yote yatambue kwamba mimi ndiye ninayechunguza
mioyo na fikira za watu. 24 “Lakini ninyi wengine mlioko
huko Thuatira ambao hamfuati mafundisho yake
Yezabeli, na ambao hamkujifunza kile wanachokiita
Siri ya Shetani, nawaambieni kwamba sitawapeni
mzigo mwingine. 25 Lazima mzingatie yale mliyo
nayo sasa mpaka nitakapokuja. 26 “Wanaoshinda,
na wale watakaozingatia mpaka mwisho kutenda
ninayotaka, nitawapa mamlaka juu ya mataifa. 27
Naam, nitawapa uwezo uleule nilioupokea kwa Baba:
yaani, watayatawala mataifa kwa fimbo ya chuma na
kuyavunjavunja kama chombo cha udongo. 28 Tena
nitawapa nyota ya asubuhi. 29 “Aliye na masikio, basi,
na ayasikie yale Roho anayoyaambia makanisa!

3 “Kwa malaika wa kanisa la Sarde andika hivi: “Huu
ndio ujumbe kutoka kwake yeye aliye na roho saba
za Mungu na nyota saba. Nayajua mambo yako yote;
najua unajulikana kuwa na uhai kumbe umekufa! 2
Amka! Imarisha chochote chema kilichokubakia kabla
nacho hakijatoweka kabisa. Maana, mpaka sasa,
sijayaona matendo yako kuwa ni makamilifu mbele ya
Mungu wangu. 3 Kumbuka, basi, yale uliyofundishwa
na jinsi ulivyoyasikia, uyatii na ubadili nia yako mbaya.
Usipokesha nitakujia ghafla kama mwizi, na wala
hutaijua saa nitakapokujia. 4 Lakini wako wachache
huko Sarde ambao hawakuyachafua mavazi yao.
Hao wanastahili kutembea pamoja nami wakiwa
wamevaa mavazi meupe. 5 “Wale wanaoshinda,
watavikwa mavazi meupe kama hao. Nami sitayafuta
majina yao kutoka katika kitabu cha uzima; tena
nitawakiri kwamba ni wangu mbele ya Baba yangu
na mbele ya malaika wake. 6 “Aliye na masikio, basi,
na ayasikie yale Roho anayoyaambia makanisa! 7
“Kwa malaika wa kanisa la Filadelfia andika hivi: “Huu
ndio ujumbe kutoka kwake yeye aliye mtakatifu na
wa kweli, ambaye anao ule ufunguo wa Daudi, na
ambaye hufungua na hakuna mtu awezaye kufungua.
8 Nayajua mambo yako yote! Sasa, nimefungua mbele
yako mlango ambao hakuna mtu awezaye kuufunga;
najua kwamba ingawa huna nguvu sana, hata hivyo,
umezishika amri zangu, umelitii neno langu wala
hukulikana jina langu. 9 Sikiliza! Nitawapeleka kwako
watu wa kundi lake Shetani, watu ambao hujisema
kuwa ni Wayahudi, kumbe ni wadanganyifu. Naam,
nitawapeleka kwako na kuwafanya wapige magoti
mbele yako wapate kujua kwamba kweli nakupenda
wewe. 10 Kwa kuwa wewe umezingatia agizo langu
la kuwa na uvumilivu, nami pia nitakutegemeza
salama wakati ule wa dhiki inayoujia ulimwengu
mzima kuwajaribu wote wanaoishi duniani. 11 Naja
kwako upesi! Linda, basi, ulicho nacho sasa, ili usije
ukanyang'anywa na mtu yeyote taji yako ya ushindi.
12 “Wale wanaoshinda nitawafanya wawe minara
katika Hekalu la Mungu wangu, na hawatatoka humo
kamwe. Pia nitaandika juu yao jina la Mungu wangu
na jina la mji wa Mungu wangu, yaani Yerusalemu
mpya, mji ambao utashuka kutoka juu mbinguni kwa
Mungu wangu. Tena nitaandika juu yao jina langu
jipya. 13 “Aliye na masikio, basi, na ayasikie yale
Roho anayoyaambia makanisa! 14 “Kwa malaika wa
kanisa la Laodikea andika hivi: “Huu ndio ujumbe
kutoka kwake yeye aitwaye Amina. Yeye ni shahidi
mwaminifu na wa kweli, ambaye ni chanzo cha
viumbe vyote alivyoumba Mungu. 15 Nayajua mambo
yako yote! Najua kwamba wewe si baridi wala si

moto. Afadhali ungekuwa kimojawapo: baridi au moto.
16 Basi, kwa kuwa hali yako ni vuguvugu, si baridi
wala si moto, nitakutapika! 17 Wewe unajisema, Mimi
ni tajiri; ninajitosheleza, sina haja ya kitu chochote.
Kumbe, hujui kwamba wewe ni mnyonge, unahitaji
kuhurumiwa, maskini, kipofu tena uko uchi! 18
Nakushauri ununue kwangu dhahabu iliyosafishwa
kwa moto upate kuwa tajiri kweli. Tena afadhali
ununue pia vazi jeupe, uvae na kufunika aibu ya
uchi wako. Nunua pia mafuta ukapake machoni pako
upate kuona. 19 Mimi ndiye mwenye kumwonya na
kumrudi yeyote ninayempenda. Kwa hiyo kaza moyo,
achana na dhambi zako. 20 Sikiliza! Mimi nasimama
mlangoni na kubisha hodi. Mtu akisikia sauti yangu na
kufungua mlango, nitaingia nyumbani kwake na kula
chakula pamoja naye, naye atakula pamoja nami. 21
“Wale wanaoshinda nitawaketisha pamoja nami juu
ya kiti changu cha enzi, kama vile mimi mwenyewe
nilivyoshinda nikaketi pamoja na Baba yangu juu ya
kiti chake cha enzi. 22 “Aliye na masikio, basi, na
ayasikie yale Roho anayoyaambia makanisa!”

4 Baada ya hayo nilitazama nikaona mlango
umefunguliwa mbinguni. Na ile sauti niliyoisikia
pale awali ambayo ilikuwa kama sauti ya tarumbeta,
ikasema, “Njoo hapa juu nami nitakuonyesha mambo
yatakayotukia baadaye.” 2 Mara nikachukuliwa na
Roho. Kumbe, huko mbinguni kuna kiti cha enzi
na juu yake ameketi mmoja. 3 Huyo aliyeketi juu
yake alikuwa kama almasi na jiwe zuri jekundu.
Upinde wa mvua ulikuwa unang'aa kama zumaridi
na ulikizunguka kiti cha enzi pande zote. 4 Kulikuwa
na duara la viti ishirini na vinne kukizunguka kiti cha
enzi, na juu ya viti hivyo wazee ishirini na wanne
walikuwa wameketi wamevaa mavazi meupe na taji
za dhahabu vichwani. 5 Umeme, sauti na ngurumo,
vilikuwa vinatoka kwenye hicho kiti cha enzi. Taa
saba za moto zilikuwa zinawaka mbele ya hicho
kiti cha enzi. Taa hizo ni roho saba za Mungu. 6
Mbele ya kiti cha enzi kulikuwa na kitu kama bahari
ya kioo, angavu kama jiwe linga'aalo sana. Katika
pande zote za hicho kiti cha enzi na kukizunguka,
kilikuwa na viumbe hai vinne. Viumbe hivyo vilikuwa
vimejaa macho mbele na nyuma. 7 Kiumbe cha
kwanza kulikuwa kama simba, cha pili kama ng'ombe,
cha tatu kilikuwa na sura kama mtu, na cha nne
kilikuwa kama tai anayeruka. 8 Viumbe hivyo vinne
vilikuwa na mabawa sita kila kimoja, na vilikuwa
vimejaa macho, ndani na nje. Usiku na mchana, bila
kupumzika huimba: “Mtakatifu, mtakatifu, mtakatifu ni
Bwana, Mungu Mwenye Uwezo, aliyekuwako, aliyeko
na anayekuja!” 9 Kila mara viumbe vinne vilipoimba
nyimbo za kumtukuza, kumheshimu na kumshukuru
huyo aliyeketi juu ya kiti cha enzi, ambaye anaishi
milele na milele, (aiōn g165) 10 wale wazee ishirini na
wanne hujiangusha mbele ya huyo aliyeketi juu ya kiti
cha enzi na kumwabudu huyo ambaye anaishi milele
na milele; na huziweka taji zao mbele ya kiti cha enzi
wakisema: (aiōn g165) 11 “Wewe ni Bwana na Mungu
wetu, unastahili utukufu na heshima na nguvu; maana
wewe uliumba vitu vyote, na kwa matakwa yako kila
kitu kimepewa uhai na uzima.”

5 Kisha katika mkono wa kulia wa huyo aliyeketi
juu ya kiti cha enzi, nikaona kitabu; nacho kilikuwa
kimeandikwa ndani na nje na kufungwa na mihuri
saba. 2 Tena nikamwona malaika mwenye nguvu
akitangaza kwa sauti kubwa: “Nani anayestahili
kuvunja hiyo mihuri na kukifungua kitabu hicho?”
3 Lakini hakupatikana mtu yeyote mbinguni, wala
duniani, wala chini Kuzimu, aliyeweza kukifungua
hicho kitabu au kukitazama ndani. (questioned) 4
Basi, mimi nikalia sana kwa sababu hakupatikana
mtu aliyestahili kukifungua, au kukitazama ndani. 5
Kisha mmoja wa wale wazee akaniambia, “Usilie!
Tazama! Simba wa kabila la Yuda, mjukuu maarufu
wa Daudi, ameshinda. Yeye anaweza kuivunja mihuri
yake saba na kukifungua hicho kitabu.” 6 Kisha
nikaona pale katikati ya kiti cha enzi Mwana kondoo
amesimama, akizungukwa kila upande na vile viumbe
hai vinne, na wale wazee. Huyo Mwanakondoo
alionekana kana kwamba amechinjwa. Alikuwa na
pembe saba na macho saba ambayo ni roho saba za
Mungu zilizokuwa zimepelekwa kila mahali duniani.
7 Mwanakondoo akaenda, akakitwaa hicho kitabu
kutoka mkono wa kulia wa yule aliyeketi juu ya kiti cha
enzi. 8 Mara tu alipokwisha twaa hicho kitabu, vile
viumbe hai vinne pamoja na wale wazee ishirini na
wanne walianguka kifudifudi mbele ya Mwanakondoo.
Kila mmoja, alikuwa na kinubi na bakuli za dhahabu
zilizojaa ubani, ambao ni sala za watu wa Mungu. 9
Basi, wakaimba wimbo huu mpya: “Wewe unastahili
kukitwaa hicho kitabu na kuivunja mihuri yake. Kwa
sababu wewe umechinjwa, na kwa damu yako
umemnunulia Mungu watu kutoka katika kila kabila,
lugha, jamaa na taifa. 10 Wewe umewafanya wawe
ufalme wa makuhani wamtumikie Mungu wetu nao
watatawala duniani.” 11 Kisha nikatazama, nikasikia
sauti ya malaika wengi sana, idadi isiyohesabika,
maelfu na maelfu. Walikuwa wamekaa kuzunguka kiti
cha enzi, vile viumbe hai vinne na wale wazee; 12
wakasema kwa sauti kuu: “Mwanakondoo aliyechinjwa

anastahili kupokea uwezo, utajiri, hekima, nguvu,
utukufu na sifa.” 13 Nikasikia viumbe vyote mbinguni,
duniani, chini kuzimuni na baharini—viumbe vyote
ulimwenguni—vikisema: “Kwake yeye aketiye katika
kiti cha enzi, na kwa Mwanakondoo, iwe sifa na
heshima na utukufu na enzi milele na milele.” **(aiōn
g165, questioned)** 14 Na vile viumbe vinne hai vikasema,
“Amina!” Na wale wazee wakaanguka kifudifudi,
wakaabudu.

6 Kisha nikamwona Mwanakondoo anavunja mhuri
mmojawapo wa ile mihuri saba. Nikasikia kimoja
cha vile viumbe hai vinne kikisema kwa sauti kama
ya ngurumo, “Njoo!” 2 Mimi nikatazama, na kumbe
palikuwa na farasi mmoja mweupe hapo. Na mpanda
farasi wake alikuwa na upinde, akapewa na taji. Basi,
akatoka kama mshindi aendelee kushinda. 3 Kisha,
Mwanakondoo akavunja mhuri wa pili. Nikamsikia
yule kiumbe hai wa pili akisema, “Njoo!” 4 Nami
nikatazama na kumbe palikuwapo farasi mwingine
hapo, mwekundu. Mpanda farasi wake alikabidhiwa
jukumu la kuondoa amani duniani, watu wauane,
akapewa upanga mkubwa. 5 Kisha Mwanakondoo
akavunja mhuri wa tatu. Nikamsikia yule kiumbe
hai wa tatu akisema, “Njoo!” Nikatazama na kumbe
palikuwapo farasi mmoja hapo, mweusi. Mpanda
farasi wake alikuwa na vipimo viwili vya kupimia
uzito mkononi mwake. 6 Nikasikia kitu kama sauti
itokayo kwa vile viumbe hai vinne. Nayo ilisema,
“Kibaba kimoja cha unga wa ngano wa kiasi cha
fedha dinari moja, na vibaba vitatu vya shayiri kwa
dinari moja. Lakini usiharibu mafuta wala divai!”
7 Kisha Mwanakondoo akavunja mhuri wa nne.
Nikamsikia yule kiumbe hai wa nne akisema, “Njoo!” 8
Nami nikatazama, na kumbe alikuwapo farasi mmoja
hapo, rangi yake kijivu. Na jina la mpanda farasi
wake lilikuwa kifo, na Kuzimu alimfuata nyuma. Hao
walipewa mamlaka juu ya robo moja ya dunia, wawaue
watu kwa upanga, njaa, tauni na kwa wanyama wakali
wa dunia. **(Hadēs g86)** 9 Kisha Mwanakondoo akavunja
mhuri wa tano. Nikaona pale chini ya madhabahu
ya kufukizia ubani roho za wale waliouawa kwa
sababu ya ujumbe wa Mungu, na kwa sababu ya
ushuhuda waliotoa. 10 Basi, wakalia kwa sauti kubwa:
“Ee Bwana, uliye mtakatifu na mwaminifu, mpaka
lini utakawia kulipiza kisasi kwa wakazi wote wa
dunia kwa ajili ya kuuawa kwetu?” 11 Wakapewa
kila mmoja vazi refu jeupe, wakaambiwa wazidi
kusubiri kwa muda mfupi, mpaka itakapotimia idadi ya
watumishi wenzao na ndugu ambao watawaua kama
wao wenyewe walivyouawa. 12 Kisha nikatazama,
na wakati Mwanakondoo alipouvunja mhuri wa sita,
kukawa na tetemeko kubwa la ardhi; jua likawa
jeusi kama gunia; mwezi wote ukawa mwekundu
kama damu; 13 nazo nyota za mbingu zikaanguka
juu ya ardhi kama matunda ya mtini yasiyokomaa
yaangukavyo wakati mti wake unapotikiswa na
upepo mkali. 14 Anga likatoweka kama vile karatasi
inavyokunjwakunjwa; milima yote na visima vyote
vikaondolewa mahali pake. 15 Kisha wafalme wa
duniani, wakuu, majemadari, matajiri, wenye nguvu,
kila mtumwa na mtu huru, wakajificha mapangoni
na kwenye majabali milimani. 16 Wakaiambia hiyo
milima na hayo majabali, “Tuangukieni, mkatufiche
mbali na yeye aketiye juu ya kiti cha enzi, na mbali na
ghadhabu ya Mwanakondoo! 17 Maana siku maalum
ya ghadhabu yao imefika. Nani awezaye kuikabili?”

7 Baada ya hayo nikawaona malaika wanne
wamesimama katika pembe nne za dunia
wakishika pepo nne za dunia ili upepo usivume hata
kidogo: wala katika nchi, wala baharini, wala kwenye
miti. 2 Kisha nikamwona malaika mwingine akipanda
juu kutoka mashariki akiwa na mhuri wa Mungu
aliye hai. Akapaaza sauti na kuwaambia hao malaika
wanne waliokabidhiwa jukumu la kuiharibu nchi na
bahari, 3 “Msiharibu nchi, wala bahari, wala miti,
mpaka tutakapokwisha wapiga mhuri watumishi wa
Mungu wetu katika paji la uso.” 4 Kisha nikasikia idadi
ya hao waliopigwa mhuri: Watu mia moja arobaini na
nne elfu wa makabila yote ya watu wa Israeli. 5 Kabila
la Yuda walikuwa watu kumi na mbili elfu; kabila la
Reubeni, kumi na mbili elfu, kabila la Gadi, kumi na
mbili elfu; 6 Kabila la Asheri, kumi na mbili elfu; kabila
la Naftali, kumi na mbili elfu; kabila la Manase, kumi
na mbili elfu; 7 kabila la Simeoni, kumi na mbili elfu,
kabila la Lawi, kumi na mbili elfu, kabila la Isakari,
kumi na mbili elfu; 8 kabila la Zabuloni, kumi na mbili
elfu; kabila la Yosefu, kumi na mbili elfu, na kabila la
Benyamini, kumi na mbili elfu. 9 Kisha nikatazama,
nikaona umati mkubwa wa watu wasiohesabika: watu
wa kila taifa, ukoo, jamaa na lugha. Nao walikuwa
wamesimama mbele ya kiti cha enzi na mbele ya
Mwanakondoo, wakiwa wamevaa mavazi meupe
na kushika matawi ya mitende mikononi mwao.
10 Wakapaaza sauti: “Ukombozi wetu watoka kwa
Mungu wetu aketiye juu ya kiti cha enzi, na kutoka
kwa Mwanakondoo!” 11 Malaika wote wakasimama
kukizunguka kiti cha enzi, wazee na vile viumbe hai
vinne. Wakaanguka kifudifudi mbele ya kiti cha enzi,
wakamwabudu Mungu, 12 wakisema, “Amina! Sifa,
utukufu, hekima, shukrani, heshima, uwezo na nguvu

viwe kwa Mungu wetu, milele na milele! Amina!” **(aiōn
g165)** **13** Mmoja wa hao wazee akaniuliza, “Hawa
waliovaa mavazi meupe ni watu gani? Na wametoka
wapi?” **14** Nami nikamjibu, “Mheshimiwa, wewe
wajua!” Naye akaniambia, “Hawa ni wale waliopita
salama katika ule udhalimu mkuu. Waliyaosha mavazi
yao katika damu ya Mwanakondoo, yakawa meupe
kabisa. **15** Ndiyo maana wako mbele ya kiti cha
enzi cha Mungu. Humtumikia Mungu mchana na
usiku katika Hekalu lake; naye aketiye juu ya kiti
cha enzi atatandaza hema lake juu yao kuwalinda.
16 Hawataona tena njaa wala kiu; jua wala joto kali
halitawachoma tena, **17** kwa sababu Mwanakondoo
aliye katikati ya kiti cha enzi atakuwa mchungaji wao,
naye atawaongoza kwenye chemchemi za maji ya
uzima. Naye Mungu atayafuta machozi yote machoni
mwao.”

8 Na Mwanakondoo alipouvunja mhuri wa saba,
kukawa kimya mbinguni kwa muda wa nusu saa.
2 Kisha nikawaona wale malaika saba wanaosimama
mbele ya Mungu wamepewa tarumbeta saba. **3**
Malaika mwingine akafika, akiwa anachukua chetezo
cha dhahabu, akasimama mbele ya madhabahu ya
kufukizia ubani. Naye akapewa ubani mwingi autoe
sadaka pamoja na sala za watu wote wa Mungu, juu
ya madhabahu ya dhahabu iliyo mbele ya kiti cha
enzi. **4** Moshi wa ubani ukapanda juu, pamoja na
sala za watu wa Mungu, kutoka mikononi mwake
huyo malaika aliyekuwa mbele ya Mungu. **5** Kisha
malaika akakichukua hicho chetezo, akakijaza moto
wa madhabahuni akakitupa duniani. Kukawa na
ngurumo, sauti, umeme na tetemeko la ardhi. **6** Kisha
wale malaika saba wenye tarumbeta saba wakajiweka
tayari kupiga mbiu ya mgambo. **7** Malaika wa kwanza
akapiga tarumbeta yake. Mchanganyiko wa mvua ya
mawe na moto, pamoja na damu, ukamwagwa juu ya
nchi. Theluthi moja ya nchi ikaungua, theluthi moja ya
miti ikaungua, na majani yote mabichi yakaungua. **8**
Malaika wa pili akapiga tarumbeta yake. Na kitu kama
mlima mkubwa unaowaka moto ukatupwa baharini.
Theluthi moja ya bahari ikawa damu, **9** theluthi moja
ya viumbe vya baharini vikafa na theluthi moja ya
meli zikaharibiwa. **10** Kisha malaika wa tatu akapiga
tarumbeta yake. Na nyota kubwa ikiwaka kama bonge
la moto, ikaanguka kutoka mbinguni, na kutua juu
ya theluthi moja ya mito na chemchemi za maji. **11**
(Nyota hiyo inaitwa “Uchungu.”) Basi, theluthi moja ya
maji yakawa machungu; watu wengi wakafa kutokana
na maji hayo, kwa sababu yaligeuka kuwa machungu.
12 Kisha malaika wa nne akapiga tarumbeta yake.
Ndipo theluthi moja ya jua, ya mwezi na ya nyota
ikapata pigo; hata mwangaza ukapoteza theluthi moja
ya mng'ao wake. Theluthi moja ya mchana ikakosa
mwanga, hali kadhalika na theluthi moja ya usiku. **13**
Kisha nikatazama, nikasikia tai akiruka juu kabisa
angani anasema kwa sauti kubwa, “Ole, ole, ole kwa
wanaoishi duniani wakati malaika watatu waliobaki
watakapopiga tarumbeta zao!”

9 Kisha malaika wa tano akapiga tarumbeta yake.
Nami nikaona nyota iliyokuwa imeanguka juu ya
nchi kutoka mbinguni. Nayo ikapewa ufunguo wa
shimo la Kuzimu. **(Abyssos g12)** **2** Basi, nyota hiyo
ikafungua shimo la Kuzimu, kukatoka moshi wa tanuru
kubwa. Jua na anga vikatiwa giza kwa moshi huo
wa Kuzimu. **(Abyssos g12)** **3** Nzige wakatoka katika
moshi huo, wakaingia duniani wakapewa nguvu kama
ya ng'e. **4** Wakaamrishwa wasiharibu nyasi za nchi
wala majani wala miti yoyote, bali wawaharibu wale
tu ambao hawakupigwa mhuri wa Mungu katika paji
la uso. **5** Nzige hao hawakuruhusiwa kuwaua watu,
ila kuwatesa tu kwa muda wa miezi mitano. Maumivu
watakayosababisha ni kama maumivu yanayompata
mtu wakati anapoumwa na ng'e. **6** Muda huo watu
watatafuta kifo lakini hawatakipata; watatamani kufa
lakini kifo kitawakimbia. **7** Kwa kuonekana, nzige hao
walikuwa kama farasi waliowekwa tayari kwa vita.
Juu ya vichwa vyao walikuwa na taji zilizo kama za
dhahabu, na nyuso zao zilikuwa kama za binadamu.
8 Nywele zao zilikuwa kama nywele za wanawake, na
meno yao yalikuwa kama meno ya simba. **9** Vifua
vyao vilikuwa vimefunikwa kitu kama ngao ya chuma.
Sauti ya mabawa yao ilikuwa kama sauti ya msafara
wa magari ya farasi wengi wanaokimbilia vitani. **10**
Walikuwa na mikia na miiba kama ng'e, na kwa mikia
hiyo, walikuwa na nguvu ya kuwadhuru watu kwa
muda wa miezi mitano. **11** Tena wanaye mfalme
anayewatawala, naye ndiye malaika wa kuzimu; jina
lake kwa Kiebrania ni Abadoni, na kwa Kigiriki ni
Apolioni, yaani mwangamizi. **(Abyssos g12)** **12** Maafa ya
kwanza yamepita; bado mengine mawili yanafuata.
13 Kisha malaika wa sita akapiga tarumbeta yake.
Nami nikasikia sauti moja kutoka katika pembe nne
za madhabahu ya dhahabu iliyokuwa mbele ya
Mungu. **14** Sauti hiyo ikamwambia huyo malaika
wa sita mwenye tarumbeta, “Wafungulie malaika
wanne waliofungwa kwenye mto mkubwa Eufrate!”
15 Naye akawafungulia malaika hao wanne ambao
walikuwa wametayarishwa kwa ajili ya saa hiyo ya
siku ya mwezi huo, wa mwaka huohuo, kuua theluthi
moja ya wanaadamu. **16** Nilisikia idadi ya majeshi

wapanda farasi ilikuwa milioni mia mbili. 17 Hivi
ndivyo nilivyowaona hao farasi na wapanda farasi
katika hiyo njozi: Walikuwa na ngao vifuani zilizokuwa
moto mtupu, zenye rangi ya samawati na njano kama
kiberiti. Vichwa vya hao farasi vilikuwa kama vya
simba; na moto, moshi, na kiberiti vilikuwa vinatoka
kinywani mwao. 18 Theluthi moja ya wanaadamu
waliuawa kwa mabaa hayo matatu yaani, moto,
moshi na kiberiti, yaliyokuwa yanatoka katika vinywa
vyao; 19 maana nguvu ya farasi hao ilikuwa vinywani
mwao na katika mikia yao. Mikia yao ilikuwa na
vichwa kama nyoka, na waliitumia hiyo kuwadhuru
watu. 20 Wanaadamu wengine waliobaki ambao
hawakuuawa na mabaa hayo, hawakugeuka na
kuviacha vitu walivyokuwa wametengeneza kwa
mikono yao wenyewe; bali wakaendelea kuabudu
pepo, sanamu za dhahabu, fedha, shaba, mawe
na miti, vitu ambavyo haviwezi kuona, kusikia wala
kutembea. 21 Wala hawakutubu na kuacha kufanya
mauaji, uchawi, uzinzi, na wizi.

10 Kisha nikamwona malaika mwingine mwenye
nguvu akishuka kutoka mbinguni. Alikuwa
amevikwa wingu, na upinde wa mvua kichwani
mwake. Uso wake ulikuwa kama jua, na miguu yake
ilikuwa kama moto. 2 Mikononi mwake alishika kitabu
kidogo kimefunguliwa. Aliweka mguu wake wa kulia
juu ya bahari, na wa kushoto juu ya nchi kavu, 3 na
kuita kwa sauti kubwa kama ya mngurumo wa simba.
Alipopaaza sauti, ngurumo saba ziliitikia kwa kishindo.
4 Na hizo ngurumo saba ziliposema, mimi nikataka
kuandika. Lakini nikasikia sauti kutoka mbinguni:
“Maneno ya ngurumo hizo saba ni siri; usiyaandike!”
5 Kisha yule malaika niliyemwona akisimama juu ya
bahari na juu ya nchi kavu akainua mkono wake
wa kulia juu mbinguni, 6 akaapa kwa jina la Mungu
aishiye milele na milele, Mungu aliyeumba mbingu na
vyote vilivyomo, bahari na vyote vilivyomo, dunia na
vyote vilivyomo. Akasema, “Wakati wa kusubiri zaidi
umekwisha! (aiōn g165) 7 Lakini wakati ule malaika
wa saba atakapotoa sauti yake, wakati atakapopiga
tarumbeta yake, Mungu atakamilisha mpango wake
wa siri kama alivyowatangazia watumishi wake
manabii.” 8 Kisha ile sauti niliyokuwa nimeisikia
kutoka mbinguni pale awali ikasema nami tena:
“Nenda ukakichukue kile kitabu kilichofunguliwa,
kilicho mkononi mwa malaika asimamaye juu ya
bahari na juu ya nchi kavu.” 9 Basi, nikamwendea huyo
malaika, nikamwambia anipe hicho kitabu kidogo.
Naye akaniambia, “Kichukue, ukile; kinywani mwako
kitakuwa kitamu kama asali, lakini tumboni kitakuwa
kichungu!” 10 Basi, nikakichukua kitabu hicho kidogo
kutoka mkononi mwa huyo malaika, nikakila; nacho
kilikuwa kitamu kinywani mwangu kama asali, lakini
nilipokimeza kikawa kichungu tumboni mwangu. 11
Kisha nikaambiwa, “Inakubidi tena kutangaza ujumbe
wa Mungu kuhusu watu wengi, mataifa, watu wa
lugha nyingi na wafalme!”

11 Kisha nikapewa mwanzi uliokuwa kama kijiti
cha kupimia, nikaambiwa, “Inuka, ukalipime
Hekalu la Mungu, madhabahu ya kufukizia ubani, na
ukawahesabu watu wanaoabudu ndani ya Hekalu. 2
Lakini uache ukumbi ulio nje ya Hekalu; usiupime,
maana huo umekabidhiwa watu wa mataifa mengine,
ambao wataukanyanga mji Mtakatifu kwa muda
wa miezi arobaini na miwili. 3 Nami nitawatuma
mashahidi wangu wawili ili watangaze ujumbe wa
Mungu kwa muda huo wa siku elfu moja mia mbili
na sitini wakiwa wamevaa mavazi ya magunia.”
4 Hao mashahidi wawili ni miti miwili ya Mizeituni
na taa mbili zinazosimama mbele ya Bwana wa
dunia. 5 Kama mtu akijaribu kuwadhuru, moto hutoka
kinywani mwao na kuwaangamiza adui zao; na kila
mtu atakayejaribu kuwadhuru atakufa namna hiyo.
6 Hao wanayo mamlaka ya kufunga anga, mvua
isinyeshe wakati wanapotangaza ujumbe wa Mungu.
Tena wanayo mamlaka ya kuzigeuza chemchemi
zote za maji ziwe damu, na ya kusababisha maafa
ya kila namna duniani kila mara wapendavyo.
7 Lakini wakisha maliza kutangaza ujumbe huo,
mnyama atokaye shimoni kuzimu atapigana nao,
atawashinda na kuwaua. (Abyssos g12) 8 Maiti zao
zitabaki katika barabara za mji mkuu ambapo Bwana
wao alisulubiwa; jina la kupanga la mji huo ni Sodoma
au Misri. 9 Watu wa kila kabila, lugha, taifa na rangi
wataziangalia maiti hizo kwa muda wa siku tatu na
nusu, na hawataruhusu zizikwe. 10 Watu waishio
duniani watafurahia kifo cha hao wawili. Watafanya
sherehe na kupelekeana zawadi maana manabii
hawa wawili walikuwa wamewasumbua mno watu
wa dunia. 11 Lakini baada ya zile siku tatu na nusu
pumzi ya uhai kutoka kwa Mungu iliwaingia, nao
wakasimama; wote waliowaona wakaingiwa na hofu
kuu. 12 Kisha hao manabii wawili wakasikia sauti
kubwa kutoka mbinguni ikiwaambia, “Njoni hapa
juu!” Nao wakapanda juu mbinguni katika wingu,
maadui wao wakiwa wanawatazama. 13 Wakati
huohuo, kukatokea tetemeko kubwa la ardhi, sehemu
moja ya kumi ya ardhi ikaharibiwa. Watu elfu saba
wakauawa kwa tetemeko hilo la ardhi. Watu waliosalia
wakaogopa sana, wakamtukuza Mungu wa mbinguni.

14 Maafa ya pili yamepita; lakini tazama! Maafa ya tatu
yanafuata hima. 15 Kisha malaika wa saba akapiga
tarumbeta yake. Na sauti kuu zikasikika mbinguni
zikisema, “Sasa utawala juu ya ulimwengu ni wa
Bwana wetu na Kristo wake. Naye atatawala milele
na milele!” (aiōn g165) 16 Kisha wale wazee ishirini na
wanne walioketi mbele ya Mungu katika viti vyao vya
enzi, wakaanguka kifudifudi, wakamwabudu Mungu,
17 wakisema: “Bwana Mungu Mwenye uwezo, uliyeko
na uliyekuwako! Tunakushukuru, maana umetumia
nguvu yako kuu ukaanza kutawala! 18 Watu wa
mataifa waliwaka hasira, maana wakati wa ghadhabu
yako umefika, wakati wa kuwahukumu wafu. Ndio
wakati wa kuwatuza watumishi wako manabii, watu
wako na wote wanaolitukuza jina lako, wakubwa
kwa wadogo. Ni wakati wa kuwaangamiza wale
wanaoangamiza dunia.” 19 Hekalu la Mungu mbinguni
likafunguliwa, na Sanduku la Agano lake likaonekana
Hekaluni mwake. Kisha kukatokea umeme, sauti,
ngurumo, tetemeko la ardhi, na mvua kubwa ya
mawe.

12 Kisha ishara kubwa ikaonekana mbinguni.
Palikuwa hapo mwanamke aliyevikwa jua, na
mwezi chini ya miguu yake, na taji ya nyota kumi
na mbili juu ya kichwa chake! 2 Alikuwa mja mzito,
na akapaaza sauti kwa maumivu na uchungu wa
kujifungua mtoto. 3 Ishara nyingine ikatokea mbinguni:
joka kubwa jekundu na lenye pembe kumi na vichwa
saba; na kila kichwa kilikuwa na taji. 4 Joka hilo
liliburuta kwa mkia wake theluthi moja ya nyota za
anga na kuzitupa duniani. Nalo lilisimama mbele
ya huyo mama aliyekuwa karibu kujifungua mtoto,
tayari kabisa kummeza mtoto, mara tu atakapozaliwa.
5 Kisha mama huyo akajifungua mtoto wa kiume,
ambaye atayatawala mataifa yote kwa fimbo ya
chuma. Lakini mtoto akanyakuliwa na kupelekwa
kwa Mungu na kwenye kiti chake cha enzi. 6
Huyo mama akakimbilia jangwani, ambako Mungu
alikuwa amemtayarishia mahali pa usalama ambapo
angehifadhiwa kwa muda wa siku elfu moja mia
mbili na sitini. 7 Kisha kukazuka vita mbinguni:
Mikaeli na malaika wake walipigana na hilo joka,
nalo likawashambulia pamoja na malaika wake. 8
Lakini joka hilo halikuweza kuwashinda, na hatimaye
hapakuwa tena na nafasi mbinguni kwa ajili yake na
malaika wake. 9 Basi, joka hilo kuu likatupwa nje. Joka
hilo ndiye yule nyoka wa kale ambaye huitwa pia Ibilisi
au Shetani. Ndiye anayeudanganya ulimwengu wote.
Naam, alitupwa duniani, na malaika wake wote pamoja
naye. 10 Kisha nikasikia sauti kubwa kutoka mbinguni
ikisema: “Sasa ukombozi utokao kwa Mungu umefika!
Nguvu na Utawala wa Mungu wetu umedhihirika.
Na Kristo wake ameonyesha mamlaka yake! Maana
yule mdhalimu wa ndugu zetu, aliyesimama mbele
ya Mungu akiwashtaki usiku na mchana, sasa
ametupwa nje. 11 Ndugu zetu wameshinda kwa
damu ya Mwanakondoo na kwa nguvu ya ukweli
walioutangaza; maana hawakuyathamini maisha yao
kuwa kitu sana, wakawa tayari kufa. 12 Kwa sababu
hiyo, furahini enyi mbingu na vyote vilivyomo ndani
yenu. Lakini, ole wenu nchi na bahari, maana Ibilisi
amewajieni akiwa na ghadhabu kuu, kwa sababu
anajua kwamba siku zake zilizobakia ni chache.” 13
Joka lilipotambua kwamba limetupwa chini duniani,
likaanza kumwinda yule mama aliyekuwa amejifungua
mtoto wa kiume. 14 Lakini mama huyo akapewa
mabawa mawili ya tai apate kuruka mbali sana na
hilo joka, mpaka mahali, pake jangwani ambapo
angehifadhiwa salama kwa muda wa miaka mitatu na
nusu. 15 Basi, joka likatapika maji mengi kama mto,
yakamfuata huyo mama nyuma ili yamchukue. 16
Lakini nchi ikamsaidia huyo mama: ikajifunua kama
mdomo na kuyameza maji hayo yaliyotoka kinywani
mwa hilo joka. 17 Basi, joka hilo likamkasirikia huyo
mama, likajiondokea, likaenda kupigana na wazawa
wengine wa huyo mama, yaani wote wanaotii amri za
Mungu na kuuzingatia ukweli wa Yesu.

13 Na likajisimamia ukingoni mwa bahari. Kisha
nikaona mnyama mmoja akitoka baharini.
Alikuwa na vichwa saba na pembe kumi, na kila pembe
ilikuwa na taji. Jina la kashfa lilikuwa limeandikwa
juu ya vichwa hivyo. 2 Mnyama huyo niliyemwona
alikuwa kama chui; miguu yake ilikuwa kama ya
dubu, na kinywa chake kama cha simba. Lile joka
likampa huyo mnyama nguvu yake, kiti chake cha
enzi na uwezo mkuu. 3 Kichwa kimojawapo cha
huyo mnyama kilionekana kama kilikwisha jeruhiwa
vibaya sana, lakini jeraha hilo lilikuwa limepona. Dunia
nzima ilishangazwa na huyo mnyama na kumfuata. 4
Watu wote wakaliabudu lile joka kwa sababu lilimpa
huyo mnyama uwezo wake. Wakamwabudu pia huyo
mnyama wakisema, “Nani aliye kama huyu mnyama?
Ni nani awezaye kupigana naye?” 5 Kisha huyo
mnyama akaruhusiwa kusema maneno ya kujigamba
na kumkufuru Mungu; akaruhusiwa kuwa na mamlaka
kwa muda wa miezi arobaini na miwili. 6 Basi,
akaanza kumtukana Mungu, kulitukana jina lake,
makao yake, na wote wakaao mbinguni. 7 Aliruhusiwa
kuwapiga vita na kuwashinda watu wa Mungu.
Alipewa mamlaka juu ya watu wa kila kabila, ukoo,

lugha na taifa. 8 Wote waishio duniani watamwabudu
isipokuwa tu wale ambao majina yao yameandikwa
tangu mwanzo wa ulimwengu katika kitabu cha
uzima cha Mwanakondoo aliyechinjwa. 9 “Aliye na
masikio, na asikie! 10 Waliokusudiwa kuchukuliwa
mateka lazima watatekwa; waliokusudiwa kuuawa
kwa upanga lazima watauawa kwa upanga. Kutokana
na hayo ni lazima watu wa Mungu wawe na uvumilivu
na imani.” 11 Kisha nikamwona mnyama mwingine
anatoka ardhini. Alikuwa na pembe mbili kama pembe
za kondoo, na aliongea kama joka. 12 Alikuwa
na mamlaka kamili kutoka kwa yule mnyama wa
kwanza, na akautumia uwezo huo mbele ya huyo
mnyama. Akailazimisha dunia yote na wote waliomo
humo kumwabudu huyo mnyama wa kwanza ambaye
alikuwa na jeraha la kifo lililokuwa limepona. 13 Basi,
huyu mnyama wa pili akafanya miujiza mikubwa hata
akasababisha moto kutoka mbinguni ushuke duniani
mbele ya watu. 14 Aliwapotosha wakazi wa dunia kwa
miujiza hiyo aliyojaliwa kutenda mbele ya mnyama wa
kwanza. Aliwaambia wakazi wa dunia watengeneze
sanamu kwa heshima ya yule mnyama aliyekuwa
amejeruhiwa kwa upanga lakini akaishi tena. 15 Kisha
alijaliwa kuipulizia uhai hiyo sanamu ya yule mnyama
wa kwanza, hata ikaweza kuongea na kuwaua watu
wote ambao hawakuiabudu. 16 Aliwalazimisha wote,
wadogo na wakubwa, matajiri na maskini, watu huru
na watumwa, watiwe alama juu ya mikono yao ya kulia
au juu ya paji za nyuso zao. 17 Akapiga marufuku
mtu yeyote kununua au kuuza kitu isipokuwa tu mtu
aliyetiwa alama hiyo, yaani jina la yule mnyama au
tarakimu ya jina hilo. 18 Hapa ni lazima kutumia
ujasiri! Mwenye akili anaweza kufafanua maana ya
tarakimu ya mnyama huyo, maana ni tarakimu yenye
maana ya mtu fulani. Tarakimu hiyo ni mia sita sitini
na sita.

14 Kisha nikaona mlima Sioni, na Mwanakondoo
amesimama juu yake; pamoja naye walikuwa
watu mia moja arobaini na nne elfu ambao juu ya
paji za nyuso zao walikuwa wameandikwa jina la
Mwanakondoo na jina la Baba yake. 2 Basi, nikasikia
sauti kutoka mbinguni, sauti iliyokuwa kama sauti ya
maji mengi na kama sauti ya ngurumo kubwa. Sauti
niliyosikia ilikuwa kama sauti ya wachezaji muziki
wakipiga vinubi vyao. 3 Walikuwa wanaimba wimbo
mpya mbele ya kiti cha enzi na mbele ya wale viumbe
hai wanne na wale wazee. Hakuna mtu aliyeweza
kujifunza wimbo huo isipokuwa hao watu mia moja
arobaini na nne elfu waliokombolewa duniani. 4
Watu hao ndio wale waliojiweka safi kwa kutoonana
kimwili na wanawake, nao ni mabikira. Wao humfuata
Mwanakondoo kokote aendako. Wamekombolewa
kutoka miongoni mwa binadamu wengine, wakawa wa
kwanza kutolewa kwa Mungu na kwa Mwanakondoo.
5 Hawakupata kamwe kuwa waongo; hawana hatia
yoyote. 6 Kisha nikamwona malaika mwingine anaruka
juu angani akiwa na Habari Njema ya milele ya
Mungu, aitangaze kwa watu wote waishio duniani, kwa
mataifa yote, makabila yote, watu wa lugha zote na
rangi zote. (aiōnios g166) 7 Akasema kwa sauti kubwa,
“Mcheni Mungu na kumtukuza! Maana saa imefika
ya kutoa hukumu yake. Mwabuduni yeye aliyeumba
mbingu na nchi, bahari na chemchemi za maji.” 8
Malaika wa pili alimfuata huyo wa kwanza akisema,
“Ameanguka! Naam, Babuloni mkuu ameanguka!
Babuloni ambaye aliwapa mataifa yote wainywe
divai yake—divai kali ya uzinzi wake!” 9 Na malaika
wa tatu aliwafuata hao wawili akisema kwa sauti
kubwa, “Yeyote anayemwabudu yule mnyama na
sanamu yake na kukubali kutiwa alama yake juu
ya paji la uso wake au juu ya mkono wake, 10
yeye mwenyewe atakunywa divai ya ghadhabu ya
Mungu, ambayo imemiminwa katika kikombe cha
ghadhabu yake bila kuchanganywa na maji. Mtu huyo
atateseka ndani ya moto na kiberiti mbele ya malaika
watakatifu na mbele ya Mwanakondoo. 11 Moshi
wa moto unaowatesa kupanda juu milele na milele.
Watu hao waliomwabudu huyo mnyama na sanamu
yake, na kutiwa alama ya jina lake, hawatakuwa
na nafuu yoyote usiku na mchana.” (aiōn g165) 12
Kutokana na hayo, ni lazima watu wa Mungu, yaani
watu wanaotii amri ya Mungu na kumwamini Yesu,
wawe na uvumilivu. 13 Kisha nikasikia sauti kutoka
mbinguni ikisema, “Andika! Heri watu ambao tangu
sasa wanakufa wakiwa wameungana na Bwana.”
Naye Roho asema, “Naam! Watapumzika kutoka
taabu zao; maana matunda ya jasho lao yatawafuata.”
14 Kisha nikatazama, na kumbe palikuwapo wingu
jeupe hapo. Na juu ya wingu hilo kulikuwa na kiumbe
kama mtu. Alikuwa amevaa taji ya dhahabu kichwani,
na kushika mundu mkononi mwake. 15 Kisha malaika
mwingine akatoka Hekaluni, na kwa sauti kubwa
akamwambia yule aliyekuwa amekaa juu ya wingu,
“Tafadhali, tumia mundu wako ukavune mavuno,
maana wakati wa mavuno umefika; mavuno ya dunia
yameiva.” 16 Basi, yule aliyekuwa amekaa juu ya
wingu akautupa mundu wake duniani, na mavuno
ya dunia yakavunwa. 17 Kisha malaika mwingine
akatoka katika Hekalu mbinguni akiwa na mundu
wenye makali. 18 Kisha malaika mwingine msimamizi
wa moto, akatoka madhabahuni akamwambia kwa

sauti kubwa yule malaika mwenye mundu wenye
makali, “Nawe tia huo mundu wako mkali, ukakate
vichala vya mizabibu ya dunia, maana zabibu zake
zimeiva!” 19 Basi, malaika huyo akautupa mundu
wake duniani, akakata zabibu za dunia, akazitia ndani
ya chombo kikubwa cha kukamulia zabibu, chombo
cha ghadhabu ya Mungu. 20 Zabibu zikakamuliwa
ndani ya hilo shinikizo lililoko nje ya mji, na damu
ikatoka katika shinikizo hilo mtiririko mrefu kiasi cha
mita mia tatu na kina chake kiasi cha mita mia mbili.

15 Kisha nikaona ishara nyingine mbinguni, kubwa
na ya kushangaza. Palikuwa hapo malaika
saba wenye mabaa makubwa saba ya mwisho. Kwa
mabaa hayo makubwa saba, ghadhabu ya Mungu
imekamilishwa. 2 Kisha nikaona kitu kama bahari ya
kioo, imechanganywa na moto. Nikawaona pia wale
watu waliomshinda yule mnyama na sanamu yake
na ambaye jina lake lilitajwa kwa ile tarakimu. Watu
hao walikuwa wamesimama kando ya hiyo bahari ya
kioo, wakiwa na vinubi walivyopewa na Mungu. 3
Walikuwa wakiimba wimbo wa Mose, mtumishi wa
Mungu, na wimbo wa Mwanakondoo: “Bwana Mungu
Mwenye Uwezo, matendo yako ni makuu mno! Ewe
Mfalme wa mataifa, njia zako ni za haki na za kweli! 4
Bwana, ni nani asiyekucha wewe? Nani asiyelitukuza
jina lako? Wewe peke yako ni Mtakatifu. Mataifa
yote yatakujia na kukuabudu maana matendo yako
ya haki yameonekana na wote.” 5 Baada ya hayo
nikaona Hekalu limefunguliwa mbinguni, na ndani
yake hema ionyeshayo kuwapo kwa Mungu. 6 Basi,
wale malaika saba wenye mabaa saba wakatoka
humo Hekaluni, wakiwa wamevaa nguo za kitani safi
zenye kung'aa, na kanda za dhahabu vifuani mwao.
7 Kisha, mmojawapo wa vile viumbe vinne akawapa
hao malaika saba mabakuli ya dhahabu yaliyojaa
ghadhabu ya Mungu, aishiye milele na milele. **(aiōn
g165)** 8 Hekalu likajaa moshi uliosababishwa na
utukufu na nguvu ya Mungu, na hakuna mtu aliyeweza
kuingia Hekaluni mpaka mwisho wa mabaa makubwa
saba ya wale malaika saba.

16 Kisha nikasikia sauti kubwa kutoka Hekaluni
ikiwaambia wale malaika saba, “Nendeni
mkamwage mabakuli hayo saba ya ghadhabu ya
Mungu duniani.” 2 Basi, malaika wa kwanza akaenda
akamwaga bakuli lake juu ya nchi. Mara madonda
mabaya na ya kuumiza sana yakawapata wote
waliokuwa na alama ya yule mnyama, na wale
walioiabudu sanamu yake. 3 Kisha malaika wa pili
akamwaga bakuli lake baharini. Nayo bahari ikawa
damu tupu kama damu ya mtu aliyekufa, na viumbe
vyote hai baharini vikafa. 4 Malaika wa tatu akamwaga
bakuli lake katika mito na chemchemi za maji, navyo
vikageuka damu. 5 Nikamsikia malaika msimamizi wa
maji akisema, “Ewe mtakatifu, Uliyeko na uliyekuwako!
Wewe ni mwenye haki katika hukumu hii uliyotoa.
6 Maana waliimwaga damu ya watu wako na ya
manabii, nawe umewapa damu wainywe; wamestahili
hivyo!” 7 Kisha nikasikia sauti madhabahuni ikisema,
“Naam, Bwana Mungu Mwenye Uwezo! Hukumu
zako ni za kweli na haki!” 8 Kisha malaika wa nne
akamwaga bakuli lake juu ya jua. Jua likapewa
nguvu ya kuwachoma watu kwa moto wake. 9
Basi, watu wakaunguzwa vibaya sana; wakamtukana
Mungu aliye na uwezo juu ya mabaa hayo makubwa.
Lakini hawakuziacha dhambi zao na kumtukuza
Mungu. 10 Kisha malaika wa tano akamwaga bakuli
lake juu ya makao makuu ya yule mnyama. Giza
likauvamia utawala wake, watu wakauma ndimi
zao kwa sababu za maumivu, 11 wakamtukana
Mungu wa mbinguni kwa sababu ya maumivu yao
na madonda yao. Lakini hawakuyaacha matendo
yao mabaya. 12 Kisha malaika wa sita akamwaga
bakuli lake juu ya mto mkubwa uitwao Eufrate. Maji
yake yakakauka, na hivyo njia ilitengenezwa kwa
ajili ya wafalme wa mashariki. 13 Kisha nikaona
pepo wabaya watatu walio kama vyura, wakitoka
kinywani mwa yule joka, kinywani mwa yule mnyama,
na kinywani mwa yule nabii wa uongo. 14 Hawa ndio
roho za pepo wafanyao miujiza. Ndio wanaokwenda
kwa wafalme wa ulimwengu wote na kuwakusanya
pamoja kwa ajili ya vita kuu Siku ile ya Mungu
Mwenye Uwezo. 15 “Sikiliza! Mimi naja kama mwizi!
Heri mtu akeshaye na kuvaa nguo zake ili asije
akaenda uchi huko na huko mbele ya watu.” 16
Basi, roho hao wakawakusanya hao wafalme mahali
paitwapo kwa Kiebrania Harmagedoni. 17 Kisha
malaika wa saba akamwaga bakuli lake hewani.
Sauti kubwa ikasikika kutoka kwenye kiti cha enzi,
Hekaluni, ikisema, “Mwisho umefika!” 18 Kukatokea
umeme, kelele, ngurumo na tetemeko kubwa la ardhi
ambalo halijapata kutokea tangu Mungu alipomuumba
mtu. 19 Mji ule mkuu ukapasuliwa sehemu tatu,
nayo miji ya mataifa ikateketea. Babuloni, mji mkuu,
haukusahauliwa na Mungu. Aliunywesha kikombe
cha divai ya ghadhabu yake kuu. 20 Visiwa vyote
vikatoweka, nayo milima haikuonekena tena. 21 Mvua
ya mawe makubwa yenye uzito wa kama kilo hamsini
kila moja, ikawanyeshea watu. Nao wakamtukana
Mungu kwa sababu ya mapigo ya mvua hiyo ya
mawe. Naam, pigo la mvua hiyo ya mawe lilikuwa
kubwa mno.

17 Mmoja wa wale malaika saba waliokuwa
na bakuli akaja, akaniambia, “Njoo, mimi
nitakuonyesha adhabu aliyopewa yule mzinzi mkuu,
mji ule uliojengwa juu ya maji mengi. 2 Wafalme wa
dunia wamefanya uzinzi pamoja naye; na wakazi
wa dunia wamelewa divai ya uzinzi wake.” 3 Kisha,
Roho akanikumba, akaniongoza mpaka jangwani.
Huko nikamwona mwanamke ameketi juu ya mnyama
mwekundu. Mnyama huyo alikuwa ameandikwa kila
mahali majina ya makufuru; alikuwa na vichwa saba
na pembe kumi. 4 Mwanamke huyo alikuwa amevaa
vazi la rangi ya zambarau na nyekundu; alikuwa
amejipamba kwa dhahabu, mawe ya thamani na
lulu. Mkononi mwake alishika kikombe cha dhahabu
ambacho kilikuwa kimejaa machukizo na mambo
machafu yanayoonyesha uzinzi wake. 5 Alikuwa
ameandikwa juu ya paji la uso wake jina la fumbo
“Babuloni mkuu, mama wa wazinzi na wa mambo
yote ya kuchukiza sana duniani.” 6 Nikamwona huyo
mwanamke amelewa damu ya watu wa Mungu, na
damu ya watu waliouawa kwa sababu ya kumtangaza
Yesu. Nilipomwona nilishangaa mno. 7 Lakini malaika
akaniambia, “Kwa nini unashangaa? Mimi nitakuambia
maana iliyofichika ya mwanamke huyu na mnyama
huyo amchukuaye ambaye ana vichwa saba na
pembe kumi. 8 Huyo mnyama uliyemwona alikuwa
hai hapo awali, lakini sasa amekufa. Hata hivyo,
karibu sana atapanda kutoka shimoni kuzimu, lakini
ataangamizwa. Wanaoishi duniani watashangaa;
naam, watu wote ambao majina yao hayakupata
kuandikwa katika kitabu cha uzima tangu mwanzo wa
ulimwengu, watashangaa kumwona huyo mnyama
ambaye hapo awali, aliishi, kisha akafa na sasa
anatokea tena! **(Abyssos g12)** 9 “Hapa panahitaji akili
na hekima! Hivyo vichwa saba ni vilima saba, na
huyo mwanamke anaketi juu yake. Vichwa hivyo
pia ni wafalme saba. 10 Kati ya hao wafalme saba,
watano wamekwisha angamia, mmoja anatawala
bado, na yule mwingine bado hajafika; na atakapofika
atabaki kwa muda mfupi. 11 Huyo mnyama ambaye
alikuwa anaishi hapo awali lakini sasa haishi tena
ni mfalme wa nane, naye pia ni miongoni mwa hao
saba, na anakwenda zake kuharibiwa. 12 “Zile pembe
kumi ulizoziona ni wafalme ambao bado hawajaanza
kutawala. Lakini watapewa mamlaka ya kutawala
kwa muda wa saa moja pamoja na yule mnyama.
13 Shabaha ya hawa kumi ni moja, na watampa
yule mnyama nguvu na mamlaka yao yote. 14
Watapigana na Mwanakondoo, lakini Mwanakondoo
pamoja na wale aliowaita na kuwachagua, ambao ni
waaminifu, atawashinda kwa sababu yeye ni Bwana
wa mabwana na Mfalme wa wafalme.” 15 Malaika
akaniambia pia, “Yale maji uliyoyaona pale alipokaa
yule mzinzi, ni mataifa, watu wa kila rangi na lugha.
16 Pembe zile kumi ulizoziona na yule mnyama
watamchukia huyo mzinzi. Watachukua kila kitu alicho
nacho na kumwacha uchi; watakula nyama yake na
kumteketeza kwa moto. 17 Maana Mungu ametia
mioyoni mwao nia ya kutekeleza shabaha yake,
yaani kwa kukubaliana wao kwa wao na kumpa huyo
mnyama mamlaka yao ya kutawala, mpaka hapo
neno la Mungu litakapotimia. 18 “Na yule mwanamke
uliyemwona ndio ule mji mkuu unaowatawala wafalme
wa dunia.”

18 Baada ya hayo, nilimwona malaika mwingine
akishuka kutoka mbinguni. Alikuwa na uwezo
mkuu, na dunia ikamulikwa na mng'ao wake. 2 Basi,
akapaaza sauti kwa nguvu akisema, “Umeanguka;
Babuloni mkuu umeanguka! Sasa umekuwa makao
ya mashetani na pepo wachafu; umekuwa makao
ya ndege wachafu na wa kuchukiza mno. 3 Maana
mataifa yote yalileweshwa kwa divai kali ya uzinzi
wake, nao wafalme wa dunia wamefanya uzinzi
naye. Nao wafanyabiashara wa dunia wametajirika
kutokana na anasa zake zisizo na kipimo.” 4 Kisha
nikasikia sauti nyingine kutoka mbinguni ikisema,
“Watu wangu, ondokeni kwake, ili msishirikiane
naye katika dhambi zake, msije mkaipata adhabu
yake. 5 Kwa maana dhambi zake zimekuwa nyingi
mno, zimelundikana mpaka mbinguni, na Mungu
ameyakumbuka maovu yake. 6 Mtendeeni kama
alivyowatendea ninyi; mlipeni mara mbili kwa yale
aliyoyatenda. Jazeni kikombe chake kwa kinywaji
kikali mara mbili zaidi ya kile alichowapeni. 7 Mpeni
mateso na uchungu kadiri ya kujigamba kwake, na
kuishi kwake kwa anasa. Maana anajisemea moyoni:
Ninaketi hapa; mimi ni malkia. Mimi si mjane, wala
sitapatwa na uchungu! 8 Kwa sababu hiyo mabaa
yake yatampata kwa siku moja: ugonjwa, huzuni
na njaa. Atachomwa moto, maana Bwana Mungu
mwenye kumhukumu ni Mwenye Uwezo.” 9 Wafalme
wa Dunia waliofanya uzinzi naye na kuishi naye
maisha ya anasa wataomboleza na kulia wakati
watakapoona moshi wa mji huo unaoteketea. 10
Wanasimama kwa mbali kwa sababu ya kuogopa
mateso yake, na kusema, “Ole! Ole kwako Babuloni,
mji maarufu na wenye nguvu! Kwa muda wa saa moja
tu adhabu yako imekupata.” 11 Wafanyabiashara wa
dunia watalia na kumfanyia matanga, maana hakuna
mtu anayenunua tena bidhaa zao; 12 hakuna tena
wa kununua dhahabu yao, fedha, mawe ya thamani

na lulu, kitani na nguo za rangi ya zambarau, hariri
na nguo nyekundu; vyombo vya kila aina ya miti
ya pekee, vyombo vya pembe za ndovu, vya miti
ya thamani kubwa, vya shaba, chuma na marmari;
13 mdalasini, viungo, ubani, manemane, udi, divai,
mafuta, unga na ngano, ng'ombe na kondoo, farasi
na magari ya kukokotwa, watumwa wao na hata
maisha ya watu. **14** Wafanyabiashara wanamwambia:
“Faida yote uliyotazamia imetoweka, na utajiri na
fahari vimekuponyoka; hutaweza kuvipata tena!” **15**
Wafanya biashara waliotajirika kutokana na mji huo,
watasimama mbali kwa sababu ya hofu ya mateso
yake, watalalamika na kuomboleza, **16** wakisema,
“Ole! Ole kwa mji huu mkuu. Ulizoea kuvalia nguo
za kitani, za rangi ya zambarau na nyekundu, na
kujipamba kwa dhahabu, mawe ya thamani na lulu!
17 Kwa saa moja tu utajiri wako umetoweka!” Halafu
manahodha wote na wasafiri wao, wanamaji na wote
wanaofanya kazi baharini, walisimama kwa mbali,
18 na walipouona moshi wa moto ule uliouteketeza,
wakalia kwa sauti: “Hakujapata kuwako mji kama mji
huu mkuu!” **19** Wakajimwagia vumbi juu ya vichwa
vyao wakilia kwa sauti na kuomboleza: “Ole! Ole
kwako mji mkuu! Ni mji ambamo wote wenye meli
zisafirizo baharini walitajirika kutokana na utajiri wake.
Kwa muda wa saa moja tu umepoteza kila kitu!” **20**
Furahi ee mbingu, kwa sababu ya uharibifu wake.
Furahini watu wa Mungu, mitume na manabii! Kwa
maana Mungu ameuhukumu kwa sababu ya mambo
uliyowatenda ninyi! **21** Kisha malaika mmoja mwenye
nguvu sana akainua jiwe mfano wa jiwe kubwa
la kusagia, akalitupa baharini akisema, “Ndivyo,
Babuloni atakavyotupwa na kupotea kabisa. **22**
Sauti za vinubi za muziki, sauti za wapiga filimbi
na tarumbeta hazitasikika tena ndani yako. Hakuna
fundi wa namna yoyote ile atakayepatikana tena
ndani yako; wala sauti ya jiwe la kusagia haitasikika
tena ndani yako. **23** Mwanga wa taa hautaonekana
tena ndani yako; sauti za bwana arusi na bibi arusi
hazitasikika tena ndani yako. Wafanyabiashara wako
walikuwa wakuu duniani, na kwa uchawi wako mataifa
yote yalipotoshwa!” **24** Mji huo uliadhibiwa kwani
humo mlipatikana damu ya manabii, damu ya watu
wa Mungu na damu ya watu wote waliouawa duniani.

19 Baada ya hayo nikasikia kitu kama sauti kubwa
ya umati wa watu wengi mbinguni ikisema,
“Haleluya! Ukombozi, utukufu na nguvu ni mali
yake Mungu wetu! **2** Maana hukumu yake ni ya
kweli na ya haki. Amemhukumu yule mzinzi mkuu
ambaye alikuwa ameipotosha dunia kwa uzinzi wake.
Amemwadhibu kwa sababu ya kumwaga damu ya
watumishi wake!” **3** Wakasema, “Asifiwe Mungu!
Moshi wa moto unaoteketeza mji huo utapanda juu
milele na milele!” **(aiōn g165)** **4** Na wale wazee ishirini
na wanne, na vile viumbe hai vinne, wakajitupa
chini, wakamwabudu Mungu aliyeketi juu ya kiti cha
enzi wakisema, “Amina! Asifiwe Mungu!” **5** Kisha
kukatokea sauti kwenye kiti cha enzi: “Msifuni Mungu
enyi watumishi wake wote, nyote mnaomcha, wadogo
kwa wakubwa.” **6** Kisha nikasikia kitu kama sauti
ya umati mkubwa wa watu na sauti ya maji mengi
na ya ngurumo kubwa, ikisema, “Haleluya! Maana
Bwana Mungu wetu Mwenye Uwezo ni Mfalme! **7**
Tufurahi na kushangilia; tumtukuze, kwani wakati
wa arusi ya Mwanakondoo umefika, na bibi arusi
yuko tayari. **8** Amepewa uwezo wa kujivalia nguo
ya kitani safi, iliyotakata na yenye kung'aa!” (Nguo
hiyo ya kitani safi ni matendo mema ya watu wa
Mungu.) **9** Kisha malaika akaniambia, “Andika haya:
Heri wale walioalikwa kwenye karamu ya arusi ya
Mwanakondoo!” Tena akaniambia, “Hayo ni maneno
ya kweli ya Mungu.” **10** Basi, mimi nikaanguka
kifudifudi mbele ya miguu yake nikataka kumwabudu.
Lakini yeye akaniambia, “Acha! Mimi ni mtumishi
tu kama wewe na ndugu zako; sote tunauzingatia
ukweli ule alioufunua Yesu. Mwabudu Mungu! Maana
ukweli alioufunua Yesu ndio unaowaangazia manabii.”
11 Kisha nikaona mbingu zimefunguliwa; na huko
alikuwako farasi mmoja mweupe, na mpanda farasi
wake aliitwa “Mwaminifu” na “Kweli”. Huyo huhukumu
na kupigana kwa ajili ya haki. **12** Macho yake ni
kama mwali wa moto, na alikuwa amevaa taji nyingi
kichwani. Alikuwa ameandikwa jina ambalo hakuna
mtu alijuaye isipokuwa tu yeye mwenyewe. **13** Alikuwa
amevaa vazi lililokuwa limelowekwa katika damu.
Na jina lake huyo ni “Neno la Mungu.” **14** Majeshi
ya mbinguni yalimfuata yakiwa yamepanda farasi
weupe na walikuwa wamevaa mavazi ya kitani,
meupe na safi. **15** Upanga mkali hutoka kinywani
mwake, na kwa upanga huo atawashinda mataifa.
Yeye ndiye atakayetawala kwa fimbo ya chuma na
kuikamua divai katika chombo cha kukamulia zabibu
za ghadhabu kuu ya Mungu Mwenye Uwezo. **16**
Juu ya vazi lake, na juu ya mguu wake, alikuwa
ameandikwa jina: “Mfalme wa wafalme na Bwana
wa mabwana.” **17** Kisha nikamwona malaika mmoja
amesimama katika jua. Akapaaza sauti na kuwaambia
ndege wote waliokuwa wanaruka juu angani, “Njoni!
Kusanyikeni pamoja kwa karamu kuu ya Mungu. **18**
Njoni mkaitafune miili ya wafalme, ya majemadari, ya
watu wenye nguvu, ya farasi na wapanda farasi wao;

njoni mkaitafune miili ya watu wote: walio huru na
watumwa, wadogo na wakubwa.” 19 Kisha nikaona
yule mnyama pamoja na mfalme wa dunia na askari
wao wamekusanyika pamoja kusudi wapigane na yule
aliyekuwa ameketi juu ya farasi, pamoja na jeshi lake.
20 Lakini huyo mnyama akachukuliwa mateka, pamoja
na nabii wa uongo aliyekuwa akifanya miujiza mbele
yake. (Kwa miujiza hiyo, alikuwa amewapotosha wale
waliokuwa na chapa ya huyo mnyama, na ambao
walikuwa wameiabudu sanamu yake.) Huyo mnyama
pamoja na huyo nabii walitupwa wote wawili, wakiwa
wazimawazima, ndani ya ziwa linalowaka moto wa
kiberiti. **(Limnē Pyr g3041 g4442)** 21 Majeshi yao yaliuawa
kwa upanga uliotoka kinywani mwa yule anayepanda
farasi. Ndege wote wakajishibisha kwa nyama zao.

20 Kisha nikamwona malaika mmoja anashuka
kutoka mbinguni akiwa na ufunguo wa kuzimu
na mnyororo mkubwa mkononi mwake. **(Abyssos g12)**
2 Akalikamata lile joka—nyoka wa kale, yaani Ibilisi
au Shetani—akalifunga kwa muda wa miaka elfu
moja. 3 Malaika akalitupa Kuzimu, akaufunga mlango
wa kuingilia huko na kuutia mhuri ili lisiweze tena
kuyapotosha mataifa mpaka hapo miaka elfu moja
itakapotimia. Lakini baada ya miaka hiyo ni lazima
lifunguliwe tena, lakini kwa muda mfupi tu. **(Abyssos
g12)** 4 Kisha nikaona viti vya enzi na watu walioketi
juu yake; watu hao walipewa mamlaka ya hukumu.
Niliona pia roho za wale waliokuwa wamenyongwa
kwa sababu ya kumtangaza Yesu na kwa sababu
ya neno la Mungu. Hawa hawakumwabudu yule
mnyama na sanamu yake, wala hawakupigwa alama
yake juu ya paji za nyuso zao, au juu ya mikono
yao. Walipata tena uhai, wakatawala pamoja na
Kristo kwa muda wa miaka elfu moja. 5 (Wale
wengine waliokufa hawakupata uhai mpaka miaka
elfu moja itimie.) Huu ndio ufufuo wa kwanza. 6
Wameneemeka sana, tena heri yao wote wanaoshiriki
ufufuo huu wa kwanza. Kifo cha pili hakitakuwa na
nguvu juu yao; watakuwa makuhani wa Mungu na
wa Kristo, na watatawala pamoja naye kwa miaka
elfu moja. 7 Wakati miaka elfu mia moja itakapotimia,
Shetani atafunguliwa kutoka gerezani mwake. 8
Basi, atatoka nje, ataanza kuyapotosha mataifa yote
yaliyotawanyika kila mahali duniani, yaani Gogu na
Magogu. Shetani atawakusanya pamoja kwa ajili ya
vita; nao watakuwa wengi kama mchanga wa pwani.
9 Walitawanyika katika nchi yote, wakaizunguka kambi
ya watu wa Mungu na mji wa Mungu aupendao. Lakini
moto ulishuka kutoka mbinguni, ukawaangamiza. 10
Ibilisi, aliyekuwa anawapotosha, akatupwa ndani ya
ziwa linalowaka moto wa kiberiti, walimo yule mnyama
na yule nabii wa uongo, nao watateswa mchana na
usiku, milele na milele. **(aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442)**
11 Kisha nikaona kiti cha enzi kikubwa cheupe, na yule
aketiye juu yake. Dunia na mbingu vikatoweka mbele
ya macho yake, na havikuonekana tena. 12 Kisha
nikawaona watu wakubwa na wadogo, wamesimama
mbele ya kiti cha enzi, na vitabu vikafunguliwa. Halafu
kitabu kingine, yaani kitabu cha uzima, kikafunguliwa
pia. Wafu wakahukumiwa kadiri ya matendo yao,
kama ilivyoandikwa ndani ya vitabu hivyo. 13 Bahari
ikawatoa nje wafu waliokuwa ndani yake; kifo na
kuzimu vikawatoa nje wafu waliokuwa ndani yao. Kila
mmoja akahukumiwa kufuatana na matendo yake.
(Hadēs g86) 14 Kisha kifo na kuzimu vikatupwa ndani
ya ziwa la moto. Ziwa hili la moto ndicho kifo cha pili.
(Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 15 Mtu yeyote ambaye
jina lake halikupatikana limeandikwa katika kitabu
cha uzima, alitupwa katika ziwa la moto. **(Limnē Pyr
g3041 g4442)**

21 Kisha nikaona mbingu mpya na dunia mpya.
Mbingu ile ya kwanza na dunia ile ya kwanza
vilikuwa vimetoweka, nayo bahari pia haikuweko
tena. 2 Nikaona mji mtakatifu, Yerusalemu mpya,
ukishuka kutoka kwa Mungu mbinguni. Ulikuwa
umetayarishwa vizuri kama bibi arusi aliyepambwa
tayari kukutana na mumewe. 3 Kisha nikasikia sauti
kubwa kutoka katika kiti cha enzi ikisema, “Tazama!
Mungu amefanya makao yake kati ya watu. Atakaa
kati yao, nao watakuwa watu wake, naye atakuwa
Mungu wao. 4 Yeye atayafuta machozi yao yote;
maana hakutakuwako tena na kifo, wala uchungu,
wala kilio, wala maumivu; maana ile hali ya kale
imepita!” 5 Kisha yule aliyeketi juu ya kiti cha enzi
akasema, “Tazama, nafanya yote mapya.” Tena
akaniambia, “Andika hili, maana maneno haya ni
ya kuaminika na ya kweli!” 6 Kisha akaniambia,
“Yametimia! Mimi ni Alfa na Omega, Mwanzo na
Mwisho. Aliye na kiu nitampa kinywaji cha bure
kutoka katika chemchemi ya maji ya uzima. 7 Yeyote
atakayeshinda atapokea hiki, nami nitakuwa Mungu
wake, naye atakuwa mwanangu. 8 Lakini watu waoga,
wasioamini, wapotovu, wauaji, wazinzi, wachawi,
waabudu sanamu, na waongo wote, mahali pao
patakuwa ndani ya lile ziwa linalowaka moto na
kiberiti; hicho ndicho kifo cha pili.” **(Limnē Pyr g3041 g4442)**
9 Kisha mmoja wa wale malaika saba waliokuwa
na yale mabakuli saba yaliyokuwa yamejaa mabaa
saba ya mwisho, akaja na kuniambia, “Njoo! Mimi
nitakuonyesha bibi arusi, mkewe Mwanakondoo!” 10

Basi, Roho akanikumba, naye malaika akanipeleka
juu ya mlima mrefu sana. Akanionyesha mji mtakatifu,
ukishuka kutoka kwa Mungu mbinguni, **11** uking'aa kwa
utukufu wa Mungu. Mwangaza wake ulikuwa kama
wa jiwe la thamani kubwa kama yaspi, angavu kama
kioo. **12** Ulikuwa na ukuta mrefu na mkubwa, wenye
milango kumi na miwili, na malaika wanangojea kumi
na wawili. Majina ya wangoja milango kumi na mawili
ya Israeli yalikuwa yameandikwa juu ya milango hiyo.
13 Kila upande ulikuwa na milango mitatu: upande wa
mashariki, milango mitatu, kaskazini milango mitatu,
kusini milango mitatu na magharibi milango mitatu. **14**
Kuta za mji huo zilikuwa zimejengwa juu ya mawe ya
msingi kumi na mawili, na juu ya mawe hayo yalikuwa
yameandikwa majina na mitume kumi na wawili
wa Mwanakondoo. **15** Basi, yule malaika aliyekuwa
anasema nami alikuwa na kijiti cha dhahabu cha
kupimia, kwa ajili ya kuupima huo mji, milango yake
na kuta zake. **16** Mji wenyewe ulikuwa wa mraba,
upana na urefu wake sawa. Basi, malaika akaupima
mji huo kwa kijiti chake: ulikuwa na urefu, upana
na urefu wa kwenda juu, kama kilomita elfu mbili
na mia nne. **17** Kisha akaupima ukuta wake pia;
nao ulikuwa mita sitini kwa kipimo cha macho cha
kibinadamu ambacho malaika alitumia. **18** Ukuta huo
ulikuwa umejengwa kwa mawe mekundu ya thamani,
na mji wenyewe ulikuwa umejengwa kwa dhahabu
safi, angavu kama kioo. **19** Mawe ya msingi wa ukuta
huo yalikuwa yamepambwa kwa kila aina ya mawe
ya thamani. Jiwe la kwanza la msingi lilikuwa jiwe
la thamani jekundu, la pili yakuti samawati, la tatu
kalkedoni, la nne zamaradi, **20** la tano sardoniki, la
sita akiki, la saba krisolito, la nane zabarijadi, la tisa
topazi, la kumi krisopraso, la kumi na moja yasinto, na
la kumi na mbili amethisto. **21** Na ile milango kumi na
miwili ilikuwa lulu kumi na mbili; kila mlango ulikuwa
umetengenezwa kwa lulu moja. Barabara kuu ya mji
ilikuwa imetengenezwa kwa dhahabu safi, angavu
kama kioo. **22** Sikuona hekalu katika mji huo, maana
Bwana Mungu Mwenye Uwezo na yule Mwanakondoo
ndio Hekalu lake. **23** Mji huo hauhitaji jua wala mwezi
kuangazia, maana utukufu wa Mungu huuangazia, na
taa yake ni yule Mwanakondoo. **24** Watu wa mataifa
watatembea katika mwanga wake, na wafalme wa
dunia watauletea utajiri wao. **25** Milango ya mji huo
itakuwa wazi mchana wote; maana hakutakuwa na
usiku humo. **26** Fahari na utajiri wa watu wa mataifa
utaletwa humo ndani. **27** Lakini hakuna chochote
kilicho najisi kitakachoingia humo; wala mtu yeyote
atendaye mambo ya kuchukiza au ya uongo hataingia
humo. Ni wale tu walioandikwa katika kitabu cha
uzima cha Mwanakondoo ndio watakaoingia ndani.

22 Kisha malaika akanionyesha mto wa maji ya
uzima maangavu kama kioo yakitoka kwenye
kiti cha enzi cha Mungu na Mwanakondoo. **2** Mto
huo ulitiririka kupitia katikati ya barabara kuu ya
mji. Kandokando ya mto huo kulikuwa na mti wa
uzima unaozaa matunda mara kumi na mbili kwa
mwaka, yaani kila mwezi; na majani yake ni dawa ya
kuwaponya watu wa mataifa. **3** Hapana kitu chochote
kilicholaaniwa kitakachokuwa katika mji huo. Kiti cha
enzi cha Mungu na cha Mwanakondoo kitakuwa
katika mji huo, na watumishi wake watamwabudu.
4 Watauona uso wake, na jina lake litaandikwa juu
ya paji za nyuso zao. **5** Usiku hautakuwako tena,
wala hawatahitaji mwanga wa taa au wa jua, maana
Bwana Mungu atawaangazia, nao watatawala milele
na milele. **(aiōn g165)** **6** Kisha malaika akaniambia,
“Maneno haya ni ya kweli na ya kuaminika. Bwana
Mungu ambaye huwapa manabii Roho wake, alimtuma
malaika wake awaonyeshe watumishi wake mambo
ambayo lazima yatukie punde. **7** “Sikiliza! Naja upesi.
Heri yake anayeyazingatia maneno ya unabii yaliyo
katika kitabu hiki.” **8** Mimi Yohane, niliyaona na
kusikia mambo haya. Nilipokwisha sikia na kuona
nikajitupa chini mbele ya miguu ya huyo malaika
aliyenionyesha mambo hayo, nikataka kumwabudu.
9 Lakini yeye akaniambia, “Acha! Mimi ni mtumishi
tu kama wewe na ndugu zako manabii na wote
wanaoyatii maagizo yaliyomo katika kitabu hiki.
Mwabudu Mungu!” **10** Tena akaniambia, “Usiyafiche
kama siri maneno ya unabii yaliyomo katika kitabu hiki,
maana wakati wa kutimizwa kwake umekaribia. **11**
Kwa sasa anayetenda mabaya na aendelee kutenda
mabaya, na aliye mchafu aendelee kuwa mchafu.
Mwenye kutenda mema na azidi kutenda mema,
na aliye mtakatifu na azidi kuwa mtakatifu.” **12**
“Sikiliza!” Asema Yesu, “Naja upesi, pamoja na tuzo
nitakalompa kila mmoja kufuatana na matendo yake.
13 Mimi ni Alfa na Omega, Mwanzo na Mwisho, wa
kwanza na wa mwisho.” **14** Heri yao wale wanaoosha
mavazi yao, kwani watakuwa na haki ya kula tunda la
mti wa uzima, na haki ya kuingia mjini kwa kupitia
milango yake. **15** Lakini mbwa, wachawi, wazinzi,
wauaji, waabudu sanamu na wote wanaopenda
kusema uongo, watakaa nje ya mji. **16** “Mimi, Yesu,
nimemtuma malaika wangu awathibitishieni mambo
haya katika makanisa. Mimi ni mzawa wa ukoo
wa Daudi. Mimi ni nyota angavu ya asubuhi!” **17**
Roho na Bibiarusi waseme, “Njoo!” Kila mtu asikiaye

hili, na aseme, “Njoo!” Kisha, yeyote aliye na kiu
na aje; anayetaka maji ya uzima na apokee bila
malipo yoyote. **18** Mimi Yohane nawapa onyo wote
wanaosikia maneno ya unabii yaliyomo katika kitabu
hiki: mtu yeyote akiongeza chochote katika mambo
haya, Mungu atamwongezea mabaa yaliyoandikwa
katika kitabu hiki. **19** Na mtu yeyote akipunguza
chochote katika maneno ya unabii yaliyomo katika
kitabu hiki, Mungu atamnyang'anya sehemu yake
katika ule mti wa uzima, na sehemu yake katika mji
mtakatifu, ambavyo vimeelezwa katika kitabu hiki. **20**
Naye anayetoa ushahidi wake juu ya mambo haya
asema: “Naam! Naja upesi.” Amina. Na iwe hivyo!
Njoo Bwana Yesu! **21** Nawatakieni nyote neema ya
Bwana Yesu. Amen.

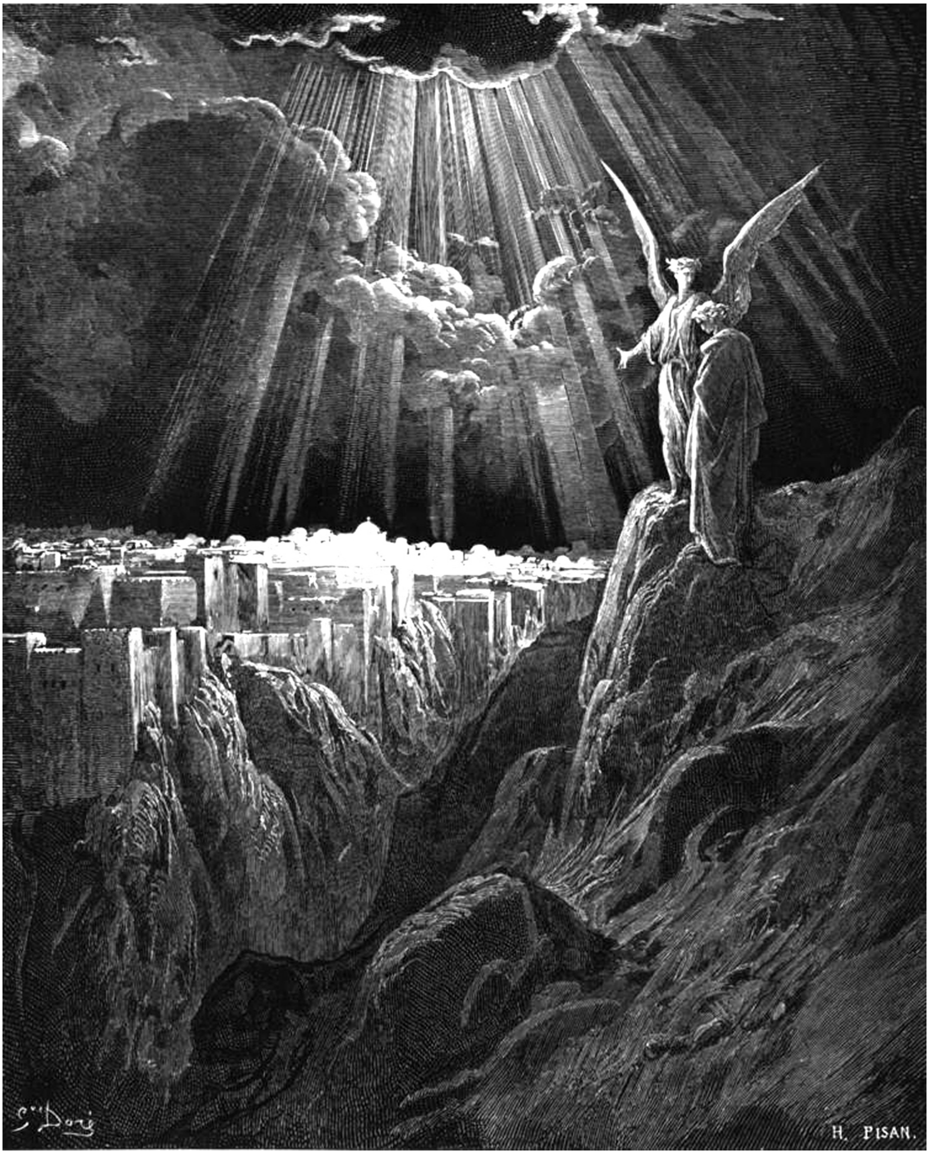

Nikaona mji mtakatifu, Yerusalemu mpya, ukishuka kutoka kwa Mungu mbinguni. Ulikuwa umetayarishwa vizuri kama bibi arusi aliyepambwa tayari kukutana na mumewe. Kisha nikasikia sauti kubwa kutoka katika kiti cha enzi ikisema, "Tazama! Mungu amefanya makao yake kati ya watu. Atakaa kati yao, nao watakuwa watu wake, naye atakuwa Mungu wao.

Ufunuo 21:2-3

Mwongozo kwa Msomaji

Kiswahili at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Kamusi

Kiswahili at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12
Greek: proper noun, place
Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses
Meaning:
Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios g126
Greek: adjective
Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6
Meaning:
Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165
Greek: noun
Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses
Meaning:
A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166
Greek: adjective
Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses
Meaning:
From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653
Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular
Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32
Meaning:
To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possiblity, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067
Greek: proper noun, place
Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses
Meaning:
Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86
Greek: proper noun, place
Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses
Meaning:
Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442
Greek: proper noun, place
Usage: Phrase 5 times in the New Testament
Meaning:
Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585
Hebrew: proper noun, place
Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses
Meaning:
The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020
Greek: proper noun, place
Usage: 1 time in 2 Peter 2:4
Meaning:
Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Kamusi +

AionianBible.org/Bibles/Swahili---Swahili-Bible/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos
Luka 8:31
Warumi 10:7
Ufunuo 9:1
Ufunuo 9:2
Ufunuo 9:11
Ufunuo 11:7
Ufunuo 17:8
Ufunuo 20:1
Ufunuo 20:3

aïdios
Warumi 1:20
Yuda 1:6

aiōn
Mathayo 12:32
Mathayo 13:22
Mathayo 13:39
Mathayo 13:40
Mathayo 13:49
Mathayo 21:19
Mathayo 24:3
Mathayo 28:20
Marko 3:29
Marko 4:19
Marko 10:30
Marko 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
Yohana 4:14
Yohana 6:51
Yohana 6:58
Yohana 8:35
Yohana 8:51
Yohana 8:52
Yohana 9:32
Yohana 10:28
Yohana 11:26
Yohana 12:34
Yohana 13:8
Yohana 14:16
Matendo 3:21
Matendo 15:18
Warumi 1:25
Warumi 9:5
Warumi 11:36
Warumi 12:2
Warumi 16:27
1 Wakorintho 1:20
1 Wakorintho 2:6
1 Wakorintho 2:7
1 Wakorintho 2:8
1 Wakorintho 3:18
1 Wakorintho 8:13
1 Wakorintho 10:11
2 Wakorintho 4:4
2 Wakorintho 9:9
2 Wakorintho 11:31
Wagalatia 1:4
Wagalatia 1:5
Waefeso 1:21
Waefeso 2:2
Waefeso 2:7
Waefeso 3:9
Waefeso 3:11
Waefeso 3:21
Waefeso 6:12
Wafilipi 4:20
Wakolosai 1:26
1 Timotheo 1:17
1 Timotheo 6:17
2 Timotheo 4:10
2 Timotheo 4:18
Tito 2:12
Wahebrania 1:2
Wahebrania 1:8
Wahebrania 5:6
Wahebrania 6:5
Wahebrania 6:20
Wahebrania 7:17
Wahebrania 7:21
Wahebrania 7:24
Wahebrania 7:28
Wahebrania 9:26
Wahebrania 11:3
Wahebrania 13:8
Wahebrania 13:21
1 Petro 1:23
1 Petro 1:25
1 Petro 4:11
1 Petro 5:11
2 Petro 3:18
1 Yohana 2:17
2 Yohana 1:2
Yuda 1:13
Yuda 1:25
Ufunuo 1:6
Ufunuo 1:18
Ufunuo 4:9
Ufunuo 4:10
Ufunuo 5:13
Ufunuo 7:12
Ufunuo 10:6
Ufunuo 11:15
Ufunuo 14:11
Ufunuo 15:7
Ufunuo 19:3
Ufunuo 20:10
Ufunuo 22:5

aiōnios
Mathayo 18:8
Mathayo 19:16
Mathayo 19:29
Mathayo 25:41
Mathayo 25:46
Marko 3:29
Marko 10:17
Marko 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9
Luka 18:18
Luka 18:30
Yohana 3:15
Yohana 3:16
Yohana 3:36
Yohana 4:14
Yohana 4:36
Yohana 5:24
Yohana 5:39
Yohana 6:27
Yohana 6:40
Yohana 6:47
Yohana 6:54
Yohana 6:68

Yohana 10:28
Yohana 12:25
Yohana 12:50
Yohana 17:2
Yohana 17:3
Matendo 13:46
Matendo 13:48
Warumi 2:7
Warumi 5:21
Warumi 6:22
Warumi 6:23
Warumi 16:25
Warumi 16:26
2 Wakorintho 4:17
2 Wakorintho 4:18
2 Wakorintho 5:1
Wagalatia 6:8
2 Wathesalonike 1:9
2 Wathesalonike 2:16
1 Timotheo 1:16
1 Timotheo 6:12
1 Timotheo 6:16
2 Timotheo 1:9
2 Timotheo 2:10
Tito 1:2
Tito 3:7
Filemoni 1:15
Wahebrania 5:9
Wahebrania 6:2
Wahebrania 9:12
Wahebrania 9:14
Wahebrania 9:15
Wahebrania 13:20
1 Petro 5:10
2 Petro 1:11
1 Yohana 1:2
1 Yohana 2:25
1 Yohana 3:15
1 Yohana 5:11
1 Yohana 5:13
1 Yohana 5:20
Yuda 1:7
Yuda 1:21
Ufunuo 14:6

eleēsē

Warumi 11:32

Geenna

Mathayo 5:22
Mathayo 5:29
Mathayo 5:30
Mathayo 10:28
Mathayo 18:9
Mathayo 23:15
Mathayo 23:33
Marko 9:43
Marko 9:45
Marko 9:47
Luka 12:5
Yakobo 3:6

Hadēs

Mathayo 11:23
Mathayo 16:18
Luka 10:15
Luka 16:23
Matendo 2:27
Matendo 2:31
1 Wakorintho 15:55
Ufunuo 1:18
Ufunuo 6:8
Ufunuo 20:13
Ufunuo 20:14

Limnē Pyr

Ufunuo 19:20
Ufunuo 20:10
Ufunuo 20:14
Ufunuo 20:15
Ufunuo 21:8

Sheol

Mwanzo 37:35
Mwanzo 42:38
Mwanzo 44:29
Mwanzo 44:31
Hesabu 16:30
Hesabu 16:33
Torati 32:22
1 Samweli 2:6
2 Samweli 22:6
1 Wafalme 2:6
1 Wafalme 2:9
Ayubu 7:9
Ayubu 11:8
Ayubu 14:13
Ayubu 17:13
Ayubu 17:16
Ayubu 21:13
Ayubu 24:19
Ayubu 26:6
Zaburi 6:5
Zaburi 9:17
Zaburi 16:10
Zaburi 18:5
Zaburi 30:3
Zaburi 31:17
Zaburi 49:14
Zaburi 49:15
Zaburi 55:15
Zaburi 86:13
Zaburi 88:3
Zaburi 89:48
Zaburi 116:3
Zaburi 139:8
Zaburi 141:7
Mithali 1:12
Mithali 5:5
Mithali 7:27
Mithali 9:18
Mithali 15:11
Mithali 15:24
Mithali 23:14
Mithali 27:20
Mithali 30:16
Mhubiri 9:10
Wimbo wa Sulemani 8:6
Isaya 5:14
Isaya 7:11
Isaya 14:9
Isaya 14:11
Isaya 14:15
Isaya 28:15
Isaya 28:18
Isaya 38:10
Isaya 38:18
Isaya 57:9
Ezekieli 31:15
Ezekieli 31:16
Ezekieli 31:17
Ezekieli 32:21
Ezekieli 32:27
Hosea 13:14
Amosi 9:2
Yona 2:2
Habakuki 2:5

Tartaroō

2 Petro 2:4

Questioned

Ufunuo 5:3

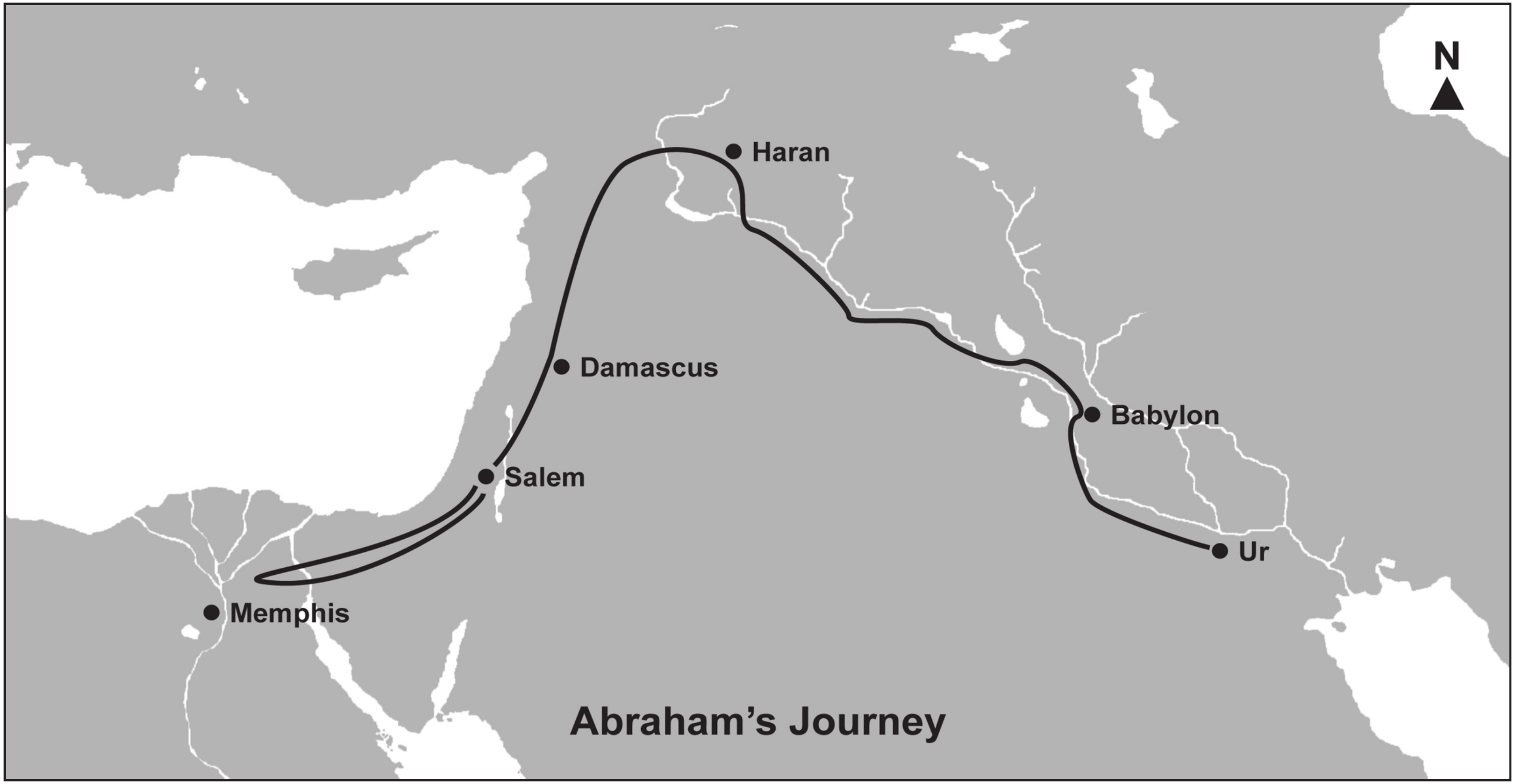

Kwa imani Abrahamu alimtii Mungu alipoitwa aende katika nchi ambayo Mungu angempa iwe yake. Ingawa hakujua alikokuwa anakwenda, Abrahamu alihama.
- Wahebrania 11:8

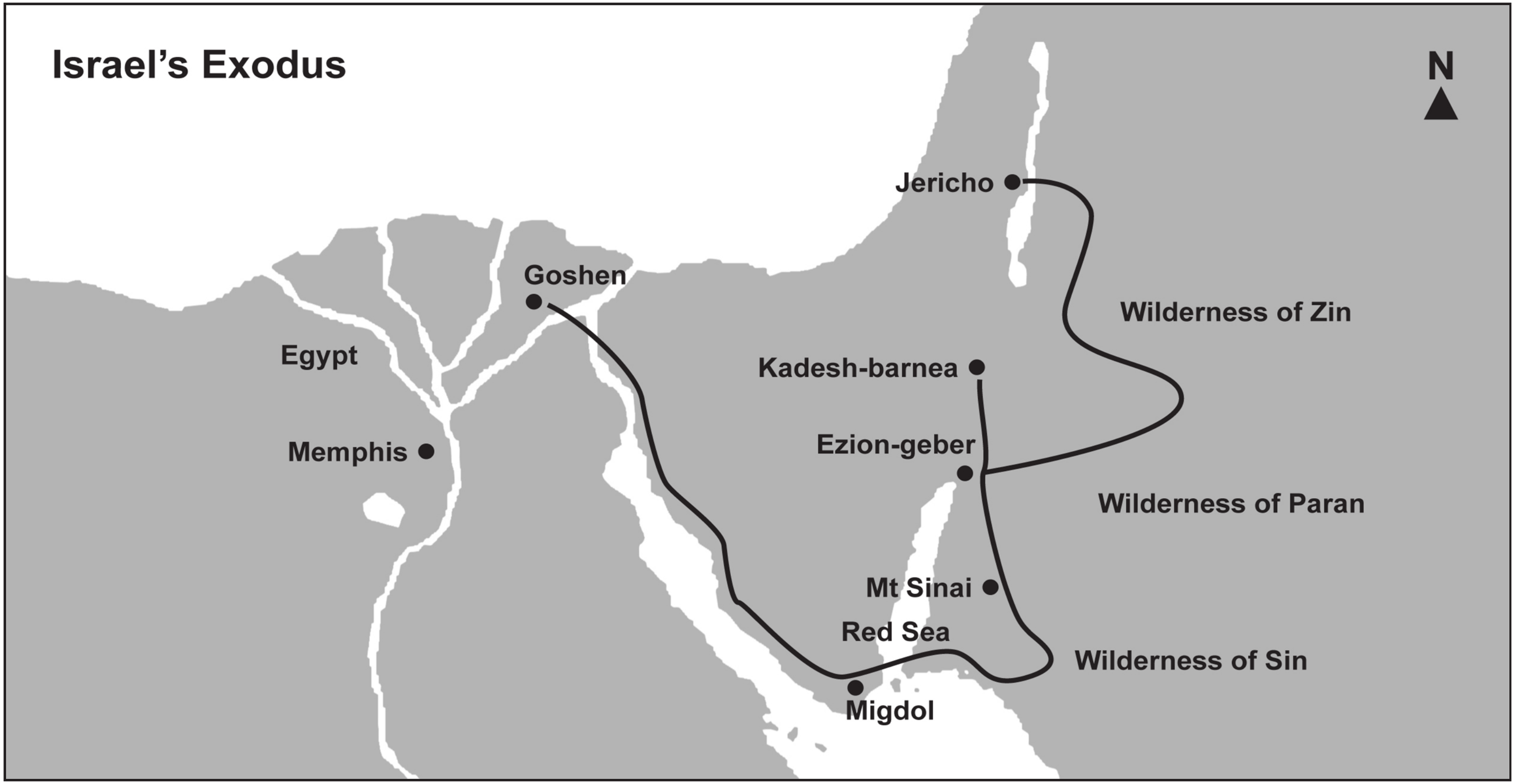

Ilikuwa hapo Farao alipokwisha kuwaacha watu hao waende zao, Mungu hakuwaongoza kwa njia ya nchi ya Wafilisti, ijapokuwa ilikuwa ni ya karibu; maana Mungu alisema, Wasije wakaghairi watu hawa hapo watakapokutana na vita, na kurudi Misri. - Kutoka 13:17

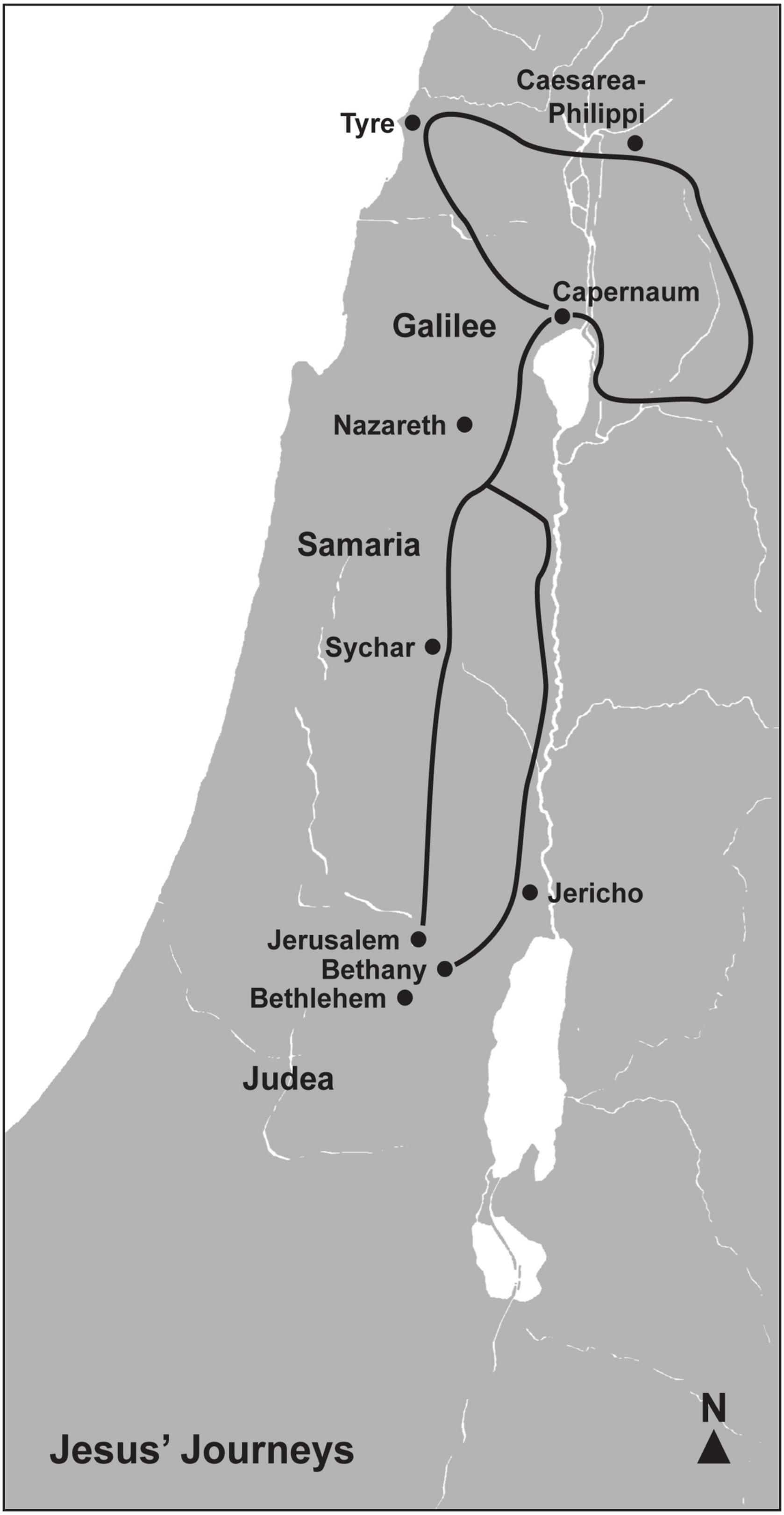

Maana Mwana wa Mtu hakuja kutumikiwa, ila alikuja kutumikia, na kutoa maisha yake kuwa fidia ya watu wengi. - Marko 10:45

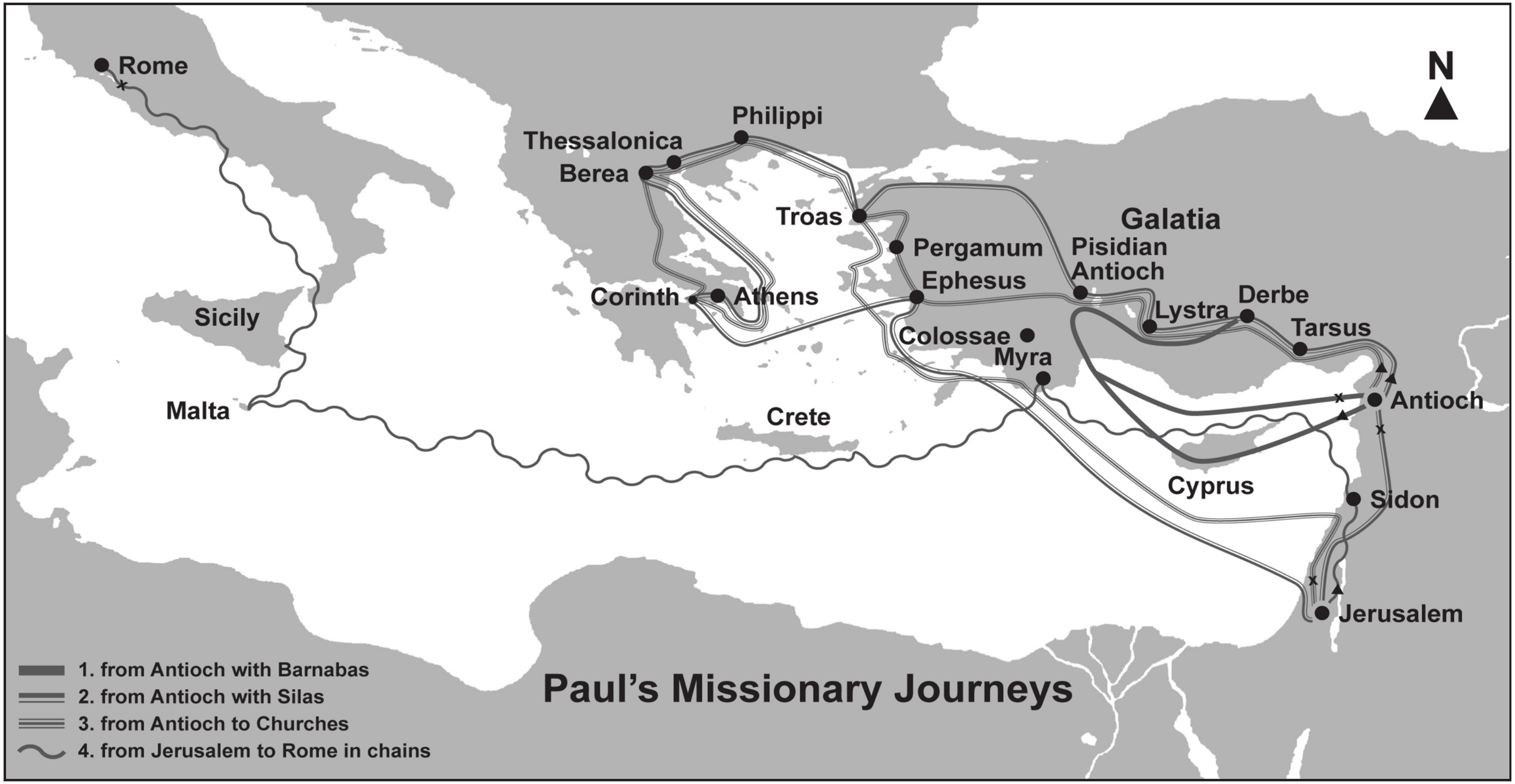

Kutoka kwangu mimi Paulo, mtumishi wa Kristo Yesu, na mtume niliyeteuliwa na kuitwa kwa ajili ya kuhubiri Habari Njema ya Mungu. - Warumi 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

	Christ returns for his people
1956	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1830	John Williams reaches Polynesia
1731	Zinzendorf leads Moravian mission
1614	Japanese kill 40,000 Christians
1572	Jesuits reach Mexico
1517	Martin Luther leads Reformation
1455	Gutenberg prints first Bible
1323	Franciscans reach Sumatra
1276	Ramon Llull trains missionaries
1100	Crusades tarnish the church
1054	The Great Schism
997	Adalbert marytyrd in Prussia
864	Bulgarian Prince Boris converts
716	Boniface reaches Germany
635	Alopen reaches China
569	Longinus reaches Alodia / Sudan
432	Saint Patrick reaches Ireland
397	Carthage ratifies Bible Canon
341	Ulfilas reaches Goth / Romania
325	Niceae proclaims God is Trinity
250	Denis reaches Paris, France
197	Tertullian writes Christian literature
70	Titus destroys the Jewish Temple
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Thomas reaches Malabar, India
39	Peter reaches Gentile Cornelius
33	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

<table>
<tr><td colspan="3">What are we? ▶</td><td colspan="2">Genesis 1:26 - 2:3</td></tr>
<tr><td colspan="3">How are we sinful? ▶</td><td colspan="2">Romans 5:12-19</td></tr>
<tr><td colspan="3" rowspan="3">Where are we?</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td colspan="2">Innocence</td></tr>
<tr><td>Eternity
Past</td><td>Creation
4004 B.C.</td></tr>
<tr><td rowspan="12">▶
Who
are
we?</td><td rowspan="3">God</td><td>Father</td><td rowspan="3">John 10:30

God’s
perfect
fellowship</td><td rowspan="7">Genesis 1:31

God’s
perfect
fellowship
with
Adam
in The
Garden
of Eden</td></tr>
<tr><td>Son</td></tr>
<tr><td>Holy Spirit</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Mankind</td><td>Living</td><td rowspan="9">Genesis 1:1

No Creation
No people</td></tr>
<tr><td>Deceased
believing</td></tr>
<tr><td>Deceased
unbelieving</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Angels</td><td>Holy</td></tr>
<tr><td>Imprisoned</td><td rowspan="5">Genesis 1:31

No Fall
No unholy Angels</td></tr>
<tr><td>Fugitive</td></tr>
<tr><td>First
Beast</td></tr>
<tr><td>False
Prophet</td></tr>
<tr><td>Satan</td></tr>
<tr><td colspan="3">Why are we? ▶</td><td colspan="2">Romans 11:25-36, Ephesian 2:7</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td colspan="5">Mankind is created in God’s image, male and female He created us</td></tr>
<tr><td colspan="5">Sin entered the world through Adam and then death through sin</td></tr>
<tr><th colspan="5">When are we? ▼</th></tr>
<tr><td colspan="4">Fallen</td><td>Glory</td></tr>
<tr><td>Fall to sin
No Law</td><td>Moses’ Law
1500 B.C.</td><td>Christ
33 A.D.</td><td>Church Age
Kingdom Age</td><td>New Heavens
and Earth</td></tr>
<tr><td colspan="4">1 Timothy 6:16
Living in unapproachable light</td><td rowspan="7">Acts 3:21
Philippians 2:11
Revelation 20:3

God’s
perfectly
restored
fellowship
with all
Mankind
praising
Christ
as Lord
in the
Holy
City</td></tr>
<tr><td colspan="2">John 8:58
Pre-incarnate</td><td>John 1:14
Incarnate</td><td>Luke 23:43
Paradise</td></tr>
<tr><td colspan="2">Psalm 139:7
Everywhere</td><td colspan="2">John 14:17
Living in believers</td></tr>
<tr><td colspan="4">Ephesians 2:1-5
Serving the Savior or Satan on Earth</td></tr>
<tr><td colspan="4">Luke 16:22
Blessed in Paradise</td></tr>
<tr><td colspan="4">Luke 16:23, Revelation 20:5,13
Punished in Hades until the final judgment</td></tr>
<tr><td colspan="4">Hebrews 1:14
Serving mankind at God’s command</td></tr>
<tr><td colspan="4">2 Peter 2:4, Jude 6
Imprisoned in Tartarus</td><td rowspan="4">Matthew 25:41
Revelation 20:10

Lake of Fire
prepared
for the
Devil
and his
Angels</td></tr>
<tr><td colspan="3" rowspan="3">1 Peter 5:8, Revelation 12:10

Rebelling against Christ
Accusing mankind</td><td>Revelation 20:13
Thalaasa</td></tr>
<tr><td>Revelation 19:20
Lake of Fire</td></tr>
<tr><td>Revelation 20:2
Abyss</td></tr>
<tr><td colspan="5">For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all</td></tr>
</table>

Hatima

Kiswahili at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarrantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. Jesus said, *"You did not choose me, but I chose you," John 15:16*. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Nendeni basi, mkawafanye watu wa mataifa yote wawe wanafunzi wangu; mkiwabatiza kwa jina la Baba, na la Mwana, na la Roho Mtakatifu. - Mathayo 28:19